BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
XLII
D
61
NAPOLI

FRANCISCI SANCTII BROCENSIS

In inclyta Salmaticenſi Academia Rhetoricæ, Græcæque linguæ profeſſoris,

COMMENT. IN AND. ALCIATI EMBLEMATA,

Nunc denuò multis in locis accuratè recognita, & quamplurimis figuris illuſtrata.

Cum Indice copioſiſsimo.

IN VIRTVTE, ET FORTVNA.

LVGDVNI,

APVD GVLIEL. ROVILLIVM,

M. D. LXXIII.

Cum priuilegio Regis.

Extraict du priuilege du Roy.

PAR grace & priuilege du Roy eſt permis à Guillaume Rouille libraire de Lyon, d'imprimer ou faire imprimer, vne fois ou pluſieurs, ce preſent liure intitulé *Franciſci Sanctij Brocenſis in inclyta Salmaticenſi Academia Rhetoricæ, Græcæq; linguæ profeſſoris, Commentarij in Andr. Alciati Emblemata.* Pource eſt, defendu par ledict Seigneur, à tous autres Libraires, Imprimeurs & perſonnes quelconques, de non imprimer, vendre, ny diſtribuer en ſon Royaume ledict liure, d'autre impreſsion que dudict Rouille, ou de ſon conſentement, & ce iuſques au temps & terme de dix ans, à compter du iour & datte que ſera paracheuee la premiere impreſsion, ſur peine d'amende arbitraire, & de confiſcation des liures qu'ils auroyent imprimez. Et à fin qu'aucun ne puiſſe pretendre ignorance du preſent priuilege, ledict Seigneur veut & entend, que l'extraict d'iceluy eſtant mis au commencement, ou à la fin dudict liure, ſerue pour toute notification, comme ſi la ſignification eſtoit faicte ſur l'original. Car tel eſt ſon plaiſir, comme plus à plein eſt contenu & declaré par les lettres de priuilege, ſur ce donnees à Blois le premier de May, l'an de grace mil cinq cens ſoixante douze, & de ſon regne le douzieme.

Par le Roy en ſon Conſeil,

Signé, Moré.

Et ſeellé du grand ſeau en cire iaune à ſimple queuë.

ILLVSTRISSIMO DOMINO MARTINO AB AZPILCVETA NAVARO, Decretorum Doctore,

Gulielmus Rouillius S.

COgitanti mihi diu multúmq; , doctiſsime Nauare, ecquodnam tui in me grati animi pignus, quidue illi tuæ eximiæ doctrinæ conſentaneum, & his tuis uirtutibus egregiis nõ alienum, offerrem atq; dedicarem, occurrerunt ſanè tandem hi Franciſci Sanctij Brocenſis in Alciati Emblemata commentarij, quos ad me abhinc annis aliquot ille miſerat, ut eos, ſi uiris doctis arriderent, prælo ſummitterẽ. Quúmq; his noſtris doctoribus, atq; adeò aliis quamplurimis probari animaduertiſſem; eos euulgare non diutius deſiſtendum putaui, tum uerò clientelæ & fauori tuo cõmiſſos. Atq; eò liberius id feci, quòd munus ipſum nũcupandi ab auctore fuerit mihi conceſſum: citius uerò, ne mihi eiuſcemodi procraſtinatio nonnihil officeret: Ἁ χάρις γὰρ ἁ βραδύπους, ἄχαρις χάρις, inquit ille: & eò maximè, non ita pridem à te prouocatus, & honore (mihi quidem maximo) affectus. Etenim noſtræ diligentiæ plurimum tribuens, atq; iſtud humanitatis & amicitiæ ergô, elegantem illum & eruditum, de finibus humanorum actuum tractatum, ty-

pis noſtris mandari uoluiſti: in quo quidem ſi tibi ſit ſa=
tisfactum, haud ſcio: enimuero illud affirmarim, à nobis
nihil non effectum. Neq; *tamen exiſtimes uelim, à me eo*
animo iſtud ſuſcipi, quòd hoc meo beneficio ad tuæ fa=
mæ celebritatem aliquid addi poſſe ſperem, (ſat enim
noui quàm ſit mihi curta ſupellex) aut inde tua laus uel
gloria amplificari, ornariue poßit: etenim illius extant
ampla monimenta, nec deſunt teſtes fidelißimi, qui etiam
me obticente, illius memoriam uetuſtatis ſitu obrui, aut
ſepeliri non ſinunt: ſed μισῶν φίλοισιν ὕστερον βοηδρο=
μεῖν, *moræq; impatiens, uideri malui deſipere (hoc ta=*
men ſi deſipere eſt) quàm tui immemor beneficij, turpi
uitio ingrati animi notari. Accipe *igitur hoc munuſculū,*
nec illud leue tamē. ſunt enim hi commētarij perelabora=
ti, nec ἄμικσοι ἢ ἀπαίδευτοι, *tum uerò (meo quidem iu=*
dicio) tibi non ingrati futuri, cùm ob Alciati *celeberrimi*
illius iuriſconſulti memoriam, tum maximè Sanctij *noſtri,*
uiri profectò (nec inficiaberis) perquam eruditi, & in
hoc ſcribēdi genere admodum uerſati. Atq; *id ſi intelle=*
xero, & me deinceps alacriorem in id genus muneribus
ſuſcipiendis reddideris, & timidè currenti calcar ad=
dideris. Vale *tuæ ætatis delitium, & tui amantißi=*
mum plurimùm dilige. Vale *etiam atque*
etiam. E *muſæolo noſtro, decimo=*
ſexto Calend. Ianuar.
1573.

CLAR

CLARISSIMI VIRI ANDREÆ ALCIATI IN LIBRVM EMBLEMATVM PRAEFAtio ad Chõradum Peutingerũ Auguſtanum.

Dum pueros iuglans, iuuenes dum teſſera fallit,
Detinet & ſegnes chartula picta uiros:
Hæc nos feſtiuis Emblemata cudimus horis,
Artificum illuſtri ſignáq; facta manu:
Veſtibus ut torulos, petaſis ut figere parmas,
Et ualeat tacitis ſcribere quiſq; notis.
At tibi ſupremus precioſa nomiſmata Cæſar,
Et ueterum eximias donet habere manus.
Ipſe dabo uati chartacea munera uates,
Quæ (Chonrade) mei pignus amoris habe.

ANdreas Alciatus hoc ſæculo non modò Iuris Cæſarei, verùm & omniũ ſtudiorum decus, nec minùs ſuſpiciẽdus ob rarũ quendam ingenij candorem, quàm ob exactam omnium liberalium diſciplinarũ peritiam: Mediolanenſis fuit, vt ipſe teſtatur in hoc opere. Ius ciuile magna cum laude Biturigibus profeſſus eſt, conductus à Gallis in ſingulos annos octingentis coronatis. Tandem in patriam ampliori ſtipendio reuocatus eſt anno Domini 1533. Multa opera, æterna memoria digna, ſcripſit: è quibus ego tãtùm hunc Emblematũ librum ſumpſi pro ingenio explanandum. In quo mihi vnus præcipuè ſcopus fuit propoſitus: vt vnde ſumptum ſit

Alciatus Mediolanenſis.

Scopus autoris.

vnumquodq; emblema, indicarem: id enim ad explicationē cuiuſlibet rei, magni eſſe arbitror mométi. Hæc igitur præfatio imitatione ſumpta eſt à Cicerone, pro Archia Poeta, vbi ille ſic argumétatur, Quare quis tandē me reprehendat, aut quis iure mihi ſuccenſeat, ſi quantū cæteris ad ſuas res obeundas, quantū ad feſtos dies ludorum celebrandos: quantū ad alias voluptates: & ad ipſam requiem animi & corporis conceditur temporis: quantū alij tribuūt intépeſtiuis conuiuiis: quantum deniq; aleæ, quantum pilæ: tantum mihi egomet ad hæc ſtudia recolenda ſumpſero? Nunc percurramus aliqua verba, quę fortaſsis lectorem poſſent remorari. Id quod in ſequentibus ſumus facturi. *Dum pueros iuglans.*

Iuglans vn[de]. Macrobius lib. Saturnal. 3. c. 18. Nux, inquit, iuglans, ſecundum nonnullorū opinionē, à iuuando & à glande dicta exiſtimatur. C. Baſſus verò in li. de ſignificatione verborū hoc refert: Iuglās arbor dicta inde eſt, perinde ac Iouis glās. Nā id arboris genus nuces habet, quę ſunt ſuauiori ſapore, quàm glans. Hunc fructū antiqui illi, quia egregiū, glandiq; ſimilem, ipſamq; arborē Deo dignā exiſtimabant, Iouis glandē appellauerūt, quę nunc literis interliſis iuglans nominatur. Cloatius autem Verrius in lib. à Græcis tractatorū ita memorat: Iuglans, di, prætermiſſum eſt: quaſi diuglans, id eſt, διὸς βάλανος. Hāc gręci & baſilicam vocāt. *Iuuenes dum teſſera fallit.*

Teſſera quid. Ex eodem Macrobio poteris elicere teſſeram eſſe, id quod ex omni parte quadratum eſt: & quod in quantunq; partem incubuerit, immotam habet

ſtabi

ſtabilitatem. Octo, inquit, angulis continetur, & Græco nomine Cubus vocatur, Hiſpanè *dado.*

Hæc nos feſtiuis emblemata. Emblema dicitur ἀπὸ τοῦ ἐμβάλλω, quod eſt, interſero. Trifariã ſolet diſtingui, quod fit in parietibus, vermiculatum, ſeu Muſæatum dicitur: quod in lignis, ſegmentatum: quod in pauimẽtis, teſſellatum. Confundũtur tamen hæc aliquãdo. Cicero lib. de Orat. 3. loquens de coaptatione dictionum citat hos Lucilij verſus, *Emblema vnde.*

Quàm lepidè lexes compoſtæ, ut teſſerulæ omnes
Arte, pauimento, atq; emblemate uermiculato.

Veſtibus ut torulos. Alludit ad Plauti verſiculũ, qui eſt in Amphitryone, Tum meo patri autem torulus inerit aureus ſub petaſo. Vbi Commentatores atq; author Theſauri linguæ Latinæ forte non intelligentes, quid ſit hic torulus, legendum cenſent, Troculus: eò quòd Torulus à torus ducatur, diminutiua forma: id eſt, paruus lectus. Sed nos Plauti locum defendentes, Tori, orum, ſignificare dicimus carnem extantem in brachiis hominũ robuſtorum. Quo ſenſu dixit Cicero, in Orat. ad Brutum: Iſq; vno tenore (vt aiunt) in dicendo fluit, nihil afferens præter facultatem, & ęqualitatem: aut addit aliquos, vt in corona, toros, omnémq; orationem &c. In hac igitur ſignificatione dixit Plautus forma diminutiua, Torulus aureus in petaſo. Et Alciatus alluſit ad magnatũ morem noſtri temporis, qui in famulorũ veſtibus ſolent addere torulos holoſericos diuerſi coloris, quàm ſit veſtis ipſa: veluti ſphęrulam depictam extantẽ, vel mundum, *Plauti locus defenditur.* *Tori, qui.* *Alluſio. Alciati.*

vel globulum, aut lacertum, & ſimilia.

Petaſus vnde dicatur.

Petaſis ut figere parmas. Petaſus ἀπὸ τοῦ πεταννύω. M. πετάσω, quod eſt, extendo, ſeu pando: ſignificat tegmen capitis. Alio nomine galerus: *Galerus.* quanuis aliqui diſtinguant inter galerum & petaſum. *Parma.* Parma autem eſt breue ſcutum, eò dicta quòd ex omnibus partibus comparatione ad medium eſſet par, id eſt, rotunda. Hiſpanè vertere poſſumus *Medallas.*

Tacitis notis ſcribere.

Et ualeat tacitis ſcribere quiſq; notis. Tacitis notis ſcribere, eſt rem ita per picturam exprimere: vt non indigeat characteribus: vt ſi velis ſignificare manendum eſſe mulieri domi, pingis Venerem, quæ referat muliebrē ſexū, apponíſque ſub pedibus teſtudinē: hæc enim nunquā domo ſuā egreditur. Hoc ſcripturæ genus non ſolùm apud Ægyptios dignitatis plurimū habuit: ſed etiā voluptatis non parùm. Nemo enim poterat *Hieroglyphica litera* callere Hieroglyphicarum myſterium (ſic enim vocabant illi hoc ſcribendi genus) niſi rerum & animalium naturas perſpectas habuiſſet. Quod non cōtingit, niſi illi, qui ſolerti contēplatione rerum naturalium cauſas eſſet perſcrutatus. De Hieroglyphicis, id eſt, ſacris literis duos libros ſcripſit Orus Apollo Niliacus. Hūc & Cheremonem ſe fatetur Alciatus imitari in libr. de verb. ſignif. in princ.

Et ueterum eximias donet habere manus. Tabulas & ſigna antiquorū artificū intelligit. Artificum enim opera, manus vocātur. Et ita dicūtur noſtro idiomate: Mart. li. 8. epig. 50. & li. 1. epig. 119.

Mentoris hæc manus eſt, an Polyclete tua? Idem,

Solus

Solus Praxitelis manus ſcopæq́;.

Quæ Chonrade mei. Chōradus, ſiue Cunradus idē ſignificat apud Germanos, quod apud Græcos Thraſybulus, id eſt, audacis cōſilij. Fuit hic Chōradus à cōſiliis vrbi Auguſtæ in Germania, cuius extat libellus, ſeu Epitome de Romani imperij, & cæterarum gentium inclinatione. Ad quem etiam extat epiſtola Eraſmi. *Chonradus quid ſignificet apud Germanos.*

Ad Illuſtriſſ. Maximil. Ducem Mediolanen.

EMBLEMA I.

Exiliens infans ſinuoſi è faucibus anguis,
Eſt gentilitiis nobile ſtemma tuis.
Talia Pellæum geſſiſſe nomiſmata regem
Vidimus, hisq́; ſuum concelebraſſe genus.
Dum ſe Ammone ſatū, matrem anguis imagine luſam
Diuini & ſobolem ſeminis eſſe docet.

Ore exit,tradunt.ſic quoſdam enitier angues.

An quia ſit Pallas de capite orta Iouis?

VNde ſit deſumptum emblema, ipſe Alciatus indicat in libello, quem de ſingulari certamine compoſuit,cap.43.cùm inquit, Celebre eſt in Annalibus Othonis vicecomitis,cum quodam Saraceno in Aſia certamen, quem ille manucaptum,confoſsúmque galeæ ornamento priuauit: ídque gentilitiis inſignibus ſuis addidit:hoc eſt,vipera vix natum,& adhuc manantem ſanguine infantem ore euomens. Ab Alexandro nimirum Magno acceptum emblema. Siquidem in eius veteribus numiſmatis idem ſigillum reperite eſt,quo Ioue ſe natum Rex ille per ambages oſtendebat. Etenim ſerpentis forma pluribus Græciæ locis Iupiter colebatur. Súntque in Aſia genera ſerpentũ, quos ore parere hominum opinione receptum erat.Hactenus Alciatus. Mittit hoc emblema ad Illuſt.Maximilianum Ducem Mediolanenſem, Ludouici filium, Franciſci Sforciæ nepotem. Floruit hic Maximilianus anno Domini 1512. Deceſsit ſine liberis.Habeo ego numiſma Mediolanẽſe,quod ex altera parte hoc inſigne habet depictum: ex altera effigiem D.Ambroſij,epiſc.Mediolanẽſis.

Othonis hiſtoria.

Vetus numiſma Alexandri.

Maximilianus quis.

Numiſma Mediolanenſe.

Talis Pellæum. Pella vrbs fuit abiectiſsima in Macedonia: ſed illam (vt Mela refert) Alumni Philippus,& Alexander illuſtrem reddidere.Inde dictus Pellæus Alexand.Iuuenalis Satyr.10.

Vnus Pellæo iuueni non ſufficit orbis.

Dum ſe Ammone ſatum. In Aphrica, Cyrenaica prouincia eſt:in Cyrenaica Iouis Ammonis templum

plum(teſte Mela & aliis Geographis)Dictus fuit Ammon,id eſt,arenoſus (nam ἄμμος Græcis eſt arena)quòd cùm Liber pater per arentes Libyæ campos exercitū duceret,ſitíque premeretur,Iouem patrē fertur imploraſſe, ſtatim ei apparuit aries, & in mediis arenis fons adapertus. Hac cauſa Bacchus tēplo Ioui cōſtituto,vbi fons eruperat,ſimulachrū arietina figura in tēplo collocauit. Alex. Magnus,vt inquit Curtius,ingēti ductus cupiditate adeundi Iouē,quem generis ſui autorē,haud contentus mortali faſtigio,aut credebat eſſe,aut credi volebat, nullis difficultatibus abſterreri potuit, quò minùs per ſiccas regiones,& tenaciſsimū ſabulū ductaret exercitū ad Ammonē.Quò cùm perueniſſet,maximus natu è ſacerdotibus filiū appellauit, hoc nomē illi parentē Iouē reddere affirmās. Putarchus tamē aliter hoc refert. Aſſerunt (inquit) ſacerdotē,dū græcè ipſum ſalutaret, & blandiùs παιδίον (hoc eſt,Filiole)cōpellare vellet per barbariſmū, pro ν, abuſum ς. παιδίος (id eſt,Iouis fili) pronunciaſſe. Illum vocis errorem Alexandrum libenter perinde,ac omen audiſſe.

Pauſanias lib. 4.

Ἄμμος quid.

Bacchus templum Ioui conſtituit.

Iuſtin. lib. 12.

Matrem anguis imagine. Olympias Alexan. mater fuit,iuxta cuius dormiētis corpus (vt ait idē Plutarchus)draco accubuiſſe cōſpectus eſt:quæ res amorē,charitatémque Philippi extinxiſſe fertur:adeò,vt illius perſæpe cōcubitus euitauerit, ſiue aliquas magicas,& veneficia reformidās,ſiue illius cōſuetudinē,& cōtuberniū cuiquā Deo ex quadā religione permittēs. Poſt illa cùm Philippus hac de cauſa Cheronē Megalopolitanum

Olympias Alexandri mater.

Delphos

Chero Delphos miſſus. Delphos miſiſſet, à Deo reſpóſum eſt, vt Ammoni rem diuinã faceret: & hunc in primis Deũ veneraretur, amiſſurúmque ex oculis alterum, quo die in draconis forma concũbenté Deum cum Olympiade per hoſtij rimulã aſpexiſſet. *Olympias aperit Alexandro arcana generationis.* Olympias quoque (ſicut ait Eratoſthenes) proficiſcéti in expeditioné Alexandro, ſecretò genituræ detexit arcana, proinde dignos genitore animos fouere iuſsit. Hæc carptim ex Plutarcho.

Serpentes ore pariẽtes. *Tradunt ſic quodam enitier angues.* Dixit iam Alciatus eſſe in Aſia genera ſerpentum, qui ore pariant. Addo tamen ex opinione Anaxagoræ Philoſophi, ceciniſſe Ouidium muſtellam ore parere. *Muſtella ore parit.* Sic enim inquit in 9. Metamorph.

Quæ quia mendacem parientem iuuerat ore:
Ore parit, noſtraſq; domos, ut antè frequentat.

Hanc opinionem refutat Ariſtoteles lib. de animaliũ generatione tertio: Plinius quoque 10. li. Lacertam (inquit) ore parere, quod vulgò creditur, Ariſtoteles negat.

An quia ſic Pallas de capite orta Iouis? Hæc nõ eſt interrogatio: ſed phraſis Philoſophorũ in diſſoluendis problematis: qui etiã ſi certiſsima proferant, veluti dubitando finiũt per particulam, an. De Natali Palladis extat feſtiuus Luciani Dialogus, quẽ compendio hũc adſcribã: Laborabat Iupiter dolore capitis, iuſsit Vulcanũ cum ſecuri acutiſsima venire, qui caput diffinderet. Vulcano totis viribus in caput Iouis impellẽte ſecurim, virgo Pallas proſiluit armata, iã nubilis, cæſia, pulchra clypeũ ſaltãdo concutiens, cũ armatis tripudiãs, haſtã vibrans. Addit prætereà Pindarus

darus in Olympicis adaperto Iouis capite, adeò vehemẽter Mineruã infremuiſſe, vt totũ clamore perterrefaceret Olympũ. Sed nõ ab re fuerit, quoniã ſæpe in hoc opere ſe nobis offert Minerua, ſemel dixiſſe, quid hæc fabula ſignificet. Nulla enim tã vilis fabula eſt, ex qua Plato non eliciat, aut aſtrologiæ myſteria, aut ad vitæ cõmoda præcepta ſalubria. Minerua igitur, ſiue Pallas, eſt artiũ omniũ & bellorũ Dea. Artes & ingenuæ diſciplinæ ex cerebro, ceu capite Iouis, id eſt, Dei Op. Max. ſapientia proueniũt. Scimus etenim ex ſacris literis, omne datũ optimum, & omne donũ à patre luminũ deſcẽdere. Securi caput Iouis aperit Vulcanus, vt Minerua naſcatur. Quid hoc aliud eſt, quàm impetu quodam, quadamq; lucta, & ſummo ingenij conatu artẽ tandem cõquiri? Nemo enim vnquã artiũ apicẽ conſequetur, ſi priùs nõ ſe vigiliis, ſudoribus & algoribus exercuerit. Vnde mihi potiùs videtur dicta Minerua, ꝙ minuat neruos, quàm aliunde. Sed quid eſt, quod addit Pindarus, cælum & terrã clamore Mineruæ cõtremuiſſe? Nihil aliud eſſe reor, quàm cælũ, terrã, ſtellas, mare, cũcta denique ſapiẽtia gubernari. Ad cuius imperiũ atque nutũ omnia moueantur, atque cõtremiſcãt. Quid tandẽ innuit clamor ille Mineruæ recens natæ? Iuſtitiã, æquitatem, iura, leges, ſocietatem humani generis, virtutũ præmia, ſcelerũ punitionem. Rectè itaque tã pium clamorẽ cælũ & terra timẽt & reuerentur. Sed quoniã & bellorum præſes eſt, videamus rurſus, an hęc quę diximus in diſciplinis bellicis etiam poſsint adaptari. Eſt dea

Affabulatio.

Plato ex quauis fabula aliquid ad vitã vtile elicit.

Artes ex cerebro Iouis.

Minerua vnde dicta.

Clamor Mineruæ.

Pallas belli præſes.

dea belli Pallas, haſtámq; vibrans effingitur: propterea quòd illi ſe in bellicis operibus gerũt ſtrenuè qui bonas diſciplinas cum arte bellica coniunxerunt. Víxque reperias in re militari ducem inſignẽ, qui non idẽ ſumma prudẽtia ſit præditus. Naſcitur ex cerebro Iouis: quia belli gubernatio ex Deo eſt, vt inquit Homerus. Sed militaris ars vſu & exercitatione conſtat. Quapropter Vulcanus ſecuri caput findit Iouis: vnde naſcitur bellona, id eſt, animus fortis, agilis, ſtrenuus, & conſiliis atque ſtratagematis valẽs. Et quia Iouis eſt filia, propter Iuſtitiã defendendã clamat. Bella enim ideò ſuſcipiuntur, vt in pace viuatur. Sed enim cũ bellum adeò res ſit horrẽdã, vt vix eius calamitas explicari poſsit, quid mirũ, ſi cælum, & terra concutiantur, ad horrẽdas Bellonę voces? Naſcitur Pallas armata, & iam adulta, nõ infans: quia conſiliũ Ducis, antequàm in lucem prodeat, iam oportet eſſe perfectum, & integrum, omnibúſque numeris abſolutum.

Bellona quid.

Pallas cur naſcitur armata.

An quia ſic Pallas. Quoniã iam de Pallade cœpimus, cantemus iterũ eiuſdẽ natiuitatem, vt ab Heſiodo accepimus: ſed tamẽ breuiùs. Primam, inquit, vxorem duxit Iupiter Metín (id eſt, prudẽtiã) quę cùm iãiam eſſet Mineruã paritura: Iupiter à Cælo & Tellure monitus, filios, quos ex Metide ſuſciperet, conſilio & fortitudine patrẽ ſuperaturos, Mineruã ex vẽtre Metidis per iocũ & dolũ erutã ſuomet aluo condidit. Subdit inferiùs: Ipſe autẽ Iupiter ex capite proprio Mineruã progenuit, cæſiis oculis præditã, acrẽ, indomitã, venerandã, cui bella, & belli clamor erãt

cordi

cordi. Hæc ille. Dicitur auté (vt ait Euſtathius in prin. Iliad.) ἀπὸ τοῦ πάλλειν τὸ δόρυ, id eſt, à vibrãdo haſtã. Vnde à Poëtis Latinis dicitur Armiſona: vel quòd Pallanté gigántẽ in Gigãtomachia occiderit: vel ꝙ ἐκ τῆς τοῦ Διὸς συνεπάλθη κεφαλῆς, id eſt, ex Iouis exilierit capite. Hinc, vt ait Heſiodi interpres in Aſpide, dicta eſt Tritonia, vel Tritogenia: quoniã lingua Æólica τρίτω caput ſignificat: quanquã de nomine hoc magna eſt opinionũ diuerſitas. Nã Homeri Scholaſtes lib. Iliad. θ. ἀπὸ τοῦ τρεῖν dictã aſſerit, quòd hoſtes cõpaueſcere faciat. Põponius Mela li. 1. Super hunc inquit ingẽs palus amnẽ Tritona recipit, ipſa Tritonis: vnde & Mineruæ cognomẽ inditũ eſt, vt incolę arbitrãtur, ibi genitę. Faciúntq; fabulę ei aliquã fidẽ, ꝙ quem natalẽ eius putant, ludicris virginum inter ſe decertantium celebrant. Hoc ſequutus Lucanus ſic canit de Tritonide palude,

Pallas vnde dicta.

Tritonia Pallas.

Palus Tritonis.

Hanc & Pallas amat, patrio quæ uertice nata,
Terrarum primam Libyam (nam proxima cælo eſt,
Vt probat ipſe calor) tetigit, ſtagniq; quieta
Vultus uidit aqua, poſuitq; in margine plantas.
Et ſe dilecta Tritonida dixit ab unda.

Porrò aſſerit Euſtathius in 1. Iliad. vbi canit Homerus deſcendiſſe de cælo Mineruã, Achillis irã vt ſedaret, οὐρανὸν ab antiquis prò capite vſurpari: quia caput ex Platonis ſententia ad inſtar mũdi ſit ſphæricũ, vbi Pallas cõmoratur; quæ nihil aliud eſt (Democrito interprete) quàm ipſa prudentia, quæ (vt autor Allegoriarũ in Heſiodum, tradit) iure dicitur è Iouis vertice prognata: quoniã ab experientia ſeſe promit prudẽtia: experiẽtia verò ex ſenſibus qui in capitis ambitu cernũ

tur. Alluſit ad fabulã Terentius in ſene ſeipſum excruciante, cùm inquit, Non ſi ex capite ſis meo natus item, vt aiunt, Mineruam eſſe ex Ioue. Et Ouidius in Faſtis,

Aut quia de capitis fertur ſine matre paterni
Vertice cum clypeo proſiluiſſe ſuo.

Mediolanum.

EMBLEMA II.

Bituricis uervex, Heduis dat ſucula ſignum.
His populis patriæ debita origo meæ eſt,
Quam Mediolanum ſacram dixere puellæ
Terram: nam uetus hoc Gallica lingua ſonat.
Culta Minerua fuit, nunc eſt, ubi numine Thecla
Mutato matris uirginis ante domum.
Lauiger huic ſignum ſus eſt, animalq́; biforme,
Acribus hinc ſetis, lanitio inde leui.

Indi-

INdicat Alciatus hoc emblemate, quodnam ſit patrię ſuæ inſigne atque origo. Sus, inquit, cuius dimidia pars ſit lanea, reliqua ſetacea, patriæ meæ dat inſigne: indéque Mediolanum dicitur, quaſi dicas, dimidia parte lanatum, inſigne compoſitum à duorum populorum ſigno Heduorum & Biturigum. Porcula enim Heduis inſigne eſt, Biturigibus veruex. Hiſtoriam ex Tito Liuio accipe, Priſco Tarquinio Romæ regnante, Celtarum (quæ pars Galliæ tertia eſt) penes Bituriges ſumma imperij fuit: ij regē Celtico dabant. Ambigatus is fuit, virtute, fortunáque cùm ſua, tum publica præpollens: quod in imperio eius Gallia adeò frugū hominúmq; fertilis fuit, vt abundans multitudo vix regi videretur poſſe. Hic magno natu ipſe iam exonerare pręgrauante turba regnum cupiens Belloueſum, ác Sigoueſum ſororis filios impigros iuuenes miſſurum ſe eſſe, in quas dij dediſſent auguriis ſedes, oſtendit: quãtum ipſi vellent, numerum hominum excirent: ne qua gens arcere venientes poſſet. Tum Sigoueſo ſortibus dati Hercynæi ſaltus: Belloueſo haud paulò lætiorem in Italiam viam dij dabant. Is Bituriges, Auernos, Senones, Heduos, Ambarros, Carnutes, Aulercos, exciuit. Profectus ingētibus peditum equitúmque copiis in Tricaſtinos venit. Alpes tranſcendit: fuſiſque acie Tuſcis, haud procul Ticino flumine: cùm in quo conſederat, agrum Inſubrium appellari audiiſſet, cognominem Inſubribus Heduorum: ibi omen cuncti ſequentes loci, condidere vrbem, Mediolanum appellarũt.

Inſigne patriæ Alciati.

Mediolanum vnde dicatur.

Ambigatus.

Belloueſus & Sigoueſus.

Hęc ex Liuio. Hinc iam lux aliqua effulget verſiculis Claudiani, de nuptiis Honorij & Mariæ,

Iam Ligurum terris ſpumantia pectora Triton
Appulerat, laſſosq; fretis extenderat orbes:
Continuò ſublimes volans ad mœnia Gallis
Condita lanigeris ouis oſtentantia pellem.
Peruenit. —

Claudiani verſus emendatus. Aliter tamen, & rectiùs legit Alciatus hæc carmina in Parergis.

— *ad mœnia Gallis*
Condita, lanigeræ ſuis oſtentantia pellem.

Bituricis ueruex. Bituricis poſuit pro Biturigibus per enalagen, Gallicè, le païs al'entour de Bourges.

Hedui. *Heduis dat.* Hedui, Gallicè, le païs al'entour d'Autun en Bourgongne. Apud Straboné, Ptolemæum, Stephanum, Melam, & Cornel. Tacit. inuenio Heduos, Eduos, Æduos, Oeduos, Æduſios, pro eodem.

Quam Mediolanum ſacram. Mediolanũ Alciati patria in Italia eſt. Eſt & Mediolanum, ſiue Mediolanium in Gallia, Gallicè Xainctes, quod ſanctum ſignificat: inde Alciatus dixit, Sacrã dixere puellæ: nam vetus hoc. *Mediolanũ in Gallia.*

* *
*

Nunquam

Nunquam procraſtinandum.

EMBLEMA III.

ALCIATAE *gentis inſignia ſuſtinet* Alce,
Vnguibus & μηδὲν fert ἀναβαλλόμενος.
Co. ſtat Alexandrum *ſic reſpondiſſe roganti,*
Qui tot obiuiſſet tempore geſta breui?
Nunquã (inquit) afferre uolens, quod & indicat Alce:
Fortior hæc dubites, ocyor ánne ſiet.

QVid quodque emblema contineat, ſatis prope ſemper indicat titulus: proinde in explananda ſententia non multũ ſumemus deinceps operę. In qua re non parum aliquos ſollicitos video. Ponit nobis ob oculos Alciatæ gentis inſignia: & tacitè innuit Alciatus nõ potuiſſe ſe ad tantum diſciplinarum faſtigiũ per- *Alciatæ gentis inſignia*

uenire,niſi laboribus multis,atque vigiliis,perpetuo curriculo in literarũ ſtadio cucurriſſet, iuxta illud Ouidij,

Sed propera,nec te uenturas differ in horas:
Qui non eſt hodie,cras minus aptus erit.

Vnde ſumptum emblema.

Sumptum eſt emblema ex Homeri Scholiaſte 2.Iliad.Subſcribã & Homeri verba & Scholiaſtis:quoniam in vtriſque nõ mediocre ſubeſt documentum.Sic igitur infit Neſtor,

Μηκέτι νῦν δῆθ' αὖθι λεγώμεθα μηδέ τι δηρὸν
Ἀμβαλλώμεθα ἔργον ὃ δὴ θεὸς ἐγγυαλίζει.

Id eſt,

Ne uerbis tempus fugiat: neque tempore longo
Differamus opus,pulcherrima munera Diuûm.

Tum ſubdit Scholiaſtes, στρατηγικὴ διδασκαλία χρόνου φείδεσθαι. οὔτε γὰρ παρελθόντα ἀνακαλεῖσθαι, οὔτε αἰτήσαντας λαβεῖν αὐτὸν δυνάμεθα. ἐρωτηθεὶς γὰρ ἀλέξανδρος πῶς τῆς ἑλλάδος περιεγένετο, μηδὲν ἀναβαλλόμενος εἶπεν. Id eſt,Militare ſtratagema eſt, tempori parcere. Non enim aut prætereuntem horam reuocare,aut comprehendere poſſumus. Interrogatus Alexander quo pacto Græciam ſuperaſſet, Nihil procraſtinãs, reſpondit.Hæc eadem Heſiodus præcipit in Ergis lib.2.

Μηδ' ἀναβάλλεσθαι ἔς τ' αὔριον ἔς τ' ἔννηφιν,

Id eſt;

Ad cras rem differre nocet,tempusq; futurum.

Alce fera, ex Plinio & Solino.

Suſtinet Alce. De Alce fera Plinius agit lib.8. cap. 15, & Solinus cap.32, Sed apponam verba Cæſaris in Commentariis de Bello Gallico, lib.6.quoniam huius feræ mirè explicant naturam.Sunt (inquit) quæ appellantur, Alces: harum

um eſt conſimilis capris figura,& varietas pelium:ſed magnitudine paulò antecedunt:mutileque ſunt cornibus,& crura ſine nodis,articuliſque habent:neque quietis cauſa procumbũt: neque ſi quo afflictæ caſu conciderint, erigere ſeſe,aut ſubleuare poſſunt.His ſunt arbores pro cubilibus:ad eas ſe applicant,atque ita paulùm modò acclinatæ quietem capiunt:quarũ ex veſtigiis cùm eſt animaduerſum à venatoribus, quò ſe recipere conſueuerint, omnes eo loco aut à radicibus ſubruunt,aut accidunt arbores: vt tantùm in ſumma ſpecies earum ſtãtium relinquatur.Huc cùm ſe conſuetudine acclinauerint, infirmas arbores pondere affligunt, atque vnà ipſæ concidunt.

Fortior hæc. ἀλκὴ ῥῖς. fortitudinem ſignificat: vnde videtur nomen hoc deductum.

Ocyor ánne ſiet. Plinius loco citato, ad inſidias capi ait aliàs velocitatis memoratæ.Subdit ſtatim,Labrum ei ſuperius prægrande:ob id retrograditur in paſcẽdo,ne in priora tendens inuoluatur. Idem ait & Solinus. Vide adagium, Nunc tuum ferrum in igne eſt. Quod ad picturam attinet, mutilas & ſine cornibus dixit Cæſar eſſe Alcas:at verò Pauſanias (Æliano de natura animalium teſtante) in ſuperciliis cornua habere mares teſtatur:fœminas contrà omnino carere.

Alce retrograditur in paſcendo.

Alce an habet cornua.

In Deo lætandum.

EMBLEMA IIII.

Aſpice ut egregius puerum Iouis alite pictor
Fecerit Iliacum ſumma per aſtra uehi.
Quisne Iouem tactum puerili credat amore?
Dic, hæc Mæonius finxerit unde ſenex.
Conſilium, mens atque Dei cui gaudia præſtant:
Creditur is ſummo raptus adeſſe Ioui.

EX Homeri Scholiaſte lib. 4. Iliad vt mox ſubiiciemus. Epigramma eſt obſcurum, niſi præmittantur paucula ex Ariſtot. lib. Moral. ad Nichom. 10. cap 4. Cuius ſententiam aliquanto latius tractabo, quàm illic poſita eſt, dummodo eodem ſenſu. Inquit igitur, Eſt vniuſcuiuſque ſenſus voluptas propria, vt auditionis, guſtationis, &c.

nis, &c. Sed ita in vnoquoque ſenſu perfecta erit voluptas, ſi ſenſus ille puriſsimus ſit: & obiectum illius ſenſus ſit præſtantiſsimum. Fiet hæc res exemplis illuſtrior. Si auditionis ſenſus purgatus eſt abundè, obiiciatúrque illi cæleſtis quædam & diuina Muſica, tum ingenerabitur ſumma illius ſenſus voluptas. Sic in viſu. Quid prodeſt, ſi tibi oſtẽdatur, vel Apellis, vel Timanthis ingenioſiſsimè depicta tabula, ſi lippus, aut ſis captus lumine? Opus eſt denique, vt oculus ſit puriſsimus, & illius obiectum præſtantiſsimum. Vt igitur ſua cuiuſque ſenſus voluptas eſt propria: ita & mentis & intellectus, & contemplationis: ſimilíque pacto ſumma voluptas generatur intelligentiæ noſtræ, ſi ipſa quod fieri poteſt, puriſsima ſit, & defæcata: & ſibi eligat ex omnibus rebus quod ſit præſtantiſsimũ, vtpote Deum in quem contempletur, & totis viribus rapiatur. Qui igitur ſic collocat intellectũ ſuũ, nec vilibus & caducis huius ſeculi rebus intentus eſt, meritò Ganymedes poterit appellari. Nã γάνυσθαι, gaudere ſignificat, μήδος conſiliũ: quaſi dicas, conſiliis & contẽplatione gaudentẽ. Nũc verba commẽtatoris Homeri ſubiiciamus, quę ſecutus eſt noſter Alciatus, Γαννυμήδης ἡ ὑπηρετεῖ μόνῳ τῷ Διῒ, ὅτι ὁ μὲν Ζεὺς πρῶτος ἐστὶ νοῦς, μόνος δὲ ὁ νοῦς ἔχει οἰκεῖον τὸ τοῖς μήδεσι γάννυσθαι· τοῦτο γὰρ ὁ Γαννυμήδης. Hoc eſt, Ganymedes ſoli Ioui miniſtrat. Quoniam Iupiter prima eſt intelligentia: ſolius autem intelligentiæ proprium eſt conſiliis gaudere, atque hoc ſonat Ganymedes. Ganymedis autem fabula refertur ab Homero in hãc

Ganymedes quid.

ſententiam,vt vertit Nicolaus Valla:

Tros ab Erichthonia ſatus eſt de ſanguine Trois
Ilus, & Aſaracus, ſimilisq; Deo Ganymedes
Egregius forma raptus ſublimis in auras
A ſuperis cælo poſitus diuûm inter honores
Pulcher, ut ante Iouem miſceret pocula menſis.

Ganymedes Trois filius. *Magni viris memoria laborare ſolent.*

Trois igitur fuit filius Ganymedes, non Laomedontis,vt videtur ſenſiſſe Cicero in prima Tuſculana,lapſus videlicet memoria (quo nomine ſolent magni viri laborare, qui grauioribus impeditis curis,cùm citant vel autores, vel autorum teſtimonia,toto,quod aiunt, cælo aberrant:id quod diligẽs lector ſæpe in Ariſtot. depræhendet in libris præſertim de moribus.) verba Ciceronis hæc ſunt: Nec Homerum audio, qui Ganymedem à Diis raptum ait,propter formam,vt Ioui pocula miniſtraret:non iuſta cauſa, cur Laomedonti tanta fieret iniuria. Fingebat hæc Homerus,& humana ad Deos transferebat,diuina mallem ad nos. Meminerunt huius fabulæ & alij Poëtæ,Virgil.lib.5.Æneid. ſic,

Intextusq; puer frondoſa regius Ida
Veloces iaculo ceruos, curſuq; fatigat:
Acer anhelanti ſimilis,quem præpes ab Ida
Sublimem pedibus rapuit Iouis armiger uncis:
Longæui palmas nequicquam ad ſydera tendunt
Cuſtodes,ſæuitq; canum latratus in auras.

Statius lib.1.Thebaidos,

Hinc Phrygius fuluis uenator tollitur alis:
Gargara deſidunt ſurgenti, & Troia recedit:
Stant mœſti comites,fruſtraq; ſonantia laxant,
Ora canes,umbramq; petunt,& nubila latrant.

Ouidius

Ouidius non ab Aquila Iouis, ſed ab ipſo Ioue in Aquilam transformato Ganymedem raptum canit.

Rex ſuperûm Phrygij quondam Ganymedis amore
Arſit,& inuentum eſt aliquid, quod Iuppiter eſſe,
Quàm quod erat, mallet: nulla tamen alite uerti
Dignatur, niſi quæ poſſet ſua fulmina ferre.
Nec mora percuſſo mendacibus aëre pennis,
Arripit Iliadem, qui nunc quoque pocula miſcet,
Inuitáque Ioui nectar Iunone miniſtrat.

Sunt qui fabulam hanc ad hiſtoriam referant, & quibus Herodianus lib. 1. Licet (inquit) apud alios comperiam pugnam illic Ilum Phryga, Tantalumq; Lydum inter ſe conſeruiſſe, ſiue de via ortam, ſiue potiùs ob raptum Ganymedis. Cúmque diu æquis viribus decertatum foret, ac permulti vtrinque cecidiſſent, nomen ex eâ clade loco eſſe impoſitum. Hîc etiam fama fertur, Ganymedem ipſum trahentibus in diuerſa Germani atque amatoris manibus vita eſſe orbatum, ſublatúmque è medio pro calamitatis ſolatio relata ad Iouem raptorem fabula, diuinis fuiſſe honoribus affectum. Paulus Oroſius lib. 1. cap. 12. Tantalus (inquit) rex Phrygiorum Ganymedem Trois Dardaniorum Regis filium cùm flagitioſiſsimè rapuiſſet maiori conſerti certaminis fœditate detinuit: ſicut Phanocles poëta confirmat, qui maximum bellum ab hoc concitatum fuiſſe commemorat. Euſebius in Chronicis idem ferè ſcribit, inquiens, Ob raptum Ganymedis, & Trois patris Ganymedis, & Tantali bellum exortum eſt, vt ſcribit

Phanocles poëta. Fruſtra igitur Iouis fabula, & raptrix aquila fingitur. Chalcidenſes ſolebant oſtendere locum (quem Harpiguim nominabant) vbi Ganymedes ab Ioue fuiſſet raptus. In fabulam hanc Ganymedis multis in locis iocatur Lucianus, quem conſule, ſi plura de Ganymede cupis. Nunc accedamus ad explanationem. Et primùm de titulo pauca prælibemus.

Locus vbi Ganymedes fuit raptus.

In Deo lætandum.) Videtur ſumptus titulus ex verbis D. Pauli ad Philip. 4. cùm ait, χαίρεται ἐν κυρίῳ πάντοτε, καὶ πάλιν ἐρῶ, χαίρεται. Id eſt, Gaudete in domino ſemper, iterũ dicó, gaudete.

Aſpice ut egregius. Quis fuerit hic egregius pictor, parui refert inquirere. Nam poteris hæc intelligere de pictore quodam, qui hæc emblemata depinxit: niſi malis de Leocra nobiliſsimó pictore ſermonem fieri. Is enim (vt inquit Plinius) Aquilam ſentientem quid rapiat in Ganymede, & cui ferat, parcentem vnguibus etiam per veſtem fecit.

Leocra pictor.

Iouis alite. Aquilam intelligit, quæ in Iouis tutela ideò eſſe dicitur, quia fulmine non tangitur, vt Plinius lib. 2. cap. 51. & lib. 10. cap. 3. autor eſt: vel quòd altiſsimi ſit volatus, ità vt nubes trãſuolet, quod ſcribit Ariſtot. ſiue quòd regina ſit auium, vt cecinit in Olympiis Pindarus.

Quis ne Iouem? Iupiter idem eſt, quod iuuans pater, quem conuerſis caſibus appellamus à iuuando Iouem. Ita Cicero lib. 2. de Natu. Deor. Simili modo dicitur à Græcis Ζεὺς, quòd vitæ omnium ſit autor ἀπὸ τοῦ ζάω, viuo. Eundem

dem

dem & Δία vocant, quòd per ipſum ſint omnia. Hæc & plura Diogenes Laërtius in vita Zenonis.

D, *hec Mæonius.* Mæonia regio eſt minoris Aſiæ teſte Plinio, & Ptolemæo: nunc Lydia dicitur: inde Mæonius, & Mæonides dictus fuit Homerus, quòd inde, vt quorundam fuit opinio traxerit originem. Sed de Homeri patria varia traduntur, multáque in hanc ſententiam ſunt conſcripta epigrammata. Addam tamen diſtichon ex Gellianis noctibus, lib. 3 cap. 11. *Mæonia regio.*

Ἑπτὰ πόλεις διερίζουσι περὶ ῥίζαν Ὁμήρου,
Σμύρνα, Ῥόδος, Κολοφών, Σαλαμίν, Ἴος, Ἄργος,
Ἀθῆναι. Hoc eſt,

Septem urbes certant de ſtirpe inſignis Homeri,
Smyrna, Rhodos, Colophō, Salamin, Ios, Argos, Athenæ.

Sed Plutarchus ex ſententia Ephori Cumæi, non à patria, ſed à genere Mæonium appellatum tradit. Tres enim enumerat fratres Cumæos, Attellem, Mæonem, Diūm, horum Dium in Ascram Bœoticæ vicum migraſſe, ibique ex Pycimide vxore ſuſcepiſſe Heſiodum Attellem in patria diem obiiſſe, filiámque nomine Crithæida fratris Mæonis tutelæ reliquiſſe. Hanc Mæon cùm ingrauidaſſet, infamiam veritus, eam Phemio Grammatico in Matrimonium collocauit, quæ non multò póſt iuxta fluuium Meletem Homerum peperit, qui Meleſigenes inde fuit appellatus. Eius vitam latiſsimè proſequitur Herodotus. Hunc vide. *Tres Cumæi fratres.*

Ouid tum mens atque Dei. Reſpondit nunc ad interrogata, dicitque illam eſſe propriam lætitiam *Propria lætitia quæ.*

tiam, quæ à conſiliis & contemplatione oritur, & in qua ſummum bonum nonnulli Philoſophorum collocarunt. Atque ita τὸν μακάριον, id eſt, beatum, ἀπὸ τοῦ χαίρειν, id eſt, à lætando nominauerunt, vt autor eſt Ariſt. in lib. 7. de Moribus ad Nicomachum, cap. 10. Diſtichon igitur ſic explico, Ille cui Dei conſilium atque mens præſtant gaudia, is creditur adeſſe ſummo Ioui. Hoc facient planum Ariſtotelis verba lib. 10. cap. 8. ad Nicomachum. Etenim (inquit) ſi Dij res curant humanas (ſicuti curant) profectò illud quidem eſt conſentaneum: vt re delectentur, & optima, & quæ generis ſocietate cum ipſis ſit coniunctiſsima, qualis mens videtur eſſe, iiſque hominibus, qui eam rem maximè ament, & colant, beneficia reddant: quòd res eas curent illi, quas habent charas, rectéque vt præclarè facta ſequantur. Ergo Deo chariſsimus eſt, idémque beatiſsimus debet eſſe. Ita ſapiens maximè eſt beatus futurus. Hæc ille.

Sapientia

Sapientia humana ſtultitia eſt apud Deum.

EMBLEMA V.

Quid dicam? quónam hoc compellam nomine monſtrum
Biforme: quod non eſt homo nec eſt draco?
Sed ſine uir pedibus, ſummis ſine partibus anguis,
Vir anguipes dici, & homiceps anguis poteſt.
Anguem pedit homo, hominem eructauit & anguis,
Nec finis hominis eſt, initium nec eſt feræ.
Sic olim Cecrops doctis regnauit Athenis,
Sic & gigantes terra mater protulit.
Hæc uafrum ſpecies, ſed relligione carentem,
Terrena tantum qui q; curet, indicat.

TItulus eſt ex D. Pauli epiſt. ad Corinth. 1. cap. 3. ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου, μωρία παρὰ τῷ θεῷ ἐστί. Et eadem epiſto. cap. 1. ex Eſaia, citat,

Perdam

Perdam ſapientiam ſapientium, & prudentiam prudentium reprobabo. Verſus ſunt Exametri & Trimetri Iambici. Vtique tamen claudicantes. Imitatio eſt ex lib 4 Epigrammaton Græcorum deſumpta, vbi hæc carmina de Chirone leguntur:

εἰς χείρωνα τὸν ἱπποκένταυρον (ἀνήρ.
ἀνδρόθεν ἐκκέχυθ᾽ ἵππος, ἀνέδραμε δ᾽ ἵπποθεν
εἰς τὸν αὐτὸν ἄλλα, (ἵππος.
ἀνὴρ ὄντι ποδῶν, κεφαλῆς δ᾽ ἄτερ, αἰόλος
εἰς τὸν αὐτόν. (ἵππον.
ἵππ᾽ ἐρεύγεται ἄνδρα, ἀνὴρ δ᾽ ἀποπέρδεται
εἰς τὸν αὐτὸν ἑνόδου,
ἵππος ἔην ἀκέφαλος, ἀνὴρ δ᾽ ἀτέλεστος ἔκειτο.
ὃν γε φύσις παίζουσα θεῷ ἐνεκέντρισεν ἵππῳ.

Sic vertit noſter Alciatus,

Ex uiro deſcendit equus, aſcendit autem vir de equo:
Vir quidem ſine cruribus, & equus fuit ſine uertice.
Nam equum pedit uir: & uelox equus ructat uirum.
Non habebat finem homo, neq; quadrupes exordium.
Sed uirum natura ludens aeri equo commiſcuit.

Huiuſmodi monſtra nullo pacto poſſe reperiri natura ſanè feſtiuis carminibus indicat Lucretius lib. 5. licet Plinius naturalis Hiſtoriæ lib 7. cap 3. dicat Claudium Cæſarem ſcripſiſſe natum in Theſſalia Hippocentaurum, eodémque die interiiſſe.

Sic olim Cecrops. Cecrops veniens Athenas ab Aegyptia vrbe, quæ dicitur Sais (atque vt inquit Charax, Sais apud Aegyptios Athenæ vocantur

vocantur) biformis, ſiue διφυὴς vocabatur: vel quòd ex draconis dentibus fuerat prognatus (fuerat autem hic draco Athenienſium rex) vel quòd duorum virorum naturam & ſtaturam æquaret: vel quòd vtramque linguam calleret; Aegyptiam & Græcam. Vel quòd, vt fabulantur, ſuperiora hominis, inferiora draconis haberet. Quod ſic myſticè Demoſthenes interpretatur dicens, viribus quidem draconis præditum Cecropem, at intelligentia hominis. Ego autem ſic allegoricè interpretor, Cùm rex eſſet bonus, feram illam gentem ſic in ordinem reduxit, vt vnam concordiam omnes, ipſúmque ducem bonum, & rectorem agnoſcerent. Propterea ipſum διφυῆν vocarunt (velut apud Ioannem Antiochenum inuenio) quòd priùs Græcæ fœminæ ferino ritu veluti pecora, & nõ per connubia commiſcebantur. Hoc pacto pueri μονοφυεῖς erant, id eſt, vnius naturæ: matrem quippe ſolam noſcebant. Regnante verò in Attica Cecrope ceſſauit illa ferina commiſtio, & viris legitimè Cecrops iunxit vxores. Inde iam pueris, & patrem & matrem noſcitantibus dictus eſt ipſe Cecrops διφυὴς, quòd per illum pueri hoc eſſent conſecuti. Hęc Iſacius Tzetzes in Lycophronem. Cecrops primus fuit Athenienſium Rex, teſtante Euſebio in Chronicis. Cecrope regnante primùm in arce oliua orta eſt, & ex Mineruæ quoq; nomine Græcè, Athenæ nuncupatæ. Dicebatur autem Cecrops diphyes, id eſt, duabus naturis ſiue ob longitudinem corporis: ſiue idcirco quòd cùm eſſet

Cecrops quare dictus διφυὴς

Ægyptius

Aegyptius vtramque linguam ſciebat, Græcam & Aegyptiacam. Primus Cecrops bouem immolans Iouem appellauit : & Cecropia regio ab eo nuncupata. Floruit tempore Moſis anno mundi 3645. Hæc ex Euſebij Chronicis, quæ omnia & in præfatione poſuit latiùs. Aliter Plutarchus in libello de Sera numinis vindicta: Perinde (inquit) ambiguè priſcos de Cecrope fabulatos arbitror, non, vt aliqui aſſerunt, ex optimo Rege crudelem, & immitem factum eſſe Tyrannum : ſed contrà cùm ſub initium moroſus ac terribilis fuiſſet, poſteà perquam humanè ac placidè imperaſſe. Lógè aliter Iuſtinus, Ante Deucalionis tempora (inquit) regē habuere Cecropem, quem vt omnis antiquitas fabulata eſt, biformem prodidere : quia primus marem fœminæ matrimonio iunxit.

Cecrops primus bouem immolauit.

Iuſtin. li. 2.

Sic & Gigantes. Gigantes Titanis & terræ fuere filij : ſiue, vt alij volunt, terræ tantùm ſine patre, vaſtiſsimis corporibus, ſerpentinis pedibus, tanta ſuperbia, vt in Deos impetum fecerint, montibus ſuper montes impoſitis ; cuius rei cauſa Dij territi omnes mutatis figuris in Aegypto delituerunt. Tandem ab Ioue fulmine icti ſunt, atque ſub Aetnam, aliáſque inſulas detruſi. Quæ fabula videtur à vero traxiſſe originem : ſi quidem legimus in lib. Geneſeos, gigantes turrim conatos ſtruere, cuius cælum attingeret culmen, niſi Deus confuſione linguarum eos ab incepto abſtraheret. Dicti ſunt Gigantes παρὰ τὸ ἐκ τῆς γῆς ἰέναι, hoc eſt, quòd ex terra exierint, vt ait Orpheus,

Gigantes qui.

Fabulæ origo.

Gigantes vnde dicti.

Οὓς

Οὒς καλέουσι γίγαντας ἐπώνυμον ἐν μακάρεσσιν,
Οὕνεκα γῆς ἐγένοντο καὶ αἵματος οὐρανίοιο.

Id eſt,

Nomine gentili Diui hos dixere Gigantes,
Quòd geniti è terra, cæli ſint ſanguine creti.

Heſiodus quoque in Theogonia Erinyas, & Gigantes ex cruore cæli (cùm is à Saturno filio caſtraretur) in gremium terræ dilapſo procreatos dicit. Idem latè proſequitur Gigantomachiã in eodem opere. Gigantum meminit Ouidius Metamorph. 1. Vbi eos vocat ſuperûm contemptores, & anguipedes. Meminit & lib. 5. eiuſdem operis, & 5. Faſtorum ſic ait,

Terra feros partus immania monſtra Gigantes
Edidit, auſuros in Iouis ire domum.
Mille manus illis dedit, & pro cruribus angues:
Atque ait, in magnos arma mouete deos.
Extruere hi montes ad ſydera ſumma parabant,
Et magnum bello ſollicitare Iouem.
Fulmina de cæli iaculatus Iuppiter arce,
Vertit in authores pondera vaſta ſuos.

Et Claudianus in Gigantomachia,

Terra parens quondam cæleſtibus inuida regnis,
Titanumq́; ſimul crebros miſerata dolores,
Omnia monſtrifero complebat Tartara cœtu.
Inuiſum genitura nefas, Phlegramq́; retexit
Tanta prole tumens, & in æthera protulit hoſtes
Fit ſonitus, erumpunt crebri, &c.

Vide apud Eraſmum Adagium, Gigantum arrogantia, & item adagium, Terræ filius. & Politianũ cap. 18 Miſcel. Scholiaſtes Homeri hanc fabulam in hanc ſententiam narrat. Cùm Iupi-

ter patrem Saturnum,regno perturbaſſet,Deorúmque ſibi principatum aſciuiſſet, Gigantes terræ filij ſuccenſentes,Tarteſi, (quæ ciuitas eſt iuxta Oceanum) magnum bellum aduerſus Iouem adornarunt. Iupiter verò illis obuiam factus,in Herebum deiecit, ac patri Saturno in

Ophion. ipſos imperium tradidit.Et Ophioni, qui cæteris ſuperbia præſtare videbatur,ſuperato,montem ab eius nomine Ophionium ſuperimpoſuit. Beroſus Babylonicus de antiquitatibus, Circa Libanum (inquit) fuiſſe Enos vrbem maximam Gigantum, qui vniuerſo orbi dominabantur ab occaſu Solis ad ortum. Hi vaſtitate corporis ac robore confiſi, inuentis armis omnes opprimebant:libidinique inſeruientes inuenerunt papiliones, & inſtrumenta muſica, &

Gigantum praua conſuetudo. omnes delicias.Mãducabant homines, & procurabant aborſus,in eduliúmque præparabant, & commiſcebantur matribus, filiabus, ſororibus, maſculis, & brutis, & nihil erat ſceleris, quod non admitterent,contemptores religionũ & Deorũ. Homerus quoque in Batrachomiomachia,Terræ filios vocat Gigantes,

Γηγενέων ἀνδρῶν μιμούμενοι ἔργα γιγάντων.

Terrigenumq́; uirûm ſimulantes facta Gigantum.

Quinta Luna inauſpicata apud antiquos. Quinta Luna aliquid aggredi inauſpicatũ erat apud antiquos:erat enim hic numerus Mineruæ conſecratus,quam ſterilem eſſe conſtat.Hoc die canunt Poëtæ natum Orcum, Eumenides, & Gigantes.Vnde Virgil.1.Georgicôn,

—— quintam fuge: pallidus orcus,
Eumenidesq; ſatæ:tum partu terra nefando

Cœumq́;,

Cœumq́;, Iapetumq́; creat, ſæuumq́; Typhœa,
Et coniuratos cælum reſcindere fratres.
Ter ſunt conati imponere Pelio Oſſam:
Scilicet atque Oſſæ frondoſum inuoluere Olympum:
Ter pater extructos deiecit fulmine montes.

Hæc uafrum eſt ſpecies. Cicero de ſenectute, Nam quid eſt aliud Gigantum more bellare cũ Diis, niſi naturæ repugnare? Gigantes autem, vt ait Macrobius in Saturnal.lib.1.cap.20.quid aliud credendum eſt fuiſſe, quàm hominum quãdam impiam gentem, Deos negantem, & ideo æſtimatam Deum pellere de cæleſti ſede voluiſſe? Horum pedes in draconum volumina deſinebant: quod ſignificat, nihil eorum rectum, nihil ſuperum cogitaſſe: totius vitæ eorum greſſu atque proceſſu in inferna mergente.

More gigantũ pugnare quid.

Pedes draconum volumina.

* * *

Ficta Religio.

EMBLEMA VI.

Regali reſidens meretrix pulcherrima ſella,
Purpureo inſignem geſtat honore peplum.
Omnibus & latices pleno è cratere propinat:
At circum cubitans ebria turba iacet.
Sic Babylona notant quæ gentes illice formá,
Et ficta ſtolidas relligione capit.

Origo emblematis.

EX Hieremia duxit principium huius emblematis ſenſus. Verba Cęlij Rhodigini adſcribam ex cap. 11. lib. 8. In ſanctis (inquit) literis meretriculæ verſutioris typum habet Babylon, quæ gentibus aureo poculo inſcitiam propinet: vnde ſcelerum mox agmen promicet, & errorũ inexpugnabilis acies. Apud Hieremiam cap. 51.

cap. 51. ſic adnotatum comperi, Calix aureus Babylon in manu Domini inebrians omnem terram. Sunt qui ſermonis ornatum ſic dici concipiant: quo vitiis inebrientur omnes, qui ſit tamen in manu Domini Pontificio conſtitutus. Origenes: Babylonis (inquit) calicem aureum accipe, dogmatum prauorum verba peſtifera, eloquentiæ cultu decora. Omnino per parabolam à Propheta dici ea ſcribit Nicolaus Theologus. Indicari autẽ Babylonis regem: is eſt (vt inquit Origenes) Nabuchodonoſor, qui gentibus innumeris propinarit mæroris potũ, ſuperbè ac crudeliter, quod domini fiebat virtute, ſibi arrogantius adſcribens. Quod autem ad picturam huius attinet emblematis, latius explicatur in lib. Apocalypſis D. Ioãnis cap. 17. Cuius verba huc retuli, vt paſsim leguntur, Et vidi mulierem ſedentem ſuper beſtiam coccineam, plenam nominis blaſphemiæ, habentem capita ſeptem, & cornua decẽ. Et mulier erat circundata purpura & coccino, & inaurata auro & lapide pretioſo, & margaritis, habens poculum aureum in manu ſua plenum abominatione, & immunditia fornicationis eius: & in fronte eius nomen ſcriptum, Myſterium, Babylon magna, mater fornicationum, & abominationũ terræ,

Purpureo inſignem geſtat honore peplum. Peplum, ſeu peplus; vtroque enim modo dicitur, teſte Cælio, veſtis eſt mulierum propria, vt annotat Euſtathius. Vnde & Βαθύπεπλοι, & καλλίπεπλοι, & ἑλκεσίπεπλοι, & τανύπεπλοι, mulierum epitheta ſunt apud Homerum. Euripedes tamen viris *Peplum quid.*

etiam tribuit. Seruius Mineruæ conſecratã fuiſſe tradit Pallam, ſuper illo Vergilij verſu,

Crinibus Iliades paßis, peplumq; ferebant.

Erat & hoc titulo Ariſtotelis Commentarius, in quo Ducum genealogias præter Aiacis exequebatur. Item velum curribus inſtratũ ad puluerem arcẽdum. Ponitur & pro inſtratis equorum. Eſt etiam fruticis genus apud Dioſcorid.

Babylon. *Sic Babylona notant.* Babylon, de qua hîc loquitur Alciatus (Nã fuit alia in Ægypto à Cambyſe Perſarum rege condita) vrbs eſt Meſopotamiæ Chaldæorũ metropolis à Belo dicta per literarum reduplicationem & tranſmutationẽ, vt ait Magnus Etymologicus. Sed vt ſacræ literæ docent à confuſione potiùs dicitur, propter linguarum cõfuſionem eorum, qui turrim ædificabant. *Babel Hebræis.* Babel enim Hebræis confuſio eſt. Huius vrbis pulcherrimam deſcriptionem, vide apud Q. Curtium lib. 5. & apud Diodorum Siculum libro 3. de rebus fabuloſis: & apud Herodotum in prima hiſtoria circa finem.

Non

Non tibi, ſed religioni.

EMBLEMA VII.

Iſidis effigiem tardus geſtabat aſellus,
Pando uerenda dorſo habens myſteria.
Obuius ergo Deam quiſquis reuerenter adorat,
Piáſque genibus concipit flexis preces.
Aſt aſinus tantùm præſtari credit honorem
Sibi, & intumeſcit admodùm ſuperbiens:
Donec eum flagris compeſcens dixit Agaſo:
Non es Deus tu (Aſelle) ſed Deum uehis.

PRimus quiſque verſus exameter eſt, ſecundus quiſque trimeter Iambus. Epigramma deſumptum ex quadam Gabriæ Græci fabella, *Gabriæ fabella.* cuius talis circunfertur tranſlatio, Humeris aſinus geſtabat argenteum ſimulachrum, quod

vnuquiſque occurens adorabat. Superbia verò elatus nolens manere aſinus, audiuit, Non es tu Deus, ſed fers Deum. Affabulatio, Quòd oporteat eos, qui in dignitatibus conſtituti ſunt, cognoſcere ſe eſſe homines. Eraſmus in prouerbio, Aſinus portãs myſteria, ſic ait, ὄνος ἄγων μυστήρια, in eum dicebatur, qui præter dignitatẽ in munere quopiam verſabatur. Veluti ſi quis ignarus literarum bibliothecæ præfectus eſſet, Ariſtophanes in Ranis,

Νὴ τὸν Δί᾽ ἐγὼν γ᾽ οὖν ὄνος ἄγων μυστήρια.
Ἀτὰρ οὐ κατέξω ταῦτα τὸν πλείω χρόνον.

Id eſt,

Vnde natũ adagium.

Ita per Iouem ſum aſinus uehens myſteria.
Verùm iſta non iam ſuſtinebo diutius.

Interpres affirmat inde natum adagium, quòd olim quibus ad peragenda ſacra Eleuſina opus erat, aſino impoſita deportabatur. Quadrabit & & in eos, quorum opera alij duntaxat eſt vſui, cùm ad ipſos præter moleſtiam, nihil interim redeat. Veluti ſi quis cibos alii guſtet, quibus ipſi non liceat veſci. Huc alluſiſſe videtur Apuleius, cum ſe fingit aſinum Cererem Deam circunferẽtem. Suidas adſcribit, Demonem ad lapidem molarem referre, quem Græci ὄνον appellant: proterea quòd in ſacris, molis frumentariis coronas imponere cõſueuerint. Itaque torquebitur eleganter in eos, quibus immerentibus honos habetur. Veluti cùm indoctis doctoris titulus, pileum, & annulus, aliáque id genus inſignia tribuuntur. Hæc Eraſmus.

Lapis molaris ὄνος Græcis.

Iſſdis

Iſtius effigiem. Io filia Inachi Regis Argiuorum cùm priſtinæ figuræ fuiſſet reſtituta (nam fecerat illam Iupiter vaccam, vt in 1. Metamorpho. refert Ouidius) ab Aegyptiis pro Dea culta fuit, Iſisque appellata De qua multa Diodorus lib. 1. cap. 2. & alibi, qui ait, primos in Aegypto genitos homines, hunc mundi ornatum admirantes, vniuerſorúmque naturam, duos tantùm Deos, & quidem æternos crediidiſſe: Solem & Lunam, & illum quidem Oſiridim, hanc verò Iſidem appellaſſe, vnde Iſidi apponunt cornua. *Iſis cur cornua habeat.* Herodotus per Iſidem intelligi Cererem ab Aegyptiis tradit: vt per Oſirim Bacchum. Idem & Diodorus ſentit, atque etiam ipſius verba ſubiiciam, Quidam (inquit ille) Iſidem Iouis Aegyptij Regis filiam fuiſſe, eandémque cum Cerere eſſe, quæ ab Oſiride fratre vxor accepta, multa contulerit ad vſum vitæ humanæ. Prima enim triticum & hordeum, quæ priùs incognita hominibus caſu inter cæteras herbas oriebantur, inueniſſe fertur. Leges quoque Iſidem ſtatuiſſe ferunt, quibus iuſtitia æquè omnibus ſeruaretur, vi atque iniuria timore pœnæ ſublatis Hac de cauſa priſci Græci Iſidem legiferam appellarũt, tanquam primam legum inuentricem, & quæ ſequuntur. *Iſis legifera.* Extat Plutarchi de Iſide & Oſiride Commentarius, quem vide, ſi plura de hac re cupis. Addam tamen aliquid quod ſit auctarij vice, ex eodem libro, in Sai Pallados erat templum, quam Iſim etiam arbitrantur, eiuſmodi præſcriptione, ἐγώ εἰμι πᾶν τὸ γεγονὸς, καὶ ὄν, καὶ ἐσόμενον, καὶ τὸν

ἐμὸν πέπλον ὐδεὶς πωθνητὸς ἀπεκάλυψεν. Ego ſum omne quod fuit, eſt, erit: meum peplum mortalis reuelauit nemo. Nec his multum diſſimilia ſunt, quæ tradit Diodorus. Ait nanque ſacris literis in Iſidis columna hæc fuiſſe ſcripta verba: Ego Iſis ſum Ægypti Regina, à Mercurio erudita: quæ ego legibus ſtatui, nullus ſoluet. Ego ſum Oſiridis. Ego ſum prima frugum inuentrix. Ego ſum Ori Regis mater. Ego ſum in aſtro canis refulgens. Mihi Bubaſta vrbs condita eſt. Gaude, gaude, Aegypte quæ me nutriſti. Cæterùm ne illud quidem ſilentio prætereundum fuit, quod narrat Euſebius in Chronicis, rapuiſſe Iouem Io Inachi filiam, in vaccámque transformaſſe. Quo tempore apud Hebræos Patriarcha Iacob regnabat.

Diodorus Sicul. de fabul. antiq. geſtis.

Pando.

Pando ueneranda dorſo. Pando, as, incuruare ſignificat, vnde pādus, incuruus. Verg. 2. Georg.

Lancibus & pandis fumantia reddimus exta.

Et Ouidius 10. Metamorph. de apro loquens,

Protinus excußit pando uenabula roſtro.

Myſteriū.

Habens myſteria. Myſterium Latinè arcanum, ſub quo arcani aliquid latet res occulta, quæq; nefas eſt vulgo efferri. Erant autem myſteria duplicia. Magna apud Eleuſinem terræ Atticæ Cereri ſacra. Et parua Proſerpinæ. In quibus quæ agebantur ſacerdotes ſummo ſilentio occultabant. Dicūtur μυςήρια ὅτι δεῖ μυὸν τ̄ας τηρεῖν εἴδω, id eſt, quòd oportet occludere intus, intus cuſtodire, nec cuiquam profano explicare. Vide prouerbium, ante myſteria diſcedere.

Quiſquis.

Obuius ergo Deam quiſquis. Quiſquis, pro, quiuis

uis Thom. Linac. lib. 2. de part.enallage autor eſt, hæc nomina ſæpe mutari, vt quiſquam, pro, quiuis.

Piáſque genibus flexis concipit preces. Concipere preces pro precari tantùm accipio, quidquid alij dicant. Sic aliquando loquitur Ouidius, vt in 8. Metamorph. *Concipere preces.*

Concipiunt Baucisq; preces, timidúſque Philemon.

Et lib. 3. Triſt. Eleg. 13.

Libáque dem pro te genitale notantia tempus?
Concipiámque bonas ore fauente preces?

Quã

Qua Dij vocant eundum.

EMBLEMA VIII.

In triuio mons eſt lapidum: ſupereminet illi
Trunca Dei effigies, pectore facta tenus.
Mercurij eſt igitur tumulus. Suſpende uiator
Serta Deo rectum qui tibi monſtrat iter.
Omnes in triuio ſumus, atque hoc tramite uitæ
Fallimur, oſtendat ni Deus ipſe uiam.

Mercurius triceps.

EX prouerbio ἕπου θεῷ. id eſt, Deum ſequere. De quo Eraſmum conſule. Mercurius triceps olim effingebatur, & tricephalus dicebatur; quia Phyſicum, Ethicum, ac Logicum amplectebatur: ſeu quòd cæleſtis, marinus, ac terreſtris crederetur. Solebat in triuiis apponi cum inſcriptione in ſingulis capitibus, quò duceret

teret via hæc, quò rurſus illa.

In triuio mons eſt lapidum. Prouerbium ſubeſt, ἑρμεῖ, id eſt, mercuriale: quod Eraſmus dum explanat multum ſumit operæ: nec tamen quidquam proficit. Nos altiùs fabulam repetamus, vt loco difficili, qui Eraſmum torquet, lucem aliquam afferamus. Didymus in lib. 16. Odyſſeę huiuſmodi fabulam narrat ex Anticlide. Mercurius (inquit) præcipiente Ioue, vitam eripiens Argo Iûs cuſtodi, ductus eſt in iudicium ab Iunone aliiſque Deis impacta dica: eò quòd primus cæde mortalium dæmonum eſſet coinquinatus. Conueniunt in iudicium Dei: iudicant tamen par & æquum eſſe, vt Mercurius dicto Iouis audiens eſſet, quandoquidem illius eſt nuntius. Abſoluentes denique à cæde Mercurium, ſurrexerunt, atque ad illius pedes niueas atráſque teſſeras, quibus erat damnandus, vel abſoluendus ille, proiecerunt. Inde mortales vſque in hæc tempora in Mercurij honorem per vias lapidum tumulum conſtituunt: quoniam Mercurius eſt viatorum Deus. Et hos tumulos vocant ἑρμαίους λόφους. Hæc Didymus, quem vide latiùs hæc narrantem. Quis iam dubitabit locum illum Prouerb. 26. ex hac antiquiſsima fabula poſſe interpretationem ſuſcipere? Sicut qui mittit (inquit Salomon) lapidem in aceruum Mercurij: ita qui tribuit incipienti honorem. Quaſi dicat, Inſcitia eſt lapideo Deo obſequium præſtare, lapides coaceruando ad illius ſtatuam. Mittebant enim viatores lapides ad pedes Mercurij religionis gratia: atque ἑρμαῖον.

atque

atque inde erat, quòd ſimulachrum illud effingebatur pectore tenus, ne opera, & ſumptus früſtrà conſumeretur in partibus inferioribus elaborandis, quæ mox lapidibus eſſent obruendæ. Vnde malè depicta circumfertur imago in Emblematibus.

Multi fuere Mercurij.

Mercurij eſt igitur tumulus. Fuerunt multi Mercurij, ſicuti multi Hercules: ſed poëtæ vnum faciunt eloquentiæ præſidem, Deorum nuntium, mercatorum & furum Deum. Vide adagium, Expedit habere plura cognomina. Dictus eſt Mercurius à mercibus, vt ipſe videtur innuere apud Plautum in Amphit. Aut dictus, quaſi medius currens, quòd ſermo currat inter homines, veluti medius. Eloquentiæ nanque parens eſt, Vnde ſi quando ſilentium in multorum conciliabulis exoritur, dici conſueuit prouerbialiter, Mercurius ſuperuenit. Dictus eſt ἑρμῆς Græcè propterea quòd Græcos (vt refert Diodorus) verborum docuerit interpretationem. Vnde etiam eum Virgilius interpretem vocat.

Mercurius vnde dictus.

ἑρμῆς.

Nunc etiam interpres Diuûm Ioue miſſus ab ipſo.

Et paulò pòſt,

Interpres Diuûm fert horrida iuſſa per auras.

Nos multa conſultò omiſimus. Vide Cæſarem lib. 6. de bello Gallico. Et Macrobium Saturnal. 1. cap. 19.

Omnes in triuio ſumus. Vide Adagium, In triuio ſum.

Fidei

Fidei ſymbolum.

EMBLEMA IX.

Stet depictus Honos Tyrio uelatus amictu,
Eiusq; iungat nuda dextram Veritas.
Sitq; Amor in medio caſtus: cui tempora circum
Roſa it, Diones pulchrior Cupidine.
Conſtituunt hæc ſigna fidem, reuerentia honoris;
Quam fouet, alit Amor, parturitq; Veritas.

VErſus ſunt exametri cum trimetris Iambis cõiuncti. Eſt autem huius Emblematis argumentum ex pictura quadam deſumptum, quæ Romæ viſitur in antiquo depicta marmore in regione Harenulę in domibus Dominorũ de Sancta cruce, cum inſcriptione huiuſmodi, FIDII SIMVLACHRVM. Sunt au- *Emblematis huius origo.*

tem

tem tres imagines pectore tenus inſculptæ: quarum media eſt pueri: Dextra pro inſcriptione habet, VERITAS. Siniſtra, HONOR. Induti ſunt omnes, honor & veritas cõiunctis cernuntur manibus. Hęc ex Iacobo Mazochio in volumine, quod ex epigrammatibus antiquę Romæ collegit. Ouidius Faſtorum 5. nõnihil horũ attigit, cùm ex Honoris & Reuerentiæ coniugio ortam finxit maieſtâtem. Inquit enim,

Donec honor placidoq́; decens reuerentia uultu
Corpora legitimis impoſuere toris.
Hinc ſata maieſtás, quæ mundum temperat omnem,
Quaq́; die partu eſt edita, magna fuit.

Et Pylades Brixianus in Theogonia lib. 1.

Se quondam læto Reuerentia iunxit Honori,
Et ſacra maieſtas protinus orta fuit.

Fidei ſimulachrum. Fidei ſimulachrum antiqui Romani in Capitolio ſtatuerunt, teſte Cicerone Officio. 3. Qui iuſiurandum (inquit) violat, is fidem violat, quam in Capitolio vicinam Iouis Opt. Max. (vt in Catonis oratione eſt) Maiores noſtri eſſe voluerunt. Id quod etiam confirmat Plinius libro 35. cap. 10. dum dicit, Spectata eſt in æde fidei in Capitolio imago ſenis cum lyra puerum docentis. Quo ritu Fidei ſacra facerent, indicat T. Liuius lib. 1. ab vrbe condita, qui de Numa ſic inquit, Soli Fidei ſolenne inſtituit, ad id ſacrariũ flamines bigis curru arcuato vehi iuſsit: manúque ad digitos vſque inuoluta rem diuinam facere: ſignificantes fidem tutandam, ſedémque etiam in dextris ſacratã eſſe. Cicero de Legib. 2. Noſtris (inquit) extra portam Collinam ædem

Honoris,

Honoris, & aram in eo loco fuiſſe, memoriæ proditum eſt, ad eam cùm lamina eſſet inuenta, & in ea ſcriptum, DOMINA HONORIS, ea cauſa fuit ædis huius dedicandæ.

Tyrio uelatus amictu. Tyrio, hoc eſt, purpureo. *Tyrius color.* De inuentione purpuræ, vide Lazarum Bayfiũ de re veſtiaria, & Antonium Thyleſium de coloribus. Et Politic. cap. 12. Miſcel.

Eiusq; iungat nuda dextram. Dextra dicata eſt Fidei, unde Virgilius in ſexto,

Nec ueriti dominorum fallere dextras.

Sed hæc plenius enucleabũtur in titulo de concordia in illo loco, *In bellum ciuile duces, &c.* Veritatis proprium eſt epitheton, Nuda. quippe *Nuda.* quæ non debeat eſſe tecta, nec fucata: ſed ſimplex, & recta. Ita Horatius in Odis, Cui pudor, & Iuſtitiæ ſoror, incorrupta fides, nudáque veritas, quando vllum inuenient parem?

Diones pulchrior cupidine. Dione Oceani, & Tethyos filia fuit, & vt Cicero in lib. de natura Deorum ſcribit, Venus tertia filia fuit Iouis & Diones: hinc Dione ſæpe apud Poëtas pro ipſa Venere ponitur. Statius 1. Syl. *Dione.*

Cedat equus Latiæ qui contra templa Diones.

Et Politianus in Nutritia,

— Liuor & Sandalion auſus
Carpere cùm dominam aſſeruit ſua forma Dionem.

Ouidius in Faſtis,

Hippolyte infelix uelles coluiſſe Dionem.

Et rurſus,

Terribilem quondam fugiens Typhona Dionem.

Fœdera.

EMBLEMA X.

Hanc citharam, à lembi quæ forma halieutica fertur,
Vendicat & propriam Muſa Latina ſibi,
Accipe dux: placeat noſtrum hoc tibi tempore munus,
Quo noua cum ſociis fœdera inire paras.
Difficile eſt, niſi docto homini, tot tendere chordas:
Vnâque ſi fuerit non bene tenta fides,
Ruptáue (quod facile eſt) perit omnis gratia conchæ,
Illéque præcellens cantus ineptus erit.
Sic Itali coëunt proceres in fœdera, concors
Nil eſt quod timeas, ſi tibi conſtet amor.
At ſi aliquis deſciſcat (uti plerumque uidemus)
In nihilum illa omnis ſoluitur harmonia.

Mittitur hoc emblema ad Maximilianum Ducem Mediolani Ludouici filium, cuius anteà meminimus. Sumpta eſt comparatio ex Oro Apolline Niliaco de literis hieroglyphicis in fine operis, cuius verba ſunt, ἄνθρωπον συνο-

χέα

χέα καὶ ἑνωτικὸν βουλόμενοι σημῆναι λύραν ζωγραφοῦσι. αὕτη γὰρ συνέχειαν φυλάττει τῶν ἰδίων κρουσμάτων. Id eſt, Hominem coniunctum & vnitiuum (vt ſic dicam) ſignificare volentes Ægyptij, lyram pingebant. Hæc enim cõtinuitatem, ſeu harmoniam propriarum ſeruat pulſationũ. Huc propè pertinet illud Diogenis Cynici, qui (vt refert Laërtius) Muſicos in ius vocabat, quod cùm lyræ chordas cõgruè aptarent, animi mores incõcinnos haberent. Idem videns quendam parum cordarum aptare pſalterium, Nõ erubeſcis (inquit) qui ſonos ligno aptes, animùm ad vitam non componas? Prima carmina ſic ordino, Accipe dux hanc cytharam, quæ fertur halieutica, à forma lembi, & quam muſa Latina ſibi propriam vendicat. *Diogenis apophthegma.*

Cithara eſt muſicum inſtrumẽtum in triquetam figuram compoſitum plus viginti chordis aptum, Hiſpanè dicimus *harpa*. In qua ſignificatione vſus eſt Henricus Glareanus diligens antiquitatis ſcrutator in ſua Muſica. Hic tamen poſitam eſſe citharam ab Alciato, pro illo inſtrumento propè rotundo, quod Hiſpanè dicimus *Laũd*. Illa indicant verba, quæ à lembi forma, halieutica fertur, hoc eſt, dicitur piſcatoria. Nam ἁλιεύω piſcor ſignificat: & illud inſtrumẽtum habet formam ſcaphæ piſcatoriæ. Credo autem fieri alluſionẽ ex verbo græco ad Thuſcum: ſi quidem Thuſci Liutto, vocant illud organum, veluti à Græco deriuantes. *Cithara propriè qua* *ἁλιεύω.*

Vendicat & propriam. Quia Itali plurimùm exercent hanc muſicam, adeò vt propriam ſibi

illam effeciſſe videatur. Quapropter inquit,hoc inſtrumentum Italum mitto, & non aliud:quia Itali principes coëunt in fœdera.

Halieutica. *Halieutica.* Vide Bayſium de re nauali. Lilius Gregorius in opuſculo de nauigiis ſic ait, Halias nauis eſt maritima apud Grȩcos notiſsima ab ipſo vt liquet mari appellata, ſcapha ſcilicet. Sunt qui eandem cum piſcatoria faciant, hoc eſt, ἁλιευτικὸν πλοῖον, certè & à noſtris Piſcatoria dicitur.In hoc genere reponuntur cymbæ, ſcaphæ, horiæ, lemunculi,&c.

Fides. *Non bene tenta fides.* Fides, inquit Feſtus Pompeius lib.6.genus citharæ, dicta, quòd tantùm inter ſe chordæ eius,quantum inter homines fides,cõcordent:cuius diminutiuum fidicula eſt.

Harmonia vnde nata. *Soluitur harmonia.* Plutarchus in libello de vita Homeri explanans allegoricè Martis & Veneris adulterium, ſic concludit,Hinc fiet planũ, quod & ab aliis poëtis dictum eſt,ex Martis atque Veneris concubitu natam eſſe harmoniam ex contrariis, videlicet graui & acuto pugnantibus inter ſe proportione debita ſiue apta.Addam & illud pro Alciato:quoniam reprehenditur à multis,quòd protraxerit ſententiam à fine pentametri vſque ad partem ſequentis hexametri in illis verbis,

Vnaq; ſi fuerit non bene tenta fides.
Ruptáue.

Quod & ſi apud Græcos eſt frequentiſsimum, Latinorum tamen teſtimonio defenditur. Ouidius 1.Faſtorum,

Vtq;

Vtq; dies incerta ſacris, ſic tempore certo,
Seminibus iactis, eſt ubi fœtus ager,
State coronati plenum ad præſepe iuuenci.

Idem lib.2.Faſtorum,

Forte fuit Naïs Lar nomine: prima ſed illi
Dicta bis antiquum ſyllaba nomen erat
Ex uitio poſitum.

Horatius Ode 2.1.lib.

Neue te noſtris uitiis iniquum
Ocyor aura
Tollat.

Idem lib.2.Ode 16.

Apta quadrigis equa: te bis Afro
Murice tinctæ
Veſtiunt lanæ.

Silentium.

EMBLEMA XI.

Cùm tacet: haud quicquam differt ſapientibus amens.
Stultitiæ eſt index, linguaq́; uoxq́; ſuæ.
Ergo premat labias, digitoq́; ſilentia ſignet:
Et ſeſe Pharium uertat in Harpocratem.

Silentium quantũ habeat autoritatis.

TAntum autoritatis & ornaméti ſilentium obtinet, vt homini etiam imperito & indocto prudentiæ opinioné conciliet, ſi garrulitatis vitium nouerit cõprimere. Duo ſunt igitur elegantiſsima Palladæ epigrammata, Vnde hoc tranſtulit Alciatus. Primum ſic habet,

ἡ μεγάλη παίδευσις ἐν ἀνθρώποισι, σιωπή.
μάρτυρα Πυθαγόραν τὸν σοφὸν αὐτὸν ἔχω.

ὅς

ὃς λαλέειν εἰδὼς, ἑτέρους ἐδίδασκε σιωπᾶν.
φάρμακον ἡσυχίης ἐγκρατὲς εὑράμενος.

Thomas Morus ſic vertit,

Rebus in humanis magna eſt doctrina tacere,
Teſtis erit ſapiens hic mihi Pythagoras.
Nempe loqui doctus, reliquos docet ille tacere.
Magnum hoc ad requiem pharmacon inuenies.

πᾶς τις ἀπαίδευτος φρονιμώτατός ἐστι σιωπῶν.
τὸν λόγον ἐγκρύπτων, ὡς πάθος αἰσχρότατον.

Sic ego Latinum feci,

Cùm tacet indoctus, poterit conſultus haberi,
Si celet uerbum, turpe uelut uitium.

Hoc etiam confirmant & Hebræorum prouerbia. Stultus (inquit Solomon) ſi tacuerit, ſapiens reputabitur: & ſi compreſſerit labia ſua intelligens. Et illud quod de Xenocrate circunfertur: Dixiſſe aliquando pœnituit, tacuiſſe nunquam. Quamuis hoc Plutarchus in libello περὶ τῆς ὑγιεινῶν tribuat Simonidi. Vide adagium, Silentij tutum præmium. Zeno Cittieus cùm vidiſſet adoleſcentem multa garrientem, Aures, inquit, tuæ in linguam defluxêre: ſubmonês adoleſcentis eſſe multa audire, loqui pauca. Quare dicebat idem Zeno, Ob id binas habemus aures, os vnicum: vt plura audiamus, loquamur paucisſima. Quapropter in ore habendum nobis eſſet ſemper epigramma Græcum illud, quod monet indecentium verborum linguæ ſigillum eſſe imponendum: meliorem nanque eſſe verborum, quàm poſſeſsionum cuſtodiam, Id eſt huiuſmodi,

Cur binas habemus aures, os vnicum.

ἀῤῥήτων ἐπέων γλόσσῃ σφρηγὶς ἐπικείσθω,
κρείσσων γὰρ ἐπέων ἢ κτεάνων φυλακή.

Id eſt,

In uerbo linguæ imponantur clauſtra tacendis:
Præſtat enim linguam, quàm moderêris opes.

Heſiodus in Ergis, lib. 2. in fi.

γλώσσης τοι θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος
φειδωλῆς, πλείστη δὲ χάρις κατὰ μέτρον ἰούσης.
εἰ δὲ κακὸν εἴποις, τάχα κ᾽ αὐτὸς μεῖζον ἀκούσας.

Id eſt,

Lingua bonum eximium eſt homini, ſi pauca loquatur,
Siq; modum conſeruet, ineſt tunc magna uenuſtas.
Si probris laceres, laceraberis illico peius.

Idem Heſiodus,

Parcæ linguæ maximus theſaurus.

Pindarus in Nem. Ode 5. καὶ τὸ σιγᾶν πολλάκις ἐστὶ σοφώτατον ἀνθρώπων νοῆσαι. Sæpenumero ſilere nouiſſe homini ſapientiſsimum eſt. Idem Pindarus in Iſthmo, Ode 1. Antiſt. 4. ἢ μὰν πολλάκι καὶ τὸ σεσωπαμένον εὐθυμίαν μείζω φέρει. Atque ſępenumero tacuiſſe non parum gratię attulit.

Labra & labiæ. *Ergo premat labias.* Labra & labias indifferenter dixerunt antiqui. Apuleius lib. 2. de aſino aureo, Ecce, inquit, naſus integer, incolumes oculi, ſaluæ aures, illibatæ labię, mentum ſolidum. Macrob. Saturnal. lib. 2 cap. 2. currit ad labias mihi. Vide Gellium lib. 10. cap. 4.

Pharos. *Et ſeſe Pharium.* Pharos Aegypti eſt inſula teſte Homero 4. Odyſſeæ: ergo Pharium, id eſt, Aegyptium.

Harpocrates. *Vertat in Harpocratem.* Harpocrates Deus fuit Ægypt

Ægyptiorum ex Iſide & Oſiride, vel Serapide natus: cuius ſimulachrum ita apud veteres fingebatur, vt digito admoto ori ſilentium indiceret. Qualis & apud Romanos Dea Angerona. De qua multa Macrobius libro 1. Saturnal. cap. 10. Vide adagium, Reddidit Harpocratem. Et vide Politian. in Miſcellaneis cap. 83. Harpocratem intellexit Ouidius in illo carmine 9. Metamorph. *Dea Angerona.*

Quiq; premit uocem, digitóque ſilentia ſuadet.

Dictus eſt & Sigalion, à verbo σιγάω, quod tacere ſignificat: Vnde Auſonius ad Paulinum epiſtola 2. *Sigalion dictus Harpocrates.*

Aut tua Sigalion Aegyptius oſcula ſignet.

Huc alluſit Iuuenalis, cùm dixit Prouerbiali figura,

Digito compeſce labellum.

Non vulganda conſilia.

EMBLEMA XII.

Limine quod cæco, obſcura & caligine monſtrum
Gnoſiacis clauſit Dædalus in latebris:
Depictum Romana Phalanx in prælia geſtat,
Semiuiroq; nitent ſigna ſuperba boue,
Noſq; monent, debere ducum ſecreta latere
Conſilia. autori cognita techna nocet.

DEſumptum fuit epigramma vel ex lib. 11, Sexti Pompei Feſti vel ex Vegetio. 3. de re militari cap. 6. Verba Feſti ſunt: Minotauri effigies inter ſigna militaria eſt: quoniam non minùs occulta eſſe debent conſilia ducum, quàm fuit domicilium eius, labyrinthus. Minotaurus putatur eſſe genitus cùm Paſiphaë Minois

Minotaurus.

Labyrinthus.

nois regis vxor dicitur concubuiſſe cum Tauro. Sed affirmant alij Taurum fuiſſe nomen adulteri. Vegetius ſic. Tutiſsimum nanque in expeditionibus creditur facienda neſciri. Ob hoc veteres Minotauri ſignum in legionibus habuerunt: vt quemadmodum ille in intimo & ſecretiſsimo labyrintho abditus perhibetur: ita Ducis conſilium ſemper eſſet occultum. Hæc ille. Proinde Antigonus Macedonum Rex Philippo filio multis præſentibus interroganti ac dicenti, Quando caſtra mouebimus? Nihil aliud reſpõdit, quàm, Num metuis, ne ſolus tubam non audias? Notans adoleſcentis imperitiam, qui hoc patrem multis audientibus percunctaretur: cùm in bello maximè celanda ſint conſilia principum. Idem ferè & Metellus ſenex. Inſtante ſiquidem quopiam, & eiuſmodi quid efflagitante, Si (inquit) tunicam meam huius arcani conſciam arbitrarer, continuò illam exutus concremarem. Vide Plautum in Milite act. 3. ſce. 1. per aliquot Carmina. *Antigoni reſponſum.* *Metelli præclarè dictum.*

Limine cæco & obſcura caligine. Periphraſis eſt labyrinthi, qui erat in Creta, de quo Virgilius in 5. Aeneidos: & Ouidius 8. Metamorph. Alius fuit in Aegypto, cuius egregiam deſcriptionem, vide apud Pomp. Melam lib. de ſitu orb. 1. cap. 9. Vide etiam Plinium lib. 36. cap. 13. & lib. 10. cap. 4.

Monſtrum. Minotaurum intellige, qui filius fuit Paſiphaes, Minois Regis vxoris, & Tauri, vt poëtæ fabulantur. Sed, vt Plutarchus aſſerit in vita Theſei, Paſiphaës, & Tauri (qui dux erat

Regis

Regis Minois) filius fuit adulterio conceptus. Monſtra vocantur errores naturæ. Facit enim caſus errorem in natura: ſicut Fortuna parit errorem in homine. Vt cum bonus alioquí Grammaticus, tamen barbariſmum, vel ſolœciſmum loquendo temerè facit. Phyſici monſtra vocant ea corpora naturalia, quæ non habent iuſtum ſitum membrorum, neque conſuetam Naturæ proportionem partium.

Monſtra que.

Gnoſus. *Gnoſiacis clauſit.* Gnōſus, ſiue Cnoſus, ſiue Cnoſſus, vrbs eſt Cretæ inſulæ, olim Cerathus dicta, nunc Candia, quondam Minois regia. Vnde Gnoſus, Gnoſius, & Gnoſiacus.

Dedalus. *Dædalus in latebris.* Dædalus (vt ex Chronicis Euſebij dicitur) tempore Gedeonis Hebræorum ducis claruit. Athenienſis fuit, Mitionis filius, qui viſus eſt ſimulachra feciſſe ſeſe mouentia. Labyrinthum in Creta fecit, in quem poſt occiſum à Theſeo Minotaurum, vnà cum Icaro filio incluſus eſt: vnde cum aufugiſſet, propter inſcrutabilem fugam (vt ait Palephatus) auolaſſe pennis exiſtimatus eſt De hoc autem latiùs, cùm agemus de Icaro.

Phalanx. *Phalanx.* Φάλαγξ, agmē militare, quo Macedones vtebantur, vt legione Romani. Cōtinebat 8000. armatorum. Verba Q. Curtij: Macedones Phalanges vocant peditum ſtabile agmen: vbi vir viro: armis arma conſerta ſunt. Eſt etiam animal araneo ſimile. Significat & internodium in digitis.

Semiuiroq; nitent. Alludit ad carmen Ouidij, in Epiſt.

Semi

Semibouemq́; uirum ſemiuirumq́; bouem.

Qui quidem verſiculus ex illis eſt, quos amici Ouidij ex ipſius operibus ſublatos vellent. Qua de re extant verba Senecæ 2. Declamat. lib. in hunc modum: Rogatus aliquando ab amicis ſuis, vt tolleret tres verſus, petiuit inuicem, vt tres exciperet, in quos nihil illis liceret. Conſcripſerunt illi, quos tolli vellent ſecretò. Hic quos tutos eſſe vellet. In vtriſque codicillis iidem verſus erant. Ex quibus primum fuiſſe narrabat Albinouanus Pedo, qui inter arbitros fuit, *Semibouemq́; &c.* Secundum, *Gelidum Boream, Gelidumq́; Notum.* Ex quo apparet ſummi ingenij viro non iudicium defuiſſe ad compeſcendam licentiam carminum ſuorum, ſed animum. Aiebat interim decentiorem eſſe faciem, in qua aliquis næuus eſſet. Hæc Seneca.

Ouidius rogatus tres verſus ex ſuis operibus tolleret.

Techna nocet. τέχνη, ars, artificium: aliquando pro dolo, aſtutia, impoſtura, fraude artificioſa: offucia (vt inquit Plautus) quemadmodum ars apud Latinos, quale eſt illud. *Sic ars deluditur arte.* Vtuntur & Latini Græca dictione. Terentius in Eunucho, Parmenonis tam ſcio eſſe hanc technam quàm me viuere. Et in Prouerb. Technam hanc in te ſtruxiſti.

Techna.

Literæ illæ in ſigno depictæ S. P. Q. R. nihil aliud ſignificant, quàm Senatus, populúſque Romanus. Titulus generalior eſt, quàm pro emblematis ſenſu. Nam dicendum fuerat: Non vulganda conſilia ducum.

S.P.Q.R.

* * *

Ne

Nec quæſtioni quidem cedendum.

EMBLEMA XIII.

Cecropia effictam quam cernis in arce leænam,
Harmodij (an neſcis hoſpes?) amica fuit.
Sic animum placuit monſtrare uiraginis acrem
More feræ, nomen uel quia tale tulit.
Quòd fidibus contorta, ſuo non prodidit ullum
Indicio, elinguem reddidit Iphicrates.

EX Plutarcho in libello περὶ τῆς ἀδολεσχίας, i. De loquacitate qui liber nondũ extat (quod ſciam) latinè. Pulchrum (inquit) & Leæna fortitudinis habet munus. Ea erat meretrix Harmodio & Ariſtogitoni familiaris. Erat & coniurationis aduerſus Tyrannos conſcia, & ſpem conceperat, vt fœmina, rem caſuram fœliciter. Biberat enim ex communi cupidinis cratêre, atque

Leæna meretrix.

argiis

argiis eiuſdem Dei initiata, myſteriorum erat conſcia. Verùm vbi de illis ſupplicium ſumptũ eſt, ad quæſtiones vocata, fateriſque iuſſa, nullum ex reliquis coniuratis prodidit, ſed forti animo fuit, referens viros illos nihil ſe indignos patientes, qui illam dilexerant. Athenienſes autem æneam fabricantes leænam elinguem in veſtibulis arcis conſtituerunt: vt fortè animal indicaret inuictam animi fortitudinem Quòd verò lingua careret, ſilentij fidem oſtenderet. Vide Eraſmum in prouerb. Harmodij Cantilena Hæc Athenis cõtigêre (vt ex Chronicis Euſebij elicio (quo tẽmpore apud Romanos Tarquinius ſuperbus regnabat, Olympiade 65. Euſebij verba ſubiiciam, vt in Latinis Codicibus habentur. Armonius, inquit ille, & Ariſtogiton Hipparchum tyrannum interfecerunt, & Lemna meretrix amica eorum cùm tormẽtis cogeretur, vt ſocios proderet, linguam ſuam mordicus amputauit. Hæc ille. Sed vides multa corruptè legi, nec ſolùm in Euſebio, ſed in multis aliis aliter leguntur hæc nomina, & hiſtoria diuersè narratur. Quam ſi cupis videre, nec mihi fidem habes, vide Lilium Giraldum in Dialogo Poëtarum 3. cùm de Hipparcho loquitur. vide Lactantium Firmianum libro 1. de falſa religio. qui omnia confundit. Arrianum lib 3. de rebus geſt. Alexand. Vide Alexand. ab Alexan libro 1. cap. 3 Stephanum Nigrum, de nimio vitę luxu. Boccatium de Claris mulieribus, cap. 48. Petrũ Crinitum, De honeſta diſciplina, lib. 9. cap. 8. Aulum Gellium lib. 9. cap. 2. & lib. 17. cap. 21.

Tertul. in Apolog. & alibi Martyres.

Quo tẽpore hæc contigerint.

Diuerſe hæc legitur hiſtoria.

Plinium

Plinium, Naturalis hiſtoriæ lib.34.cap.8. & lib. 7.cap.23.& lib.34.cap.4. Ariſtotelem lib.2. Rethoricæ ad Theodecten, cap.42. & 44. Sed ne in ius vocer ab illis, qui librorum ſupellectile non ita ſunt inſtructi, hanc hiſtoriam, paulò altiùs ex Thucydide clariſsimo, diligētiſsimóque ſcriptore petamus. Is igitur lib.6. ſic ait: Quam ego rem pluribus cōmemorando oſtendam, nec alios Græcos, neque Athenienſes ipſos de ſuis tyrannis, aut de re geſta aliquid compertum loqui. Etenim cùm Piſiſtratus ſenio in tyrannide deceſsiſſet, non Hipparchus, vt plerique opinantur, ſed Hippias, qui erat natu maximus obtinuit principatum. Erat autem Harmodius quidam flore ætatis conſpicuus, quem Ariſtogiton mediæ inter ciues conditionis vir adamabat, habebátque. Is Harmodius ab Hipparcho Piſiſtrati filio appellatus de ſtupro, non modò non expugnatus eſt, ſed etiam querelam ad Ariſtogitonem detulit. Hic amatorio dolore affectus, extimeſcensq; Hipparchi potentiam, ne vi adoleſcentem ſibi auferret, protinus inſidias tendit ad deſtruendam pro ſua facultate tyrannidem.

Interea Hipparchus cùm rurſus ſollicitando, Harmodium nihilo magis induceret, ſtatuerat tamen vi nihil agere: ſed in loco aliquo occulto. Cùm neque ſic quidem proficeret, accingebat ſe ad eum contumelia proſequendum. Sororem Harmodij puellam nunciatam venire in pompa quadam ad geſtandum caniſtrum, per ſuos à miniſterio ſubmouit, dicentes non permittere id magiſtratum, quia indigna eſſet.

Quod ægrè ferens Harmodius,& ob eum multò ægriùs Ariſtogiton, comparauerunt omnia, quæ ad conſpirationem pertinebant: opperiebantur tamen feſta, quæ dicuntur magna Panathenæa, quo tantùm die extra ſuſpicionem erat ciues eos,qui pompam miſiſſent, in armis frequentes eſſe: & debebant ipſi quidem aggredi: opitulari autem ſine mora ij qui erant inter haſtatos. Fuerunt autem non multi coniurati occultandæ rei gratia: & quia ſperabant eos etiam,qui conſcij non eſſent,quamlibet paucis facinus audentibus: tamen ex repentina re cùm arma haberent, libenter ſe ipſos pariter in libertatem aſſerturos. Vbi dies feſtus aduenit, Hippias exterius in loco, qui Ceramicus dicitur,cum haſtatis exornabat, quemadmodum oportebat, ſingula in pompa procedere. Harmodius autem atque Ariſtogiton cùm ſumptis iam pugionibus ad opus prodiiſſent, conſpicientes quendam de coniuratis cum Hippia familiariter loquentem, extimuerunt, arbitrati rem palam factam eſſe, tantúmque non ſe iam comprehenſum iri. Itaque eum, à quo fuerant dolore affecti,& per quem omni ſtatu periclitabantur,voluerunt primùm vlciſci, ſi poſſent, atque quo erant habitu vadentes introëunt portas,nactique Hipparchum in loco, qui vocatur Leocorium, ſtatim adoriuntur inconſultè, ac per iracundiam præcipuè alter ob amaſium,alter ob dedecus,feriunt,occidúntque.Et Ariſtogiton quidem haſtatos à principio deuitauit: verùm concurſu multitudinis poſtea compre-

henſus non leuiter multatus eſt. Harmodius autem è veſtigio illic occubuit. Hæc Thucydides. Sed de Leæna nulla mentio.

Arx Athenarum. *Cecropia in arce.* Id eſt, in Aſcropoli. Sic enim dicebatur Athenarum arx, de qua Heliodorus librum ſcripſit. Tradit quoque Pauſanias in Acropoli, quæ olim dicebatur Polis, ſimulachrum fuiſſe Mineruæ, quod è cælo delapſum tenet fama. *Simulachrum Mineruæ è cælo delapſum.* Propendebat lychnus aureus Callimachi opus, qui ſemel oleo plenus, etiam ſi interdiu noctúque luceret, nunquam deficiebat. Lino Carpaſio conſtabat ellychnium, ſiue θρυαλλὶς, qui ignibus non abſumitur.

Fides tormenti genus. *Quod fidibus contorta.* Fides pluraliter, & fidiculæ tormenti genus, quo à tortore ſontes funibus alligatis manibus à tergo torquentur. Eius meminit Seneca, & Fabius. χειριστμὸς à Græcis dicitur.

Iphicrates. *Iphicrates.* Summus Orator, qui maximè fauebat Harmodio, aut ille, de quo meminit Plinius, vt retuli.

Conſili-

Conſilio & virtute chimæram ſuperari.

EMBLEMA XIIII.

Bellerophon (ut fortis eques) ſuperare Chimæram,
Et Lycij potuit ſternere monſtra ſoli.
Sic tu Pegaſeis uectus petis æthera pennis:
Conſilioq; animi monſtra ſuperba domas.

EMblema ſumptum eſt ex ipſius vocabuli etymo, conuerſis aliquot literis. Nam Bellerophonta dixerunt, quaſi βεληφόρον, id eſt, conſultum & ſapientem. Quod & innuit Homerus in Bellerophontis fabula 6. Iliados, qui illum ſapientiſsimum nominat. Hæc ferè Fulgentius lib. 3. Mythologiæ Fabulam narrat Pindarus latè ode 13. Olympiorum. Vide etiam Eraſmum in prouerb. Bellerophontis literas. *Bellerophõ vnde ſic dictus.*

Sed quia multi hanc fabulam narrant, & vnuſquiſque diuerſè, viſum eſt mihi verba ſcholiaſtis Homeri ex libro 6. Iliados Latina facere, quæ ſi quis deſiderat, non grauabor adſcribere.

Hiſtoria Bellerophontis. Bellerophontes (inquit) antè dicebatur Hipponus: ſed poſt occiſum Bellerum Corinthiorum dynaſtem, cœpit appellari Bellerophōtes. Erat autem natura Neptuni filius, fama verò Glauci. Cùm autem accepiſſet à Neptuno Meduſæ Gorgonis filiæ Pegaſum alatum equum, in hoc aufugit, & cæde conſanguinea perpetrata (occidit etenim, vt dixi, Bellerum quendam ciuem) Argos ſe contulit. Conſequutus deinde expiationem à Præto, regis hoſpitio eſt vſus. Interim Antêa Præti coniux adoleſcentis amore correpta, cœpit illius animum ad ſtuprum ſollicitare: ille hoſpitij religione permotus, cùm flagitium recuſaſſet: Antêa verita, ne Præto prior Bellerophontes indicaret amores, illum apud maritum occultè defert, tanquam ab illo fuiſſet de ſtupro interpellata. Sed tamen Prætus nollens propria manu Bellerophontem perimere, ablegauit eum in Lyciam ad ſocerum Iobatem, literis illi nec-opinanti deſignatum facinus indicantibus datis. At Iobates adoleſcentem plurimis & maximis obiectans periculis, incolumémque atque inuictum ſemper euaſiſſe cernens, re diligentiùs ſecum animaduerſa, reperit tandem, meram hanc eſſe fallaciam, & calumniam Non enim tantorum malorum cumulum viribus propriis ſuperaſſet illæſus. Obtulit igitur illi Caſſandram filiam in

vxorem

vxorem,& regni partem. Verùm Bellerophontes rebus feliciter geſtis elatus, Pegaſo inſidens in cælum euolare ſtatuit. Sed Iupiter id ęgrè ferens, œſtrũ immiſit Pegaſo: vnde cecidiſſe Bellerophontem fama eſt, cecidiſſeq; in Lycię campo (qui ab huiuſmodi euentu Aleius dictus eſt) erraſſeque ibi claudum,& mancum, accepiſſeq; Auroram dono ab Ioue equum illum, vt ſine labore mundi plagas celeriùs poſſet circumire. Hiſtoria refertur ab Aſclepiade. Hæc Scholiaſtes. Heſiodi tamen interpretes in Theogonia, Chimæram ſenſu allegorico tres exponũt Rhetoricæ partes, Dicanicam ſeu iudicialem, Panegyricam, ſeu demonſtratiuam, Symbuleuticam, ſeu deliberatiuam. Ita vt leo iudicij referat genus, quod exterret, atque elingues quodã modo ex aduerſo dicentes conſtituit. Chimæra verò ſiue capra pręferat laudationis typum; quia laſciuit lætiùs tum qui dicit, tum qui audit. Draco denique obtineat Symbuleuticum genus, quod varium ſit in primis,& longiori ad perſuadendum vtatur orationis tractu. Monſtri mater ab Heſiodo dicitur Echidna, quam nihil aliud eſſe volunt: quàm variam multiformémque mentis vim,& multiplicibus implicitam ſpiris artem, Chimæræ inſtar ignis euomentem globos. Ait Heſiodus in Theogonia Chimęram tricipitem fuiſſe, capitáque habuiſſe leonis, capellę, draconis, citátque eadem Homeri carmina. Vnde licet addubitare, vter eorum prior floruerit; quãuis ego Homerum antiquiorem credo. Cęterùm pro huius emblematis apertiore intelli-

Chimæra ſenſu allegorico quid

Echidna.

Dubium vter prior fuit Homerus Heſiodo.

Chimeræ figmentũ, quid ſignificet.

gentia ſunt, qui Chimeræ figmentum ad veritatem reuocent. Vnde inquit Cælius lib. 13 cap. 9. Eſt, qui chimæram eſſe putet vitiorum quandam varietatem, ac multiformem (perinde ac Chimæræ eſt) vim, quam perimit Bellerophon, ideſt, vir bonus, prudénſque, qui Bellerophon nuncupatur, hoc eſt malorum occiſor. Nam ex dialecto τὰ ϐέλλερα vocantur mala. Sed accipe iam quid de hac re Plutarchus ſentiat in libello de Claris mulieribus, cum de Lyciis loquitur. Quod in Lycia, inquit, cõtigiſſe ferunt, & ſi fabuloſum videatur, rumor tamen publicus confirmauit. Amyſodarus, vt ferunt, quem Lycij Iſarem vocant, ex quadam Lyciorum colonia profectus Zeliam verſus, plurimas Piratarum naues ſecum vehebat, quarum dux erat Chimarrus bellicoſus homo, & manu ſtrenuus, cætera ferox, & crudelis. Hic naui, cuius prora leonis pictura erat inſignita: puppis verò draconis: Lyciorum regionem infeſtabat: atque ita, vt neque præternauigare tutum eſſet, nec vicinas vrbes incolere. Hunc Chimarrum, vt ferunt, occidit Bellerophon, perſequens illum Pegaſo: qui, vt coniecto, genus erat nauigij celerrimi. Sunt tamen qui dicãt Chimarrum fuiſſe montẽ quendam flammas & incendia ex ſeſe eiectantem, cuius cineres per campos ſparſi fructus, & arbores exſiccarent. Bellerophontem verò montem excidiſſe ſua prudentia, atque planũ redegiſſe. Noraphis autem 4. lib. de Hercule narrat, fuiſſe aprum ingentem in Xantorum finibus, & fruges depopulantem, quem Bellerophon occiderit,

Pegaſus genus nauigij celerrimi.

Noraphis.

rit. quod mihi minimè videtur fabuloſum. Hæc ex Plutarcho, ſed conſciſe.

Superare Chimæram. Chimæra, vt plurimorum *Chimæra mons.* eſt opinio, mons eſt Lyciæ, flammas, vt Ætna eiectans, in cuius cacumine leones habitabant, in medio propter paſcua capræ: in radicibus ſerpentes. vnde finxerunt Poëtæ monſtrum eſſe eò quòd flammas euomat, caput & pectus leonis habens, ventrem capræ, & draconis caudam. vide Lucretium lib. 5. & Palephatum.

Et Lycij potuit. Lycia regio eſt minoris Aſiæ, *Lycia.* quam rigat fluuius Xanthus, alius ab eo, qui Ilium præterfluit, dicta priùs Termille, vt tradit Herodotus.

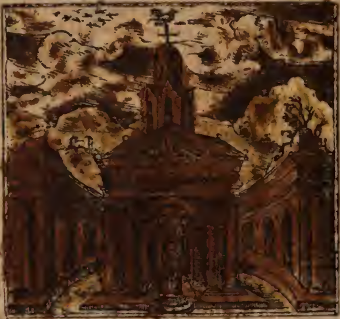
Sic tu Pegaſeis. Pegaſus, de quo antè diximus, *Pegaſus vnde dictus.* dictus eſt, vt ait Homeri Scholiaſtes 6. Iliad. ὅτι ἐκπεπήδηκεν ἐκ τοῦ τῆς Γόργονος τραχήλου. Hoc eſt, quòd ſalierit ex Meduſæ collo, aut potiùs, vt ait Heſiodus in Theog. ὅτι ὠκεανοῦ περὶ πηγὰς γένετο. Id eſt, quòd apud Oceani fontes ſit natus.

Petis æthera pennis. Æther, vt autor eſt Ariſtoteles, libro 1. de Cælo, cap. 3. ἀπὸ τοῦ ἀεὶ θέειν, *Aether quid.* id eſt, à ſemper currendo dicitur, cuius verba ſunt: Aetherem ſuperum locum appellauerunt à ſemper currendo, perpetuo tempore poſita appellatione, cælum ipſum, ſtellæque omníſque ſyderea compago intelligitur. Non, vt quidam putant, quòd igneus ſit, & incenſus, ſed quòd curſibus rapidis ſemper rotetur.

* * *

Vigilantia & cuſtodia.

EMBLEMA XV.

Iſtantis quòd ſigna canens det gallus Eói,
Et reuocet famulas ad noua penſa manus:
Turribus in ſacris effingitur: ærea mentem
Ad ſuperos peluis quòd reuocet uigilem.
Eſt leo: ſed cuſtos oculis quia dormit apertis:
Templorum idcirco ponitur ante fores.

Orus Apollo.

EX Oro Apolline, vt mox oſtendemus. Addit tamen Alciatus campanam & gallum ex communi vſu. Obſcurum eſt emblema, & malè diſpunctum in Codicibus, quos hactenus mihi contigit videre. Dicam tamen, quod ſentio, liberum vnicuique interpretandi campum relinquens. Titulus igitur huius epigrammatis eſt,

eſt, *Vigilantia & cuſtodia.* Videamus ergo quo pacto hęc ex epigrammate eliciãtur. Ac primùm duplicem hîc depingit Alciatus vigilantiam, alteram corporis, mentis alteram. Corporis vigilantiam Gallus réferat, qui homines ad labores ſolet excitare: Campana verò, quia mentem ad Deum excitat, ſymbolum interioris vigilantię contineat. Hactenus de vigilantia. Cuſtodiam autem repręſentet leo, qui apertis oculis ſolet dormire, tum ſic ſtructuram ordino: Gallus effingitur in ſacris turribus, quòd det ſigna inſtantis Eoi, & quòd reuocet famulas manus ad noua penſa. Ærea peluis, ſcilicet, effingitur in ſacris turribus, quòd reuocet mentem vigilem ad ſuperos. Sed leo cuſtos eſt, quia dormit oculis apertis. Nunc aliqua verba percurramus. *Duplex vigilantia.* *Leo cuſtodiæ ſignũ.*

Inſtantis Eoi. Hoc eſt matutini tẽporis. Eos enim, Gręcè ἠώς, aurora eſt. Vnde Ouidius in Faſtis, lib.3. in fine, *Eos.*

Tres ubi luciferos ueniens præmiſerit Eos.

Sed pro poëſeos ſtudioſis pauca ſuper hęc annotabimus. Vocalis η. apud Gręcos longa eſt: Latiníque cùm Gręcas voces huiuſmodi tranſferunt η, in e, longum commutant, quod Ouidius fecit in carmine citato. Sed euenit aliquando vt Gręcę dictiones, quę per η ſcribuntur, eędem & per ε enuntientur: quod hîc fit. Nam Gręcè ἠώς, & ἑώς dicitur. vnde Propertius lib. primo, vno diſticho vtramque quantitatem eſt complexus, *ἠώς & ἑώς.*

Siue illam Heſperiis, ſiue illam oſtendet Eois:
Vret & Eoos, uret & Heſperios.

Luciani de Gallo fab.

Canens det Gallus. Lucianus in Dialogo, qui inſcribitur Somnium,ſeu Gallus, multa diſſerit de gallo, è quibus pauca ex Eraſmi tralatione huc conieci, quia non ſine iocunditate leguntur. Loquitur Micyllus in hunc modum ad gallum, Profectò & olim iſtiuſmodi quiddam de vobis audieram, adoleſcentulum quempiam fuiſſe Gallum, Marti adamatum, atque huic Deo compotaſſe, colluſitaſſeque & in voluptatibus geſsiſſe morem. Itaque cùm Venerem adiret Mars,cum ea concubiturus, hunc Gallum vnà ſecum adduxiſſe. Quoniam autem Solem potiſsimùm metueret : ne ſi è ſublimi conſpexiſſet,Vulcano ſe proderet,foris ad oſtium adoleſcentulum ſemper relinquere ſolitum, cuius indicio certior fieret, quando Sol emergeret. Deinde Gallum aliquando ſomno correptum excubias deſeruiſſe inſcientem: Solémque nullo præſentiente imminuiſſe Veneri ac Marti ſecurè dormienti,propterea quòd confideret Gallum indicaturum fuiſſe, ſi quis interueniſſet. Itaque Vulcanum à Sole edoctum, eos deprehendiſſe implicitos,atque irretitos his vinculis, quæ iam olim in illos fuerat fabricatus. Porrò Martem,ſimulatque dimiſſus eſt, indignatum aduerſus Gallum fuiſſe, atque eum in auem tranſmutaſſe,iiſdem armis,vt in capite, pro galea,criſtam obtineret.Hanc ob cauſam quò vos Marti purgetis,cùm iam nihil opus, ſimulatque Solem exorientem ſenſiſtis, multò antè vociferari,atque illius exortum prænuntiare. Hæc Lucianus : & multa alia ibidem. Ariſtophanes in Fabula,

fabula,cui titulus ὄρνιθες, lepidam narrat fabellam, imperaſſe ſcilicet aliquando Gallum Perſarum genti, (quare quoque auis Perſica dicitur) vnde etiam tiaram geſtat rectam,quod ſolis regibus erat conceſſum. Adeò verò formidoloſum & durum imperium illud fuiſſe: vt nunc quoque gallis canentibus cuncti mortales,ceu mulctam reuerentes ad opera peragenda proſiliant. Eraſmus in adagio, Priùs quàm Gallus iterum cecinerit,cauſas reddit, cur noctu canat gallus ex Plinio & Cicerone, atque aliis,quem vide, *Gallus dominatus Perſarum genti.* *Priuſquàm gallus iterũ cecinerit.*

Turribus in ſacris. Hoc eſt in templis. Apud nos Salmanticæ multis in nobilium turribus viſitur huiuſmodi effictus gallus: vt poſsimus facilè inſpicere,qua regione ventus inflet. Interroganti mihi cur potiſsimùm gallus huic inſeruiret negotio,aliqui dixêre, proprium eſſe gallinaceorum roſtrum ad ventum dirigere. *Cur galli præfigãtur turribus.*

Aerea mentem ad ſuperos peluis. Peluis ærea dicitur campana. Alciatus lib. 8. Parerg.cap.11.ſic ait, Dubitabilior eſt alia quæſtio, an immodici importuníque campanarum peluium pulſatores officio iudicis compelli poſsint, vt ceſſent. Et ſciendum veteribus non fuiſſe hunc morem, ſed inſtar peluium fabricata hæc vaſa campanas appellari cœptas,quòd ex Cãpano ęre conflatæ eſſent. Vnde prouerbium in loquaces & obſtreperos, Dodonæum æs: quòd in Dodona duæ eſſent columnæ: in altera peluis ærea, in altera puer cum flagro peluim, vento impellente percutiens,vnde tinnitus in multas horas *Peluis ærea.*

perd

perdurabat. Iuuenalis,

Tot pariter pelues, tot tintinabula credas.

Hæc Alciatus.

Orus Apollo. *Eſt leo, ſed cuſtos.* Hoc totum ſumpſit Alciatus ab Oro Apolline Niliaco, qui libellum de Hieroglyphicis notis Græcè compoſuit, cuius verba ſubiiciam, Vigilantem vel cuſtodem cùm voluiſſent ſignificare, leonis caput pingebant. Solet etenim cùm vigilat oculos habere clauſos leo: cùm verò dormit, apertos, quod quidem cuſtodiæ ſignum eſt. Hinc ſymbolicè leones templorum clauſtris ſolent apponi, veluti Leo vnde dictus. cuſtodes. Hæc Orus. Dicitur autem leo (nam Græcum nomen eſt) παρὰ τὸ λάω, quod eſt video: nam fera eſt perſpicaciſsimi viſus. De quo ſi plura cupis, vide Ariſtotelem de hiſtoria animalium, & Oppianum in 3. & 4. de venatione. Et Plinium Natur. hiſto. lib. 8. cap. 16. qui aſſerit ibi, leones nunquam limis oculis intueri: de oculis adapertis non meminit Vide Cælium Rhodiginum, lib. 13. cap. 8. & lib. 6. cap. 13.

* *
*

Sobriè

Sobriè viuendum, & non temerè credendum.

EMBLEMA XVI.

Ne credas, ne (Epicharmus ait) non ſobrius eſto,
Hi nerui, humanæ membráque mentis erunt:
Ecce oculata manus credens id quod uidet. Ecce
Pulegium, antiquæ ſobrietatis olus,
Quo turbam oſtenſo ſedauerit Heraclitus,
Mulxerit & tumida ſeditione grauem.

CIcero epiſtola penultima lib. 1. ad Atticum ſic citat hoc carmen, Νῆφε, καὶ μέμιασον πιςεῖν ἀνέρα φρονεῦντα ταῦτα, hoc eſt, Eſto ſobrius, & memineris virum, qui ſic ſapiat, non oporte re eſſe credulum. Sed quia Eraſmus deprauatum eſſe verſiculum teſtatur, eius verba ſubiiciam

ſubiiciam ex adagio, Nemini fidas, niſi cum quo priùs modium ſalis abſumpſeris. Idem admonet (inquit) illud Epicharmi, Νῆφε, καὶ μέμνησο ἀπιστεῖν, id eſt, ſobrius ſis, ac memineris nemini confidere. Verſus integer refertur apud Ciceronem lib. epiſt. ad Atti. 1. Atque ita tamen nouis amicitiis implicati ſumus, vt crebrò mihi vafer ille Siculus inſuſurret Epicharmus, cantilenam illam ſuam,

Νᾶφε, καὶ μέμνασο ἀπιστεῖν ταῦτα νεῦρα τῶν φρενῶν.

Reſtitutio verſus Epicharmi.

Sic enim carmen Trochaicum è veſtigiis Codicum reſtituimus, ne quis temerè deprauet. Nam quod Νᾶφε dixit, pro Νῆφε, & μέμνασο, pro μέμνησο, dialecti proprietas eſt. Cicero in libello de petitione conſulatus, Quamobrem Epicharmion illud teneto, neruos atque artus eſſe ſapientiæ, non temerè credere. Hactenus Eraſmus. Vide item apud eũdem parœmiam, Fiducia pecunias amiſi. Vide Alciatum lib. 4. Parerg. cap. 8. circa finem.

Ne *credas.* Conuenit cum Epicharmi ſententia Theognidis verſiculus,

Πίστει χρήματ' ὄλεσσα, ἀπιστείῃ δ' ἐσάωσα.

Id eſt,

Fiſo res periit, diffiſo ſalua remanſit.

Licet nemini fidere ſit inhumanum, omnibus verò fidere ſtultum Quare pulchrè Heſiodus,

Καὶ κασιγνήτῳ γελάσας ἐπιμάρτυρα θέσθαι,
Πίστεις δ' ἄρα ὁμῶς καὶ ἀπιστίαι ὤλεσαν ἄνδρας.

Id eſt,

Si quidquam cum fratre tibi eſt, teſtem adüce rebus,
Subridens, nocuit non credere, credere ſemper.

Seneca

neca epiſtola 3.lib.1. vtrumque enim vitium ,& omnibus credere,& nulli.

Epicharmus ait. Epicharmus, vt ait Diogenes ertius, Elothalis filius, fuit Pythagoræ diſ- pulus. *Epichar-mus.*

Ecce occulta manus. Verba Eraſmi ſubſcribam adagione oculatæ manus. Oculatas manus it Plautus,quæ promiſſa velint exhiberi re, n oratione promitti. Nã oculos habere,qui- s videant exhibita,aures non habere, quibus diant pollicitationes. Ita lena quædam in A- aria adoleſcenti montes aureos pollicitanti, m illa nihil commoueretur promiſsis:Sem- r.inquit,oculatæ noſtrę ſunt manus,credunt od vident.vide adagium, Oculis magis ha- nda fides, quàm auribus. *Oculatæ manus quid.*

Pulegium antiquæ. Pulegium Gręcè γλήχων, id , glechon ſeu glachon. Cæterùm pulegio ſto achi vitia tolli, teſtatur Dioſcori. lib.3 cap.31. ευτίας τε, inquit, κ̓ δηγμοὺς στομάχου μετ᾽ ὀξυκρα- ποθεῖσα παραμυθεῖται. Hoc eſt,nauſeas & ero ones ſtomachi poſca, (id eſt, vino, quod ace & aqua temperatum eſt) lenit.Dixerat antè, nc herbam eſſe λεπτὺν, τικὴν, θερμαντικὴν, καὶ επτικὴν. id eſt,extenuatiuam,calefactiuã, con- ctionis adiutricem. vide Gręcum epigrãma .2. εἰς φειδεύλης. quod ego ſic verti. *Pulegium.*

Non Glechone Criton, aſt ſordidus æris odòre
Vexatum ſtomachum ſæpe dolore leuat.

dauerit Heraclitus. De Heraclito alibi ſumus di uri. Eius factum, cuius hîc mentionem facit lciatus, vide apud Eraſmum in Apohtheg.

lib.

lib.8.& apud Commentatores Dioſcoridis, in verbo, Glechon, & apud Cælium Rodiginum lib.13.cap 5. Sed & cur non Eraſmi verba apponemus? Heraclitus philoſophus in ſeditione rogatus, vt apud populum ſentētiam diceret, quo pacto ciuitas redigi poſſet in concordiam, conſcenſo ſuggeſto, popoſcit calicem aquæ frigidę, & paululum farinæ inſperſit, mox de glechone admiſcuit, id eſt vel pulegij ſylueſtris, vel leguminis genus. Dein epoto calice diſceſsit. Nec verbum addidit: hoc pacto innuens ita demum ciuitatem cariturām ſeditionibus, ſi repudiatis delitiis paruo contenti eſſe aſſueſcerent. Et hic Heraclitus ſuo reſpōdit nomini. Nam σκοτινὸς dictus eſt, id eſt, tenebricoſus. vide adagium, Tymbra victitans.

Heracliti apophthegma.

Γῆ

Πῆ παρέβην? Τί δὲ ἔρεξας? Τί μοι δέον, οὐκ ἐτελέσθη?

Quid exceſsi? quid admiſi?

EMBLEMA XVII.

Italicæ Samius ſectæ celeberrimus autor
Ipſe ſuum clauſit carmine dogma breui,
Quò prætergreſſus? quid agis? quid omittis agendum?
Hanc rationem urgens reddere quemque ſibi.
Quod didiciſſe gruum uolitantum ex agmine fertur,
Arreptum geſtant quæ pedibus lapidem,
Nec eſſent, neu tranſuerſas mala flamina raptent,
Qua ratione hominum uita regenda fuit.

ERaſmus in adagio, Quò tranſgreſſus, laudat plurimum hunc verſiculum: & meritò. Nam ſi ſic exerceremur quotidie, fieret vtique vt meliores, imò ſanctiſsimi euaderemus. Ait ta

Eraſmus immemor, cuius eſſet hic verſiculus.

men Eraſmus, ſe neſcire cuius ſit verſiculus, quẽ apud Homerum non reperiat. Inuenies tamen illum in aureis Pythagorę carminibus. Vnde Virgilius, ſiue quiſquis ille fuit, qui carmen de viro bono compoſuit, præcipua ſibi ſumpſit. Atq; aliqua ex Pythagoricis verſibus ſubiiciã:

Μηδ' ὕπνον μαλακοῖσιν ἐπ' ὄμμασι προσδέξασθαι,
Πρὶν τῶν ἡμερινῶν ἔργων τρὶς ἕκαστον ἐπελθεῖν.
Πῇ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;

Virgilius,

Non prius in dulcem declinat lumina ſomnum,
Omnia quàm longi reputauerit acta diei.
Quò prætergreſſus? quid geſtũ in tempore, quid non?

Sic Horatius Satyra 4. primi Sermonũ, ex perſona ſua docet quo pacto quis ſe ipſo melior euadat. Inquit enim,

— Neque enim cùm lectulus, aut me
Porticus excepit, deſum mihi, rectius hoc eſt:
Hoc faciens uiuam melius: ſic dulcis amicis
Occurram: hoc quidam non bellè: nunquid ego illi
Imprudens olim faciam ſimile? hæc ego mecum
Compreſſis agito labris.

Humana vitæ lapſus in tribus conſiſtit.

Verſiculum verò ita explicat Eraſmus,

Lapſus ubi, quid feci, aut officij quid omiſſum eſt?

Omnis autem humanæ vitæ lapſus conſiſtit in tribus. Aut cùm ſecus facimus, quàm oportet: hoc eſt plus minúsve, quàm decet. Huic errori reſpondet illud πῇ παρέβην; aut facimus, quod omiſſum oportuit. Cui reſpõdent illa τί δ' ἔρεξα. Aut omittimus, quod factum oportuit, ad hoc pertinet extrema particula, τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη & quę ſequuntur. Refert eundem verſum

ſuum Plutarchus in libello de curioſitate.

Italicæ Samius. Pythagoram intelligit, qui Samius fuit, Demarati mercatoris locupletiſsimi filius, vt quidam aiunt, quanquam Diogenes Laërtius, multos, ex multorum ſententia, illius numerat patres. Multas peragrauit regiones diſcendi cauſa. Tandem Crotonem venit Italiæ oppidum. Atque illa Italiæ pars, vbi Pythagoras ſuum tradidit dogma, magna Græcia fuit appellata. Primus omnium μετεμψυχωσιν inuenit, id eſt, animarum de corporibus in corpora trãſitum: ideóque vetuit carnibus veſci. De quo vide multa apud Ouidium libro vlti. Metamorpho. in princip. Et vide Politianum in Lamia. Diogenem Laërtium, Aulum Gellium lib. 1 cap. 9. & libro 17. cap. 21. & lib. 4. cap. 11. & Titum Liuium, libri ab vrbe cond. *Pythagoras Samius* *μετεμψύχωσις Pythagora.*

Clauſit ſuum dogma. Suum dogma, hoc eſt, totam ſuam Philoſophiam breui carmine circumſcripſit. Dogma verò dictio eſt Græca, ſententiam, edictum, decretum, placitum, dicitur ἀπὸ τῦ δοκεῖν, quod eſt opinari. De dogmate vide plura in epiſtola 96. Senecę. *Dogma.*

Quod didiciſſe gruum. Plinius Naturalis hiſto. libro 10. cap. 23. hæc de gruibus tradit, Certum eſt, Pontum tranſuolaturas, primùm omnium anguſtias petere inter duo promontoria Criumetopon & Charambin: mox ſaburra ſtabiliri. Cùm medium tranſierint, abiici lapillos è pedibus: cùm attigerint continentem, è gutture harenam. Idem ait Solinus & Cicero 2. de Natura Deorum. Alciatus libro primo Parer- *Gruũ prudentia.*

gon, cap.20. exponens locum Pollucis,ſic ait, Metaphora à gruibus ſumpta eſt, quæ in terram deſcendunt ſurripiẽdi alicuius lapidis cauſa, quem pede retinent, vt in alto volantes,eo demiſſo experiantur ex cadentis ſtrepitu ſupra mare, an verò ſupra terram volitent, vt Suidas & Ariſtophanis interpres in Apibus oſtendit,&c. Contrarium tamen tenet Ariſtoteles, cuius hæc ſunt verba,in libro de Natura animalium 8.cap.12. Sed auium grues (vt dictum eſt) ex vltimis in vltima abeunt. Volant flatu ſecundo.Quod de lapide narrant, falſum eſt. Lapidẽ enim tenere eas fulmento,quem vbi deciderit, accipi vtilem ad auri probationem aiunt.

Ariſtoteles contrarium aſſerit.

* * *

Prudentia.

Prudentia.

EMBLEMA XVIII.

Iane bifrons, qui iam tranſacta, futuraq́; calles:
Quiq́; retro ſanas (ſicut & ante) uides.
Tot te cur oculis, tot fingunt uultibus? an quòd
Circunſpectum hominem forma fuiſſe docet.

SVmptum videtur hoc problema ex Plutarchi problematis, licet hiſtoria de Iano ſit notior, quàm vt Alciatum noſtrum velimus adigere, vt alicundè compilauerit. Ianus Rex fuit Italiæ, qui Saturnum ruris culturam edocuit. *Ianus rex Italiæ.* Templum Iani, vt author eſt Plinius, Numa Pompilius primus inſtituit. Verba Plinij ſunt, lib. 34. cap. 7. Præterea Ianus geminus à Numa Rege dicatus, qui pacis belliq́ue argumento colitur, digitis ita figuratis, vt trecentorum

quinquaginta quinque dierum nota per ſignificationem, anni; temporis, & æui ſe Deum indicaret. Hæc ille. Eraſmus autem in prouerb. A fronte atque à tergo: hæc de Iano ſcribit: Antiquitas Ianum bifrontem fingens, regum prudentiam indicabat, quorum eſt, & præterita meminiſſe, perpenderéque, & futura proſpicere. Quamobrem & diuinitati duas comites addebant, Anteuortam, & Poſtuortam, quas olim religiosè colebãt Romani, vt indicat Macrob. in Somnio Scipionis lib. 1. Vide etiam prouerbium, Alter Ianus. Multa Ouid. de Iano lib. 1. Faſtorum, quæ cauſa breuitatis omiſi, illinc pete cur dicatur biceps, cur baculum dextra, clauémque ſiniſtra contineat. Cur vocetur Patulcius Cluſius, & alia multa. Effingebatur præterea Ianus quadrifrons, quòd quatuor mundi plagas maieſtate ſua cõplecteretur, vel quòd quatuor habeat annus partes, vér, æſtatem, hyemem, autũnum. Dicitur Ianus, quaſi Eanus ab eundo. Ianus enim pro cælo & mũdo capitur, cuius munus eſt, & officiũ ſemper ire. Vel dicitur à Ianua, vt videtur ſentire Ouid. 1. Faſto.

Ianus bifrons. *Anteuorta & poſtuorta.* *Ianus Patulcius & Cluſius.* *Ianus vnde ſic dictus.*

Præſideo foribus cæli cum mitibus horis,
Et redit officio Iuppiter ipſe meo.
Inde uocor Ianus.

Alij potiùs Ianuam à Iano dictam volunt: alij dictum Ianum ab hiando contendunt: quoniam chaos ipſe ſit teſte Ouidio,

Me chaos Antiqui (nam ſum res priſca) uocabant.

Vide Macrobium Saturnal. lib. 1. cap. 9. ſi plura de Iano cupis.

Iane

Iane bifrons. Sic Virgilius in 7.
— Ianiq; bifrontis imago.
Ouidius bicipitem vocat.
Iane biceps, &c.
Quiq; retro ſannas.
Alludit ad illud Perſij Satyra 1.
O Iane à tergo, quem nulla Ciconia pinſit,
Nec manus auriculas imitata eſt mobilis albas
Nec linguæ quantum ſitiat canis Appula, tantum.
Vos ô Patritius ſanguis, quos uiuere fas eſt,
Occipiti cæco, uenienti occurrite ſannæ.

Eſt porrò ſanna idem quod ſcomma vel ludibrium, vnde ſubſannare, Hiſpanè *moſar.* Apud Cratinum (inquit Cælius Rhodiginus) ſannas fatuum indicat. Vnde & ſanna verbum Latinis frequens, puto, defluxit: etiamſi à ſonitu Grammatici opinentur ductum. *Săna quid.*

An quòd circumſpectum. Hæc non eſt interrogatio poëtis, aut oratoribus familiaris: nec enim hîc dubitat, aut dubitando interrogat. Sed modus loquendi eſt Ariſtoteli in problematis peculiaris qui omnia propoſita porblemata ſoluit per hanc particulam, an, vt ſuprà diximus.. Beroſus Babylonicus lib. 3. Antiquitatum ſcribit Noë alio nomine vocatum cælum, tributúmque illi cognomen Ianus à Iain, quod apud Aramæos & Hebræos ſonat vinum, à quo Ianus, id eſt, vinifer & vinoſus: quia primus vinum inuenit: cuius vi & vapore ebrius effectus, cùm minùs pudicè in terram cecidiſſet, Cham eius filius Magicus, & Veneficus (quem poſtea Aegyptus Saturnum Iuniorem coluit) *Noe dictus Ianus.* *Cham magicus.*

patris virilia comprehendit, tacitéque ſubmurmurans carmine magico patri illuſit, ſimul & illum ſterilem perinde atque caſtratum effecit. Neque deinceps Noë famellam aliquam fæcundare potuit. Hinc orta fabula apud Poëtas, licet tempora non conueniant.

Prudens magis, quàm loquax.

EMBLEMA XIX.

Noctua Cecropiis inſignia præſtat Athenis,
Inter aues ſani Noctua conſilij.
Armiferæ meritò obſequiis ſacrata Mineruæ eſt,
Garrula quo cornix ceſſerat antè loco.

EX fabula Ouidiana, quæ refertur 2. Metamorphoſ. quam quia longiuſculè enarrat Ouidius, breuitati conſulens omitto. Hoc tamen

men in ſumma dicam, Coronidem è miniſterio Coronis.
Palladis propter loquacitatem expulſam, in cuius locum ſucceſſerit Nictymene. Sed & adhuc imperfectus eſt Epigrammatis ſenſus, niſi paucula addantur ex prouerbiis. Noctua volauit, &, Athenienſium inconſulta temeritas, &, Vlulas Athenas. Ea ſunt huiuſmodi: Cùm Neptunus à Minerua victus non poſſet Attica Regione potiri, iratus immiſit illis δυσβουλίαν, id eſt, leuia ſtultáque conſilia. Hoc Minerua non mutauit, ſed quod illi malè ſtatuiſſent, illa in bonos exitus vertebat. Vnde natum prouerbium, Noctua volat: quoniam hæc auis ſacrata eſt Mineruæ, & auſpicata conſiliis credebatur, eiúſque volatus Athenienſibus erat victoriæ ſymbolum. Hinc factum eſt, vt Athenienſes non ſolùm in numis, tum aureis, tum argenteis noctuam inſculperent: ſed etiam in templorum foribus, & in portis vrbis, atque etiam in vexillis idem ſignum apponendum curauerint: vnde dictum eſt, Noctuas Athenas. Quod idem ſonat, ac ſi dicas, in montem fers ligna. Habes cur noctua præſtet inſignia Athenis. Cur item dicatur ſani conſilij: ab effectu ſcilicet: quia eius volatus ratum & auſpicatum conſilium reddebat. Nam quod quidam referunt, verba illa ſani conſilij, ad fabellam Angeli Politiani, quæ eſt in fine Lamiæ de noctua & cæteris auibus, mihi ſanè non placet: ſuum tamen cuique eſto liberum iudicium. Illud magis mirandum eſt, qua cauſa ductus Eraſmus vertit Græcum prouer-

Noctua volat.

Athenienſes noctuas vbique pingebant.

In Eraſmum.

bium γλαῦκας εἰς ἀθήνας. Vlulas Athenas, cùm vertendũ fuiſſet Noctuas Athenas. Nam γλαυξ propriè noctuam ſignificat: αἰγωλιὸς vlulam. Neque eadem eſt noctua cum vlula, quod ex Ariſtotele liquet. Præterea vlula quamuis inter aues nocturnas nominetur, ſolet venari picas: noctua mures, lacertos & huiuſmodi beſtiolas, vt idem eſt author. Plinius etiam lib. 10. cap. 12. Ariſtotelis verba transferens ait, Vncos vngues & nocturnæ aues habent, vt noctuæ, bubo, vlulæ. Vlula hiſpanè *antillo*, noctua, *lechuza*.

Phornutus.

Sacrata Mineruæ. Phornutus in lib. de Natu. Deor. cauſam reddit, quare noctuæ Mineruæ ſacra ſit his verbis, οἵ δε δράκοντες καὶ ἡ γλαυξ διὰ τὸ ἐμφερὲς τῶν ὀμμάτων ἀνατίθενται ταύτῃ τῇ γλαυκώπιδι θεῷ. Id eſt, Dracones & noctua ei conſecrati ſunt propter oculorum ſimilitudinem: ſiquidem ipſa glauca eſt.

Vide Lamiam Politiani.

Garrula quo cornix. Virgines ſilentium decorat, garrulitas dedecorat, vt poſterius dicemus: ideo cornix, quæ loquax eſt, ex Mineruæ miniſterio fuit expulſa, Noctua verò aſcita. Vide Ouidium loco citato. Eſt quoque magna ſimultas inter cornicem & noctuam, vt inquit Ariſtot. lib. 9. De hiſtoria animalium, cap. 1. Cornix meridie oua ſurripiens noctuæ, abſumit, cùm non clarè interdiu noctua videat. Noctua contrà oua cornicis noctu exedit: eſtque altera interdiu, altera noctu potentior. Sed die vel cæteræ auiculæ omnes noctuam circũuolant, quod mirari vocatur, aduolantéſque percutiũt. Quapropter

Simultas inter Cornicem & noctuam.

propter aucupes ea conſtituta auicularum genera multa & varia capiunt. Vide Ælianum & Oppianum, de aucupio. Noctua, inquit Bocatius, ideo Mineruæ eſt attributa pulſa cornice, vt oſtendatur, ſapientem præmeditatione in obſcuris ſepoſita, noſcere, vti & noctua videt in tenebris, & loquacitate, atque garrulitate repulſa, vt opere agat, loca, tempúſque reſpicere. Fabula videtur ex vero traxiſſe originem. Nam Plinius de Cornice loquens ab Arcturi ſydere, inquit, ad hirundinum aduentum notatur eam Mineruæ lucis, templíſque raró, alicubi omnino non aſpici, ſicut Athenis. Vide Iuſtinum libro 23. in fine. *Fabula ex vero originem duxit.*

***

Maturan

Maturandum.

EMBLEMA XX.

Maturare iubent properè, & cunctarier omnes,
Ne nimium præceps, neu mora longa nimis.
Hoc tibi declaret connexum Echeneide telum,
Hæc tarda eſt, uolitant ſpicula miſſa manu.

ARiſtoteles ſexto Moralium, cap. 9. ſic ait: Ad deliberandum autem multum temporis ſumunt. propterea quòd celeriter aiunt conficienda eſſe, quæ ſuſcipimus, lentè capiendum conſilium. Vnde ſumpſiſſe videtur Saluſtius illud, quod in Catilinæ hiſtoria poſuit. Nam & priuſquàm incipias conſulto: & vbi conſulueris, maturè opus eſt facto. Quem locum Ioachimus

chinus Perionius diligens Ariſtotelis interpres ſic cenſet poſſe melius legi (quoniam ex Ariſtotele eſt) antequàm incipias conſulto: & vbi conſulueris lentè, maturè facto eſt opus. Quæ quidem interpretatio plena eſt, & verbis Ariſtotelicis congruens. Sed tamen ſi verba Saluſtij diuerſa diſpunctione legas, integer conſtabit ſenſus ſic, Antequàm incipias conſulto, & vbi conſulueris maturè, facto opus eſt. Multa in hanc ſententiam clarorum virorum dicta poterant adduci: ſed quia Eraſmus in prouerb. Feſtina lentè, elegantiſsimè, quæ dici poterant, attulit, ſuperſedebo. Vide etiam adagium, Antequam incipias conſultò. *Ioa. Perionius aliter legit.*

Maturare iubent. Nigidius apud Macrobium ſexto Saturnalium cap. 8. Maturare, inquit, eſt: quod neque citius, neque ſerius: ſed medium quiddam, & temperatum eſt. Sic & in frugibus, & in pomis, matura dicuntur, quæ neque cruda & immitia ſunt, neque caduca & nimiùm cocta, ſed temperata & adulta. Hanc interpretationem Nigidianam D. Auguſtus duobus verbis Græcis eleganter exprimebat. Nam & dicere in ſermonibus, & ſcribere in Epiſtolis ſolitum ferunt: σπεῦδε βραδέως. Per quod monebat, vt ad rem agendam ſimul adhiberetur & induſtriæ celeritas, & tarditas diligentiæ. Ex quibus duobus contrariis fit maturitas. Sic Neptunus apud Virgilium, iubet ventos maturare fugam, id eſt, vt ita diſcedant, tanquam fugiant: ita tamen fugiant, vt ſtandi mediocritatem, ſeu maturitatem in regreſſu teneant, ne ipſo diſceſſu claſsi *Maturare.*

ſu claſsi noceant, dum raptu nimio redeunt. Hęc ex Macrobio. Vide Aulum Gellium lib. 10. cap. 11. Noct. Atti.

Remora vnde dicta. Hoc *tibi declaret connexum* Echeneide. ἐχενηΐς, ἴδος, id eſt, Remora, à remorandis nauibus, hoc eſt, ἀπὸ τ ἔχειν τας νῆας. De qua ſic ait Ariſt. lib. de Nat. Animalium 2. cap. 14. Remoram errore nonnulli pedes habere prodiderunt: expes enim omnino eſt: ſed quoniam pinnas habet pedibus ſimiles: hinc fit, vt pedibus inſtare videatur. Piſciculus quidam eſt hæc, ſaxis aſſuetus, in cibos non admittendus, nomen à remorandis nauibus adeptus, vtilis ad iudiciorum cauſas, & amatoria veneficia, vt aliqui volunt. Vide Plinium lib. 9. cap. 25. Eſt autem *Echeneis.* Echeneis piſciculus ſemipedalis longitudinis, & quinque digitorum craſsitudinis, limaci magnæ ſimilis, vt idem Plinius aſſerit lib. 32. cap. 1. Secundùm verò Oppianum aſpectu anguillæ, forma turbinata, colore nigro, ore acuto, qui & incuruatur vt hamus, in petris viuens.

* *
*

In

In deprehenſum.

EMBLEMA XXI.

Iandudum quacunque ſugis te perſequor: at nunc
Caßibus in noſtris denique captus ades.
Amplius haud poteris uires eludere noſtras,
Ficulno anguillam ſtrinximus in ſolio.

EX adagio, τῷ θρίῳ τὴν ἐγχέλυν. Vide Eraſmum, Folio ficulno tenes anguillam. Nihil vltra deſiderabis ad explanationem emblematis. Vide Ariſtot.lib.6.de hiſtor.animal. cap.16. Cæl.Rhodig.lib.18.cap.1.

Cuſtodien

Cuſtodiendas virgines.

EMBLEMA XXII.

Vera hæc effigies innuptæ eſt Palladis: eius
Hic Draco, qui dominæ conſtitit ante pedes.
Cur diuæ comes hoc animal? cuſtodia rerum
Huic data: ſic lucos, ſacráq; templa colit.
Innuptas opus eſt cura aſſeruare puellas
Peruigili: laqueos undique tendit amor.

Draco cur Mineruæ ſimulachro appoſitus.

SVmptum ex peruulgata illa laude, quam Phidias meruit in Mineruæ ſimulachro, cui draconem appoſuit, veluti ambage tacita, innueret virgunculas peruigili cura indigere: vt pudor caſtus, illibatúſque ſeruaretur. Draco enim, vt paulò antè ex Phornuto retulimus, ſacratus eſt Mineruæ, & propter acrimoniam viſus, vnde nomen

de nomen habet, vigiliæ, cuſtodiæque admodum accommodus. Dicitur enim draco ἀπὸ τοῦ δέρκειν, quod eſt videre, teſte Macrobio, apud quem vide plura lib. Saturna. 1. cap. 20. Ad nominis etymologiam alluſit Horatius in Satyris, cùm inquit, *Draco vnde dictus.*

Cur in amicorum uitijs tam cernis acutum,
Quàm aut aquila, aut ſerpens Epidaurius?

Indicat & Virgilius Æneid. 2. dracones in tutela Palladis eſſe:

At gemini lapſu delubra ad ſumma dracones
Effugiunt, ſæuæq; petunt Tritonidis arces,
Sub pedibusq; Deæ, clypeiq; ſub orbe teguntur.

Cuſtodia rerum. Inde celebres ſunt draco Heſperidum, draco aurei velleris, draco Martis Caſtalij fontis cuſtos Cicero Philip. 13. Qui domini patrimonium circumplexus quaſi theſaurum draco.

Sic lucos ſacraq;. Scribit Strabo lucos à poëtis templa Deorum vocari. Exiſtimabantur luci religione quadam eſſe imbuti, vtpote Deorum domicilia. Denique nullus erat lucus, vbi non adeſſet aliquod numen. Quod ſenſiſſe Ouidium puto in illo verſu Metamorph. 7. quamuis aliter explanent interpretes: *Lucus.*

— per ſacra triformis
Ille, Deæ, lucoq; foret, quod numen in illo,
Iurat.

Ignorabat enim Iaſon quodnam numen in illo lucro coleretur: per illud tamen iurat, gnarus non poſſe lucũ eſſe ſine numine. Dicitur lucus à luca vocabulo Aramæo, quo Hetruſci vteban- *Lucus dictus à luca.*

tur,ſignificátque ſenem & ſeniorem,vt diſputat contra Quintilianum Ioannes Scopas in ſuis Collectaneis.

Vino prudentiam augeri.

EMBLEMA XXIII.

Hæc Bacchus pater,& Pallas communiter ambo
Templa tenent,ſoboles utraque uera Iouis.
Hæc caput, ille femur ſoluit: huic uſus olivi
Debitus,inuenit primus at ille merum.
Iunguntur meritò:quòd ſi qui abſtemius odit
Vina,Deæ nullum ſentiet auxilium.

EX lib. 4. Epigram.Græcorum, εἰς ἄγαλμα Διονύσου πλησίον Ἀθηνᾶς, id eſt, In ſtatuam Bacchi iuxta Mineruam.Hoc epigramma vertit

tit Ioannes Sleidanus, ſed quia minus Græcum expreſsit, volui ego penè ad verbum vertere, tantùm vt intelligantur Græca.

Viator. *Quid tibi cõmune eſt cũ Pallade,cui fera bella*
Et cordi haſtæ ſunt? at tibi uina placent.
Bacch. *Ne temerè, ô hoſpes,de diuis talia quæras:*
Sed quibus hanc referã, diſce maligne,deam.
Gloria bellorum chara eſt mihi:teſtis ad ortũ
India perdomitum littore ab Oceani.
Et mortale genus nos ambo iuuamus:oliua
Hæc iuuat : at uitis dulcibus ipſe botris.
Nec mea me ꝑpter genitrix eſt paſſa dolores:
Patris ego ſolui ſemen, & iſta caput.

Meritò igitur iunguntur eodem patre nati,ſine matre ambo,bellatores ambo:ambo duarũ præclariſsimarum rerum inuentores, olei & vini. Præterea poëtæ, qui Mineruam diſciplinarum deam colunt, ſine Baccho frigida componunt carmina. Vnde Horatius, *Cur iungãtur Bacchus & Minerua.*

Ennius ipſe pater nunquam niſi potus ad arma
Proſiluit dicenda.

Vinum ἀπὸ τῆς ὀνήσεως, id eſt, emolumento, ſeu iuuamine dictum exiſtimant,iuxta illud Homericum Iliados 6. *Vinũ vnde dictum.*

— ὀνήσεαι αἴκε πίνθαι. hoc eſt, iuuamen ſenties,ſi biberis.Hinc feſtiuè Niceratus nobili epigrammate,

οἶνός τοὶ χαρίεντι μέγας πέλει ἵππος ἀοιδῷ,
ὕδωρ δὲ πίνων καλὸν οὐ τέκοις ἔπος.

Id eſt,

Iucundo ſonipes uati eſt in carmine Bacchus,
Nam perit epota nobile carmen aqua.

Multa Homeri & aliorum poëtarũ poſſem afferre teſtimonia, quæ mirum in modum vinum extollunt. Sed ne hoc quoque nomine vinoſus arguar, qui à parentibus meis quaſi hæreditario iure acceperim, vt ſim abſtemius, tali munere ſuperſedebo.

Author abſtemius.

Bacchus vnde appellatus.

Hæc Bacchus pater. Bacchum ἀπὸ τοῦ βαχεῖν, quod eſt incondito vlulatu (quo furentes Bacchæ agebantur) perſonare, deducit Euſtathius Homericus, deinde inſertam literam κ, quo expreſsio fieret immanioris ſoni. Eadem de cauſa Iacchus dictus eſt. ἰάκχειν enim vociferari ſignificat. Bacchi natiuitatem & res geſtas vide apud Homerum in hymnis Bacchi, & apud Ouidium in fine 3. Metamorph. Extant & Orphei hymni in eũdem. Ouidij carmina de ortu Bacchi hæc ſunt;

Iacchus.

> *Imperfectus adhuc infans genitricis ab aluo*
> *Eripitur, patrioq; tener (ſi credere dignum eſt)*
> *Inſuitur femori, maternaq; tempora complet.*

Pomponius Mela libro de Situ orbis 3. cap. 7. de India ſic ait, Vrbium, quas incolunt, Nyſa eſt clariſsima, & maxima montium, Meros Ioui ſacer: famam hinc præcipuam habent, quòd in illa genitum in huius ſpecu Liberum arbitrantur eſſe nutritum. Vnde Græcis autoribus, vt femori Iouis inſutum dicerent, aut materia ingeſsit, aut error. Hæc ille. μηρὸς autem id eſt, Meros coxam, ſeu femur ſignificat: hinc dictus eſt Bacchus à Poëtis Dithyrambus παρὰ τὸ δύο θύρας βῆναι, id eſt, quòd duabus ianuis exierit: hoc eſt, vtero Semeles, & Iouis femore. Plinius

Meros.

Bacchus Dithyrambus.

eadem

eadem ferè, quæ & Pomponius narrat lib. 6. cap. 21. Necnon (inquit) & Nyſam vrbem plerique Indiæ adſcribunt, montémque Merum Libero patri ſacrum, vnde origo fabulæ Iouis ſemine æditum. Hæc Plinius. Phornutus autem in lib. de Natura Deorum, ſic inquit. Inſutus eſt

Bacchus cur inſutus femori Iouis fingitur.

femori Iouis, vt partus immaturus ad maturitatem & perfectionem veniret. Quòd vinum pedibus (qui per femora ſignificantur) calcatum ad perfectionem feſtinet. Prima enim botrorum digeſtio & concoctio non eſt vſui idonea: vbi autem pedibus calcati fuerint, promanat vinum, & perfectionem accipere incipit. Prima vini concoctio fit temporis ratione per calorem radiorum Solis feruente æſtu. Secunda fit pedum miniſterio per calcationem, qua vinum è botris elicitur, & exprimitur, quaſi id neceſſariò femorum vi contingat. Hactenus Phornutus.

Iunguntur meritò: quòd ſi qui abſtemius. De hac ſententia vide Adagia, Non eſt Dithyrambus, ſi bibat aquam. Et, Aquam bibens, nihil boni parias. Quibus aſtipulatur Antiphanes poëta, qui bibere & viuere eadē in ſtatera collocabat, ſic,

Τὸ δὲ ζῆν εἰπὲ μοὶ τί ἐστι; τὸ πίνειν φημ' ἐγώ.

Dic mihi quid eſt viuere? bibere dico ego.

Prudentes vino abſtinent.

EMBLEMA XXIIII.

Quid me uexatis rami? ſum Palladis *arbor:*
Auferte hinc bôtros, uirgo ſugit Bromium.

EPigramma Græcum, vnde hoc deſumptũ fuit, ſic habet:

Παλλάδος εἰμὶ φυτὸν, βρομίεσσι τί με θλίβετε κλῶνες;
ἄρετε τοὺς βότρυας. παρθένος οὐ μεθύω.

Huc alluſit Politianus,

Quid me implicatis palmites
Plantam Mineruæ, non Bromij?
Procul racemos tollite,
Ne uirgo dicar ebria.

Oliua vitis coniunctionem & ſocietatem deprecatur. Videtur autem hoc epigramma ex

aduerſo

aduerſo cum præcedenti pugnare: nam quanta cum Pallade & Baccho intercedit familiaritas: tantùm inter oliuam & vitem diſsidium interuenit. Sed ſi aduertas titulum malè collocatum eſſe, nulla eſt diſcrepantia. Epigramma enim Græcum atque Latinum de virginibus tantùm agunt, quibus vinum dandum non eſt. Vinum enim iuxta prouerbium lac Veneris dicitur. Mutandum igitur lemma ſic, Virgines vino abſtinent. Multa nobis præcipiunt ſcriptores & ſacri & prophani de vini vſu, & eius incommodis. Sed ne omnia ſilentio prætereamus, videamus breuiſsimè quid magni viri de vino ſentiant. Ac primùm quidem à finitione Græci vocabuli ordiamur. οἶνος (inquit Plato in Cratylò) διὰ τὸ οἰήσεως τὸν νοῦν ἐμπιμπλᾶν, hoc eſt, vinum dicitur ab eo, quòd exiſtimatione ac opinionum vanitate mentem oppleat. Et Plùtarchus de tranquillitate animi, Vini & carnium plenior vſus, corpus quidem validum, athleticáque firmitate facit: animum verò imbecillum, & fragilem. Et Ouidius,

Titulus Emblematis malè legitur.

Vinum lac Veneris.

Vinum vnde dictum.

Nox & amor uinúmque nihil moderabile ſuadent:
Illa pudore uacat, Liber amórque metu.

Propertius,

Vino forma perit, uino corrumpitur ætas,
Vino ſæpe ſuum neſcit amica uirum.

Virgilius in Opuſculis,

Nec Veneris, nec tu uini capiaris amore,
Vno nanque modo uina Venuſq; nocent.
Vt Venus eneruat uires, ſic copia uini
Et tentat greſſus debilitatq; pedes.

Multos cæcus amor cogit ſecreta fateri:
Arcanum demens detegit ebrietas.
Bellum ſæpe parit ferus exitiale Cupido:
At Lapithas bello perdis Iacche graui.

Sum Palladis arbor. Hæc carmina ex Auieno ſe. tranſtuliſſe Perottus teſtatur:

Perotti carmina de arbor. diis dicatis.

Olim quas uellent eſſe in tutela ſua
Diui legerunt arbores: quercus Ioui,
Et myrtus Veneri placuit: Phœbo laurus,
Pinus Neptuno: populus celſa Herculi.
Minerua admirans quare ſteriles ſumerent,
Interrogauit cauſam. Dixit Iuppiter,
Honorem fructu ne uideantur uendere.
At me Hercules, inquit, quod quiſque uoluerit,
Oliua nobis propter fructus eſt gratior.
Tunc ſic Deorum genitor atque hominum ſator,
O nata meritò ſapiens dicere omnibus,
Niſi utile eſt, quod facimus, ſtulta eſt gloria.

Oleum cur Mineruæ donum.

Sum Palladis arbor. Oleum, inquit Phornutus, munus eſt, quod mortalibus dedit Minerua. Ideo autem Mineruæ donũ eſſe creditur, quòd ſemper in virore ſit, glaucúmque colorem præ ſe ferat. Oleum adulterari nequit per alium humorem: verùm ſemper in ſua ſynceritate perſiſtit. Itaque non diſsimile virginitati eſt. Virgo creditur Pallas, vt inquit Ponticus Heraclitus, quia ἄσβεστον ἀεὶ τὸ φρόνημα, id eſt, Nunquam conſeneſcit prudentia, neque vlla inficitur labe.

Botrus.

Auferte hinc botros. βότρυς, υος. declinãt Græci, racemum ſignificat.

Bromius cur dictus Bacchus.

Virgo fugit Bromium. Bromius dictus eſt Bacchus à tonitru, quod in eius natiuitate contigit.

tigit. βροντάω enim tono ſignificat. Vnde Brontes ille Gigas Vulcani famulus dictus fuit. Vel dicitur à βρέμω; quod eſt inſtrepo.

In ſtatuam Bacchi.

EMBLEMA XXV.

DIALOGISMVS.

Bacche pater, quis te mortali lumine nouit?
Et docta effinxit quis tua membra manu?
Praxiteles, qui me rapientem Gnoſida uidit:
Atque illo pinxit tempore qualis eram.
Cur iuuenis, teneráque etiam lanugine uernat
Barba, queas Pylium cùm ſuperare ſenem?
Muneribus quandoque meis ſi parcere diſces
Iunior, & forti pectore ſemper eris.

Tympana non manibus,capiti non cornua deſunt:
Quos(niſi dementeis) talia ſigna decent?
Hæc doceo,noſtro quod abuſus munere ſumit
Cornua:& inſanus mollia ſiſtra quatit.
Quid uult ille color membris penè igneus? (omen
Abſit)an humanis ureris ipſe focis?
Cùm Semeles de uentre parens me fulmine traxit
Igniuomo:infectum puluere merſit aquis.
Hinc ſapit hic,liquidis qui nos bene diluit undis:
Qui non ardenti torret ab igne iecur.
Sed nunc me doceas quî uis miſcerier? & qua
Te ſanus tutum prendere lege queat?
Quadrantem addat aquæ,calicem ſumpſiſſe falerni
Qui cupit,hoc ſumi pocula more iuuat.
Stes intra heminas:nam qui procedere tendit
Vltrà:alacer,ſed mox ebrius inde furit.
Res dura hæc nimiùm,ſunt pendula guttura, dulce
Tu fluis.Heu facilè commoda nulla cadunt.

Non vno ex loco ſumptum eſt epigramma: multa enim continet quæ ſparſim alibi leguntur,quæ ſuis locis annotabimus. Locum tamen prius quàm ad alia tranſeo ex Eubulo poëta, quem citat Athenæus,apponã:De Bacchi Cyathis,qui mirificè Bacchi virtutes exprimit. Loquitur ipſe Dionyſius,

Eubulus poëta.

Τρεῖς γὰρ μόνους κρατῆρας ἐγκεραννύω,
τοῖς εὖ φρονοῦσιν, τὸν μὲν ὑγείας ἕνα,
ὃν πρῶτον ἐκπίνουσι. τὸν δὲ δεύτερον,
ἔρωτος ἡδονῆς τε. τὸν τρίτον δ᾽ ὕπνου,
ὃν εἰσπιόντες οἱ σοφοὶ κεκλημένοι,
οἴκαδε βαδίζουσιν. ὁ δὲ μὲν τέταρτος

οὐκ

οὐκ ἔτ' ἁμέτερός ἐς', ἀλλ' ὕβρεως πέμπτος βοῆς.
ἕκτος δὲ κώμων. ἕβδομος ὑπωπίων.
ὄγδοος δὲ κλήτορος. ὁ δ' ἔννατος χολῆς.
δέκατος δὲ μανίας. ὥστε καὶ βάλλειν ποιεῖ.
πολὺς γὰρ εἰς ἓν μικρὸν ἀγγεῖον χυθεὶς,
ὑποσκελίζει ῥᾶστα τοὺς πεποικότας.

Quos verſus ſic vertit Ferdinandus Sanctius frater,laborum meorũ comes iucundiſsimus. *Ferdinandus Sanctius frater autorn.*

Tres nanq; ſolos bibere crateres meri
Suadeo diſertis,ſanitatis miſceo
Primum: ſecundum uerò amoris ac ioci:
Dulcia ſoporis dona præbet tertius:
Quem perbibentes, ſobrij ſi dici auent,
In tecta greſſus dirigant. Quartus tamen
Omnino non meus eſt:quia eſt iniuriæ.
Quintus refert clamorem:at ebrium arguit
Sextus: laceßit ſeptimus: lites mouet
Octauus:iræ nonus eſt : decimus ſurit,
Et tela torquet : nanque paruum in uaſculum
Effuſa uini copia euertit uirum.

Praxiteles qui me. Praxiteles ſtatuarius fuit nobiliſsimus,de quo multis in locis Plinius in hiſtoria naturali.lib.24. cap.8. *Praxiteles.*

Rapientem Gnoſida. Poſtquam Theſeus (vt retulimus) Minotaurum occidit ; Ariadnem Minois filiam rapuit, quam in inſula Naxo, (quæ Baccho ſacrata eſt) periurus reliquit. Hanc poſtea Liber rapuit, Liberámque vocauit,vt ait Ouidius. Gnoſus autem vrbs eſt Cretæ præcipua. Expone igitur, Gnoſida, id eſt, Ariadnem. *Gnoſus.*

Quas

Neſtor. *Quod Pylium cùm ſuperare.* Neſtorem intelligit, qui Rex Pylij fuit. *Pylos.* Eſt autem Pylos oppidum in Peloponneſo in Meſenia verſus occidentem à Neleo conditum. *Neſtorea ſenecta.* Porrò Neſtorea ſenecta iam in prouerbium abiit de viuacibus ſenibus. Sed non tot annos vixiſſe Neſtorem, quot vulgò creditus eſt, facilè coniiciet quiuis ex Quæſtionibus Porphyrij, ſuper Homerum, *Porphyrius.* cùm diſſerit quid ſit γενεά. Eſt verò γενεά, ſpatium triginta annorum, id eſt, pariendi ac generandi perfectius ſpatium, quod annorum triginta periodum conficit. Quo nomine ſexageſimum attingens annum, duas videtur vitæ impleſſe γενεάς. Si verò vltra pergat, in tertia iam vtique recenſebitur. Quod de Neſtore cecinit Homerus,

τῷ δ' ἤδη δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων
ἐφθίαθ', οἵ οἱ πρόσθεν ἅμα τράφεν ἠδ' ἐγένοντο.
ἐν Πύλῳ ἠγαθέῃ, μετὰ δὲ τριτάτοισιν ἄνασσεν.

Id eſt,

Huic iam duæ quidem ætates mortalium hominum
Defecerãt, qui cũ ipſo antea ſimul nutriti ſunt & geniti.
In Pylo diuina, cùmque tertijs regnabat.

Quo in loco Commentator ait, ἱστέον ὅτι οἱ παλαιοὶ τὰς γενεὰς ἐψήφιζον ἐτῶν τριάκοντα. Hoc eſt, Sciendum eſt, quòd veteres geneas numerabant annorum triginta. Eadem & Cenſorinus ſcribit in lib. de die natali. & Plutarchus de oraculorum defectu. Herodotus in Euterpe. Nam tres virorum progenies centum anni ſunt. Tertio quoque Odyſſ. repetit Homerus Neſtoris ætatem. *Acron Comment. Horatij.* Huius opinionis eſt Acron ſuper Horatium,

ratium, Carminum 2. Ode 9. Nam quod ceci nit Ouidius in 12. Metamorph.

— Vixi

Annos hos centum, nunc tertia uiuitur ætas.

fabuloſè potiùs dixit, quàm hiſtoriæ veritatem ſequutus: nam ait in 8. eiuſdem operis, Neſtorem primis in annis & Tyndaridas, Pirothoum & Theſeum, Peleum, & Laërtem alióſque complures ſimul coiſſe, vt aprum Meleagricum occiderent. Atqui Helenam rapuerat Theſeus, quamuis ſenex puſillam, authore Plutarcho. Præterea viuebat Laërtes poſt reditum Vlyſsis, vigeſimo poſt captam Troiam anno. Denique ne pluribus agam, ſic Neſtorem perueniſſe ad tertiam ætatem intellige. Prima fuit, quando Hercules Pylum oppugnauit. Secũda, quæ inter illud tempus, & Troianã expeditionẽ interceſſit. Tertia, quando pugnabat in Troiano bello. *Quomodo ſit intelligendũ Neſtorem vixiſſe tres ætates.*

Tympana non manibus. Tympanum inſtrumentum erat ex vna parte membrana clauſum, intus vacuum, quod baculo pulſatur: vti eo ſolebant in ſacrificio matris Deorum. Huic ſimillimum eſſe videtur inſtrumẽtum illud, quo Æthiopes nunc vtuntur in noſtra Hiſpania, præcipuè in locis maritimis. Eſt quoque tympanum, inſtrumentum quo ſaxa ſubuehuntur, alio nomine γερανος, id eſt, grus. Hiſpanè, *grua.* *Tympanũ.*

Hoc docet noſtro. Dicitur Bacchus habere cornua, eò quòd qui adbibit paulò plus, ſi ſoluat acutæ verbera linguæ, liberius notum, ignotúmque fecit, & arcana ſiqua tacenda ſuſcepit, effutit nullo delectu. Horatius, *Baccho cur cornua.*

Et addis

— *Et addis cornua pauperi.* Et Ouidius,

Tunc ueniunt riſus,tunc pauper cornua ſumit.

Feſtus Pompeius libro 3.Cornua,inquit,Liberi patris ſimulachro (quem inuentorem vini dicunt) eò quòd homines nimio vino truces fiũt. Vnde meritò Liber dicitur Bacchus, quòd homines à curis liberet. Et græcè Lyæus à λύειν, quod eſt ſoluere.

Siſtrum. *Et inſanus mollia ſiſtra quatit.* Siſtrũ græca dictio eſt, σεῖστρον à σείω, quatio: crepitaculum ſignificat, vt ait magnus Etymologicus. Dicitur & σεῖσρον per r. Mollia ſiſtra dixit,nõ tam ob id quòd ſiſtra ſint re ipſa mollia, quàm quòd homines reddant molles, & effœminatos.

Bacchus vi ignis partu expulſus. *Quid uult ille color.* Phornutus in lib.de natu. Deor.ſic ait. Dicitur Bacchus vi ignis partu eſſe expulſus:quo ſignificatur vini calor & potentia, quæ homines incendit atque inflammat.Habet enim vinum (vt teſtantur poëtæ) æquale cum igne robur.Hæc ille.

*Cum Semeles de uentre.*Hunc verſiculũ cũ tribus ſequentibus ex lib.1.Epigrammaton Grçcorum excerpſit Alciatus tit. εἰς οἶνον. tetraſtichũ græcum cum latina verſione ex Chiliadibus pete, in adagio, Perdidiſti vinum infuſa aqua.

Quadrans. *Quadrantem addat aquæ.* Quadrãs eſt tertia pars aſsis:ſumitur pro vaſe,quod tres cyathos contineat.Si vis (inquit) ſumere calicem vini meri, adde illi tres aquæ partes. Calicem autem pro

Cyathus. cyatho poſuit.Cyathus autem idem eſt , quod vncia:ſicque cõſtabit ſenſus iuxta Heſiodi præceptionem,qua ad frugalitatem adhortatur homines

mines, lib. 2. Georgicon,

Κρήνης τ' ἀενάου καὶ ἀποῤῥύτου ἥτ' ἀθόλωτος.
Τρὶς ὕδατος προχέειν, τὸ δὲ τέταρτον ἵεμεν οἴνου.

Id eſt,

Fontibus ex liquidis ſempérque fluentibus adde
Tres lymphæ partes, uini non amplius unam.

Hunc miſcendi modum non attigit Eraſmus in prouerbio, Bibe quinq; aut tres, aut ne quater. quem vide. Neque Cælius Rhodiginus lib. 28. cap. 39. quãuis multa vterque de vini ſymphoniis ad aquam doctiſsimè diſputauerint. Eſt & epigramma Græcum Heſiodicæ ſentẽtiæ conueniens incerti authoris,

Βάκχου μέτρον ἄριστον ὁμῶς πολὺ μηδ' ἐλάχιστον.
Ἔστι γὰρ ἢ λύπης αἴτιος, ἢ μανίης.
Χαίρει κιρνάμενος τρισὶ Νύμφαις τέταρτος αὐτός.
Τῆμος καὶ θαλάμοις ἐστὶν ἑτοιμότατος.
Εἰ δὲ πολὺς πνεύσειεν ἀπέστραπται μὲν ἔρωτας,
Βαπτίζεται δ' ὕπνῳ γείτονι τοῦ θανάτου.

Vrſinus,

Sumere nec nimium Bacchi ualet optimus uſus,
Nec minimum: hinc mæror prouenit: inde furor.
Quartus & ipſe tribus Nymphis miſcerier optat,
Tunc quoque ſic thalamis conuenit ille magis.
Sin nimius ſpiret, placidos auertit amores,
Atque ſopor morti proximus inde uenit.

Stes citra heminas. ἡμίνη dimidiũ Sextarij ſignificat, Hiſpanè, Vn *quartillo ferè.* De qua ita Priſcianus, ſiue Q. Rhemnius Palæmon,

At cotylas quas, ſi placeat, dixiſſe licebit
Heminas: recipit geminas ſextarius unus.
Qui quater aſſumptus fit Graio nomine Chœnix.

Gramen.

Gramen.

EMBLEMA XXVI.

Gramineam Fabio patres tribuêre corollam,
Fregerat ut Pœnos Hannibalémque mora.
Occulit inflexo nidum ſibi gramine alauda,
Vulgò aiunt, pullos ſic fouet illa ſuos.
Saturno Martique ſacrum, quo Glaucus adeſo
Polybides, factus creditur eſſe Deus.
His meritò arguitur modis tutela ſalúſque,
Herbáque tot uires hæc digitalis habet.

cap 3.4. & 5. *Corona graminea.* EX Plinio lib. 22. natur. hiſto. qui ſic de graminea corona loquitur: Corona quidé nulla fuit graminea nobilior in maieſtate populi terrarum principis, præmiíſque gloriæ. Gématæ & aureæ, vallares, murales, roſtratę, ciuicę, triũphales:

phales: poſt hanc fuêre, ſúntque cunctæ magno interuallo, magnáque differentia. Cæteras omnes ſinguli, & duces ipſi, imperatoréſque militibus,aut aliquando collegis dedere,decreuit in triumphis Senatus cura belli ſolutus & populus otioſus: graminea nunquam, niſi in deſperatione ſuprema cõtigit:nulli niſi ab vniuerſo exercitu ſeruato decreta.Cęteras Imperatores dedere,hanc ſolam miles Imperatori. Eadem vocatur obſidionalis, liberatis obſidione, abominandoque exitio totis caſtris.Quòd ſi ciuicæ honos,vno aliquo ac vel humillimo ciue ſeruato,præclarus, ſacérque habetur:quid tandem exiſtimari debet, vnius virtute ſeruatus vniuerſus exercitus?Dabatur hæc viridi è gramine,decerpto inde,vbi obſeſſos ſeruaſſet aliquis. Nanque ſummum apud antiquos ſignum victoriæ erat, herbam porrigere victos, hoc eſt, terra & altrice ipſa humo, & humatione etiam cedere. Quem morem etiamnum durare apud Germanos ſcio, & infrà: Data eſt & à Senatu, populóque Romano (qua claritate nihil equidem in rebus humanis ſublimius duco) Fabio illi, qui rem omnem Romanam reſtituit non pugnãdo. Nec data cùm Magiſtrum equitum,& exercitum eius ſeruaſſet:tunc ſatius fuit nomine nouo coronari, appellatum patrem ab ijs, quos ſeruauerat: ſed quo dictum eſt, conſenſu honoratus eſt, Hannibalę ex Italia pulſo. Quæ corona adhuc ſola ipſius imperij manibus impoſita eſt:& quod peculiare ei eſt,ſola à tota Italia data. Hæc Plinius. Vide etiam Aul. Gel-

Obſidionalis.

Herbam porrigere.

Q. Fabij Max. corona gram.

lium lib.5.cap.6.Vitã Q. Fabij Maximi latè narrat Plutarchus: pugnam eius cum Hannibale pulchrè deſcribit Liuius lib.2. Decadis 3. Et alij multi. Dictus fuit cunctator, propterea quòd cunctando reſtituit Rempub.

Q. Fabius dictus cunctator.

Alauda.

Occulit inflexo. Alauda parua eſt auicula, quæ in ſummitate capitis apicem habet. dicitur etiã galerita, vt teſtatur Plinius lib.11.cap.37. Cuius propterea hic fit mentio, quòd legio mili um dicatur alauda.

Gramẽ cur Saturno ſacratum.

Saturno Martique ſacrum. Quare gramen ſit Saturno ſacrum, non memini me legiſſe. Coniectura tamen ducor, Saturno ſacrum eſſe gramen, propter nimiam viuacitatem, quam huic herbę peculiarem tribuunt poëtę. Dicitur enim ab his viuax gramen, & inexpugnabile. Cui meæ opinioni concinit celebratum in Hiſpania prouerbium, *Mas uieio que la gramma.* Marti etiam ſacrum eſt, quia ex gramine ortus eſſe creditur. Neque abſurdum fuerit, eius natiuitatem recenſere pulcherrimis Ouidij verſibus. Quinto igitur Faſtor. ſic loquitur Flora:

Viuax gramen cur dictum.

Ouidius de martis ortu.

Mars quoque, ſi neſcis, per noſtras editus artes:
Iuppiter hoc ut adhuc neſciat uſque precor.
Sancta Iouem Iuno, nata ſine matre Mineruа:
Officio doluit non eguiſſe ſuo.
Ibat ut Oceano quereretur facta mariti:
Reſtitit ad noſtras feſſa labore fores.
Quam ſimul aſpexi, quid te, Saturnia, dixi
Attulit? exponit, quem petat illa locum.
Addidit & cauſam. Verbis ſolabar amicis.
Non, inquit, uerbis cura leuanda mea eſt.

Si pater

Si pater eſt factus, neglecto coniugis uſu
Iuppiter, & ſolus numen utrunq; tenet:
Cur ego deſperem fieri ſine coniuge mater?
Et parere intacto dummodo caſta uiro?
Omnia tentabo latis medicamina terris:
Et freta tartareos excutiamq; ſinus.
Vox erat in curſu, uultum dubitantis habebam.
Neſcio quid Nymphe, ſcire uideris, ait.
Ter uolui promittere opem:ter lingua retenta eſt.
Ira Iouis magni cauſa timoris erat.
Fer precor auxilium, dixit, celabitur autor:
Et Stygiæ nomen teſtificabor aquæ.
Quod petis Olenüs, inquam, mihi miſſus ab arvis
Flos dabit: eſt hortis unicus ille meis.
Qui dabat, hoc dixit, ſterilem quoque tange iuuencam:
Mater erit:tetigi: nec mora, mater erat.
Protinus hærentem decerpſi pollice florem.
Tangitur, & tacto concipit illa ſinu.
Iámque grauis Thracem, & læua Propontidos intrat:
Fitq; potens uoti: Mársq; creatus erat.
Qui memor accepti per me natalis, habeto
Tu quoque Romulea, dixit, in urbe locum.

Quo in loco Antonius Conſtantius Fanenſis, Huic Deo, inquit, gramen conſecratum dicũt, quòd id ex humano cruore procreetur. Hęc ille. Poterit & phyſica huius rei oſtendi ratio. Nam quoties caſtra locantur, ſeligitur ad id expeditus locus, non exaratus: ob idque ſæpius in gramineis campis collocantur, qui ab agricolis ſpernuntur: propterea quòd gramen valde ſerpat & propagetur, humorémque omnem ebibat. Vn- *Phyſica ratio.*

de pulchrè cecinit Ouid. lib. Metamorph. 5.

— Lolium tribuliq; fatigant
Triticeas meſſes, & inexpugnabile gramen.

Gramen quid habeat commune cum Marte. Nomen etiam graminis videtur aliquid habere cum Marte commune. Dicitur enim gramen à gradiendo, quemadmodum & gradiuus.

Quo Glaucus adeſo. Glauci fabulam narrat Ouidius lib. Metamorph. 13. in ipſo fine. Et Eraſmus latè in Prouerbio, Glaucus comeſſa herba.

Glauci fabula. *Polybides.* Glaucus, vt narrat Commentator Apollonij in primo Argonaut. in fine libri, Anthedonius fuit piſcator πολύβου παῖς, id eſt, Polybi filius. Alius fuit Glaucus Minois filius. De quo talis refertur fabula: Glaucus Minois & Paſiphaes filius cùm murem perſequeretur, in dolium melle plenum incidit, quem cùm parentes quærerent, Apollinem ſciſcitati ſunt de puero, quibus Apollo reſpondit, Monſtrum vobis na- *Reſponſum Apollinis.* tum eſt, tribus coloribus: quòd ſi quis vobis indicauerit, cui rei in agro monſtrum hoc ſit ſimile: ille vobis filium reddet. Minos ſorte audita, cœpit monſtrum à ſuis quærere: cui dixerũt, natum eſſe vitulum, qui ter in die colorem mutaret per quaternas horas: primò eſſe album, ſecundò rubeum, deinde nigrum. Minos autem ad monſtri ænigma ſoluendum augures conuocauit: inter quos Polyidius Cærani filius Ar- *Polyidius.* golicus dixit, monſtrum ſimile eſſe in agris fructui mori ſiue rubi. Nam primum albus eſt, deinde ruber, cum permaturuit, niger. Tunc Minos ait ex Apollinis reſponſo, filium mihi reſti-

tuas

tuas oportet. Quod Polyidius dum auguratur, vidit noctuam in cella vinaria apes abigentem, accepto augurio,quęſiuit puerum in dolio mellis,regique tradidit.Cui Minos,corpori,inquit, inuẽto ſpiritum reſtitue. Quod Polyidius cùm negaret poſſe fieri, Minos iuſsit illũ ſimul cum puero in monumento includi, & gladium apponi.Cùm eſſent incluſi,draco repentè ad corpus pueri proceſsit:at Polyidius ſibi timens accepto gladio,draconem interemit. Cùm ſuperueniret & dracæna,vidiſſetque draconem mortuum,herbam attulit quandam,qua tactus draco, ſpiritum recuperauit.Id cum vidiſſet Polyidius,ſimiliter fecit in puero:cúmque ambo vociferarentur intus in monumento,quidam præteriens Minoi nunciauit,qui monumentũ iuſſit aperiri: ſed nec etiam ſic Polyidium dimiſit, vt abiret in patriam, niſi priùs Glaucum doceret artem illam vaticinandi:qui quidem docuit artem:ſed iam iam abiturus iuſsit, vt Glaucus in os ipſius Polyidij inſpueret. Quod Glaucus cùm feciſſet,artem edoctam perdidit. Hæc ex Zetze in Lycophronem,& Hyginio. Fuit & alius Glaucus Siſyphi filius, qui in Bœotia iuxta Potnias dilaceratus fuit ab equabus ſuis, quas à Venere arcebat,vt velociores in quadrigis eſſent. Alij aliter referunt. Hinc iam verſiculi Ouidiani in Ibin nihil habebunt obſcuritatis,

Herba mirabilis.

Alius Glaucus.

Verſus Ouidij clari fiunt.

Potniadum morſus ſubeas ut Glaucus equarum,
Inq; maris ſalias Glaucus ut alter aquis.
Vtq; duobus idem dictis modò nomen habenti
Præſocent animæ Gnoſia mella uiam.

His meritò arguitur. De graminis virtute multi multa loquuntur. Plinius verò poſtquam multa de gramine dixit lib. 24. cap. 19. hæc addit, Sunt qui & aculeatum gramen vocent trium generum: cùm in cacumine aculei ſunt plurimum quini, dactylon appellant: hos cóuolutos naribus inſerunt, extrahúntque ſanguinis ciendi gratia. Altero, quod eſt aeizoo ſimile ad paronychia, & pterygia vnguium: & cùm caro vnguibus increuit, vtuntur cum axungia. Ideo dactylon appellantes, quia digitis medeatur. Tertium genus dactyli, ſed tenuis, naſcitur in parietinis, aut tegulis. Huic cauſtica vis eſt. Siſtit vlcera, quæ ſerpunt. Gramen capiti circundatum, ſanguinis è naribus fluxiones ſiſtit.

Titulus emblematis emendatur. Titulus emblematis non mihi placet. Quorſum enim gramen, quod ad aliud eſt, apponatur pro lemmate, ac non potiùs illud quod per gramen ſignificatur? Repone igitur in titulo, Tutela & ſalus.

Neque

Neque verbo neque facto quenquam lædendum.

EMBLEMA XXVII.

Aſſequitur, Nemeſisq́; uirûm ueſtigia ſeruat,
Continet & cubitum, duráque fræna manu.
Ne malè quid facias, neue improba uerba loquaris:
Et iubet in cunctis rebus adeſſe modum.

EX lib. 4. Epigrã. Græco. ἰς ςήλην Νεμέσεως. Refertur tamen epigramma Græcum ab Eraſmo in prouerbio, Adraſtia Nemeſis. Quapropter huc non apponam: quia multa ibi diſſerit Eraſmus. Hoc autem emblema vulgò ſic depingitur: vt ſiniſtra manus Nemeſis frænum contineat ad compeſcendam loquacitatem: dextra verò manus cubitum ſiniſtrę teneat apprehen-

ſum, ne malefactá queat exercere. Sed ſi ego eſſem in hac ſententia de cubito compreſſo, non ſic pingendam putarem Nemeſin: ſed verſa vice: vt frænum haberet in dextra, cuius cubitus ſiniſtra premeretur: dextra enim agimus quidquid ſiue boni ſiue mali agimus. Niſi rurſus ob iicias ſiniſtram malefactis attribui, dextram benefactis. Sed tamen his omiſsis, ego potius in hac ſum ſententia, vt credá cubitum in hoc emblemate non ſumi pro brachij cubito: ſed pro quodam menſuræ genere, qui cubitus dicitur apud Vitruuium & alios, Græcè πῆχυς: Luſitani vocant *cuodo* penultima correpta. Itaque illa verba,

Autoris opinio de cubito.

Vitruuij opinio de cubito.

Continet & cubitum duráq; fræna manu.

ſic interpretor: Nemeſis vna tantùm manu ſimul & cubitum (hoc eſt virgam illam menſoriam) & frænum continet, quod declarat vltimus verſiculus;

Et iubet in cunctis rebus adeſſe modum.

Hoc eſt, iubet, vt adſit menſura tum factis, tum dictis. Denique ſi Græca epigrammata, quæ adducit Eraſmus, cum Latina verſione ad vnguẽ examinaueris, non dubito, quin libens venias in noſtram hanc ſententiam. Quam ſi ſequeris, emendabis picturam.

Nemeſis.

Nemeſisq; virum. Nemeſis Noctis filia fuit, vt tradit Heſiodus in Theogonia, cuius verba ſunt,

τίκτε δὲ καὶ Νέμεσιν, πῆμα θνητοῖσι βροτοῖσι,
Νὺξ ὀλοή. Hoc eſt,

Nocte ſata eſt Nemeſis damnum mortalibus ægris.

Latinè

Latinè ſonat indignatio, quam veluti virtutem laudat Ariſto.in lib.de moribus.& alibi.De qua ſic Plato in libris de Legibus, Leuium volatiliúmque verborum grauiſsima imminet pœna. Nam omnibus præpoſita eſt Nemeſis: iudicij Angelus huiuſcemodi inſpector omnium. Angelus autem Politianus pulcherrimè illam deſcribit in Sylua,cui titulus Manto, ſic,

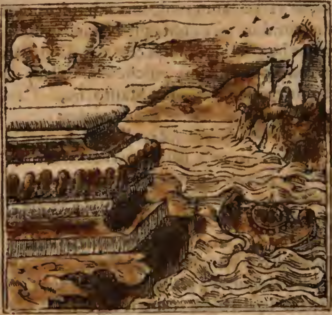
Indignatio tanquam virtus laudatur ab Ariſt.

Politiani de Nemeſi carm.

Eſt dea,quæ uacuo ſublimis in aëre pendens
It nimbo ſuccincta latus:ſed candida palam,
Sed radiata comam,ac ſtridentibus inſonat alis.
Hæc ſpes immodicas premit:hæc infeſta ſuperbis
Imminet:huic celſas hominum contundere mentes
Succeßúſq; datum,& nimios turbare paratus.
Quam ueteres Nemeſin genitam de nocte ſilenti
Oceano dixere patri:ſtant ſydera fronti:
Fræna manu,pateráq; gerit,ſemperq; uerendum
Ridet,& inſanis obſtat contraria cœptis.
Improba uota domans ac ſummis ima reuoluens
Miſcet,& alterna noſtros uice temperat actus.
Atq; huc,atq; illuc uentorum turbine fertur.

Tandem, tandem iuſtitia obtinet.

EMBLEMA XXVIII.

Aeacidæ Hectoreo perfuſum ſanguine ſcutum,
Quod Græcorum Ithaco concio iniqua dedit:
Iuſtior arripuit Neptunus in æquora iactum
Naufragio, ut dominum poſſet adire ſuum.
Littoreo Aiacis tumulo nanq; intulit unda,
Quæ boat, & tali uoce ſepulchra ferit:
Viciſti Telamoniade, tu dignior armis.
Affectus fas eſt cedere iuſtitiæ.

IN lib.primo Epigrammaton Græcorum duo ſunt epigrammata titulo εἰς Δίκην. Ex quibus Alciatus vnum concinnauit. Primum Græcum eſt huiuſmodi,

Ἀσπίδ᾽ Ἀχιλλῆος τὴν Ἕκτορος αἷμα πιοῦσαν,
Λαρτιάδης

Λαρτιάδης Δαναῶν εἷλε κακοκρισίῃ.
Ναυηγὸν δ' ἡ θάλασσα κατέσπασε, καὶ παρὰ τύμβον
Αἴαντος ἱκετὴν ὥρμισεν, οὐκ Ἰθάκῃ.

Alterum eſt huiuſmodi,

Καλὰ ποσειδάων δίκασεν πολὺ μᾶλλον Ἀθήνης,
καὶ κρίσιν Ἑλλήνων ςυγερὴν ἀπέδειξε θάλασσα,
Ἀσπὶς ἐν αἰγιαλοῖσι βοᾷ, καὶ σῆμα τινάσσει,
Αὐτόν σε ἰκαλέουσα τὸν ἄξιον ἀσπιδιώτην
Ἐγρεοπαῖ τελαμῶνος, ἔχεις σάκος Αἰακίδαο.

Primum ſic vertebam,

Hectoreo clypeum Pelidæ ſanguine tinctum
Iudicio Danaûm falſo habuit Ithacus.
Per mare diſiectus, diuulſa puppe ſepulcbrum
Concutit Aiacis, littora non Ithacæ.

Alterum ſic,

Iudicio pulchro Neptunus Pallada uicit:
Arguit & Graiûm iuſtus ſuffragia Pontus.
Nam clypeus reboat Pelagi delatus ad undas.
Buſta quatit, dominum potiorem uoce ſalutans.
Eia age iam Telamon, clypeum iam cernis Achillis.

Hanc hiſtoriam de Achillis armis (quoniam multi aliter intelligunt, aut narrant, quàm oportet) ex Q. Calabri lib. quarto & quinto, libuit carptim diſcerpere in hunc modum: Achille à Paride occiſo, adiit Græcorum exercitum Thetis, Achillis mater, propoſitiſque præmiis, eos inuitauit, vt certaminibus filij ſui funus celebrarent. Certaminibus porrò confectis, Thetis Achillis arma in medium protulit, illi offerenda, qui in aſſerendo Achillis cadauere maiorem in Troia nauaſſet operam. Aiax Telamonius, & Vlyſſes ſibi inuicem arma petunt. Conſtituuntur *Hiſtoria de armis Achillis.*

tur iudices aliquot ex captiuis Troianis, ídque conſilio Neſtoris: ne ſpe fruſtratus, vel Aiax, vel Vlyſſes Græcis exitium ſtrueret. Quare Aiax in rabiem & furorem actus in oues Græcorum ſæuit, exiſtimans ſe Vlyſsi, cæteriſque proceribus necem admoliri. Sed poſtea ſaniori menti reſtitutus, pudore affectus ob ea, quæ patrauerat, ſibi mortẽ conſciuit. Troiani itaque iudices Aiacẽ armis ſpoliarunt, non Græci: quãuis Ouidius aliter videatur ſentire lib. 13. Metamorph. & Sophocles in Maſtigophoro, cùm inquit: Νῦν δ' αὐτὰ Ἀτρεῖδαι φωτὶ παντουργῷ φρένας ἔπραξαν, hoc eſt, Nunc verò arma ipſa Atridæ homini verſutiſsimo tribuerunt. Illud tamen poteſt accipi veluti ab irato homine dictum, qui temerè in principes Græcorum debacchatur, quaſi ipſi ſponte dederint, non iudices. Hoc autem de iudicibus Troianis præter Calabrum aſſerit etiam Homerus lib. 11. Odyſſeæ in fine, vbi ſic loquitur Vlyſſes,

Ouidius aliter ſentit.

Οἴη δ' Αἴαντος ψυχὴ Τελαμωνιάδεο
Νόσφιν ἀφεστήκει κεχολωμένη εἵνεκα νίκης.
Τήν μιν ἐγὼ νίκησα δικαζόμενος παρὰ νηυσί,
Τεύχεσιν ἀμφ' Ἀχιλῆος: ἔθηκε δὲ πότνια μήτηρ.
παῖδες δὲ Τρώων δίκασαν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη.

Id eſt,

Sola autem Aiacis anima Telamoniadæ
Seorſum ſtabat iratá propter uictoriam,
Qua ipſum ego uici litigans apud naues,
De armis Achillis: poſuit autem ueneranda mater.
Filij autẽ Troianorũ iudicauerũt & Pallas Minerua.

Pindarus etiam in Nemeis, Oda 8. idem videtur ſent

tur ſentire, dum inquit, κρυφίαισι γὰρ ἐν ψαφοῖς Ὀδυσσῆ Δαναοὶ θεράπευσαν, id eſt, Occultis enim iudiciis Vlyſſem Danai prætulerunt.

Iuſtior arripuit Neptunus. In Græco Epigrammate fit comparatio inter Neptunum, & Palladem ſic: καλὰ ποσειδῶν δίκασεν πολὺ μᾶλλον Ἀθήνης. hoc eſt, multò melius iudicauit Neptunus, quàm Pallas. Igitur expone, Neptunus iuſtior Pallade, & cæteris arripuit, hoc eſt mare, quòd melius iudicauit, quàm ſapientia.

Neptunus dicitur à nando paulùm primis literis immutatis, authore Cicerone lib. 2. de Natura Deorum. *Neptunus vnde dictus*

Littoreo Aiacis tumulo. De Aiacis tumulo inferius diſputabimus. Aiax autem, vt tradit Sophocles in Maſtigophoro, dictus eſt ab hac particula αἴ, αἴ, id eſt, heu, heu. Verba Aiacis hæc ſunt apud Sophoclem, αἴ, αἴ, τίς ἄν ποτ᾽ ᾤεθ᾽ ὧδε ἐπώνυμον τοὐμὸν ξυνοίσειν ὄνομα τοῖς ἐμοῖς κακοῖς. hoc eſt, Heu, heu, quis vnquam putaret ſic meum nomen meis malis allaturum cognomẽtum. Pindarus autem longè aliam huius nominis affert rationem conficta non illepida fabella. Cuius ſenſus carptim collectus ex ode 5. Iſthmiorum, talis eſt, Telamonem Hercules belli ſocium adiunxit, quod in Laomedontem Troiæ Regem parauerat. Capta Troia, occiſóque Laomedonte Telamon pro concione Herculem celebrauit. Hercules verò cùm ſacra Ioui faceret, ſic pro Telamone Iouem ſupplicauit, Iupiter pater, iam ſæpe meas audiuiſti proces: nunc te oro pater, vt huic viro fortem prolem ex pro- *Aiax.*

pria vxore tribuas,amicúmque meum fortunatum reddas. Hæc vbi dixit,auium reginã Aquilam magnam Deus è cælo demiſit. Hæc tanquã vates aliquis oraculum promens dixit, Erit tibi filius,vt petis Telamon, quem Aiacem vocabis ex viſo alite,viribus præſtantem, bellíque ſudoribus cunctis populis admirandum. Vocat autem Pindarus hoc in loco αἰετὸν Aquilam, vnde αἴας dicitur.

Boo, as. *Quæ boat.* Boo,as.mugire ſignificat, à verbo Græco βοάω, quod eſt clamare: vnde reboo, & boatus.

Telamon. *Viciſti Telamoniade.* Telamon pater fuit Aiacis:dictus à loro,vnde ſcutum propendet. Nam τελαμὼν cingulum latum, vnde pendet enſis, aut ſcutum ſignificat. *Pauſanias.* Pauſanias in Atticis ſic ait, Dicunt Salaminis accolæ florem in ea regione primum poſt mortem Aiacis eſſe viſum. Candidus,& purpureus nonnihil,lilio minor,& caule,& foliis.Literæ in eo ſunt,quales hyacinthis. Hiſtoriam iudicij, quod de armis inſtitutum fuit,audiui ab Aeolenſibus, qui inſtauratũ poſtea Ilium incoluerunt, quíque arma poſt Vlyſsis naufragium ad Aiacis tumulum eiecta dixerunt. Oſſa genuum, quæ medici molas vocant, diſco adoleſcentis pentathli fuiſſe paria oſtenderũt. Pro titulo: tandem, tandem iuſtitia obtinet, ſubiiciam Heſiodi verba lib.1. Georg.

—δίκη δ' ὑπὲρ ὕβριος ἴσχει
Ἐς τέλος ἐξελθοῦσα. — hoc eſt,

Iuſtitia verò emergit ſuper iniuriam tandem prodiens.quæ verba non commodè interpreta-

tus

tus eſt extra omnem ingenij aleam poſitus Deſyderius Eraſmus in prouerbio, *Malo accepto ſapit ſtultus*. ſiue quòd properanter admodū componebat, ſiue quòd fortè in exēplar incidit corruptum. Nam legit pro *ὕβρεις*, *ὕβρειν*. *Eraſmi lapſus.*

Etiam ferociſsimos domari.

EMBLEMA XXIX.

Romanum poſtquam eloquium, Cicerone perempto,
Perdiderat patriæ peſtis acerba ſuæ:
Inſcendit currus uictor, iunxitq; leones,
Compulit & durum colla ſubire iugum:
Magnanimos ceßiſſe ſuis Antonius armis,
Ambage hac cupiens ſignificare duces.

Ex

EX Plinio ſumptum Emblema lib. 8. cap. 16. cuius verba ſunt, Iugo ſubdidit eos (leones intellige) primúſque Romę ad currum iunxit Marcus Antonius, & quidem ciuili bello cùm dimicatum eſſet in Pharſalicis campis, non ſine oſtento quodam temporum, generoſos ſpiritus iugum ſubire illo prodigio ſignificante. Nam quòd ita vectus eſt cum Mima Cytheride ſupra monſtra etiam illarum calamitatum fuit. Hæc Plinius. De Ciceronis vita & factis cóſule Plutarchum, qui vitam eius pleniſsimè conſcripſit. Nam huius operis breuitas tanti viri præclara facinora non potis eſt cóprehendere: iuſtum enim volumen deſiderant. Illa tantùm referam, quæ lucis nónihil huic Emblemati poſſunt afferre. Compoſita inter tres Romanorum duces pace, Lepido, Antonio, & Cæſare Auguſto, triumuiratus inuaditur: fit ciuium proſcriptio: vbi Antonius ea conditione auunculum ſuum proſcribi paſſus eſt ab Auguſto, vt Cicero ſibi ab eodem proſcribendus traderetur. Itaque Cicero cum tota domo proſcriptus Aſturam primò nauigauit, mox Circeios, in terram poſtea deſcendit, nondum omni ſpe de Octauio abiecta. Aſturam pedibus rediit. Hinc filiis ſuadentibus Formias proceſsit: quò cùm appuliſſet, corui infauſto volatu ab infauſto appulſu arcere voluiſſe viſi ſunt. Hinc lectica delatus eſt in proximam villam ſuam: neque ibi diutius commorari eſt auſus, coruis iterum omnia garritu infeſtantibus. Referebatur igitur lectica in nauim, cùm Popilius Lenas, quem ipſe capitali iudicio

Antonius primus currus ſubegit leones.

Sabellicus Ennead. 6. lib. 8.

Ciceronis hiſtoria.

iudicio olim defenderat, cum globo militum obuiam occurrit. Senſit Cicero eos ad cædem miſſos, continuò lecticam deponi iuſsit, híſque ſine gemitu barbam ſibi læua manu (qui mos illi fuiſſe dicitur) demulcens venientes excepit. Interficitur ergo annos natus quatuor & ſexaginta, caput cum dextra in roſtris ſuſpēdit Antonius. Nec cohibere lachrimas potuit tota ciuitas cùm reſciſum Ciceronis caput in illis ſuis roſtris ſpectaret: nec aliter ad videndum illud, quàm antè ad audiendum concurrebatur. *Mors Ciceronis.*

Romanum poſtquam eloquium. Sic ordino. Poſtquam peſtis acerba ſuæ patriæ, hoc eſt, Marcus Antonius, qui Romanam Rempub. peſte infecit bellorum ciuilium, perdiderat Romanum eloquium, id eſt, Ciceronem, qui, vt ait Lucanus, Romani maximus author eloquij fuit, inſcendit currus &c. Eximiam Ciceronis laudem vide apud Plinium Natur. hiſto. lib. 7. cap. 30. & lib. 31. cap. 2. Martialis pulchro epigrammate comparat ſcelus Photini, qui Pompeium occidit, cum ſcelere Marci Antonij lib. 3. Epigr 24.

Par ſcelus admiſit Phariis Antonius armis,
Abſcidit uultus enſis uterq; ſuos.
Illud laurigeros ageres cùm læta triumphos:
Hoc tibi Roma caput cum loquereris erat.
Antonij tamen eſt peior, quàm cauſa Photini,
Hic facinus domino præſtitit, ille ſibi.

Fallitur tamen Alciatus in tēporis ſupputatione: nam ante Ciceronis mortem, Antonius iunxerat Leones, vt ex Plutarcho patet, & ex verbis Plinij citatis. Et ex Cicerone ad Atticum libro *Alciatus deceptus.*

10. cùm inquit, Tu Antonij Leones pertimeſcas, caue. Et in ſecunda Philip. Sequebatur rheda cum leonibus. ſic enim eſt legendum, non lenonibus.

Gratiam referendam.

EMBLEMA XXX.

Aërio inſignis pietate Ciconia nido,
Inueſtes pullos pignora grata fouet.
Taliaq; expectat ſibi munera mutua reddi,
Auxilio hoc quoties mater egebit anus.
Nec pia ſpem ſoboles fallit, ſed feſſa parentum
Corpora fert humeris, præſtat & ore cibos.

Ex

EX Oro Apolline Niliaco lib. poſteriore de Hieroglyphicis, vel ex D.Baſilio in Examerron homilia 8. cùm inquit. Iam verò pietas & obſequium Ciconiarũ erga ſuos ſenio cõfectos parentes, ſatis profectò liberos noſtros beneuolos parentibus, atque obſeruantiſsimos efficere poteſt, modò mentẽ adhibere velint. Nemo enim prorſus eſt, qui naturæ ſenſu, prudentiáve ſic deſtituatur, vt non mediocri pudore eum exiſtimet dignum: quiſquis quod ad virtutem attinet, ſiuit ſe alitibus iſtis, nulla rectæ rationis vi præditis, deprehendi inferiorem. Illę genitorem per ſenium defluxu pennarum degraueſcentem, ſuiſmet pennis circundatum fouent, & abundè victum, lautéque ſubminiſtrantes ſubſidium etiam ei, quoad fieri poteſt, in ipſo volatu præſtant ſenſim vtrinque ſuis eum ſubleuantes alis. Idq; adeò diuulgatum eſt, adeóque notum: vt quidam harum ipſarum alitum nomine vicariam gratiæ dictionẽ appellent ἀντιπελαργωσιν. Hactenus D.Baſilius. Extat in Chiliadibus Eraſmi elegantiſsimum prouerbium, ἀντιπελαργεῖν, centuria 10. chil. 2. in prin. Pulchra ibi leguntur ex Homero, Euripide, Ariſtophane, Plinio, cæteríſque. Addam nihilominus quod Ariſtoteles de Ciconia ſcriptum reliquit lib. de natura animalium 9. Ciconias (inquit) genitorum ſenectutem inuicem educare vulgatum eſt. Sed ſunt, qui Meropes quoque idem facere confirment vicémque reddi, vt parentes non modò ſeneſcẽtes: verumetiam

Ciconiarũ pietas.

Ariſtot. de Ciconia.

ſtatim, cùm iam datur facultas, alantur opera liberorum, nec patrem, aut matrem exire:ſed in cubili manentes paſci labore eorum, quos ipſi genuerunt, enutrierunt, educarunt. Hæc ille. Orus autem Apollo ſic: Parentis amatorem ſignificare volentes Ægyptij Ciconiam pingunt. Hæc enim à parentibus enutrita, non ſeparatur ab illis: verùm ad vltimam vſque ſenectam permanens, parentibus victum ſufficit. Idem libro priore de Cucupha in hunc modum ſcribit: Gratitudinem ſcribentes Cucuphā auem pingunt. Sola enim hęc cęterorum animalium parentibus iam ſenio confęctis gratiam refert. In quo enim loco ab eis nutrita eſt, nidum illis conficit, ac pennas vellit, cibúmque ſufficit, quouſque renatis pennis per ſe ipſos iam parentes cibum parare poſsint. Vnde diuina ſceptra Cucupha inſigniunt. Hæc ille. Fuit autem Ciconia (vt ad fabulas nos conuertamus) antè pulcherrima puella Troiana, nomine Antigone, Laomedontis filia, quæ cùm ſe iactaret formæ pulchritudine Iunonem ſuperare, à Iunone in Ciconiam conuerſa fuit. de qua Ouidius in 6. Transformat. 20.

Orus Apollo de Ciconia.

Cucupha in parentes obſequium.

Ciconia puella.

Ouidius de Ciconia.

Pinxit & Antigonem auſam contendere quondam
Cum magni conſorte Iouis: quam regia Iuno
In uolucrem uertit: nec profuit Ilion illi,
Laomedónue pater: ſumptis quin candida pennis,
Ipſa ſibi plaudat crepitante Ciconia roſtro.

Huc alluſiſſe crederem Virgilium in illis verbis (ſpretęque iniuria formæ) neque exponendum ibi, que, pro id eſt: vt aliqui putant, qui omnia coniun

Virgilij locus nouè explanatur

coniungunt ſimul: videlicet iudicium Paridis, ſpretæ iniuria formæ. Sed hoc curioſus lector diiudicet. Non patitur autem Ciconia nos vltra progredi, priuſquam Ioannis Mallaræ ciuis Hiſpalenſis, mihíque amiciſsimi carmen apponam ad me olim miſſum, in quo Ciconiæ pietas extollitur. Id eſt huiuſmodi,

Epigrāma de pietate Ciconiæ.

Qui legis Aeneæ pietatem in fata parentis,
Cúmq; humeris olim dulce referret onus:
Laudas antiquos fratres, exarſerit igne
Cùm grauis Aetna, ſuos qui eripuêre patres,
Miraris quando Iunonis templa ſacerdos
Aſcendit, gnatis uecta duobus anus:
Non animum extollis cùm parua Ciconia nidis,
A quibus alta fuit, conuehit ore dapes?
Nonne tuas ardens exurit flamma medullas,
Antipelargias cùm pia facta uides?
Quæ ratione carent, ſunt noſtro exempla labori,
Vt diſcat grates reddere, parq; pari.

Vocantur autem pulli inueſtes (vt ait Nonius) quibus ob teneram ætatem, nulla pars corporis pilat.

Abſtinentia.

EMBLEMA XXXI.

Marmoreæ in tumulis una ſtat parte columnæ
Vrceus, ex alia cernere malluuium eſt.
Ius hæc forma monet dictum ſine ſordibus eſſe,
Defunctum puras atque habuiſſe manus.

ANtiqua pictura huius emblematis,& mala diſpunctio tranſuerſos egit multos,vt deliramenta authoribus ſuis inculcarent. Iam meliùs depingitur.Nam in ſepulchro iudicis apponitur ex alia parte vrceus:ex alia malluuium :vt intelligas iudicem ibi ſepultum à muneribus contra ius accipiendis abſtinuiſſe manus. Sic loquutus eſt Horatius 1. Sermonum Saty.4.

Horatius.

Magnus uterq; timor latronibus:at bene ſi quis

Et uiuat

Et uiuat puris manibus, contemnat utrunq;.
Hæc verba leguntur ff. ad Leg. Iul. repetund. l. eadem. Lege Iulia repetundarum cauetur, vt vrbani magiſtratus ab omni ſorde ſe abſtineant, néve plus doni muneriſve accipiant &c. Vide Alciatum lib. 3. diſpunctionum cap. 9. *L. eadem. ff ad Leg. Iul. repet.*

Cernere malluuium eſt. Bayfius in libello de vaſculis ſic ait, Nōnulli peluim à peluendo dictam affirmant: alij à pedum lotione: inde pelluuium vas, in quo manus lauantur. Titulus mihi videtur in hunc modum mutandus, Abſtinentia iudicum. *Malluuiū.* *Titulus emblematis reponitur.*

Bonis à diuitibus nihil timendum.

EMBLEMA XXXII.

Iunctus contiguo Marius mihi pariete, necnon
Subbardus, noſtri nomina nota fori,
Aedificant bene nummati, ſatagúntque uel ultro
Obſtruere heu noſtris undique luminibus.
Me miſerum, geminæ quem tanquam Phinea raptant
Harpyiæ, ut propriis ſedibus eiiciant.
Integritas noſtra, atque animus quæſtior honeſti,
His niſi ſint Zetes, his niſi ſint Calaïs.

Fabula Phinei apud Seruiū.

HVius emblematis argumentum ſumptum eſt ab illa vulgatiſsima fabula Phinei, quā Seruij verbis enarrabimus. Ille igitur 3. Æneidos ſic inquit. Phineus rex Arcadiæ liberis nouercam ſuperinduxit, eóſq; illius inſtinctu excæcauit. Ob quam rem irati Dij ei oculos ſuſtulerunt, & immiſerūt Harpyias, quæ illi diu cibū abriperent. Hic Iaſonem cum Argonautis vellus aureum petentem ſuſcepit hoſpitio. Hoc beneficio Argonautæ Zetum & Calain Boreæ filios & Orythiæ, alatos iuuenes ad pellendas Harpyias miſerūt. Illæ ex Arcadia armatos iuuenes fugientes ad inſulas Plotas peruenerūnt. Et cùm vltra tendere vellent ab Iride admoniti, vt à Iouis canibus abſtinerent, conuerterunt ſuos volatus. Hæc conuerſio, id eſt, ſtrophe nomen inſulis dedit. Hactenus Seruius. Sed ferè ſemper in Coſmographia fallitur Seruius: id quod diligens lector poterit intelligere multis in locis. Phineus igitur non Arcadię, ſed Odryſiæ rex fuit, vt ex 4 Vale. Flacci conſtat, vbi eius narratur hiſtoria multis verſibus. Odryſia porrò in Thracia eſt, teſte Plinio, & extenditur

Seruius ſæpe in Coſmographia fallitur.

vſque

vſque ad Boſphorum Thracium, vbi tunc erat Phineus, quando Argonautæ Cholcos petebāt: indéque Harpyię fuere fugatæ, non ab Arcadia, vt Seruius narrat. Harpyiarum deſcriptio ſic ſe habet apud Virgilium,

Virginei uolucrum uultus, fœdiſſima uentris
Proluuies, uncæq; manus, & pallida ſemper
Ora fame.

Dicuntur à rapacitate: nam ἁρπάζειν, rapere eſt. Sunt, qui prodant à poëtis fingi virgines, eò quòd rapina ſit arida & ſterilis. Ideo plumis cir cundatas, quòd rapina celet quicquid rapuerit. Volucres verò, ob rapinæ celeritaté. Tres ſunt Harpyiæ, Aello, quaſi ἑλὼν ἄλλο, id eſt, alienum tollens. Ocypete, ab ὠκὺς velox, & πέτομαι, volo. Celæno, à κελαινὸς, quod eſt niger. *Harpyiæ unde dictæ.* *Tres Harpyiæ.*

Iunctus mihi pariete. Pariete, pes eſt Proceleuſmaticus, conſtans ex quatuor breuibus ſic υυυυ, quales multi ſunt apud Virgilium.

Bene nummati. Nummati, Diſplaſiaſmus eſt: fit, quando in medio dictionis eadem conſonās geminatur. Nam numus & numatus cum ſimplici m, debet ſcribi, teſte Ariſtotele lib. de moribus quinto. Inquit enim, Sed introductus numus eſt ex inſtituto, quaſi inopiæ ac indigentiæ præſidio futurus. Ob eámque cauſam nomé duxit, quòd non à natura, ſed à νόμῳ, id eſt, lege numus ſit ortus, in nobíſque id ſit, vt mutetur, reddatúrque inutilis. *Numus.*

Obſtruere luminibus. Cicero pro domo ſua. Primò ſe luminibus eius eſſe obſtructurum minabatur. Idem de claris Orator. Sic Latonis lu- *Obſtruere luminibus.*

minibus obſtruxit hæc poſteriorũ quaſi exaggerata altiùs oratio. Vide adagium, Officere luminibus. Vide Budæum in annotat. prioribus in Pandect.

Orpheus. *His niſi ſint Calais.* Verba Orphei ſubiiciam Latinis verſibus, ne Græcis obtundamus.

Agnoui duplicem Boreæ de germine ſpicam,
Quos peperit nubens Illiſi ad fluminis undam
Regis Erechthei diuum genus Orithia,
Qui plumis etiam circum talaria fuſis
Corpore Diis ſimiles Zetes Calaiſq; uolabant.

Vide Pindarum in Pythiis Oda 4. Strophe octaua, vbi interpretes hæc nomina ſic deducunt: ζήτης, quaſi ζαήτης, hoc eſt, ἄγαν ἄων, nimium flans. καλαΐς, id eſt, καλῶς ἄων, iucundè flans. Conficta creditur fabula propter nimiam velocitatem illorum, qui ad Boream habitant. vnde hi principes ad Argo venerunt. Alciatus aliam videtur ſequi etymologiam. Zetea à ζητέω, inquiro. Calais ἀκαλός,

Zetes. integritas noſtra, atque animus quæſitor.

Signa

Signa fortium.

EMBLEMA XXXIII.

DIALOGISMVS.

Quæ te cauſa mouet uolucris Saturnia, magni
Vt tumulo inſideas ardua Ariſtomenis?
Hoc moneo, Quantùm inter aues ego robore præſto,
Tantùm Semideos inter Ariſtomenes.
Inſideant timidæ timidorum buſta columbæ,
Nos aquilæ intrepidis ſigna benigna damus.

EX lib.3.Epigram.Græco.εἰς ἀνδρείους, Antipatri eſt epigramma, ſic,

Ὄρνι, Διὸς Κρονίδαο διάκτορε, τεῦ χάριν ἕστας
Γοργὸς ὑπὲρ μεγάλου τύμβου Ἀριστομένους;
Ἀγγέλλω μερόπεσσιν ὅθ' οὕνεκεν ὅσσον ἄριστος
Οἰωνῶν γενόμαν, τόσσον ὅδ' ἠιθέων.

Δειλαί

Δειλαῖτι δειλοῖσιν ἐφεδρήσουσι φίλειαι,
Ἄμμες δ' ἀτρέστοις ἀνδράσι τερπόμεθα.

Non opus eſt verſione.

Ariſtomenis hiſtoria. Ariſtomenis hiſtoriam quoniam multis, vt video, eſt incognita, paulò latiùs, quàm pro operis inſtituto narrabimus: quã credo legentibus non *Rhianus.* fore iniucundam. Scripſit illam Rhianus Renæus græcis carminibus, in quibus Ariſtomenes nihilo fuit ignobilior, quàm in Iliade apud Homerum Achilles. Pauſanias in Meſſeniacis (Rhianum ſequutus) latiſsimè commemorat hanc hiſtoriam: nos autem multa abſcindentes, quod ad Ariſtomenẽ attinet, perſequemur. Fuerunt igitur inter Meſſenios & Lacedæmonios certis de cauſis acerrima odia, bellàque plurima, in quibus æquo Marte pugnatum eſt. Tandem poſt continuos viginti annos in bellis exhauſtos (vt Tyrthæus canit) Meſſeniis deuictis tales leges impoſuerunt Lacedæmonij. Primùm iureiurando eos aſtringunt, ne vel vnquam à Lacedæmoniis deficiant, vel aliàs noui quippiam moliãtur. Deinde vt de omnibus frumentis, quę agricultura comparantur in hominum alimoniam, dimidiam partem in Spartam ferrent. Decretum item eſt, vt ad funera regum, aliorúmque, qui magiſtratum geſſerunt, tum viri ex Meſſenia, tum mulieres pullis induti veſtimentis accedant. Itaque tantis oppreſsi ærumnis Meſſenij cùm nihil humanitatis in poſterũ à Lacedæmoniis ſperarent, ſatius eſſe duxerunt in acie cadere, aut tota Pelopóneſo eiectos fugere, quàm hæc pati. Deficere itaque decreuerunt.

runt. Vrgebant eos non leuiter adoleſcẽtes quidam rerum quidem bellicarum imperiti, magnitudine tamen animi præſtantes, qui in libera patria mori mallent, quàm aliàs beato etiam ſeruitio frui. Inter quos fuit & Ariſtomenes cæteris nobilior. Nam cum eius Nicotelea, Genium aut Deum ſerpentis ſpecie aiunt rem habuiſſe. Putabatur tamen Pyrrhi, aut Nicomedis filius. Hic florens ætate excelſóque præditus animo magiſtratus ad defectionem ſollicitat: conſeritur prælium: victoriam neutri manifeſtam ſunt conſequuti. Ariſtomenem verò plura facinora edidiſſe fama eſt, quàm de vno viro credi poſsit, adeò vt finita pugna regem eum elegerint. Fuit enim oriundus ex genere Æpytidarum. Cùm regnum detrectaſſet, exercitus eum Imperatorem deſignarunt. Qui vt terreret Lacedæmonios, profectus noctu Lacedęmonem ad templum Palladis Chalciæci clypeũ ſuſpendit, cui inſcriptũ fuit, Ariſtomenes de Spartanis Deæ dicauit. Lacedęmoniis redditum fuit oraculum, vt conſiliarium Athenienſem acciperent. Athenas itaque mittunt, qui oraculum nuntiarent, & virum peterent. Athenienſes verò cùm nollent, nec res Lacedæmoniorum creſcere, neque Deo refragari, Tyrtæum Ludimagiſtrum, qui & ingenio minimè valere putabatur, & altero pede erat claudus, Spartam mittunt. Profectus eò Tyrtæus magiſtratibus & militibus elegiaca & anapæſtica recitauit carmina, quibus eorum animos ad bellicam laudem excitabat. Itur in bellum. Anaxander Spartanorum rex erat. Ariſtome

ſtomenem Legionarij ex Meſſeniis octoginta ſelecti comitabantur. Qui contra Anaxandrum & principes Lacedęmoniorũ imperterrito animo irruentes, vulneráque excipientes audacia & tempore Anaxandri milites fugabant. Hos vt inſequerentur, aliis Meſſeniorum præcepit Ariſtomenes. Ipſe autem facto in alios impetu, qui maximè reſiſtebãt, iiſdémque vi repulſis, ad alios rurſus eſt conuerſus. Cùm hos quoque abſque mora pepuliſſet, alacrius iam in eos irrupit, qui adhuc reſiſtebant: donec totam Laconũ aciem perturbauit. Cùm verò non ſine turpitudine fugerent, & vim ſuſtinere non poſſent, horribiliùs eos, quàm pro vnius hominis furore inſequebatur. Ibi ne pyrum ſylueſtrem in campo enatam curſu prętereueheretur Ariſtomenes, prohibuit vates Theoclus. Ad hanc enim Caſtorem & Pollucem dixit ſubſediſſe. Ariſtomenes autem cùm effrænatè ferretur, pyrum præterlapſus ſcutum amiſit. Quod dum quærit, multi Lacedæmoniorum fuga ſalutem quæſierũt. Poſt acceptam cladem cùm eſſet abiectus Laconibus, neque iam amplius arma ſumere ſtatuiſſent, Tyrtæus, recitatis elegis, perſuaſit eis, vt arma non abiicerent, ſed bella capeſſerent. Ariſtomeni autem Andamiam reuerſo coronas mulieres & fruges iniecerunt, canticum huiuſmodi concinentes,

In medium campum Stenyclerion, & iuga montis
Spartanos ſequitur fortis Ariſtomenes.

Ariſtomenes poſt hæc Delphos eſt profectus: cúmque ex Bœotia rediret, in templo Trophonij, re

nij,reuelante Pythia inuenit ſcutum, quo accepto, maiora continuò eſt aggreſſus. Nanque obſeruato veſpertino tempore in oppidum Pharis Spartanorũ peruenit. Indéq; occiſis, qui repugnabant,prædam ingentem abegit. In itinere autem cùm Lacedæmoniorum quidam grauioris armaturæ milites & rex Anaxander irruerent,in fugam eos vertit,& Anaxandrum eſt inſequutus. Sed iaculo in coxendice grauiter vulneratus, receptui cecinit:non tamẽ prædam ſibi,quam abegerat,extorqueri eſt paſſus. Poſtquam è vulnere conualuit, cùm vellet in Spartam irrumpere,Helenæ prodigiis & Dioſcurorum noctu eſt prohibitus. Virgines deinde,quæ in honorem Dianæ in Caryis ſaltabãt, per inſidias cepit, quarum patres opibus & autoritate valebant. Perductis his in Meſſeniæ vicum quẽdam, noctem illam quieuit, & militibus & manipularibus virginum cuſtodiam demandauit.Ibi petulantes adoleſcentes ad violãdas virgines impellebantur, vrgebántque propoſitum, vel renuẽte Ariſtomene,tanquam Spartanis viris ſolùm inferrent iniuriam. Sed adeò res proceſsit,vt cogeretur Ariſtomenes quoſdam eorũ interficere. Deinde virgines illæſas magna pecunia redẽptas dimiſit. Eſt in Laconica Ægila, vbi templum Cereris eſt:ibi feſtum celebrari à mulieribus cùm ſciret Ariſtomenes, illuc cum militibus irruit.Sed cùm mulieres non ſine numinis auxilio ad defenſionem proueherentur, multos Meſſeniorum & gladiis,quibus victimas ſecabant,vulnerant,& verubus, quibus aſſabãt,

tranſ

transfigunt. Ariſtomenẽ autem facibus percuſſum, viuũ capiũt. Vt autem vinculis elaberetur, Archidamia fuit in cauſa Cereris ſacrifica, quæ eum dimiſit illa nocte, nõ largitionibus corrupta, ſed eius amore correpta. Excuſauit autẽ fugam, tanquã peruſtis Ariſtomenes vinculis euaſerit. Tertio belli anno cùm prælium eſſet cõmittendum ad foſſam magnã, & Arcades ex omnibus ſimul oppidis Ariſtomeni miſiſſent auxilia, Ariſtocratẽ Arcadum regem, & illo bello ducem pecunia Lacedæmonij corruperunt. Ariſtocrates accepta pecunia Arcadas celauit primò quid eſſet facturus. Cùm verò ad manus iam eſſent vẽturi, eos perterrefecit, tãquã & anguſtiis forent cõprehenſi, & ſi vincantur, recedendi copiam nullã ſint habituri. Sacrificia inſuper inauſpicata fuiſſe aſſerit. Quemlibet igitur iuſsit, ſibi fuga conſulere, cùm primùm ipſe ſignũ daret. Cùm verò intuliſſent ſe iam hoſtibus Lacedæmonij, & contrà niterẽtur Meſſenij, ſub initium pugnæ Ariſtocrates ſubduxit Arcades. Itaque ſiniſtrũ cornu, & medium agmen deſtitutũ eſt pręſidio. Ariſtocrates flagitiũ flagitio addidit. Fugit enim per mediã aciem Meſſeniorum. Quare Meſſeniis cadebãt animi, & Arcadũ trãſcurſu ſunt perturbati. Et quidã eos, vt manerẽt, ſuppliciter orabant: quidam conuitiis aduerſus eos tanquam proditores & iniuria ſunt vſi. Lacedæmonij deſtitutos auxiliis Meſſenios facilè circundant, ſuperant, fundunt. Ex Meſſeniorum vulgo multi ceciderunt: ex principibus etiam non pauci. Ariſtomenes qui multa in illa pugna

cum

cum laude pugnauerat, ſed fruſtra propter paucitatem, collegit palantes Meſſenios, quibus perſuaſit, vt mediterranea oppida deſererent, & in Iram montem commigrarent. Hunc itaq; in locum cùm ſe contuliſſent, obſidione eos Lacedæmonij cinxerunt, quibus per vndecim annos reſtiterunt Meſſenij. Nec ſolùm reſtiterunt: ſed incurſiones multas in agros Lacones exercuerunt, iumenta comportando, meſſéſque Laconicas comburendo. Captiuos inſuper ſub haſta vendebant. Fecerunt & irruptionem in oppidum Amyclas noctu, cepítque illas Ariſtomenes, & diripuit, antequam Spartani ſuppetias poſſent ferre. Deinde cùm totam regionem deuaſtaret, obuiã factus eſt Lacedæmoniorum manipulis, & duobus regibus, commiſſóq; prælio vulnera inter pugnandum tum alia accepit, tum caput eius lapide eſt ictum, adeò vt tenebræ oculis offunderétur. Proſtrato eo Lacones frequentes accurunt, viuumque capiunt. Ceperunt item ex eius militibus circiter quinquaginta. Hos omnes Lacedæmonij in Cæadam (barathri id nomen erat, quò Lacedæmonij nocentes præcipitabant) abiiciendos cenſuerunt. Cæteri Meſſenij deiecti in Cæadam continuò perierunt. Ariſtomenem autem tum quoque vt antea deorum aliquis conſeruauit. Aiunt etenim Aquilam volatu ſe ſubmiſiſſe aliſque illum ſuſtinuiſſe, donec ad finem barathri perueniret illæſus. Hîc iam Ariſtomenes forti & imperterrito animo mortem expectabat. Sciebat enim fatale hominibus eſſe, vt morerétur. Obuolutus

erat pallio. Tertio autem die pòſt, cùm ſtrepitum ſentiret, facie detecta, vulpem cadauera corrodentem aſpexit. Tacitus ſiuit illam ad ſe accedere. Eam vt acceſsit, cepit. Et altera manu chlamydem mordendam beſtiæ obiiciebat, ne læderetur. Fugere volentẽ ſequebatur per tenebras apprehenſa cauda: cúmque in loca tranſitu difficilia eſſet peruentum, à beſtia eſt auulſus. Tandem & cauernam quandam deprehendit, & per eam luminis ſplendorem vidit: tunc vulpem dimiſit, cauernámque latiorem manibus reddidit, domúmque in Iram montem incolumis euaſit. Extemplò Lacedæmoniis eſt per transfugas nunciatũ viuere Ariſtomenem. Huic rumori non minùs fidei eſt adhibitum, quàm ſi mortuus ſuis viribus reuixiſſe diceretur. Dum hæc aguntur, Corinthij Lacedæmoniis mittũt exercitum ad expugnandam Iram. Cuius rei cùm Ariſtomenes eſſet factus certior per exploratores, nocte ſopôra ſecuros & palantes, nec excubias agẽtes Corinthios trucidat cum Ducibus, ſpoliaq; diripuit. Quæ res effecit, vt Spartani crederent Ariſtomenem viuere. Lacedæmonij poſt hæc quadraginta dierum inducias cum Iræ incolis pepigerunt: & ipſi quidem domum reuerſi feſtum celebrarunt. Cretenſes autem ſagittarij per Meſſeniam paſsim vagabantur. Ariſtomeni igitur ab Ira propter inducias longiùs profecto, & ſecurè vagãti, ſeptem ſagittarij inſidias ſtruxerunt. Captum autem loris, quæ in pharetris habebant, conſtringunt. Duo itaque Spartam proficiſcuntur, Ariſtomenem captum

captum nunciaturi. Reliqui agellum Meſſeniæ vicum petunt. Habitabat ibi quædam puella cum matre, patre orbata. Hæc nocte præterita per quietem viderat leonem vinctum, & vnguibus deſtitutum à lupis in agrum eatũ eſſe perductum. Ipſa verò vinclis leonẽ exoluebat, vnguéſque reſtituebat: & ſic lupi diſperſi à leone ſunt viſi. Tunc autem adducto à Cretenſibus Ariſtomene, intellexit virgo, re vera ſibi offerri, quod noctu antea apparuiſſet, & quis eſſet, matrem interrogauit. Vt rem percepit, Cretenſibus vinum infudit liberiùs. Qui cùm fuiſſent inebriati, pugionem ab eo abſtulit, qui maximè ſomno erat oppreſſus: & ſic Ariſtomenis vincula reſecuit virgo. Ariſtomenes autẽ arrepto gladio Cretenſes interfecit. Hanc poſtea virginẽ duxit vxorem Gorgus Ariſtomenis filius. Hoc enim modo præmia perſoluit Ariſtomenes puellæ pro ſeruata vita. Vndecimo autẽ obſidionis anno fatale iam erat tum Iram capi, tum Meſſenios ſedibus eiici. Habebat enim Ariſtomenis huiuſmodi oraculum,

Cùm Neda curuiuagas ex te caper hauſerit undas,
Non ego Meſſenam tuear: quia fata propinquant.

Neda fluuius eſt, cuius fontes ſunt in Arcadia, Meſſeniámque ab Elæis diſterminat. Timebant itaque Ariſtomenes, & vates Theoclus (quibus datum fuerat oraculum) ne capri ex Neda biberent. Sed cùm vates Theoclus iuxta Nedæ ripas ambularet, conſpexit caprificũ, quæ ſummis foliis radebat aquas: hanc Græci Olynthum nominant, Meſſenij Tragum, id eſt, ca-

prum. Vnde vates coniecit id voluiſſe Deum ſignificare, inſtaréque iam fatum Meſſeniis. Id ſignificauit Ariſtomeni. Reliquos Meſſenios id celauit. Habebant neſcio quid in occulto Meſſenij, quod ſi euaneſceret, futurum erat ex oraculo, vt tota Meſſena ſubmergeretur: ſin verò id conſeruaretur, fore, vt regioné aliquando Meſſenij recuperarent. Id cùm certò ſciret Ariſtomenes, oracula noctu aſportauit, & in monte Ithoma defodit, vbi maxima erat ſolitudo: Iouémque & reliquos Deos, qui Meſſeniam vſque ad illa tempora ſeruauerant, adhibuit cuſtodes. Poſt hæc nocte quadam procelloſa cuſtodes deſeruerunt præſidia. Id cùm per paſtoré quendam intelligerent Lacedæmonij, eadem nocte per tenebras inuadunt Meſſeniorũ arcé. Quod cùm percepiſſet Ariſtomenes, venit cum Gorgo filio, Theoclo vate, Manticlo, Theocli filio, & aliis. Noctu quidem nihil memoria dignum ab vtriſque eſt geſtũ. Orta autem luce, cùm inuicem ſe aſpicere poſſent, Ariſtomenes Meſſeniis oraculum propalauit. Qui in extremã deſperationé adducti in Lacedæmonios, quo quiſque potuit modo, impetum fecerunt. Meſſeniæ item mulieres correptas tegulas & ſaxa aliaque in Lacedæmonios iaculabantur: ſed imbrium & fulgurum violentia oculos Meſſeniorum obcæcabat. Quæ omnia Lacedæmoniorum animos erexerunt. Meſſenij tamen contra fatalem neceſsitatem totis viribus agebant. Tres itaque dies contra Lacedæmonios ſteterũt, & totidem noctes. Prodiit itaque vates Theoclus, & Ariſtomenem

ſtomenem ſic eſt alloquutus: Quid fruſtra laboras?Capi Meſſenam prorſus nunc fatale eſt.Vidiſti caprificum,Apollo prædixit, mihi communem cum patria mortem Deus intentat. Tu te ipſum, reliquóſque Meſſenios ſerua. Hæc cùm dixiſſet,in hoſtes irruit, quos ſic eſt alloquutus; Atqui non perpetuò læti Meſſeniorum opibus fruemini. Poſt hæc irruptioné in hoſtes facta, multos occidit,& ipſe interiit. Meſſenios à pugna auocauit Ariſtomenes,quibus præcepit, vt ſe ſequerentur,ſi quem ipſe tranſitum præberet. Congregatis igitur vxoribus & liberis in extrema parte poſuit filium Gorgum, & Manticlum vatis filium. Ipſe in principio ad hoſtes conuerſus capitis nutu ac motu haſtæ ſignificauit ſe tranſitum petere. Lacedæmonij ex Hecati vatis conſilio aditum patefecerunt,ne rabioſi homines,& ad extremam deſperationem perducti ſupra modum ferocirent.Meſſenios abeuntes ſuſceperunt Arcades allatis veſtimentis & cibis. Terrã inſuper cum eis ſunt partiti. Poſt aliquot deinde dies cùm & Meſſenij & Arcades expeditionem occultam duce Ariſtomene, in Lacedæmonios paraſſent, Ariſtocrates (quem ſuprà diximus pecunia Lacedæmoniorum corruptũ) hoc conſilium Lacedæmoniis patefecit. Hoc cùm Arcades intelligerent (nũquam enim neque Arcades, neque Meſſenij proditorem putarent Ariſtocratem) lapidibus obruerunt,inſepultúmque dimiſerunt. Ruſus Ariſtomenes cum quinquaginta Meſſeniis Iram montem inuaſit,multos ibi Lacedæmoniorum trucidauit,

illorúmq; triumphum vertit in luctũ. Reuerſus in Arcadiã filium Gorgum & Manticlum vatis filium cum exercitibus dimiſit, terras & ſedes quæſitum. Gorgus in Siciliam peruenit, & Zenclam vrbem occupatam Meſſenem nominauit. Manticlus inſulam Sardoã cepit, habitauítque. Ariſtomenes Delphos eſt profectus: quid ſit ei reſponſum, non dicitur. Cum filia poſtea in inſulam Rhodum ſe contulit. Deinde Sardis ad Ardyn Gigæ filium. Cumq; ad regẽ Aphraortẽ animo deſtinaſſet iter, morbo correptus obiit. Neq; enim debebãt Lacedæmonij vlla iam clade poſthæc ab Ariſtomene affici. Mortuo Ariſtomeni Damagetus ac Rhodij monumentum ædificarunt illuſtre, & honores ab eo tempore decreuerunt. Ariſtomenẽ item contendunt Thebanis in Leuctrico prælio auxilium tuliſſe poſt mortẽ: & in cauſa eum potiſsimũ fuiſſe, vt cladẽ acciperẽt Lacedæmonij. Hoc breuiter ex Pauſania. Quibus addimus feſtiuũ Marulli epigrãma:

Mors Ariſtomenis.

Viderat armatas uni dare terga cohortes,
Iuppiter & Martem credidit eſſe ſuum.
Mox ut Ariſtomenis notis procul agnitus armis,
Effulſit uolucris auxiliaris apex:
Macte ait, ô iuuenis, ſi te mea bella tuliſſent,
Non alia cælum tunc eguiſſet ope.

Dignum eſt relatu quod Plinius lib. natur. hiſt. vndecimo, de Ariſtomene ſcriptum reliquit. Hirto corde, inquit, gigni quoſdam homines proditur, neq; alios fortioris eſſe induſtriæ, ſicut Ariſtomenem Meſſenium, qui trecentos occidit Lacedæmonios. Ipſe conuulneratus & captus

Plinij locus de Ariſtomene.

ſemel

ſemel per cauernam latomiarũ euaſit, anguſtos vulpium aditus ſequutus: Iterum captus ſopitis cuſtodibus ſomno, ad ignẽ aduolutus lora cum corpore exuſsit. Tertiò capto Lacedæmonij pectus diſſecuere cauſa videndi, hirſutúmq; cor repertum eſt. Hæc Plin. Vide Plut. in vita Romuli, & Val. Max. in fine 1. libri, cùm agit de Lynceo. Sed in omnib. codicibus inoleuit mendum. Legendum eſt enim ibi pro Athenienſes, Lacedæmonij. Quod clarius eſt, quàm longiori indigeat probatione. Vide etiã Cælium lib 17. c. 9. In ſepulchro ſunt hæ literæ, D. M. Ariſtomenis, quod eſt, Diis Manibus Ariſtomenis. *Hirſutum cor Ariſtomenis.*

Ἀνέχου καὶ ἀπέχου.

Suſtine & abſtine.

EMBLEMA XXXIIII.

Et toleranda homini triſtis fortuna ferendo eſt,
Et nimium felix ſæpe timenda fuit.
Suſtine (Epictetus dicebat) & abſtine. oportet
Multa pati, illicitis abſque tenere manus.
Sic ducis imperium uinctus fert poplite taurus
In dextro: ſic ſe continet à grauidis.

Taurus quid ſignificet.

SVmptum eſt emblema ex Oro Apolline in Libel. de literis Hieroglyphicis, vbi ſic ait de tauro, Hominem inſtabilis temperantiæ ſignificare volentes, taurum pingunt genu dextrum ligatum: ſic enim non coit. Aſſumitur autem taurus ſemper ad temperantiam ſignificandam: quippe qui poſt conceptum, fœminã non adeat. Hæc ille. Vide adagium, ſuſtine, & abſtine.

Plin. lib. 8. cap. 45.

Et toleranda &c. Alluſit ad carmẽ Virg. 5. Æнei.

Quidquid erit ſuperanda omnis fortuna ferendo eſt.

Epictetus dicebat. Epictetus Philoſophus fuit inſignis ſeruus, & claudus, cuius extat Enchiridion philoſophicis præceptis eiſdémq; ſaluberrimis refertũ. Quod Politianus Latinitate donauit. Duos Epicteti de ſe verſus citat Aulus Gellius lib. 2. cap. 18. quos is ſic Latinos fecit,

Aulus gellius de Epicteto.

Seruus Epictetus fueram, qui corpore mancus,
Pauperie preſſus, charus eram ſuperis.

Duo vitia omnium grauiſſima

Idem Gellius de eodem lib. 17. cap. 19. Solitus (inquit) erat dicere, duo eſſe vitia multò omniũ grauiſſima ac teterrima: intolerãtiam & incontinentiam: cùm aut iniurias, quæ ſunt ferendæ, non toleramus neq; ferimus: aut à quibus rebus voluptatibúſq; nos tenere debemus, non tenemus. Itaq; inquit, Si quis hæc duo verba cordi habeat, eáq; ſibi imperãdo, atq; obſeruãdo curet, is erit

erit pleraque impeccabilis, vitamq; viuet tranquilliſsimam. Verba duo hæc dicebat, ἀνέχου καὶ ἀπέχου. patere & abſtine. Hæc ille.

In adulari neſcientem.

EMBLEMA XXXV.

Scire cupis dominos toties cur Theſſalis ora
Mutet, & ut uarios quærat habere duces?
Neſcit adulari, cuiquámue obtrudere palpum,
Regia quem morem principis omnis habet.
Sed ueluti ingenuus ſonipes, dorſo excutit omnem,
Qui moderari ipſum neſciat Hippocomon:
Nec ſæuire tamen domino fas. ultio ſola eſt,
Dura ferum ut iubeat ferre lupata magis.

EX Plutarcho de diſcrimine adulatoris & amici, vt ſtatim ſubiiciam. Extant apud Ti-

tum Liuium, Decad. 4. lib. 9. orationes, quibus mutuis conuitiis ſe lacerant Philippus Theſſalorum rex, & ipſi Theſſali coram Legatis, quos Senatus ad diſceptandas controuerſias miſerat. Verba Liuij apponã ex oratione Theſſalorum, Nequicquam & illum victum, & ſe liberatos eſſe, vt equum tenacem non parentem, frænis aſperioribus caſtigandũ eſſe. Philippus ſic claudit ſuam orationem, Inſolenter & immodicè abuti Theſſalos indulgentia populi Romani, velut ex diutina ſiti nimis auidè meram haurientes libertatem. Itaque ſeruorum modo præter ſpem repentè manumiſſorum licentiam vocis & linguæ experiri, & iactare ſeſe inſectatione & conuitiis dominorum. Subdit paulò pòſt Liuius in oratione Maronitarum: Itaque dominari aſſentatores regios, his ſolis loqui & in Senatu & in concionibus licere; eos omnes honores & capere ipſos, & dare aliis: optimũ quenque, quibus libertatis, quibus legum cura ſit, aut exulare pulſos patria, aut inhonoratos, & deterioribus obnoxios ſilere. Plutarchi verba ſunt: *Carneadis pulchrum dictum.* Pulchrè igitur Carneades, qui diuitũm & regum filios nihil rectiùs diſcere, quàm equitare affirmabat. Præceptor enim illis inter literarum exercitationes palpatur: illis in palæſtra ſe ſubmittunt Antagoniſtæ, vincíque ſinunt. Attamen equus qui, ſitne princeps an priuatus, diues an pauper ſeſſor ignorat, dorſo excutit indoctum moderatorem. Hæc Plutarchus. Equus verò libertatis eſt inſigne.

Neſciat hippocomon. Alciatus in annotationibus

us in lib. 11. C. in l. non patimur ypocomos, vbi legendum Hippocomos, id eſt, ſtabularios, qui equos curant. ἵππος enim equũ ſignificat, κομέω nutrio, curo. Exiſtimo autem fuiſſe munus publicum eorum qui in id agebantur, vt de prouincialibus acceptos cauſa publici curſus equos cura ſua alerent. Hæc ille.

Obdurandum aduerſus vrgentia.

EMBLEMA XXXVI.

Nititur in pondus palma, & conſurgit in arcum,
Quò magis & premitur, hôc mage tollit onus.
Fert & odoratas bellaria dulcia glandes,
Queis menſas inter primus habetur honos.
I puer, & reptans ramis has collige, mentis
Qui conſtantis erit, præmia digna feret.

EX Aulo Gellio in Noctibus Atticis, cuius hæc ſunt verba, Perhercule rem mirandam Ariſtoteles in octauo Problematon, & Plutarchus in 8.Sympoſ.dixit.Si ſupra palmæ, inquit, arboris lignum magna pondera imponas, ac tã grauiter vrgeas,oneréſque,non deorſum palma cedit, nec intra flectitur: ſed aduerſus pondus reſurgit, & ſurſum nititur recuruatúrque.Propterea(inquit Plutarchus) in certaminibus palmam ſignum eſſe placuit victoriæ:quoniam ingenium eiuſmodi ligni eſt,vt vrgentibus opprimentibúſque non cedat. Hactenus Gellius. Quę verba nuſquam viderat, qui in hoc emblemate interpretãdo, magno conatu magnas nugas dicebat. Cùm autorum teſtimonia,quæ videre cõtigerat, huc referre pararem, venit in mentem prouerbij,Palmam ferre. Quod ſi legeris, nihil erit amplius, quod deſideres. Vide Philoſtrati Icones lib.1.in Paludibus. Vide Orũ Apollinem lib.1. Cauſam fornicationis palmæ reddit Plutarchus in Libello de cauſis naturalibus, problemate 32.his verbis,Cur inter omnes arbores ſola palma contra impoſitum onus aſſurgit? vtrùm quòd ignea, & ſpirabilis facultas, qua maximè pollet, cùm tentatur & irritatur, ſeſe exercens magis, & magis erigit? An quoniam pondus ramo ſubitò vrgens,aërem omnem,qui in his eſt, oppreſſum cedere retro cogat, qui deinde reſumptis paulò viribus, aduerſus onus acrius rurſus inſtat? An molles & teneræ virgæ impetum non ſuſtinentes, cùm onus quieſcit, paulatim ſe erigunt, & ſpeciem, quaſi contra

Palma aduerſus pondus reſurgit.

Palma cur renititur oneri.

a illud aſſurgant, præbent?

I *puer & reptans &c.* Hæc omnia eò tendunt, t pueri laboris admoneantur, qui poſtea dulciſsimos fructus ſolet elargiri. Neſcio an ad palmæ naturam alluſerit Solomon in Canticis cap.7.cùm inquit, Aſcendam in palmam, & apprehendam fructus eius. Certè nullus interpretum eorum, quos viderim, quid literalis ſenſus ſignificet, indicat. Phornutus in lib. de natura Deorum, cap. de Muſis, loquens de palma, Arbor hæc, inquit, difficulter ſcanditur, fructúſque producit dulciſsimos: vt non immeritò etiam propter haſce cauſas, ea coronentur Muſæ. *Solomonis locus elucidatur.*

Omnia mea mecum porto.

EMBLEMA XXXVII.

Hunnus

Hunnus inops Scythiciq́; miſerrimus accola Ponti,
Vſtus perpetuo liuidu membra gelu.
Qui Cereris non nouit opes, nec dona Lyæi,
Et pretioſa tamen ſtragula ſemper habet:
Nam murinæ illum perſtringunt undiq́; pelles,
Lumina ſola patent, cætera opertus agit.
Sic furem haud metuit, ſic uentos temnit & imbres,
Tutus apúdq́; uiros, tutus apúdq́; deos.

Biantis apophthegma. SVmptum ex celebri illo Biantis apophthegmate, qui enumeratur inter ſeptem ſapiẽtes, cuius (vt inquit Cicero in Paradoxis) cùm patriam Prienem cepiſſet hoſtis, cæteríque ita fugerent, vt multa de ſuis rebus ſecum aſportarent: cùm eſſet admonitus à quodam, vt idem ipſe faceret. Ego verò (inquit) facio: nam omnia mea mecum porto. Hæc Cicero. Hoc tam inſigne dictum, vt nobis in pictura oſtenderet Alciatus, depingit Hunnum pellibus coopertum, nihílque pretioſi geſtantem: vnde fit, vt & frigora contemnat, & latrones non pertimeſcat.

Cantabit enim uacuus coram latrone uiator, vt inquit Iuuenalis. Hunni porrò ſunt in Scythia Europæa, iidem cum Sarmatis, de quibus Mela libro 2. *Hũni qui.* Sarmatæ, inquit, auri & argenti maximarum peſtium ignari: vice rerum cõmercia exercent, atque ob ſæuitiam hyemis admodum aſſiduæ, demerſis in humum ſedibus, ſpecus aut ſuffoſſa habitant: totum braccati corpus, & *Ouidius.* niſi, qua vident, etiam ora veſtiti. Ouidius 3. de Triſti.

Pellibus & ſutis arcent mala frigora braccis,

Oráq́;

Oráq; de toto corpore ſola patent.

Idem.5.de Triſt.

Quos ut non timeas,poßis odiſſe,uidendo,

Pellibus & longa corpora tecta coma.

Vide Valerium Maximum lib.7.cap.2 & Alciatum lib.6. Parergon cap.26.

Concordiæ Symbolum.

EMBLEMA XXXVIII.

Cornicum mira inter ſe concordia uitæ eſt,

Mutua ſtátq; illis intemerata fides.

Hinc uolucres hæc ſceptra gerũt, quòd ſcilicet omnes

Conſenſu populi ſtántq;,cadúntq; duces.

Quem ſi de medio tollas,diſcordia præceps

Aduolat,& ſecum regia fata trahit.

Deſum

DEſumptum ex lib.3.de animalibus Æliani Græci ſcriptoris citante Politiano cap.67. Miſcella.in hæc verba,Cornices inter ſe fidiſsimæ ſunt:& cùm ſocietatem coierint,maximo ſe opere diligunt.Neque id genus animalia videat quiſpiam licenter miſceri,& temerè. Quin hoc quoque dictitant,qui res iſtiuſmodi callent, altera extincta, comparem viduam degere. Cæterùm id quoque audio,veteres in nuptiis poſt Hymenæum, cornicem inuocare, ſignúmque id concordiæ dare iis conſueſſe, qui liberûm quęrendorum gratia conueniſſent.Tum qui ſedes auium & volatus obſeruant, inauſpicatum eſſe captantibus auguria dicunt, vnius tantùm cornicis obſequium. Hæc Ælianus. Idem ferè Orus Apollo in Hieroglyphicis ſic, Martem & Venerem ſcribentes,aut nuptias, geminas cornices pingunt, marem, & fœminam, quoniam hoc animal duo oua parit: ex quibus marem & fœminam generari oportet, iugati mares cum fœminis alteri cornici non admiſcentur.Itidem neque fœmina alteri mari: verùm diſſociati ſoli degunt. Ideò vnicæ cornici occurrentes augurantur futurum, vt viduali vita ſibi ſit viuẽdum. Sic ille.Vide adagium,Cornicum oculos configere.Cuius explanationem non admittit noſter Alciatus lib.7.Parerg.cap.17.quem vide. Ouidius 1. Faſtor.nonnihil agit de concordia ibi,

Cornicum fidiſsima ſocietas.

Alciatus non admittit explanationem.

Candida te niueo poſuit lux proxima templo,
Qua fert ſublimes alta Moneta gradus.

Et ſecum regia fata trahit. Alludit ad illa famigerata verba,quæ poſuit Saluſtius in Iugurtha,

Concor

Concordia paruæ res creſcunt, diſcordia maximæ dilabũtur. Quod & euágelicæ literæ teſtantur. Secundus verſiculus claudicat: quare quidam repoſuerunt,

Mutua ſtátq; illis intemerata fides.

Concordia.

EMBLEMA XXXIX.

In bellum ciuile duces cùm Roma pararet,
Viribus & caderet Martia terra ſuis:
Mos fuit in partes turmis coëuntibus, eaſdem
Coniunctas dextras mutua dona dare.
Fœderis hæc ſpecies, id habet concordia ſignum,
Vt quos iungit amor, iungat & ipſa manus.

L

SVmpſiſſe Alciatũ hoc emblema ex Cornelio Tacito,vel inde apparet, quod ipſemet Alciatus in ſcholiis,quæ in Tacitum edidit,annotauit, ídque in lib. 2. dextras fidei ſymbolum præferre,adducítque hunc locum ex lib.18. Centurionémque Siſennam dextras,cõcordiæ inſignia, Syriaci exercitus nomine ad Prętorianos ferẽtem,variis artibus aggreſſus eſt. Eſt & alius locus in Tacito, quo idem ſignificatur. Inquit enim li.17.Miſerat ciuitas vetere inſtituto dona legionibus dextras hoſpitij inſigne. Poſſe hoc emblema elucidari ex Cornelio Tacito autor mihi fuit amicus ſummus meus Alphõſus Sanctius Balleſta Talabricenſis, cuius ingenium & literas, quas græcas cum latinis feliciter coniunxit,nouiſsima probauerit,quiſquis candidos eius mores, vitæque ſummam integritatem fuerit expertus. Cuius eò libentius mihi grata occurrit memoria,quòd de concordia agimus, quæ mihi cum eo ſumma intercedit, vt non tantùm manus,ſed & corda vel in magna locorum diſtantia habeamus coniũcta. Emblematis igitur hic eſt ſenſus, Cùm belli ciuilis temporibus totus orbis in duas diuiſus eſſet partes, mos fuit, vt quicunque dux vel populus in alteram partem vergeret, offerret, & ſimul acciperet dextras. Intelligo autem dextras coniunctas auro vel argento elaboratas vel depictas: hoc enim videtur ſentire Tacitus tribus illis in locis.Vnde conſtat malè depictũ eſſe emblema viuorum hominum manus coniungens.

Alphõſus Sanctius Balleſta.

Malè depictum emblema.

Romani à Marte orti.

Martia terra. Romanos à Marte traxiſſe originem

ginem tritum & peruulgatum eſt. Lege Titum Liuium in principio totius operis.

Mos fuit in partes. Sic ordino, Mos fuit dari dextras coniunctas mutua dona, turmis coeuntibus in eaſdem partes, id eſt, cùm turmæ eiuſdem factionis coirent in vnam eandémq; partem, vt bellum inferrent alteri. Hæc ideo lógiuſculè ſum proſequutus: quia video à pleriſque magni nominis viris aliter, ſed perperam, meo quidem iudicio, paſsim explanari.

Coeuntibus eaſdem. Synęreſis eſt figura, quæ fit, quando duæ vocales in vnicam contrahuntur ſyllabam.

Coniunctas dextras. Dextra fidei dicata eſt. Virgilius 6. Æneidos, *Dextra quid ſignificet.*

— Nec ueriti dominorum fallere dextras.

Plinius lib. 11. cap. 45. Ineſt & aliis partibus quædã religio: ſicut dextra oſculis auerſa appetitur, in fide porrigitur. Ouidius 6. Metamorph.

Vt pignus fidei dextras utraſq; popoſcit,
Inter ſeq; datas iunxit.

Cicero ad Atticum, Vbi ſunt illæ denſæ dextræ? Idem in Philippum: Dextræ quæ fidei teſtes eſſe ſolebant, perfidia ſunt, & ſcelere violatæ. Dextrã in fide porrigi ideo ait Varro, quòd omnis veterum autoritas dextræ manus virtute conſtaret. Autor eſt Plutarchus Flamines rem diuinam manu ad digitos inuoluta facere cõſueſſe, ſymbolicè ſignificantes, fidem tutandam eſſe, ac eius ſedem in dextris eſſe ſacratam. *Flamines qualiter ſacra faciebant.* Quæ Cælius Rhodig. de dextris diſputat lib. 22. cap. 4. ridicula planè ſunt.

Concordia vnde dicta. *Id habet concordia ſignum.* Concordia dicta eſt quaſi cordium coniunctio. Quæ coniunctio quia reipſa nequit fieri, vt ſcilicet corda ipſa amicorum coniungantur, id fit per dextrarum apprehenſionem: dextræ enim parti potior cordis vis incumbit, & ipſa dextra manus eſt cordis potiſsima miniſtra.

Concordia inſuperabilis.

EMBLEMA XL.

Tergeminos inter fuerat concordia fratres,
Tanta ſimul pietas mutua, & unus amor:
Inuicti humanis ut uiribus ampla tenerent
Regna, uno dicti nomine Geryonis.

EX vltimo Iuſtini Hiſtorici lib. vbi hæc verba leguntur, In alia parte Hiſpaniæ, & quæ

ex

ex inſulis conſtat, regnum penes Geryonem fuit. In hac pabuli tanta lætitia eſt, vt niſi abſtinentia interpellata ſagina fuerit, pecora rumpantur. Inde denique armenta Geryonis, quæ illis temporibus ſolæ opes habebantur, tantæ famæ fuere, vt Herculem ex Aſia prædæ magnitudine illexerint. Porrò Geryonem ipſum non triplicis naturæ (vt fabula proditur) fuiſſe ferũt: ſed tres fratres tantæ concordiæ extitiſſe, vt vno animo omnes regi viderentur. Nec bellum Herculi ſua ſponte intuliſſe, ſed cùm armenta ſua rapi vidiſſent, amiſſa bello repetiiſſe. Sic ille. Geryon porrò (vt ad fabulas conuertamur) filius fuit Chryſaoris, qui fuit Meduſæ filius, vt teſtatur Heſiodus in Theogonia, in hãc ſententiam, *Heſiodus.*

Edidit at Chryſaor ſibi Geryonea triſaucem,
Herculis ante ſuos illum uis inclyta tauros
Perdidit; atq; animam claua deponere iuſsit.

Silius Italicus lib. 13. *Silius Italicus.*

Qualis Atlantiaco memoratur littore quondam
Monſtrum Geryones immane tricorporis iræ,
Cui tres in pugna dextræ uaria arma gerebant.
Vna ignes ſæuos, aſt altera ponè ſagittas
Fundebat, ualidam fundebat tertia cornum:
Atq; uno diuerſa dabat tria uulnera uiſu.

Talis depingitur Herilus apud Virgilium, *Herilus apud Virgilium.*

Et regem hac Herilum dextra ſub Tartara miſi,
Naſcenti cui tres animas Feronia mater,
Horrendum dictu, dederat terna arma mouenda;
Ter letho ſternendus erat, cui tum tamen omnes
Abſtulit hæc animas dextra, & totidem exuit armis.

Vide Plinium lib. 4. cap. 2. & Pomponiũ Melam-

lib.3.cap.6.Ouidius 9.Metamorph.

— Nec me paſtoris Iberi

Forma triplex mouit.

Iſocrates. Huic armenta Hercules abduxit, ab Euriſtheo iuſſus, vt eſt apud Iſocratē in Encomio Helenę.

Vnum nihil, duos plurimùm poſſe.

EMBLEMA XLI.

Laërtæ genitum, genitum quoque Tydeos unà,
Hac cera expreßit Zenalis apta manus.
Viribus hic præſtat, hic pollet acumine mentis,
Nec tamen alterius non eget alter ope.
Cùm duo coniuncti ueniunt, uictoria certa eſt:
Solum mens hominem, dextráue deſtituit.

Ex

Ex lib.10.Homericę Iliad.hoc argumentum fuit deſumptum. Sed ne longum faciam, vide adagium apud Eraſmum, Duobus pariter euntibus. Verba porrò Homerica ſic vertit ille,

At mihi ſi quis alius ueniat comes, ille futurus
Solamen, fueritq́; ſimul fiducia maior,
Si duo coniuncti ueniant: Dein hic prior illo,
Si quid opus facto, uidet. Atqui ſolus & unus
Quamuis perſpiciat: tamen eſt mens ſegnior illi, &
Conſilium tenue.

Vide præterea adagiũ, Vnus vir nullus vir. Pręter citata ab Eraſmo loca, illud ab Ariſto. dictum in lib. de moribus octauo ferè in prin. adiiçio; Σύν τε δύ' ἐρχομένω, καὶ γὰρ νοῆσαι, καὶ πρᾶξαι δυνατώτεροι. hoc eſt, Pariter autem ſi duo iter faciant, & maiora mente concipere, & plura conficere poterunt. Attigit & locum Homeri Claudianus, cùm ſic cecinit in Sexto Conſulatu Honorij,

Nunc mihi Tydiden attollant carmina uatum,
Quòd iuncto fidens Ithaco patefacta Dolonis
Indicio, dapibusq́; ſimul, religatáq́; ſomno
Thracia, ſopiti penetrauerit agmina Rhæſi,
Graiáq́; retulerit captas ad caſtra iugales.

Et Ouidius in Oratione Vlyſsis,

Deniq́; de Danais quis te laudátue petitue?
At ſua Tydides mecum communicat acta,
Me probat, & ſocio ſemper confidit Vlyſſe:
Eſt aliquid de tot Graiorum millibus unum
A Diomede legi, nec me ſors ire iubebat.

Laërtæ genitum Tydeos. Antonomaſia eſt, vt annotauit Plutarchus in vita Homeri: ſignificat

enim Vlyſſem,& Diomedem.Laërtes pater fuit Vlyſsis,vt liquet ex Ouidio in eadem Oratione,

Nam mihi Laërtes pater eſt, Arceſius illi,
Iuppiter huic.

Tydeus. Tydeus filius Oenei regis Ætoliæ pater Diomedis,fuit magnus bellator,paruus tamen corpore.De quo dictum fuit illud peruulgatum,

Maior in exiguo regnabat corpore uirtus.

De quo ſatis multa Statius,præcipuè lib.3.The.

Solùm mens hominum. Ordo eſt, Mens, id eſt, illa potentia, quà præſtat ſapiens, deſtituit ſolum hominem.

Firmiſsima conuelli non poſſe.

EMBLEMA XLII.

Oceanus

Oceanus quamuis fluctus pater excitet omnes,
Danubiúmq; omnem barbare Turca bibas:
Non tamen irrumpes perfracto limite, Cæſar
Dum Carlus populis bellica ſigna dabit.
Sic ſacræ quercus firmis radicibus aſtant,
Sicca licet uenti concutiant folia.

SVmptũ ex lib. 1. Epigram. Græcorũ titulo, εἰς ἀνδρείαν. Epigramma Græcũ eſt Crinagoræ:

Οὐδ᾽ ἢν ὠκεανὸς πᾶσαν πλημμῦραν ἐγείρῃ,
Οὐδ᾽ ἢν Γερμανίη Ῥῆνον ἅπαντα πίῃ:
Ῥώμης οὐδ᾽ ὅσσον βλάψει σθένος, ἄχρι κε μίμνῃ
Δεξιὰ σημαίνειν Καίσαρι θαρσαλέη.
Οὕτω καὶ ἱεραὶ Ζηνὸς δρύες ἔμπεδα ῥίζαις
Ἑστᾶσιν, φύλλων δ᾽ αὖα χέουσ᾽ ἄνεμοι.

Sic vertit Ioannes Sleidanus,

Oceanus moueat licet omnes undiq; fluctus,
Et potet Rhenum Theutona terra ſuum:
Non cadet imperium Romæ, quo tempore Cæſar
Præerit, ac ſolus publica facta reget.
Sacra Ioui quercus nam ſi radicibus hæret,
Et tamen aridulas huic rapit aura comas.

Vſus eſt Virgilius hac ſimilitudine lib. 4. Æneidos, quæ Æneę conſtantiam oſtenderet: quam ab Homero ſumpſit, teſte Macrobio lib. 5. ca. 6.

Ac uelut annoſam ualido cum robore quercum
Alpini Boreæ nunc hinc, nunc flatibus illinc,
Eruere inter ſe certant: it ſtridor, & altè
Conſternunt terram, concuſſo ſtipite frondes.
Ipſa hæret ſcopulis, & quantum uertice ad auras
Aetherias, tantum radice in tartara tendit.

Vide adagiũ, Incus maxima nõ metuit ſtrepitus.

Oceanus quamuis pater. Dictus Oceanus à ve- *Oceanus vnde dictus.*

locitate. ὠκὺς enim citum & velocem ſignificat. Quod videtur innuere Mela Pōponius in principio 3.cùm inquit, Tanta vi ſemper immiſſum, vt vaſta etiam flumina retroagat, & aut terreſtria deprehēdat animalia, aut marina deſtituat.

Oceanus pater. Dicitur autem pater ex Thaletis Mileſij opinione, qui omnia ex aquis generari exiſtimauit. Plutarchus in vita Homeri, adducítque illud Homericum,

Ὠκεανὸς θ᾽ ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται.

Vnde Virgilius 4. Geōrgicōn,

Oceanúmq; patrem rerum, Nympháſq; ſorores.

Danubius & Iſter idem. *Danubiúmq; omnem.* Danubius & Iſter idē eſt, teſte Pomponio Mela lib. 2. cuius verba ſunt, Apertis in Germania fontibus, alio quàm deſinit, nomine exoritur. Nam per immania magnarum gentium diu Danubius eſt: deinde aliter appellantibus accolis Iſter fit, acceptíſque aliquot amnibus ingens iam, & eorum, qui in noſtrum mare decidunt, tantùm Nilo minor, totidem, quot ille oſtiis, ſed tribus tenuibus, reliquis nauigabilibus, effluit. Hæc ille. Exonerat autem in pontum Euxinum, ſolus in Europa ad Orientem curſum perpetuū dirigens. Vide Plinium lib. 4. cap 12.

Hyperbole in Turcam. *Barbare Turca bibas.* Hæc verba magnam innuunt hyperbolen: idem enim ſonant, ac ſi dixiſſet, O barbare Turca etiam ſi tòt hominum millia congregares, quot dicitur olim Xerxes Perſarum rex, à cuius copiis flumina ingentia exſiccata tradit Herodotus, nihil quicquā proficeres, ſi aduerſus inuictum Cæſarem arma moueres:

ueres: imò iam omnibus notũ eſt, qualiter aliquando ſalutem fuga quæſieris, ídque præfractis pontibus, ne à Cæſarianis capereris. Sed hæc nõ ſunt noſtri inſtituti, & Caroli Cæſaris inuictiſsimi triũphi, & parta gloria, magna deſiderãt volumina. Vide Pantaleonis Proſopographiã.

Sic ſacræ quercus. Sacræ, Ioui ſcilicet: nã Græca verba ſic habent, οὕτω καὶ ἱεραὶ Ζηνὸς δρύες. Hoc eſt: ſic & Ioui ſacræ quercus. Cauſam, cur Ioui ſit ſacrata hæc arbor, idem Alciatus refert in fine libri huius ſic; *Quercus ſacra Ioui.* *Alciatus.*

Grata Ioui eſt quercus, qui nos ſeruátq; , fouétq;.
Seruanti ciuem querna corona datur.
Glande aluit ueteres, ſola nunc proficit umbra:
Sic quoq; ſit arbos officioſa Iouis.

Spes proxima.

EMBLEMA XLIII.

Innumeris agitur reſpublica noſtra procellis,
Et ſpes uenturæ ſola ſalutis adeſt:
Non ſecus ac nauis medio circùm æquore,uenti
Quam rapiunt,ſalſis iámq; fatiſcit aquis.
Quòd ſi Helenæ aduenient lucentia ſydera fratres,
Amiſſos animos ſpes bona reſtituit.

MVlti ſunt vel poëtarum vel hiſtoricorum loci, vnde potuit Alciatus hoc ſumpſiſſe epigramma. Apponam igitur potiora: vt diligẽs Lector hac de re facilè ſententiam ferre poſsit. *Theocritus.* Theocritus eidylio 27. multa de Caſtoribus canit. *Pindarus.* Pindarus decima Nemeæorũ ode, ſatis multa de Caſtore & Polluce. Vide Homerum & eius interpretes lib. Iliados 3. in illo verſu,

Κάστορα θ' ἱππόδαμον, καὶ πὺξ ἀγαθὸν πολυδεύκεα.

Horatius primo Carminum,

Dicam & Alciden, puerósq; Lædæ,
Hunc equis,illum ſuperare pugnis
Nobilem: quorum ſimul alba nautis
Stella refulſit.
Defluit ſaxis agitatus humor,
Concidunt uenti,fugiúntq; nubes,
Et minax(ſic dij uoluêre)ponto,
Vnda recumbit.

Plinius Naturalis hiſtoriæ lí. 2. cap. 37. Vide (inquit) nocturnis militum vigiliis inhærere pilis, pro vallo fulgorem effigie ea,& antennis nauigantium, aliíſque nauium partibus, ſeu vocali quodam ſono inſiſtunt,vt volucres ſedem ex ſede mutantes. Graues cùm ſolitariæ venêre,mergẽtéſque nauigia: & ſi in carinæ ima deciderint, exurentes. Geminæ autem ſalutares, & proſperi curſus

curſus prænunciæ: quarum aduentu fugari diram illam, ac minacé, appellatámque Helenam ferunt. Et ob id Polluci & Caſtori id numen aſsignant, eóſque in mari deos inuocant. Homi num quoque capita veſpertinis horis magno præſagio circunfulgent. Omnia incerta ratione, & in naturæ maieſtate abdita. Hæc Plinius. Anneus Seneca, Naturalium Quæſtionum lib. I. ſic, Argumentum tempeſtatis nautæ putant, cùm multæ tranſuolāt ſtellæ: quod ſi ſignum ventorum eſt, ibi venti ſunt, id eſt, in aëre, qui medius inter lunam & terram eſt. In magna tempeſtate apparent quaſi ſtellæ velo inſidentes, adiuuari ſe tunc periclitantes exiſtimant Pollucis & Caſtoris numine. Cauſa autē melioris ſpei eſt, quòd iam apparet frangi tempeſtatem, & deſinere ventos. Sic ille. Solet & hoc noſtro tempore id ſplendoris ſiue luminis nautis apparere, inter procellas & tempeſtates: quo viſo bene ſperare incipiunt nautæ, ídque vel D. Nicolai, vel S. Thermi, ſiue D. Hermiæ numini tribuunt. Res tamen eſt naturalis (nautarum pace dixerim) vt maximi nominis Philoſophi prodidere. Nam fit hic ignis in infima aëris regione ex fumo pinguiore, qui frigiditate aëris nocturni cogitur atque denſatur. Incenditur autem ex concurſu duarum cōtrariarum qualitatum, quæ inter ſe pugnant. Vapor enim calidus eſt, & aër nocturnus frigidus. Concurrunt autem tantiſper, donec hac agitatione vapor incendatur. Figitur autem pilis, aut antennis nauium, propter eius grauitatem, vbi tantiſper hæret, donec incen

Pollux & Caſtor.

Anneus Seneca de maris tempeſtate.

Pollux & Caſtor cauſa melioris ſpei.

incendij materia fuerit abſumpta.

Fatiſcere vnde. *Salſis iamq; fatiſcit aquis.* Seruius in illo Virgilij verſu,remíſque fatiſcunt,ſic inquit:Fatiſcunt, abundanter aperiuntur:fatim enim abundanter dicimus,vnde affatim:id eſt,affatim hiſcunt.

Fatim, affatim. *Quod ſi Helenæ &c.* Ita Horatius primo Carminum,

— Sic te diua potens Cypri,
Sic frater Helenæ lucida ſidera.

Caſtor, & Pollux Iouis & Lædæ filij. Intelligit autem Caſtorem & Pollucem, qui vt in fabulis eſt, Iouis & Lædæ fuerunt filij. Iupiter enim in cygni formam verſus Lædam compreſsit: quæ peperit oua, è quorum altero gemini nati ſunt Caſtor & Pollux: ex altero verò Helena. Quæ fabula ex dictione ὑπερῴων nata

Ortus fabulæ. eſt,vt ait Athenæus lib.2.cap.17.in Dipnoſophiſtis,qui aſſerit ᾠόν, id eſt, ouum, idem apud veteres,quod ὑπερῷον ſignificaſſe,id eſt,ſuperiorem thalamum, cœnaculum, vel cubiculum, quale tribuit Homerus Penelopæ primo Odyſ. Atque ideo nati ex ouis:quia ex ſuperiore parte domus

Dioſcuri. fuerint nati. Dicũtur autem hi gemini Dioſcuri,id eſt,Iouis filij. Quorum fabulam eleganter narrat Ouidius, in fine quinti Faſtorum, his verbis,

Abſtulerant raptas Phœben,Phœbéſq; ſororem
Tyndaridæ fratres,hic eques,ille pugil.
Bella parant,repetúntq; ſuas,& frater & Idas,
Leucippo fieri pactus uterq; gener.
His amor,ut repetant,illis ut reddere nolint,
Suadet,& ex cauſa pugnat uterq; pari.
Effugere Oebalidæ curſu potuere ſequentes:

Sed

Sed uiſum celeri uincere turpe fuga.
Liber ab arboribus locus eſt, apta area pugnæ:
Conſtiterant illo nomina fida loco.
Pectora traiectus Lynceo Caſtor ab enſe,
Non expectato uulnere preßit humum.
Vltor adeſt Pollux, & Lyncea perforat haſta,
Qua ceruix humeros continuata coit.
Ibat in hunc Idas, uixq; eſt Iouis igne repulſus:
Tela tamen dextræ fulmine rapta negant.
Iámq; tibi Pollux cælum ſublime patebat:
Cùm mea, dixiſti, percipe uerba pater.
Quod mihi das uni, cælum partire duobus:
Dimidium toto munere maius erit.
Dixit, & alterna fratrem ſtatione recepit:
Vtile ſollicitæ ſidus utrunq; rati.

Sidera. Sidus latinum eſt verbum, ideo ſcribendum cum i, non per y, vt imperiti ſcribunt, & conſiderare & deſiderare. Eſt auté ſidus conglobatio multarum ſtellarum, quod aliqui conſtellationem dicũt, vt Taurus, Orion. Quanuis aliquando ſidus pro ſtella ponatur contra præceptum Macrobij. *Sidus.*

In

In Simulachrum ſpei.

EMBLEMA XLIIII.

Quæ Dea tam læto ſuſpectans ſydera uultu?
Cuius peniculis reddita imago fuit?
Elpidij fecere manus: ego nominor illa,
Quæ miſeris promptam ſpes bona præſtat opem.
Cur uiridis tibi palla? Quòd omnia me duce uernent,
Quid manibus mortis tela refracta geris?
Quod uiuos ſperare decet, præcido ſepultis.
Cur in dolioli tegmine pigra ſedes?
Sola domi manſi uolitantibus undiq; noxis,
Aſcræi ut docuit Muſa uerenda ſenis.
Quæ tibi adeſt uolucris? Cornix fidiſſimus oſcen,
Eſt bene cùm nequeat dicere: dicit, Erit.
Qui comites? Bonus euentus, præcépſq; Cupido.
Qui præeunt? Vigilum ſomnia uana uocant.

Quæ

Quæ tibi iuncta aſtat? Scelerum Rhamnuſia uindex,
Scilicet ut ſperes nil niſi quod liceat.

EX multis Authorum locis aptè concinnatum eſt hoc emblema: quapropter ſingula carmina percurramus, vt vnicuique ſuam explanationem adaptemus.

Quæ Dea tam læto ſuſpectans ſidera uultu? Videtur verſiculus exprimere geſtus ſperantium, qui ſemper Cælum intuētur: quoniam omnia bona è Cælis atque à Deo ipſo bonorum omnium datore proueniunt.

Elpidij fecere manus. Nullus extitit, quod ſciā, pictor aut ſtatuarius hoc nomine: ſed eleganter fictum eſt à Græco fonte. ſpes enim græcè dicitur ἐλπὶς, vnde Elpidius.

Ego nominor illa. &c. Hæc explicatius dixit Ouidius 1. de Ponto, Elegia 7. *Spei encomia.*

Hæc Dea, cùm fugerent ſceleratas Numina terras,
In Diis inuiſa ſola remanſit humo.
Hæc facit, ut uiuat foſſor quoq; compede uinctus,
Liberáq; à ferro crura futura putet.
Hæc facit, ut uideat cùm terras undiq; nullas,
Naufragus in mediis brachia iactet aquis.
Sæpe aliquem ſolers medicorum cura reliquit:
Nec ſpes huic, uena deficiente, cadit.
Carcere dicuntur clauſi ſperare ſalutem:
Atq; aliquis pendens in cruce uota facit.
Hæc Dea quàm multos laqueo ſua colla ligantes,
Non eſt propoſita paſſa perire nece.

Spei quoque commoda ſcribit eleganter Tibul. lib. 2. Eleg. 7.

Iam mala finiſſem letho: ſed credula uitam

Spes fouet, & melius cras fore ſemper ait.
Spes alit agricolas, ſpes ſulcis credit aratris
Semina, quæ magno fœnore reddat ager.
Spes etiam ualida ſolatur compede uinctum:
Crura ſonant ferro, ſed canit inter opus.
Spes facilem Nemeſin ſpondet mihi: ſed negat illa,
Hei mihi, ne uincas dura puella deam.

Viridis color ſpei dicatus. *Cur uiridis tibi palla?* Viridis color non immeritò ſpei ſemper fuit dedicatus, ſimilitudine ducta à ſegetibus, quas quando virides videmus, ſperamus illas ad maturitatem peruẽturas. Hæc ſubindicat Alciatus in illo emblemate de coloribus,

Nos ſperare docet uiridis, ſpes dicitur eſſe
In uiridi, quoties irrita retro cadit.

Quod uiuos ſperare decet. Sic ordino, Præcido ſepultis illud, quod decet ſperare viuos: vt illud, quod, ſit in accuſandi caſu, non aduerbium. Poſt mortem enim nulla eſt ſpes, quam dum viuimus, nullo pacto amittimus. Theocritus,

Theocritus de ſpe. Ἐλπίδες ἐν ζωοῖσιν, ἀνέλπιστοι δὲ θανόντες.

Id eſt,

In uiuis eſt ſpes, ſine ſpe ſunt mortui.

Vide adagium, Ægro, dum anima eſt, ſpes eſt. *Cur in dolioli tegmine.* His tribus carminibus tangit fabulã, quam Heſiodus poſuit in lib. 1. ἔργων καὶ ἡμερῶν. Quã quia prolixè ille eſt proſequutus, ſatiùs duxi Lectorem illuc remittere, prælibatis tantummodo, quæ huc pertinebant ſic,

Viuere dulce fuit quondam: ſed tegmen ab urna,
Dum Pandora leuat, totum exiliere per orbem
Curarum infectæ effigies: ſpes ſola remanſit

Intus, & è labris ima ſub parte reſedit:
Obſtitit impoſitum nam tegmen abire uolenti.

Eraſmus in adagio, Malo accepto ſtultus ſapit, narrat hãc fabulam,ſed conciſè,& qui videatur innuere Epimetheũ aperuiſſe pixidem (ſi pixis vocandum eſt vas illud,quod omnia mala continebat, & non dolium) cùm ipſa Pandora in domo Epimethei repertum vas aperuit. Certè verba Heſiodi non indicant,vas illud poſſe Latinè dici pixidem, *Pixis Epimethei.*

Ἀλλὰ γυνὴ χείρεσι, πίθου μέγα πῶμα ἀφιλοῦσα.

Hoc eſt, Sed mulier manibus magnum operculum auferẽs &c. Vide Plutarchum in Conſolatione ad Apollonium. Moſchopulus in Heſiodum Satyros dicit doliũ dediſſe Epimetheo, ante Pandoræ aduentum.

Quæ tibi adeſt uolucris. Duplici de cauſa cornix ſimul cum ſpe coniũgitur. Prima propter oſtẽtum illud, quòd in morte Domitiani contigit. De quo ſic ait Suetonius, Ante paucos, quàm occideretur, mẽſes cornix in Capitolio elocuta eſt, ἔσται πάντα καλῶς. Id eſt, omnia rectè procedẽt. Nec defuit, qui oſtentũ ſic interpretaretur, *Cornix cur ſpes coniungatur.* *Suetonius de cornice.*

Nuper Tarpeio, quæ ſedit culmine cornix,
Eſt bene non potuit dicere, dixit Erit.

Hæc Tranquillus in fine totius operis. Altera eſt cauſa,(vt ego coniecto) propter frequentem iſtius auis clangorẽ, quæ ſemper ingeminat hoc aduerbiũ, cras, cras: vnde meritò ſpei ſymbolũ eſt cornix, propterea quòd ſemper qui ſperant, animi pendeant in futurum tempus. *Authoris altera ratio.*

Qui comites? bonus euentus. Circũfertur libellus

Bartolomęi Marliani, qui inſcribitur Topographia vrbis Romæ. Ibi igitur lib. *6.* cap. *6.* hæc verba reperi, Templi boni euentus veſtigia quadrata, & oblonga ſpectātur, inter Mineruæ & S. Euſtathij plateas. Colebatur autē euentus, vt omnia proſperè fœliciterq; euenirent. Quare Varro ad Fundaniam ſcribēs, ipſum inuocauit. Cuius ſimulachrum erat habitu pauperis, dextra manu pateram, ſiniſtra verò tenens ſpicam. Praxitelem huius Diui ſimulachrū in Capitolio feciſſe teſtatur Plinius. Hæc ille. Vide etiā Alexandrum ab Alexandro in lib. Dierū genialium lib. 4. cap. 12. Et Plinium lib. 34. cap. 8.

Varro de euentu.

Qui præeunt? Hæc verba mihi videntur poſſe meliùs legi ſine interrogatione, & ad ſuperiora referri: vt intelligas bonum euentum, & Cupidinem Spei eſſe anteambulones, qui etiam vocantur ſomnia vana vigilum. Sed de hoc liberum eſto iudicium. Hoc autem ex Platone ſumptum eſt, qui τὰς ἐλπίδας ἐγρηγορότων ἀνθρώπων ὀνείρους εἶναι, hoc eſt, ſpes eſſe vigilantium ſomnia. Et Quintilianus lib. 6. cap. 3. ſpes inanes, & tanquam ſomnia quædam vigilantium.

Emendatur verſus.

Quæ tibi iuncta aſtat. De Nemeſi Pomponius Lætus ſic ait in Romanarum hiſtoriarum compendio, Virgo & victrix Nemeſis numen fuit, quo qui ex malefactis delinquebāt, puniebātur. Vnde victores Nemeſim non fruſtra inuocabant. Romani enim ſemper iuſta mouêre arma. Cæteræ nationes odio, & maleuolētia liuoréq;, quòd imperium tantæ vrbis iuſtitia augeretur, tela in populum Romanum capiebāt. Nemeſis, quam

Nemeſis quod numē fuerit.

quam plerique exiſtimauêre eſſe vim fortunæ, alij filiam iuſtitiæ, alij vim quandam eſſe inter cæleſtes diſcurrentêm, prima rerum ſemina, quę fatorum & ſortiũ vires temperat atq; emendat, rebus humanis trutinam adhibens è cæloque terrena deſpectans, nocentes punit, bonis præmia largitur. Et cùm ſit velociſsima, quia diu non permittit impios præeſſe atque graſſari, alata fingitur à veteribus: & eius pedibus ſupponitur rota, cùm citiſsimè diſcurrat. Sed tandem multitudine ſcelerũ indignata, oculos iam diu à rebus humanis auertit, & cum genitrice in remotiore parte cæli vltra terrarum regiones non reditura, renaſcentem vrbem expectat. Rhamnuſia eſt appellata ab Rhãnunte oppido *Rhãnuſia.* Atticæ regionis, vbi templum & ſimulachrum habuit, & ab Adraſto, Adraſtia. Roma templũ huic Deæ poſuit in Capitolio: vt inde ſuam vrbem poſſet vlciſci. Hæc ille. Marullus libro 3. Epigram.

Quænã hæc, tam ſemper quæ læta eſt? optima rerum
Spes bona. Quæ lateri iuncta? potens Nemeſis.
Dux magis an comes eſt? uindex magis. Vnde duabus
Templa eadem? ſperes ne niſi quod liceat.

Si plura de ſpe cupis, adi Stobæũ ſermone 109.

In dies meliora.

EMBLEMA XLV.

Roſtra nouo mihi ſetigeri ſuis obtulit anno,
Hæcq́; cliens uentri xenia(dixit) habe.
Progreditur ſemper,nec retro reſpicit unquam
Gramina cùm pando proruit ore uorax.
Cura uiris eadem eſt,ne ſpes ſublapſa retrorſum
Cedat:& ut melius ſit, quod & ulterius.

Mos xeniorũ antiquitus.

SOlebant antiqui (id quod ad noſtra vſque tempora perdurat) mittere mutuò xenia, nouo incipiéte anno: vt bene diſcamus ſperare, & à lætitia incipiat annus. Hoc repræſentat porculus, qui non retrograditur, cùm paſcitur. Epigramma facile eſt.

Illicitum

Illicitum non ſperandum.

EMBLEMA XLVI.

Spes ſimul, & Nemeſis noſtris altaribus adſunt,
Scilicet ut ſperes non niſi quod liceat.

IN lib.1. Epigrammatum Græcorum eſt diſtichon εἰς ἐλπίδας. ad quod videtur alluſiſſe Alciatus. Sed diuerſa clauſula. Nam Græcum diſtichon irridendo concludit hoc pacto:

Ἐλπίδα καὶ Νέμεσιν Εὔνυς παρὰ βωμὸν ἔτευξα,
Τὴν μὲν ἵν' ἐλπίζῃς, τὴν δ', ἵνα μηδὲν ἔχῃς.

Sic vertit Politianus,

Spem ſimul & Nemeſim poſita dicat Eunus in ara,
Scilicet ut ſperes omnia, nil habeas.

PVDICITIA.

EMBLEMA XLVII.

Porphyrio domini ſi inceſtet in ædibus uxor,
Deſpondetq́; animum, præq́; dolore perit.
Abdita in arcanis naturæ eſt cauſa: ſit index
Syncerę hæc uolucris certa pudicitiæ.

Cæl. Rhodig. lib. 4. c. 10.

Porphyrionis natura.

EX Atheneço in lib. 9 cap. 12. cuius verba ſic tranſtuli: Polemon in quinto eorum, quæ ad Antigonum ſcripſit, Porphyrionem auem refert, in quacunque domo fuerit enutrita, vxorum pudicitiam mirè ſeruare, & eiuſmodi præſenſionem habere in adulteriis: vt ſi tale quid cognouerit, ſtatim domino ſignificet, ſuſpendio vitę finem imponens. Addit pręterea hác auem non priùs cibum ſumere, quàm loco cõmodo reperto, vbi pauliſper deambulet. Poſtea ſe pul-

uere

uere conſpergens lauat. Sic demum cibũ capit. Ariſtoteles autem eam inter ſciſsipedas cõmemorat,cæruleóque eſſe colore, cruribus longis, roſtróque iuxta caput purpureo, magnitudine Galli gallinacei.Eorum etiam,quæ pedibus apprehendit,ſeruat fruſtula. Fodientis more bibit. Quinque digitos habet,inter quos medius emi net.Alexander Myndius in 2.de Volucrũ hiſtoria Libycam eſſe auem dicit,inter Libycos Deos numen habere. Omnia hæc ex Athenæo. Porphyrio(inquit Plinius) ſolus morſu bibit: idem ex proprio genere omnem cibum aqua ſubinde tingens: deinde pede ad roſtrum veluti manu afferens. Laudatiſsimi in Comage Roſtra iis & prælonga crura rubent. Porphyrio Hiſpanè dicitur Calamó,vt admonet Antonius Nebriſſenſis in Quinquagenis, cap. 35. De hac aue, vide Ælianum & Oppianum,Ioannes Tzetzes Chiliade 9. ſic ait,

Ο πορφύρειον ὀρνέον ἄγαν ὑπάρχει σώφρον,
Ὡς εἰ καὶ μόνην ὄψειε πόρνην εὐθέως θνήσκειν.

Id eſt,

Porphyrio auis ualde eſt temperans,
Vt ſi ſolùm meretricem uideat,ſtatim pereat.

Nicolaus Leonicus lib.3.de varia hiſto. cap. 17. latè proſequitur Porphyrionis naturam. Fit & in Leuitico mentio cap.vndecimo.

PERFIDIA.

In victoriam dolo partam.

EMBLEMA XLVIII.

Aiacis tumulum lacrymis ego perluo Virtus,
Heu miſera albentes dilacerata comas.
Scilicet hoc reſtabat adhuc, ut iudice Græco
Vincerer: & cauſa ſtet potiore dolus.

EX lib. 3. Epigram. Græcorum, tit. εἰς ἥρωας, autore Aſclepiade,

Αδ' ἐγὼ ἁτλάμων ἀρετὰ παρὰ τῷδε κάθημαι
Αἴαντος τύμβῳ κειραμένα πλοκάμους,
Θυμὸν ἄχει μεγάλῳ βεβολημένα, οὕνεκα Ἀχαιοῖς
Αδολόφρων ἀπάτα κρεῖσσον ἐμοῦ κέκριται.

Vrſinus,

Dilaniata comas uiſu miſerabilis, eheu

Conſi

Conſideo ad cineres hic Telamoniadæ,
Icta dolore graui,mihi quòd fraus callida quondam
Iudicibus Grais antè locata fuit.

Aliud Epigramma Antipatri eiuſdem ſentētiæ,

Σῆμα παρ' Αἰάντειον ἐπὶ ῥοιτηΐσιν ἀκταῖς
Θυμοβαρὴς ἀρετὰ μύρομαι ἑζομένα.
Ἀπλόκαμος, πινθεῦσα διακρίσιν· ὅττι Πελασγῶν
Οὐκ ἀρετὰ νικᾶν ἔλλαχεν, ἀλλὰ δόλος.
Τεύχεα δ' ἂν λέξειεν Ἀχιλλέος, ἄρσενος ἄκμας,
Οὐ σκολιῶν μύθων ἄμμες ἐφιέμεθα.

Ego ſic vertebam,

Aiacis propter Rhœteo in littore buſtum
Aßideo Virtus:nec leuis ira mea eſt.
Dilaniata comas,lachrymans,quòd mouit Achiuos
Non Virtus, quando uicerit arte dolus.
Arma uel hæc dicant Pelidæ fortis,inane
Quid uolumus uerbum?poſcimus arma uirum.

Cæterùm quoniam in hoc Antipatri epigrammate de Rhœteo facta eſt mentio,déque ſepulchro Aiacis, libuit hoc loco nonnihil de hac re, priùſquam ad alia tranſeo, diſputare, etſi commodiùs id poſſe fieri crederem in illo emblemate, quod de Achillis ſepulchro compoſitum eſt. Cuius initium eſt,

Aeacidæ tumulum Rhœteo in littore cernis.

Achillis ſępulchrũ fuit in Sigæo,Aiacis in Rhœteo Idę mōtis promontoriis. Quod ex Cicerone pro Archia,& Mela lib.1.cap.18. & Plinio & Strabone liquet.Deceptus igitur Alciatus Solinum ſequutus, qui etiam malè intellectis Plinij verbis Achillem in Rhœteo ſepultum aſſerit. *Achillis ſepulchrū.* *Alciatus deceptus.*

Iudice Græco. Quanuis in bonam & in malam *Agamemnonem intellige.*

lam partem ſi accipiantur hæc verba, in vtroque ſenſu conqueritur Virtus. Ego tamen in malam partem accipio: quoniam Græci malè audiebant circa fidem & probitatem. Vide Adagia, Græca fide, & Pergræcari.

Græca fides.
Pergræcari.

In fraudulentos.

EMBLEMA XLIX.

Parua lacerta, atris ſtellatus corpora guttis
Stellio, qui latebras & caua buſta colit,
Inuidiæ prauiq; doli fert ſymbola pictus.
Heu nimiùm nuribus cognita zelotypis.
Nam turpi obtegitur faciem lentigine quiſquis,
Sit quibus immerſus ſtellio, uina bibat.
Hinc uindicta frequens decepta pellice uiuo,
Quam formæ amiſſo flore relinquit amans.

EX Plinij Naturalis hiſtoriæ li. 29. cap. 4. Fit enim inquit, & è ſtellionibus malum medicamentum. Nam cùm immortuus eſt vino, faciem eorum, qui biberint, lentigine obducit: ob hoc in vnguento necant eum inſidiantes pellicum formæ. Idem lib. 30. cap. 10. Operæpretium eſt ſcire, quomodo præripiatur, cùm exuitur membrana hyberna aliàs deuoranti eam, quoniam nullum animal fraudulētius inuidere homini tradunt. Inde ſtellionem nomen aiunt, in maledictum tranſlatum. Hæc Plinius. Ouid. in lib. Transfor. 5. ſic canit de Latona, & ſtellione:

Stellionis nomen in maledictū tranſlatū.

Dum ſcribit illa datum: duri puer oris, & audax
Conſtitit ante Deam, riſitq́; auidamq́; uocauit.
Offenſa eſt, neque adhuc epota parte loquentem
Cum liquida miſta perfudit diua polenta.
Combibit os maculas: & quæ modò brachia geßit,
Crura gerit, cauda eſt mutatis addita membris,
Inq́; breuem formam, ne ſit uis magna nocendi
Contrahitur, paruaq́; minor menſura lacerta eſt.
Mirantem, flentemq́;, & tangere monſtra parantem
Fugit anum, latebramq́; petit, aptúmque colori
Nomen habet, uariis ſtellatus corpora guttis.

Ex his vltimis verſibus patet, cur dictus ſit ſtellio. Græcè dicitur ἀσκάλαφος: quia ſit ἀσκελὲς τῇ ἁφῇ, id eſt, contactu aſper & durus: hinc dictum crimen ſtellionatus, vbicunque titulus criminis deficit. Vide Alciatum lib. 1. Parergon cap. 46. & lib. 8. cap. 5. Venus apud Apuleium de Aſino aureo ſic loquitur de ſuo Cupidine, Quibus modis ſtellionem iſtum cohibeam.

Stellio cur ſic dictus.

Crimen ſtellionatus.

Stellatus corpora. Helleniſmus eſt: vt nuda pedem,

dem,hoc eſt ſecundum pedẽ.Græci ſæpe omittunt hanc præpoſitionem κτ̃, id eſt ſecundum.

Nam turpi obtegitur. Ordo eſt: Nam quiſquis vina biberit, quibus ſit immerſus ſtellio, obtegitur faciem turpi lentigine. Ex verbis Plinij citatis,& ex ipſo emblemate videtur addendum in titulo,& Inuidos.

Titulus emblematis emendatur.

Dolus in ſuos.

EMBLEMA L.

Altilis allectator anas,& cærula pennis
Adſueta ad dominos ire redire ſuos:
Congeneres cernens uolitare per aëra turmas,
Garrit, in illarum ſe recipitq; gregem,
Prætenſa incautas donec ſub retia ducat.
Obſtrepitant captæ:conſcia at ipſa ſilet.

Perfida

Perfida cognato ſe ſanguine polluit ales,
Officioſa aliis, exitioſa ſuis.

ALciatus lib. 9. Parergon cap. vndecimo ſic ait. In Milite Plautino vitioſè legitur Paleſtrio, cùm legendum ſit, Paleutrio, nomen veteratori, impoſtoríque ſeruo conueniens. Vnde & παλεύτριαι, quaſi allectatrices aues Ariſtoteli lib. de hiſtoria animalium 9. turtures vel columbæ, quæ aluntur, vt alias alliciant, & aucupes ad congeneres capiẽdas adiuuent. Quod & in coturnicibus fieri conſueuit, itémque anatibus: de quibus (eſt enim aucupij genus valde iucundum) nos quandoque ſic carmine luſimus, *Locus Plauti emendatus.*

Altilis allectator anas, & cærula pennas
Aſſueta ad dominos ire redire ſuos:
Congeneres cernens uolitare per aëra turmas,
Garrit, in illarum ſe recipitq; gregem:
Incautas donec prætenſa in retia ducat.
Obſtrepitant aliæ: conſcia at ipſa ſilet.
Perfida fraudatrix cognati ſanguinis ales,
Officioſa aliis, inſidioſa ſuis.

Hactenus Alciatus. Eraſmus in adagio, Sedens columba. Mos eſt, inquit, aucupibus exoculatam columbam in reti ponere, quæ ſubſaltans cæteras columbas alliciat. Ea græcis dicitur paleutria, à verbo παλεύειν, quod eſt, ſeducere, ſiue in laqueum illicere. Ariſtoph. in Auibus de columbis loquens,

καὶ ἐπαναγκάζει παλεύειν δεδεμένας ἐν δικτύῳ.

Id eſt,

Et

Et cogit paleutriam agere alligatas in reti.
Vide item Adagium, Pulchrè fallit vulpem. Ariſtot. lib. 9. de hiſtoria animalium, cap. 7. ſic ait. Palumbum allectricum (quæ domi excæcatæ aluntur) priùs mas, quàm fœmina moritur.

Maledicentia.

EMBLEMA LI.

Archilochi tumulo inſculptas de marmore ueſpas
Eſſe ferunt, linguæ certa ſigilla malæ.

Archilochi maledicentia.

MVlta ſunt Græca Epigrammata in Archilochum, & in eius maledicentiam, & Iambos. Sed vnum tantùm apponam ex lib. 3. tit. εἰς ποιητάς.

Σῆμα τόδ᾽ Ἀρχιλόχου παραπόντιον, ὅσποτε πικρὴν
Μοῦσαν

Μοῦσαν ἐχιδναίῳ πρόσατος ἔβαψε χόλῳ,
Αἱμάξας ἑλικῶνα τὸν ἥμερον. οἶδε Λυκάμβης,
Μυρόμενος τρισσῶν ἅμματα θυγατέρων.
Ἠρέμα δὴ παραμείψων ὁδοιπόρε, μήποτε τοῦδε
Κινήσῃς τύμβῳ σφῆκας ἐφεζομένους.

Quidam vertit,

Archilochus iacet hoc in littore tectus, amara
Cuius uipereo carmina felle madent.
Sanguine fœdauit Muſarum Helicona: Lycambes
Luget natarum turpia lora trium.
Hoſpes abi tacitè, moueas ne fortè crabrones,
Illius in tumulo quos habitare uides.

Archilochi crebra eſt mẽtio apud autores. Vide Adagia, Archilochia edicta: & Archilochi patria: & Archilochũ teris: &, Irritare crabrones. *Archilochus.* Et Alciatum lib. 5. Parergon cap. 18. Valerium Maxi. lib. 6. cap. 3. Ouidium in Ibin, Horat. in arte Poetica,

Archilochum proprio rabies armauit Iambo.

Et alibi,

Et agentia uerba Lycambem.

In receptatores ſicariorum.

EMBLEMA LII.

Latronum furúmque manus tibi ſæua per urbem
It comes:& diris cincta cohors gladiis.
Atq; ita te mentis generoſum prodige cenſes,
Quòd tua complures allicit olla malos.
En nouus Actæon, qui poſtquam cornua ſumpſit,
In prædam canibus ſe dedit ipſe ſuis.

HOc totum Epigramma alluſio eſt ad fabulam Actæonis, de qua Ouidius latè lib.3. Metamorph. Breuiter autem ſic habet fabula, *Fabula Actæonis.* Actæon venator Ariſtæi ex Autonoë filius, Cadmi nepos, cùm ex venatione laſſus ad fontem potaturus accederet, Dianam ibi vidit nudam lauantem ſe. Quod illa ægrè ferens, in faciem

Actæonis

Actæonis aquam inſperſit, ille continuò in ceruum cõuerſus eſt. Quem cùm canes conſpexiſſent, in eum irruētes dilaceratum comederunt. Nanque ita Saturni legibus cautum fuerat (vt ait Callimachus in quodã hymno) vt qui Deum inuitum cernat, ingenti mercede cernat. Quò reſpexiſſe videtur Virgil. in Pharmaceut. cùm dixit,

Fer cineres Amarylli foras: riuóq; fluenti,
Tránſq; caput iace, ne reſpexeris.

Vide pulchrum de Tireſia (qui Pallada quoque vidit nudam, & propterea oculis captus eſt) in Miſcella. Politiani cap. 8. Vide Eraſm. in prouerb. Ale luporum catulos. Actæonis autem figmentum ſic ad hiſtoriam reducit Palephatus de fabulis: Actæon Arcadicus genere vir erat venationis amator, qui quidem ob id multos canes alebat, & cum eis in montibus venabatur, bonarum rerum atque facultatis ſuæ negligens prorſus. Illo autem tempore omnes homines propriis manibus laborabant, operariíque per ſe erant. Actæoni verò rei domeſticæ curam negligenti, quinimò venationi dũtaxat intento facultas omnis & vita defecit. Cùm autem nihil amplius in bonis haberet, in illum homines dicebant, δέιλε Ἀκταιῶν, ὃς τῶν ἰδίων κυνῶν κατεβρώθης. Id eſt, O miſer Actæon, qui à propriis canibus conſumptus es. Hæc ille. Conuerſus autem fingitur in ceruum haud abs re. Nam ſic aptè ſignificatur ſtultitia. Autor nanque eſt Ariſtoteles, omnia animalia, quæ magnum cor habent, timidiora, inſanioráque eſſe. Vnde apud

Tireſias.

Palephatus reducit fabulam ad hiſtoriam.

Magnum cor habent timida animantia.

Homerum Achilles vocat Agamemnonem

Οἰνοβαρὲς κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο.

Temulente, qui canis oculos habes, cor autem cerui. Vide adagium, Ceruinus vir. Plinius quoque autor eſt, pauida eſſe animalia, quibus prægrãde ſit cor: quo in numero refert mures, lepores, aſinos, ceruos &c.

[margin: Latrones unde dicti.]

Latronum furumq;. Latrones olim dicebantur, qui comitabãtur imperatorem, quaſi laterones: quia circa latera eſſe ſolebant, à verbo Græco λατρεύω, quod eſt, inſeruio. Nunc dicuntur viarum obſeſſores, qui publicè & per vim furãtur, à latendo dicti, vel quòd à latere adoriantur.

Quòd tua complures &c. Martialis libro 9. Epigramma. 15.

Hunc quem cœna tibi, quem menſa parauit amicum,
Eſſe putas fidæ pectus amicitiæ?
Aprum amat, & mulos, & ſumen, & oſtrea, non te:
Tam bene ſi cœnem, noſter amicus eris.

In adu

In adulatores.

EMBLEMA LIII.

Semper hiat, ſemper tenuem qua ueſcitur auram,
Reciprocat Chamæleon,
Et mutat faciem, uarios ſumitq; colores,
Præter rubrum, uel candidum.
Sic & Adulator populari ueſcitur aura,
Hiánſq; cuncta deuorat:
Et ſolùm mores imitatur principis atros,
Albi, & pudici neſcius.

PRimus quiſq; verſus eſt Hexameter: ſecundus quiſque Iambicus dimeter conſtans quatuor Iambis, recepto tamen in locis imparibus Spondeo. Sumptum eſt autem Emblema ex Plutarchi libello de diſcernendo amico ab

Vnde de ſumptum emblema

adulatore. Verùm (inquit) adulatori prorſus id accidit, quod ſolet Chamæleonti. Siquidem & ille colorum omnium exprimit ſimilitudinem præterquam albi. Itidem adulator cùm ſeſe ſimilem præſtare nequeat, in his quæ digna ſunt ſtudio, nihil in turpibus inimitatum relinquit. Plinius lib. 8. cap. 33. Reddit ſemper quencunq; colorem, quem proximè attingit, præter rubrũ candidúmque. Meminit & Ariſtoteles Chamæleontis lib. de m[...]ibus 1. cap. 10. & Plutarchus in Alcibiade. Vide prouerb. Chamæleonte mutabilior. Ouidius lib. 15. Metamor.

Chamæleô.

Id quoq; quod uentis animal nutritur & aura,
Protinus aſsimilat, tetigit quoſcunq; colores.

Chamæleonta non edere falsò creditũ eſt.

Falſò creditur Chamæleon nihil edere ac vento nutriri: quia octo menſium, atque interdum integri anni famem tolerat. Nam cùm pulmonibus magnis ſit præditus, ventum intrò magno impetu attrahit, eóq; intumeſcit. Venatur muſcas, ſcarabeos, locuſtas, formicas & alia inſecta, quibus præcipuè veſcitur. Chamæleon, nomen eſt animalis & herbæ mutantis colorem, à χαμαί, id eſt, humi, & λέων, quaſi leo terreſtris. Ariſtotel. 4. de parti. animal. cap. 11. Omnium verò ouiparorum pedeſtrium tenuiſsimus Chamæleon eſt. Præ nimio nãq; metu, multiformis efficitur. Metus enim refrigeratio per inopiam ſanguinis caloriſque eſt. Vide eundem de natura animal. lib. 2. cap. 11. per totum.

Ei qui

Ei qui ſemel ſua prodegerit, aliena credi non oportere.

EMBLEMA LIIII.

Colchidos in gremio nidum quid congeris? eheu
Neſcia cur pullos tam malè credis auis?
Dira parens Medea ſuos ſæuiſſima natos
Perdidit, & ſperas parcat ut illa tuis?

EX quodam Archiæ poëtæ Epigram. libro i. Florilegij, tit. εἰς φιλοστοργίαν, quod ſic ſe habet,

Αἶαν ὅλην νήσους τε διιπταμένην σὺ χελιδὼν,
Μηδείης γραπτῇ πυκτίδι νοσσοτροφεῖς.
Ἔλπῃ δ' ὀρταλίχων πίστιν σέυ τήνδε φυλάξειν
Κολχίδα, μηδ' ἰδίων φεισαμένην τεκέων;

Sic vertit Marullus paraphraſticè,

Quid uaga tot terras, urbéſq; emenſa uolucris,
Colchidos in ſæuo nidificas gremio?
Pignoribuſq; tuis credis malè ſana fidelem,
Ipſa ſuos partus quæ laniauit atrox?
Ni fœtus exoſa tuos Pandione nata
Phaſiaca quæris perdere ſæuitia.

Huc quoque alluſit Politianus,

Medeæ ſtatua eſt miſella hirundo,
In qua nidificas, tuos ne credas
Huic natos, rogo, quæ ſuos necauit.

Multa in Medeam ſunt epigrammata in lib. 4. Epigram. Græco. tit. εἰς χελιδόνας. Vnum tamen eſt eiuſdem argumenti, quod vide.

Medea fuit Corinthia. *Dira parens Medea.* Medeę patria fuit Corinthus, vt teſtatur Pindarus, ode 13. Olympi. & interpres Apollonij, non Colchi, vt plerique exiſtimant. Sed iam euicit vſus, vt Medea dicatur Colchis, propterea quòd pater eius Aëta Corinthum linquens, Colchos tenuit, vbi regnauit diu: quò appulit Iaſon cum Argonautis, vellus aureum reportaturus, qui illam ſurripiens in patriam adduxit, duóſque ex ea filios ſuſtulit. Sed Iaſon poſtea coactus eſt, filiam Creontis regis ducere *Medeæ crudelitas.* Medea repudiata, quæ ita ira excanduit, vt duos filios, quos ex Iaſone ſuſceperat, in patris conſpectu trucidaret, nec priùs à cædibus abſtinuit, quàm nouam nuptam cum tota domo concremaret. Tum demum Athenas ſe contulit, Ægeóque Athenarum regi iam ſeni nupſit, &c. Hæc breuiter perſtrinxi, quia nihil tritius, quàm Medeæ hiſtoria. Qui tamen plura cupit, adeat

Senecam

Senecam in Tragœdia, cui titulus Medea. Et Ouid.lib.Metamorph.7.

Temeritas.

EMBLEMA LV.

In præceps rapitur, fruſtra quoque tendit habenas
Auriga: effræni quem uehit oris equus.
Haud facilè huic credas, ratio quem nulla gubernat,
Et temere proprio ducitur arbitrio.

PHilon Iudæus lib.1.de vita Moſis ſic ait. In vniuerſum dabat operam, vt ad primos impetus animi reſiſteret, quaſi contumacē equum obſeruans: nimirum, ne inuito auriga ratione, curſum plus ſatis accelerantes confunderent, perturbaréntque omnia. Hæ ſunt enim bono- *Philon Iudæus de Moſe.*

rum & malorum origines:bonorum,ſi ratio teneat imperium:contrariorum, ſi affectus dediſcant obedientiam.

Furor & rabies.

EMBLEMA LVI.

Ora gerit clypeus rabioſi picta leonis,
Et ſcriptum in ſummo margine carmen habet:
Hic hominum eſt terror,cuius poſſeſſor Atrida
Talia magnanimus ſigna Agamemno tulit.

EX Pauſania lib.5.qui primus ἠλιακῶν, cuius hæc ſunt verba. Timor Agamemnonis ſcuto inſidet,habens caput leonis cũ hoc carmine.

Οὗτος μὲν φόβος ἐστὶ βροτῶν,ὁ δ' ἔχων, Ἀγαμέμνων.

Id eſt,

Hic timor eſt hominum,ſed eum geſtans Agamemnō.

Paulò

Paulò aliter Homerus Agamemnonis arma depinxit. illius verba nos ſic Latina fecimus, ex lib.11.Iliad.

Accipit ingentem clypeum, pulchrumq́; ſuperbumq́;
Orbibus hunc decies circundabat æreus orbis,
Biſq; decem in gyrum radiabant ultima bullis:
Aſt media infixis clauis, atq; ære rigebant.
In medio horribilis ſurgebat Gorgone ſæua:
Vmblicus durus, circum, terrórq;, timórq;.
Deſuper huic inerant cælata argentea lora:
Cæruleus queis terga Draco maculoſa trahebat.
Ipſe triceps ternam tollebat in aſtra coronam.

Orus Apollo ſic inquit, Terrorem ſignificantes, *Leonis caput terroris ſignificat.* leonis caput pingunt: quoniam hoc fortiſſimum animal, omnibus aſpicientibus timorem incutit.

Cuius poſſeſſor Atrida. Atreus Tantali filius *Atreus.* fuit, & pater Agamemnonis, & Menelai, qui etiam Atridæ dicuntur. Horatius,

— Neſtor componere lites
Inter Pelidem feſtinat, & inter Atridem.

Signa Agamemno tulit. Agamẽnon filius Atrei, & Æropes, de quo multa Homerus. Nam rex fuit Mycenarum, & rex regum in expeditione Troiana dictus, ab ἄγαν id eſt, valde, & μέμνω, *Agamẽnon unde dictus.* maneo, duro. quaſi qui diu duret in bello: aut qui in operanda virtute ſit indefeſſus. Paulò tamen aliter deriuat Socrates apud Platonem in Cratylo. quanquam ratio etymologiæ eodem tendat. Etymologia verò hæc, ἀγαςὸς κατὰ τὴν ἐπιμονήν.

In te

In temerarios.

EMBLEMA LVII.

Aſpicis aurigam currus Phaëthonta paterni,
Igniuomos auſum flectere Solis equos.
Maxima qui poſtquam terris incendia ſparſit:
Eſt temere inſeſſo lapſus ab axe miſer.
Sic pleriq; rotis fortunæ ad ſidera Reges
Euecti, ambitio quos iuuenilis agit:
Poſt magnam humani generis cladémq;, ſuámq;,
Cunctorum pœnas demq; dant ſcelerum.

Phaëthon. HAnc de Phaëthonte fabulam latè proſequi tur Ouidius ex fine 1. Metamorph. per magnam partem 2. Idcirco ſuperuacaneum duxi tritam fabulam inculcare. Primus verſus huius epigrammatis alludit ad Epitaphium Phaëthontis, quod loco citato ſcribit Ouidius,

Hic

Hic ſitus eſt Phaëthon, currus auriga paterni:
Quem ſi non tenuit, magnis tamen excidit auſis.

Vtitur exemplo Phaëthontis Horatius lib. 4. Carminum ad Phyllidem amicam, qui illam monet, ne altiora ſe petat, ſic:

Terret ambuſtus Phaëthon auaras
Spes, & exemplum graue præbet ales
Pegaſus, terrenum equitem grauatus
Bellerophontem.
Semper ut te digna ſequare, & ultra
Quàm licet, ſperare, nefas putando
Diſparem uites.

Cicero quoque Offi. 3. ſic de Phaëthonte meminit. Ac ne illa quidem promiſſa ſeruanda ſunt, quæ non niſi iis ipſis vtilia, quibus illa promiſeris. Sol Phaëthonti filio (vt redeamus ad fabulas) facturum ſe eſſe dixit, quidquid optaſſet: optauit, vt in currum patris tolleretur. Sublatus eſt, atque is antequam conſtitit, ictu fulminis deflagrauit. Quantò melius fuerat, in hoc promiſſum patris non eſſe ſeruatum? Hæc ille. Plinius Nat. hiſto. li. 37. cap. 2. Phaëthontis, inquit, fulmine icti ſorores fletu mutatas in arbores populos, lachrymis electrum omnibus annis fundere iuxta Eridanum amnem, quē Padum vocamus, vt plurimi poëtæ græci dixerunt. Sed paulò inferiùs ſubdit, Phaëthōtem in Æthiopia Ammonis obiiſſe Theophraſtus aſſerit &c. Vide Icones Philoſtrati, tit. Phaëthon, & Plutarchum de Sera numinis vindicta. *Ciceronis locus de fabula Phaëthontis.*

In eos,

In eos qui ſupra vires quicquam audent.

EMBLEMA LVIII.

Dum dormit, dulci recreat dum corpora ſomno
Sub picea, & clauam cæteráq; arma tenet,
Alciden Pygmæa manus proſternere letho
Poſſe putat, uires non bene docta ſuas.
Excitus ipſe, uelut pulices, ſic proterit hoſtem,
Et ſæui implicitum pelle leonis agit.

Philoſtrati locus de Pygmæis.

PHiloſtrati verba ſubiiciam Latinè, quæ ſic ſe habent: Herculem in Libya dormientem, poſt Antæum ſuperatum, Pygmæi inuadunt, vt Antæum vlciſcerentur: cuius ſe fratres aſſerebant, nòn quòd athletæ, aut illi pares eſſent, ſed quòd terrigenæ, & alioqui fortes. Qui bus è

bus è terra exeuntibus(nam veluti formicæ terram habitant)concitatur arena, nõn aliena, ſed propria, propriiſque manibus culta paſcuntur. Cùm meſsis aduenit, ſecuribus dicuntur vti in ſpicas, eò quòd arbores eas arbitrentur. Sed ô temeritatem, Herculem dormientem ſe interfecturos aſſerunt, quem nec vigilantem formidarent. Ipſe verò ex palæſtra defeſſus in arena cubat dormiens, exanimiſque ante ipſum iacet Antæus. Pygmæorum verò manus Herculem circunſiſtit: vnáque phalanx ſiniſtram, duæ dextrã inuadunt. Sagittarij & funditores pedes obſident, ingentes tibias non ſine admiratione ſpectantes. Alij caput oppugnant, inter quos erat rex, húcque machinas omnes impellunt, arcem veluti munitiſsimam expugnaturi, admouent ignem comæ, oculis ſarculos, naribus & ori fores: ne cùm caput captum fuerit, poſsit Hercules reſpirare. Dum hæc circa dormientem agũtur, ecce hic erigitur, tantúmque ridens adeſſe diſcrimẽ, hoſtes colligit vniuerſos, ínque pellem Leonis congerit, ad Euriſtæum (vt coniecto) reportaturus. Hæc ex Philoſtrato, quæ ſatis noſtrum declarant emblema. De Pygmæis vide Ariſtot. 8. de nat. ani. cap. 12. & Plinium lib. 7. cap. 2. Homerus autem in principio 3. Iliados meminit huius rei, carmina ſic obiter vertebã,

Ac ueluti ſonitus ingentes æthere ab alto
Ingeminant triſtes imbres hyemémq; peroſæ,
Læta grues cani repetentes littora Ponti,
Pygmææ bellum genti crudele minantes.

Pomponius Mela lib. 3. cap. 9. loquens de ſinu Arabi

Arabico, Fuere(inquit) interius Pygmæi minutum genus, & quod pro ſatis frugibus contra grues dimicando defecit. Solinus in Thracia ponit Pygmæos, in vrbe Gerania. vnde fugatos à gruibus ait Plinius lib.4.cap.11.Ouid.lib.Metamorph.6.ſic ſcribit,

Altera Pygmææ factum miſerabile matris
Pars habet, hanc Iuno iußit certamine uictam
Eſſe gruem, populumq; ſuis indicere bellum.

Vide Iuuenalem Satyra 13.

Cubitus dicitur græcè πυγών, vnde appellari Pygmæos tradit Euſtathius. Vide adagia, Pygmæorum acrothinia coloſſo adaptare, & Communis Mercurius.

Alcidem Pygmæa. Sic ordina, Pygmæa manus putat poſſe proſternere letho Alcidem, dū dormit, &c. Alcides dictus eſt Hercules, vel ab auo Alcæo, vel ἀπὸ τῆς ἀλκῆς, id eſt, fortitudine.

Alcides vnde dictus.

Pelle leonis agit. Id eſt, portat, vel adducit ad Euriſtæum. Vide verba vltima Philoſtrati citata.

Impoſsi

Impoſsibile.

EMBLEMA LIX.

Abluis Aethiopem quid fruſtra? ah deſine, noctis
Illuſtrare nigræ nemo poteſt tenebras.

DIſtichon Luciani, quod reperies in lib. 2. Epigrammaton Græcorũ tit. εἰς ἀδύνατον ſic, Λουκιανοῦ.

Εἰς τί μάτην νίπτεις δέμας Ἰνδικόν; ἴσχεο τέχνης,
Οὐ δύνασαι δνοφερὴν νύκτα καθηλιάσαι.

Eraſmus,

Abluis Aethiopem fruſtra, quin deſinis artem?
Haud unquam efficies nox ſit ut atra, dies.

Æſopicus apologus extat de quodam, qui emit Æthiopem, ratúſq; illum colorem non natura, ſed præteriti domini negligentia accidiſſe, perpetuis lotionibus, miſerum vſque ad morbum *Apologus Æſopi de Æthiope.*

O

diuexauit. Vide prouerbium, Æthiopem lauas. Et, Æthiops nunquã dealbeſcit. Natiuũ Æthiopum nigrorem ex ſideris vicini vapore putat Plinius accidere. Ouid. 2. Metam. ad fabulam retulit, ex incendióque Phaëthontis accidiſſe, vt Æthiopes nigreſcerent.

Sanguine tum credunt in corpora ſumma uocato,
A ethiopum populos nigrum traxiſſe colorem.

Æthiops autem dicitur à verbo Græco αἴθω, ardeo & ὤψ aſpectus ꝙ ſolis vicinitate torreatur.

Cuculi.

EMBLEMA LX.

Ruricolas, agreſte genus, plerique cuculos
Cur uocitent, quænam prodita cauſa fuit?

Vere nouo cantat Coccyx, quo tempore uites
Qui non abſoluit, iure notatur iners.
Fert oua in nidos alienos, qualiter ille
Cui thalamum prodit uxor adulterio.

EX Alciato lib. 7. Parerg. cap. 5. ſenſus emblematis eſt, Per cuculum ſignificantur deſides agricolæ, deinde illi, quorũ vxores alteri ſe dedunt. Alciati verba ſunt, Ego (inquit) cuculos peculiari conuitio agricolas dictos apud veteres legi, qui negligentes, ſocordes, tardíque eſſent: quòd non priùs putatas vites haberent, quàm cuculus canere cœpiſſet. Horatius,

Magna compellans uoce cuculum.

Græcè κόκκυξ à voce dicitur, vt appareat veteres Græcos ypſilon per v, eo more quo nos Latini facimus, pronunciaſſe. Recẽtiores Grammatici cuculos dictos homines putant, à natura auis, quæ in alienũ nidũ, maximè hypolaïdis (quam ipſi curucã vocant) oua ſua trãsfert. Sed hac ratione non cuculi, ſed curucæ dici debuiſsẽt: cùm non ipſi in alienũ, ſed alij in ſuũ nidũ congerãt: vnde & adulteriũ dictũ, quaſi ad alterius torum. Hæc Alciatus. qui illã recentiorũ opinionẽ non probat. Eius ſententiã in fine emblematis aperiam. Latiùs hæc proſequitur Eraſmus duobus adagiis Cuculus, &, Hernioſi in campum. ibíq; citat Plinium & Heſiodum, à quibus hæc ſumpta ſunt, alióſque præterea. Addit inſuper: quin arbitror in conuitio cuculi alluſum ad vocẽ cubandi. Quod autem ibi differit de penultima longa, non omnino probo. Nanq; & breuẽ & productam reperire licet. Horatius in Sermo. *Grammaticorum error.*

Ceſſiſſet magna compellans uoce cuculum.
Martialis,

Quanuis per multos cuculus cantauerit annos.

Cuculi varia quantitas.

Inuenio autem & quantitatem in hoc nomine variam, cūculus, cuculus, cuculus. Ariſtoteles li. de natu. ani. 6. cap. 7. ſic ait, Pullos cuculi nemo ait ſe vidiſſe. parit tamen: verùm non in nido, quem ipſe fecerit: ſed interdum in nidis minorũ auium, & oua, quæ aliena reperit, edit. Maximè verò nidos palumbum petit: quorum & ipſorũ oua eſu abſumens ſua relinquit. Multa quoque repetit de cuculo lib. 9. cap. 29. per totum. Nicolai Leoniceni circunferuntur problemata naturalium. In quorum 28. ſic inquit, Cur cuculus auis in alienis (vt aiunt) ſemper parit nidis? An quia natura duce animantium nonnulla pro ſui cuſtodia, multa callidè & prudēter facere videntur? Quamobrem rationis nõ omnino expertia eſſe bruta pleriq; philoſophorum contenderunt. Timiditatis igitur ſuæ conſcius cuculus, vtpote qui à minimis quibuſque vellicetur auiculis, ita non fore tutã generi ſuo ſtirpem ratus, ni fefellerit, nullum facit nidum: ſed ad alios deuolat, vbi adulterato fœta nixu pro ſuo alienum, & ſubdititium educat cuculum.

Nicolaus Leonicenus de cuculo.

Agricolæ cur vocati cuculi.

Fert oua in nidos alienos. Agricolæ non vocãtur cuculi, propterea quòd cuculi naturã imitẽtur, ſed quòd domi habeãt cuculũ, id eſt adulterum. Sic igitur ordino: Fert cuculus oua in nidos alienos, qualiter ille, id eſt adulter, cui vxor, ſcilicet aliena, prodit thalamũ, ſcilicet mariti, adulterio, id eſt, adulterando. Vide Plinium lib. 18. cap. 26.

Veſpert

Veſpertilio.

EMBLEMA LXI.

Aſſumpſiſſe ſuum uolucri ex Meneide nomen,
Socraticum autores Chærophoonta ferunt.
Fuſca uiro facies, & ſtridens uocula, tali
Hunc hominem potuit commaculare nota.

SVmptum ex Suida in dictione χαιρεφῶν. Fuit Chærephō Socratis diſcipulus, qui propter aſſiduum in literis laborem, macilentus, pallidúſque fuit, dictúſque ob hoc Veſpertilio. Quapropter prouerbium increbruit in macilentos & pallidos propter ſtudiū, Nihil differs à Chęrophonte. De quo vide Eraſmū. & Cæliū Rhodig. lib. 7. cap. 22. Hic eſt ille Chærophon, vt ait Laërtius in Socrate, cui Pythia de Socrate reddidit celebre illud oraculum, ἀνδρῶν ἁπάντων *Chærephon quis.*

Σωκράτης σοφώτατος. Mortaliũ vnus Socrates verè ſapit. De veſpertilione vide Pliniũ lib. 10. cap. 61. & lib. 11. cap. 37.

Mineides. Ex *Meneide nomen*. Legendum Mineide per tertiam vocalem. Mineides auté Thebanæ ſorores fuerũt, Minei filiæ: quæ quia Bacchi ſacra ſpreuerunt, in veſpertiliones ſunt verſæ, quarum transformationem depingit Ouid. lib. 4

Chærephoonta ferunt. Lege Chærephoonta per αι non per ει. additum eſt autem o poeticè. Nam dicendum erat Chærephonta. Eſt autem accuſatiuus græcus. Pro hoc emblemate & ſequenti vide Alciatum lib. 9. Parer. cap. 16.

Aliud.

EMBLEMA LXII.

Veſpe

Veſpere quæ tantùm uolitat, quæ lumine luſca eſt,
Quæ cùm alas geſtet, cætera muris habet,
Ad res diuerſas trahitur, mala nomina primùm
Signat: quæ latitant, iudiciúmque timent.
Inde & philoſophos, qui dum cœleſtia quærunt,
Caligant oculis, falſáque ſola uident.
Tandem & uerſutos, cùm clàm ſectentur utrunq;,
Acquirunt neutra qui ſibi parte fidem.

ID eſt, Veſpertilionis nomēclatura multa ſignificamus. Nam vt diximus præcedenti emblemate, veſpertilionē vocamus illum, qui vocem, cutem, & colorem propter ſtudia conſumpſit. Veſpertilio etiam debitorem malæ fidei ſignificat, qui metu creditorū etiàm interdiu latitat, noctu prodit, vt indicat Alciatus de rerū ſignif. Quod ab Æſopica fabella tractum eſt de Veſpertilione, Mergo, & Rubo. Vide Eraſmum in adagio, Veſpertilio. Significat præterea veſpertilio ineptum philoſophū, qui dum arcana naturæ conatur indagare, nihil aſſequitur præter meras nugas: quales multos noſtro tempore videmus. Quod tractum eſt ab imbecillitate oculorum veſpertilionis, qui Solis iubar non poteſt aſpicere. Poſtremò illū deſignat, qui ſtudet ſuam fidem in ſoluendo ſtabilire, vt ſibi credatur pecunia: & vir ſtudioſus & frugi vult haberi, vt faciliùs decipiat. Sed nulla in parte poteſt fidem facere. Quod ductū eſt à natura animalis, quod nec mus planè, nec auis eſt, vt dicebat Varro citāte Nonio Factus ſum verſpertilio, nec in muribus planè, nec in auibus ſum. Huc alluſit Politianus in quadam Epiſtola. Dum nec mures *Veſpertilionis varia acceptio.*

planè,nec aues ſumus:vtriſque tamen nos probare tẽtamus. Orus Apollo, Hominem (inquit) imbecillem καὶ προπετευόμενον, id eſt leuẽ, & temerarium ſignificare volentes, veſpertilionem pingunt. Hæc enim auis, cùm pennas non habeat, volat tamen.

Mala nomina. Id eſt debitores, vt paſsim inuenias apud autores.

Ira.

EMBLEMA LXIII.

Alcæam ueteres caudam dixere leonis,
Qua ſtimulante iras concipit ille graues.
Lutea cùm ſurgit bilis, crudeſcit & atro
Felle dolor, furias excitat indomitas.

PLinius Natur.hiſtoriæ lib.8.cap.16. Leonũ, inquit, animi index cauda, ſicut & equorum aures. Nanque & has notas generoſiſsimo cuique natura tribuit: immota ergo placido, clemens, blandienti; quod rarum eſt. Crebrior enim iracundia, cuius in principio terra verberatur, incremento terga, ceu quodam incremẽto flagellantur. Ita enim legendum cenſet hunc locum doctiſsimus Ferdinandus Magiſter Pincianus in ſuis caſtigationibus Plinianis. Cælius Rhodig. lib. 13. cap. 8. Quoniam verò (inquit) Plinius ſcribit leonem conuerberando ſe cauda, ſtimulandóque in prælium excitari, ſciendũ eſt ex hoc facto dici eam ab eruditiſsimis Alcæam, ἀπὸ τῆς δι' αὐτῆς εἰς ἀλκὴν ἐγείρεσθαι, quòd eius incitamento ad fortitudinem excitetur. Plutarchus in libello de vita Homeri ſic ait, loquẽs de leone, οὐρῇ δὲ πλευρά τε καὶ ἰσχία ἀμφοτέρωθεν μαστίεται. hoc eſt, Cauda latera, & coſtas vtrinque flagellat. Eſt autem verſiculus Homericus. Vide Orum Apollinem lib.1.& 2.Nicolaus Leonicenus in ſuis quæſtionibus naturalibus duas reddit cauſas, cur leo moueat in iracundia caudã. Inquit enim, Cur leones in iracundia terga ſua cauda flagellant? An quia leonum animi index eſt cauda? & reliqua Plinij verba. An quòd iracundia, accenſo circa præcordia calore, prouenire dicitur? Calidi autem eſt mouere cùm omnia, tum ea magis, & crebrius, quæ mobiliora exiſtunt, qualis ſanè in animantibus omnibus eſt cauda. Interpres Apolloni lib.4.à quo videtur emblema deſumptum, varias huius nomi-

Leonum animi index cauda.

Cur leo mouet in iracũdia caudã.

nis affert etymologias. Inquit enim, ἀλκαίη λέγεται κυρίως ἡ τοῦ λέοντος οὐρά, ἀπὸ δ' αὐτῆς εἰς ἀλκὴν τρέπεσθαι. Id eſt, Alcęa propriè dicitur leonis cauda, ab eo, quòd illa ſe ad fortitudinem excitet. Reliqua apud eundem require. Luca. lib.1.ſic,

Alcea vnde dicta.

Lucanus de cauda leonis.

Mox ubi ſe ſæuæ ſtimulauit uerbere caudæ.

Vide Gellum lib.7.cap.29.

In eum qui ſibi damnum parat.

EMBLEMA LXIIII.

Capra lupum non ſponte meo nunc ubere lacto,
Quòd malè paſtoris prouida cura iubet.
Creuerit ille ſimul, mea me poſt ubera paſcet.
Improbitas nullo flectitur obſequio.

EX lib. 1. Epigrâma. Græco.tit. εἰς εὐχαρίστους καὶ ἀχαρίστους. Si græcum epigramma cupis, vide Eraſmum in prouerbio, Ale luporum catulos Eraſmi verſio Latina hæc eſt,

Lacto lupum uberibus propriis, nõ ſpõte, ſed horſum
Me demens adigit paſtor ut id faciam.
In me rurſus erit fera, poſtquam creuerit ex me,
Natura haud unquam uertitur officiis.

Improbitas nullo &c. Conſonant hæc verba cũ Socratis dicto, κακοὺς ποιῶν εὖ θρέψαι λύκους. hoc eſt, malis faciens bene, nutrit lupos. Hiſpanè dicimus, *Cria el cueruo, ſacarte ha el ojo.* *Socrates.*

Fatuitas.

EMBLEMA LXV.

Mirarîs noſtro, quòd carmine dicerîs Otus,
Sit uetus à proauîs cùm tibi nomen Otho.
Aurîta eſt, ſîmiles & habet ceu noctua plumas,
Saltantemq; auceps mancipat aptus auem.
Hinc fatuos, captu & faciles, nos dicimus Otos,
Hoc tibi conueniens tu quoq; nomen habe.

EX Athenæo lib. 9. qui cùm ferè ea quæ ex Ariſtotele citabimus, diſputauerit, ſubdit: Vnde effectum eſt, vt qui facilè decipiuntur, Comici ex re ipſa Otos vocauerint. Vtitur autem in hoc Epigrammate Alciatus quodam ridiculi genere, de quo meminit Quintilianus lib. 6. cap. de riſu, his verbis: Fiunt & detracta & adiecta aſpiratione, & binis coniunctis verbis &c. Iocatur enim Alciatus in quendam Othonem, vocando eum Otum, id eſt, ſtultum ob vocabuli ſimilitudinem. Porrò de Oto ſic ſcribit Ariſtoteles lib. 8. de natu. anima. cap. 12. Otus noctuæ ſimilis eſt, pinnulis circiter aures eminentibus præditus: vnde nomen accepit: quaſi auritũ dicas. Nonnulli vlulam eũ appellant, alij aſionem. Blatero hic eſt, & hallucinator & planipes: ſaltãtes enim imitatur. Capitur intentus in altero aucupe, altero circumeunte, vt noctua. Cælius Rhodig. lib. 3. cap. 29. ab auribus, inquit, quæ græcè ὦτα dicuntur, corriuatur Otus: veluti auritus dicatur, pinnulis circa aures prominentibus. Vlulam nonnulli interpretãtur, alij aſionẽ. Scitum eſt, quod ſcribit Ælius Dionyſius. Auis hæc, inquit, laudata, & ſaltãs capitur, veluti Nycticorax. Vnde Otos itẽ dicimus, qui nullo negotio decipiuntur, aut gloriæ vanitatem affectan

Oti qui dicantur.

Otus cur ſic dictus.

ctantes, id eſt, *κενοδόξους*. Hactenus Cælius. Plinius lib. 10 cap. 23. Otis bubone minor eſt, noctuis maior, auribus plumeis eminentibus. vnde & nomen illi. Quidam Latini Aſionem vocant: imitatrix aliàs auis ac paraſita, & quodam genere ſaltatrix. Capitur haud difficulter, vt noctuæ, intenta in aliquo circumeunte alio. Otus hiſpanè vocatur *mochuelo*. Otis hiſpanè *çaida*. quanuis interdum hæc nomina confundantur.

Otis quæ *Aſio.*

Mancipat aptus. Mancipare verbum eſt Iuriſconſultorum: ſignificat, manucapere. *Mãcipare.*

Obliuio paupertatis parens.

EMBLEMA LXVI.

Cùm lupus eſuriens mandit ceruarius eſcam,
Præq; fame captum deuorat binnuleum,

Reſpi

Reſpiciat ſi fortè aliò, uel lumina uertat,
Præſentem oblitus quem tenet ungue cibum,
Quæritat incertam (tanta eſt obliuio) prædam.
Qui ſua neglexit, ſtultè aliena petit.

EX Plinio lib.8.cap.22. Cuius ſunt verba, Sūt (inquit) in eò genere, qui ceruarij vocātur, qualem è Gallia in Pompeij Magni arena ſpectatum diximus. Huic quanuis in fame mandenti, ſi reſpexit, obliuionem cibi ſurrepere aiūt, digreſſúmque quærere aliud. Solinus hoc explicatius dixit cap.8. Coeunt, inquit, lupi toto anno non amplius dies duodecim. Veſcuntur in fame terra. At hi, quos ceruarios dicimus, quanuis poſt longa ieiunia repertas ægrè carnes mandere cœperint, vbi quid caſu reſpiciunt, obliuiſcuntur, & immemores præſentis copiæ, eunt quæſitum, quam dereliquerunt ſatietatem. Meminit & Eraſmus in ſimilibus.

Super-

Superbia.

EMBLEMA LXVII.

En ſtatuæ ſtatua, & ductum de marmore marmor,
Se conferre deis auſa procax Niobe.
Eſt uitium muliebre ſuperbia, & arguit oris
Duritiem, ac ſenſus, qualis ineſt lapidi.

MVlti tum Græcorum, tum Latinorum hāc Niobes fabulam narrant, vt mox ſubiiciemus. Sed dicamus hoc emblema ex Iuuenalis Satyra 6. præcipuè ſumptum, vbi ille hanc fabulam commemorat, vt mulierum ſuperbiam notet, quæ multorum ſæpe malorum cauſa fuit. Sic igitur inducit Iuuenalis Niobes maritum Amphionem clamantem ad Apollinem: *Fabula Niobes.*

Parce precor, Pæan, & tu depone ſagittas.
Nil pueri faciunt, ipſam configite matrem,

Amphi

Amphion clamat: ſed Pæan contrahit arcum.
Extulit ergo gregem natorum, ipſúmq; parentem,
Dum ſibi nobilior Latonæ gente uidetur,
Atq; eadem ſcropha Niobe fœcundior alba.

Emẽdatur verſus Iuuenalis. Quibus in carminibus (vt hoc quoque obiter dicamus) legendum puto,

Parce precor Pæan, & tu Dea depone ſagittas.

Nam Apollo mares, Diana fœmellas interficiebat, vt patet ex Homeri verſibus, quos iam apponam. Fabulam autem non aliunde petendam putaui, potius, quàm ex Eraſmi Chiliadibus, quæ ſic ſe habet, in adagio Niobes mala. Erat, inquit, Niobe filia Tātali, vxor Amphionis, quæ filios habebat ſex, totidē puellas. Eo ſucceſſu inſolens contēpſit Latonam, quæ non niſi duorū mater eſſet, Apollinis ac Dianæ Hāc fabulæ narrant, poſt occiſos liberos (quos permultos habebat) præ dolore in ſaxum conuerſam fuiſſe, illud innuentes, immodico dolore diriguiſſe. Id ſaxum, quod fabulę dedit occaſionē, in Sypilo Phrygiæ conſpici tradit Homeri Scholiaſtes, lachrymarū fontes emittens. Ouid. Metam. li. 6. fabulā elegantiſsimè narrans de ſaxo ſic loquitur,

Flet tamen, & ualidi circundata turbine uenti
In patriam rapta eſt ubi fixa cacumine montis,
Liquitur, & lachrymis etiamnum marmora manant.

Hactenus Eraſmus. Cicero 3. Tuſculanar. Et *Niobe cur fingitur lapidea.* Niobe (inquit) fingitur lapidea, propter æternum, credo, in luctu ſilentium. Verba Homeri ſic vertit Nicolaus Valla,

Aureo ſex natas arcu ceciliſſe Dianæ,
Ac totidem Phœbi iuueniles corpora telo.

Infelix

Infelix uidit Niobe: cùm ſe illa per omnes
Oſtentat populos, nec demens cedit honori
Inſignis Latona tuo: quia numero fælix
Natorum. Sed te genitam Titanida Céo
Arguit enixam geminos: qui numina facti
Tam facilè exitio potuerunt tradere plures.
Nona dies illos funeſta morte iacentes
Vidit adhuc: nec enim tumulari Iuppiter ipſe
Paſſus, & in lapidem populum conuerterat omnem.
Luce tamen decima, miſerantia numina Diuûm
Mandauere ſolo. Niobe tot funera uidit:
Et potuit tandem lachrymis ſaturata dolorem
Indulſiſſe epulis. Sypili nunc monte ſub alto
In lapidem uerſa aſpicitur, ſimuliſq; gementi
Supplicia expendit ſuperis, ubi numina mille
Nympharum ſub tecta colunt Acheloia circum
Littora, ubi toties iuuat indulgere choreis.

Meminit huius fabulę & Q. Calaber li. 1. de relictis ab Homero. Cuius verba ſic latina feci,

In Sypili ſcopulis, Niobes ubi corpora quondam
In ſaxum uertere Dei, nunc ſaxa per uda
Diſtillant lachrymæ, nebulæ caligine miſtæ
Circunſtant lapidem, damnoſa umbracla colonis.
Hánc faciem ueniens longis ſtupet aduena ab òris,
Et gemebunda piè miratur lumina petræ,
Fœmineam ſpeciem referentis imagine luctus.

Gellius lib. 19. cap. 6. ſic ait: Mira & propè adeò ridicula diuerſitas fabulæ apud Græcos poëtas deprehenditur ſuper numero Niobes filiorum. Nam Homerus pueros puelláſq; eius ſenos dicit fuiſſe. Euripides bis ſeptenos. Sappho bis nouenos, Bacchilides & Pindarus bis denos. Qui- *Varietas in numero filiorum Niobes.*

dã alij ſcriptores tres fuiſſe ſolos dixerũt. Multa Niobe inuenies epigrammata Græca lib. 5. Flori legij tit. εἰς ἀρχαίους τίνας. Et li. 4. εἰς ἡρωίδας, quę omiſi breuitatis gratia. Niobé in marmor conuerſam etiãnum lachrymas emittere in Sypilo autor eſt Pauſanias in Atticis, qui aliquãdo illuc, vt videret, acceſsiſſe dicit his verbis, Ad theatri verticem ex mediis ſaxis ſpelunca in arcem ſubiit, impoſito tripode, in quo Apollo & Diana ſunt Niobes filios necantes. Niobem ego quoq; vt viderem Sypilum montem cõſcendi. Sed vbi prope acceſſeris, videas ſaxum & rupem præcipitem, nullam prorſus effigiem præferentem, nec mærorem. Quod ſi procul abſcedas, intueri videaris flentem & mæſto vultu mulierem. Hoc carminibus iam citatis innuit Ouidius. Palephatus in libello, de non credendis fabulis ſic ait, Niobem dum viueret, ſuper filiorum ſepulchrum lapidem factã eſſe memorant. Quicunq; autem ex lapide hominem, rurſúmque ex homine lapidem fieri poſſe credit, ſtultus hic quidem planè eſt. Verum autem ſic habet, Niobe, mortuis ſuis liberis, cùm lapideam imaginem ſibi conſtituiſſet, eam ſupra natorum ſuorum ſepulchrum poſuit. Nóſque ipſi hanc vtiq; qualis reuera eſſet, inſpeximus. Hæc Palephatus. Nos verò dum epigrammata Græca euoluerémus, ſic diſtichon ex tempore vertimus,

Pauſanias de Niobe.

Palephatus qualiter fabulam intelligat.

Viuebam. fecêre Dei me marmora: marmor
Sed rurſum uiu't munere Praxitelis.

Oris duritiec.

Et arguit oris duritiem. & ſuperbia arguit duritiem oris atq; ſenſus, qualis ineſt lapidi. Senſus

eſt

eſt genitiuus. Huic conſonat Terentij illud, os durum, pro impudente.

Impudentia.

EMBLEMA LXVIII.

Pube tenus mulier, ſuccincta latrantibus infra
Monſtrorum catulis, Scylla biformis erat.
Monſtra putantur auarities, audacia, raptus.
At Scylla eſt nullus cui ſit in ore pudor.

SCyllæ fabula notiſsima eſt. Refertur ab Ouidio Meta. 14 in prin. & ab Eraſmo in prouerb. Charybdim fugiens incidi in Scyllam. Virgilius ſic Scyllam depingit,

At Scyllam cæcis cohibet ſpelunca latebris
Ora exertantem, & naues in ſaxa trahentem,

Prima hominis facies, & pulchro pectore uirgo
Pube tenus: poſtrema immani corpore piſtrix,
Delphinum caudas utero commiſſa luporum.

Scylla mythologicè quid. Quæ carmina mythologicè intelligenda ſunt de libidine, impudentia, confuſione. Scylla enim meretrix eſt, quæ canibus, lupiſq; inguina commiſcet. Ita Fulgent. lib. 2. Mytholo. & Cælius Rhodig. lib. 14. cap. 3. & Seneca epiſt. 93. Variæ feruntur Doctorum virorũ ſententiæ de Scylla ſuper illis Virgilij carminibus, quæ ſunt in Bucolicis,

Quid loquar aut Scyllã Niſi, quam fama ſequuta eſt,
Candida ſuccinctam latratibus inguina monſtris,
Dulichias uexaſſe rates?

Vbi primùm aduertendum voluiſſe quoſdam Virgil. de vtraq; Scylla intellexiſſe: quapropter ſic excudendum curarunt carmen,

Quid loquar aut Scyllam Niſi, aut quã fama ſequuta eſt. &c.

Sed duriuſculus eſt verſus, nec credo ſic poëtam ſcriptum reliquiſſe: ſed more poëtico confudiſſe fabulas: vt vnã pro altera Scyllam acciperet. Nam & ipſe in Ciri varias refert opiniones. Quẽ vide. Et Propertius lib. 4. ſic loquitur,

Quid mirum in patrios Scyllam ſæuiſſe capillos,
Candidáq; in ſæuos inguina uerſa canes?

Ouidius in Amoribus,

Per nos Scylla patri canos ſurata capillos
Pube premit rabidos inguinibúſq; canes.

Idem 2. de remed. amo.

Præterita cautus Niſeida nauita gaudet.

Alciatus lib. 1. Parer. cap. 6. contendit, Virgilium

τὸ ϖρέ

τὸ ϖρέπον ſeruare voluiſſe,quę vt plurimùm falſa eſt. Quod mihi non placet. Succurrit mihi nunc Ariſtotelis locus in lib. de moribus 2. circa finem, nuſquam quod ſciam, ab interpretibus declaratus, qui & ſi ad noſtrum emblema non maximè pertineat, ab Scylla tamen, & Charybde non abhorret omnino. Quem locũ pro viribus explanare tentabimus, lõgè aliter, quàm omnes intelligunt, quos & legere & audire contigerit. Verba igitur Ariſto. hæc ſunt: Quare omnes, qui mediocritatem inueſtigant & exquirunt, primùm ab eo debent, quod magis ei contrarium eſt, diſcedere, quemadmodum Calypſo monebat, *Ariſtotelis locus explanatur.*

Extra undam & fumum longè compelle carinam.

Hæc Ariſto. Quo in loco primò eſt notandum lapſum Ariſtotelem memoria, vt ſæpe ſolet, cùm citat Homerum. Nam vt omnes ibi notant, Calypſo poſuit pro Circe. Sed ego pro Calypſo reponendum cenſeo, Vlyſſes. Nam locus, quem Ariſtoteles citat eſt apud Homerũm lib. Odyſſ. 12. Verba autem ſunt Vlyſsis ad nauclerum ſuum, iubentis, vt nauem deflectat longè à fumo & vnda, vbi erat Charybdis. Nam de Scylla non auſus eſt Vlyſſes verbum facere, ne & ſocios & nautam terreret multitudine periculorũ, vt ipſemet Vlyſſes paulò inferius teſtatur. Denique intellige fumum & vndam tantùm pro Charybdi. Monet enim Ariſtoteles, vt quãdo vitium aliquod fugere voluerimus, in contrarium deflectamus. Sic enim medium meliùs tenuerimus: idq; probat experimento illorum, *Ariſtotelis lapſus memoriæ.*

qui contortas virgas in rectum dirigunt. Ex his collige fruſtra ſcripſiſſe Eraſmum adagiū illud, extra fumum & vndam Namque neq; adagium illud eſt, nec locus explicatur, nec meritò taxatur Argyropylus, qui &ſi non omnino ſcopum tetigit, minùs tamē aberrauit in ſua traſlatione. Præterea verſiculus ille, qui circūfertur incerto autore,

Eraſmus fruſtra putauit, Fuge fumum & vndam eſſe adagium.

Incidit in Scyllam cupiens uitare Charybdim,

malè intelligitur à noſtris. Non enim ſignificatur minus periculum vitans in maius incidere. Sed contrà. Nam Scyllam minus malum eſſe, quàm Charybdim, notius eſt, quàm vt egeat admonitione.

Verſiculus explicatur.

Philautia.

EMBLEMA LXIX.

Quòd

Quòd nimiùm tua forma tibi Narciſſe placebat,
In florem & noti eſt uerſa ſtuporis olus.
Ingenij eſt marcor, cladéſq; Philautia, doctos
Quæ peſſum plures dátq; deditq; uiros:
Qui ueterũ abiecta methodo, noua dogmata quærunt,
Nilq; ſuas præter tradere phantaſias.

NArciſsi fabula refertur ab Ouidio.3.Meta. Emblema autem ſumptum eſt ex ipſa nominis etymologia. Siquidem Narciſſus dictus eſt à Narce, teſte Plinio li.21.cap.19.Eſt autem Narce, νάρκη ſiue νάρκωσις, ſtupor, torpor, diſſolutióque membrorum. Et Narciſſus flos, ſi diutius naſo admoueatur, mentis torporem inducit, de quo vide Marcellũ Virgilium in Dioſcoridem. De Narciſſo vide Icones Philoſtrati tit. Narciſſus. & Statium lib.7.Thebaidos. *Narciſſus vnde dictus* *Narciſſus flos.*

De philautia vide quid dicat Ariſt.lib. moral.9. cap.7.& 8. & Eraſmus in prouerb. Suum cuiq; pulchrum.& in prouerb. φίλαυτοι, φιλαυτία, vt vertit Horatius, eſt cæcus amor ſui. Cuius verba ad Bacchum elegantiſsima ſubſcribam: *Philautia*

— Sæua tene cum Berecynthio
Cornu tympana, quæ ſubſequitur cæcus amor ſui,
Attollens uacuum plus nimio gloria uerticem.

Qui ueterum abiecta methodo. Methodus eſt compendioſa via, ſeu præceptio: ſiquidem ὁδὸς viam ſignificat, & μέθοδος viam breuiuſculam, & compendioſam, quà incedere vetuit Pythagoras. Vnde abbreuiationes & artium præceptiones hoc vocabulo ab Ariſt. intelliguntur. *Methodus.*

Pauſanias in Bœoticis, ſic ait de Narciſſo, In Theſpienſium terra locus eſt, qui Danacum ap- *Fabula Narciſſi.*

pellatur. ibi Narciſsi fons viſitur. Et aquam hãc inſpexiſſe Narciſſum ferunt, qui non intellexit, ſuam ſe vmbram videre, ac ſeipſum à ſemetipſo amari ignorauit, atque hoc amore iuxta fontem contabuit. Sed id planè inſulſum eſt eò deméti quenquam peruenire, vt ex amoris ardore hominem ab hominis vmbra dignoſcere nequeat. Verum de eodem & alia quædã narrantur prioribus minus nota. Sororem Narciſſum gemellã habuiſſe, tum in aliis rebus ſpecie planè ſimilẽ, tum eandem: vtroſq; comam habuiſſe, iiſdémq; veſtibus fuiſſe indutos, ſimul item venatum exiiſſe: at Narciſſum in amorem incidiſſe ſororis. Mortua autem puella fontem adiit, & ſuam ſe videre imaginem intellexit. Qua re intellecta, non nihil in amore ſenſit alleuationis, tanquam non ſuam vmbram, ſed ſororis imaginem conſpicaretur. Hęc Pauſanias, qui & Narciſſum herbam, multò ante Narciſsi mortem fuiſſe, teſtimoniis antiquiſsimorum probat

Garru

Garrulitas.

EMBLEMA LXX.

Quid matutinos Progne mihi garrula ſomnos
Rumpis? & obſtrepera Daulias ore canis?
Dignus Epops Tereus, qui maluit enſe putare,
Quàm linguam immodicam ſtirpitùs eruere.

CVm Luſcinia, nó cum hirundine loquitur autor, quæ (vt quidam tradunt) antequam eſſet auis, Progne vocabatur, hanc garrulam vocat: quia cantare ſimul nocte diéque poteſt, vt inquit ille: ductus præterea veteri prouerbio. Daulia cornix: quod in garrulos & canoros dicitur, & de luſcinia intelligitur. Martialis etiam, vt ſtatim ſubiiciam, garrulam illam vocat, quanuis aliter intelligit transformationem. Plinius quoque garrulum cantum luſciniæ vocat li. 10.

Progne cur garrula vocata.

cap.29.Vide adagium Luſciniæ deeſt cantio. Fabulam narrat Ouid.6. Metamorph. Ex Ouidio tamen in hoc loco non conſtat, quæ illarum in luſciniam,quæue in hirundinem ſit transformata. At in 2.Faſto.Prognem in hirūdinem tranſformatam capit,

Fallimur,an ueris prænuntia uenit hirundo,
Et metuit,ne qua uerſa recurrat hyems.
Sæpe tamen Progne nimium properaſſe quereris:
Virque tuo Tereus frigore lætus erit.

Martialis Philomelam in Luſciniam commutatam ait lib.14.Epigram.

Flet Philomela nefas incesti Tireos:& quæ
Muta puella fuit,garrula fertur auis.

Statius hirundinem videtur innuere his verſibus,

— non ſic Philomela penates
Circuit amplectens,animámque in pignora transfert.

M. Varro de luſcinia. Marcus Varro, Luſciniola (inquit) quòd luctuosè canere exiſtimatur, atque eſſe ex Attica Progne facta auis.Ouidius ad Liuiam de morte Druſi Luſciniam intelligit,cui tribuit filium, & in vmbroſis ſyluis commorari dicit.vnde collige hanc ante fuiſſe Prognem.

Talis in umbroſis mitis nunc denique ſyluis
Deflet Threicium Daulias ales Itym.

Gabrias etiam Græcus fabulator Itym filium facit Luſciniæ, vnde apparet rectius declaraſſe Probum, quàm Seruium illud Virgilij carmen ex Ecloga 6.

Quis illi Philomela dapes,quæ dona pararit.

Atqui(inquit Seruius)Progne fecit:ſed abutitur nomine,

nomine, aut illi imputat propter quam factum eſt. Probus autem Prognem in Luſciniam dicit transformatam. Vide Cælium Rhod. lib. 29. cap. 26. Ioannes Tzetzes in Chiliad. lib. Prognem in luſciniam, Philomelam in hirundinem mutatam dicit. Alciatus more poëtico confundit nomina: & Prognem pro Philomena poſuit.

Daulias ore canit. Daulia vel Daulis regio eſt Locrorum teſte Plinio lib. 4. cap. 3. Fuit ſub ditione Terei regis Thracū. Hinc Daulias. Auem porrò ipſa philomelam lingua carere, pro certo affirmare poſſum, niſi me oculi fallunt. Nā diebus ab hinc paucis, cùm hæc ſcriberem, amicus quidam meus mihi commoſtrauit philomelam in cauea concluſam, quam cùm inde extraxiſſemus, pertenue veſtigium linguæ vix potuimus reperire: quæ res non paruam mihi præbuit admirationem, tantam ineſſe huic auiculæ ſuauitatem cantilenæ, & vocis criſpationem, nullam tamen linguam, qua id poſsit modulari, niſi fortè eam in gutture habet abſconditam. Vnde nō abs re finxerunt poëtæ, Philomelæ præciſam fuiſſe linguam Vide Ariſto. 9. de hiſto. animal. ca. 15.

Daulias.

Philomela lingua caret.

Inuidia

Inuidia.

EMBLEMA LXXI.

Squallida uipereas manducans fœmina carnes,
Cuiq; dolent oculi, quæq; ſuum cor edit.
Quam macies, & pallor habent, ſpinoſaq; geſtat
Tela manu. Talis pingitur inuidia.

PVlchrè deſcribit Ouid. 2. Metamorph. & inuidiæ domum, & ipſam inuidiam eiúſque effectus ſic,

Protinus inuidiæ nigro ſquallentia tabo
Tecta petit: domus eſt imis in uallibus huius
Abdita, Sole carens, non ulli peruia uento
Triſtis, & ignaui pleniſsima frigoris, & quæ
Igne uacet ſemper, caligine ſemper abundet.

& infrà,

— Videt intus edentem

Vip

Viperas carnes uitiorum alimenta ſuorum
Inuidiam, uiſaq́; oculos auertit, at illa
Surgit humo pigrè ſemeſarúmq́; relinquit
Corpora ſerpentum, paſſúq́; incedit inerti.
Pallor in ore ſedet, macies in corpore toto:
Nuſquam recta acies, liuent rubigine dentes.
Pectora felle uirent, lingua eſt ſuffuſa ueneno:
Riſus abeſt, niſi quem uiſi mouere dolores;
Nec fruitur ſomno, uigilantibus excita curis;
Sed uidet ingrãtos, intabeſcitque uidendo
Succeſſus hominum, carpitque & carpitur unà,
Suppliciúmq́; ſuum eſt.

Et infrà,

— Baculúmque capit, quem ſpinea totum
Vincula cingebant, adopértaq́; nubibus atris,
Quacunque ingreditur, florentia proterit arua,
Exuritque herbas, & ſumma cacumina carpit,
Afflatúque ſuo populos, urbéſque, domóſque
Polluit.

Multa ſunt in hanc materiam ſcripta apud poëtas & oratores. Vide opuſculum Verg. de Liuore. & Horatium in Epiſtolas. Cicero 3. Tuſcula. inuidiam dixit eſſe ægritudinem ex alterius rebus ſecundis. Dicitur porrò inuidia ab in, quod ſignificat aliquando valde: & video. Quia qui inuidentia laborant, ſemper oculos & animum in eum, cui inuident, habent. *Inuidia quid.*

Vipereas. Vide diuum Baſilium in prin. libelli de Inuidia.

Luxuria.

EMBLEMA LXXII.

Eruca capripes redimitus tempora Faunus
Immodicæ Veneris ſymbola certa refert.
Eſt eruca ſalax, indexq; libidinis hircus,
Et Satyri nymphas ſemper amare ſolent.

EX Pauſania videtur deſumptum, cuius verba ſunt, ex li.1. Euphemus Car. narrabat, ſe cùm in Italiam nauigaret, vi ventorum ad mare extimum excuſſum, inſuláſque ibi multas eſſe, quas vocabant Satyrias: incolas ineſſe rubicundos, & caudas in imo dorſo habere, equinis non multò minores. Hos ad nauigium accurriſſe, nullámque vocem edidiſſe: ſed mulieribus naui aduectis manus inieciſſe: nautas verò timore correptos, barbaram mulierem in inſulam tandem

Inſulæ Satyriæ.

dem

dem proieciſſe. Eam Satyros non ſolùm qua parte conſuetudo permittat: verùm etiam toto corpore libidinosè violaſſe. Hæc ille. Quos verò Satyros Græci vocabant, Latini Faunos appellant, qui dij nemorum habiti ſunt, & agrorum. Seruius in ſeptimo Æneidos, Faunus (inquit) & Fauna dicti ſunt à vaticinando, id eſt, à fando: vnde & fatuos dicimus incōſideratè loquentes. De Fauno cùm de Pane Deo agemus, plura dicemus. Siquidem, vt doctis placet, Pan Inuus, & Faunus pro eodem ſumuntur. Eruca, & vermis eſt & herba calidæ virtutis. De qua hîc Alciatus loquitur. Vocatur ab Ouidio in lib. de Remed. amo. Salax, ſic,

Satyrorum libido.

Fauni.

Eruca vermis & herba.

Nec minùs erucas iubeo uitare ſalaces.

De hac agemus inferius.

Hircus libidinoſus et Zelotypus.

Hircus. Græcis τράγος. Caprarum admiſſarius eſt, atque mirum in modum zelotypus, & libidinoſus. Vnde dixit Apuleius, homo ſordidus, & hircina libidine fętēs. Et Horat. in Epod.

Libidinoſus immolatur caper.

Primum diſtichon ſic ordino, Faunus capripes redimitus tempora eruca immodica, refert certa ſymbola Veneris, id eſt luxuriæ.

Luxu

Luxurioſorum opes.

EMBLEMA LXXIII.

Rupibus aëreis ſummiq́; crepidine ſaxi
Immites fructus ficus acerba parit,
Quos corui comedũt, quos deuorat improba cornix,
Qui nihil humanæ commoditatis habent.
Sic fatuorum opibus paraſiti, & ſcorta fruuntur:
Et nulla iuſtos utilitate iuuant.

Diogenes Cynicus. EX Diogenis apophthegmate. Diogenes enim Cynicus apud Laërtiũ, luxurioſos dicebat ſimiles ficubus, quæ per pręcipitia naſcũtur: quarum fructus homo non guſtat. Corui autem & vultures comedunt. Idem ferè Galenus in ſuaſoria ad artes oratione. *Galenus de ficu.* Verba Galeni ſic ſe habent, Rectè igitur, inquit, vterque & Demo

Demoſthenes & Diogenes:quorum alter oues aureo vellere opertas eos vocat, qui diuites iidemq; rudes ſint: alter eoſdem fico in præcipitio natæ aſsimilandos arbitratur. Vt enim eius fructus non homines, ſed corui graculíq; depaſcuntur: ſic talium diuitum opes, nihil proſunt bonis ciuibus:ſed ab adulatoribus abſumi cernuntur. Qui tamen poſt(ſi tamen locupletis res omnis conſumpta eſt) huic fortè occurrentes,cùm eius cognitionem diſsimulent, ſine ſalutatione prætereunt. Qua de re nec ille inelegans, qui huic locupletum generi ſimilitudinem cum fontibus eſſe oſtendit: quandoquidem hos(cùm fortè humore omni exhauſti ſint)qui antè ab iiſdem aquari ſolebant, mox abducta veſte permingunt.Hæc Galenus.Quæ ad emblematis declarationem ſatis eſſe puto. Illud tantùm addam videre mihi meliùs quadrare pro emblematis tit,fatuorum opes, quàm luxurioſorum opes. Aut pro luxurioſis effuſos & prodigos intellige:quare hoc emblema non fuerat hoc loco ponendum. *Emẽdatur titulus emblematis.*

Tumulus meretricis.

EMBLEMA LXXIIII.

Quis tumulus?Cuia urna? Ephyrææ eſt Laidos:ah nõ
Erubuit tantum perdere Parca decus?
Nulla fuit tum forma, illam iam carpſerat ætas,
Iam ſpeculum Veneri cauta dicarat anus.
Quid ſcalptus ſibi uult aries, quem parte leæna
Vnguibus apprehenſum poſteriore tenet?
Non aliter captos quòd & ipſa teneret amantes,
Vir gregis eſt aries, clune tenetur amans.

EX Pauſania in Corinthia. Cuius verba hæc ſunt, Ante vrbem (Corinthũ dicit) cupreſſorum nemus viret, quod Cranion vocant, in quo eſt Bellerophontis lucus, & Veneris Melanidis templum, ac Laidis monumentum inſculpta Leæna, quæ prioribus pedibus arietem

Laidis monumentum.

com

complectitur. Alterum item in Theſſalia eſt, quod Laidis exiſtimant. In Theſſaliam enim acceſsit Hippoſtratis amore capta. Antea verò cùm adhuc puella eſſet, ex Hyccaris, quæ in Sicilia ſunt, à Nicia & Athenienſibus captiuam fuiſſe referunt, Corinthique diuenditam forma omnes eius temporis meretrices ſuperaſſe: atq; in tantam veniſſe æſtimationé apud Corinthios, vt nunc quoque pro Laide contédant. Hæc ille. Plura de Laide require apud Stephanum Nigrum, de nimio vitæ luxu, cùm de meretricibus agit. Vide adagium, Non eſt cuiuſlibet Corinthum appellere. De Laide vide Athenæum lib. 13 cap. 20

Plutarch. in vita Niciæ.

Stephanus Niger de nimio vitæ luxu.

Quis tumulus? cuia urna? Vrna propriè ſignificat vas aquarium à verbo vrinare, ſiue vrinari, quod eſt in aquam mergi. Sed hîc capitur pro ſepulchro: quia cùm corpora mortuorũ cremabãtur, quidquid reliquiarum remanebat, in vrnam coiiciebatur, ſiue lapideam, ſiue fictilem, quæ imponebatur ſepulchris.

Vrna quid.

Ephyreæ Laidos. Ephyra, ſeu Ephyre vrbs eſt in Pelopóneſo, quam poſtea Corinthum appellauere, teſte Plinio lib. 4. Nat. hiſto. cap. 4 Cuius verba ſunt: Medio hoc interuallo quod Iſthmon appellamus, applicatu colli habitatur colonia Corinthus antea Ephyra dicta. Dicta ab Ephyra Oceani filia. Propertius lib. 2. Eleg. 6.

Ephyrea.

Non ita complebant Ephyreæ Laidos ædes
Ad cuius iacuit Græcia tota fores.

Iam ſpeculum Veneri. Quando aliquis ſe gerebat ſtrenuè in aliquo munere obeũdo, diſcedebatq;

Speculum dicare.

ab eo cum honore, arma vel inſtrumenta,quibus id peregerat, alicui Deo conſecrabat. Sic Entellus apud Maronem,

— Hic victor cæſtus,artémq; repono.

Et Veianus apud Horat.

— armis
Herculis ad poſtem fixis latet abditus agro.

Auſonius Græcũ Platonis Epigrãma ſic vertit,

Lais anus Veneri ſpeculum dico, dignum habeat ſe
Aeterna æternum forma miniſterium.
At mihi nullus in hoc uſus:quia cernere talem,
Qualis ſum,nolo:qualis eram,nequeo.

Idem inuenies apud Thomam Morum.

Quid ſcalptus? Scalptus idem eſt, quod ſculptus. Hoc ex Pauſania ſuprà cõmemorauimus.

Vir gregis eſt aries. Simile quiddam dixit Diogenes Cynicus apud Laërtiũ,qui videns Olympionicem quendam oculos in ſcortum ſubinde reflectentem, Ecce (inquit) vt aries Martius à puella vulgari obtorto collo vinctus abducitur.

In ama

In amatores meretricum.

EMBLEMA LXXV.

Villoſæ indutus piſcator tegmina capræ,
Addidit ut capiti cornua bina ſuo,
Fallit amatorem ſtans ſummo in littore Sargum,
In laqueos ſimiles quem gregis ardor agit.
Capra refert ſcortum, ſimilis fit Sargus amanti,
Qui miſer obſcœno captus amore perit.

SArgus piſcis quidam eſt Cantharo piſci ſimilis, bis anno pariens, Vere & Autumno. Hic (vt refert Ælianus lib. 11. cap. 19) irrationali quodam amore proſequitur capras. Et ſi earum in littore paſcentium vmbra in mari viſa fuerit, adnatat libenter, lætúſque exilit, & attingere eas miro quodam modo geſtit, cùm *Sargus piſcis.*

tamen non admodum ſit natura ad ſaliendum habilis. De Sargo plura dicemus alibi. Pulchrè deſcribit Oppianus amorem Sargi in capras lib. 4. Vide etiam Volaterranum lib. 25. Sargus & amor illius in capras quærendus apud Gaudentium Merulam lib. 3. Memorab. cap. 35.

Oppianus & Volaterranus, de Sargo.

Capra refert ſcortum. quia capra libidinoſa admodum eſt, vt ait Plutarchus in Quæſtionibus Romanis prope finem. Cuius hæc ſunt verba, Quid eſt, quòd cane & capella ſacerdotem adeò abſtinere voluerunt, vt non modò attingere, ſed ne appellare quidem liceret? An quòd capram quaſi luxurioſam atque olidã abhorrerent? An quòd tanquam morbidã timerẽt? Simum autẽ gregem pro capris accipe, vt Poeta 10. Ecloga,

Sacerdotes Romani cur abſtinerent capra & cane.

Dum tenera attundent ſimæ uirgulta capellæ.

Qui miſer obſcœno. De hoc nomine obſcenus, quod ad ſcribendi rationem attinet, pulchrè annotauit Lucius Andreas Reſendius Luſitanus, vir pariter & græcis & latinis literis imbutus in ſuo Vincentio Oſci (inquit) populi fuêre Italiæ, de quibus Æneidos 7. Oſcorumque manus. Hi notati ſunt à veteribus de ſpurcarum libidinum frequentiori vſu. Vnde verba impudentia & ſpurca autore Feſto, Verrius tradit oſcena appellari. Ergo in prima ſyllaba b ſcribendum non eſt, nec diphthõgus in penultima. Quin etiã ſi à Scena deriuetur (vt Varroni placet, qui ſanè etymologias coactiores facit) abſq; diphthongo ſcribi oportet: quoniã in ſcena quæ Græcè σκηνὴ dicitur nulla eſt. Memini plura de hac Baptiſtã Piũ in Lucretiũ eſſe cõmẽtatum.

Obſcœnus quid.
L. Andr. Reſendius Luſitanus.
Oſci.

Baptiſta Pius, Lucret. comment.

Cauend

Cauendum à meretricibus.

EMBLEMA LXXVI.

Sole ſatæ Circes tam magna potentia fertur,
Verterit ut multos in noua monſtra uiros.
Teſtis equûm domitor Picus, tum Scylla biformis,
Atque Ithaci poſtquàm uina bibere ſues.
Indicat illuſtri meretricem nomine Circe,
Et rationem animi perdere, quiſquis amat.

MOrale figmentum huius emblematis ſumptum eſt ex Plutarcho in libello quem de vita Homeri compoſuit: qui libellus quod ſciã, nondum eſt donatus Latinitate: quamuis Politianus raptim atque ſuppreſſo autore omnem ſuam præfationem in Homerum tranſcripſerit. Plutarchi verba ſic ſe habẽt, Κ~ὶ τὸ μεταβάλλειν

Libellus Plutarchi nõdum latinitate donatus.

ἡ τοὺς ἑταίρους τοῦ Ὀδυσσέως εἰς ὗας, καὶ τοιαῦτα ζῶα τὸ αἰνίττεται, ὅτι τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων αἱ ψυχαὶ μεταλλάττουσιν εἰς εἴδη ἀσωμάτων θηριωδῶν ἐμπεσοῦσαι εἰς τὴν τοῦ παντὸς ἐγκύκλιον περιφορὰν ἣν κίρκην προσαγορεύει· καὶ κατὰ τὸ εἰκὸς ἡλίου παῖδα ὑποτίθεται οἰκοῦσαν ἐν τῇ Αἰαίῃ νήσῳ. ταύτην δὲ ἀπὸ τοῦ αἰάζειν, καὶ ὀδύρεσθαι τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τοῖς θανάτοις κέκληκεν. Hoc eſt, Et illa tranſformatio ſociorum Vlyſsis in ſues, & ſimilia animalia, ænigmaticè innuit, quòd amentium hominum animæ tranſmutantur in ſpeciem corporum ferinæ naturæ, cadẽtes in circularem hallucinationẽ vniuerſi, quam Circem appellat Homerus. Et meritò Solis filiam illam facit in Aiæa inſula commorantem, & hanc à lamentatione & luctu hominum ſic appellauit, id eſt ab αἰ, αἰ. Circe, vt inquit Heſiodus in Theogonia, filia fuit Solis ex Perſide. Hæc venefica fuit, & multarum herbarum vires adiuuenit. Nupſit Sarmatarum regi, quem veneno ſuſtulit, regnóque crudeliter vſa, ab incolis pulſa eſt. Indéque in Italiam perueniens non longè à Caieta Campaniæ oppido in monte Circeio conſedit. Vide Virg. lib. 7. Aeneid.

Trãſmutatio ſociorũ Vlyſſ. quid ſignificet.

Circe Solis filiam.

Picus.

Teſtis equũ domitor Picus. Picus vt ait Ouidius 14. Metamor. filius fuit Saturni, & rex in Latio, qui cùm valde amaret ſuam vxorem canẽtem, nunquam illum Circe in ſuum amorem pellicere blanditiis potuit in venatione viſum, quæ ab eo deſpici moleſtè ferens, in Picum auem illum commutauit.

Scylla.

Tum Scylla biformis. Idẽ Ouid. eodem lib. circa

prin

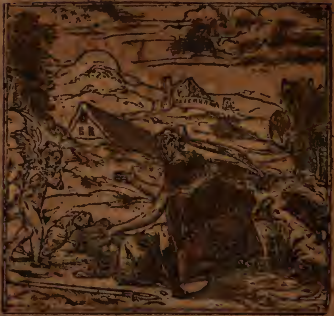
principium refert Glaucum Deum marinum à Scylla Phorci filia ſpretũ, Circes auxilium imploraſſe, Circémque eiuſdem Glauci amore correptam, illi Scyllæ odium conatam inducere. Quod cum minùs aſſequeretur, lacum in quo ſe Scylla lauare conſueuerat, infecit venenis: quibus pubetenus in varia monſtra conuerſa Scylla cùm ipſi diſpliceret, ſéq; ipſam fugeret, in fretum Siculum deſiluit, ibíque in ſaxũ conuerſa eſt, cuius ſuperior pars virginis figuram refert: inferior in canes & lupos, & huiuſmodi animalia conuerſa eſt. Carmina Virgilij de hac re alibi citauimus.

Atq; Ithaci ſues. Vlyſsis ſocios innuit, qui Ithacæ rex fuit. De Vlyſsis autem ſociis in ſues conuerſis idem Ouid. eod. lib. Quæ omnia ſumpſit ex Homeri Odyſſ. lib. 10. Sed hæc trita ſunt, nec in his immorari amplius decet. *Vlyſſes rex Ithacæ.*

Indicat illuſtrem. Hoc Epitheton declarat cur Solis filia dicta fuerit Circe: quia illuſtris & famigerata. Nam hoc ſentit Plutarchus in verbis citatis. Extat etiam in hanc ſententiam Epigramma Græcum lib. 1. Florilegij tit. εἰς πόρνας. *Circe dicta illuſtris.*

Amuletum Veneris.

EMBLEMA LXXVII.

Inguina dente fero ſuffoſſum Cypris Adonim
Lactucæ foliis condidit exanimem,
Hinc genitali aruo tantum lactuca reſiſtit,
Quantum eruca ſalax uix ſtimulare poteſt.

Athenæus lib. 2. ca. 32. EX Athenæo lib. Dipnoſophiſtarum 2. circa finem, cuius ſunt verba, Καλλίμαχος φησὶν ὅτι ἡ ἀφροδίτη τὸν ἄδωνιν ἐν θριδακίνῃ κρύψειεν, ἀλληγορούντων τῶν ποιητῶν, ὅτι ἀσθενεῖς εἰσὶ πρὸς ἀφροδίσια οἱ συνεχῶς χρώμενοι θρίδαξι. Hoc eſt, Callimachus ait Venerem inter lactucas Adonim condidiſſe, allegoricè innuentibus poetis, eos ad venerea imbeciles eſſe, qui lactucis aſsiduè veſcantur.

ſcantur. Idem Athenæus citat hæc carmina Eubuli poetæ,

Μὴ περιτίθει, μοὶ θριδακίνας, ὦ γύναι
Ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἢ σεαυτὴν αἰτιῶ:
Ἐν τῷ λαχάνῳ τούτῳ γὰρ, ὡς ὁ λόγος ποτὲ,
Τὸν Ἄδωνιν ἀποθανόντα προὔθηκε Κύπρις
Ὥστ' ἐςὶ νεκρῶν βρῶμα. Hoc eſt,

Ne appone nobis lactucas, ô mulier,
Meam ante menſam, uel tete coargue:
Nanq; hac in herba, ut uetus ſermo prædicat,
Venus Adonim condidit exanimem.
Eſt itaq;, ne erres, mortuorum hic cibus.

Hactenus ex Athenæo. Cælius item Rhod. lib. 27. cap. vlt. in fine ſic ait, Quod ad Lactucas attinet, celebres ſunt apud Athenæũ Ariſtoxeni thridacinæ, id eſt, lactucæ, quibus in hortis ſole occiduo œnomeli infundebat, manè oſtentans virentes ſe habere placentas ſibi à terra ſubmiſſas. In lactuca denique occultatũ à Venere Adonim cecinit Callimachus. Quod allegoricè interpretatus Athenæus illûc referẽdum putat, quòd in Venerem hebetiores fiant lactucis veſcentes aſsiduè, tanquam mortuorum ſit cibus, vt ſcribit Eubulus. Hæc & plura Cælius. Plinius lib. 19. cap. 8. de generibus lactucæ loquens ſic inquit, Quidámque Eunuchion: quoniã hæc maximè refragetur Veneri. Eſt quidẽ natura omnibus refrigeratrix, & ideo æſtate gratæ ſtomacho faſtidium auferunt, cibíque appetentiam faciunt &c. Fabulam autem Adonidis narrat Ouidius lib. 10. Metamorph. in hanc fermè ſententiam, Adonis filius fuit Cyniræ regis Cypriorum

Cælius Rhod. refert locum Athenæi de lactucis.

Eunuchion

Fabula Adonidis.

rum ex propria filia Myrrha, adeò pulchritudine excellens, vt eius amore Venus caperetur. Cúmque maximè deditus eſſet venationi, aliquando aprum excipere auſus, ab eo fuit interemptus. Quod cùm Venus ſciuiſſet, in florem purpureum illum commutauit. Addunt autem Græci fabulæ huic Martem riualem, quia inuideret Adonidi, ſeſe in aprum transformaſſe, & ſub illius ſpecie Adonim interemiſſe. Morale huius fabulæ vide apud Macrobium Satur. 2. cap.21.

Aruum genitale. *Hinc genitali aruo.* Honeſtè dixit, pro pudendis. Sunt autem Vergiliana verba ex 3. Georgi.

Hoc faciunt nimiæ ne luxu obtuſior uſus
Sit genitali aruo, & ſulcos oblimet inertes.

Eruca. *Quantum eruca ſalax.* De eruca ſatis Plinius li. 20.cap.13. in princip. ſed apertius eius naturam declarat lib.19.cap.8. his verbis, Eruca præcipuè frigorum contemptrix, diuerſæ eſt, quàm lactuca naturæ, cõcitatrix Veneris. Idcirco iungitur illi ferè in cibis, vt nimio frigori par feruor immiſtus temperamentum æquet. Sic Virgil. in Moreto,

Et Venerem reuocans eruca morantem.

Inuio

Inuiolabiles telo Cupidinis.

EMBLEMA LXXVIII.

Ne dirus te uincat amor, neu fœmina mentem
Diripiat magicis artibus ulla tuam:
Bacchica auis præſto tibi motacilla paretur,
Quam quadriradiam circuli in orbe loces:
Ore crucem & cauda, & geminis ut complicet alis,
Tale amuletum carminis omnis erit.
Dicitur hoc Veneris ſigno Pegaſæus Iaſon
Phaſiacis læ[d]i non potuiſſe dolis.

SVmptum ex Pindaro & eius interpretibus, ſed oſcitanter, vt mihi uidetur, qui quatuor errores in hoc epigrammate adnotauerim. *Quatuor errores in hoc epigrammate.* Primus eſt in effectu: ſecundus in nomine Motacilla tertius in pictura, quartus in hiſtoria. Verba *Pindarus.* Pindari ex Oda 4. Pythiorum, hæc ſunt,

Πόντι

al. πότνια Γ'ότνια δ' ὀξυτάτων βελέων
Ποικίλαν Ἴυγγα τετρακνάμον
Ολυμπόθεν ἐν ἀλύτῳ ζεύξασα κύκλῳ,
Μαινάδα ὄρνιν Κυπρογένεια φέρεν
Πρῶτον ἀνθρώποισι. λιτάς τ' ἐπαοιδὰς
Ἐδιδάσκησεν σοφὸν Ἀἰσονίδαν.
Ὄφρα Μηδείας τοκέων ἀφέλοιτ' αἰδῶ. id eſt,

Veneranda uerò Cyprogenia telorũ acutorũ domina,
Picturatam Iyngem Bacchi auem ex Olympo attulit
Hominibus primùm: ut indiſſolubili circulo quadriradiam
Iungens, carmina prœterea magica ſapientem docuit
Aeſonidem, ut Medeæ erga parentes reuerentiam
Et pudorem adimeret.

Iynga quid Quo loco admonent interpretes, Pindari Iyngem auiculam eſſe maculoſis plumis, oblongo collo, lingua admodum protenſa, frequenter ſeſe vertentem, ceruicem ſubinde volutantem: quam ſibi veneficæ accommodam ad amatoria incantamenta putent. Vnde accipientes eam rotæ cuipiam alligant, ac ſua canentes carmina circumuoluunt. Addunt inſuper Scholia Venerem Iaſoni dediſſe hanc auiculam applicatam rhombo pedibus, & alis crucem complicãtem: vt Medeæ erga parentes ſuos ipſe Iaſon auferret pudorem, & illam ad ſuum auxilium inſtimularet. Vides igitur picturam perperam conſtare. Nomen præterea latinum non conuenit Iyngi. *Motacilla.* Nam Motacilla, vt ſtatim dicam, alia eſt. Iyngem vocat Gaza in Ariſtotele Turbinem & Torquillam: ſed non deſunt, qui illum in hac parte reprehendant. Sed de hoc nomine, quomodo reddendum

dendum ſit latinè, magna eſt controuerſia: quin & græcis vix accedo, qui ἴυγγα καὶ σείσουραν, καὶ σεισοπυγίδα pro eodem numerant, vt Suidas, & cómentaria Theocriti. Eſt etiam alius locus Pindari ſuper eadem re, quem citat Eraſmus ſimul cum his quæ adducunt interpretes. Quapropter conſultius fecero, ſi Eraſmi verbis omnia retulerim. In adagio igitur, Iynge trahor, ſic ait, Qui vehementi, & impotenti deſiderio trahuntur ad aliquid, Iynge trahi dicũtur. Ita Pindarus in Nemeis hymno 4. ἴυγγι ἕλκομαι ἦτορ, id eſt, Iynge trahor animo. Interpres addit huiuſmodi fabulam. Iyngem (aiunt) fuiſſe filiam Echûs, alij Pythûs, quæ cùm amatoriis venenis incitaſſet in amore Iûs, à Iuno irata verſa eſt in auem, qua mulieres vti conſueuerunt in amatoriis veneficiis, quemadmodum indicat Theocritus in Pharmaceutria,

Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.

Per te Iynx meus ille domum uir quæſo trahatur.

Quidam Iyngem vertunt Motacillã, quòd caudam aſsiduè moueat. Hæc Eraſmus. Ex quibus ſatis apparet hanc auiculam non fuiſſe olim accommodam ad depellendos amores, ſed ad inducendos potius. Id quod ſatis declarat verſiculus Theocriti, toties in Pharmaceutria repetitus. Intercalaris enim eſt. Et verba commentatorum Pindari: tũ præterea ipſa fabella. Siquidem Iynx pellexit Iouem in Iûs amorẽ: non autem amuletum fuit, ne Iupiter ab amore liberaretur. Agit etiam de hoc Zezes Chilia. 11. & Suidas, & Lycophronis interpres. De Iynge etiam

Ariſt

Ariſt lib.2.De natura anima.ca.12. his verbis,vt auiculæ,quam lyngem vocant. Hæc paulò maior,quàm fringilla eſt, colore vario. Habet ſibi propriam digitorum,quam modò dixi, diſpoſitionem,& linguam ſerpentibus ſimilem:quippe quam in longitudiné menſura quatuor digitorum porrigat, rurſumque contrahat intra roſtrum.Collum etiá circumagit, in aduerſum reliquo quieſcéte corpore,modo ſerpentú:vngues ei grandes & ſimiles,vt monedulis exeunt:voce autem ſtridunt.Hactenus Ariſto Appellatur etiá

Verticilla. Latinè hæc auis Verticilla Hiſpanè *Torçecuello.*

Motacilla. Motacilla verò longè diuerſa eſt auis ab hac. Græci *σεισοπυγὶν*, aut *σεισοῦραν* vocant. Hiſpani *Pezpita*, vel *aguzanieue.* Hac vtebantur antiqui aduerſus incantationes,vt quidam ſcribunt. De qua tamen non intellexiſſe Alciatum argumento ſunt verba Pindari:vnde ille omnia ſumpſiſſe videtur, & duo illa carmina vltima huius Epigrammatis.

Bacchica auis præſto. Μενάδα ὄρνιν dixit Pindarus, hoc eſt, inſanientem,à *μαίνω*, quod eſt furioſè moueor,aut inſanio, quemadmodum Mæ-

Mænades. nades Bacchi Sacerdotes, & ipſe Bacchus dicitur Ἰΰγγίης vt ait Heſichius.

Quadriradia. *Quam quadriradiam.* hoc eſt,vt quatuor radios conſtituat, voluit exprimere Græcum verbum *τετράκναμον κνήμαν*, radius eſt rotæ.

Ore crucē & cauda. Hoc allegoricè interpretantur aliqui, innuentes,ſi velis ab amoris ſeruitio liberari,opus eſſe,vt illú amoré diuidas.Id quod præcipit Ouid.2.de Remed.amo. his verbis,

Hortor

Hortor & ut pariter binas habeatis amicas:
Fortior eſt, plures, ſi quis habere poteſt.
Secta bipartito cùm mens diſcurrit utroq;,
Alterius uires ſubtrahit alter amor.

Hoc pulchra ſimilitudine ob oculos ponit Plutarchus in libel. de amicitia in multos diffuſa. Inquit enim: Verùm quemadmodum fluuij in multos diducti riuos, lentiorem habent curſum, ita vehemens amor in multos diſperſus haud dubiè marceſcit,

Tale amuletum. ἀλεξιφάρμακον omne genus remedij aduerſus cuncta mala medicamenta: præſertim contra veneficia, dictũ ab α & molio, vt aiunt quidam. *Amuletum.*

Pegaſeus Iaſon. Iaſon filius Æſonis fuit Theſſaliæ regis, qui in Colchos expeditioné parauit ad vellus aureum expugnandum. Quam rem latè proſequitur Ouid. lib. 7. Meta. & Orph. in Argonauticis. Et Pindarus 4. Pythiorum ode. Apollonius Rhodius, Valerius Flaccus, & alij. Iaſon auté à ſanando dicitur, vt videtur innuere Pindarus loco citato: ἴασις namque ſanitas eſt: & quia Chiró, qui à primis annis Iaſoné inſtituit, magnus fuit in arte medendi: ideò ab ea arte ἰάσωνα quaſi ſanatorem nominauit. *Iaſon vnde dictus.*

Pegaſæus. Pegaſæ, in numero multitudinis, vrbs eſt, Theſſaliæ, quam ſinus Pegaſæus amplectitur, teſte Pomponio Mela lib. 2. Quo in loco corruptè legi Pagaſam pro Pagaſas, doctè annotauit Ferdinandus Pincianus acerrimi iudicij vir in ſuis caſtigationibus in Pompo. *Pegaſa.*

Phaſiacis. Phaſis fluuius eſt Colchorum: vnde *Phaſis, hinc Phaſianus.*

Phaſiani fuere denominati. Phaſiacis dolis, hoc eſt Medeæ, quæ Phaſiaca fuit, vt nonnullorum eſt opinio: nam Pindarus Corinthi natam fuiſſe dicit Oda 13. Olympio. Quidam dicunt ſumpſiſſe hæc Alciatum ex quodã Paulo geometra Florẽtino, qui eadẽ trãſtulerit, ex quodã Alberti Magni libello. Sed omnia ſunt meræ nugæ.

Laſciuia.

EMBLEMA LXXIX.

Delicias & mollicιem mus creditur albus
Arguere; at ratio non ſat aperta mihi eſt.
An quòd ei natura ſalax, & multa libido eſt?
Ornat Romanas an quia pelle nurus?
Sarmaticum murem uocitant pleriq; Zibellum,
Et celebris ſuaui eſt unguine muſcus Arabs.

Quoni

QVoniã breuiter declarat Eraſmus adagiũ Mus albus,omnia illius verba tranſcribã: Mus albus(inquit)apud Suidã μῦς κακὸς, id eſt, Mus malus. Apud Diogenianum in hominem laſciuũ,& libidinis immodicæ dicebatur. Nam mures domeſtici ſalaciſsimi ſunt : præſertim albi. Ælianus miram eſſe murium ſalacitatem authorum teſtimoniis docet lib.12.cap.10. Atq; inter multa illud addit, Epicratem in fabula quapiam,cùm mulierem ſignificare vellet prodigioſæ libidinis, μυωνίαν appellaſſe, quaſi dixeris murinam citatque prouerbium, μῦς λευκός ex Philemonis comœdia. Vnde receptũ videtur vt inter amatoria blandimenta,quemadmodum paſſerculi,columbæ & id genus aliorum itidem & muris cognomentum vſurpetur. Martialis,

μῦς κακὸς, in hominem laſciuum.

Ælianus.

μῦς λευκός, ex Philemone.

Nam cùm me murem,cùm me tua lumina dicis.

Hactenus Eraſmus. Idem ferè Politianus Miſcellaneorum cap.96. Cæl. Rhodig.lib. 24.cap. 25. Ælian.de animal.hiſto.lib.12.cap.10.

Mus albus. à noſtris dicitur, vt arbitror, *Armino*.
Mus Sarmaticus. La Marta.
Mus Zibellinus. Marta Zibellina.
Muſcus Arabs. Almiſque.

Aduerſus naturam peccantes.

EMBLEMA LXXX.

Turpe quidem factu,ſed & eſt res improba dictu,
Excipiat ſi quis chœnice uentris onus.
Menſuram , legiſq; modum hoc excedere ſancta eſt,
Quale ſit inceſto pollui adulterio.

EX Plutarcho de educatione puerorũ σιτίον (inquit Plutarchus) εἰς ἀμίδα μὴ ἐμβάλλειν. ἐπισημαίνει γὰρ, ὅτι εἰς πονηρὰν ψυχὴν ἀστεῖον λόγον ἐμβάλλειν οὐ προσήκει. ὁ μὲν γὰρ λόγος τροφὴ διανοίας ἐστὶ· τοῦτον δ' ἀκάθαρτον ἡ πονηρία ποιεῖ τῶν ἀνθρώπων. Id eſt, Cibos in ſcaphio non ponendos. Significat autem, in animum nequam vrbanos ſermones immitti non oportere. Sermo enim, intelligentiæ cibus eſt, quem impurum hominum nequitia reddit. Vide adagium, Cibum in matellam ne immittas. Emblematis titulus ſatis declarat carmina. Quare non eſt, quod hîc amplius immoremur.

Excipiat ſi quis. Imitatio eſt Mart. ad Baſſam: *Ventris onus miſero, nec te pudet, excipis auro.*

Chœnix. *Chœnice uentris.* Chœnix eſt demenſũ & cibus diurnus, de quo ſtatim dicemus.

Deſidiam

Deſidiam abiiciendam.

EMBLEMA LXXXI.

Quiſquis iners abeat. Nam in chœnice figere ſedem,
Nos prohibent Samij dogmata ſancta ſenis.
Surge igitur, duróq; manus adſueſce labori,
Det tibi dimenſos craſtina ut hora cibos.

PYthagoras Samius inter alia rectè viuendi pręcepta hoc præcipuè commendabat, μὴ ἐπὶ χοίνικα καθίζειν. Id eſt, Ne chœnici inſideas Quod Plutarchus in libello de educatione pueror. ita exponit, φεύγειν ἀργίαν, καὶ προορᾶν ὅπως τὴν ἀναγκαίαν παρασκευάσωμεν τροφήν. Id eſt, fugere otium & proſpicere, quemadmodum neceſſarium paremus cibum. Diogenes Laërtius in vita Pythagoræ ait, in chœnice non ſeden- *Symbolum Pythagoræ.*

dum: id eſt, ex æquo futuri habendam curam. Chœnix enim diurna eſca eſt. Huius Pythagorici ſymboli diuerſæ feruntur expoſitiones: ſed hanc Plutarchi ſequutus eſt hîc Alciatus:& lib. etiã 1. Pαrergῶν c.17. vide plura in adagio Chœnici ne inſideas.& Cibũ in matellã ne immittas.

Samij dogmata. Pythagoram dicit, qui Samius fuit, de quo iam diximus alibi. Pithagoræ ſymbola, oraculorũ inſtar priſcis fuerunt celebrata. De his Plutarchus,& Eraſmus in Chiliad.

In facilè à virtute deſciſcentes.

EMBLEMA LXXXII.

Parua

Parua uelut limax ſpreto Remora impete uenti,
Remorúmq;,ratem ſiſtere ſola poteſt.
Sic quoſdam ingenio,& uirtute ad ſydera uectos,
Detinet in medio tramite cauſa leuis.
Anxia lis ueluti eſt:uel qui meretricius ardor
Egregiis iuuenes ſeuocat à ſtudiis.

PVlchra ſimilitudine declarat, quàm ſint leues cauſæ, quæ à recta virtutis via nos auertant:cùm ne grauiſsimis quidem cauſis nobis eſſet cedendum.De Echeneide,quæ alio nomine vocatur Remora, à remorando diximus alibi. Vide adagium, Feſtina lentè. Duo primi verſiculi ſumpti ſunt ex Plinio lib.32.cap.1.Vbi Plinius ait eam Remoram à latinis vocari, limaci magnæ ſimilem eſſe. Nauigia (ruant licet venti & procellæ ſæuiant) ſiſtere,Deniq; multa ſcitu digna commemorat,quæ hîc appoſuiſſem, niſi ille longiùs progrederetur. Sic ergo contextum ordino: (quandoquidem multos fallit, inter quos etiam, qui docti nomen ſibi vendicant)Parua remora velut limax,id eſt,quæ adeò parua eſt, vt limaci magnæ poſsit comparari, ſpreto impete venti & remorum, ſola poteſt ſiſtere ratem. Itaque illa verba,velut limax, per parentheſin reſpondeant ad verbũ parua. Vide D. Baſilium in Examero.homil.7. Vnde cætera ſumpta ſunt. Lucanum in 6. & Volaterranum 25. Philologiæ.

Echeneis.

Contextus ordo.

Ignaui.

EMBLEMA LXXXIII.

Ignaui Ardeolam ſtellatum effingere ſerui
Et ſtudia, & mores fabula priſca fuit.
Quæ famulum Aſteriam uolucris ſumpſiſſe figuram
Eſt commenta: fides ſit penes hiſtoricos.
Degener hic ueluti qui ceuet in aëre falco eſt,
Dictus ab antiquis uatibus Ardelio.

SVmptum eſt emblema ex Ariſt. lib. de hiſto. animal. 9. cap. 18. Cuius hæc ſunt verba, Sed ſtellaris ὄκνος, id eſt, piger cognominatus in fabula eſt: vt olim è ſeruo in auem tranſierit, atq; (vt cognomen ſonat) iners ocioſaque eſt: talis Ardeolarum vita eſt. Idem eodem libro capite primo Ardeolarum tria ſunt genera. Pella, Alba, ſtellaris

ὄκνος.

Ardeolarum tria genera.

ſtellaris piger cognominatus. Quæ verba trāſ-ſtulit Plinius lib.10.cap.60. Inquiens, Ardeolarum tria genera, Leucon, Aſterias, Pellos.

Ignaui ardeolam ſtellarem. Ordo eſt: Fabula priſca fuit, id eſt, antiqui fabulati ſunt, Ardeolam ſtellarem, id eſt, auem illam Aſteriam vocatam à fulgore aſtrorum, effingere ſerui ignaui & ſtudia & mores. Tarda enim eſt auis, Hiſpanè *Garçola.*

Degener hic. Hic ſcilicet ſeruus eſt, veluti falco degener, qui ceuet in aëre. Falconem degenerem vocat auem illam, quæ in turribus nidificat: quam pueri ſæpe alunt pro accipitre ad aucupandos paſſerculos. Tinnunculus Latinè dicitur, Hiſpanè *Cernicalo*: qui aliquando durat in aëre pendens leuiter commotis alis, nec dextra nec læua, antè, aut retrò, infrà vel ſuprà mouetur, quod hîc vocat Alciatus ceuere. *Falco degener.* *Ceuere quid.*

Dictus ab antiquis. Quid ſit Ardelio nemo meliùs docet Martiale, his verbis, *Ardelio.*

Declamas bellè, cauſas agis, Attale, bellè,
Hiſtorias bellas, carmina bella facis.
Componis bellè mimos, epigrammata bellè,
Bellus Grammaticus, bellus es aſtrologus.
Et bellè cantas, & ſaltas, Attale, bellè,
Bellus es arte lyræ, bellus es arte pilæ.
Nil bene cùm facias, facis attamen omnia bellè.
Vis dicam quid ſis? magnus eſt ardelio.

Idem Martialis alibi, deridens ſenem Afrum ſic ait:

Condita cùm tibi iam ſexageſima meſſis,
Et facies multo ſplendeat alba pilo:

Decurris tota usque urbe, nec ulla cathedra eſt,
Quò non manè feras irrequietus, aue.
Et ſine te nulli fas eſt prodire Tribuno,
Non caret officio Conſul uterq; tuo.
Et ſacro decies repetis palatia cliuo
Saturióſq; modos, Parthenióſq; ſonas.
Hoc faciant ſanè iuuenes, deformius, Afer,
Omnino nihil eſt, ardelione ſene.

Pauſanias de ocno. Tetigit nonnihil Pauſanias in Phocicis, Augures (inquit) & auem ocnon appellant, quæ inter ardeolas & maxima eſt, & pulcherrima.

Auaritia.

EMBLEMA LXXXIIII.

Heu miſer in mediis ſitiens ſtat Tantalus undis,
Et poma eſuriens proxima habere nequit.

Nomine

Nomine mutato de te id dicetur auare,
Qui,quaſi non habeas,non frueris quod habes.

SVmptum ex primo Sermonum Horatij Satyra 1.Quo in loco multis verbis carpit auaros Horat. tandémque Tantali fabula narrata ſimiles eſſe auaros Tantalo dicit,

Tantalus à labris ſitiens fugientia captat
Flumina. quid rides?mutato nomine de te
Fabula narratur:congeſtis undique ſaccis
Indormis inhians,& tanquam parcere ſacris
Cogeris,aut pictis tanquam gaudere tabellis.

Tantalus Iouis ex Plote filius fuit, qui Deos cùm aliquando conuiuio ſuſcepiſſet, vt eorum diuinitatem experiretur,Pelopem filium membratim diſcerptum,coctúmque appoſuit comedendum:illi verò cùm exhorruiſſent cibũ, non ſolùm abſtinuêre:ſed collectis in vnum mẽbris, puerum in formam priſtinam reduxere:Tantalum autem ad inferos detruſum perpetua fame torquendum cenſuere. Quod canit Homerus lib.11.Odyſſ. Cuius verba ſic latina feci, *Tantali fabula.*

Tantalus hîc aderat duros ſine fine dolores *Homerus de Tantalo.*
Corde ferens,mento,& contingens uſque paludem,
Et ſitiens, nullas poterat comprehendere lymphas:
Nam quoties hauſtus liquidarum optabat aquarum,
Hæ toties fugiunt,& ſe tellure recondunt,
Nigráq; ſub pedibus(Dij ſiccant)terra manebat.
Atq; caput ſupra pendebant Punica malá,
Pomáq; cum pyris,ſplendentes arbore fructus,
Et dulces ficus fœtúſq; uirentis oliuæ,
Quas miſer eſuriens,ſi uellet carpere,uentus
In ſublime ferens nebulis condebat & umbris.

Alij

Alij dicunt hoc tormenti genus illi inditum eſſe,quòd cùm eſſet conuiua Deorum,cæleſtia ſecreta mortalibus reuelauerit. Ouidius 2. Amor Eleg.2.

Ouidius de Tantalo.

Aſpicis indicibus nexas per colla catenas
Squallidus orba fide pectora carcer habet.
Quærit aquas in aquis,& poma fugacia captat
Tantalus,hoc illi garrula lingua dedit.

Idem 2.de arte,

Eximia eſt uirtus præſtare ſilentia rebus:
At contrà grauis eſt culpa,tacenda loqui.
Quàm bene quod fruſtra captatis arbore pomis
Tantalus in media garrulus aret aqua.

Vide Pindarum 1. Olympior. ode. & Adagia, Tantali pœna.Tantali lapis : vbi alias cauſas ex Athenæo & aliis de pœna Tantali reperies. Dicitur autem quaſi ταλάντατος, id eſt, infeliciſſimus.Plat.in Cratylo.

In aua

In auaros.

EMBLEMA LXXXV.

Septitius populos inter ditiſsimus omnes,
Arua ſenex nullus quo magis ampla tenet.
Defraudans geniúmq; ſuum,menſáſq; paratas,
Nil præter betas,duráq; rapa uorat.
Cui ſimilem dicam hunc,inopem quem copia reddit?
An ne aſino? Sic eſt:inſtar hic eius habet.
Namq; aſinus dorſo pretioſa obſonia geſtat:
Séq; rubo,aut dura carice pauper alit.

EST inter epigrammata Græca quodam incerti autoris tit. εἰς φειδωλοὺς. lib. 2. quod tale eſt,

πολλὰς μυριάδας ψηφίζει Ἀρτεμίδωρος,

Καὶ

Καὶ μηδὲν δαπανῶν, ζῇ βίον ἡμιόνων,
Πολλάκις αἱ χρυσοῦ τιμαλφέα φόρτον ἔχουσαι
Πολλὸν ὑπὲρ νώτου, χόρτον ἔδουσι μόνον.

Id eſt,

Viuens ut muli dum ſumptus præcauet omnes,
Supputat innumeras Artemidorus opes.
Auri ſæpe gerunt ingentia pondera dorſo
Muli,ſed ſiccum non niſi gramen edunt.

Simile quiddam Plutarch.de cupiditate diuitiarum, de aſino balneatoris. Septitius nomen fictum eſt ab Alciato, qui ſenex effingitur: eò quòd auaritia ſenes præcipuè ſolet inuadere: quia deſerit eos calor deficiente ſanguine.

Defraudare genium. *Defraudans geniúmque.* Suum defraudans genium dixit Terent.in Phormi.

Obſonium. *Inopem quem copia reddit.* Inopem me copia fecit,dixit Ouid. In Meta. 3. Obſonium eſt quidquid vltra panem & vinum in cibum adiicitur.

In auli

In aulicos.

EMBLEMA LXXXVI.

Vana Palatinos quos educat aula clientes,
Dicitur auratis nectere compedibus.

Χρυσαῖ πέδαι, inquit Eraſmus in adagio aureæ compedes, prouerbiali metaphora, dicitur ſeruitus ſplendida, & amabilis, qualis eſt ferè aulicorum vita. Diogenes in epiſtola quadam ſcriptum reliquit, Ariſtippum in aula regia aureis teneri compedibus, ne poſſet auolare. Seneca in Dialogo quodam affectus & rationis, Stulti eſt, inquit compedes ſuas, quanuis aureas, amare. Loquitur de vxore formoſa. Horatius item de vxore formoſa, χρυσαῖ πέδαι.

— tenétq; grata compede vinctum.

Hacte

Hactenus Eraſmus.

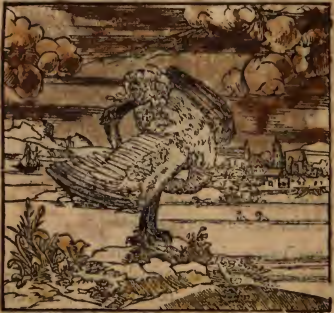
Circunferuntur nimiùm veri verſiculi incerto autore de miniſtris in aulis principum ſeneſcentibus,

In ſeneſcentes in aula principum.

Regum ſollicita quicunq; ſeneſcit in aula,
Aut furit, aut ultro concupit eſſe miſer.

In ſordidos.

EMBLEMA LXXXVII.

Quæ roſtro (clyſtere uelut) ſibi proluit aluum
Ibis, Niliacis cognita littoribus,
Tranſiit opprobrij in nomen: quo Publius hoſtem
Naſo ſuum appellat, Battiadéſq; ſuum.

Ibis. PLinius lib. 8. cap. 27 De Ibide ſic ait, Simile quiddam & volucris in eadem Ægypto monſtrauit, quæ vocatur Ibis, roſtri aduncitate

 per

per eam partem ſe abluens, qua reddi ciborum onera maximè ſalubre eſt. Hæc Plinius. Vide Ariſto. li.9.de hiſto.ani. ca.27.& lib.3.de gener. anim.cap.6.& Ciceroñe 2.de natur.Deor. Ammianum lib.22.hiſto.Pompo. Melam li.3. ca.9. Solinum cap.45. Plutarchum de Induſtria ani. Herodotus autem in Euterpe, Ibidis formã ſic deſcribit,Nigra,inquit,tota vehemẽter eſt, cruribus gruinis, roſtro maxima ex parte adunco, eadẽ qua crex magnitudine. Et hæc quidẽ ſpecies eſt nigrarũ,quæ cum ſerpentibus pugnant. At earũ quę pedes humanis ſimiles habent(nam bifariæ Ibides ſunt)gracile caput ac totũ collũ, pennæ candidæ,pręter caput ceruicẽmq; & extrema alarũ,& natiũ, quæ omnia ſunt vehemẽter nigra,crura & facies alteri cõſentanea. Colitur ab Aegyptiis: quia ſerpẽtes alatos ex Arabia in Aegyptũ vere ineunte cõmigrãtes interficit. *Ibidis forma.* *Bifariæ Ibides.*

Clyſtere uelut. Clyſter græca vox eſt à verbo κλύζειν, quod eſt abluere. Dicitur etiã Clyſteriũ. eſt enim inſtrumentum, quo aluus ægrotantium ſolet purgari, ſeu lauari. *Clyſter unde.*

Niliacis cognita. De Nilo vide multa apud Põponium Melam lib.1.cap.9.

Tranſlit op. in nomen. Videtur Alciatus velle facere nouũ adagiũ,& meritò. Nam Ibides poſſumus vocare ſordidos,propter auis naturã: quãdoquidem ſic vocauit Ouidius hoſtem ſuum, in quem ſcripſit Ibim: & Callimachus carmen maledicũ ſcripſit in Apolloniũ,qui Argonautas celebrauit, quem tecto nomine appellat Ibim, vt ait Suidas. *Suidas de Ibide.*

Battiadéſq; ſuum. Calimachum intelligit poe- *Callimachus quis.*

tam elegiacum Cyrenenſem, qui Battiados dicitur, aut quia originem traxit à Batto rege Cyrenenſium, qui alio nomine dicitur Ariſtæus: aut quia Cyrenenſes omnes à Batto gaudebant denominari, ſicut Cecropidæ à Cecrope. Nam *Battus rex* Battus, vt ait Pindarus, in Pythiis oda 4. rex fuit inclytus & probus: quamq; fuerit charus Cyrenæis, aperit Ariſtophanes in Pluto. Vide prou. Batti Silphion. Ouid. lib. 4. amo. eleg. 15. ſic laudat Callimachum,

Battiades toto ſemper cantabitur orbe.

& rurſum in Ibin:

Nunc quo Battiades inimicum deuouet ibin,
Hoc ego deuoueo, teq; tuóſq; modò.

Suidas Callimachũ Batti filiũ & Meſatmę facit.

In diuites publico malo.

EMBLEMA LXXXVIII.

Anguillas quiſquis captat, ſi limpida uerrat
Flumina, ſi illimes auſit adire lacus,
Caſſus erit, ludétque operam: multùm excitet ergo
Si cretæ, & uitreas palmula turbet aquas,
Diues erit. Sic iis res publica turbida lucro eſt,
Qui pace, arctati legibus, eſuriunt.

EX Ariſtophane in equitibus. Sed quia hoc argumẽtum plenè tractat Eraſmus in prouerb. Anguillas captare. ad alia tranſeo. Ariſto. lib. 8. de nat. animal cap. 2. Anguillæ (inquit) paucæ quædam certíſque locis veſcuntur limo, atque eduliis ſi quis apponat. Sed plurimę dulci humore viuunt: ídque qui viuariis anguillariis dant operam, obſeruant: vt quàm maximè pura ſynceráque ſit aqua, fluens ſemper, & effluens per ripas, vbi viuaria extruuntur. Nam niſi aqua ſit clara, breui ſtrangulatæ intereunt. branchias enim habent exiguas. Hinc turbare aquas ſoliti ſunt, qui eas piſcantur. Hactenus Ariſt.

Ariſtophanes.

Anguillarũ natura.

In auaros, vel quibus melior conditio ab extraneis offertur.

EMBLEMA LXXXIX.

Delphino inſidens uada cærula ſulcat Arion,
Hócq; aures mulcet, frænat & ora ſono.
Quàm ſit auari hominis, nō tam mens dira ferarū eſt:
Quique uiris rapimur, piſcibus eripimur.

Bianori epigram. IMitatus eſt Alciatus Epigramma Bianori ex 4. lib. Florilegij tit. εἰς κιθαρῳδούς, quod tale eſt,

Ἔστησεν Περίανδρος Ἀρίονος εἰκόνα ταύτην,
Καὶ τὸν ἀπολλυμένῳ σύνδρομον ἠχῆ δάμενον
Εἰνάλιον δελφῖνα. λέγει δ᾽ ὁ π᾽ Ἀρίονι μῦθος,
Κτεινόμεθ᾽ ἀνθρώποις, ἰχθύσι σωζόμεθα.

Nos ferè ad verbum ſic vertimus,

Conſtituit Periander Arionis Icona talem,

Vt peri

Vt peritum hominem piſce uehi uideas.

Delphin piſcis erat, quid Arionis indicat icon?

Nos piſces ſeruant, interimunt homines.

Eiuſdem ſententiæ extat aliud epigramma Bianori lib.1. Florilegij tit.13. Porrò Arionis fabula, ſeu hiſtoria notiſsima eſt, & refertur latiſsimè & eleganter ab Aulo Gellio lib.16.ca.19. & à C. Iulio Higino in poetico aſtronomico, cùm loquitur de Delphino: & à Plinio lib. natur. hiſtor.9.cap.8. Plutarcho in conuiuio ſeptem ſapientum: & ab Herodoto in Clione, vnde omnes illam ſumpſerunt. Sed cur non apponamus Ouidij carmina ex 2. Faſtorum ipſa venuſtate venuſtiora?

Quod mare non nouit, quæ neſcit Ariona tellus? *Arionis hiſtoria.*

Carmine currentes ille tenebat aquas.

Sæpe ſequens agnam lupus eſt à uoce retentus:

Sæpe auidum fugiens reſtitit agna lupum.

Sæpe canes leporéſq; umbra iacuere ſub una:

Et ſtetit in ſaxo proxima cerua leæ.

Et ſine lite loquax, cum Palladis alite cornix

Sedit, & accipitri iuncta columba fuit.

Cynthia ſæpe tuis fertur uocalis Arion,

Tanquam fraternis obſtupuiſſe modis.

Nomen Arionium Siculas impleuerat urbes:

Captáq; erat lyricis Auſonis ora ſonis.

Inde domum repetens puppim conſcendit Arion,

Atq; ita quæſitas arte ferebat opes.

Forſitan infelix uentos, undáſq; timebas:

At tibi naue tua tutius æquor erat.

*Nanq; gubernator diſtricto conſiſtit * enſe,* * *al. conſtitit.*

Cæteraq; armata conſcia turba manu.
Quid tibi cum gladio? dubiam rege nauita puppim:
Non ſunt hæc digitis arma tenenda tuis.
Ille metu pauidus, mortem non deprecor, inquit,
Sed liceat ſumpta pauca referre lyra.
Dant ueniam ridentq; moram: capit ille coronam,
Quæ poſſet crines Phœbe decere tuos.
Induit & Tyrio diſtinctam murice pallam:
Reddidit icta ſuos pollice chorda ſonos
Flebilibus numeris, ueluti canentia dura
Traiectus penna tempora cantat olor.
Protinus in medias ornatus deſilit undas:
Spargitur impulſa cærula puppis aqua.
Inde (fide maius) tergo Delphina recuruo,
Se memorant oneri ſuppoſuiſſe nouo.
Ille ſedet citharamq; tenet, pretiumq; uehendi
Cantat, & æquoreas carmine mulcet aquas.
Dij pia facta uident: aſtris delphina recepit
Iuppiter, & ſtellas iuſſit habere nouem.

Extat venuſtum & elegans tetraſtichon Philippi lib. 1. Epigrammaton Græcorum, quod breuitatis gratia omiſi, vbi Philomela gloriatur ſe vectam eſſe delphino. Quo facto colligit fabulam de Arione non fuiſſe vanam nec fictitiam. Eius Epigrammatis ſenſum ſic conatus ſum vertere. Nam leporem vix quiſquam aſſequatur græcæ compoſitionis, nedum ego.

Præpetibus pennis uento bacchante ferebar
Per mare Biſtonio, qui mihi ſæuus erat.
Sed me dulciſonam ſuſcepit aëdona curuo:
Pontiuagus delphin corpore, piſcis auem.

Quæ

Quæ fido tranans ſpatioſum in remige Pontum,
Mulcebam uariis corda marina ſonis.
Delphini muſas (naulo ſine) ſæpe tulerunt:
Nam neq; Arionis fabula falſa fuit.

Hócq; aures mulcet. Alibi ſcriptum reperi ex eodem Alciato,

Et citharæ mulcet, frænat & ora ſono.

Delphinum muſicum ideo ſignum dici, Arati interpres ſcribit: quia nouem ſit ſtellis inſignitus: qui eſt Muſarum numerus. *Delphinus cur dicatur muſicum ſignum.*

Gula.

EMBLEMA XC.

Curculione gruis tumida uir pingitur aluo,
Qui Laron, aut manibus geſtat Onocrotalum.

Talis forma fuit Dionyſi,& talis Apici,
Et gula quos celebres delicioſa facit.

ARiſto. 3. Moral.cap. 10. ad Nicomachum ſic ait, Itaque Philoxenus quidam Erixius,cùm epularum voluptate duceretur, collum ſibi dari gruis longius optabat, quòd ex tactu caperet voluptatem.

Philoxenus

Qui larum. Larus auis eſt auida, & vorax. Larũ ſignificauit Virgilius in illis carminibus, qui ſunt in 4.Æneidos,

Larus auis quæ.

Hic primùm paribus nitens Cyllenius alis
Conſtitit:hinc toto præceps ſe corpore ad undas
Miſit aui ſimilis,quæ circum,littora circum
Piſcoſos ſcopulos humilis uolat æquora iuxta.

Quæ carmina vt inquit Petrus Nannius ab Homero ſumpta ſunt, quod primus ipſe animaduertit.Homerica ſic vertit ille,

Pet. Nannius, de laro.

Pieria inſcenſa ſe miſit ab æthere in undas:
Deinde laro ſimilis uolitat iuxta æquora ſumma,
Qui maris indomiti ſinuoſa ad littora ſæpe
Captando piſces aſpergine tingitur undæ.

Poſtea ſubdit,Valde miror, cur Virgilius nomẽ auis omiſerit:& in genere, quàm in ſpecie verſari maluerit:cùm non ſine cauſa Homerus larum ex omnibus piſcatricibus auibus exemerit, cui Mercurium in volando aſsimilem vellet. Eſt enim larus Mercurio dicatus, qui à loquacitate nomen inuenit: λάρος enim quaſi λάλος dictus. Denique hanc cauſam reddit: Larus latinè ab aliis dicitur Fulica, in quibus eſt Beatus Auguſtinus.Ab aliis Gauea,in quibus Gaza.Ab aliis

Larus Mercurio dicatus.

aliis Herodios, Ciconia, Ibis. Quare Virgilius, ne litem faceret, nomen auis omiſit. Hæc ille. Aliam cauſam affert Seruius in illo loco, quæ non diſplicet. Incongruum enim erat Heroico carmini, ſi Mergum diceret. Sic alibi per periphraſim ciconiam dixit,

Candida uenit auis longis inuiſa colubris.

Hæc ille. De Laro multa ſunt apud Eraſmum prouerbia.

Geſtet onocrotalum. Antonius Nebriſſ. multæ doctrinæ vir, noſtræ laus Hiſpaniç, in ſuis Quinquagenis teſtatur ſe vidiſſe duos onocrotalos: alterum mortuum in foro Bononienſi: alterum volantem ad Anæ fluminis ripam, qui æquiparabat mole ſua agnum anniculum. Aſcribam aliqua illius verba. Ingluuies, inquit, in onocrotalo mirum in modum eſt ampla: quippe quæ amphoræ menſuram, aut non multo minus capiat. De qua Marti. *Anto. Nebriſ. de onocrot.* *Onocrotali ingluuies.*

Turpe Rauennatis guttur onocrotali.

Nam turpe guttur, pro magna ingluuie poſuit. Eſt porrò ingluuies, vt definit Ariſtoteles, cutis in amplum ſinuata: qua primùm cibus ingeſtus continetur incoctus &c. Hãc onocrotalus aqua explet, atque ore aperto piſciculis ſe obiectat, quos cùm ſenſit deprehenſos intra ingluuiem, aquam per oris ſpiramenta euomit: atque ita præda veſcitur. Croton Bononienſes vocant. Interpretatur aſinus crepitans: quoniam ὄνος eſt aſinus, κροτέω, crepito: nomen impoſitum eſt à voce, quam auis illa edit, quam mihi audire nõ licuit. Hæc ille. Plinius autem lib. 10. cap. 47.

Olorum ſimilitudinem Onocrotali habent,nec diſtare exiſtimantur omnino, niſi faucibus ipſis ineſſet alterius vteri genus. Huc omnia inexplebile animal congerit, mira vt ſit capacitas. Mox perfecta rapina, ſenſim inde in os reddita, in veram aluum ruminantis modo refert; Gallia hos ſeptemtrionalis proxima Oceano mittit.

Gallia fert onocrotalos.

Dionyſius rex.

Talis forma fuit Dionyſij. Dionyſius Clearchi, qui primus Heracliæ regnauit, filius,& ipſe patriæ imperans ob nimias delitias, nimiâſque crapulationes,adeò pinguis effectus eſt,vt præ pinguedine vix ſpiraret,& penè ſuffocaretur.Quare ſtatuerunt medici,vt acus oblógæ ac tenuiſſimæ fierent, quæ tunc lateribus ac ventri adigerentur,cùm profundiſsimo ſomno teneretur: tunc enim excitabatur cùm viuam carnem acus attingebant.Ius dicebat corpore arca ita condito:vt præter caput,penitus nihil extaret. Quinque & quinquaginta annos vixit, cùm tres & triginta imperaſſet.Hæc Stephanus Niger,in libel.de nimio luxu.Athenæus lib.1.cap.3.

M. Apicius.

Et talis Apici. pro Apicij,per apocopem figuram poëtis vſitatiſsimam.Mar.Apicius, (quem Plinius vocat nepotum omnium altiſsimum gurgitem: & alibi ad omne luxus ingenium ſolertem) nobilis fuit Romanus, valde guloſus, qui ampliſsimum vectigal comeſſationibus hauſit:tandem famem metuens veneno vitam finiuit. In quem ſic luſit Martialis lib.5.Epigram.

Dederas Apici bis trecenties uentri:
Sed adhuc ſupererat centies tibi laxum:
Hoc tu grauatus,ne famem & ſitim ferres,

Summa

Summa ueneno potione duxiſti.

Nil eſt Apici *tibi guloſius factum.*

Libros de gula conſcripſit, vt autor eſt Suidas. Vide ſi plura cupis Senecam, De conſolatione ad Albinam matrem. Et Lucianum in Nigrino. *Apicius libros de gula ſcripſit.*

Et gula quos celebres. Multos huius generis ſi cupis legere, conſule Stephanum Nigrum de Nimio vitæ luxu. Vide adagium Gallonius. *Stephan. Niger.*

Ocni effigies. De his qui meretricibus donant, quod in bonos vſus verti debeat.

EMBLEMA XCI.

Impiger haud ceſſat funem contexere ſparto,
Humidáq; artifici iungere fila manu.
Sed quantum multis uix torquet ſtrenuus horis,

Protinus

Protinus ignaui uentris aſella uorat.
Fœmina iners animal facili congeſtat marito
Lucra rapit, mundum prodigit inq; ſuum.

Ocnus. EX Pauſania in Phocicis. Poſt hos (inquit) vir quidam ſedens conſpicitur. Inſcriptio Ocnum eſſe teſtatur. Funiculum autem nectit: aſtat aſina, quæ quidquid eſt nexum deuorat. Ocnum hunc hominem fuiſſe laborioſum memorāt: ſed vxorem habuiſſe ſumptuoſam, à qua quidquid is laboribus collegerat, non ita multò pòſt fuiſſe dilapidatum. Hæc propter Ocni vxorem obſcurè tradidiſſe Polygnotum putant. Scio item ab Ionibus dici, ſi quem laboribus intentum conſpicerent, ex quibus nil ipſe commodi caperet, Hic vir Ocni funiculum contexit. Hactenus Pauſanias. Vide adagium, Contorquet piger funiculum. Et Pollitia. Miſcel. cap. 81.

Ocni funiculus.

Mundus quid. *Mundum prodigit.* Mundus eſt ornatus muliebris: græcè dicitur κόσμος: vnde mundus dictus eſt hic, quod alio nomine cælum appellare libuit. Nam vt inquit Plinius lib. 2. cap. 4. quem κόσμον Græci nomine ornamenti appellauerunt, eum nos à perfecta abſolutáque elegantia, mundum.

Fœmina iners animal. Heſiodus in Theogonia mulieres fucis aſſimilat, qui apum labores conſumunt, cuius ſententia eſt,

Quale fauis examen apum dulciq; liquore
Cernimus infames haud raro paſcere fucos,
Per thyma manè uolant, & picta per arua tepenti
Sole uagæ, ceráſq; legunt, & dulcia mella.

Prædo

Prædo latet,curuóq; uorax ſub uimine uiuit,
Inq; ſua abdit edax alienos exta labores.
Talis in humanis prius ab Ioue fœmina rebus,
Eſt data,flagitiis hominem,quæ lædat iniquis.
Vide Iuuenalis carmina in hoc,ſatyra 6. *Prodiga non ſentit &c.*

In Paraſitos.

EMBLEMA XCII.

Quos tibi donamus,fluuiales accipe cancros,
Munera conueniunt moribus iſta tuis.
His oculi uigiles,& forfice plurimus ordo
Chelarum armatus,maximáq; aluus adeſt.
Sic tibi propenſus ſtat pingui abdomine uenter,
Perniceſq; pedes,ſpiculáq; apta pedi.
Cùm uagus in triuiis,menſæq; ſedilibus erras,
Inq; alios mordax ſcommata falſa iacis.

EX Plutarcho in lib. de diſcrimine adulatoris & amici. Cuius verba ſunt, Ego verò noui quendam, qui vxorem ſuam eiecerit, vt amicus item ſuam repudiaret. Deprehenſus eſt autem clanculum ad illam commeare:vel ad ſeſe accerſere:id quod etiam ab amici vxore animaduerſum eſt. Vſqueadeò non nouerat adulatoris ingenium, qui credidit hos verſus Iambicos magis cõuenire cancro,quàm aſſentatori:

Eſt uenter omne corpus,undiq; obtuens
Oculus,ſuiſq; beſtia reptat dentibus.

Nam huiuſmodi quidem eſt imago paraſiti & amicorum,qui patellam ſequuntur, & ad prandia præſto ſunt, quemadmodum inquit Eupolis. Hęc Plutarchus.De adulatoribus feſtiua inuenies epigrammata lib.1.Floril. tit. εἰς κόλακας.

Cancri. Vide adagium Polypi. De cancris lege Plinium lib. 9. cap. 31. vbi leges aliquos cancros hippos vocari tantę velocitatis,vt conſequi non ſit Vnde apertior erit comparatio ad paraſitum, cui tribuit Alciatus pernices pedes.

His oculis &c. Sic ordino : his.ſ cancris oculi vigiles ſunt, & plurimus ordo chelarum armatus forfice.vbi libentius legerem forcipe, vt *Lib.9.c.31.* lego in Plinio, qui ſic ait de cancris, Præterea bina brachia, denticulatis forcipibus. Sed non magni refert,quomodo legas.

Chelæ. *Chelarum armatus.* Chelæ dicuntur ſcorpionũ & cancrorum brachia : eſt etiam ſignum cæleſte, anterior, ſcilicet pars Scorpij. Vnde Virg. 1. Georg.

Qua locus Erigonem inter chelâſq; ſequentes.

Abdo

Abdomine uenter. Abdomen propriè ſignificat pinguedinem, quæ ſpinæ, vbi renes ſunt, adhæret: dictum vt quidam volunt, quòd abditum ſit. Tranſlatè ponitur pro vitio ventris: vnde Cicero pro Seſtio dixit, inſaturabile abdomen. *Abdomẽ quid.*

Scommata. σκῶμμα, cauillum, ſales, dicterium à verbo σκώπτω, cauillor, dicteria iacio. *Scomma.*

Paruam culinam duobus ganeonibus non ſufficere.

EMBLEMA XCIII.

In modicis nihil eſt quod quis lucretur: & unum
Arbuſtum geminos non alit Erythacos.

ALIVD.

In tenui ſpes nulla lucri eſt: unóq; reſidunt
Arbuſto geminæ non bene Ficedulæ.

Sum

SVmptum ex prouerbio Græco Zenodoti μία λόχμη οὐ τρέφει δύο ἐριθάκους. Vide Eraſmũ in Adagio, Vnicũ arbuſtum haud alit duos Erithacos. Et in adagio, Vna domus non alit duos canes.

Eſt autem Erithacus auis quædam ſolitaria, vt eodem in ſaltu non temerè, niſi vnam inuenias. Hanc Theodorus Gaza, nunc Syluiam, nunc Rubeculam interpretatur in Ariſtotele. Hanc ſententiam diuerſo ſenſu protulit Lucanus lib. 1. & fortaſſe multò melius ſic, *Erithacus.*

Nulla fides regni ſociis, omniſq; poteſtas
Impatiens conſortis erit.

Quò etiam reſpexit Alexander Magnus cùm dixit mundum con capere duos Soles. Cicer. 1. Offi. Quod enim eſt apud Ennium, Nulla ſancta ſocietas, neque fides regni eſt. Id latius patet. Nam quidquid eiuſmodi eſt, in quo nõ poſsint plures excellere, in eo fit plerunque tanta contentio, vt difficillimum ſit ſanctam ſeruare ſocietatem.

Capti

Captiuus ob gulam.

EMBLEMA XCIIII.

Regnatórq; penus, menſaq; arroſor herilis
Oſtrea mus ſummis uidit biulca labris.
Queis tenerã apponẽs barbã falſa oſſa momordit:
Aſt ea clauſerunt tacta repentè domum,
Deprenſum & tetro tenuerunt carcere furem,
Semet in obſcurum qui dederat tumulum.

SVmptum ex Antiphili Epigrammate lib. I. Florileg. tit. εἰς ζῶα, quod tale eſt,

Παμφάγος ἑρπιστὴς καὶ δώματα λυχνοβόρος μῦς,
Ὄστρεον ἀθρήσας χείλεσι πιτνάμενον,
Πώγωνος διεροῖο τέθην ὡς δάξατο σάρκα,
Αὐτίκα δ' ὀστρακέοις ἐπλατάγησε δόμος.

Ἁρμόδῃ δ᾽ ὀδύναισιν ὅδε ἐν κλείθροισιν ἀφύκτεις
Ληφθεὶς, αὐτοφόνον τύμβον ἐπισπάσατο.

Non indiget verſione: quandoquidem ipſe Alciatus expreſsit penè ad verbũ. Vide Adagium, Mus piſcem guſtans.

In garrulum & guloſum.

EMBLEMA XCV.

Voce boat torua, prælargo eſt gutture, roſtrum
Inſtar habet naſi multiforiſq; tubæ.
Deformem rabulam, addictum uentriq;, gulæq;
Signabit, uolucer cùm truo pictus erit.

Alcatraz FOrtè hic eſt, qui paſsim inuenitur apud Indos Mexicanos, dicitúrque Alcatraz, anſeris magnitudine piſcibus victitans, roſtro duarum ſpitha

ſpithamarum, cuius tantùm inferiorem partem mouet. Habet ingluuiem à roſtro ad pectus, in qua piſcium decem libras ingerit, & aquæ vrnam. Reddit facilè quæ ingurgitauit. Quidam autem præ grauedine cecidit, & captus eſt: deglutierat enim paruulum puerum Æthiopem.

Doctorum agnomina.

EMBLEMA XCVI.

Moris vetuſti eſt, aliqua profeſſoribus
Superadiici cognòmina.
Faciles apertóſq; explicans tantùm locos,
Canon uocatur Curtius.
Reuoluitur qui eodem, & iterátq; nimis
Mæander, ut Pariſius.
Obſcurus & confuſus, ut Picus fuit.

Labyrinthus appellabitur.
Nimis breuis multa amputans, ut Claudius,
Mucronis agnomen feret.
Qui uel columnas uoce rumpit, Parpalus,
Dictus truo eſt ſcholaſticis.
Contrà eſt uocatus, tenuis eſſet Albius
Quòd uoce, ueſpertilio.
At ultimas mutilans colobotes ſyllabas,
Hirundo Craſſus dicitur.
Qui ſurdus aliis, ſolus ipſe uult loqui,
Vt ſturnus in prouerbio eſt.
Hic bleſus, ille raucus, iſte garriens.
Hic ſibilat ceu uipera.
Tumultuatur ille rictu, & naribus.
Huic lingua terebellam facit.
Singultit alius, atque tuſſit hæſitans,
Conſpuit alius ut pſecas,
Quàm multa rebus uitia in humanis agunt,
Tam multa ſurgunt nomina.

HOc emblema non alicunde fuit deſumptum: ſed tantùm Academiarum oſtendit more, in quibus ſemper profeſſoribus adduntur cognomina ex vitiis præcipuè deſumpta. Nec in promptu eſt dicere quos hîc notauerit Alciatus: recto enim nomine quoſdam pungit. In quinto verſ. lege, & iterat qui nimis, verſ. 17. Qui ſurdis aliis. Vide adagia Mæandri labyrinthus, Pſecas, aut res. Eſt autẽ Mæander ſinuoſus fluuius: quod nomen plerunque pro obliquitate ſumitur. Pſecas ſtillicidium ſignificat, guttam, aut ſtillam.

Vis

Vis naturæ.

EMBLEMA XCVII.

Pana colunt gentes,(naturam hoc dicere rerum eſt)
Semicaprumq; hominem,ſemiuirumque Deum:
Eſt uir pube tenus,quòd nobis inſita uirtus,
Corde oriens,celſa uerticis arce ſedet.
Hinc caper eſt,quia nos natura in ſecla propagat
Concubitu:ut uolucres,ſquamea,bruta,feras.
Quod commune aliis animantibus,eſt caper index
Luxuriæ,Veneris ſignáq; aperta gerit.
Cordi alij ſophian,alij tribuere cerebro.
Inferiora, modus,nec ratio ulla tenet.

PVlchrum epigramma , & eruditionis atque varietatis plenum : in quo rerum natura depingitur in figura Panos, quem colebat antiquitas,quaſi naturæ Deum , quod & ipſum *Quid antiquitas de Deo Pane fabulata ſit*

indicat nomen: Πᾶν etenim omne ſignificat. Sed audiamus iam antiquitatem quid de hoc Deo dicat, vt aliquid lucis noſtro afferamus emblemati. Phornutus ſiue Cornutus in lib. de natura Deorum, cap. de Pane, Talem, inquit, & Pana eſſe non dubito. Siquidem & ipſe cum hoc vniuerſo idem eſt. Inferior pars huius Dei hiſpida eſt, & hircū refert, ad deſignandā aſperitatem terræ. Superior autem pars ſimilis eſt homini, propterea quòd æther teneat totius mundi principatum. Hoc autem rationabilem deſignat partem. Laſciuū & libidinoſum eum fingunt, propter multas ſeminum cauſas & commiſtiones, quæ ex ipſis fiunt. In locis deſertis eum morari tradunt, vt eius vnitatē oſtendant. Mundus enim eſt vnus & vnigenitus. Nymphas perſequitur: ſiquidem gaudet exhalationibus, quæ ex humido prodeunt, ſine quibus impoſsibile eſt, vt mūdus appareat. Indutus eſſe dicitur nebride, aut pelle pardi, tum propter pulchram rerum omnium varietatem, tum etiam propter colores, qui in mundo cernūtur. σιρτὸν eum appellāt, ſiue quòd à ventis omnibus perflétur, ἀπὸ τῶ συρίττειν id eſt, à flando: ſiue quòd ad ſaltandi ritum ſit minùs aptus: & more ruſticorum, qui politiorem muſam non deguſtarunt, ſubſultet: ἀπὸ τῶ σκιρτᾶν, id eſt, à ſaltādo. Quòd autem plerunque in montibus & ſpeluncis verſatur, factum eſt, vt coronam è pino arbore ſortiretur. Hæc enim arbor montani quippiam & magnificum habet. Fingitur cornutus & bifidos habere pedes. Fuerit fortaſſe

hic

hic & Priapus,cuius vi omnia in lucẽ prorumpunt. Hæc & alia plura Phornutus. Homerus autem in hymno Panos eum Mercurij filium facit, vocatúmque Pana dicit à Baccho, quòd oblectarit omnium deorum animos. Orpheus in hymnis latiùs Panem Deum celebrat.Hymni principium tale eſt, *Orphei hymnus*

Πάνα καλῶ κρατερὸν, κόσμοιο τὸ σύμπαν,
Οὐρανὸν, ἠδὲ θάλασσαν, ἠδὲ χθόνα παμβασίλειαν,
Καὶ πῦρ ἀθάνατον. τάδε γὰρ μέλη ἐστὶ τὰ Πανός.

Id eſt,

Panem inuoco fortem,mundi uniuerſum,
Cælum,mare, terram,omnium regem,
Et ignem immortalẽ.Hæ enim uiolæ curæ ſunt Pani.

Silius Italicus ſic deſcribit Panem lib.3. *Silius Italicus de Pane.*

Pan Ioue miſſus erat ſeruari tecta uolente
Troia pendenti ſimilis Pan ſemper,& uno
Vix illa inſcribens terræ ueſtigia cornu:
Dextera laſciuit cæſa Tegeatide capra,
Verbera læta mouens feſta per compita cauda,
Cingit acuta comas,& opaca tempora Pinus,
Ac parua erumpunt rubicunda cornua fronte.
Stant aures ſummóq; cadit barba hiſpida mento.
Paſtorale Deo baculum,pelliſq; ſiniſtrum
Velat grata latus teneræ de corpore damæ.

Sed quæcunque hactenus de Pane dicta ſunt, explanatius ſcripſit Seruius in Bucol.Virg.Pan, inquit, Deus eſt ruſticus in naturæ ſimilitudinem formatus.Vnde dicitur Pan, id eſt, omne. Habet etiam cornua ad ſimilitudinem radiorum ſolis,& lunæ cornuũ. Rubet eius facies ad ætheris imitationem. In pectore nebridã habet *Seruius in Virg.*

ſtellatam, vt ſtellas imitetur. Pars inferior hiſpida, propter arbores & feras. Caprinos habet pedes, vt oſtendat terræ ſoliditaté. Fiſtulam habet ſeptem calamorum, propter harmoniam ex ſepté ſonis. Pedum habet, propter annũ, quem in ſe recurrere fingunt Poëtæ; cum amore Deo luctatum eſſe, & ab eo victum; quia omnia vincit amor. Ex his autem Seruij verbis admoneor elegantiſsimi Epigrãmatis de Amoris & Panis lucta, quod hûc apponendum duxi: quandoquidem nec abhorret multùm à materia, nec eſt

Stroza pater. iniucundum auditu.

Pan & amor quondam certare uolentes,
Deponunt calamos ille uel ille ſacros.
Hic onus alarum, uilloſæ nebridos ille;
Proiicit hic arcus, proiicit ille pedum.
Tunc liquido exutos artus perfundit oliuo:
Cecropiæq; modum ſeruat uterq; Pales.
Conſeruêre manus totis conatibus ambo;
Robore Pan fidens, dexteritate puer.
Aſpera pugna fuit, primiſq; aſſultibus anceps:
Nunc Pana aiebant uincere, nunc puerum.
At demum elato prenſauit cornua ſaltu,
Panáq;, qui uincit omnia, uicit Amor.

Porphyrius Sed iam addamus aliquid de Pane; quod peritioris literaturæ auidos nõnihil delectare poſſit. Porphyrius in lib. de reſponſ. Panem famulum Dionyſij facit, & in numero bonorũ Deorũ collocat: nihilomin⁹ narrat agricolis quibuſdã apparuiſſe, quos repétè mortuos confirmat, interrogatũq; Apollinẽ de nece nouẽ agricolarũ

Apollinis reſponſum. in quodam Branchidarum agro, ſic reſpondiſſe,

Torum

Toruum Dionyſij famulus Pan auriq; cornis,
Per nemora obſcura gradiens,monteſq; per altos,
Pinum una(atque alia reſonans ſyringa tenebat)
Geſtabat manu:multos is corpore uaſto
Proſtrauit,mortiq; uiros dedit horridus ille.

Sed magna dignum eſt admiratione quod Plutarchus refert in eo lib.quem compoſuit de Tacentibus oraculis, qui liber nondum latinitate donatus eſt. Ne tamen græcis centonibus obſtrepam,eius verba,quantum potero,exprimere conabor,quæ ſic ſe habent:De morte autem huiuſmodi Dæmonum,hæc ab homine nec imprudente nec futili nobis ſunt tradita. Epitherſes præceptor Grammaticæ fuit Æmiliani Rhetoris(quem & vos aliquando diſſerentẽ audiiſtis) pater. Nauigaturus hic in Italiam, nauim conſcendit, mercimoniis, mercatoribúſque multis plenam,qui ſe audiiſſe dicebat (cum ſub noctẽ circa Echinadas inſulas ventus poſuiſſet,nauíſque prope Paxas conſtitiſſet) vigilantibus plurimis, multis etiam à cœna bibentibus,repentè cuiuſdam vocem auditam è Paxis,Thamum nomine inclamantem, ita vt omnes teneret admiratio.Erat verò Thamus Ægyptius vir eiuſdẽmque nauis gubernator,non tamen omnibus,qui aderant, nomine cognitus. Bis itaque vocatum ſiluiſſe, tertiò reſpondiſſe. Aſt illum (quiſquis erat) altiore voce clamaſſe,Cùm perueneris ad Palodes,hæc verba nunciabis, πὰν ὁ μέγας τέθνηκε. Hoc eſt, Pan magnus interiit. His auditis Epitherſes dicebat obſtupuiſſe cunctos,conſultaſſéque inter ſe peragendáne, an negligenda

Hiſtoria notanda.

eſſent,quę audiiſſent: cenſuiſſe Thamum (ſi aſpirarent venti) ſilentio pręternauigandum,ſin autem deficerent, vbi eo locorum veniſſent, manifeſtanda quæ audierant.Cùm tandem ad Palodes venerunt,& nauis,neque vẽtis neque vndis poſſet impelli, è prora obuerſum in terram Thamum, pronunciaſſe iuſſa, hoc eſt, ὁ μέγας πᾶν τέθνηκε. Id eſt, Magnus Pan obiit.Hæc vixdum perfecta verba vlulatu magno, nec vnius modi, ſed quaſi multorum gementium excepta ſunt. Quæ res(quoniam multis præſentibus acciderat)celeriter Romã eſt allata.Thamus ipſe à Tiberio Cæſare accerſitus. Conſuluit deinde Tiberius Philoſophos, quemnam Panem illum arbitrarentur. Qui reſponderunt, ex Mercurio & Penelope natum eſſe credi oportere. Hactenus ſunt verba Plutarchi. Euſebius verò refert hæc & ſimilia accidiſſe,quo tempore ſub Tiberio Cæſare Chriſtus Deus ac Dominus noſter paſſus eſt,qui omne dæmonum genus è vita expulit. Quanquam quid vetat hanc vocem intelligi poſſe de Chriſto Seruatore noſtro, qui verus eſt Pan, id eſt, Omne, ac totius naturæ dominus & conſeruator? Sunt qui aſſerant illam vocem auditam è Paxis illa nocte,quę poſt paſſionem Dominicam ſequuta eſt anno Imperij Tiberij,18.Sed hæc hactenus.

Euſebius de Pane.

Illa vox intelligi poteſt de Chriſto.

Cordi alij ſophiam. Cicero, 1. Tuſcula. Quæſt. Alij (inquit) in corde: alij in cerebro dixerunt animi ſedem eſſe & locum.Homerus & Heſiodus in corde videntur poſuiſſe intelligentiam: ídque ſignificari volunt ſapiẽtiores per illa verba paſ

Ciceronis de ſede animi opin.

ba paſsim apud hos poëtas repetita, σὺ δ᾽ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν. Hoc eſt, vt dixit Maro, Tu condita mente teneto. Sunt enim phrenes ſeptum *Phrenes.* tranſuerſum ſiue præcordia. Vnde pro mente aut animo ſumuntur. Plutarchus tamen lib. 1. de Placitis Philoſophorum, teſtimonio Platonis, in capite mentem collocat: Plutarchi verba ſunt, Propterea (inquit Plato) mens, quæ in homine auguſtiſsima pars eſt, in capite conſtituta eſt. Herodotus in Euterpe loquens de Ægyptiorum moribus, Panos (inquit) ſimulachrum & pictores pingunt, & ſtatuarij ſcalpunt, quem admodum Græci caprina facie, hirciniſque cruribus, haudquaquam exiſtimantes eum eſſe talē, ſed ſimilem cæteris diis. Qua tamen eum cauſa talem deſcribant, non eſt mihi relatu iucundum. Vide Plutarchum lib. 4. de placit. philoſoph. ca. 5. Vide Alex. Aphro. in 7. μετὰ τὰ φυσικά. Vide Lucret. lib. 3.

Ars

Ars Naturam adiuuat.

EMBLEMA XCVIII.

Vt ſphæræ Fortuna, cubo ſic inſidet Hermes:
Artibus hic, uariis caſibus illa præeſt.
Aduerſus uim Fortunæ eſt, ars facta: ſed artis
Cùm fortuna mala eſt, ſæpe requirit opem.
Diſce bonas artes igitur ſtudioſa iuuentus,
Quæ certa ſecum commoda ſortis habent.

Fortunæ figura. SVmptum ex Galeno in orat. ſuaſoria ad artes in prin.operum, qui de fortuna loquens ſic ait, Cuius indicare nequitiam cùm veteres conſtituiſſent, in fœmineam ſpeciem exprimere non contenti (quanquam hoc ſatis aptũ erat amentiæ ſignum) gubernaculum etiam manibus habendum dederunt, baſin pedibus globoſam

ſam ſubiecerunt, eam denique orbatam oculis effinxerunt: vt ſcilicet per has figurandi rationes, fortunæ inconſtantiam expreſſam oſtenderent. Et paulò inferius, Mercurium verò tanquam rationis dominum & artium omniũ authorem: aſpice rurſus, vt alia, quàm fortunam effigie decorarũt. Nam iuuenis eſt formoſus, nec eiuſmodi, vt fucatum quicquam in eo aut comptum deprehendas: ſed in cuius forma animi virtutes protinus eluceant. Eſt enim hilari vultu, acribus oculis, baſi innititur: ſic vndique figuratæ, vt quadrantal, ſeu teſſeram referat, qua maximè figura res ipſa ſtabilis ac immobilis redditur &c.

Vt fortuna pilæ. De fortuna pleni ſunt Philoſophorum & poëtarum libri. Addam tamen Pacuuij carmina, quæ citantur in 2. Rheto. ad Herennium, *Pacuuij carmẽ de fort.*

Fortunam inſanam eſſe & cæcam,
Et brutam perhibent philoſophi,
Saxoq; inſtare globoſo prædicant uolubili.
Ideo quò ſaxũ impulerit eò cadere fortunam autumãt.
Cæcam ob eam rem iterant: quia nil cernat, quò ſeſe applicet.
Inſanã autẽ aiunt: quia atrox, incerta, inſtabiliſq; ſit.
Brutã: quia dignũ atq; indignũ nequeat internoſcere.

Vide Lactant. diuinar. inſtit. 3. & Auguſt. de Ciuit. Dei 2. 4. & 7.

Cubo ſic mſ. Hermes. ἑρμῆς Mercurius dicitur, eò quòd ſit deorum interpres: ἀπὸ τοῦ ἑρμηνεύειν, quod eſt interpretari. *Hermes vnde.*

Aduerſus uim fortunæ &c. Vide Ariſtot. 6. Ethi.

ad Ni

ad Nicomachum, cap. 4. vbi citat Agathonis verſic.

Τέχνη τύχην ἔστερξε, ϗ τύχη τέχνην.

Id eſt,

Fortuna chara eſt arti, ars quoque fortunæ.

Vide præter loca citata Cælium Rhodiginum libro 22. capite nono in fine. Et eundem libro vigeſimooctauo, capite 12. Et Didymum ſuper Odyſſ. 23.

Conciliatur emblematiō dicto Agathonis. *Aduerſus &c.* Hoc videtur diſſentire cum illo Agathonis, Fortuna chara eſt arti &c. Sed non ita eſt: quod vt intelligatur, ſimilitudine quadam demonſtratur. Arboribus fructu, & pomis luxuriantibus ſolent ſubſtitui quædam furcæ, ne rami ingenti onere preſsi ruinam faciant. Sic aduerſus vim fortunæ ars eſt facta: & fortuna requirit artis opem.

Vide Plutarchum in libello de fortuna.

In iuue

In iuuentam.

EMBLEMA XCIX.

Natus uterque Iouis, tener atque imberbis uterque,
Quem Latona tulit; quem tulit & Semele,
Saluete, æterna ſimul & florete iuuenta,
Numine ſit ueſtro quæ diuturna mihi.
Tu uino curas, tu uictu dilue morbos,
Vt lento accedat ſera ſenecta pede.

EX Callimacho, vt refert interpres Lycophronis pag. 42. Colebatur enim Delphis Dionyſius cum Apolline. Precatur longam iuuentæ viriditatem à Diis, qui nunquam conſeneſcunt, Apolline atque Baccho, qui ſemper florẽte iuuenta pinguntur. De Baccho iã multa diximus. Epigrãma clarũ eſt, nec indiget luce.

In

In quatuor tempora anni.

EMBLEMA C.

Aduenisse hyemem fringilla renuntiat ales.
Ad nos uere nouo garrula hirundo redit.
Indicat æstatem ſeſe expectare cuculus.
Autumno eſt tantùm cernere ficedulas.

EX vulgari obſeruatione ſump:um. Solemus enim per quatuor auicularum genera, quatuor anni tẽpora deſignare. Fringilla enim, quæ græcè σπίζα, Hiſpanè *aguzanieue*, hyemem ſignificat. Hirundo vere nouo incipiente aduentat. Vnde prouerbium, Vna hirundo non facit ver. Ouid. 2. Faſto.

Fringilla à frigore dicta. Ariſt. 8. ca. 3. hiſt. anim.

Fallimur? an ueris prænunt'a uenit hirundo?

Cuculus æſtatem prænuntiat, de quo iam diximus

Cuculus æſtatis prænuntius.

mus. Ficedulæ autē ab edendis ficis dictæ, Autumno non ſolùm crebræ ſunt, ſed etiam moleſtæ. Martialis,

Cùm me ficus alat, cùm paſcar dulcibus uuis,
Cur potiùs nomen non dedit uua mihi?

Scyphus Neſtoris.

EMBLEMA CI.

Neſtoreum geminis cratera hunc accipe fundis,
Quod grauis argenti maſſa profudit opus.
Clauiculi ex auro: ſtant circum quatuor anſæ:
Vnamquanque ſuper fulua columba ſedet,
Solus eum potuit longæuus tollere Neſtor.
Mæonidæ doceas quid ſibi muſa uelit?

V

Eſt cœlum ſcyphus ipſe:color argenteus illi eſt:
Aurea ſunt cœli ſydera clauiculi.
Pleiadas eſſe putant,quas dixerit ille columbas,
Vmbicili gemini magna minórq; fera eſt.
Hæc Neſtor longo ſapiens intelligit uſu:
Bella gerunt fortes,callidus aſtra tenet.

Poculum Neſtoreũ. POculi Neſtorei deſcriptio ex Homero ſumpta eſt. Quid poculi compoſitio ſignificet ex Athenæo Dipnoſop.10.cap.12. Homeri carmina ſic ſe habent,

Πὰρ δὲ δέπας περικαλλὲς ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραιὸς
Χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον· οὔατα δ' αὐτοῦ
Τέσσαρ' ἔσαν, δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον
Χρύσειαι ἰεμέθοντο, δύω δ' ὑποπυθμένες ἦσαν.
Ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης
Πλεῖον ἐόν. Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν.

Sic ego vertebam,

Et pulchram iuxta phialam,quam duxerat aureis
Transfixam clauis longæuus: quatuor anſæ
Huic inerant:geminæ circum unamquamq; columbæ
Ex auro ardebant:geminis erat abdita fundis,
Hanc ſi plena foret,magno conamine quiſquam
A menſa:Neſtor uerò facilè ipſe leuabat.

Verba Athenæi de poc. Neſt. Verba porrò Athenæi ad hunc ferè modum ſe habent, Neſtoris poculum quatuor aures, vt Homerus teſtatur, habebat:quod ita Poëta deſcripſit,vt cæli faciem repræſentaret.Argentum enim quo tantum poculum conflatum erat,cęli colorem indicat : claui aurei, ſtellas: Peliades quæ circum aures erant, Pleiades referebant (Peliadas ſiquidem ſæpe Poetæ, pro, Pleiadas *Simonides de pleiadib.* poſuerũt) vt Simonides & Pindarus teſtantur,

per

per tranſmutationem literæ. Et quando Homerus πελειάδας, id eſt, columbas, inducit Ioui ferentes Ambroſiam, de Pleiadibus, non de columbis eſt intelligendum. Hæc breuiter ex longiſsima Athenæi diſputatione, quem vide. *Ouidius 4. Faſtor.*

Stant circum &c. Quatuor, inquit Alciatus, anſas, ſeu aures habebat poculum, & quatuor columbas: ſed Athæneus ſex ponit columbas, quæ, vt inquit Ouidius, ſeptem dici, ſex tamen eſſe ſolent. Vide igitur num Alciatus fuerit memoria lapſus. *Alciati lapſus.* Meminit & Martialis huius poculi & columbarum lib. 8. Epigr. in Euctum:

Hi duo longæuo cenſentur Neſtore fundi:
Police de Pylio trita columba nitet.

Longæuus tollere Neſtor. De Neſtore eiúſque ætate ſatis diximus in Emblemate, De Baccho.

Mæonidæ doceas. Cur Homerus dicatur Mæonides, diximus in Ganymede.

Eſt cælum Scyphus. Scyphos, Athenæo Authore, duplicem habet declinationem ὁ σκύφος, τοῦ σκύφου, &, τὸ σκύφος, τοῦ σκύφου. *Scyphos.* Dicitúrque, vt ipſe putat, Scyphos quaſi Scythos: quia Scythæ præter modum inebrientur. Vide de hoc nonnihil & apud Eraſmum in Adagio Epiſcythizare. Eſt porrò ſcyphus vas ligneũ rotundum, lac ſerúmve capiens: Herculi dicatus, vt Cantharus Baccho.

Magna minórq; fera eſt. Hemiſtichion Ouidianum ex lib. 4. Triſt. Eleg. 3. ſic,

Magna minórq; feræ: quarum regis altera Graias:
Altera Sydonias (vtraq; ſicca) rates.

Polum Arcticum intelligit, vbi eſt Vrſa maior,

& Vrſa minor. Quarum fabulã vide apud Oui-dium Metamorp. 2.

Vrſa maior & minor.

Hæc Neſtor longo &c. Hæc ad aſtrologiam retulit noſter Alciatus. Eraſmus verò ad aſsiduitatem, quẽ vide in prouerbio, Stilla aſsidua ſaxum excauat. Vter melius ſenſerit, non eſt meũ iudicare. Vtramq; ſententiã elicies ex Athenæo.

Quæ ſupra nos, nihil ad nos.

EMBLEMA CII.

Caucaſia æternum pendens in rupe Prometheus
Diripitur ſacri præpetis ungue iecur.
Et nollet feciſſe hominem, figulóſq; peroſus
Accenſam rapto damnat ab igne facem.

Roduntur

Roduntur uariis prudentum pectora curis,
Qui cœli affectant ſcire, deûmq́; uices.

PRomethei fabulam narrat Heſiodus latè in Theogonia: tangit in Georg. Sed illam latiùs proſequitur Iulius Higinus in Poëtico Aſtronomico, ca. de ſagitta. Prometheus (inquit) qui propter excellentiam ingenij miram, homines finxiſſe exiſtimatur, dicitur à Ioue impetraſſe vt partem hoſtiæ in ignem coniicerent: partem in ſuo conſumerent victu. Idq́; poſtea conſuetudo firmauit. Quod cùm facilè à Deo, non vt ab auaro homine impetraſſet, ipſe Prometheus immolat tauros duos. Quorum primùm iocinora cùm in aram poſuiſſet, reliquam carnem ex vtroque tauro in vnum compoſitam corio bubulo texit: oſſa autem, quæ circa reliqua fuerunt, pelle contecta, in medio collocauit: & Ioui fecit poteſtatem, vt quam vellet eorum ſumeret partem: Iupiter autem, etſi non pro diuina fecit cogitatione, neque vt Deum licebat, omnia quæ debuit, ante prouidere. Sed (quoniã credere inſtituimus hiſtoriis) deceptus à Prometheo, vtrunque putans eſſe taurum, delegit oſſa, pro ſua dimidiã parte. Itaq; poſtea in ſolẽnibus & religioſis ſacrificiis, carne hoſtiarum conſumpta, reliquias, quæ pars fuit eorum, eodem igni comburunt. Sed vt ad propoſitum reuertamur, Iupiter cùm factum reſciſſet, animo permoto, mortalibus eripuit ignẽ. Prometheus autem conſuetus inſidiari, ſua opera ereptum

Iul. Higinus de Prometh.

Iupiter deceptus à Prometheo.

mortalibus ignem reſtituere cogitabat. Itaque cæteris remotis venit ad Iouis ignem: quo diminuto & in ferulam coniecto lætus, vt volare, non currere videretur, ferulam iactans, ne ſpiritus interclusus, vaporis extingueret in anguſtia lumen. Itaque homines adhuc plerunque qui lætitiæ nuntij fiunt, celerrimè veniunt. Præterea in certatione ludorum curſoribus, inſtituerunt ex Promethei conſuetudine, vt currerent lampadem iactantes. Pro quo Iupiter facto mortalibus parem gratiam referens, mulierem tradidit his, quam à Vulcano factam Deorum voluntate omni munere donauit. Itaque Pandora eſt appellata. Prometheum autem in mōte Scythię, nomine Caucaſo, forrea cathena vinxit: quem alligatum ad triginta millia annorum Æſchilus Tragœdiarum ſcriptor ait. Præterea admiſit ei aquilam, quæ aſsiduè noctu renaſcentia iocinora exeſſet. Vide Lucia. in Prometh. ſiue Caucaſo. Et in Deorum dialog. ſub perſonis Iouis & Promethei. Et in opuſculo de ſacrificiis, & in Amoribus. Quæ omnia ideo ficta eſſe aſſerit Ariſtides lib 2. contra Platonem: quia Prometheus Rhetoricem communicauit mortalibus. Qua de re vide plura apud Eraſmū in Adagio, communis Mercurius. Plutarchus in libello de fortuna: Prometheus (inquit) furtim è cælo nobis afferens ignē, id eſt, rationem: omnia iſta ſuppeditat. Et paulò inferiùs, Fabella de Promethei igne alio atque alio viritim omnibus diuiſo, ſub inuolucro indicat partes prudentię

Vide adagium, lāpada tradere.

Pandora.

Ariſtides lib. 2. contra Plato.

dentiæ,in orbem particulis exiguis eſſe diſperſas,deinde ſe recepiſſe in ordinem.Seruius Grãmat. in Sileno Verg. aliam allegoriam huius fabulæ affert, & quæ magis fortaſſe quadret noſtro huic emblemati. Prometheum Aſſyriis Aſtrologiam indicaſſe,quam in monte Caucaſo diutina obſeruatione deprehenderat. Aquilam eſſe ſollicitudinem, quæ illius cor vexaret & corroderet.Per Mercurium debere intelligi prudentiam, deprehendiſſe rationem fulminum Prometheum,hominibúſque indicaſſe.Denique ne longior ſim, vide ipſum Seruiũ in illo verſu, *Vide Budæum de rat. ſtudij.*

Caucaſeáſq; refert uolucres,furtúmq; Promethei.

Plinius lib.7.cap. 56. ait Prometheum aſſeruare ignem in ferula, primum docuiſſe.

Caucaſia æternùm. Sic Politianus in Nutritia,

Nondum Caucaſia pendens in rupe Prometheus.

& Martialis,

Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus,
Aßiduam nimio pectore pauit auem.

Æternùm aduerbium eſt:pro,perpetuò,Sed dignum videtur inquiſitione,quamobrem dixerit, æternùm:quandoquidem poſtea ſolutus eſt Prometheus, vt ex Luciano & Higino conſtat locis citatis?Duplicem aſsigno reſponſionem. Aut,ęternum,capitur pro lõgiſsimo temporis ſpatio, ſiquidem vt diximus, ad triginta millia annorum iacuit religatus, aut nunquam re vera fuit ſolutus. Nanque ne Iouis iuſiurandum irritum caderet,ex duabus rebus,hoc eſt ferro & lapide quibus Prometheus fuerat alligatus, digitum

Vnde primus anulorum vſus.

Plinius de anulorum & gemmis.

illius Iupiter vinciri iuſsit. Qua conſuetudine homines vſi, quo ſatisfacere Prometheo viderentur, anulos lapide & ferro concluſos habere cœperunt. Qua de re meminit Plinius in Proœmio lib. 36. his verbis, Quæ fuerit origo gemmarum, & quibus initiis in tantum hæc admiratio exarſerit, diximus quadantenus in mentione auri anulorúmque. Fabulæ primordium à rupe Caucaſea tradunt, Promethei vinculorum interpretatione fatali: primúmque ſaxi fragmentum incluſum ferro ac digito circundatum hoc fuiſſe anulum, & hoc gemmam.

Diripitur ſacri præpetis. Diripitur iecur, Græca loquutio frequentiſsima poetis, in qua deeſt Græcis κατὰ, id eſt, ſecundum, vt nuda pedem, fractus membra Ouidius,

— partes quaſcunq; ſedendo
Flectitur.

Diripitur &c. Periphraſis eſt aquilæ, quæ, vt alibi diximus Ioui ſacra eſt. Hanc autem aquilam (inquit Higinus) nonnulli ex Typhone, & Echidna natam: alij ex terra & Tartaro, complures Vulcani factam manibus demonſtrant: animámque ei ab Ioue traditam dicunt.

Et nollet feciſſe hominem. Prometheus enim hominē fecit, vt ait Ouidius primo lib. Metam.

Natus homo eſt ſiue hunc diuino ſemine fecit
Ille opifex rerum, mundi melioris origo:
Siue recens tellus, ſeductáq; nuper ab alto
Aethere cognati retinebat ſemina cæli.
Quam ſatus Iapeto mistam fluuialibus undis
Finxit in effigiem moderantum cuncta Deorum.

Ab igne

Ab igne. Solis intellige vt plerique fabulantur, quanuis ſupra dixerimus ignem illum fuiſſe Iouis.

Roduntur uariis. Ex his duobus verſiculis eruẽdus fuerat titulus. Siquidem totius emblematis hic eſt cardo. Inſcribe igitur pro titulo, ſi placet, *Qui addit ſcientiam, addit dolorem*, vt legimus in ſacris literis. Hæc duo carmina videntur alludere ad illud Pythagoricum dogma, Cor ne edito. hoc eſt, animam doloribus, angoribúſque non excruciandam, vt explanat Diogenes Laërtius in vita Pythag. Cui cõſonat Alexan. Aphro. in Problema. ſententia. Similiter (inquit) Prometheus cùm ſapiẽs eſſet, ſidereæque aquilæ cauſam perueſtigaret, naturámque eius ac ſitum: cúmque diſcendi cupiditate veluti exederetur, tum demum quieuit, cùm ei Hercules dubitationem omnem ſua ſapientia ſoluit. *Titulus reponitur.*

Roduntur uariis prudentum. Bene dixit, prudentum: nam reliquos non ſimilis macerat cura: & prudentes refert Prometheus. Nam προμήθεια, prudentiam, prouidentiámve ſignificat, & προμηθεύομαι proſpicio, prouideo. Vnde Adag. προμηθεὺς μετὰ τὰ πράγματα, id eſt, Prometheus poſt res confectas. de homine qui ſemper ſerò ſapit: qualis fuit Epimetheus huius frater. Addamus nunc corollarij vice, queſtus Promethei apud Æſchilum, vt Cicero vertit 2. Tuſcullan. Quæſtio. *Prometbe. refert prudentes.* *Aeſchili verſus de Prometh. queſt.*

Titanum ſoboles, ſocia noſtri ſanguinis
Generata cælo, aſpicite religatum aſperis

Vinctúmq; ſaxis:nauem ut horriſono freto
Noctem pauentes timidi adnectunt nauitæ.
Saturnius me ſic infixit Iuppiter,
Iouiſq; numen Mulcibri aſciuit manus.
Hos ille cuneos fabrica crudelem inferens
Perrupit artus: qua miſer ſolertia
Tranſuerberatus caſtrum hoc furiarum incolo.
Iam tertio me quoq; funeſto die
Triſtia uolatu aduncis lacerans unguibus,
Iouis Satelles paſtu dilaniat fero.
Tum iecore opimo farta & ſatiata affatim
Clangorem fundit uaſtum, & ſublime aduolans,
Pinnata cauda noſtrum adulat ſanguinem.
Cùm uerò ad eſum inflatu renouatum eſt iecur,
Tum rurſus tetros auida ſe ad paſtus refert.
Sic hunc cuſtodem mœſti cruciatus alo,
Qui me perenni uiuum fœdat miſeria.
Namq; ut uidetis uinclis conſtrictus Iouis,
Arcere nequeo diram uolucrem à pectore.
Sic me ipſe uiduus peſtes excipio anxias,
Amore mortis terminum inquirens mali:
Sed longè à letho numine aſpellor Iouis.
Atq; hæc uetuſta ſeclis glomerata horridis,
Luctifica clades noſtro infixa eſt corpori:
Ex quo liquatæ ſolis ardore excidunt
Guttæ, quæ ſaxa aßiduè inſtillant Caucaſi.

Vide etiam Phornutum in lib. de Natu. Deor. cap. de Prometh. Extant & Græca epigrammata Iuliani in lib. 4. epigram. Græco. tit. εἰς εἰκόνας ἡρώων.

In

In aſtrologos.

EMBLEMA CIII.

Icare per ſuperos qui raptus & aëra, donec
In mare præcipitem cæra liquata daret:
Nunc te cæra eadem, feruénſq; exuſcitat ignis,
Exemplo ut doceas dogmata certa tuo.
Aſtrologus caueat quicquam prædicere, præceps
Nam cadet impoſtor, dum ſuper aſtra uolat.

IMitatus eſt Alciatus Epigramma Iuliani ex lib. 4. Epigramma. quod tale eſt, *Iulianus.*

εἰς Ἴκαρον χαλκοῦν ἐν λουτρῷ
ἱστάμενον.

Ἴκαρε, κηρὸς μὲν σε διώλεσε, νῦν δέ σε κηρῷ
Ἤγαγεν εἰς μορφὴν αὖθις ὁ χαλκοτύπος.

Ἀλλ' ἀ

Ἀλλ' ἄγε μὴ πτερὰ πάλλε κατ' ἰέ.α, μὴ τὸ λοετρὸν
Ηερόθεν πίπτων Ἰκάριον τελέσῃς.

κηρὸς Nos ad verbum ferè tranſtulimus, quanuis verba illa κηρὸς & κηρῷ, nobis item vt Alciato negotium præbuerunt. Nam in primo loco κηρὸς ceram ſignificat: in ſecundo videtur accipi pro igne. Quod verbum Alciatus volens exprimere dixit;

Nunc te cera eadem ferúenſque exſuſcitat ignis.

q; pro, id eſt. Vt intelligas (q;) pro (id eſt) poſitum. Quod in poëtis ſæpe notarunt Commentatores, vt ſit ſenſus, Nunc eadem cera, hoc eſt, ignis artificis te iterum ſuſcitat. Nam Icarus hic, de quo loquitur poëta, ænea erat imago Icari. Noſtram igitur verſionem accipe.

In Icarum æneum extantem in lauacro.

Icare cera quidem te perdidit, ipſa ſed igne
Artificis rediit priſtina forma tibi.
Nunc age ne moueas pennas, ne fortè lauacrum,
Aethere ab uſq; cadens, Icarium facias.

Icarus Dædali filius. Icarus Dædali filius fuit, quos Minos Cretæ rex in labyrintho incluſit. Sed Dædalus corruptis cuſtodibus ſub faciendi muneris ſpecie, quo ſimulabat poſſe regem placari, cera & pennis alas ſibi & filio fabricauit, & aufugit volando. Sed Icarus altiora petens, ſolutis ex calore ſolis pennis, mari, in quod cecidit, nomẽ impoſuit. Hæc Seruius 6. Æneidos. Quæ ob id videntur ficta, quòd vela Icarus: malum, & antennas Dædalus inuenerit, teſte Plinio lib. 7. cap. 57. Palephatus autem

autem ait in ſcapha fugiſſe Dædalum, periiſſéque Icarum in mari, cui nomen dederit. Hanc fabulam pulchrè canit Ouid.lib.8.Metam. non longè à prin. ſed pulchrius atque iiſdem penè verbis in 2.de arte amâdi ſtatim in princi.Diod. Sicul.rer.antiq.lib.4.cap.13.

Aſtrologus caueat. Hoc epigrămate non damnat autor aſtrologiam, vt quidam putant ignari: ſed meritò damnat præcipites aſtrologos, qui cùm nihil ſciant, omnia tamen ſe ſcire atteſtantur, præſtigiíſque omnia complent, quales multos paſsim inuenias. Vide in 2.lib Epigra.Græc. tit.In aſtrologos.

Qui alta contemplantur, cadere.

EMBLEMA CIIII.

Dum

Dum turdos uiſco, pedica dum fallit alaudas,
Et iacta altiuolam figit harundo gruem,
Dipſada non prudens auceps pede perculit: ultrix
Illa mali, emiſſum uirus ab ore iacit.
Sic obit, extento qui ſydera reſpicit arcu,
Securus fati, quod iacet ante pedes.

EX lib. 3. Epigram. Græc. eſt autem Antipatri Sidonij. Ille autem ſumpſit argumétum ex fabulis Æſopi. Epigramma eſt huiuſmodi,

Ὁ πρὶν ἐγὼ καὶ ψῆρα, καὶ ἁρπάκτειραν ἐρύκων
Σπέρματος ὑψιπετῆ ἐις ἐνίαν γέρανον,
Ῥινοῦ χερμαστῆρος εὔστροφα κῶλα τιταίνων
Ἀλκιμένης πτανῶν εἶργον ἀπώθεν νέφος.
Καί με τίς οὐτήτειρα περὶ σφυρὰ διψὰς ἔχιδνα
Σαρκὶ τὸν ἐκ γενύων πικρὸν ἐνεῖσα χόλον,
Ἠελίου χήρωσεν. ἴδ᾽ ὡς τὰ κατ᾽ αἰθέρα λεύσσων,
τὸν ποσὶν οὐκ ἐδάην κῆμα κυλινδόμενον.

Fernandi Sanctij verſio.

Sic meus frater Fernandus Sanctius vertit,

Qui prius & ſturnum matura è meſſe fugabam
Paſcentémq; auidè ſemina noſtra gruem,
Excutiens torto ſaxum de uerbere fundæ
Arcebam innumeras Alcimenes uolucres.
Cùm me lethalis talos prope dipſas, amaram
Inſpirans bilem faucibus interimit.
En ego qui ſummum ſpeculatus ſum aëra, cladem
Non animaduerti quæ fuit ante pedes.

Turdus.

Dum turdos. Turdus auis eſt nota optimi ſaporis. Vnde dixit Horatius in Epiſtō.

Nil melius turdo, uulua nil dulcius ampla.

& Martialis,

Inter aues turdus ſi quis me iudice certet,
Inter quadrupedes gloria prima lepus.

Hiſpanè

Hiſpanè dicitur *Zorzal*.

Dum fallit alaudas. Alauda & galerita, idem eſt: ſic dicta, quòd apicem habet ſupra caput ad ſimilitudinem galeæ. Et Cæſar legionem Alaudã vocauit. Vnde Cicero ad Atticum, Antonius cum Legione alaudarum ad vrbem pergeret. *Alauda.*

Dipſada non prudens. διψὰς genus ſerpentis, viperæ ſimile, à διψῶ, quod eſt, ſitio, qui exhaurit omnem humorẽ, & ſiccitatem inducit ad mortem vſque. Plinius lib. 2. c. 8. & lib. 22. cap. 5. *διψάς.*

Auceps. Eſt qui aues aucupatur, ab auis & capio. Erat aũt hic, vt dictum eſt, Alcimenes. Tali ſimilitudine vſus eſt Horatius in arte poetica, *Auceps.*

Si veluti merulis intentus decidit, auceps
In puteum, foueámue.

Huc etiam pertinet locus de Thalete, qui ab anicula fuit irriſus, quòd in foueam inciderit, dũ aſtris nimis eſſet intentus. *Thales.*

Poten

Potentiſsimus affectus amor.

EMBLEMA CV.

Aſpice ut inuictus uires auriga leonis,
Expreſſus gemma puſio uincat amor:
Vtq; manu hac ſcuticam tenet, hac ut flectit habenas,
Vtq; eſt in pueri plurimus ore decor.
Dira lues procul eſto: feram qui uincere talem
Eſt potis, à nobis temperet ánne manus?

Argentarij epigra. EX lib. I. Epigramma. Græco. tit. εἰς ἔρωτα. Eſt autem epigramma Argentarij ſic,

Αὐγάζω τὸν ἄφυκτον ἐπὶ σφραγῖδος ἔρωτα
χερσὶ λεοντείαν ἀνιοχεῦντα βίαν.
Ὡς τᾷ μὲν μάστιγα κατ' αὐχένος, ᾇ δὲ χαλινὺς
Εὐθύνει, πολλὰ δ' ἀμφιτέθηλε χάρις.

φρίασω

φρίσσω τὸν βροτολοιγὸν, ὃ γὰρ καὶ θῆρα δαμάσδων
Ἄγριον οὐδ' ὀλίγων φείσεται ἀμερίων.

Nos vt intelligi tantùm poſsit, ſic feſtinanter vertimus,

Conſpicor inuictum pulchra in teſtudine Amorem
Frænantem manibus terga ſuperba leæ.
Hácq; manu ſcuticam per colla hæc grandia fræna
Dirigit, & pueri ſplendet in ore lepos.
Horreo carnificem: nam qui fera colla leonum
Sic domat, à nobis temperet ipſe manus.

Expreſſus gemma. Geſtabatur enim in anulo, vt moris eſt, in gemmis anulorum ſimilia emblemata geſtari. σφραγὶς autem baltheum, ſigillum, & teſtudinem ſignificat.

Vtq; manu &c. Ita legendum eſt, vt ſcripſit Alciatus. Nam qui vitare voluerunt vitium carminis, in alia ſtulti cucurrerunt, vt ait Horatius. Sed non eſſe vitium carminis, ſi T litera producatur in cæſura, multis teſtimoniis poſſem defendere, è quibus pauca accipe. Martianus communem affirmat eſſe literam T. finalem. Quod ego non in vniuerſum præcipi velim, ſed tantùm, vt dixi, in cæſura. Virg. 10. Æneidos, *T. litera communis in carmine.*

Nam tibi Thymbre caput Euandrius abſtulit enſis.
Idem lib. 10.

Per medium qua ſpina dedit, haſtámq; receptat.
Iuuenalis,

Magnus ciuis obit & formidatus Othoni.
Ouid. 3. Metam.

Nubibus eſſe ſolet, aut purpureæ auroræ.
Horat. 1. Ser.

Qui non defendit alio culpante ſolutos.

Idem eodem,

Quum grauius dorſo ſubiit onus, incipit ille.

Potentiã amoris ſic depingit Virgilius in Ciri,

Seu malus ille puer, quem nec ſua flectere mater
Iratum potuit, quem nec pater atq; auus idem
Iuppiter: ille etiam Pœnos domitare leones
Et ualidas docuit uires manſueſcere tigris.

Potentia amoris.

EMBLEMA CVI.

Nudus amor uiden' ut ridet placidúmq; tuetur?
Nec faculas, nec quæ cornua flectat, habet.
Altera ſed manuum flores gerit, altera piſcem:
Scilicet ut terræ iura det, atq; mari.

Palladas. EX lib. 4. Epigr. Græ. εἰς ἔρωτα γυμνὸν, id eſt, in amorem nudum. Eſt epigramma Palladæ.

γυμνὸς

Γυμνὸς ἔρως διὰ τοῦτο γελᾷ, καὶ μείλιχός ἐστιν,
οὐ γὰρ ἔχει τόξον καὶ πυρόεντα βέλη.
οὐδὲ μάτην παλάμαις κατέχει δελφῖνα καὶ ἄνθος,
τῇ μὲν γὰρ γαῖαν, τῇ δὲ θάλατταν ἔχει.

Nos ſic vertimus,vt verba græca faciliùs percipiantur,

Nudus amor ridet blandè:quæ cauſa requiris,
Non arcus retinet,ſæuáue tela manu.
Nec fruſtra palmis florem delphináq; geſtat:
Continet hæc terram,continet illa mare.

In hanc ſententiam dixit Virgil.

— Omnia uincit amor.

Vis amoris.

EMBLEMA CVII.

Aligerum fulmen fregit Deus aliger, igne
Dum demonſtrat uti eſt fortior ignis amor.

EX diſticho Græco (puto Argentarij) quod eſt in li. 4. Epigrāmaton Græco. hoc modo,

Ὁ πτανὸς τὸ πτανὸν ἰδὼν ἄγνυσι κεραυνὸν,
Δεικνὺς ὡς κρεῖσσον πῦρ πυρός ἐστιν ἔρως.

Non eget mea verſione; quandoquidem ad verbum penè reddita ſunt ab Alciato verba. Hanc ſententiam ſic expreſsit Venus apud ſummum poëtam,

Virgilium intellige. *Nate patris ſummi, qui tela Typhoëa temnis.*

Quòd autem fulmen habeat alas; ſic cōprobat idem alibi,

Ocyor & uentis & fulminis ocyor alis.

Satyrus hiſt. Satyrus hiſtoricus inter ea, quæ de Alcibiade commemorat, Clypeo (inquit) vtebatur, auro atque ebore confecto: in quo erat inſignis Cupido, κεραυνὸν ἠγκυλημένος, id eſt, fulmen incuruans ſeu flectens.

In

In ſtudioſum captum amore.

EMBLEMA CVIII.

Immerſus ſtudiis, dicundo & iure peritus,
Et maximus libellio,
Heliodoram amat, quantum nec Thracius unquam
Princeps ſororis pellicem.
Pallada cur alio ſuperaſti iudice Cypri?
Num ſat ſub Ida eſt uincere?

VErſus quiſque primus Heroicus eſt: ſecundus quiſque eſt Iambicus Archilochius dimeter, quatuor Iambis conſtans, receptis tamen ſpondæis in locis imparibus.

Heliodoram amat. Heliodora nomen eſt puellę ſæpius repetitum in Græcis epigram. ſed nullam continet hiſtoriam, fabulámue. Significat donum Solis. *Heliodora.*

Thracius princeps. Tereũ intelligit, cuius longã fabulam ſcribit Ouid. Meta. 6. vt diximus alibi.

Sororis pellicem. Intellige Philomelam, quæ ſic ait apud eundem,

Pellex ego facta ſororis.

Pellex vnde dicta. Dicitur autem pellex à pellendo: quia concubina pellit è lecto propriam vxorem.

Cypri. Vocatiuus eſt Græcus. dicitur autem Cypris ἀπὸ τοῦ κύειν, quod eſt párere, ſeu producere: quia Dea ſit fœcunditatis.

Non ſat ſub Ida uincere. Alludit ad dearum iudicium ſub monte Ida, iudicante Paride. Quæ fabula quia adeò eſt trita, vt etiam apud nos in libris Hiſpanè ſcriptis teratur, hîc non apponetur. Si tamen pleniſsimè & feſtiuo carmine ſcriptam illam cupis videre, conſule Dareten Phrygium de Bello Troiano per totum ſecundum.

Daretes Phrygius, bel. Tro. ſcriptor poeta.

Ἀντέρως

Α'ντέρως, id eſt, amor virtutis, ἀλληγοριστικῶς.

EMBLEMA CIX.

Dic ubi ſunt incurui arcus? ubi tela Cupido?
Mollia queis iuuenum figere corda ſoles?
Fax ubi triſtis? ubi pennæ? tres unde corollas
Fert manus? unde aliam tempora cincta gerunt?
Haud mihi uulgari eſt (hoſpes) cum Cypride quicquã,
Vlla uoluptatis nos neq; forma tulit.
Sed puris hominum ſuccendo mentibus ignes
Diſciplinæ: animos aſtráq; ad alta traho.
Quatuor éque ipſa texo uirtute corollas;
Quarum quæ ſophiæ eſt, tempora prima tegit.

EPigramma vnde hoc emblema ſumptum fuit, eſt Mariani ſcholaſtici lib. 4. Epigram. Græc. ſic: *Marianus ſcholaſticus.*

εἰς ἔρωτα στεφανομένον. id eſt,

In amorem coronatum.

Ποῦ σοι τόξον ἐκεῖνο παλίντονον; οἵ τ' ἀπὸ σεῖο
Πηγνύμενοι μεσάτην ἐς κραδίην δόνακες;
Ποῦ πτεραί; ποῦ λαμπὲς πολυώδυνος; ἐς τί δὲ τρισσὰ
Στέμματα χερσὶν ἔχεις κρατὶ δ' ἐπ' ἄλλο φέροι;
Οὐκ ἀπὸ πανδήμου ξένε Κύπριδος, οὐκ ἀπὸ γαίης
Εἰμὶ, καὶ ὑλαίης ἔκγονος εὐφροσύνης.
Ἀλλ' ἐγὼ ἐς καθαρὴν μερόπων φρένα πυρσὸν ἀνάπτω
Εὐμαθίης, ψυχὴν δ' οὐρανὸν εἰσαγάγω.
Ἐ δ' ἀρετῆς στεφάνους πισύρων πλέκω. ὧν ἀφ' ἑκάστης
Τοὺς δὲ φέρον, πρώτῳ τῷ σοφίης στέφομαι.

Nullam adhibui verſionem. Quid enim poſſet ad Alciati verſionem addi?

Plato duas Veneres poſuit.

Vbi tela Cupido. Plato in Sympoſio duas Veneres duóſq; eſſe Cupidines ſcribit: diuinum & cæleſtem alterum: alterum vulgarem & plebeium. Hos duos Cupidines videtur innuere Ouid. 4. Faſto. cùm inquit,

Alma faue, dixi, geminorum mater amorum.

Et, ſi nō me fallit, aliter explanari ab interprete.

ἔρως.

Cupido græcè dicitur ἔρως. Huic contrarius, quíque amorem diſſoluit, Anteros. De quo ſenſiſſe Virgilium autumat Seruius 4. Æneidos in his Carminibus,

Teſtatur moritura deos, & conſcia fati
Sidera: tum ſi quod non æquo fœdere amantes
Curæ numen habet, iuſtúmq; memórq; precatur.

Anteros.

Anteros, vt inquit Cicero 3. de natura Deor. ex Venere natus eſt, atque Marte. Tertia (inquit

quit) Venus, Iouis nata & Dione, quæ nupſit Vulcano ſed ex ea & Marte natus Anteros dicitur.

Tres unde corollas fert manu? Quatuor ſunt virtutes Cardinales, de quibus latę Cicero in officiis, prudentia, iuſtitia, fortitudo, temperantia. Quarum tres vltimæ in operatione conſiſtunt: fruſtra enim (vt ſępe repetit Ariſtot.) quid ſit virtus, quæ eius partes didiceris, niſi eas fueris operatus. Prudentia ſine ſapientia (nam hîc pro eodem ſumũtur, quanuis alibi differant) omnis in meditatione conſiſtit, intellectionéque vtitur. Hæc igitur eſt cauſa, quare amor virtutis ſapientiæ corollam in capite habeat, reliquas in manibus, quæ in exercitatione conſiſtunt. *Virtutes morales.*

Tres unde corollas? Quid ſignificet corona, notum eſt: inde corolla, parua corona, de quibus vide Plinium lib. 21. cap. 2. Inde corollarium (vt inquit M. Varro de lingua latina lib. 4.) quod eſt additum, ſeu additio, præter id quod debetur, Hiſpanè añadidura. Hoc in ludis, cũ placuiſſent actores, ſolebat dari præter promiſſas coronas. Suetonius in Auguſto, Corollaria & præmia in alienis quoque muneribus ac ludis, & crebra & grandia de ſuo offerebat. *Corona.* *Corollariũ quid.*

Quatuor &c. Virtus in genere ſub ſe continet virtutes morales, & intellectiuas. duodecim enumerat Ariſt. practicas: & quinque quæ ad intellectum pertinét, è quibus omnibus quatuor deſumpſit ſibi Anteros: tres ex practicis, iuſtitiã, fortitudinem, temperantiam: vnam ex intellectiuis ſapientiam,

ἀντέρως, Amor virtutis, alium Cupidinem ſuperans.

EMBLEMA CX.

Aligerum, aligeróque inimicum pinxit Amori,
Arcu arcum, atque ignes igne domans Nemeſis.
Vt quæ aliis fecit patiatur. at hic puer olim
Intrepidus geſtans tela, miſer lachrymat.
Ter ſpuit inque ſinus imos (res mira) crematur
Igne ignis: furias odit amoris amor.

SVmptum eſt ad verbum ex li. 4. Epigramm. Græco. incerto autore. hæc ſunt carmina,

Πτανὸν πτανὸν ἔρωτα τ' ἀντίον ἔπλασεν ἔρωτι
ἁ Νέμεσις, τόξῳ τόξον ἀμυνομένα.
ὅς κε πάθῃ, τάπερ ἔρεξεν· ὁ δ' ἐς θρασὺς ὁ πρὶν ἀταρβὴς

Δακρ

Δακρύει, πικρὸν γευσάμενος βελέων.
Ἐς βαθὺν τρὶς κόλπον ἀπέπτυσεν ἆ, μέγα θαῦμα,
Φλέξει τὶς πυρὶ πῦρ, ἥψατ᾽ ἔρωτος ἔρως.

Nemeſis eſt indignationis Dea, de qua ſatis alibi diximus. Hîc capitur pro ipſa indignatione, atque adeò pro artifice, qui ægrè ferebat amorem omnia ſub ditione tenere, atque omnia vaſtare. Talis igitur artifex pinxit amorem virtutis qui Cupidinem vinctum teneret & ſuperaret. Potentior ſiquidẽ eſt Cupidine virtutis amor. *Nemeſis.*

Ter ſpuit, inq; ſinus imos. Sic legendũ eſt, & diſpungendum, non vt antea, ter ſpuit. Alludit autem poëta Græcus ad morem puerorum, qui plorantes totum pectus conſpurcant ſaliuis & craſsiore ſputo. Ter ſpuit id eſt, ſępius conſpergit pectus ſaliua. Nã, ter, ſuperlatiui vim obtinet. Vide Cælium Calcag. in libello ἀντερως. *Ter ſpuit.* *Cælius Calcag.*

Dul

Dulcia quandoque amara fieri.

EMBLEMA CXI.

Matre procul licta, paulùm ſeceſſerat infans
Lydius: hunc diræ ſed rapuiſtis apes.
Venerat hic ad uos placidas ratus eſſe uolucres,
Cùm nec ita immitis uipera ſæua foret.
Quæ datis ah, dulci ſtimulos pro munere mellis!
Proh dolor. Heu ſine te gratia nulla datur.

DVo ſunt epigrammata Græca: vnde hoc ſumptum eſt emblema. Antipatri alterũ, alterum Bianori, tit. εἰς θάνατον lib. I. Sed quia noſter Alciatus magis ad Bianori epigramma viſus eſt accedere, illud apponam:

Bianori epigram.

Κοῦρον ἀποπλανίην ἐπιμάζιον ἑρμώναντα,
Φεῦ βρέφος ὡς ἀδίκως εἵλετε βυγενέες. μέλισσαι.
Ηγνόησεν ὁ δείλαιος ἐς ὑμέας οἷα μελίσσα
ἐλθών.

Ελθών. αἰδ' ἔχεων ἦτε χερειότεραι.
Ἀντὶ δὲ σὶ θοίνης ἐστεμάξατε φοίνια κέντρα.
Ὢ πικραὶ, γλυκερῆς ἀντίπαλοι χάριτος.

Matre procul licta. Non probo tale participiũ: auribus enim latinis eſt inauditum, quanuis in vſu ſit derelictus,a,um.

Infans Lydius. Lydia regio eſt minoris Aſię, omni mollitie deprauatæ. Herodot.lib.1. Pli.lib.3.cap. 5.& lib.5.cap.29.& Athenæum Dipnoſo.lib.12. ca.4. Sed hoc nihil ad emblem. Nam neq; tangit hiſtoriam, neque fabulam. Puerum vocat Bianorus Hermonacta in Epigrammate.

Pro dolor,heu ſine te. Alludit ad prouer. Neque mel, neque apes. Quod vide apud Eraſmum Chiliad.1.Centur.6.

Ferè ſimile ex Theocrito.

EMBLEMA CXII.

Alucolis dum mella legit, percußit Amorem
Furacem mala apes, & ſummis ſpicula liquit
In digitis: tumido gemit at puer anxius ungue.
Et quatit errabundus humum: Veneriq; dolorem
Indicat, & grauiter queritur, quòd apicula paruum
Ipſa inferre animal tam noxia uulnera poßit.
Cui ridens Venus, Hanc imitaris tu quoque, dixit
Nate ferām: cui das tot noxia uulnera paruus.

Vigeſimumſecundum idyllion eſt Theocriti, cuius titulus eſt, Cupido mellilegus: nec habet plura, quàm hæc octo Carmina,

τὸν κλέπταν ποτ' ἔρωτα κακὰ κέντασε μέλισσα,
Κηρίον ἐκ σίμβλων συλεύμενον. ἄκρα δὲ χειρῶν
Δάκτυλα πάνθ' ὑπένυξεν. ὁ δ' ἄλγεε, καὶ χέρ' ἐφύσῃ,
καὶ τὰν γᾶν ἐπάταξε, καὶ ἄλατο. τᾷ δ' ἀφροδίτᾳ
Δεῖξεν τὰν ὀδύναν, καὶ μέμφετο ὅπι γε τυτθὸν
Θηρίον ἐντὶ μέλισσα, καὶ ἁλίκα τραύματα ποιεῖ.
Χ' ἁ μάτηρ γελάσασα, τί δ' οὐκ ἴσον ἐσσὶ μελίσσαις,
Χ' ὡ τυτθὸς μὲν ἔης, τὰ δὲ τραύματα ἁλίκα ποιεῖς.

Apicula. Apicula diminutiuum ab ape. Sed reclamat ſecunda ſyllaba, quominus intret carmen Heroicum. Nam quantum ſentio, illud i, breue eſt, quanuis non occurrit aliquod poëtarum teſti-

otãda de monium. Dignum verò ſcitu eſt, quod ſcribit *ibus.* Plutarchus de cauſis naturalibus. Apes enim ait, citius illos pungere, qui dudum ſtuprum fecerunt: Cauſam verò eſſe, quòd apes mundiriæ & elegantiæ ſint ſtudioſiſsimæ, olfactu plurimũ valeant. Hinc apes aduerſus immundiores odiũ concipere vehementius.

In

In ſtatuam Amoris.

EMBLEMA CXIII.

Quis ſit amor, plures olim cecinere Poëtæ,
Eius qui uario nomine geſta ferunt.
Conuenit hoc, quòd ueſte caret, quòd corpore paruus,
Tela, aláſq; ferens, lumina nulla tenet.
Hæc ora, hic habitúſq; Dei eſt. Sed dicere tantos
Si licet in uates, falſa ſubeſſe reor.
Eccur nudus agat? diuo quaſi pallia deſint,
Qui cunctas domiti poßidet orbis opes.
Aut qui quæſo niues Boreámq; euadere nudus,
Alpinum potuit, ſtrictáq; prata gelu?
Si puer eſt, puerúmne uocas qui Neſtora uincit?
An noſti Aſcræi carmina docta ſenis?
Inconſtans puer hic obdurans pectora, quæ iam

Trans

Trans adiit, nunquam linquere ſponte poteſt.
At pharetras & tela gerit, quid inutile pondus?
An curuare infans cornua dura ualet?
Alas curue tenet, quas neſcit in æthera ferre?
Inſcius in uolucrum flectere tela iecur.
Serpit humi, ſemperq; uirûm mortalia corda
Lædit: & haud alas ſaxeus inde mouet.
Si cæcus uitámq; gerit, quid tænia cæco
Vtilis eſt? ideo num minus ille uidet?
Quiſue ſagittiferum credat, qui lumine captus?
Hic certa, aſt cæci ſpicula uana mouet.
Igneus eſt, aiunt, uerſátq; in pectore flammas,
Cur age uiuit adhuc? omnia flamma uorat.
Quinetiam tumidis cur non extinguitur undis,
Naiadum quoties mollia corda ſubit?
At tu ne tantis capiare erroribus audi,
Verus quid ſit Amor carmina noſtra ferent.
Iucundus labor eſt, laſciua per ocia. ſignum
Illius eſt, nigro punica glans clypeo.

HOc emblema non paruum negotij ſolet faceſſere aliquibus, præſertim in extremo diſticho: quod quàm prauè ſimul & nequiter interpretentur, non poſſem ſine pudore ſcribere. Nos igitur paulatim ſingula percurramus. Ac primò totum Epigramma eò tendit, vt probet Amorem, non eſſe Deum, nec aliud, cuius exprimi forma queat. Idque argumentis confirmat ridiculis, & nihil probantibus. Nam Antiquitas non credidit eſſe Deum Amorem: optimis tamen rationibus & argumentis id omne quod finxit, comprobauit, & ex eius effectibus pulcherrimè illum pinxit.

Quid

Quid ſit Amor. Multi cùm Græci, tum Latini poëtæ cecinerunt, quid ſit Amor, quos eſſet ſuperuacaneum hûc adducere. Vnus tamen Propertius ſit inſtar omnium, qui ſic lib. 2. deſcribit Amorem,

Quicunq; ille fuit puerum qui pinxit Amorem, *Amor cur puer.*
Nonne putas, miras hunc habuiſſe manus?
Hic primum uidit ſine ſenſu uiuere amantes,
Et leuibus curis magna perire bona.
Idem non fruſtra uentoſas addidit alas,
Fecit & humano corde uolare Deum.
Scilicet alterna quoniam iactamur in unda:
Noſtráq; non ullis permanet aura locis.
Et meritò hamatis manus eſt armata ſagittis, *Cur habeat ſagittas.*
Et pharetra ex humero Gnoſſia utroq; iacet.
Antè ferit: quoniam tuti quàm cernimus hoſtem,
Nec quiſquam ex illo uulnere ſanus abit.
Heu curuum genus, & ueri corda inſcia: quò ius
Fáſq;? ſcelus miſeri, ſi ſcelere abluimus.

Phornutus in lib de Natu. Deorum ſic loquitur de Cupidine, Puer eſſe fingitur, quòd planè mente careant, deceptioníque obnoxij ſint, qui amant. Alatus eſt, quoniam plerunque cædis eſt autor: vel quòd tanquam auis in hominum mentes inuolet impetuoſè. Sagittas tenere fingitur: quia qui eius ſagittis vulnerantur, non ſecus ac re vera percuſſi dolent: neque appropinquare, aut attingere quos amant, audent: verùm longè eos intuentur, ſtupentes. Fax ei traditur: quia videtur inflammare animos. ἔρωτα id eſt, cupidinem dici exiſtimãt ab inquiſitione eorũ, quos amantes inquirunt. ἐρᾷν enim inqui-

Phornutus de Cupid.

Amoris pictura.

Ἔρως unde.

rere ſignificat. Hæc & alia Phornutus. Vnde licet intueri bene expreſsiſſe veteres amorem, non quòd eum ita crederent aut eſſe.aut viuere ſed vt commodius eius effectus nobis oſtẽdere poſſent. Alciatus autem iocoſis argumentis confutat ea quæ ab antiquis dicta ſunt, non quò veterem picturam improbaret:ſed vt commodius quid ſit amor, ipſe poſſet declarare. Quod neque ſine authore fecit. Siquidem Seneca in Hippol. ſic ait,

Seneca In Hippol. de amore car.

Deum eſſe amorem turpiter uitio fauens
Finxit libido:quoq́; liberior foret,
Titulum furori numinis falſi addidit,
Natum per omnes,ſcilicet, terras uagum
Erycina mittit:ille per cælum uolans
Proterua tenera tela molitur manu.
Regnumq́; tantum minimus in ſuperos habet,
Vana iſta demens animus aſciuit ſibi,
Veneriſq; numen finxit,atq; arcus Dei
Quiſquis ſecundis rebus exultat nimis
Fluitq; luxu ſemper inſolita appetens:
Hunc illa magnæ dira fortunæ comes
Subit libibo &c.

Idem in Octaua,

Volucrem eſſe amorem fingit immitem Deum
Mortalis error:armat & telis manus,
Arcúſq; ſacros inſtruit ſæua face:
Genitumq́; credit Venere Vulcana ſatum.
Vis magna mentis,blandus atq; animi calor
Amor eſt, iuuenta gignitur,luxu,ocio.
Nutritur inter læta fortunæ bona.
Quem ſi fouêre atq; alere deſiſtas,cadit:

Breuiq;

Breuiq; uires perdit extinctus ſuas.

De amore, déque eius cauſis, & pictura latè & pulchrè Alex. Aphro. problem. 87.

Puerum ne uocas. De antiquitate amoris ita Heſiodus in Theogonia,

Principio confuſa chaos, ſine imagine moles
Extitit: hinc uacuis tellus apparuit aruis. *Antiquitas Amoris.*
Nam prius ipſorum pauimentum facta Deorum eſt,
Quondam qui cælo ſedes habuêre ſupremo.
Tartara dehinc uia ſunt uiſa dehiſcere terra.
Et mox pulcher amor ſurgit, mediúſq; Deorum
Cernitur: hic illos forma ſupereminet omnes:
Membra Deus latè ſoluit. Diuûmq; uirûmq;
Conſilium, atq; ipſam domitat ſub pectore mentem.

Vide Adagium, Tapeto antiquior.

Aſcræi ut docuit. Heſiodus ex Aſcra Bœotię vicu prope Heliconem oriundus fuit, terra miſera & peſsima, vt ipſe ait in Georg. *Heſiodi patria.*

Ἄσκρῃ χεῖμα κακῇ θέρεϊ ἀργαλέῃ οὐδέποτ' ἐσθλῇ.

Heſiodi vitam & mortem elegantiſsimo carmine perſtringit Politianus in Nutricia ex illo verſo, At tibi Dædaleos.

Pectora quæ iam. &c. Sic Propertius,

In me tela manent, manet & puerilis imago:
Sed certè pennas perdidit ille ſuas,
Euolat è noſtro quoniam de pectore nuſquam,
Aſsiduúſq; meo ſanguine bella gerit.

Iucundus labor. Amoris (inquit) finitio eſt, vt ſit labor iucundus in ocio laſciuo. Id eſt, Amantium vita omnis verſatur in labore: qui tamen labor voluntate ſuſcipitur, conſeruatúrque atq; augeſcit luxu & ocio, vt adduximus ex Seneca. *Finitio Amoris.*

Signum illius eſt. Hoc eſt, emblema & pictura talis laboris cum iucunditate miſti erit clypeus niger (qui color laboris eſt indicium) & in medio clypei glans Punica, cuius ſuccus ex dulci & amaritudine conſtat. Quod alibi expreſsit Alciatus clariùs loquens de malo medica,

Color niger laboris indicium.

Aurea ſunt Veneris poma hæc: iucundus amaror.
Indicat: eſt Græcis ſic γλυκύπικρος *Amor.*

Plautus de amore.

Plautus in Ciſtellaria, Nanque ecaſtor, amor & melle & felle eſt fæcũdiſsimus. Guſtu dat dulce: amarum ad ſatietatem vſque aggerit.

In obliuionem patriæ.

EMBLEMA CXIIII.

Lan

Iam dudum miſſa patria, oblitúſq; tuorum,
Quos tibi ſeu ſanguis, ſiue parauit amor.
Romam habitas: nec cura domum ſubit ulla reuerti.
Aeternæ tantùm te capit Vrbis honos.
Sic Ithacûm præmiſſa manus dulcedine loti
Liquerat & patriam, liquerat atque ducem.

IMitatio ex epigrammatis Græcis li.4. tit. εἰς λῶτρον. Cæterùm extat prouerbium in oblitos patriæ, quod ab Homero ſumpſit initium. Sed præſtat Eraſmi verba recenſere. Is igitur in prouerb. Lotum guſtauit. de iis, inquit, dicebatur, qui diutiùs in peregrinis regionibus hærerent, veluti obliti reditus. Neq; inconcinnè dixeris in eos, qui ſimul atq; ſemel voluptatem inhoneſtam deguſtarint, ad priſtina ſtudia reuocari nequeunt. Sumptũ à fabula Lotophagorum. De quibus meminit Homerus Odyſſ.li. 9. narrans, quemadmodum Vlyſsis ſocij guſtata apud Lotophagos populos herba loto, redire ad nauim noluerint, niſi verberibus adacti. Eſt autem Lotos, quam eãdem Celtim dici docet Dioſcorides lib.1. arbor de qua Plinius lib.13. tam dulcis ibi cibus, vt nomen etiam genti terræque dederit, nimis hoſpitali, aduenarum obliuione patriæ. Eſt & herba eiuſdem nominis gratiſſima & ipſa palato, de qua permulta Theophraſtus lib. de plantis 4. cap. 9.

Fabula lotophagorũ

Lotos quæ apud Dioſcoridem.

Theophraſtus de loto.

Iamdudum miſſa patria. Iamdudum non rectè ad longum temporis ſpatium refertur, vt ex Terentio & aliis poteris elicere. Ego hîc (iam pridem) dixiſſem.

Aeternã vrbem quã appellet.

Aeternæ tantùm &c. Æternã vrbem vocat Al-

ciatus Romam tum hîc,tum alibi. Idem voluit ſentire Virgilius loquens de Romanis,

His ego nec metas rerum nec tempora pono,
Imperium ſine fine dedi.

Ouidius 3. Faſto.

— Aeternæ cùm pater urbis ait.

Sic Ithacûm. Vlyſſes delegit, cùm ad Lotophagos appulit, tres è ſociis, quos præmitteret ad exploranda loca illa. Ithacûm genitiuus eſt, pro Ithacenſium.

Lotos Nympha. *Dulcedine loti.* Lotos Nympha fuit, quæ Priapum fugiens in arborem ſui nominis conuerſa fuit: à cuius arbore cùm Dryope Euryti filia flores aut bacchas decerperet in loton quoque fuit trãsformata. Ouidius Meta. 9. Loti fructum ſic deſcribit Herodotus in Melpomene, Fructus eſt inſtar fructus lentiſci, ſuauitate aſsimilis fructui palmarum. Ex hoc fructu Lotophagi vinum conficiunt. Hæc ille. Sed notabis obiter Herodotum hîc, Strabonẽ vltimo geographiæ, & alios geographos poſuiſſe Lotophagos in minore Syrti: contra Pomponium Melam & Plinium lib. 13. cap. 17. qui in maiori ponunt. Aut ſubeſt in codicibus mendum.

Herodotus de loto.

Sirenes

Sirenes.

EMBLEMA CXV.

Abſq; alis uolucres, & cruribus abſq; puellas,
Roſtro abſq; & piſces, qui tamen ore canant:
Quis putet eſſe ullos? iungi hæc natura negauit,
Sirenes fieri ſed potuiſſe docent.
Illicitum eſt mulier, quæ in piſcem deſinit atrum,
Plurima quòd ſecum monſtra libido uehit.
Aſpectu, uerbis, animi candore, trahuntur,
Parthenope, Ligia, Leucoſiáq; uiri.
Has muſæ explumant, has atque illudit Vlyſſes,
Scilicet eſt doctis cum meretrice nihil.

EX Fulgentio lib. 2. Mytholog. De Vlyſſe & Sirenis. Tribus, inquit, modis illecebra amoris trahitur, cantu, aut viſu, aut conſuetudine. &c.

Sirenes quæ. Sirenes (inquit Seruius in fine quinti Æneid.) ſecundum fabulam tres in parte virgines fuerunt,in parte volucres,Acheloi fluminis & Calliopes Muſæ filiæ. Harũ vna voce,altera tibiis, alia lyra canebat.Et primò iuxta Pelorum:pòſt in Capreis inſula habitauerunt : quæ illectos ſuos cantu in naufragia deducebant.Secundum veritatem meretrices fuerunt,quæ tranſeuntes, quoniam deducebant ad egeſtatem : his fictæ ſunt inferre naufragia.Has Vlyſſes contẽnendo deduxit ad mortem.Hæc Seruius.Ouid.5.Meta.

— Vobis Acheloides unde
Pluma pedéſq; auium cùm uirginis ora geratis?
An quia cùm legeret flores Proſerpina uernos,
In comitum numero miſtæ Sirenes eratis?
Quam poſtquam toto fruſtra quæſiſtis in orbe,
Protinus in ueſtram ſentirent æquora curam,
Poſſe ſuper fluctus alarum inſiſtere remis
Optaſtis,faciléſq; Deos habuiſtis, & artus
Vidiſtis ueſtros ſubitis flaueſcere pennis.
Nec tamen ille canor mulcendas natus ad aures,
Tantáq; dos oris linguæ deperderet uſum:
Virgineꝰ uultus & uox humana remanſit.

Abſq; alis. Deſcribit monſtrum ad imitationem ferè illius Horatiani in arte poetica,atq; inquit:Quis putet eſſe vllos piſces qui ſunt volucres abſque alis,& ſint puellæ abſque cruribus,& inſuper ore canant?

Sirenes vnde dictæ. *Sirenes fieri, σειρῆν* , à verbo *σείω*, quod eſt iacto;decipio,turbo. vel ἀπὸ τῆς σειρᾶς, id eſt à catena ſeu vinculo , eo quòd libidinis vinculum Sirenes fuerint.Non ducitur à verbo *σύρω* id eſt

traho,

traho, vt aliqui putant, nec debet ſcribi per y, Syrenes, ſed per i, Siren.

Quæ in piſcem. Sic Horat. in arte poëtica, *Horatius de Siren.*

— Vt turpiter atrum

Deſinat in piſcem mulier formoſa ſupernè.

Aſpectu uerbis. Ordo eſt, Viri trahuntur aſpectu, id eſt, Parthenopé. verbis, id eſt, Ligia. candore, id eſt, Leucoſia. Nam id ſignificãt hæc nomina. Parthenope διὰ τὸ ἔχειν ὄπα παρθενικόν. Ligia, à λιγεῶς acutè, dulciter. Leucoſia, à λευκὸς, albus.

Parthenope. Hæc ſunt nomina Sirenum, ſecundum quos Scholiaſtes Homeri natas ait Sirenas ex Acheloo, & Sterope vel Terpſicore. Eas autem ſic nominat Aglaopheme, Thelchiepeia, Piſinoe, & Ligia. Commentator Apollonij ſic vocat Thelxinoe, Molpe, & Aglaophonos. *Nomina Sirenum.*

Has muſæ. Pauſanias in Bœoticis dicit Sirenes cum Muſis in certamen muſicæ deſcendiſſe, victiſque pẽnas ablatas, ex quibus Muſæ ſibi coronas fecerint. Vnde Antonius Thyleſius, qui de coronis libellum compoſuit. Sed vbi (inquit) tandem canendi ſuauitas & doctrina Muſis adiudicata eſt, victrices Iouis filiæ Sirenum alas ſtirpitus deuellentes ſe nouo ſerti genere nunquam antea viſo decorauerunt, ne ſolus Maia natus temporibus eſſet aligeris. Spectãtur Romæ nouem Muſarum ſigna marmorea affabrè & antiquo artificio facta: ſingulæ pennam habent capillo ſuffixã Hæc ille. Lilius Gregorius, Pauſanias & Stephanus Muſas aliquando cum Sirenibus ab Iunone incitatis certamen ha- *Anton. Thyleſius de Coronis.* *Lilius Gregorius, Stephanus de Siren.*

buiſſe tradunt. Quo victæ Sirenes pennas perdidêre. Atque idcirco à re locus Aptera in Creta vocitatus eſt: tum ex iis pennis Muſæ ſibi coronas compoſuiſſe dicuntur. Id quod ſub allegoria intelligi poteſt de malis & ineptis poëtis, qui bonis infeſti ſunt, & fuere ſemper. Sed demum à bonis & doctis vincuntur inepti.

Allegoria.

Hiſtoria Vlyſſis.

Has atq; illudit. Notum eſt, quemadmodum Vlyſſes ſociorum aures cera illeuerit, ne Sirenũ cantus audirent, ſéque nauis malo iuſſerit alligari, ne quanquam cuperet, ad Sirenas iret. Sirenum cantilenam, quæ eſt apud Homerum Odyſſ. 12. Cicero 5. de finib. ſic conuertit:

Cicer. car. Sir.

O decus Argolicum, quin puppim flectis Vlyſſes,
Auribus ut noſtros poſsis cognoſcere cantus?
Nam nemo hæc unquam eſt tranſuectus cærula curſu,
Quin priùs aſtiterit uocum dulcedine captus:
Pòſt uariis auido ſaciatus pectore muſis,
Doctior ad patrias lapſus peruenerit oras.
Nos graue certamen belli cladémq; tenemus,
Græcia quam Troiæ diuino numine uexit,
Omniáq; è latis rerum ueſtigia terris.

Senex

Senex puellam amans.

EMBLEMA CXVI.

Dum Sophocles(quamuis affecta ætate)puellam
A quæſtu Archippen ad ſua uota trahit,
Allicit & pretio, tulit ægrè inſana iuuentus
Ob zelum, & tali carmine utrunq; notat:
Noctua ut in tumulis, ſuper utq; cadauera bubo,
Talis apud Sophoclem noſtra puella ſedet.

HAnc hiſtoriã refert Athenæus lib. 14. Dipnoſoph. his verbis de Sophocle agens, Cùm iam ad occaſum vitæ tenderet (vt inquit Hegeſander) Archippen adamauit meretricem, quam etiam reliquit hæredẽ. Cuius prior amator Smicrines interrogatus, quid ageret Archippe, venuſtè reſpondit, ὥσπερ αἱ γλαῦκες ἐπὶ τάφων

τάφων κάθηται. Id eſt, tanquam noctuæ in tumulis ſedet. Idem refert Lilius Gregorius in hiſtoria poëtarum: & Stephanus Niger de nimio vitæ luxu.

Sophocles. Sophocles Athenienſis poëta tragicus fuit, de quo Cicero in Cato. Maio. Obiit ex inſperato gaudio, vt refert Val Maxim. ob victoriam ex Tragœdia quadam. *Bubo adoleſcens.* Bubo adoleſcens fuit apud inferos, vt fabulantur poëtæ, antè dicebatur Aſcalaphus, cuius formam deſcribit Ouid. 5. Meta.

In colores.

EMBLEMA CXVII.

Index mœſtitiæ eſt pullus color: utimur omnes
Hoc habitu, tumulis cùm damus inferias.

At

At ſynceri animi,& mentis ſtola candida puræ,
Hinc ſyndon ſacris linea grata uiris.
Nos ſperare docet uiridis. Spes dicitur eſſe
In uiridi, quoties irrita retro cadit.
Eſt cupidis flauus color, eſt & amantibus aptus:
Et ſcortis,& queis ſpes ſua certa fuit.
At ruber armatos equites exornat amictus,
Indicet & pueros erubuiſſe pudor.
Cæruleus nautas,& qui cœleſtia uates
Attoniti nimia religione petunt,
Vilia ſunt giluis natiuáq; uellera birris:
Qualia lignipedes ſtragula habere ſolent.
Quem curæ ingentes cruciant, uel zelus amoris,
Creditur hic fulua non malè ueſte tegi.
Quiſquis ſorte ſua contentus, ianthina geſtet,
Fortunæ æquanimis tædia quiq; ferat.
Vt uaria eſt natura coloribus in gignendis,
Sic aliis aliud: ſed ſua cuiq; placent.

SCripſit de coloribus Bayphius, ſcripſit & Thyleſius,& Gellius lib.2.cap.26.& alij. Sed his omiſsis, qui latiùs rem tractant, Alciatum noſtrum accerſamus interpretem, cuius verba carptim ex 2.Parerg.ca.1.hûc ordine referemus.

Index mœſtitiæ. Niger color (inquit) in Æthiopibus cernitur, cùm candore temperatur: fuſcus eſt: cùm aliquid illi ruboris miſcetur, pullus dicitur. Plautus Moreum vocat, nos Moreum obſcurum. *Color niger.*

At Synceri animi. Albus in pallorem deſinit: candidus purior eſt,& niuibus ſimilis: ſunt qui quàm maximè candenti igni æqualem ferunt: Græci φλογόλευκον videntur dixiſſe album colorem *Albus.*

lorem,cui neſcio quid flammei admixtum ſit. Alciatus.

Cicero quid de albo col. *Hinc Sindon.* Cicero 2.de Legib.Color autem albus præcipuè decôrus Deo eſt tùm in cæteris, tùm maximè in textili:tincta verò abſint, niſi à bellicis inſignibus.

Viridis. *Nos ſperare docet.* Viridis color qui ex chryſocolla vel ærugine fit,ad ſatietatem viret.Alci. De hoc diximus in emblem.de Spe.

Flauus. *Eſt cupidi flauus.* Aliquanto clarior eſt flauus, quem colorem amantiũ comæ attribuunt:itém que ſegetibus maturis.Alciat.

Ruber vel rufus. *At ruber.* Ruber ſeu rufus color multis diſtinguitur notis.Aliquis ex ſandaracha fit, qui ad ſatietatẽ flammeus eſt,& à ſimilitudine ignis *Burrum.* πυῤῥὸς dicitur. Burrum veteres Latini dixerunt. Alius ex cinnabari concipitur aliquantò colo- *Oſtrinus.* ratior, ῥυθρὸς appellatur Græcè. Eſt & Oſtrinus color qui & purpureus.Alciat.De hoc vide pulchrum in Miſcellaneis Politiani cap.12. Plutarchum in apophtheg.Laconum.Lacones(inquit) *Puniceis tunicis quare vterentur Lacones.* in bellis vtebantur Puniceis tunicis, ſiue, quòd hic color videbatur illis aliquid habere virile: ſiue, quòd ſanguinei coloris rubor plus terroris incuteret bellorum imperitis: ſiue,ne protinus conſpicuum eſſet hoſtibus ſi quis vulnus accepiſſet,ſed vtiliter lateret ob veſtem ſanguini cõcolorem.

Diogenes de pueri rub. *Indicet & pueros.* Diogenes apud Laërtiũ cùm vidiſſet puerum rubore perfuſum, Confide,ait, fili,huiuſmodi eſt virtutis color.Vide Ariſtot.in lib.De Moribus.

Cæru

Cæruleus nautas. Cæruleus vel à Cælo, vel à Cærulo amicula, quæ & κυανὸς dicitur. Hic aëris color eſt, itémque tranquilli maris. Alciat. *Cæruleus.*

Vilia ſunt giluis. Id eſt, vilia natiuáque vellera giluis birris. Id eſt, ſunt apta ad birros faciẽdos, Nam hîc birrus non pro colore capitur, ſed pro veſtimento, quo arcemus aquas cum iter facimus, qui ex colore natiuo fit. Natiuus autem co- *Color natiuus quis.* lor, vt ait Perottus, modò in albedinem, modò in nigredinem tendit. Hunc vocat Alciat. hîc Giluum. Eius verba ſunt, Subſequitur (inquit) *Cineritius.* Cineritius quo Franciſcani paſsim in præſentia induuntur. Nos vulgò birretinũ dicimus, quòd viatorij militaréſque birri propter vtilitatẽ hoc colore eſſent. Melinus ex pigmento à Mele in- *Melinus.* ſula ſic dictus, quem Latini & Giluum appellãt, Seruio autore. Et infrà, Eſt igitur Giluus color: *Giluus.* ſcilicet, quadantenus in rubrum vergẽs. Birrum quoque vocat Alciatus in Parerg. quo interdiu omnes pro tegmine capitis vtuntur. Per ligni- *Lignipedes qui.* pedes intellexit Franciſcanos, qui alicubi vtuntur calceis ligneis, præcipuè extra Hiſpaniam. Apud illos vocantur pinzocheri. Lignipedum meminit Politia. lib. epiſt. 7. in Prologo Plauti. Sic Cucullati lignipedes cincti funibus.

Quem curæ ingentes. His accedit & fuluus co- *Fuluus color.* lor, quem Leoni Virgil. attribuit: fraxineæ haſtæ Ouidius: vt ſatis appareat eſſe, quem à caſtanea Tanetum vocamus: niſi quòd fuluus clarior: *Tanetum.* caſtaneus paulò obſcurior eſt. Alciat.

Quiſquis ſorte ſua. Eſt & Oſtrinus color qui & purpureus alibi ex conchyliorum ſanie rubens

ardénſ

Ianthinus. ardénſque, alibi violaceus, ſeu ianthinus, artificum ingeniis nunc intenſior, nunc preſsior Alciat. Ion, viola eſt, anthos flos: inde Ianthinus, violaceus.

Nota. *Qualia lignipedes.* In parte hac malè depictum eſt emblema: claudos enim, & qui haberent pedes ligneos intellexit.

Virtuti Fortuna comes.

Anguibus implicitis, geminis caduceus alis,
Inter Amaltheæ cornua rectus adeſt
Pollentes ſic mente uiros, fandiq; peritos
Indicat ut rerum copia multa beet.

Mercurij virga & Amaltheæ cornua. CONiũgit ingenioſè Alciatus in hac pictura Mercurij virgam & alas (qui Deus eſt habitus

bitus diſciplinarũ, præcipuè eloquentiæ) cum Amaltheæ cornuis, quæ opulentiã ſignificant: vt inde poſsis elicere nõ poſſe fieri, quin ſit opulentiſsimus, qui literas & diſciplinas virtutẽq; excoluerit. De virga Mercurij ſic Virgil. 4. Æne.

Tum uirgam capit: hac animas ille euocat orco
Pallentes, alias ſub triſtia Tartara mittit.
Dat ſomnos adimitq́;, & lumina morte reſignat.
Ille fretus agit uentos, & turbida tranat
Nubila.

Et Statius in primo Thebaidos,

Summa pedum properè plantaribus illigat alis,
Obnubitq; comas & temperat aſtra galero.
Tum dextræ uirgam inſeruit: qua pellere dulces
Aut ſuadere iterum ſomnos: qua nigra ſubire
Tartara: & exangues animare aſſueuerat Vmbras.

Vide adagium, Munerum corruptela. De Amalthea variè refertur fabula, vt inquit Eraſmus in Copiæ cornu. Sed è multis vnus Ouidius prodeat, qui in 5. Faſtorum ita inquit de Nympha Amalthea, Oui-

Nais Amalthea Cretæa nobilis Ida.
Dicitur in ſyluis occuluiſſe Iouem.
Huic fuit hœdorum mater formoſa duorum,
Inter Dictæos conſpicienda greges,
Cornibus aëriis atq; in ſua terga recuruis,
Vbere quod nutrix poſſet habere Iouis.
Lac dabat illa Deo, ſed fregit in arbore cornu:
Truncaq; dimidia parte decoris erat.
Suſtulit hoc Nymphe, cinxitq; decentibus herbis,
Et plenum pomis ad Iouis ora tulit.
Ille ubi res cæli tenuit, ſolióq; paterno

Sedit: & inuicto nil Ioue maius erat:
Sidera nutricem: nutricis fertile cornu
Fecit, quod dominæ nunc quoq; nomen habet.

Eraſmus de caduc. Mer.

Anguibus implicitis. Eraſmus in Adagio Caſsioticus nodus. In caduceo (inquit) Mercuriali duo ſunt ſerpentes, maſculus & fœmina, qui medio corporum complexu nodum efficiunt Herculanum. Ab eo ſupernæ partes ſic ad oſculum, vt flexu circulum efficiant: infernæ ſimili flexu ad caducei capulũ reuocantur: qua parte item caudæ coëunt vtriuſque. Hanc imaginem caducei adhuc videre eſt in numiſmatibus antiquis. E quibus, opinor, ſymbolũ ſuum mutuatus eſt Ioan. Frobenius typographus diligẽtiſsimus, niſi quòd addidit columbam ſceptro inſidentẽ.

Io. Frobenij inſigne.

Húc nodum Mercurio conſecrarunt Ægyptij, innuentes fœdera non oportere vnquam diſſolui: verùm plurimum valere debere: vnde & Herculano cognomen additum. Quanquam Galli & haud ſcio an etiam Ægyptij non alium putant Herculem, quàm Mercurium. Hactenus Eraſmus. Iul. Higinus in Poetico aſtronomico, cap. de Lyra. Mercurius, inquit, cùm proficiſceretur in Arcadiam, & vidiſſet duos dracones inter ſe coniuncto corpore alium alium appetere: vt qui dimicare inter ſe viderentur, virgulam (quã ab Apolline dono acceperat) inter vtrunque proiecit. Itaque diſceſſerunt: quo facto eam virgulam pacis cauſa dixit eſſe conſtitutam. Nonnulli etiam cùm faciunt caduceos, duos dracones implicatos virgula faciunt, quod initium Mercurio fuerat pacis. Hæc ille. Plinius lib.

lib.29. Natur.hiſto.cap.3.ſic ait:Hic tamen cõplexus anguium & efferatorum cõcordia,cauſa videtur eſſe, quare exteræ gentes caduceum in pacis argumentis circundata effigie anguium fecerint.

Pollentes ſic mente. Ordo eſt,Sic indicat,ſcilicet, caduceus vel virga, vt multa copia, id eſt,quẽadmodum affluentia & fortuna beet, id eſt, diuites reddat,viros pollentes mente, id eſt,ſapientes,& fandi peritos,id eſt,eloquentes.

Fortuna Virtutem ſuperans.

EMBLEMA · CXIX.

Cæſareo poſtquàm ſuperatus milite,uidit
Ciuili undantem ſanguine Pharſaliam:

Iamiam ſtricturus moribunda in pectora ferrum,
Audaci hos Brutus protulit ore ſonos:
Infelix Virtus & ſolis prouida uerbis,
Fortunam in rebus cur ſequeris dominam?

EX Dione hiſtorico refert idem Alciatus ſumptum eſſe emblema, qui Iambum carmen compoſuit in mortem cuiuſdam Pyrrhi Senatoris Mediolanenſis, imitatus verba Dionis, quę Brutus cùm ſibi manus inferret, dixiſſe fertur. Epitaphium tale eſt,

Pyrrhus Senator Mediolanēſis.

Quis non malignas mortis accuſet uices,
Virtute claros quæ uiros præceps rapit.
Viuaciores improbos coruis ſinens?
En Pyrrhus ille, tot animi illuſtris bonis,
Latóq; clauo eſt ante præreptus diem.
Fruſtra putauit eſſe te Virtus Deam
Quæ fortuitis ſeruiebas caſibus.

Longa eſt hiſtoria, longæ ambages, ſi omnia, quæ ad Brutum pertinent, hîc referenda eſſent. Nam bellum Bruti & Caſsij cum Cæſare ſcripſerunt T. Liuius lib. 124. Plutar. in vita M. Anto. & M. Bruti. Appia. lib. de bellis ciuilibus 4. Valerius Maxi. multis in locis. Suetonius in Auguſto. Lucanus 2. Pharſaliæ. Referam tamen paucula ex epitome Iulij Flori in Liuiũ. C. Cæſar (inquit) & Antonius apud Philippos vario euentu contra Brutũ & Caſsium pugnauerunt: ita vt vtriuſque dextera cornua vicerint, & caſtra quoque vtrinque ab iis, qui vicerant, expugnarentur. Sed inæqualem fortunã partiũ, mors quidẽ Caſsij fecit. Qui cùm in eo cornu fuiſſet, quod pulſum erat, totum exercitũ fuſum ratus, mortem

Iulij Flori verba de bello Bruti & Caſsij.

mortem ſibi conſciuit. Altero deinde prælio victus M. Brutus, & ipſe vitã finiuit exorato Stratone fugæ comite, vt ſibi gladiũ adiiceret. Annorum erat circiter quadraginta. Verba enim Bruti refert idẽ Florus li. 4. hiſt. Rom. cap. 7. in hęc verba, Capta ſunt hinc Cæſaris caſtra, inde Caſsij. Sed quanto efficacior eſt fortuna, quàm virtus! & quàm verũ eſt quod moriens efflauit, Non in re, ſed & in verbo tãtùm eſſe virtutem. Victoriã illi prælio error dedit. Verba Dionis lib. 47. circa finem hæc ſunt, Ἀπεγνοὺς μὲν τὴν σωτηρίαν ἀπαξιώσας δὲ τὴν ἅλωσιν, ἐς τὸν θανατὸν καὶ αὐτὸς κατέφυγε, καὶ ἀναβοήσας τοῦτο δὴ τὸ ἡράκλειον, ὦ τλῆμον ἀρετὴ λόγους ἄρ' ἦσθα ἄλλως, ἐγὼ δέ σε ὡς ἔργον ἤσκουν, σὺ δ' ἄρ' ἐδούλευες τύχῃ. *M. Brutus victus.*

Sanguine Pharſaliam. Pharſalia cãpus eſt Theſſaliæ. Lucanus, Pharſaliam, Theſſaliam, Æmoniam, Macedoniã, Philippos pro eodẽ numerat. *Pharſalia.*

Iamiam ſtricturus. Mortem ſibi conſciſcere glorioſum & magni animi factum multi putauerunt, præcipue Romanorum, quod non probat Ariſtot. in Ethicis lib. 3. his verbis, Mortem autem ſibi ipſi conſciſcere fugientem vel inopiam, vel amorem, vel moleſtiam fortis animi magníque non eſt: ſed anguſti potiùs & timidi. *Mortem acerſere ſibi, timidi animi eſt.*

Paupertatem ſummis ingeniis obeſſe, ne prouehantur.

EMBLEMA CXX.

Dextra tenet lapidem: manus altera ſuſtinet alas.
Vt me pluma leuat: ſic graue mergit onus.
Ingenio poteram ſuperas uolitare per arces,
Me niſi paupertas inuida deprimeret.

LOquitur puer per proſopœiam. Manus, inquit, mea dextra tenet lapidẽ &c. Dextra. inquam, quæ totius corporis habet regimen: nam hoc in ſiniſtra aliquo pacto eſſet ferendũ. Idem dixit Iuuenalis Saty.3.

Haud facilè emergunt, quorum uirtutibus obſtat
Res anguſta domi.

In

In occaſionem.

Διαλογιστικῶς.

EMBLEMA CXXI.

Lyſippi hoc opus eſt,Sycion cui patria.Tu quis?
Cuncta domans capti temporis articulus.
Cur pennis ſtas?uſq; rotor.Talaria plantis
Cur retines?Paßim me leuis aura rapit.
In dextra eſt tenuis dic unde nouacula?Acutum
Omni acie hoc ſignum me magis eſſe docet.
Cur in fronte coma?Occurrens ut prendar.At heus tu
Dic cur pars calua eſt poſterior capitis?
Me ſemel alipedem ſi quis permittat abire,
Ne poßim apprenſo poſtmodò crine capi.
Tali opifex nos arte,tui cauſa,edidit hoſpes:
Vtq; omnes moneam,pergula aperta tenet.

EX epigrammate Poſsidippi,quod legitur li. 4.Epigam.Græco tit. τίς καιρος,quod tale eſt, *Poßidippi Epigram.*

Τίς,πόθεν ὁ πλάστης;Σικυώνιος.οὔνομα δὴ τίς;
Λύσιππος.σὺ δὲ,τίς;καιρὸς ὁ πανδαμάτωρ.

Τίπτε δ' ἐπ' ἄκρα βέβηκας; ἀεὶ τροχάω. τί δὲ ταρσοὺς
Ποσσὶν ἔχεις διφυεῖς; ἵπταμ' ὑπηνέμιος.
Χειρὶ δὲ δεξιτερῇ τί φέρεις ξυρόν; ἀνδράσι δεῖγμα,
Ὡς ἀκμῆς πάσης ὀξύτερος τελέθω.
Ἡ δὲ κόμη, τί κατ' ὄψιν; ὑπαντιάσαντι λαβέσθαι.
Νὴ Δία τ' ἐξόπιθεν, πρὸς τί φαλακρὰ πέλει;
Τὸν γὰρ ἅπαξ πτηνοῖσι παραθρέξαντά με ποσσὶν,
Οὔτις ἔθ' ἱμείρων δράξεται ἐξόπιθεν.
Τοῖον ὁ τεχνίτης με διέπλασεν εἵνεκεν ὑμέων
Ξεῖνε, καὶ ἐν προθύροις θῆκε διδασκαλίην.

Multi hoc epigramma Latino carmine donarunt, ſed ſuo quiſque modo, & velut paraphraſticè. Nos vt intelligi duntaxat Græcum poſsit, ferè verbum verbo, & verſum verſui, vt reſpondeat, curauimus:

Sanctij verſio.

Quis figulus? Sycionius. Huius nomina profer.
Lyſippus. Quis tu? occaſio cuncta domans.
Cur pinnis ſtas? uſq; rotor. Cur accipis alas
Sub pedibus geminas? ut leuis aura uolo.
At dextræ unde mouacula ſit? Mortalibus omni
Sic acie oſtendo ſim quòd acuta magis.
At coma cur uelat uultus? ſic obuia prendor.
Cur uillis capitis poſteriora carent?
Si ſemel alatis homines effugero plantis,
Ne poßim parte hac poſteriore capi.
Tali opifex ueſtra me finxit imagine cauſa
Hoſpes, & ante fores, ut moneam poſuit.

Ad Græcum epigramma videtur alluſiſſe Auſonius Gallus, ſed additis quibuſdam, & artificis nomine mutato ſic,

Cuius opus? Phidiæ, qui ſignum Pallados, eius
Quiq; Iouem fecit, tertia palma ego ſum.

Sum

Sum dea,quæ rara & paucis occaſio nota,
Quid rotulæ inſiſtis?ſtare loco nequeo.
Quid talaria habes?uolucris ſum,Mercurius quæ
Fortunare ſolet,trado ego cùm uolui.
Crine tegis faciem?cognoſci nolo.ſed heus tu,
Occipiti caluo es? Ne tenear fugiens.
Quæ tibi iuncta comes?Dicat tibi.Dic rogo quæ ſis.
Sum Dea cui nomen nec Cicero ipſe dedit.
Sum Dea quæ facti,non factiq; exigo pœnas,
Nempe,ut pœniteat,ſic Metanæa uocor.
Tu modò dic quid agat tecum?Si quando uolaui,
Hæc manet.hanc retinent quos ego præterij.
Tu quoq; dum rogitas,dum percunctando moraris,
Elapſam dices me tibi de manibus.

In Salmanticenſi bibliotheca viſuntur hodie ſtatuæ lapideæ ita affabrè expolitæ, vt cum antiquitate poſsint certare, quæ omnes typum occaſionis oſtendunt. Eſt enim illic puer globo inſidens,capillitio ſuper oculos effuſo,in manu habens nouaculam cum inſcriptione καιρὸς,quę vox occaſioné ſignificat. Hunc circumſtat Mercurius & Fortuna cum cornu copiæ.Per quæ innuitur poſſe occaſioné tribuere quidquid Mercurius & Fortuna poſſunt. Sequitur hos vetula plorabundo vultu,quæ Metanæam,id eſt,pœnitentiam refert. *Occaſionis ſtatua in bibliotheca Salman.*

Lyſippi hoc opus. Lyſippus Sycionius (Sycion ciuitas eſt in Peloponneſo)adeò eximius fuit in ſtatuaria,vt edicto vetuerit Alexander Magnus, ne quis ſe præter Apellem pingeret, aut alius Lyſippo duceret æra, fortis Alexandri vultum ſimulantia, vt ait Horatius in epiſtol. Lege Pli-

nium libro 34.capite 7.& 8.

Occaſio quid. *Capti temporis articulus.* Eſt occaſio, quædam breuis opportunitas, quæ multum valet ad res conficiendas aut omittendas. Occaſionem innuit Terentius in ſene ſeipſum excruciante. In tempore, inquit, ad eam veni quod rerum omnium eſt primum. Et in Adelphis, vt in ipſo articulo oppreſsit. Heſiodus ſic laudat occaſionem lib.2.Georgicon,

Μέτρα φυλάσσεσθαι, καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος.

Mediocritatem obſerua; occaſio autem in omnibus optima.

Vide prouerbium, Noſce tempus, vbi plura inuenies.

Pinna. *Cur pinnis ſtas?* Pinna & plumam ſignificat & alas, quibus innatant piſces. Hic autem videtur ſignificare ſummitates pedum: quaſi dicat, cur ſummis inſtas digitis?

Cur in fronte coma? Hoc diſtichon vno verſiculo ſignificauit quiſquis ille fuit, qui Catonis libellum compoſuit,

Fronte capillata, poſt hæc occaſio calua.

Legendum cenſeo, poſtica occaſio calua. Nã in quacunque re pars anterior dicitur antica: poſterior, poſtica nominatur. Lege prouerb. Premenda occaſio. &, Capere crines.

Pergula quid. *Pergula aperta.* Pergula à pergendo, locus eſt à multis lateribus aërem excipiens. Apelles in pergula poſt tabulas à ſe depictas latitare conſueuerat, vt inde multorum iudicium de pictura exciperet.

In

In ſubitum terrorem.

EMBLEMA CXXII.

Effuſo cernens fugientes agmine turmas,
Quis mea nunc inflat cornua? Faunus ait.

PAnici terrores appellari conſueuerũt, quoties repentè in exercitu viri equíque perturbantur, nulla comparẽte cauſa. Veteres enim exiſtimabant Panem Deum repentinos terrores & animi conſternationes immittere lymphaticis ſimillimas. Vide adagium, Panicus caſus. Et Politianum in Miſcellaneis cap. 28. vbi multa & pulchra de hac re citantur teſtimonia. Theon Arati interpres militaſſe ait Pana Deum aduerſus Titanas, primúmque eum videri concham illam tortilem & turbinatã, qua pro tuba vtuntur,

Panici terrores.

Theõ Arati interpres.

tur,inueniſſe,quæ græcè Cochlos appellatur:factúmque ipſius opera,vt ſe armandi ſociis interim fieret copia, dum ſonitu quocunque illo, qui panicos vocatur,in fugam Titanes agebantur. Plutarchus in apophtheg.Epaminūda Thebano exercitum ducente, nunquam panicus & *Faunus.* repentinus terror in caſtra incidit. Faunus filius Pici, Latiníque pater, & Aboriginum rex apud Virgil. poſt mortem Deus eſt habitus, dictus,vt ait Seruius,à fando, id eſt, vaticinando. Poëtæ Faunos Syluanos,Panes,Satyros pro eodem ſæpe ponunt.

In illaudata laudantes.

EMBLEMA CXXIII.

Extat

Ingentes Galatûm ſemerni milite turmas,
Spem præter trepidus fuderat Antiochus,
Lucarum cùm ſæua boum uis, dira proboſcis,
Tum primùm hoſtiles corripuiſſet equos.
Ergo trophæa locans Elephantis imagine pinxit.
Inſuper & ſociis, Occideramus, ait,
Bellua ſeruaſſet ni nos fœdiſſima barrus:
Vt ſuperaſſe iuuat, ſic ſuperaſſe pudet.

Extat pulcherrima hiſtoria apud Lucianum in Zeuxi, ſiue Antiocho: vnde ſumptum fuit hoc emblema. Luciani hæc ſunt verba: Cùm nõ ignoraret Antiochus Soter, & corporis viribus & audacia Galatas eſſe præditos, inuſitatámque illorum multitudinem videret, tum phalangem fortiter coniunctam: à tergo verò æneis thoracibus indutos bellantes: præterea in profundum ſemper armatos vigintiquatuor ordinatos. In vtrumque autem cornu equitatum, qui 20. millibus equitum cõſtabat, diſpertitum eſſe. Porrò è medio octoginta currus falcatos erupturos: ac cum illis bigas bis totidem. Hæc, inquam, cùm videret, ſpem valde malam animo concipiebat potiundæ victoriæ, tanquam ſi cum inuictis eſſet agendum. Siquidem ipſe modicè inſtructo exercitu, neque ampliter, neque pro belli dignitate & apparatu, aut magnitudine, ſanè perquàm paucis comitatus aduenerat, ac illos quidem vt plurimum ſcutatos & nudos. Sed enim ex his, qui nudi erant, plures quàm dimidia pars exercitus numerabantur. Itaque iam de petendo fœdere, ferendíſque pacis conditionibus & bello conuenientiſsimè componendo *Ex Luciani hiſto. de Gal.*

ſecum

ſecum agebat. Atqui Theodatas Rhodius vir excelſi & generoſi animi, inſtruendæ aciei non imperitus, cùm præſto eſſet, regémque pertur bato animo eſſe nō ſinebat. Et erant Antiocho vndecim in exercitu elephantes. Hos Theodatas iuſsit interea haberi quàm occultiſsimos, ne ex acie apparentes conſpicui fierent hoſtibus. Vbi verò tuba ſignum dedit, & manus conſeren dæ forent, ac hoſtium equitatus impreſsionem faceret, & Galatæ aperta phalange currus immitterent, tunc vnà cum quatuor elephantis vtrinque equitibus eſſe occurrendum docebat. Octo autem reliquos aurigis & curribus eſſe immittendos. Hoc enim facto, inquit, illorum equi perterrebuntur ac retro fugientes in ipſos Galatas illapſi impetum facient, nec opinionem eius rei prædictæ euentus fefellit. Cùm enim an tea nullum elephantum vidiſſent, cùm ipſi Galatæ tum equi illorum, adeò nouo & inopinato elephantorũ ſpectaculo animis cõſternati ſunt, vt longè adhuc à belluis conſtituti, pōſteaquam ſolùm rugientes audiſſent, dentéſque candore relucentes vidiſſent, veluti ex toto nigro corpo re, tum etiam proboſcides, ad prædã & direptio nem faciendam ſublatas, priuſquàm ab arcubus tela extorſiſſent, verſis retrò habenis, nullóque ſeruato ordine aufugerũt. Sed enim pedites aliquantiſper alterna cæde ſemet haſtis cõfodientes conculcabantur ab equitibus in illorum or dinem illapſis. Currus autem ſubuerſi, & illi, deinceps denuo in ſuos non citra ſanguinẽ ferebantur, ac planè iuxta illud Homeri,

Subuerſi currus paßim iacuêre ſupini.

At verò equi poſteaquam ſemel à recta via auerſi declinaſſent, elephantorum impetum non ſuſtinentes, ſeſſores dorſo excutiebãt. Currus ſtrepebant proſcindentes acutis falcibus quoſcunque ex amicis comprehendiſſent. Non pauci verò vt in tali tumultu eiecti proſternebantur. Hos elephanti inſequebantur pedibus proterentes atque conculcantes, ſimúlque in altum proboſcidibus proiicientes, ac dentibus correptos tranſuerberantes. Ad extremum illi ſumma ope nitentes Antiocho victoriam pepererunt. Caterùm Galatæ alij quidem dimicando occiderunt ingenti clade edita: alij viui capti in victoris poteſtatem peruenerunt. Perpauci fuga in montes ſemet abdiderũt. Porrò autem Macedones quicunque cum Antiocho in prælium deſcenderant, Pæana canebant, ſimúlque clamore irruẽtes, regem coronabant victorem. At ille profuſis, vt fertur, lachrymis, Pudore afficimur, inquit, ô milites, quibus ſalus in hiſce vndecim ſtetit belluis: adeò vt niſi ſpectaculi nouitas hoſtium animos perculiſſet, quid nos erga illos fuiſſemus? In trophæum nihil aliud quàm elephantum iuſsit ſculpere.

Ingentes Galatum. Galatæ, quos & Gallogræcos vocant, populi ſunt minoris Aſiæ iuxta Phrygiam.

Lucarum cum ſæua. Sic contexe, Cùm ſæua vis boum Lucarum, appoſitiuè, dira proboſcis. Eraſmus in adagio Larinum verbum. Latini veteres (inquit) Lucam dicebant pro grandi. Et in ada

in adagio, Prius locuſta bouem pariet. Lucas, inquit, antiqui boues, appellabant ob magnitudinem. Quod mihi non fit veriſimile: nec ſcio vnde hæc ille tam antiqua eruerit. Nam M. Varro lib. 6. de Lingua Latina, nihil ait huiuſmodi: imò à Luce ait dictos Lucas. Sed ego Plinio in hac re magis adhæreo, qui lib. 8. cap. 6. dictos innuit Lucas boues, eò quòd in Lucanis Italia primùm elephantes vidit Pyrrhi regis bello.

Dira proboſcis. προβοσκὶς, roſtrum Elephantis, ſiue etiam muſcæ. Dicitur & promuſcis. Dictū putant aliqui à verbo προβόσκειν, quod eſt antè paſcere. Vtitur autem ea Elephas tanquam manu, teſte Plinio, eo quo ſuprà loco.

Ergo trophæa locans. Trophæū græcè τρόπαιον à verbo τρέπω, ſiue τροπέω, quod eſt verto, eſt indicium victoriæ. Primùm fiebant trophæa ex arboribus deciſis ramis, & trunco hoſtium ſpoliis decorato, fiebántque vbi hoſtes terga vertebāt. Nam trophæum id ſignificat. Pulcherrimā trophæi deſcriptionem poſuit Verg. Æneidos vndecimo in princip.

Ingentem quercum deciſis undiq; ramis
Conſtituit tumulo, fulgentiáq; induit arma,
Mecentij Ducis exuuias (tibi magne trophæum
Bellipotens) aptat rorantes ſanguine criſtas,
Teláq; trunca uiri, & bis ſex thoraca petitum
Perfoſſumq; locis, clypeumq; ex ære ſiniſtræ
Subligat, atq; enſem colo ſuſpendit eburnum.

Et infrà,

Indutoſq; iubet truncos. &c.

In

In momentaneam felicitatem.

EMBLEMA CXXIIII.

Aëriam propter creuiſſe Cucurbita pinum
Dicitur, & grandi luxuriaſſe coma.
Cùm ramos complexa, ipſúmq; egreſſa cacumen,
Se præſtare aliis credidit arboribus.
Cui pinus, Nimirum breuis eſt hæc gloria: nam te
Protinus adueniet quæ malè perdet hyems.

EX Apologo quodam, quem refert Petrus Crinitus lib. 2. de honeſta Diſciplina cap. 4. Sata eſt, inquit, olim cucurbita iuxta arborem pinum, quæ grandis admodum & ramis patulis extabat: cucurbita verò cùm multis pluuiis atq; cæli tẽperamento creuiſſet laſciuire incipit, & ramulos audacius porrigere. Iã ſerpebat in pi-

num,iam ſurgere,iam ramos & frondes inuoluere audebat:ampliora folia, candentes flores prægrandia poma,& virentia oſtentans. Itaque tanto faſtu atque inſolentia intumuit,vt pinum, arborem auſa ſit aggredi.Et vides inquit, vt te ſupero,vt amplis foliis,vt virore præſto. Et iam iam ad cacumen proſurgo. Tum pinus quæ ſenili prudentia & robore pollebat, nihil mirata eſt cucurbitæ inſolentis audaciam, ſed ita ad eam reſpondit:Ego hîc multas hyemes,calores, æſtus,variáſque calamitates peruici, & adhuc integra conſiſto. Tu ad primos rigores minùs audaciæ habebis,cùm & folia concident, & viror omnis aberit. Morale, ſecundis rebus non eſſe ſuperbiendum.

Eſt & alia fabella huiuſmodi Laurentij Abſtemij de cucurbita & olea.

Ex

Ex damno alterius, alterius vtilitas.

EMBLEMA CXXV.

Dum ſæuis ruerent in mutua uulnera telis,
Vngue leæna ferox, dente timendus aper,
Accurrit uultur ſpectatum, & prandia captat.
Gloria uictoris, præda futura ſuæ eſt.

EX quadam Æſopi fabula, quæ ſic habet, Leo & vrſus ſimul magnum nacti hinnulum de illo pugnabant: grauiter igitur à ſe ipſis affecti, vt ex multa pugna tenebræ oculis oborirentur, defeſsi iacebant. Vulpes autem, vt circunеundo proſtratos illos vidit, hinnulum in medium iacentem, per illorum medium percurrens rapuit, fugiénſque abiit. Illi autem ipſam videntes, atq; ſurgere non valentes. Nos miſeros

Aeſopi fabula de leone, vrſo, & vulpe.

dicebant, qui vulpi laborauimus. Fabula ſignificat, aliis laborantibus alios lucrari.

Aſſabulatio.

Prope huc ſpectare videtur Claudianus in Epigrammate,

Toruus aper, fuluúſq; leo coïere ſuperbis
Viribus, hic ſetis, ſæuior ille iuba:
Hunc Mars: hunc Cibele laudat: dominatur uterq;
Montibus, Herculeus ſudor uterq; fuit.

Bonis auſpiciis incipiendum.

EMBLEMA CXXVI.

Auſpiciis res cœpta malis, bene cedere neſcit.
Felici quæ ſunt omine facta, iuuant.
Quicquid agis, muſtella tibi ſi occurrat, omitte:
Signa malæ hæc ſortis beſtia praua gerit.

Ex

EX Diogeniano refert Eraſmus tale adagiũ, γαλῆν ἔχεις, id eſt, Muſtellam habes. in eum quadrat, cui omnia ſunt inauſpicata, tanquam fatis & diis iratis, vt aiunt. Olim creditum eſt, hoc animal inauſpicatum infauſtúmque eſſe iis qui haberent, domíq; alerent: vt non admodum diſsideat ab illis, Equum habet Seianũ. &, Aurum habet Toloſanum. Vnde nunc etiam apud quaſdam gẽtes nominatim apud Britannos infelix omen habetur, ſi cum paratur venatio aliquis muſtellam nominet. Cuius etiam occurſus vulgo nunc habetur inauſpicatus. Vide Alexandrum ab Alex. lib. 5. cap. 13.

Diogeniani adagium.

Muſtella inauſpicatum animal.

Nil reliqui.

EMBLEMA CXXVII.

Scilicet hoc deerat, poſt tot mala deniq; noſtris
Locuſtæ ut raperent, quicquid ineſſet, agris.
Vidimus innumeras Euro duce tendere turmas:
Qualia non Atylæ, caſtráue Xerxis erant.
Hæ fœnum, milium, farra omnia conſumpſerunt:
Spes & in anguſto eſt, ſtant niſi uota ſuper.

EX cap. 10. Exodi, vbi ſic minitatur Deus Pharaoni per Moyſen, Ecce ego inducam cras locuſtam in fines tuos, quæ operiet ſuperficiem terræ: ne quidquã eius appareat: ſed depaſcet reſiduum, quod ſaluatum, quodque relictum eſt vobis à grãdine. Corrodet enim omnia ligna, quæ germinant in agris, & implebunt domos tuas, & ſeruorum tuorum, & omnium Ægyptiorum, quantum non viderunt patres tui & aui. & Amos cap. 7. Et ecce fętus locuſtarum venit matutinus: & ecce bruchus vnus Gog. grex, & erit, ſi compleuerit, vt deuoret fœnum terræ. Vide etiam in Apocalyp. cap. 9.

Locuſta. *Locuſtæ ut raperent.* Locuſtæ noxiæ ſunt frugibus quas exedũt & perdũt ad internicionem. Vnde quicquid noxium & incommodum eſt & perniciem affert alicui rei, meritò locuſta vocabitur, Locuſtam ſic deſcribit Claudianus, *Claudiani de locuſta carm.*

Horret apex capitis, medio fera lumina ſurgunt
Vertice cognatus dorſo dureſcit amictus:
Armauit natura cutem, dumiq; rubentes
Cuſpidibus paruis, multis acuere rubores.

His veſcebatur ſanctiſsimus propheta Ioannes in deſerto: quamuis aliqui aliter ſentiãt dicentes ἀκρίδες locuſtas ſignificare, & cacumina, & ſummitates: vt intelligas D. Ioannem arborum *Locus D. Marci ca. 1.*

aut

aut herbarum ſummitatibus veſci. Sed his non obſtantibus verum eſſe credo D. Ioannem locuſtis victitaſſe, quæ inter animalia munda numerantur in Leuitico cap. vndecimo.

Euro duce. Eurus ventus eſt ab Oriente flans vt ait Ouidius:

Eurus ad auroram Nabathæáq; regna receſſit. *Eurus.*

Dictus vt quidam volunt ἀπὸ ἠῶ ῥέων, id eſt ab Aurora fluens.

Qualia non Atylæ. De Atyla, ſiue Attila, quoniã non eſt iniucunda hiſtoria, longiuſculẽ illã proſequi ſtatui. Primùm omnium Gotthi, deinde Vandali, poſtremò Hunni Hungariam ingreſsi ſunt, & hi poſtremi retinuerunt terram: vnde & Hũgariæ appellationem ſortita eſt. Crudelis hic locus maximam cladem vniuerſæ propemodum Europę intulit. Attila ex Hũgaria exercitũ trecentorum millium duxit in Germaniam, plurimáſque potentes vrbes diripuit, inter quas Baſilea, Auguſta, Argentoratum, Vuormacia, Colonia, & plures aliæ vrbes fuere. Inde in Galliam progreſſus, Burgundiorum regem cepit; Aureolam obſidione cinxit, & ſtatuit totius Europæ ſibi dominium vſurpare. Erat autem tunc in ea parte Galliæ citerioris, quæ à Cæſaribus adhuc tenebatur, Romanus dux Aëtius: hîc fœdus iniit cum Francis, cum Gotthis, vt iunctis viribus crudeliſsimo tyranno Attilæ reſiſteretur. Attila verò quia timuit ſibi à viribus Gotthorum, ſollicitauit Dietrichum regem eorum, ne quid auxilij Romanis ſuppeditarent:

Hungaria vnde dicta. *Attilæ exercitus.* *Burgundiorum Rex captus.* *Dux Aëtius.*

ſed pro ſingulari conſtantia ſua Gotthi recuſarunt vllam vel amicitiæ vel confœderationis cum Tyranno Barbaro cõtrahere. Itaque apud Toloſam vrbem Galliæ vtrinque infeſtis ſignis congreſsi ſunt. A Romanorum parte Aetius, Gotthi & Franci: ab altera parte Attila. Et teſtantur hiſtoriæ nunquam in Occidente tantum ab vtraque parte exercitum, tantámque multitudinem collectam fuiſſe, perinde ac ea fuit. Pugnæ conflictus ab exortu Solis in noctem vſque durauit. Tandem in fugam conuerſus Attila amiſit centena octoginta millia. Ipſe etiam tanta anguſtia exagitatus eſt, quòd non procul aberat, quin ſe ipſum interemiſſet. Aetius verò, Franci, & Gotthi, etſi victores erant: tamen Gotthorum rex Diethricus in eo conflictu periit. Mortem patris vlciſci filius voluit, & ſtatuit collectis copiis inſequi Attilã; & reliquum exercitum prorſus delere: & deleuiſſet, haud dubiè, niſi ex Aetij conſilio ſententiam ſuam immutaſſet. Sed malum hoc fuit conſilium Aetij: nam parua manu potuiſſet tunc vinci Attila. Poſtea verò reuerſus Hungariam reparato exercitu, & collectis viribus Italiam inuaſit: direptis vrbibus in primo Italiæ ingreſſu vſque ad Apenninum. Tum verò occurrens ei Leo Pontifex, ſupplex petiit, vt retrocederet. Fertur dixiſſe Attilam, viſam iuxta Pontificem aſtantem viri cuiuſdam imaginem minitantem ſibi ſtricto gladio, & terrore percuſſum promiſiſſe ſe receſſuturum. Porrò in

Attila victus.

Attila reuerſus in Italiam.

rò in Hungariam reuerſus ſolennes nuptias egit:& in prima nocte largiter potus præter expectationem fato quodam periit. Exitum hunc habuit hic Tyrannus,quem non puduit publico titulo Flagellum Dei ſe appellare. Hæc contigerunt Anno Domini 455.

Caſtráue Xerxis erant. Xerxis hiſtoriam tam latè proſequitur Herodotus, vt nō ſit iudicium hûc eam referri. Iuſtinus quoque non paucis. Hos igitur adeat,qui integram hiſtoriam velit: nos potiora,& quæ hûc magis ſpectant decerpemus. Xerxes rex fuit Perſarum Darij filius: inceptum à patre bellum in Græciam inſtaurat. De numero militum ſic ait Iuſtinus lib. 2. Iam Xerxes ſeptingenta millia de regno armauerat, & trecenta millia de auxiliis : vt non immeritò proditum ſit,flumina ab exercitu eius ſiccata, Græciámque omnem vix capere exercitum potuiſſe. Herodotus in Polymnia ſic, Nauiū ſumma trium millium fuit:ita in eis fuit virorum vi ginti quatuor myriades,id eſt, ducenta & quadraginta millia. Hæc igitur erat claſsis ex Aſia vnius & quinquaginta myriadum virorum in vniuerſum : & præterea ſeptem millia ſexcenti decem. Peditatus fuit decies ſepties centena millia. Equitatus octoginta millia. Quibus adde Arabes,qui camelos, Pœnos,qui currus agebant quæ facio viginti millia. Quæ copiæ claſſiarij & terreſtres in ſumma redactæ fiunt ter & vicies cētena & decem & ſeptem millia ſexcenti & decem.Huic tanto exercitui obuium ſe

Xerxes rex, & eius exerc.

tulit ad Thermopilas Leonidas cum quadringentis Lacedæmoniis, qui etſi omnes mortem oppetierunt, circiter viginti millia Perſarum priùs ſtrauerunt. Tandem Xerxes à Themiſtocle Athenienſium Duce fuſus turpiter aufugit.

Leonidas in Xerxem.

Corda omnia conſumpſerunt. Cordum, cordi (vt ex Plinio libro 18. capite 28. colliges) eſt ſecundum fœnum. Hoc eſt illud quod germinat poſt primam meſsionem. Locuſtarum etiam plaga extitit in Longobardia Inſubrum anno 1541. vt coniicere licet. Verùm depaſtis omnino frugibus, in Narbonenſem prouinciam euolarunt: Auſtro verò flante, tandem diuino nutu in mare præcipitatæ ſunt.

Cordum.

Malè

Malè parta, malè dilabuntur.

EMBLEMA CXXVIII.

1 *Miluus edax, nimiæ quem nauſea torſerat eſcæ,*
Hei mihi mater, ait, uiſcera ab ore fluunt.
Illa autem: quid fles? cur hæc tua uiſcera credas,
Qui rapto uiuens ſola aliena uomis?

SVmptum eſt per imitationem à fabula Grǽca Gabriæ, cuius hæc eſt ſententia, *Gabrias.*

Bouis puer feſto die cùm comediſſet uiſcera:
Hei mihi clamabat, quòd inteſtina effundo mater:
Hæc ridendo ait, Ne timeas fili,
Non enim ex tuis quidquam: ſed uomis aliena.

Vide adagium, Malè parta malè dilabuntur. Plaut. in Pœnulo. Notandum etiam, in Hiero-

glyphicis rapacem locupletem per miluum notari:quod & Socrates in Phędone monſtrat:ſed & in Sacris miluus pro prædone accipitur.

Semper præſto eſſe infortunia.

EMBLEMA CXXIX.

Ludebant parili tres olim ætate puellæ
Sortibus:ad Stygias quæ prior iret aquas.
Aſt cui iactato malè ceſſerat alea talo,
Ridebat ſortis cæca puella ſuæ,
Cùm ſubitò icta caput labente eſt mortua tecto,
Soluit & audacis debita fata ioci.
Rebus in aduerſis mala ſors non fallitur:aſt in
Fauſtis nec precibus,nec locus eſt manui.

EX lib. 1. Epigrammatum Græcorum titul. εἰς δυσπραγίας, incerti autoris. Tale eſt epigramma Græcum,

> Αἰ[illegible]ται ποτε παῖδες ἐν ἀλλήλῃσιν ἔπαιζον
> Κλήρῳ, τίς προτέρη βήσεται εἰς Αἴδην.
> Καὶ τρεῖς μὲν χειρῶν ἔβαλον κύβον, ἦλθε δὲ πασέων
> Ἐς μίαν. ἡ δ᾽ ἐγέλα κλῆρον ὀφειλόμενον.
> Ἐκ τέγεος δ᾽ ἄρ᾽ ἄελπτον ἀπωλίσθησε πέσημα
> Δύσμορος. εἰς Αἴδην δ᾽ ἤλυθεν ὡς ἔλαχεν.
> Ἀψευδὴς ὁ κλῆρος, ὅτῳ κακόν. ἐς δὲ τὸ λῷον
> Οὔτ᾽ εὐχαὶ θνητοῖς εὔστοχοι, οὔτε χέρες.

Sic Ouidius 4. de Ponto Eleg. 2.

> *Omnia ſunt hominum tenui pendentia filo,*
> *Et ſubito caſu quæ ualuere ruunt.*

Idem Elegia 3.

> *Ludit in humanis diuina potentia rebus,*
> *Et certam præſens uix habet hora fidem.*

Hoc etiam confirmat prouerbium, Mala vltrò adſunt.

Reme

Remedia in arduo, mala in prono eſſe.

EMBLEMA CXXX.

Aetheree̕s poſtquam deiecit ſedibus Aten
Iuppiter: heu uexat quàm mala noxa uiros?
Euolat hæc pedibus celer, & pernicibus alis,
Intactúmq; nihil caſibus eſſe ſinit.
Ergo Litæ, proles Iouis, hanc comitantur euntem,
Sarturæ quicquid fecerit illa mali,
Sed quia ſegnipedes, luſcæ laſſæq; ſenecta,
Nil niſi poſt longo tempore reſtituunt.

HOmericus Agamemnon lepidam fabulā narrat Græcis de Ate lib. 19. Iliad. Quam ego, quàm potero breuiſsimè colligam. Ate Iouis nuncia, noxia cunctis, mollibus non ingreditur

ditur pedibus per terram, ſed hominum inuadit lædítque capita. Nec ab ipſo Deorum hominúmque parente abſtinuit. Quem Iuno (licet fœmina) ſic decepit. Cùm iam iam Hercules in lucē ex Alcmena eſſet proditurus, ſic Diuos Iupiter eſt alloquutus, Audite Diui Deæque omnes: hodie ex meo genere proles naſcetur vicinis omnibus dominatura. Cui Iuno, Nunquam credam niſi iureiurando confirmaueris. Iupiter haud dolum ſentiens, maximum adhibuit iuramentum. Tum Iuno cælo delapſa Argos petiit, coniugem Steneli ſeptimeſtrem vterum ferentem facit vt pareret, Alcmenæ partu impedito. Inde ad Iouem reuerſa dixit, Iupiter omnipotēs, iam vir natus eſt Euryſtheus ex ſemine tuo, qui meritò dominabitur Argis. His auditis Iupiter, Aten comis apprehenſam, iratus è ſummo cælo deturbauit, iuratus, nunquam ſe poſtea illam in ſuperas ſedes recepturum. Sic illam manu rotatam hominum operibus pernicioſam in terram deiecit. Hæc Homerus. Sunt qui velint hoc Homeri de caſu Ates figmentum idem eſſe cum illo, quod de caſu Luciferi ex beatis ſedibus credimus Chriſtiani. Eſt & alius Homeri locus vnde ſumptum eſt emblema Iliados 9. Homeri carmina ſic reddidit Eraſmus in adagio, Ira omnium tardiſsimè ſeneſcit:

Nam Litas etiam genuit Saturnius ingens,
Rugoſas pedibus claudis, ac lumine læſas.
Quæ Ates à tergo ueniunt, medeantur ut illi
Ipſa Ate pedibusq; ualens & robore præſtans,
Proinde gradu celeri longè præuertitur, omnes

Occu

Occupat, & terras prior aduenit illa per omnes,
Mortales lædens: uerùm hæ poſt terga ſequuntur,
Sarturæ quidquid commouerit illa malorum.

Ἄτη. Ἄτη, ης. Calamitas, nocumento ab ἄω noceo, quod in futuro mittit ἄσω: vnde Ἄτη pro Ἄση, τ. in σ.

Euolat hæc pedibus. Celeris dicendum fuerat. nam celer, celeris & celere dices rectiùs quàm aliter.

Lita. Ergo *Litæ.* λιτὴ ῆς, ſupplicatio, à verbo λιτανεύω, rogo, ſupplico, vota accipio, lito. Vnde *Litaniæ.* Litaniæ, id eſt, preces, non Letaniæ, vt barbari paſsim ſcribunt.

Offenſa cita, reconciliatio tarda. *Nihil niſi poſt.* Innuit offenſam eſſe citam, recõciliationem eſſe tardam, propterea quòd iniurias diu ſolent homines meminiſſe, iuxta illud Ciceronis, Cui dolet, meminit: cui placet, obliuiſcitur. Vide Phornutum de Natur. Deorum. cap. de Litis, & Cælium Rhodiginum lib. 2. cap. 7.

EX

Ex arduis perpetuum nomen.

EMBLEMA CXXXI.

Crediderat platani ramis ſua pignora paſſer,
Et bene: ni ſæuo uiſa dracone forent.
Glutiit hic pullos omnes, miſerámq; parentem
Saxeus, & tali dignus obire nece.
Hæc, niſi mentitur Calchas, monumenta laboris
Sunt longi, cuius fama perennis eat.

HÆc referuntur ab Homero lib. Iliados 2. Eius carmina conuertit Cicero lib. 2. de Diuinat. ſub perſona Agamemnonis, cùm debeant citari ſub perſona Vlyſsis, vt annotauit Politianus in Miſcellaneis. Carmina Ciceronis hæc ſunt,

Cicer. carmina.

Ferte uiri, & duros animo tolerate labores,
Auguris ut noſtri Calchantis fata queamus
Scire, ratos ne habeant, an uanos pectoris orſus.
Nanq; omnes memori portentum mente retentant,
Qui non funeſtis liquerunt lumina fatis
Argolicis primùm, ut ueſtita eſt claßibus Aulis,
Quæ Priamo cladem & Troiæ peſtémq; ferebant:
Nos circum latices gelidos fumantibus aris
Aurigeris Diuûm placantes numina tauris
Sub platano umbrifera, fons unde emanat aquaï,
Vidimus immani ſpecie tortúmq; draconem
Terribilem, Iouis ut pulſu penetrabat ab ara,
Qui platani in ramo foliorum tegmine ſeptos
Corripuit pullos, quos cùm conſumeret octo,
Nona ſuper tremulo genitrix clangore uolabat,
Cui ferus immani laniauit uiſcera morſu.
Hunc ubi iam teneros uolucres matrémq; peremit,
Qui luci ediderat, Genitor Saturnius idem
Abdidit, & duro firmauit tegmine ſaxi.
Nos autem timidi ſtantes, mirabile monſtrum
Vidimus in mediis Diuûm uerſarier aris.
Tum Calchas hæc eſt fidenti uoce loquutus:
Quidnam torpentes ſubitò obſtupuiſtis Achiui?
Nobis hæc portenta Deûm dedit ipſe creator
Tarda & ſera nimis: ſed fama ac laude perenni.
Nam quot aues tetro mactatas dente uidetis,
Tot nos ad Troiam belli exanclabimus annos:
Quæ decimo cadet, & pœna ſatiabit Achiuos.
Edidit hæc Calchas: quæ iam matura uidetis.

Ouidius Metamorph. duodecimo,

Hic patrio de more Ioui cùm ſacra paraſſent,
Vt uetus accenſis incanduit ignibus ara,

Serp

Serpere cæruleum Danai uidere draconem
In platanum, cœptis quæ ſtabat proxima ſacris.
Nidus erat uolucrum bis quatuor arbore ſumma:
Quas, ſimul & matrem, circum ſua damna uolantem
Corripuit ſerpens, auidaq́; recondidit aluo.
Obſtupuere omnes: at ueri prouidus augur
Theſtorides, Vincemus ait: gaudete Pelaſgi:
Troia cadet: ſed erit noſtri mora longa laboris.
Atq; nouem uolucres in belli digerit annos.
Ille ut erat uirides amplexus in arbore ramos,
Fit lapis, & ſeruat ſerpentis imagine ſaxum.

Hæc niſi mentitur. Calchas augurum præſtantiſsimus (vt ait Homerus) Theſtoris Troiani filius: vnde Theſtorides dicitur, Apollinis monitu ſecutus eſt Græcos. Achilli charus fuit. Poſt expeditionem Troianam in Colophonem Ioniæ vrbem peruenit. Cúmq; eſſet in luco Apollinis Clarij, cum Mopſo augure præſtantiſsimo in certamen diuinandi deſcendit. Cui propoſuit quot ficus haberet caprificus quædam. Quæ cùm Mopſus diuinaſſet, & Calchas quot filios haberet in ventre porca, non rectè explicaſſet, pre ęgritudine diem obiit. Vide hæc latiùs apud Nicolaum Leonicum lib. 3. de varia Hiſto. c. 63. *Calchas.* *Mopſus augur.*

Cuius fama perennis. Vide adagium, Quæ ſerò contingunt, ſed magnifica.

Ex literarum ſtudiis immortali a- tem acquiri.

EMBLEMA CXXXII.

Neptuni tubicen,cuius pars ultima cetum,
Aequoreum facies indicat eſſe Deum:
Serpentis medio Triton comprehenditur orbe,
Qui caudam inſerto mordicus ore tenet.
Fama uiros animo inſignes præclaraq; geſta
Proſequitur:toto mandat & orbe legi.

SVmptum eſt emblema ex Macrobio & Oro Apolline.Innuit autẽ per hæc quæ hîc ſunt depicta historiam debere intelligi, quæ viros claros & inſignes per totum orbem prædicat. Macrobij verba ſunt ex primo Saturna. cap. 8. *Tritones quid olim.* Illud,inquit, non omiſerim Tritonas cum buccinis

cinis faſtigio Saturni ædis ſuperpoſitos: quoniam ab eius commemoratione ad noſtrã ætatatem hiſtoria elata, & quaſi vocalis eſt. Antè verò muta & obſcura & incognita. Quod teſtantur caudæ Tritonũ humi merſæ & abſconditæ Orus ſic ait lib. de Hierogl. Ægyptij mundum ſignificare volentes, ſerpentem pingunt, ſuam ipſius caudam deuorantem, diſtinctum variis ſquamis, per quas mundi aſtra figurant. Et grauiſsimum quidem hoc animal eſt, quemadmodum terra. Eſt etiam lubricum, & in hoc aquæ ſimile, ac ſingulo quoq; anno pellem vnà cum ſenio exuit, ſecundùm quam rationem & in mundo annuum tempus mutationẽ faciens iuueneſcit. Quod verò pro cibo corpore ſuo vtitur, ſignificat id, quæcunque diuina prouidentia generantur in mundo, hæc omnia in eodem diminutionem pati. Vide Adagium, Feſtina lentè. *Orus Apollo.*

Neptuni tubicen. Sic conſtrue: Triton Neptuni tubicen, cuius vltima pars, id eſt, cauda indicat eſſe cetum, id eſt, piſcem magnum. Et ſupple facies indicat eſſe Deum. Is inquam Triton comprehenditur medio orbe ſerpentis, qui ſerpens tenet caudam ore inſerto mordicus. Id eſt tenet inſertam caudam ori, per hypallagen. *Triton.*

Tritonẽ ita pingit Vergilius lib. decimo Æneid.

Hunc vehit immanis Triton, & cærula concha
Exterrens freta: cui laterum tenus hiſpida nanti
Frons hominem præfert, in priſtin deſinit aluus.
Spumea ſemifero ſub pectore murmurat unda.

Eſſe autem aut fuiſſe aliquando Tritones ea *Hiſtoria Tritonum.*

qua pinguntur forma, confirmat Plinius lib. 9. cap. 5. Pauſanias ſe Romæ vidiſſe Tritonem affirmat. Circunfertur & Epiſtola cuiuſdam Alexandri Iuriſconſulti Neapolitani, in qua mira de Tritonibus leguntur. Quædam ſe vidiſſe ait, quędam teſtimonio Theodori Gazæ & Georgij Trapezuntij confirmat. Qui verò plura de hac re cupit, adeat ſyluam variæ lectionis quam vernacula lingua compoſuit multa eruditione vir Petrus Meſsias. De Tritone Gel. lib. 20. c. 12. Macrob. Satur. 1. cap. 8.

Tumulus Ioannis Galeacij, Vicecomitis, primi Ducis Mediol.

EMBLEMA CXXXIII.

Pro

Pro tumulo pone Italiam, pone arma, ducéſq;,
Et mare, quod geminos mugit aduſq; ſinus.
Adde his barbariem conantem irrumpere fruſtra.
Ac mercede emptas in fera bella manus.
Anguiger aſt ſummo ſiſtens in culmine, dicat:
Quis paruis magnum me ſuperimpoſuit?

IN lib. 3. Epigrammaton Græcorum eſt quoddam emblema Themiſtoclis autore Germanico, quod Alciatus eſt imitatus. Carmen eſt huiuſmodi, *Germanici epigr.*

Ἀντι τάφου λιτοῖο θὲς Ἑλλάδα, θὲς δ᾽ ἐπὶ ταύτῃ
Δούρατα, βαρβαρικᾶς σύμβολα ναυφθορίας.
Καὶ τύμβῳ κρηπῖδα περίγραφε πέρσικον ἄρη,
Καὶ Ξέρξην· τούτοις θάπτε Θεμιστοκλέα.
Στάλα δ᾽ ἁ Σαλαμὶς ἐπικείσεται, ἔργα λέγουσα
Τἀμά. τί με σμικροῖς τὸν μέγαν ἐντίθεται;

Quæ carmina ſic latina feci,

Pro tumulo exiguo terras appone Pelaſgas,
Armáq; barbaricæ ſymbola militiæ. *Sanctij authoris verſio.*
Inq; baſi tumuli circunduc Perſica bella,
Et Xerxem, hiſq; ſuperpone Themiſtoclea.
Et Salamis noſtræ uirtutis buccina dicat,
Quis paruis magnum me ſuperimpoſuit?

Scripſit Alciatus hoc Emblema in ſepulchrum Ioannis Galeacij, qui primus fuit dux Mediolani. Vicecomes autem nomen eſt familiæ in Italia, non officij, vt apud nos. Geſsit Galeacius bellum per duodecim annos cum Florentinis, *Galeacij bellum in Florētinos.* quo tempore Stephanus Bauariæ dux è Germania conductus à Florentinis in Italiam contra Galeacium magno exercitu venit, nihílque gerens memorabile, tandem in patriam reuer-

ſus eſt. Poſt hunc Iacobus Armeniaci Comes Mediolano bellum infert acceptis à Florentino ſtipendiis, magnámque manum ex vlteriore Gallia traducit: qui profligatus interiit. Sequutus eſt hos aliquot interiectis annis, Robertus Imperator, qui grandem pecuniam à Florentinis accipiens contra Galeacium Mediolanenſium Ducem, maximo exercitu in Italiam tranſiit: inde nulla re geſta memorabili, inglorius reuerſus eſt. Tandem Galeacius dum per ſuos duces bellum in Florentinos continuat, moritur anno Domini 1403. Vide Sabellic. Ennead. lib. 8. & Paulum Iouium de Ducibus Mediolanenſibus.

Iaco. Armeniaci comes.

Robertus Imperator.

Galeacij mors.

Et mare quod geminos. Mare ſuperum & mare inferum intelligit. Nam Italia quanta quanta eſt, inter duo maria procurrit. Eius latam deſcriptionem proſequitur Plinius, Mela, Solinus, & alij.

Anguifer.

Anguifer aſt ſummo. Anguifer, id eſt, ille qui pro inſignibus fert anguem, qui eſt ipſe Dux. De hoc diximus latiùs in primo emblemate.

Optimus

Optimus ciuis.

EMBLEMA CXXXIIII.

Dum iuſtis patriam Thraſybulus uindicat armis,
Dumq́; ſimultates ponere quemq; iubet,
Concors ordo omnis magni inſtar muneris, illi
Palladiæ ſertum frondis habere dedit.
Cinge comam Thraſybule, geras hunc ſolus honorem,
In magna nemo eſt æmulus urbe tibi.

HAnc hiſtoriam non iniucundam paulò altiùs repetemus ex quinto lib. Iuſtini hiſtorici. Nam Xenophon latiùs ſe extẽdit, quàm vt hîc poſsit coarctari: quin nec omnia, quæ in hanc ſententiam dicit Iuſtinus, huc transferam, ſed carptim potiora. Victi igitur Athenienſes, duce Conone, à Lyſandro Lacedæmoniorum *Hiſtoria Thraſybuli memorãda.*

duce, triginta viros ex Lacedæmoniis recipere coacti ſunt, qui Athenas gubernarent, qui ſibi tria millia ſatellitum ſtatuunt, & quaſi paruus hic ad continendam ciuitatem exercitus eſſet, ſeptingẽtos milites à victoribus accipiunt. Deinde miſeras vrbis reliquias cædibus & rapinis exhauriunt. Fiunt denique crudeliſsimi. Fit igitur ex vrbe paſsim omnium fuga, repletúrque Græcia Athenienſium exulibus. Sed Lacedæmoniorum edicto ciuitates, exules recipere prohibebantur. Omnes ſe Argos & Thebas contulêre, vbi non ſolùm tutum exilium egerunt: verùm etiam ſpem recuperandæ patriæ receperũt. Erat inter exules Thraſybulus, vir ſtrenuus, & domi nobilis, qui audendum aliquid pro patria & pro ſalute communi etiam cum periculo ratus, adunatis exulibus Caſtellum Philem Atticorum finium occupat. Nec deerat quarundam ciuitatum tam crudelis caſus miſerantiũ fauor. Itaque & Hiſmenias Thebanorum princeps etſi publicis non poterat, priuatis tamen auxiliis adiuuabat. Et Lyſias Syracuſanus Orator, exul tunc, quingentos milites ſtipendio ſuo inſtructos in auxilium patriæ communis eloquentiæ miſit. Fit itaque aſperum prælium. Sed cũ hinc pro patria ſummis viribus, inde pro aliena dominatione ſecurius pugnaretur, tyrãni vincuntur: victi in vrbem refugerunt, quam exhauſtam cædibus ſuis etiam armis ſpoliant. Deinde cùm omnes Athenienſes proditionis ſuſpectos haberent, demigrare eos ex vrbe iubent, & in brachis murorum qui diruti fuerant, habitare, extraneis

traneis militibus imperium tuentes. Poſt hæc Thraſybulum corrumpere, imperij ſocietatem pollicentes conantur:quod cùm non contigiſſet, auxilia à Lacedæmoniis petiuere. Quibus aſcitis iteratò præliantur. In eo bello Critias & Hippomachus Tyrãnorum ſæuiſsimi cadunt. Cæteris victis cùm exercitus, ex quibus maior pars Athenienſium erat, fugeret, magna voce Thraſybulus exclamat:cur ſe victorem fugiant, potius quàm vt vindicem communis libertatis adiuuent? Ciuium illã meminerint aciem,non hoſtiũ eſſe.& cætera, quæ adiecit Xenophon in Thraſybuli oratione.Tandẽ Tyranni in exilium mittuntur,qui ægrè ferentes exilium Athenienſes inuadunt.Sed per inſidias comprehenſi trucidantur. Atque ita ciuitas per multa membra diſsipata,in vnum tantùm corpus redigitur. Et ne qua diſſentio ex antè actis naſceretur, omnes iureiurando obſtringuntur, diſcordiarum obliuionem fore.

Dúmq; ſimultates. Alluſit ad hæc vltima verba Iuſtini & intelligit ἀμνήστιαν, id eſt,malorũ obliuionem. ſic enim vocabant Athenienſes plebiſcitum illud, quo multæ ſeditiones fuerũt ſublatæ. De quo vide Eraſmum in prouerbio, Malorum meminiſſe. Et Valerium Maximum lib. 4. cap. 1. Et lib. 5. cap.6. qui pulchrè narrat hiſtoriam. Αμνήστια

Palladiæ ſertum. Citat Eraſmus eodem loco hæc verba ex Probo Æmilio, Huic pro tantis meritis,præmij loco,data eſt corona ex duabus virgulis oleaginis:& hoc ciuili honore vir pru

dens

dens contentus fuit. De hac corona Gell. lib. 5. cap. 6. & Plin. lib. 16. cap. 4.

Thraſybulus vnde dictus.

Cinge comam. Si Thraſybulum velis interpretari, hominem audacis, ſiue ardentis conſilij, dices. Nam θρασυς audax, & βουλὴ conſilium ſignificat. Tãta porrò laus continetur in vltimo verſiculo, vt non poſsit eſſe maior in homine ciui. Meminit Thraſybuli Pauſanias in Atticis, & Plutarchus in vita Pelopidæ. Vide Adagium, Thraſybulo Dionyſium comparas. Vide etiam Iuſtinum lib. 5. & Valer. Max. lib. 4. cap. 1.

Strenuorum immortale nomen.

EMBLEMA CXXXV.

Æaci

Aeacidæ tumulum Rhœtæo in littore cernis,
Quem plerunq; pedes uiſitat alba Thetis.
Obtegitur ſemper uiridi lapis hic amarantho,
Quòd nunquam herois ſit moriturus honos.
Hic Graium murus, magni nex Hectoris, haud plus
Debet Mæonidæ, quàm ſibi Mæonides.

EX Philoſtrato in Iconibus, qui ſepulturas ex amarantho coronatâ moris fuiſſe affirmat: ídque Theſſalos inſtituiſſe primos ad tumulum Achillis.

Antonius Thyleſius in libello, quem de coronis compoſuit, ſic ait, Theſſali Achillis ſui monumentum amarantho coronabant: vt oſtenderent, quemadmodum flos ille nunquam interit: ſic eius famam perpetuò duraturam. Ad hoc ipſe reſpexi, cùm de Achille loquerer in Heroicis epitaphiis: *Amarantbi flos.*

Heroum iacet hìc flos immortalis Achilles.

Vide Cælium Rhodig. antiq. lect. lib. 17. cap. 21.

Rhœtæo in littore. Iam admonuimus ſepulchrum Achillis eſſe in Sigæo, erraſſéq; Solinum & Alciatum in hoc.

Quē plerumq;. Miror valde quî potuerit faceſſere negotium hic verſiculus, illis præſertim, qui ſe græcè ſcire profitentur: cùm ſit Græcus loquendi modus: & apud Homerũ vſitaſsimus: qui ſæpe vt ait, & quidem lib. 1. Iliados, ἀργυρόπεζα θέτις, id eſt argenteos habens Thetis, vel alba pedes Thetis, id eſt, pulchra. Sic Iuno apud eundem vocatur λευκώλενος ἥρη, id eſt, albas vlnas habens Iuno. Capitur & Thetis pro mari, quan uis diuerſa orthogaphia. Tethys enim ſcribitur prima

Thetis cur pedes albos habeat.

prima longa, quam pro Achillis matre breuiabis. Dicitur mare argenteos pedes habere, propterea quòd maris aqua in locis profundis eſt obſcuriſsima & in extremis partibus clarior & pellucida.

Amaranthi natura & virtus.

Viridi lapis. Amarãthus ideo vocatur viridis, quia nunquam marceſcit: vnde nomen habet ab ἀ priuatiua, & μαραίνομαι, marceſco. quaſi nũquã marceſcens. Pli. lib. 21. cap. 8. inquit, Amarantho non dubiè vincímur. Eſt autem ſpica purpurea, veriùs, quàm flos aliquis, & ipſe ſine odore, mirúmque in eo gaudere decerpi & lætius renaſci. Prouenit Auguſto menſe: durat in Autumnum. Alexandrino Palma, qui decerptus aſſeruatur: mirúmque poſtquam defecere cuncti flores, madefactus aqua reuiuiſcit, & hybernas coronas facit. Summa eius natura in nomine eſt, appellato: quoniam non mareſccat.

Dionis lib. de Troia nõ capta.

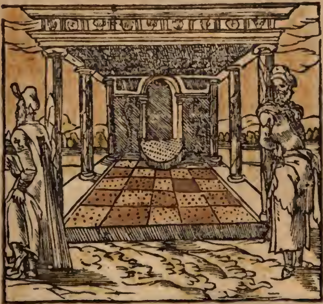
Hector occidit Achillem.

Magni nex Hectoris. Notum eſt quo pacto Achilles Hectorem interfecerit: ſed ſciant Hectoris ſtudioſi extare libellum Græcum Dionis de Troia non capta, vbi multò aliter refertur hiſtoria: Achillem ſcilicet ab Hectore occiſum. Quod & Homerus videtur aliquibus locis ſubindicaſſe, ſed tectà. Lege libellum, cui fortaſſe plus habebis fidei, quàm Homero.

Nobi

Nobiles & generoſi.

EMBLEMA CXXXVI.

Aurea Cecropias nectebat fibula ueſtes,
Cui coniuncta tenax dente cicada fuit.
Calceus, Arcadico ſuberat cui lunula ritu,
Geſtatur patribus mullea Romulidis:
Indigenas quòd ſe adſcererent, hæc ſigna tulerunt
Antiqua illuſtres nobilitate uiri.

ERaſmus in adagio, Terræ filius, apud Pauſaniam inquit & Strabonem, atque alios id genus autores legimus populos quoſdam αὐτόχθονας appellatos, qui non aliò referant originē ſuam, quemadmodum plerique faciunt, verùm ex ipſo ſolo nati videri velint: quorum de numero ſunt Atheniēſes. Idem in adagio, Cicadis pleni

αὐτόχθονες.

pleni. In glorioſos(inquit) ac ſtultos olim dicebatur, aut obſoletis ac iam deſitis vtentes. Antiquitus etenim Atticis mos erat capillorum cincinnis aureas cicadas addere. Vnde τεττιγοφόροι dicti ſunt:hoc indicio ſignificantes αὐτόχθονας eſſe ſeſe,id eſt, indigenas:quemadmodum & cicadæ non aliunde cõmigrant, ſicut pleraque alia:ſed inibi naſcuntur,vbi viuunt.hæc ille & plura.Hinc Virg.in Ciri,

Aurea ſolenni comptum quoq; fibula ritu
Mopſopio,tereti nectebat dente cicadæ.

Plutarchus in problematis Romanis, Quid eſt, inquit, quòd qui nobilitate præſtare videntur, lunulas in calceis ferunt? An vt dicit Caſtor,ſignum eius quæ in luna eſſe dicitur habitationis:& quòd poſt mortem animi rurſum lunam ſub pedibus habebunt? An quòd antiquiſsimis præcipuum fuit,qui fuerunt Arcades ab Euandro Proſeleni appellati? & reliquas cauſas quæ adiecit. Bayfius de re veſtiaria. Calceus Lunatus inſigne nobilium Romanorum, vt voluit Plutarchus,addita lunula circa talum. Iuuenalis de Quintiliano,

Proſeleni. *Calceus lunatus.*

Appoſitam nigræ lunam ſubtexit alutæ.

Vide adagium,Calceos mutare, & Budæum in Pãdectas. Grapaldus, de partibus ædium in dictione Mullus,lib.1.cap.6. Nomen eis Feneſtella à colore mulleorum calciamentorum datum exiſtimauit. Mullei autem fuerunt calcei regum Albanorum,poſtea patriciorum,à mullando,id eſt,ſuendo nominati. Huc alluſit Martialis lib. 1.Epigramma.

Mullei.

Luna

Lunata nuſquam pellis, & nuſquam toga.

Hæc omnia aliquantò copioſiùs tractat Alex. ab Alexandro lib.5. cap.18.

Calceus Arcadico. Sic conſtrue, Calceus Mullea, cui ſuberat lunula ritu Arcadico, geſtatur à patribus Romulidis.

Arcadico ritu. Arcades qui ſunt in medio Peloponneſo antiquiſsimi volebant videri. Vnde Ouidius 2. Faſtorum, *Arcades antiquiſsimi.*

Ante Iouem genitum terras habuiſſe feruntur
Arcades, & Luna gens prior illa fuit.

Hinc vocati ſunt Proſeleni, id eſt antelunares. Vide adagium Beccelenus. Et Cælium Rhodig. lib.20.cap.28.

Indigenas. Indigenas, id eſt, ibidem natos. Græcè αὐτόχθονας dixitnus vocari: ſic etiam vocantur Cicadę. Nam ibi cantant vbi naſcuntur: nec mutant locum. *Indigena,*

Duodecim certamina Herculis.

Ἀλληγορικῶς.

EMBLEMA CXXXVII.

Roboris inuicti ſuperat facundia laudes:
Dicta Sophiſtarum laqueóſq; reſoluit inanes.
Non furor, aut rabies uirtute potentior ulla eſt.
Continuum ob curſum ſapienti opulentia cedit.
Spernit auaritiam, nec rapto aut fœnore gaudet.
Vincit, fœmineos ſpoliátq; inſignibus aſtus.
Expurgat ſordes, & cultum mentibus addit.
Illicitos odit coitus, abigitq; nocentes.
Barbaris, feritáſq; dat impia deniq; pœnam.
Vnius uirtus collectos diſsipat hoſtes.
Inuehit in patriam externis bona plurima ab oris.
Docta per ora uirûm uolat, & non interit unquam.

Allego

ALlegoricè proponit,nihil aliud ſignificare duodecim Herculis certamina,quàm opera quæ poſsit perficere ſapientia, facundiáve. Facilé erit epigramma illis, qui non ignorant Herculis certamina,de quib.Verg.in opuſculis. Perottus latiſsimè. Lilius Gregorius libellũ de Hercule compóſuit. Nouiſsimè Ioannes Mallara Hiſpalenſis,meus Pylades,tam ingenioſè in duodecim cantus Herculis labores digeſsit, ídque Hiſpana lingua,vt nihil ibi deeſſe credas, quod ad eruditionem & lepórem ſpectet. Labores Herculis, ad quos in hoc epigrammate fit alluſio,hoc ordine habentur: Primus eſt Leo Nemæus, qui fortitudinis typum gerit:hunc tamen ſuperat prudentia: quia vt ait Saluſtius, Non viribus,aut velocitate corporis res magnę geruntur,ſed conſilio, authoritateꝗ, prudentia. Secundus,Hydra Lernæa, aptiſsimè ſophiſticis argutiis aſsimilata, cui tot,vno amputato,pullulabant capita. Quod ſumptũ fuit ex Platone in Euthydemo,cùm ait,Hercûle quidem multo ſum imbecillior,qui pugnare ſimul non valuit aduerſus Hydram ſophiſticam (cui propter ſapientiam pro vno ſermonis capite amputato multa repullulabãt) ac etiam aduerſus Cancrũ ſophiſtam quendam ex mari aduentantem &c. Vide Prouerb. Hercules aduerſus duos. Hydrã putauit Eraſmus inuidiæ referre ſymbolum, Horatij deceptus teſtimonio, cùm nihil minùs illic intendat Horatius.Vide prouerb. Herculei labores.Tertius labor fuit, Erimanthæus aper, furoris & rabiei emblema.Quartus, cerua æri

Io.Mallara Hiſpalẽſis, Pylades authoris.

Primus labor Herculis.

Secundus.

Tertius.

Quartus.

pes,id eſt, velociſsima in monte Mænalo, quæ, quia cornibus aureis erat inſignis, diuitiarum eſt emblema. Hanc curſu ſuperauit Hercules. Sunt tamen qui dicant ineptè fictum à poetis ceruas aurea cornua habere,cùm omnino cornibus careant. Sed contra hos diſputat Cælius Rhodiginus. Quintus, Stymphalides volucres, quæ auaritiam referunt, quemadmodum & Harpyiæ apud Virgilium, propter incuruos vngues. Sextus, Baltheus, quem Amazonibus abſtulit. Soluere zonam, idem eſt, quod deuirginare. Septimus, Augiæ ſtabulum repurgatum. Nihil eſt enim tam ſordidum, quod non eloquentia excolatur. Octauus, Taurus, quem è Creta expulit. Taurus autem inire ſolet & matrem & ſorores. quare addidit, illicitos odit coitus. Nonus, equæ Diomedis, quæ homines diſcerptos mordicus comedebant. Equus autem peculiari epitheto dicitur ferus. Decimus, Geryō, qui eum tres eſſent fratres, vnus dicebatur. Vndecimus, mala Heſperidum, quæ aurea erāt, quæ Atlantis opera decerpta Hercules in Græciam portauit, Duodecimus tandem Herculis labor Cerberus fuit, quem Hercules ab infernis tenebris ad ſuperos traduxit. Hanc allegoriam explicatiùs protulit Rodulphus Agricola lib. 1. de Inuent, cap. 3. Magni, inquit, ſudoris eſt Cerberum tricipitem ab inferis extrahere, hoc eſt abſtruſa & in rerum interiore receſſu latentia proferre in lucem, & tanquam ſpectanda proponere. Hæc Rodolphus. Labores Herculeos etiam decantat Homerus lib. 11. Odyſſ. &

Quintus. Sextus. Soluere zonam. Septimus. Octauus. Nonus. Decimus. Vndecimus. Duodecimus. Rodolphi Agricolæ allegoria.

Q. Cal

Q.Calaber latè lib. 6. de relictis ab Homero. Cicer. 2.Tuſcul.Marti.li.5.Epig.66.Oui.& alij.

Docta per ora uirûm. Hemiſtichium eſt Ennianum, refertur à Cicerone 1.Tuſculana.

In nothos.

EMBLEMA CXXXVIII.

Herculeos ſpurij ſemper celebretis honores:
Nam ueſtri princeps ordinis ille fuit.
Nec prius eſſe Deus potuit, quàm ſugeret infans
Lac, ſibi quod fraudis neſcia Iuno dabat.

ALciatus lib.4.Parergon cap. 3. fatetur hoc emblema ſumptũ ex antiquo illo adagio, Ad Cynoſarges. Cuius explanationem vide in

Eraſmo. Verba porrò Alciati in illo loco loquentis de adoptione ſunt. At apud Græcos aliud traditum eſt, apud quos ſcriptum legi, Iouem nato Hercule (quòd ſpurius eſſet, nec in Deorum numerum admitti poſſet) dormienti coniugi ſuæ Iunoni eum clam ſuppoſuiſſe, & exſucto de mammis ab ea lacte infantem ceu natalibus reſtitutum, diuinitatis iura acquiſiuiſſe. Cuius rei & Hyginus meminit, & Arati interpres, & qui collectanea rei ruſticæ Conſtantino Cæſari inſcripſit. Hincque factum eſt, vt nothi ad Cynoſarges, vbi templum eſt Herculis, exercerentur: quoniam is Deus illis præeſt. Hæc Alciatus. Et citat ibi hoc epigramma.

Spurij qui. *Herculeos ſpurij.* De nothis, & ſpuriis vide Alciatum, qui præter locum citatũ lib. 4. cap. 5. & lib. 10. cap. 8. Parergon, putat dictos ſpurios (teſtimonio Iuſtiniani) quaſi vulgò conceptos, παρὰ τὸ σποράδην. Quod non valde probo. Siquidem reperio aliam apud Plutarchum deriuationem, qui in Romanis quæſtionibus ſic ait, Quid eſt, quòd eos quorum patres ignorantur, ſpurios vocant? non enim quod Græci

Spurij vnde dicãtur. opinantur, & in cauſis oratores dicunt, quòd ex colluuione quadam & ſeminis communione progenerati ſint. Sed eſt ſpurius inter prima nomina, vt Sextius, Decimus, Gaius. Sed hæc prima nomina latini non integra ſcribunt. Sed aut vna litera, vt T. L. M. Titus, Lucius, Marcus, aut duabus, vt Gn. Ve. Gneus Verrius: aut tribus, vt Sex. Ser. Eſt igitur ſpurius inter ea

prima

prima nomina, quæ duabus literis notantur S. & P. Quibus etiam orbos parentibus ſcribunt, cùm ſine patre eſſe dicunt, per S. ſine: per p. patrem ſignificantes. Hoc igitur errorem fecit, quòd ſine patre & ſpurius eiſdem literis annotantur. Hæc Plutarchus. Meminit & Eraſmus huius rei in adagio, Ne patris nomen quidem dicere poſsit.

Nec prius eſſe Deus. Hyginus in Poetico aſtronomico loquens de lacteo circulo, Herculi infanti inſciam Iunonem dediſſe lac: ſed poſtquam eum reſcierit pellicis eſſe filium, reieciſſe eum à ſe, Herculémque qui nimia auiditate lactis multitudinem ore comprehenderat, non potuiſſe illud in ore continere: ſícque ex ore eius profuſum lacteũ circulum in cęlo ſignaſſe.

Iamparilitas.

EMBLEMA CXXXIX.

Vt ſublime uolans tenuem ſecat aëra falco,
Vt paſcuntur humi graculus, anſer, anas:
Sic ſummum ſcandit ſuper æthera Pindarus ingens,
Sic ſcit humi tantùm ſerpere Bacchilides.

Pindari carmen. EX Pindaro deſumptum eſt hoc emblema in Nemeis oda 3. in fine odæ ſic,

Ἔστι δ᾽ ἀετὸς ὠκὺς ἐν πετανοῖς,
Ὃς ἔλαβεν αἶψα τηλόθεν μεταμαιόμενος.
Δαφοινὸν ἄγραν ποσίν.
Κραγέται δὲ κολοιοὶ ταπεινὰ νέμονται. Id eſt,

Aquila. Eſt autem aquila velox inter volucres, quæ citò venatur, procul inueſtigans cruentam prædam pedibus ſuis: loquaces autem graculi humilia

paſcu

paſcuntur. Quo in loco indicant Pindari commentatores per aquilã intelligi Pindarũ (quod non obſcurè dixit in Olympiis) per graculos Bacchilidem Lyricum poëtam. Vide Adagium Aquila in nubibus.& Humi ſerpere.

Pindarus fuit vnus è nouem Lyricis : eius educationem vide in imaginibus Philoſtrati titulo Pindarus. Eius mortem refert Valer.Maximus lib.9.cap.12. de morte non vulgari ex Philoſtrato hæc ſumpſit Politianus, *Politianus de Pindaro.*

Aerios procul in tractus & nubila ſupra
Pindarus it Dircæus olor,cui nectare blandæ
Os tenerum libaſtis apes,dum feſſa leuaret
Membra quiete puer mollem ſpirantia ſomnum.

Vide Alciatum lib.10.Parerg.cap.8.De Pindaro Macrobius 5.Satur. Horat.lib.4. Carminum:& Plin.lib.7.cap.29.

In deſciſcentes.

EMBLEMA CXL.

Quod ſine egregios turpi maculaueris orſus,
In noxamq́; tuum uerteris officium,
Feciſti, quod capra, ſui mulctraria lactis
Cùm ferit, & proprias calce profundit opes.

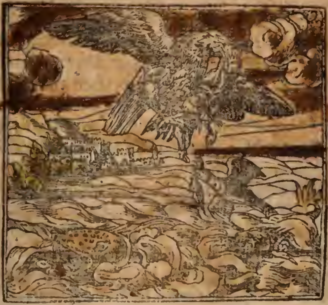
Capra Scyria.

Ex antiquo adagio αἴξ Σκυρία. ideſt, capra Scyria, in eos, qui beneficium maleficio corrumpunt, aut qui virtutes adiunctis vitiis contaminant atque obſcurant: quíve rectè inſtituta nõ rectè finiunt: veluti capra Scyria, quòd fera ſit, mulctrum quod lacte impleuerat, ipſa rurſus euertit: atque hoc modo beneficium, quod dederat, eadem perdidit. Eraſmus.

Æmu

Aemulatio impar.

EMBLEMA CXLI.

Altiuolam miluus comitatur degener harpam,
Et prædæ partem ſæpe cadentis habet.
Mullum proſequitur, qui ſpretas ſargus ab illo
Præteritáſq; auidus deuorat ore dapes.
Sic mecum Oenocrates *agit, at deſerta ſtudentum*
Vtitur hoc lippo curia tanquam oculo.

EIuſdem ferè eſt argumenti cum ſuperiori de Pindaro: ſed ſimilitudines ſunt obſcuriores. Erat quidam Leguleius triuialis (quem tecto nomine Oenocratẽ, eo quòd à vino vinceretur. Nã οἶνος vinũ eſt, & κρατέω vinco) qui illa tradebat diſcipulis, quæ Alciatus tanquam vilia ſpernebat.

Altius

Altiuolam miluus. Ariſto. 9. de hiſto. Animal. c.1 Amici, inquit, ſunt piphex, harpa, & miluus.

Mullum proſequitur. Ariſt. li. 8. cap. 2. de nat. ani. Sargus mulli reliquias ſequitur. Nam vbi ille luto excitato abiit (fodere enim poteſt) hic deſcendit & paſcitur, imbecillioréſque, ne eodem adnatent, arcet. Ordo eſt, Sargus, id eſt, piſcis ille ignauus proſequitur mullum, id eſt alium piſcẽ marinũ (quem non credas eſſe barbum, vt vocant Hiſpani, ſed alium maximi precij) qui, ſup. Sargus auidus deuorat ore ſpretas præteritáſque dapes, ab illo, ſup. mullo.

Sargus.

At deſerta ſtudentum. Alciatus lib. 6. parergon, cap. 12. Vti, inquit, tanquam lippo oculo prouerbialiter dicimur de re, qua carere nõ poſſumus, cùm tamen damnoſa nobis ſit. Eleganter Plautus ad ſeruos improbos traxit, quos, quanuis dominum decipiant, tamen retinet dominus, & vt poteſt, eorum opera vtitur: cùm vt velit, non poſſit, eius carmen eſt in Perſa:

Oculo lippo quid.

Ego neq; lubenter ſeruio, neq; ſum hero ex ſententia:
Sed quaſi lippo oculo me meus herus utitur, manum
Haud abſtinere quit tamen, quin imperet mihi,
Quin me ſuis negotiis præficiat.

Sed & apud eundẽ in Bacch. ſic ſenex loquitur,

Lippo illic oculo ſeruus eſt ſimillimus:
Si non eſt, nolis eſſe, neq; deſideres.
Si eſt, abſtinere, quin attingas non queas.

Sunt autem hæc carmina non ſolùm ab interpretibus malè intellecta: ſed etiam vitio exemplarium corrupta. Hæc Alciatus. Vide Eraſ-

mum

mum in prouerb.10.Lippo oculo ſimilis.Et,Vbi qui dolet,ibidem & manum habet.

Albutij ad Alciatum,ſuadentis vt de tumultibus Italicis ſe ſubducat: & in Gallia profiteatur.

EMBLEMA CXLII.

Quæ dedit hos fructus arbor,cælo aduena noſtro,
Venit ab Eoo Perſidis axe prius.
Tranſlatu facta eſt melior:quæ noxia quondam
In patria:hic nobis dulcia poma gerit.
Fert folium linguæ,fert poma ſimillima cordi.
Alciate hinc uitam degere diſce tuam.
Tu procul à patria in pretio es maiore futurus:
Multùm corde ſapis,nec minus ore uales.

EX Plutarcho in Commentario de Iſide & Oſiride, referente Politiano, Miſcellaneorum cap.83. De Ægyptiacis, inquit, arboribus, Perſicam in primis Harpocrati ſacratam ferũt, quòd fructus cordi, frondes linguæ perſimiles ferat. Hoc epigramma non eſt Alciati, ſed Aurelij Albutij Iuriſconſulti, Græci & Latini ſermonis periti. Vixit aliquando Mediolani. An fuerit Mediolanenſis, ignoro.

Perſica arbor.

Aur. Albutius.

Venit ab Eoo. Aduectam fuiſſe hanc arborem è Perſide fatetur Plinius, ſed noxiam apud Perſas eſſe, & tranſlatu miteſcere: id verò pernegat. Albutius ſequutus eſt id quod vulgo dicitur, Perſas in Ægyptum immiſiſſe hanc arborem: vt eius fructu veſcentes Ægyptij omnes interirẽt. Verba Plinij hæc ſunt ex cap.13. lib.15. In totum quidem perſica peregrina etiam Aſiæ Græciæq; eſſe ex nomine ipſo apparet: atque ex Perſide aduecta. Et paulò inferius, Falſum eſt venenata cum cruciatu in Perſis gigni, & pœnarum cauſa à regibus tranſlata in Ægyptum & terra mitigata. Eſt & epigramma græcum in lib. 1. Florileg. εἰς δένδρα, incerto autore, in quendã Theognoſti filium, qui præ ſatietate Perſicorum pomorum interiit. Id ſic habet,

Nõ eſſe noxiam Perſis ait Plinius.

Ἐκ φονίων Περσῶν φόνιον φυτὸν ἤγαγε Περσεὺς
Παιδὶ Θεογνώστου τοῦ θανάτου πρόφασιν.

Id eſt,

Ex mortiferis Perſis mortiferam plantã duxit Perſeus
Filio Theognoſti mortis cauſam.

Tu procul à patria. Hoc quàm verum ſit, ex ſacris literis abundè poſſumus intelligere: ſiquidem

dem Dominus ita loquitur in Euangelio, Amen dico vobis, Nemo propheta acceptus eſt in ſua patria. Eſt autem Hemiſtichium Virgilianum in decima Ecloga, *Nemo propheta in ſua patria.*

Tu procul a patria nec mihi credere tantum.

Princeps ſubditorum incolumitatem procurans.

EMBLEMA CXLIII.

Titanij quoties conturbant æquora fratres,
Tum miſeros nautas anchora iacta iuuat.
Hanc pius erga homines Delphin complectitur: imis
Tutius ut poßit figier illa uadis.
Quàm decet hæc memores geſtare inſignia Reges,
Anchora quod nautis, ſe populo eſſe ſuo?

Titus

Titus Veſpaſianus mādauit excudi numiſma:cuius altera in parte ipſius Veſpaſiani facies eſſet expreſſa cum inſcriptione nominis: in altera eſſet anchora, cuius medium delphin obuolutus complecteretur.Hoc numiſma ſe vidiſſe teſtatur Eraſmus,in prouerb.Feſtina lenté. Id autem ſymboli nihil aliud ſibi velle affirmat, quàm illud Auguſti Cæſaris dictū σπεῦδε βραδέως.id eſt, feſtina lentè. Quia anchora tarditatem:Delphin celeritatem aptè repręſentet. Hæc Eraſmus multis verbis tractat, nec malè, vt videtur.

Alciatus ab Eraſmo diſſentit. Sed noſter Alciatus,qui aliquibus in locis ab Eraſmo ſolet diſſentire,aliter numiſmatis figuram interpretatur.Nam per Delphinem cum anchora (quæ aduerſus procellas & tempeſtates fabricata eſt)regèm ipſum & regium munus vult intelligi,ad quē pertinet calamitati & perturbationi ſubuenire:ſeditiones & procellas cōponere:& ærumnas ſubditorum depellere, pacíque incumbere.

Delphini natura. Idq́ue ex natura Delphini diſcere,qui valde φιλάνθρωπος eſt, id eſt, hominum amicus,ideoque capitalis Crocodili hoſtis:quo non eſt aliud hominibus infeſtius animal.Et inſuper magna erga filios charitas eſt in hoc animali,quos etiam adultos diu comitatur.

Ariſto. de delphino. Author Ariſto.lib.5.de hiſtor.animal. ſic rex animo paterno debet eſſe in ſuos:alioqui non eſt rex,ſed Tyrannus,vt in Politicis docet Ariſto.In ſubueniendis miſeris debet etiam rex delphini celeritatem imitari, quæ maxima eſt & penè incredibilis,vt refert Plinius lib. 9. cap.8. Et Ariſto. & Oppianus.Sed ſi multa de Delphinis déque

Ald

Aldi Manutij anchora,cupis.Vide Eraſmum in adagio citato,Feſtina lentè.

Titanij quoties. Hoc primùm admoneo Titanij triſyllabum eſſe. Nam duo ij coëunt per ſynæreſin in vnum: ſic Tita -- nij quoti -υυ: dicuntur autem venti Titanij fratres:quia Aurora Titanis filia fuit,quæ miſta fratri Aſtræo peperit illi ventos, autore Heſiodo in Theogon. & Brixiano Pylade lib.2.Theogoniæ,vbi ſic ait,

Aurora Aſtræo peperit Titania fratri
Aſtræam & uentos,qui freta longa premunt.

Anchora iacta. Solent multi dubitare, ſcribendũ ſit anchora cum aſpiratione, an ancora. Quo pacto ſcribas, parui refert. Autor tamen eſt Valer. Probus, tria tantum latina nomina poſt c. aſpirationem habere, lurcho, pulcher, orchus.Huc adde græcam vocem,quæ ſine aſpiratione profertur ἄγκυρα,anchora per trãſlationem pro ſecuritate ponitur.Vnde adagiũ, Anchora domus.&,Sacram anchoram ſoluere:quæ pro interpretatione Alciati faciunt, contra Eraſm. *Val.Prob. de orthog. anchora.*

In ſenatum boni principis.

DIALOGISMVS.

EMBLEMA CXLIIII.

Effigies manibus trunca ante altaria diuûm
Hîc reſidens: quarum lumine capta prior,
Signa poteſtatis ſummæ, ſanctiq; Senatus
Thebanis fuerant iſta reperta uiris.
Cur reſiden: ? Quia mente graues decet eſſe quieta
Iuridicos: animo nec uariare leui.
Cur ſine ſunt manibus? Capiant ne xenia: nec ſe
Pollicitis flecti muneribúſue ſinant.
Cæcus at eſt princeps quòd ſolis auribus, abſq;
Affectu, conſtans conſilij acta probat.

PLutarchus in lib. de Iſide & Oſiride ſic ait, Ἐν δὲ Θήβαις εἰκόνες ἦσαν ἀνακείμεναι δικαστῶν ἄχειρες· ἡ δὲ τοῦ ἀρχιδικαστοῦ καταμύουσα τοῖς ὄμμασιν, ὡς ἄδωρον ἅμα τὴν δικαιοσύνην, καὶ ἀνέντευκτον οὖσαν.

Id eſt,

Id eſt, Thebis quædã erant repoſitæ imagines iudicum, quæ manibus carebant. Quæ autem præſidem iudicij repræſentabat, oculis capta erat, quò oporteat ab omni munerum corruptela,& ab omni affectu quàm maximè ſeiūctos eſſe,qui ius dicunt populis. Huius rei meminit Eraſmus in adág.Scarabeus aquilam quærit.

Quia mente. Ariſto.in lib.de morib. 4. deſcribens magnanimum, inter alia hæc addit: Inceſſus eſt magni viri, tardus ſit neceſſe eſt. Vox grauis,conſtans,& firma oratio. Nec enim,aut feſtinat is, qui paucis rebus ſtudet:aut vehemens eſt,cui nihil magnum eſſe videatur.

Cur ſine ſunt manibus. Lex eſt in Pandectis de officio præſidis, quæ vetat præſides munus, donúmve capere, niſi eſculentum, poculentúmve, quod intra dies proximos prodigatur. Xenia porrò ſunt munera hoſpitálitatis. Nam ξένος,hoſpes eſt.Sed iam vſu venit, vt pro quocunque munere accipiatur. Inter leges quas Dominus in Exodo præſcribit iudicibus, hæc etiam refertur,Nec accipies munera,quę etiam excæcant prudentes,& ſubuertunt verba iuſtorũ. Et in Deuteronomio iterum ſic iudices monet, Non accipies pérſonam nec munera:quia munera excæcant oculos ſapientum, & mutant verba iuſtorum.Xenia & dona(inquit Eccleſiaſticus)excæcant oculos iudicum, & quaſi mutus in ore auertit correptiones eorum.

L. plebiſcito. ff. de offi. praſi.

Exod. 22

Deut.16

Cap.28.

Quod non capit Chriſtus, rapit fiſcus.

EMBLEMA CXLV.

Exprimit humentes, quas iam madefecerat antè
Spongiolas, cupidi principis arcta manus.
Prouehit ad ſummum fures: quos deinde coërcet,
Vertat ut in fiſcum quæ malè parta ſuum.

HOc emblema ſumptum ex Suetonio Tranquillo in Veſpaſiano cap. 16. Creditur (ait Suetonius) procuratorum rapaciſsimum quenque ad ampliora officia ex induſtria ſolitus promouere, quo locupletiores mox condemnaret, quibus quidem vulgò pro ſpongiis dicebatur vti, quòd quaſi & ſiccos madefaceret, & exprimeret humentes.

Spõgiæ pro rapacibus.

Quod non capit Chriſtus. Hæc verba ſumpta ſunt

ſunt ex cap. Maiores. 16. qu. 7. Scopus horum verborum eſt apud Alciatum lib. 9. Parerg. c. 13.

Spongiolas. Diminutiuum à ſpongia: eſt autem ſpongia quiddam medium inter animal & plantam eius generis quod Græci ζωόφυτον, id eſt, plantam viuentem appellant. Dicitur διὰ τὸ ἀποσπᾶν τὰ ὑγρά. id eſt; quòd hauriat humida. Meminit eiuſdem Ariſto. 1. de Hiſto. ani. cap. 1. vbi dicit, ſenſum habere ſpongias: cuius rei ſignum eſt, quoniam difficulter euelluntur; niſi arte & latenter fiat. Nam ſe contrahunt. *Spongiæ ſenſum habent.*

Vertat ut in fiſcum. Huc pertinet illud Heſiodicum in Georg.

Μὴ κακὰ κερδαίνειν, κακὰ κέρδεα ἶσ' ἄτῃσιν.

Ne mala lucra pares, mala lucra æqualia damnis.

Et illud Plauti in Pœnulo, Malè partum, malè diſperit. Et Ciceronis illud in 2. Philipp. Malè parta malè dilabuntur. Fiſcus eſt regis crumena, ſeu publica pecunia: vnde confiſcare.

Opulentia tyranni, paupertas ſubiectorum.

EMBLEMA CXLVI.

Humani quod ſplen eſt corporis, in populi re
Hoc Cæſar fiſcum dixerat eſſe ſuum.
Splene aucto, reliqui tabeſcunt corporis artus,
Fiſco aucto, arguitur ciuica pauperies.

EX Sexto Aurelio Victore in vita Iuliani. Cuius hæc ſunt verba, Pompeia Plotina incredibile dictu eſt, quanto auxerit gloriam Traiani. Cuius procuratores cùm prouincias calumniis agitarent, adeò vt vnus ex his diceretur locupletium quemque ſibi conuenire ſolitus, Quid habes? vnde habes? Hæc vbi didicerat,

rat,addebat tertium,pone quòd habes.Plotina coniugem corripuit,atque increpans quòd laudis eſſet ſuę incùrioſus:talem illum reddidit,vt poſtea actiones improbans,& deteſtans,fiſcum lienem vocaret:quòd eo creſcéte, artus reliqui tabeſcant. Idem inuenies Apophtheg.lib. 8. in Traiano. *Fiſcus cur lien dictus.*

Conſiliarij Principum.

EMBLEMA CXLVII.

Heroum genitos, & magnum fertur Achillem
In ſtabulis Chiron erudiiſſe ſuis.
Semiferum doctorem,& ſemiuirum Centaurum,
Aßideat quiſquis regibus,eſſe decet.
Eſt fera,dum uiolat ſocios,dum proterit hoſtes:
Eſtq; homo,dum ſimulat ſe populo eſſe pium.

VNde ſumptum ſit emblema, docet Alciatus lib.9.Parergôn cap. 13. Cæterùm , inquit, in Græcis autoribus annotaui à Chirone centauro Achillem alióſque regum filios eruditos fuiſſe fingi , quòd ſoleant doctores conſultoréſque principum natura quidem feri eſſe, & promptum ad aſperiora ingenium habere: humanitaté verò in ſpecié tantùm præ ſe ferre.

Educatio Achillis.

Et magnum fertur. Achilles dicitur quaſi ſine cibo,ab ἀ priuatiua particula & χιλὸς cibus,nutrimentum:quoniã primò aluit Chiron Achillem vrſorum , leonum , aliarúmque ferarum medullis : poſtea nihil ei ciborum porrigebat, niſi ipſe Achilles venaretur ſibi feras quibus veſceretur.Hac de cauſa ſcribendum fuerat Achiles ſimplici l,& duabus primis ſyllabis breuibus , vt eſt apud Homerum in primo verſu Iliados. Sed idé Homerus paulò inferius cauſa metri duplicauit ll. vnde vſus obtinuit,vt Achilles græcè Ἀχιλλεὺς ſcriberetur. Vide in imaginibus Philoſtrati,Achillis cibus.

Chirõ quis fuerit.

In ſtabulis Chiron. Chiron centaurus (vt refert Hyginus)Saturni in equum conuerſi , & Phillyræ nymphæ filius fuit,qui non modò cæteros centauros , ſed homines quoque iuſtitia ſuperauit. Æſculapium & Achillem nutriſſe exiſtimatur.Apud hunc Hercules cùm diuerteretur, illeque ſagittas Herculis tractaret , ſimúlque miraretur,quòd tam breuibus ſagittis tam magna centaurorum corpora interirent:vna illarum in Chironis pedé prolapſa adeò ipſum cruciauit (erat enim veneno Hydræ infecta)vt optaret

taret

taret mori,quod ægrè ab Ioue obtinuit,& inter aſtra relatus eſt. Hæc magna ex parte Hyginus. Ouidius in 5.Faſto.idem proſequitur, ſed latiùs & elegantiùs. Vnde mirari poteris Zenodotū & Eraſmum in prouer.Chironium vulnus, qui ſcripſerunt Chironem cum aliis centauris, quibuſcum Hercules prælíatus eſt,interiiſſe. Chiron græcè ſonat deterior,id eſt χείρων. Vnde eſt iocus Diogenes apud Laërtium. Nam conſpiciens Diogenes formoſum adoleſcentē in conuiuium euntem,Chiron,dixit,redibis, id eſt,peior. At ille cùm rediiſſet,dixit Diogeni, Reuerſus ſum, ſed non Chiron:non Chiron, ſed Eurycion : erat autem Eurycius alius centaurus, qui latè incedens interpretatur. Hæc ex Alciato loco iam citato, qui reprehendit Eraſmum , & interpretē Laërtij , quòd malè verterint iocum hunc, aut in corruptum exemplar inciderint. Eſt & apud eundem Laërtiū ſimilis iocus eiuſdem Diogenis,qui cùm vidiſſet duos centauros peſsimè pictos,vter horum(inquit) χείρων,id eſt, Chiron eſt, vel deterior. Luſit in æquiuoco. Et hoc non rectè explicuit Eraſmus.

Eraſmi & Zenodoti lapſus.

Diog. Laërtij iocus.

Diogenis iocus alius.

Et ſemiuirum centaurum. Centauri Ixionis & Nubis filij finguntur à poëſis vmbilico tenus viri, inferius equi. Sed veritas habet,Theſſalos equites fuiſſe pernicisſimos bellatores, vnde illis nomen. Nam κένταυροι dicuntur διὰ τὸ κεντεῖν τοὺς ταύρους, id eſt, à ſtimulandis tauris. Dicuntur & Hippocentauri, hoc eſt in equis ſtimulantes tauros.Dicti ſunt Nubigenæ, quaſi nube geniti, eò quòd caſtellum habitarint nomine Nephe-

Centauri vnde.

Nubigenæ.

lem. Et νεφέλη nubem ſignificat. Plura vide apud Perottū De Chirone multa Statius in Achilleide, & Orpheus in Argonautis.

Principis clementia.

EMBLEMA CXLVIII.

Veſparum quòd nulla unquam Rex ſpicula figet:
Quódq; aliis duplo corpore maior erit,
Arguet imperium clemens, moderatáq; regna,
Sanctáq; iudicibus credita iura bonis.

ORus Apollo lib. 1. populum regi obſequētem ſignificare volentes, apes pingunt. Solum enim ex brutis regem habet, quem reliqua apium multitudo conſequitur, ac illi paret, quēadmodum regi homines. Cætera ſunt lacera in Græco, nec legi poſſunt. Vide D. Baſiliū in Exae-

Apes ſola ex brutis regem habēt.

mero

mero, Homilia 8. Plinius Natur. hiſtor. lib. 11. cap.17.loquens de apibus, Non conſtat(inquit) inter autores, rex nullúmne ſolus habeat aculeũ,maieſtate tantùm armatus: an dederit eum quidem natura, ſed vſum eius illi tantùm negauerit. Illud conſtat Imperatorem aculeo non vti.Dixerat idem Plinius præcedenti cap.regem apum duplo quàm cæterę eſſe maiorem.

Rex apum an careat aculeo.

Veſparum quod. De apibus loqui Alciatũ notius eſt, quàm vt egeat argumentis: cùm quia veſpæ immundæ ſunt & carniuoræ, tum præcipuè quia regem non habent: vt autor eſt idem Plinius lib.eod. cap.21. Vſus eſt igitur autor catachreſi tropo, de quo Quintilianus lib. 8. cap. vlt.Solent(inquit) poëtæ abuſiuè etiam in his rebus, quibus nomina ſua ſunt, vicinis potiùs vti, quod rarum in proſa eſt. Vide plura de apibus apud Virg. 4. Georgicon.Meminit huius rei & Eraſmus in prouerb.Spartam nactus es. in fine.

Salus

Salus publica.

EMBLEMA CXLIX.

Phœbigena erectis Epidaurius inſidet aris,
Mitis,& immani conditur angue Deus.
Accurrunt ægri,ueniátq; ſalutifer orant:
Annuit,atq; ratas efficit ille preces.

SVmptum eſt emblema ex Saturnalibus Macrobij lib.1.cap.20. Cuius ſic ſe habent verba: Hinc eſt,quòd ſimulachris Æſculapij & Salutis draco ſubiungitur, quòd hi ad Solis naturam Lunæque referuntur. Eſt enim Æſculapius vis ſalubris de ſubſtantia Sólis ſubueniens animis corporibúſque mortalium. Salus autem naturæ lunaris effectus eſt, quo animantium corpora iuuantur à ſalutifero firmata temperamento. Ideo ergo ſimulachris eorum iunguntur

Aeſculapius quid.

guntur figuræ draconum:quia præſtant, vt humana corpora velut infirmitatis pelle depoſita ad priſtinum reuireſcant vigorem: vt reuireſcūt dracones per annos ſingulos pelle ſenectutis exuta. Hæc Macrobius & alia plura. Valerius Maxim. lib. 1. cap. 8. plenè hanc hiſtoriam narrat, quam apponam, vt ſi inde ſumptum emblema contendas, habeas optionem. Sed vt cæterorum (ait) quoque deorum propenſum huic vrbi nomen exequamur, triennio continuo vexata peſtilentia ciuitas noſtra, cum finem tanti & tam diuturni mali neque diuina miſericordia, neque humano auxilio, imponi videret: cura ſacerdotum, inſpectis Sybillinis libris, animaduertit, non aliter priſtinam recuperari ſalubritatem poſſe, quàm ſi ab Epidauro Æſculapius eſſet accerſitus. Itaque eò legatis miſsis, vnicam fatalis remedij opem autoritate ſua (quæ iam in terris erat ampliſsima) impetraturam ſe credidit. Neque eam opinio decepit. Pari nāque ſtudio petitum ac promiſſum eſt præſidium: è veſtigióque Epidaurij Romanorum legatos in tē plum Æſculapij (quod ab eorum vrbe quinque millibus paſſuum diſtat) perductos, vt quidquid inde ſalubre patriæ laturos ſe exiſtimaſſent, pro ſuo iure ſumerent, benigniſsimè inuitauerunt: quorum tam promptam indulgentiam numen ipſius Dei ſubſecutum verba mortalium cæleſti obſequio comprobauit. Siquidem is anguis, quem Epidaurij rarò, ſed nunquam ſine magno ipſorum bono viſo, in modum Æſculapij venerati fuerunt, per vrbis celeberrimas partes mitibus

Val. Maximi hiſtor. Æſculap.

tibus

tibus oculis & leni tractu labi cępit:triduóque inter religioſam omnium admirationem conſpectus, haud dubiam præ ſe appetitæ clarioris ſedis alacritatē ferens, ad triremem Romanam perrexit, pauentibúſque inuſitato ſpectaculo nautis,eò conſcendit vbi Q. Ogulini legati tabernaculum erat, ínque multiplicem orbem per ſummam quietem eſt conuolutus. Tum legati perinde atque exoptatæ rei compotes, expleta gratiarum actione, cultu anguis à peritis excepto, læti inde ſoluerunt: ac proſperam emenſi nauigationem, poſtquam Antium appulerunt, anguis qui vbique nauigio remanſerat,prolapſus in veſtibulo ædis Æſculapij myrto frequētibus diffuſæ ſupereminentem excelſi altitudinis palmam circundedit, pérque tres dies poſitis quibus veſci ſolebat, non ſine magno metu legatorum, ne in triremem reuerti nollet, Antienſis templi hóſpitio vſus: vrbi ſe noſtræ aduehendum reſtituit:atque in ripā Tyberis egreſſis legatis in inſulam vbi templum dicatum eſt, tranſnauit: aduentúque ſuo tempeſtatem cui remedio quæſitus erat, diſpulit. Narrauit & hæc T. Liuius decad. 2. lib. 1. Sed intercidit. Vide Flori epitomem lib. 11. Sed omnium elegantiſsimè & latiſsimè Ouid. lib. vlt. Metamo. Vnde ſi rurſus inſtes ſumptum emblema, facilè concedam. Nam & illa verba ſubindicant, veniátque ſalutifer orant. Quæ ſic Ouidius extulit, Venítque ſalutifer vrbi. Vide locum Ouidij ex illo verſu,

Pandite nunc muſæ præſentia numina uatum.

Vide

Vide Plutarchum in problematis, vbi quærit cauſam, cur Æſculapij ædes extra vrbem poſita ſit. Plinius loquens de angue li.29.c.4. Quin (inquit)ineſſe remedia multa creduntur,& ideo Æſculapio dicatur.& infrà, Atqui anguis Æſculapius Epidauro Romam aduectus eſt, vulgóque paſcitur, & in domibus. Phornutus in lib. de natura Deorum eadem ferè quæ & Macrobius ſcribit cap de Aeſculapio. *Anguis Epidaurius.*

Phœbigena. è Phœbo genitus.

Epidaurius. Epidaurus ciuitas eſt in Peloponneſſo,vnde Epidaurius,a,um.Horat.in Sermon.Serpens Epidaurius.Vide Ouidiũ 15. Metamorphoſ.

Reſpublica liberata.

EMBLEMA CL.

Cæſaris

Cæſaris auxilio, ceu libertate recepta,
Hæc ducibus Brutis cuſa moneta fuit.
Enſiculi in primis, queis pileus inſuper adſtat,
Qualem miſſa manu ſeruitia accipiunt.

Numiſma Bruti.

EX Dione hiſtorico lib. 47. referẽte Politiano Miſcel. cap. 70. Si quis (inquit) numiſma Bruti reperiat ipſius cælatum imagine, præterea pileo & duobus pugiunculis, ne diutius in explicanda ratione cauſaque laboret, legat hiſtoriarum Dionis lib. 47. Nam ex his (inquit) Brutus ſignificabat ab ſe & Caſsio patriam liberatam. Sed enim pileum geſtari ab his ſolitum, qui libertatẽ nacti, vulgatius manifeſtiúſque, quàm vt ſit autoritatibus confirmandum. Hæc Politianus. Vide adagium, ad pileũ vocare. Hiſtoria de morte C. Iulij Cæſaris notiſsima eſt. Vide Suetonium.

Nota.

Numiſma ego domi habeo, ſed pileum oblongum habet inter duos pugiones erectos. Quare hîc emendanda eſt pictura. Vide Alciatum lib. 8. Parerg. cap. 10.

In

In vitam humanam.

EMBLEMA CLI.

Plus ſolito humanæ nunc defle incommoda uitæ,
Heraclite: ſcatet pluribus illa malis.
Tu rurſus (ſi quando aliàs) extolle cachinum
Democrite: illa magis ludicra facta fuit.
Intereà hæc cernens meditor, qua denique; tecum
Fine fleam, aut tecum quomodo ſplene iocer.

EX lib. 1. Epigrammaton Græcorum, tit. εἰς τ᾽ ἀνθρώπινον βίον. id eſt, in vitam humanam. Eſt incerti autoris. Et ſic habet, nec alia indiget verſione,

Τὸν βίον ἡράκλειτε πολὺ πλέον ἤπερ ὅτ᾽ ἔζης
Δάκρυε· νῦν ὁ βίος ἔστ᾽ ἐλεεινότερος.
Τὸν βίον ἄρτι γέλα Δημόκριτε τὸ πλέον ἢ πρίν.
Νῦν ὁ βίος πάντων ἐστὶ γελοιότερος.

Ἐις ὑμέας ῥ᾽ καὶ αὐτοὺς ἐρῶν, τὸ μεταξὺ μεριμνῶ,
Πῶς ἅμα σοὶ κλαύσω, πῶς ἅμα σοὶ γελάσω.

Heraclitus Heraclitus Epheſius Philoſophus fuit, vt Suidas ait. Huic omnes humanæ actiones videbantur ſumma miſeria: quapropter domo egrediẽs ſemper flebat. Sed de hoc fletu nihil meminit Laertius in vitis. Cùm eſſet hydropicus, medicis ſpretis, bubulo ſæuo curcunlitus, Soli ſe ſicandum oppoſuit: vbi ſomno correptus à canibus eſt dilaceratus. *Democritus.* Democritus ex Abdera oriundus, teſte Diogene, multas peragrauit regiones ad Gymnoſophiſtas qui ſunt in India, acceſsit. Omnes actus hominum ſolebat ridere: quia omnia ei videbantur ridicula. Nec huius riſus meminit Laertius. Tandem, vt refert Cicero 5. Tuſcula. ſe obcæcauit, vt naturæ ſecreta ſubtilius rimaretur. Centum aut plus eo vixit annos, teſte Laertio. De his duobus ſapientibus ſic loquitur Iuuenalis Satyra 10.

Iamne igitur laudas, quòd de ſapientibus alter
Ridebat, quoties à limine mouerat unum,
Protuleràtq; pedem: flebat contrarius alter?
Sed facilis cuiuis rigidi cenſura cachini
Mirandum eſt, unde illi oculis ſuffecerit humor.
Perpetuo riſu pulmonem agitare ſolebat
Democritus. —

& quæ ſequuntur. Meminit & Horatius Democriti in Epiſtolis,

Si foret in terris rideret Democritus.

Vide adagium, Boni viri lachrymabiles.

Ære-

Aere quandoque ſalutem redimendam.

EMBLEMA CLII.

Et pedibus ſegnis, tumida & propendulus aluo,
Hac tamen inſidias effugit arte fiber.
Mordicus ipſe ſibi medicata uirilia uellit,
Atq; abiicit ſeſe gnarus ob illa peti.
Huius ab exemplo diſces non parcere rebus,
Et uitam ut redimas, hoſtibus æra dare.

EX fabulis Æſopi. Eſt autem fabulæ ſenſus talis, Caſtor ex quadrupedum eſt genere, vt plurimùm in aquis viuens, cuius pudenda dicunt medicamentis eſſe vtilia. Hic vbi videt ſe ab hominibus indagari (nouit enim quapropter indagetur) ſecans ipſius ſibi virilia, proiicit *Caſtor quis*

aduerſus inſequentes, & ſic ſalutem cõſequitur. Fabula oſtendit ſic prudentes homines pro ſalute adipiſcenda debere nullam ſuarum fortunarum habere rationem. Huic videtur aſtipulari ſententiæ Plinius lib.8. cap. 30.Eaſdem,inquit, partes ſibi Pontici amputāt fibrī periculo

Caſtoreum. vrgente ob hoc ſe peti gnari.Caſtoreum id vocant medici. Longè alia eſt ſententia Dioſcoridis,qui totum id pernegat lib. 2. cap. 26. Vanum(inquit) eſt,quod traditur, teſtes ab ipſis euelli,& à ſeſe abiici, cùm venatu vrgentur. Si quidem tangi nequeunt,ita vt in ſue ſubſtricti. Plinius rurſus pedibus hanc videtur in ſententiam ire,cùm ait libr.32.cap. 3. Spectabilis naturæ potentia in his quoque,quibus & in terris & in aqua victus eſt, ſicut & fibris, quos Caſtores vocant,& Caſtorea teſtes eorum.Ampu-

Dioſcoridis de fibris op. Plinio contraria.

Sextius de fib. tari hos ab ipſis,cùm capiantur , negat Sextius diligentiſsimus medicinæ. Quinimo paruos eſſe ſubſtrictóſque & adhærentes ſpinę,nec adimi ſine vita animalis poſſe.Simile reperies Homericum adagium apud Eraſmum, Omnibus anteuertenda vitæ cura.

Iuuenalis de fib. Iuuenalis Saty. 12.

— Imitatus caſtorea,qui ſe
Eunuchum ipſe facit,cupiens euadere damno
Teſticulorum,adeò medicatum intelligit inguem.

Solinus de fib. Solinus cap. 23. idem cap. 38. de elephantibus hoc idem ſcribit.

Cum

Cum laruis non luctandum.

EMBLEMA CLIII.

Aeacidæ moriens percuſſu cuſpidis Hector,
Qui toties hoſteis uicerat ante ſuos,
Comprimere haud potuit uocem, inſultantibus illis,
Dum curru, & pedibus nectere uincla parant.
Diſtrahite ut libitum eſt, ſic caſſi luce leonis
Conuellunt barbam uel timidi lepores.

SVmptum ex lib. 1. epigr. græcor. εἰς ἀνδρείαν.
Βάλλεσθε νῦν μετὰ πότμον ἐμὸν δέμας ὅττι καὶ αὐτοὶ
Νεκροῦ σῶμα λέοντος ἐφυβρίζουσι λαγωοί.
Sic vertit Thomas Morus,
Proiicitote meum Danai poſt fata cadauer:
Non metuunt lepores defuncti membra leonis.
Verba ſunt Hectoris iam demortui (vt notat

quoque emblema) ad Græcos inſultantes cadaueri. Hoc autem factitaſſe Græcos autor eſt Homerus lib. 22. Iliados,

Homerus

> ὧδε δ' ἔ τις εἴπεσκεν ἰδὼν εἰς πλησίον ἄλλον,
> ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ μαλακώτερος ἀμφαφάασθαι
> Ἕκτωρ, ἢ ὅτε νῆας ἐνέπρησε πυρὶ κηλέῳ,
> ὣς ἄρα τις εἴπεσκε, καὶ οὐτήσασκε παραστάς.

Sanctij verſio.

Quæ verba ſic latina feci,

> *Tum aliquis ſotio fundebat talia uerba:*
> *Mollior ah quantó iacet hic nunc inclytus Hector,*
> *Quàm Danais, quando eſt iaculatus puppibus ignes,*
> *Sic dicens, telis in uulnere uulnera figit.*

Vide adagia, Iugulari mortuos, Mortuo leoni barbam vellere, Mortuo leoni & lepores inſultant, Mortuos rurſus occidere. Eraſmus in adagio, Cum laruis luctari, ex Plinio & aliis elicit illos cum laruis luctari, qui vita iam defunctos maledictis inſectantur: qua re nihil poteſt eſſe indignius ingenuo viro.

Cum laruis luctari.

Aeacides. *Aeacidæ moriens.* Achilles filius fuit Pelei & Thetidis, Peleus Æaci ex Ægina. Vnde Achilles dicitur Peleus & Æacides.

Dum curru. Curru, datiuus caſus eſt, vt in illo Virgilij primo Æneidos notat Seruius,

> *Flectit equos, curruq; uolans dat lora ſecundo.*

De

De Morte, & Amore.

EMBLEMA CLIIII.

Errabat ſocio Mors iuncta Cupidine: ſecum
Mors pharetras, paruus tela gerebat Amor.
Diuertêre ſimul, ſimul una & nocte cubarunt.
Cæcus Amor, Mors hoc tempore cæca fuit.
Alter enim alterius malè prouida ſpicula ſumpſit.
Mors aurata, tenet oſſea tela puer.
Debuit inde ſenex qui nunc Acheronticus eſſe:
Ecce amat, & capiti florea ſerta parat.
Aſt ego mutato quia Amor me perculit arcu,
Deficio, iniiciunt & mihi fata manum.
Parce puer, Mors ſigna tenens uictricia parce.
Fac ego amem: ſubeat fac Acheronta ſenex.

REdolet Græcum argumentum: non tamen vnde ſit ſumptum comperi. Sed inter epigrammata Emanuelis à Coſta Luſitani, quæ cir *Emanuelis à Coſta epigram.*

cunferuntur cum titulo. E Græco tale legitur Epitaphium,

Mors & amor quondam tectum uenere ſub unum:
Miſtáq; in hoſpitio tela fuere ſimul.
Cùm nondum claræ diſceſſum luce pararent,
Mortis tela puer, morſq; tulit pueri.
Hinc iuuenes occidit amor fallente pharetra,
Hinc mors ipſa ſuos cogit amare ſenes.
Sic Didacus periit Stephanus florentibus annis,
Ereptus Muſis, legibus ac patriæ.
Qua Tagus auriferas latè diſpergit arenas,
Et diuæ Eiriæ mœnia celſa uidet.
Hic iuuenem ob matris funus pietate gementem
Heu heu, letali cuſpide fixit Amor.

Acheronticus. Vide adagium, Alterum pedem in cymba Charontis habere. Capularem enim & morti proximum ſignificat eſſe ſenem, more Plauti.

In

In formoſam fato præreptam.

EMBLEMA CLV.

Cur puerum Mors auſa dolis es carpere Amorem?
Tela tua ut iaceret, dum propria eſſe putat.

EIuſdem argumenti cum præcedente. Obiurgat autem Mortem quòd Amorem cæcum & puerum fefellerit, tradens illi arcum & ſagittas mortiferas, quibuſcum pueros & virgunculas percutiat, mortale vulnus infigat. Id fit autem immodica amoris vehementia.

In mortem præproperam.

EMBLEMA CLVI.

Qui teneras forma allexit, torſitq́; puellas,
Pulchrior, & tota nobilis urbe puer,
Occidit ante diem, nulli mage flendus (Ariſti)
Quàm tibi, cui caſto iunctus amore fuit,
Ergo illi tumulum tanti monumenta doloris
Aſtruis: & querulis uocibus aſtra feris.
Me ſine abis dilecte, neq; amplius ibimus unà?
Nec mecum in ſtudijs ocia grata teres?
Sed te terra teget, ſed fati, Gorgonis ora,
Delphinéſq; tui ſigna dolenda dabunt.

Ariſtius. ARiſtius inſtituerat in honorem amici iam demortui tumulũ, cuius erat tale ſuperpoſitũ inſigne: Caput Meduſæ inter duos Delphines, ho c ſcilicet innuente pictura: Quàm citò, ô amice,

amice,conuerſus es in aliam figuram!Nam hoc tribuunt Poëtæ Meduſæ,vt homines in lapides conuerteret. Delphin porrò (vt aliàs indicauimus)celeritatis eſt ſymbolum. Niſi malis etiam ad amorem puerorum idem referre. Nam Delphines puerorum amatores ſunt. *Delphin quid indicat.*

Nulli mage. Imitatio eſt Horatiana in Odis lib.1.ſic,

Multis ille quidem flebilis occidit:
Nulli flebilior quàm tibi Virgili.

Sed fati Gorgonis. Tres fuerunt ſorores dictæ Gorgones,Euryale, Steno, Meduſa. De quibus vide Ouid. 4. Metamorphoſ. aut Heſiodum in Theogonia. Vide adagium γοργὸν βλέπειν. *Gorgones tres.*

Terminus.

EMBLEMA CLVII.

Quadratum inſiditur firmiſſima teſſera ſaxum,
Stat cirrata ſuper pectore imago tenus,
Et ſeſe nulli profitetur cedere, talis
Terminus eſt, homines qui ſcopus unus agit.
Eſt immota dies, præfixáq; tempora fatis,
Déq; ferunt primis ultima iudicium.

Solō Athenienſis.

SVmptum eſt hoc emblema ex illa nobiliſſima Solonis Athenienſis Philoſophi voce: de qua Iuuenalis Saty.10. ſic loquitur,

Feſtino ad noſtros, & regem tranſeo Ponti,
Et Crœſum, quem uox iuſti facunda Solonis
Reſpicere ad longæ iuſſit ſpatia ultima uitæ.

Et Ouidius 3. Metamorph.

— Sed ſcilicet ultima ſemper

Nota.

Expectanda dies homini eſt, diciq; beatus
Ante obitum nemo ſupremaq; funera debet.

Hiſtoria Solonis.

Sed iam ipſam hiſtoriam Solonis paulò fuſius narremus, ídque Herodoti verbis, qui ita inquit in Clione, Solon vir Athenienſis cùm leges iubentibus Athenienſibus tuliſſet, decem annos cauſa contemplandi, nauigando peregrinatus eſt: vt ne quam legum, quas condiderat, abrogare cogeretur. Nam hoc Athenienſes ipſi facere nequibant, maximo iureiurando adacti ad eas decem per annos ſeruandas, quas ipſis Solon condidiſſet. Harum itaque legum, ac contemplandi gratia Solon peregrè profectus in Aegyptum ad Hamaſim ſe contulit, & Sardis ad Crœſum. Eò cùm peruenit, hoſpitaliter in regiā à Crœſo exceptus eſt, tertióque aut quarto, quàm venerat die, iuſſu Crœſi miniſtri circūduxerunt hominem circa theſauros, omniáque

Crœſi theſauri.

quæ

quæ illic inerant magna atque beata, oſtentarunt. Contemplatum eum cuncta, & vt ſibi opportunum fuerat intuitum, talibus percunctatus eſt Crœſus: Hoſpes Athenienſis, quia multus ad nos rumor de te emanauit, ob tuam ſapientiam, tuámque diſcurſationem, qui philoſophando permulta videndi gratia es peregrinatus: ideò mihi cupido inceſsit ſciſcitandi te, ecquem vidiſti omnium beatiſsimum? ſperás videlicet ſe inter homines beatiſsimum eſſe, ita ſciſcitabatur. Solon nihil admodum, ſed vt res erat reſpondens: Ego verò inquit, Rex, vidi beatiſsimum Tellum Athenienſem. Quod dictum admiratus Crœſus inſtat interrogare, Qua de re Crœſum iudicas eſſe beatiſsimũ? Quòd, inquit, Tello in Repub. bene inſtituta filij erant honeſti & boni, eorúmque ſingulis liberi, híq; omnes ſuperſtites: & cùm hoc vitæ quantum in nobis ſitum eſt, bene traduxiſſet, obitus ſplendidiſsimus obtigit. Siquidem prælio, quod Athenienſes cum finitimis geſſere apud Eleuſinam, hic cùm auxilio veniſſet, hoſtémq; in fugam vertiſſet, pulcherrimã oppetiit mortem. Quem Athenienſes quo loco occubuerat, in eo loco publicè humauerunt, magnificéque honorarunt. Multa de Tello ac beata referente Solone excitatus Crœſus interrogat, Quemnam ſecundum ab illo vidiſſet, putans haud dubiè ſecundas ſe partes eſſe laturũ. Cleobin (inquit ille) & Bitonem: quippe his & genus Argiuum erat, & victum ſuppeditabat. Ad hæc corporis robur tantũ, vt & in certaminibus ambo pariter victores extiterint:

Tellus beatus iudicatus.

Cleobis & Bito, de quib. Virg. lib. 3. Geor.

terint:& de iis hæc memorantur. Cùm dies feſtus Iunonis apud Argiuos eſſet, oportérétque omnino matrem horum ad templum ferri bobus iunctis, híque boues ex agris eis ad horam præſtò non eſſent, tunc iuuenes excluſi tempore iugum ſubeūtes, plauſtrum pertraxerunt, quo mater vehebatur: & quinque ac quadraginta per ſtadia trahentes ad templum peruenerunt. Quibus cùm hæc feciſſent, & ab omni cœtu cōſpecti fuiſſent, optimus obtigit vitæ exitus. Per quæ Deus iudicauit, ſatius hominem eſſe mori, quàm viuere. Nam cum circunſtantes Argiui laudibus tollerēt, viri quidem conſilium filiorum: fœminæ verò eorum matrem, quòd talibus filiis prædita eſſet: mater gaudio perfuſa cum liberorum faſtu, tum fama, ante ſimulachrū ſtans precata eſt Deam, vt Cleobi & Bitoni filiis ſuis daret, id quod optimum eſſet homini contingere. Poſt hanc precationem vbi ſacrificarunt, epulatíque ſunt, quieſcentes in ipſo delubro nō ſunt amplius excitati: ſed hoc vitæ exitu perfuncti. Quorum effigies tanquam virorū, qui optimi extitiſſent, Argij factas apud Delphos collocarunt. Et his quidem Solon ſecundas beatitudinis partes tribuebat. Crœſus autem conturbatus inquit: Hoſpes Athenienſis adeóne tibi pro nullo contemnitur noſtra felicitas, vt ne priuatis quidem viris nos æquiparādos ducas? Cui ille, In diuturno Crœſe tempore multa vidētur, quæ nemo velit videre: & tolerantur multa, quæ nolit quiſpiam tolerare. Proponamus enim homini vitæ terminum ad ſeptuaginta annos, qui

anni

anni conſtant viginti ſex millibus ducétis quinquaginta diebus:horum dierum omniũ nullus prorſus,qualem alius,rem affert. Ita igitur Crœſe omnino calamitoſus eſt homo. Verùm tu mihi videris & diuitiis valde pollere:& permultorum hominum eſſe rex. Sed quò me interrogaſti nondum te appello: priuſquã bene vita functum te audiero. Neque enim beatior eſt, qui magnis opibus præditus eſt,eo,qui diurnum victum habet,niſi eidem omnibus bonis prædito fortuna conceſſerit bene vita defungi. Prius tamen,quàm ad obitum peruenerit, nequaquam beatus eſt appellãdus,ſed fortunatus. Quæ omnia conſequi quandiu ſis homo,impoſſibile eſt. Omnis rei oportet inſpicere exitum,quò ſit eua ſura. Quoniam multos Deus, quibus fortuna ſuppeditauerat,radicitus euertit. Hæc Solon. Et hactenus de his,quæ pertinent ad noſtrum emblema. Sed quoniam crebrò ſollicitatus ſum à quibuſdam, ne in his meis ſcholiis conciſas & truncas vel fabulas vel hiſtorias narrarem:decreui ex eodem Herodoto(monente etiam Socrate in Gorgia,ne fabulas truncas dimittamus, ſed caput imponamus,ne abſque capite truncæ oberrent)ſubiungere:quæ Crœſo euenerint,poſt acceptum à Solone reſponſum. Crœſus igitur oraculo Apollinis perperam intellecto, in Cyrũ expeditionẽ parauit, vbi à Perſis captus ad Cyrum perductus fuit. Eum Cyrus vinctum compedibus ſuper ingentem lignorum ſtruem imponit:circáque eum bis ſeptem Lydorum filios, ſiue habens in animo primitias has alicui offerre Deo,

Beatus quãdo quis dicatur.

Cyrus cepit Crœſum.

re Deo ſiue volens votum perſoluere, ſiue cupidus ſciendi nũquis dæmonum liberaret Crœſum,quem religioſum eſſe audierat, quo minùs pyræ impoſitus viuus concremaretur. Crœſo autem ſuper pyram ſtanti, etſi in tanta calamitate poſito, tamen veniſſe in mentem Solonis, quod ab eo ſibi nutu Dei fuiſſet dictum, Ex viuentibus beatum eſſe neminem. Quod dictum vbi ſubiit Crœſo, ferunt eum ex vehementi defectione animi victum ingemiſcentem ter Solonem nominaſſe:& Cyrum,cùm audiſſet, iuſſiſſe interpretes eũ percunctari,quemnam inuocaret, illóſque accedentes fuiſſe percunctatos, & hunc interrogatum ſilentium egiſſe. Deinde cùm loqui cogeretur dixiſſe, Illum nominaui, qui vt omnes alloqueretur,potius quàm ingentem pecuniam præoptarem.Eum non planè loquẽtem rurſus interrogat, quodnam eſſet,quod dixiſſet. Efflagitantibus atque infeſtantibus interrogatione,inquit, quemadmodum Solon ad eum veniſſet,&c.Hæc Crœſo referente,iam pyra incenſa ardere inceperat. Cyrus auditis per interpretẽ quæ Crœſus retulerat pœnituiſſe dicitur,cùm ſe quoque hominẽ eſſe cognoſceret, qui alium hominem, qui ſe inferior non fuiſſet opibus,viuum rogo traderet. Præterea veritum ob id pœnam,ac reputantem nihil eſſe in rebus humanis ſtabile,iuſsiſſe ignem celerrimè extingui. Verùm, eos, qui ignem conabantur extinguere, non eualuiſſe. Ibi Crœſum cognita per Lydos Cyri pœnitentia, cùm cerneret vnumquemque extinguendo deuoluendóque igni incumben

Solonis laus à Crœſo.

Cyri pœnitentia.

cumben

cumbentem, nihil tamen profici, exclamando inuocaſſe Apollinem, vt ipſi adeſſet, ſi quod ab eo donum illi gratum fuiſſet oblatum, ipſúmque præſenti malo liberaret. Ita cum lachrymis Crœſo Deum inuocante, nymbos repéte (cùm ſerenum ac tranquillum eſſet) confractos eſſe, imbréſque erupiſſe, ac vehementiſsima aqua pluiſſe: & rogum extinxiſſe. Ita Cyrum cognito Deorum cultorem eſſe ac bonum virum Crœſum, eum in amicitiam recepiſſe, magnaque in obſeruantia habuiſſe. Hæc ex Herodoto, multis omiſsis breuitatis gratia. Nunc quæ reſtant dicenda in ipſo emblemate inſeramus paulatim.

Quadratum infoditur. Aptè conuenit Termino quadratum ſaxum, vbi reſidit: vtpote ſtabili, nec mouendo è loco. Nam quadratam figuram habentia corpora, in quamlibet partem proiecta ceciderint, quadrata baſi innituntur, ac recta ſemper inſiſtunt. *Quadratũ ſaxum qua re cõueniat Termino.*

Firmiſsima teſſera. Alludit ad pertinaciam Termini, qui nec Ioui ipſi voluit concedere, cùm noua Capitolia fierent, vt autor eſt Tit. Liuius Decad. 1. lib. 5 in calce. Ouid. 2. Faſtor. D. Auguſtin. de ciuit. Dei lib. 4. cap. 23 *Pertinacia Termini.*

Et ſe ſe nulli. Extat ſuper hac re bellum ænigma Varronis, quod ſoluit Politianus in Miſcell. cap. 36. Eſt autem huiuſmodi in tribus Senariis, *Aenigma Varronis.*

Semel minúſne, an bis, minus ſit, non ſat ſcio:
An utrunq; horum, ut quondam audiui dicier,
Ioui ipſi regi noluit concedere,

Sed cur non apponimus elegantiſsima Ouidij carmina ex 2. Faſtorum?

Ff

Ouidij de Termino carmen.

Termine ſiue lapis,ſiue es defoſſus in agro,
Stipes ab antiquis tu quoq; numen habes.
Te duo diuerſa domini de parte coronant:
Bináq; ſerta tibi bináq; liba ferunt.

Et infrá,

Tu populos urbéſq; & regna ingentia finis:
Omnis erit ſine te litigioſus ager.
Nulla tibi ambitio eſt:nullo corrumperis auro:
Legitima ſeruas credita rura fide.

Et infrá,

Quid noua cùm fierent Capitolia?nempe Deorum
Cuncta Ioui ceßit turba locúmq; dedit.
Terminus(ut ueteres memorant)inuentus in æde
Reſtitit,& magno cum Ioue templa tenet.
Nunc quoq; ſe ſupra,ne quid niſi ſidera cernat,
Exiguum templi tecta foramen habent.
Termine poſt illud leuitas libera non eſt,
Qua poſitus fueris in ſtatione,mane.
Nec tu uicino quicquam concede roganti,
Ne uideare hominem præpoſuiſſe Deo.
Et ſeu uomeribus,ſeu tu pulſabere roſtris,
Clamato,tuus eſt hic ager,ille tuus.

Talis terminus. Applicat antiquam hiſtoriam ad terminum vitæ noſtræ:ſtatutum enim eſt hominibus ſemel mori:vnde inquit verſiculus, Talis eſt terminus, ſcilicet,vitæ hominum, qui vnus ſcopus agit homines.

Eſt immota dies. Hanc ſententiam ſic extulit Seneca in Hercule furente,

Certo ueniunt ordine parcæ,
Nulli iuſſo ceſſare licet:
Nulli ſcriptum proferre diem.

Sic

Sic Lucretius lib.3.

Certa quidem finis uitæ mortalibus aſtat.

Sic Silius Italicus lib.3.belli Punici,

Et pace & bello cunctis ſtat terminus æui.

Vide,ſi plura de hac re cupis, adagium, Finem vitę ſpecta.

Deq; ferunt primis. Sic Ouidius in Epiſtolis,

Exitus acta probat. —

Eraſmus(vt ipſe refert in quadam apologia)annulum habebat, in quo inſculptus erat terminus cũ hac inſcriptione, Nulli cedo:quę verba imperiti eò deflectebant,vt intelligerent Eraſmum nulli cedere. *Eraſmus ab imperitis notatus.*

Opulenti hæreditas.

EMBLEMA CLVIII.

Patroclum falſis rapiunt hinc Troës in armis,
Hinc ſocij,atq; omnis turba Pelaſga uetat.
Obtinet exuuias Hector, Græciq; cadauer.
Hæc fabella agitur,cùm uir opimus obit.
Maxima rixa oritur,tandem ſed tranſigit hæres,
Et coruis aliquid,uulturiiſq; ſinit.

EMblema ſumptum eſt ex conuiuio Luciani. Patrocli fabula ex Homeri lib. 17. Iliados. Quam quia multis verſibus canit Homerus, non hûc intuli. Summam totius rei habes in Emblemate. Verba porrò Luciani hæc ſunt, Iámque tollebant Ariſtænetus atque Eucritus ex his,quæ ſibi fuerant propoſita,ſuam vterque partem. Tum ego quæ mihi, & Chæreas item quæ ſibi erant propoſita, eundem ad modum Ion & Cleodemus. Porrò Diphilus etiam Zenonis digreſsi partem tollere parabat, affirmãs vni ſibi ea fuiſſe propoſita: atque hac de cauſa cum miniſtris dimicabat:ac viciſsim inter ſeſe trahebant, manibus vtrinque in auem iniectis, non aliter quàm Patrocli cadauer hinc atque illinc attrahere conantes.

Lycophron. *Græciq; cadauer.* Græci,græca dictio eſt.Lycophron in Caſſandra Γραικῶν ἄριστος, id eſt Græcorum, vbi Tzetzes. Græci prius vocabantur Hellados habitatores, poſtea ab Hellene Hellines ſunt vocati.

Amicitia etiam poſt mortem durans.

EMBLEMA CLIX.

Arentem ſenio, nudam quoque frondibus ulmum,
Complexa eſt uiridi uitis operta coma.
Agnoſcitq; uices naturæ: & grata parenti
Officij reddit mutua iura ſuo.
Exemploq; monet, tales nos quærere amicos,
Quos neq; diſiungat fœdere ſumma dies.

EX Græco epigrammate Antipatri lib. i. Epigram. Græcorum εἰς ἀνταπόδοσιν Carmen ſic habet, *Antipatri ἐπιγ.*

Αὔην με πλατάνιστον ἐφερπύζουσα καλύπτει
Ἄμπελος, ὀθνείῃ δ' ἀμφιτέθηλα κόμῃ,
Ἥτ' ἰρὶν ἐμοῖς θαλέτουσιν ἐνιθρέψασ' ὀροδάμνους *al. Ἡ πρὶν.*
Βότρυας, ἠ ταύτης οὐκ ἀπετηλοτέρη.

Τοίνυν μέντοι ἔπειτα τιθηνείσθω τὶς ἑταίρην,
Ἥτις ἀμείψασθαι καὶ νέκυν οἶδε μόνη.

Sic vertebam,

Sanctij verſio. *Me platanum ſiccam folijs & palmite obumbrat*
Vitis, & externa contegor ipſa coma.
Illa meos ramos creuit complexa uirentes:
Illius at ramos uſq; putabo meos.
Hanc ſociam uitæ quærat ſibi quiſq; uiciſſim,
Quæ ſiet in fato reddere docta uices.

Ouidius 2. Triſtium,

Vidi ego pampineis ornatam uitibus ulmum,
Quæ fuerat ſæuo fulmine tacta Iouis.

Mutuum auxilium.

EMBLEMA CLX.

Lorip

Loripedem ſublatum humeris fert lumine captus:
Et ſocij hæc oculis munera retribuit.
Quo caret alteruter, concors ſic præſtat uterq;,
Mutuat hic oculos, mutuat ille pedes.

MVlta ſunt epigrammata Græca in hanc ſententiam, eáque in lib. 1. Florilegij titulo εἰς ἀναπήρους. Sed vnum tantùm apponam Philippi ſeu Iſidori,

Τυφλὸς ἀλητεύων χωλὸν πόδας ἠέρταζεν,
Ὄμμασιν ἀλλοτρίοις ἀντερανιζόμενος.
Ἄμφω δ᾽ ἡμιτελεῖς πρὸς ἑνὸς φύσιν ἡρμόσθησαν,
Τοὐλλιπὲς ἀλλήλοις ἀντιπαραχόμενοι.

Sic vertit Auſonius Gallus, — *Auſonij Galli verſio.*

Inſidens cæco graditur pede claudus utroq;:
Quo caret alteruter, ſumit ab alterutro.
Cæcus namq; pedes claudo greſſúmq; miniſtrat:
At claudus cæco lumina pro pedibus.

Idem aliter,

Ambulat inſidens cæco pede captus utroq;,
Atq; alterna ſubit munia debilitas.
Nam cæcus claudo pede commodat: ille uiciſſim
Mutua dat cæco lumina pro pedibus.

Sic Thomas Morus, — *Thomas Morus.*

Claudipedem geſtat cæcus uicinus ocellis;
Conducítq; oculos arte locátq; pedes.
Cæcus fert claudum, atq; opera conducit eadem;
Iſtius ille oculos, iſtius ille pedes.

Huc alluſit Politianus in ſuis græcis epigrammatis ſic, — *Politianus.*

Τυφλὸς ἄπους τ᾽ ἤτην ἀλλήλοιιν θεράποντες·
Τυφλὸς ὁδηγεῖτο νωτοφορεῖτο δ᾽ ἄπους.

Loripedem. Loripes compoſitum à loro &

pes. Dicuntur loripedes; qui pedes habent intortos in modum corrigiæ, aut veriùs, qui blandos & carneos habent pedes ſine oſsibus, quales ſunt populi in Aphricá, qui dicuntur Himantopodes, id eſt, loripedes, quibus ſerpendo ingredi natura eſt. Plinius lib. 5. cap. 8.

Himantopodes.

Mutuo, as.

. *Mutuat hic.* Mutuo as. non eſt verbum latinum ſaltem apud probatos autores. Mutuo dare dicunt Latini, quod facilè diligens lector deprehendet. Sed danda eſt Alciato venia, qui toties occurrebat Bartolis & Baldis. Poteris verſiculum paucis mutatis literis corrigere,

Hic oculos mutuat, mutuat & ille pedes.

Auxilium nunquam deficiens.

EMBLEMA CLXI.

Bina

Bina pericla unis effugi ſedulus armis,
Cùm premererq; ſolo, cùm premererq; ſalo.
Incolumen ex acie clypeus me præſtitit: idem
Naufragum apprenſus littora ad uſq; tulit.

EX Epigramate Iulij Leonidæ in lib. 1. Florilegij tit. *εἰς ναυάγιον.* Epigramma tale eſt, — *Iulius Leonidas.*

Εἰν ἑνὶ κινδύνοις ἔφυγον δύο Μυρτίλος ἔπλῳ,
Τὸν μὲν, ἀριστεύσας, τὸν δ' ἐπινηξάμενος,
Ἀργέστης ὁ τ' ἔδυσε νεὼς πρόπιν ἀσπίδα δ' ἔχον
Σωθεὶς κεκρυμμένην ὕδατι καὶ πολέμῳ.

De quodam nomine Myrtilo, qui poſt conflictũ terreſtre, nauem ingreſſus; naufragium paſſus eſt: cúmque frangeretur nauis, clypeum apprehendens incolumis ſuper illo enatauit. Antè ſcripſerat Alciatus, — *Myrtilus.*

Bina pericla unis effugi Myrtilus armis, &c.

Eſt epigramma venuſtum & figuris abundans. Talem pingit Claudianus in panegyricis, Horatium Coclitem, cuius hæc ſunt verba, — *Claudianus de Hor. Coclite.*

Traiecit clypeo Tybrim, quo texerat urbem,
Tarquino mirante Cocles, mediiſq; ſuperbus
Porſennam reſpexit aquis.

Gratiæ.

EMBLEMA CLXII.

Tres Charites Veneri aſsiſtunt,dominamq; ſequuntur
Hincq; uoluptates,atq; alimenta parant.
Lætitiam Euphroſyne,ſpecioſum Aglaia nitorem:
Suadela eſt Pithus,blandus & ore lepos.
Cur nudæ? mentis quoniam candore uenuſtas
Conſtat,& eximia ſimplicitate placet.
An quia nil referunt ingrati:atq; arcula inanis,
Eſt Charitum? qui dat munera,nudus eget.
Addita cur nuper pedibus talaria? bis dat
Qui citò dat:minimi gratia tarda pretij eſt.
Implicitis ulnis cur uertitur altera? gratis
Fœnerat:hinc remanent una abeunte duæ.
Iuppiter iis genitor,cœli de ſemine diuas,
Omnibus acceptas edidit Eurymone.

EX

EX marmoribus, quæ Romæ viſuntur, huiuſmodi ſubdito epigrammate longè feſtiuo, vt tradit Alciatus in Parerg.

Sunt nudæ Charites niueo de marmore, at illas
Diua columna ſuis ædibus intùs habet.
Par tribus eſt facies, qualem decet eſſe ſororum,
Par tribus eſt ætas, par quoq; forma tribus.
Grata Thalia tamen geminæ conuerſa ſorori
Implicat alternæ brachia blanda ſoror.
Euphroſynem dextra ſtupeo, Aglaiamq; ſiniſtra
Miror, & implicitis brachia nexa modis.
Iuppiter eſt genitor, genuit de ſemine cæli
Eunomia, & Veneris turba miniſtra fuit.
Inde alitur nudus placida ſub matre Cupido,
Inde uoluptates inde alimenta Dei.

Quoniam pars emblematis potiſsima, ſi rectè conferas, ex epigrammate adducto lucem accipit; pauca & in tranſcurſu attingemus in ampla alioqui materia.

Lætitiam Euphroſy. De numero & nomine Gratiarum varia eſt autorum ſententia. Orpheus in hymnis tres recenſet: Aglaiam, Thaliã, Euphroſynam, Iouis & Eunomiæ filias, ſic,

Κλῦτέ μοι ὦ χάριτες μεγαλώνυμοι ἀγλαότι μει
Θυγατέρες Ζηνός τε καὶ Εὐνομίης βαθυκόλπου
Ἀγλαΐη τε Θάλεια, καὶ Εὐφροσύνη πολύολβε.

Plutarchus item tres in lib. de diſputatione philoſophi cum principe. Sapiebat (inquit) qui Gratiis nomen indidit, Aglaiæ, Euphroſynę, ac Thaliæ. Siquidem hilarem eſſe & gaudere in conferendis beneficiis, id & maius eſt & purius. Has etiam tres inuocat Pindarus oda Olympiorum *Plutarchus de Gratiis.*

vltima

vltima πότνια ἀγλαΐα, φιλησίμολπετ', Εὐφροσύνας, Θαλίατ' ἐρασίμολπε, θεῶν κρατίςυ παῖδες. Id eſt, O venerabilis Aglaia, amabiliterque demulcens Euphroſyne, amicéque oblectans Thalia, optimi Deûm filiæ. Quidam verò, vt ait Phornutus, in lib. de nat. Deorum, duas tantùm Gratias poſuerunt, innuẽtes aliquos benefaciendi initium facere oportere, alios autem gratiã referre. Homerus lib. 14. Iliados Paſitheam vocat vnam Gratiarum, quam Iuno Somno Deo in matrimonium collocat.

Nomina gratiarũ.

Lætitiam Euphroſ. Scilicet parat. Εὐφροσύνη, bene affectam & hilarem ſonat. Αγλα, vel ἀιγλη ſplendorem ſignificat. Θαλεία floriditatem & conuiuium lætum, παρὰ τὸ θάλλειν, id eſt, vireſcere.

Pithus.

Suadela eſt Pithus. Pithus generandi caſus eſt, & eſt dea eloquentiæ & perſuaſionis. Vnde Iſocrates apud Quintilianum πειθοῦς δημιυργὸν, id eſt, perſuadendi opificem, rhetoricẽ nominauit.

Cur nudæ. Duas affert cauſas cur nudæ pingantur Gratiæ. Prima: quia nihil oportet in beneficiis vltro citróque collocandis eſſe duplex aut tectum: ſed clara omnia & ſimplicia.

Σιμωνίδυ μέλη.

Arca Simonidis.

An quia. Secunda prouerbium tangit Σιμωνίδυ μέλη. Id eſt, Simonidis cantilena. Habebat enim Simonides duas arcas, præmiorum alteram, alteram gratiarum: quas cùm aliquando aperuiſſet, gratiarum arculam ſemper offendebat inanem, præmiorum plenam. Quo ſignificari volebat, ſe gratis donare nolle carmina. Sic quoque queritur Theocritus in Charitibus, qui

grati

Gratias ſuas ideo nudas ait,quòd à principibus ad quos mittantur,indotatæ remittantur. Multa de Gratiis Pauſanias,& Seneca lib.1. de beneficiis,& multi alij.

Addita cur nuper. Innuit autor nunquam depictas hactenus fuiſſe Charites pedibus alatis, ſed ſe primum hoc inueniſſe, vt talaribus illas decoratas diceret, vt locum haberet prouerbiũ, Bis dat, qui citò dat. In quam ſententiam circunfertur verſiculus Græcus,

Ἀχάρις ἀβραδύπους ἄχαρις ἐστι χάρις.

Vnde Auſonius,

Gratia quæ tarda eſt,ingrata eſt,gratia namq;
Cùm fieri properat gratia grata magis.

Gratus fænerat. Hoc eſt, qui primus gratiam miſit perinde fecit,ac ſi fęnori dediſſet:nam pro vna gratia duas accipiet.

Edidit Eurynome. Quænam fuerit Charitum mater, varia eſt opinio. Nam hæc ferè nomina circunferuntur, Eurydomene, Eurynome, Eurymeduſe, Antonoe, Iuno, Euanthe, Aglaia. De quibus vide Phornutum, De natura Deorum, cap. de Gratiis.

In

In detrectatores.

EMBLEMA CLXIII.

Audent flagriferi matulæ,ſtupidiq́; magiſtri
Bilem in me impuri pectoris euomere:
Quid faciam?reddámne uices?ſed nonne cicadam
Ala una obſtreperam corripuiſſe ferar?
Quid prodeſt muſcas operoſis pellere flabris?
Negligere eſt ſatius,perdere quod nequeas.

Orus Apollo de muſca.

EX prouerbio,Cicadā ala corripuiſti:& ex Oro Apolline lib.1.de lite.hiero. vbi ſic ait, Impudentiam ſi volebant ſignificare, muſcam pingebant:ea nãque abacta, continuò nihilominus reuertitur. Hæc ille. Sed hoc elegantius Homerus Iliad.17.his verbis,

καὶ οἱ μυῖης θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἐνῆκεν,
Ἥτε καὶ εἰργομένη μάλα περ χροὸς ἀνδρομέοιο,

Ἴσχαν

Ἰσχανάᾳ δακέειν, λαρὸν τέ οἱ αἷμ᾽ ἀνθρώπου.

Quæ ſic verti, *Sanctij verſio.*

Et muſcæ audacis uim illi in præcordia miſit:
Quæ quamuis de pelle hominis ſit ſæpe repulſa,
Aßilit exoptans humani ſanguinis hauſtus.

Vide adagium, Muſcas pellere. *Muſcas pellere.* Duo ſunt, inquit Plutarchus, animantium omnium, quæ noſtro vtuntur hoſpitio, muſca & hirundo, quæ nulla queunt arte cicurari. Muſca ne moleſti quicquã patiatur prehenſari horret: hirundo ſuapte natura hominem odit, &c. Sed cur muſcæ tam impudenter ſæpe abactæ reuolent, alia ſolet aſsignari cauſa, præterquam, quæ ab Homero tradita eſt: quòd videlicet ſint obliuioſæ, nec ſatis meminerint quanto ex periculo ſe paulò antè ſubduxerint.

Philon Iudæus in vita Moſis loquens de Cynomyia, *Philon Iudæus de muſca.* Cui veram (inquit) appellationem impoſuerunt periti nominum, vt erant ſapientiſsimi, compoſita è duobus impudentiſsimus animantibus: muſca & cane. Altera vincente omnes volucres temeritate: altero omnes terreſtres quadrupedes. Accurrunt enim intrepidè, & ſi quis arceat, non cedunt peruicacia, donec ſatientur carnibus & ſanguine. At Cynomyia *Cynomyia.* particeps amborum audaciæ, mordax & inſidioſum eſt animal. Nam è longinquo cum ſtridore in teli morem magnóque impetu aduolat, infixáque cuti hæret pertinaciter.

Inanis

Inanis impetus.

EMBLEMA CLXIIII.

Lunarem noctu (ut ſpeculum) canis inſpicit orbem:
Séq; uidens, alium credit ineſſe canem,
Et latrat: fruſtra agitur uox irrita uentis,
Et peragit curſus ſurda Diana ſuos.

VNde ſit ſumptum nondum comperi, nihil tamen habet difficultatis. Vide adagium, *Oryx.* Inanis conatus. Oryx genus quoddam canis apud Ægyptios. Hic, teſte Oro Apolline, Lunam exorientem adlatrat, clamoréque magno illam proſequitur: vnde pro impuritate apud ipſos Ægyptios ponitur. De Oryge agit Plinius & Ariſtoteles.

Aliquid

Aliquid mali, propter vicinum malum.

Προσωποποιΐα.

EMBLEMA CLXV.

Raptabat torrens ollas, quarum una metallo,
Altera erat figuli terrea facta manu.
Hanc igitur rogat illa: uelit ſibi proxima ferri,
Iuncta ut præcipites utraq; ſiſtat aquas.
Cui lutea, Haud nobis tua ſunt commercia curæ,
Ne mihi proximitas hæc mala multa ferat.
Nam ſeu te nobis, ſeu nos tibi conferat unda:
Ipſa ego te fragilis ſoſpite ſola terar.

EX fabulis Æſopi feſtiuum epigramma & clarum. Titulum emblematis vide in Chiliadib. Eraſmi, vbi multa præclara de malo vicino reperies ex Heſiodo, & aliis.

Cui lutea haud. Extat de hac re præſtantiſsima Elegia Ouidij lib. 3. Triſtium, Elegia 4. cuius aliquot accipe carmina,

Vſibus edocto ſi quicquam credis amico,
Viue tibi, & longè nomina magna fuge.
Viue tibi, quantúmq; potes præluſtria uita:
Sæuum præluſtri fulmen ab arce uenit.
Nam quanquam ſoli poſſunt prodeſſe potentes,
Non proſunt, potiùs plurimùm obeſſe ſolent.

Reliqua ibi quære.

In eum qui truculentia ſuorum perierit. PROSOPOPOEIA.

EMBLEMA CLXVI.

Delphinem inuitum me in litora compulit æſtus,
Exemplum infido quanta pericla mari.

Nam

Nam ſi nec propriis Neptunus parcit alumnis,
Quis tutos homines nauibus eſſe putet?

EX lib.3.Florilegij εἰς ἰχθύας. ſub incerti autoris nomine ſic,

Κύματα, καὶ τρηχύς με κλύδων ἐπὶ χέρσον ἔσυραν
Δελφῖνα, ξείνης κοινὸν ἔραμα τύχης.
Ἀλλ' ἐπὶ μὲν γαίης ἐλέῳ τόπος. (οἱ γὰρ ἰδόντες
Εὐθὺς πρὸς τύμβον μ' ἔστεφον εὐσεβέες.)
Νῦν δέ, τεκοῦσα θάλαττα διώλεσε. τίς παρὰ πόντῳ
Πίστις, ὃς οὐδ' ἰδίης φείσατο συντροφίης;

Sic vertebam, *Sactij verſio.*

Delphinum me fluctus atrox in littora adegit;
Hoſpitibus ſortis ſic documenta dabo.
Terra tamen miſero tribuit pietatis honorem:
Nam ſertis decorant noſtra ſepulchra pij.
Nunc mare quod genuit, me perdidit: ſi neq; parcit
Ipſe ſuis, ponto quæ ſit habenda fides?

Cælius Rhodig. lib.8. antiq. lect. cap.6. ſic inquit, Extat adagium ex Plutarcho δελφῖνος ἐν χέρσῳ βία. Id eſt Delphini in terra vis, in eos, qui quod neſciunt iudicant & in quo minus valeant, toto conatu petunt. *Delphinorũ celeritas.* Delphinorum celeritas memorabilis eſt: adeò vt ocyor volucre, acrior telo credatur, teſte Ariſtotele. Cæterùm tam ſtupendæ agilitatis eſt animal: terræ tamen contactum non patitur, quin inuectum in arenam emoritur confeſtim. Hæc & plura ille: qui erroris anſam è Plinij verbis (ni fallor) arripuit. Quæ verba & multos alios deceperunt. Locus Plinij talis eſt, cùm de Delphinis agit: Solent incerta de cauſa in terram erumpere, & ſtatim tellure tacta moriuntur, multóque ocyus fiſtula

Locus Plinij corruptus.

obturata. Qui locus proculdubio corruptè legitur:nam illud verbum,ſtatim, expungendum eſt è contextu:aut intelligendum, ſtato tẽpore. Nam emori delphinos ſtatim tacta terra falſum eſſe deprehendet , quicunque legerit attentè octauam à fine libri noni ẹpiſtolam Plinij Cæcilij:vbi agit de puero & delphino,qui ſubinde in arenam erumpebat, tactúſque à Solis calore iterum ſe in mare recipiebat.Meminit huius rei Pincianus in Plinium & alij.Neque Plutarchus (vt ad Cælium reuertar) id vult ſignificare, Delphinum illico tacta terra emori,ſed perdere celeritatem & violentiam illam , poſtquam , in alienum elementum exçeſſerit,

Pincianus in Plinium de delph.

Ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα.

In dona hoſtium.

EMBLEMA CLXVII.

Bellorum cœpiſſe ferunt monumenta uiciſſim
Scutiferum Aiacem Hectoráq; Iliacum.
Balthea Priamides, rigidum Telamonius enſem,
Inſtrumenta ſuæ cepit uterq; necis.
Enſis enim Aiacem confecit, at Hectora functum
Traxêre Aemoniis cingula nexa rotis.
Sic titulo obſequij, quæ mittunt hoſtibus hoſtes
Munera, uenturi præſcia fata ferunt.

TItulus emblematis ex grçco epigrammate. Hiſtoria emblematis ex Homero Iliados 7. De quibus omnibus latè & præclarè agit Eraſmus in prouerb. Hoſtium munera non munera. Epigrammata græca, quæ citat Eraſmus inuenies lib. 3. Florilegij lib. 3. tit. ἐς ἥρωας. Sed quia Eraſmus ex epigrammate, vnde totum ſumptum eſt emblema, non attulit niſi poſtremum diſtichum, libuit integrum apponere. Eſt autem Leontiæ;

πικρὴν ἀλλήλοις Ἕκτωρ χάριν ἠδὲ φέρ[illegible]ς
Αἴας ἐκ πολέμου μνῆμ' ἔπορον φ[illegible].
Ἕκτωρ γὰρ ζωστῆρα λαβὼν, ξίφος ἔμπαλιν δῶκεν·
Τὴν δὲ χάριν δώρων πείραξαν ἐν θανάτῳ.
Τὸ ξίφος εἷλ' Α[illegible]ντα με[illegible]ότα, καὶ πάλι ζωστὴρ
Ε[illegible]κυσε Πριαμίδην δ[illegible]ρια συρόμενον.
Οὕτως ἐξ ἐχθρῶν αὐτοκτόνα πέμπετο δῶρα,
Ἐν χάριτος προφάσει μοῖραν ἔχοντα μόρου.

Pro verſione [illegible] emblema.

Scutiferum Aiacem. Tranſtulit verbum illud ex Epigrammate Græco φεράσπις, & ab Ouidio vocatur Aiax clypei dominus ſeptemplicis. De Aiacis nomine iam alibi diximus. Eſt autem verſiculus licentioſus & duriuſculus.

Balthea Priamides. Id eſt, Hector, qui filius fuit Priami, vt apud Homerum ſæpe legimus. Porphyrius tamen philoſophus teſtimoniis Ibici, Alexãdri, Euphorionis, & Lycophronis probat Hectorem filium fuiſſe Apollinis. Hæc ex Homeri ſcholiaſte. Ili. d.3.

Aemonia. *Traxere Aemoniis.* Æmonia, ſiue Hæmonia eadem eſt cum Theſſalia: vnde Achilles duxit originem.

Sic titulo obſequij. Huic ſententiæ conſonat verſiculus cuius autor nõ occurrit in præſentia,

Non ſunt dona ſuis, quæ mittunt hoſtibus hoſtes.

A minimis quoque timendum.

EMBLEMA CLXVIII.

Bella

Bella gerit Scarabæus, & hoſtem prouocat ultrò.
Robore & inferior, conſilio ſuperat.
Nam plumis aquilæ clàm ſe neq; cognitus abdit,
Hoſtilem ut nidum ſumma per aſtra petat.
Ouaq; confodiens, prohibet ſpem creſcere prolis:
Hócq; modo illatum dedecus ultus abit.

EX Oro Apolline lib. i. de literis hieroglyphicis: aut ex fabella Æſopica de ſcarabæo & aquila. Vide adagium, Scarabæus aquilam quærit, vbi vires ſuas extendit Eraſmus pulcherrimè. Docet, inimicum quamuis humilem, doctis & prudentibus eſſe metuendum.

Obnoxia infirmitas.

EMBLEMA CLXIX.

Piſciculos Orata rapit medio æquore ſardas,
Ni fugiant pauidæ, ſumma mariſq; petant.
Aſt ibi ſunt mergis fuliciſq; uoracibus eſca.
Eheu intuta manens undiq; debilitas.

Orata. QVid ſibi vult emblema ſatis ſupérque indicat titulus. Orata, ſiue Aurata græcè χρύσοφρυς, piſcis eſt optimi ſaporis, à quo aliqui Romanorum cognomen acceperunt: vt *Sergius Orata.* Sergius Orata. Naturam huius piſcis vide apud Ariſtotelem lib. 8. de Hiſto. animal. cap. 15. & Plinium lib. 9. cap. 16. Macrob. Satur. 3. cap. 15. *Sarda.* Sardas Græci Trichias vocant. Hæ ſunt, quas Hiſpani vocant Sardinas, aut parum differunt. Vide Ariſtotelem lib. 8. de hiſto. animal. cap. 3. & 13. & Plinium lib. 9. cap. 15. Fulica, ſeu Fulix auis marina, paulò columba maior. Plin. lib. 18. cap. 35.

Vel

Vel poſt mortem formidoloſi.

EMBLEMA CLXX.

Cætera muteſcent, coriumq́; ſilebit ouillum,
Si confecta lupi tympana pelle ſonent.
Hanc membrana ouium ſic exhorreſcit, ut hoſtem,
Exanimis quamuis non ferat exanimem.
Sic cute detracta Ciſchas, in tympana uerſus,
Bohemos potuit uincere pontifices.

IOannes Ciſchas, ſiue Ziſchas hæreticus quidam fuit, qui contra Chriſtiani nominis duces ſæpe feliciter pugnauit, & Bohemorum pontifices ita odio perpetuò proſecutus fuit, vt moriens iuſſerit ex proprio corio fieri * taratantaram, quam in bellum ſui milites ferrent. Putabat enim in bello non leue momentum eſſe, ſi

Ioan. Ciſchas.

**al. tympanum, quod.*

vel ipſius pellis in acie perſtreperet: eúmque ſpes nō fefellit. Vide Æneam Syluium 3. Comment.de reb.geſtis Alphonſi, & Cochlęum lib. 5.hiſto. Huſsitarum, & Bohemorum hiſtoriam, quam quia non habui ad manum cùm hæc ſcriberem, latius enarrare non potui. Credunt Phyſici, etiam poſt mortem durare odia illorū, quæ natura ſunt inimica. Ouis enim corium in tympanis non ſonat, ſi tympanū ex pelle lupi confectum pulſetur. Eodē pacto in fidibus citharæ, ſi aliqua lupina ſit, cæteræ ſurdeſcunt. Sic aquilæ plumæ cōmiſtę columbinis eas deuorant & cōminuunt. Nec deſunt, qui cauſas explicent.

In animalibus inimicitia poſt mortem.

Iuſta vindicta.

EMBLEMA CLXXI.

Dum

Dum reſidet Cyclops ſinuoſi in faucibus antri,
Hæc ſecum teneras concinit inter oues,
Paſcite uos herbas:ſociis ego paſcar Achiuis,
Poſtremumq; Vtin uiſcera noſtra ferent.
Audiit hæc Ithacus,Cyclopaq; lumine caſſum
Reddidit: En pœnas ut ſuus autor habet!

EX nono Homericæ Odyſſeæ:vbi Homerus latè tractat fabulam,quã nos in verba conferemus pauca,nihil quod ad fabulam pertineat omittentes. Vlyſſes dum huc illuc per mare diſcurrit vagus,in inſulas Cyclopum deuenit: relictíſque ſociis cum naui, in portu ipſe duodecim comitatus, antrum Polyphemi ſubit. Qui vbi venit è paſtu, ſaxum quod duo & viginti quadriiugi currus attollere nequirent, appoſuit oſtio. Aduenas deinde interrogat qui ſint:vnde & quò. Quibus cùm reſpondiſſet Vlyſſes, Cyclôps duos è ſociis arripuit, ſolóque tãquam catulos illiſit,deuorauítque, abiítque dormitũ, quem Vlyſſes per inſidias interfeciſſet, ſi ianua poſſet aperiri aliis quàm Cyclopis viribus. De mane antequã paſtum iret Cyclops, duos ſimiliter conſumpſit, abiítque occluſa ianua. Tum Vlyſſes excęcandi Cyclopis cœpit conſiliũ. Reuerſus Polyphemus,noctu duos de more cænat. Cui Vlyſſes,quaſi ſublandiens poculũ vini porrexit(vtrem enim generoſi vini ſecum è naui attulerat) petiítque aliquod hoſpitale donũ à Cyclope.Ille exhauſto poculo, aliud poſcit, itémq; tertium,rogauítque Vlyſſem quî vocaretur. Ille dixit ſibi nomen eſſe Vtin,id eſt,nullum. Percũctanti deinde Vlyſsi quodnam munus ſibi eſſet *Polyphemi hiſtoria.*

datur

daturus, reſpondit Cyclops, Οὖτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι. Id eſt, Vtin ego poſtremum deuorabo. Poſt hæc graui ſomno eſt oppreſſus. Ibi tũ Vlyſſes & ſocij ingentem præuſtam ſudem multa vi Cyclopis oculo inſeruerunt. Ille præ dolore vociferãs, multos Cyclopas excitauit, qui ad oſtiũ foris aſtantes rogabant Polyphemum, quis eum percuſsiſſet: cũ ille ſubinde repeteret, Vtis, Vtis, id eſt, nullus, illi abierunt. Manè Cyclops oſtio antri ſemiaperto pertentabat exeũtes oues. Sed Vlyſſes ita diſpoſuerat negotium, vt tres arietes veherent vnum hominem ſubtus, ipſe verò ingentem arietem ſubiit, extremúſque omnium exiit: & ita morti eſt ſubductus. Vide adagium Cyclopis donum.

Dum reſidet Cyclops. Cyclopes Heſiodus in Theogonia ideo vocatos ait, quòd vnum tãtùm oculum circularem in fronte haberent ἀπὸ τοῦ κύκλου καὶ ὄψ. De quibus vide Virgil. Æneid. 3. & Philoſtratum in Iconibus, tit. Cyclops. & Alciatum lib. 9. cap. 12. Parerg.

οὔτις. *Poſtremúmq; Vtin.* οὔτις nullum ſignificat, quo nomine ſe dixit appellari Vlyſſes, vt Cyclopum manus effugeret, vt patuit.

Audiit hæc Ithacus. Id eſt, Vlyſſes, qui rex erat Ithacæ inſulæ.

En pœnas. Alludit ad prouerbium κακὴ βουλὴ τῷ βουλεύσαντι κακίστη. Id eſt, Malum conſiliũ conſultori peſsimum. Cicero ſic. 2. Tuſcul. ex Poëta quopiam, Qui alteri exitium parat, eum ſcire oportet, ſibi paratam peſtem, vt participet parẽ.

Iuſta vltio.

EMBLEMA CLXXII.

Raptabat uolucres captum pede coruus in auras
Scorpion audaci præmia parta gulæ.
Aſt ille infuſo ſenſim per membra ueneno,
Raptorem in Stygias compulit ultor aquas.
O riſu res digna: aliis qui fata parabat,
Ipſe perit, propriis ſuccubuitq; dolis.

EX epigrammate Græco Archiæ poëtæ in li. 1. Epigramma. Græco. tit. εἰς δίκην. Sed quia Eraſmus in prouerb. Cornix ſcorpion, epigramma Græcum, & latinam verſionē appoſuit, hîc non ſcribam. Vide etiam prouerbium, Conſiliū improbi in extremum incidit malum. Addo & illud epigramma Græcū ſumptum eſſe ex Æſopi fab

pi fabella, κόραξ καὶ ὄφις. Scorpius dicitur ἀπὸ τοῦ σκορπίζειν τὸν ἰόν. Id eſt, ab ſpargendo venenum, vel περὶ τὸ σκαιῶς ἕρπειν. Id eſt, à ſerpendo ſiniſtrè. De quo extant adagia, Scorpius ſub omni lapide. & Scorpion pro perca.

Styx. Styx dicta ἀπὸ τοῦ στυγεῖν, id eſt, odio habere. Eſt palus inferni vt poëtæ fabulantur,

Dij cuius iurare timent, & fallere numen.

Parem delinquentis, & ſuaſoris culpam eſſe.

EMBLEMA CLXXIII.

Præconem lituo perflantem claßica, uictrix
Captiuum in tetro carcere turba tenet,
Queis ille excuſat: quòd nec ſit ſtrenuus armis,
Vllius aut ſæuo læſerit enſe latus.
Huic illi: Quin ipſe magis timidißime peccas,
Qui clangore alios æris in arma cies.

EX fabulis Æſopi,titulo,Tubicem.Nihil habet obſcuritatis. In hanc ſententiam dixit Plautus,Qui monet,quaſi adiuuat.Et Lucanus,

Facinus quos inquinat,æquat.

Item Ouidius 5.de Triſtib.Eleg.15.

Qui monet ut facias,quod iam facis,ille monendo
Laudat,& hortatu comprobat acta ſuo.

Cicero in Lælio, Improbis pœna ſtatuenda eſt: nec minor verò iis,qui ſecuti erunt alterũ,quàm iis,qui ipſi fuerint impietatis duces.

Alius peccat, alius plectitur.

EMBLEMA CLXXIIII.

Arripit ut lapidem catulus,morſuq; fatigat,
Nec percuſſori mutua damna facit.

Sic

Sic pleriq; ſtnunt ueros elabier hoſteis:
Et quos nulla grauat noxia, dente petunt.

ET hoc emblema ſumptũ eſt ex fabulis Æſo pi. Vide adagium, Vrſus cùm adſit, veſtigia quæris. &, Cũ laruis luctari. Ariſtot. lib. 3. Rhetor. ad Theodec. cap. 4. citat Platonem in 5. de Repub. in hæc verba, Plato in libris de Repub. eos qui mortuos ſpoliarent, ſeu allatrarent (vt vertit Eraſmus) ſimiles canibus dicebat, qui iactos lapides mordent, eos verò qui lapides miſiſſent, non tangere. Plinius lib. 29. cap. 5. Minus hoc (inquit) miretur, qui cogitet lapidem à cane morſum vſque in prouerbiũ diſcordiæ veniſſe. Sed hoc ad aliud ſpectat. Sed quamobrem miſſum lapidẽ canes ſoleant mordere, tres cauſas reddit Plutarchus in libel. De cauſis natur. Prima eſt, Canis cùm ratione nequeat vti (id enim ſoli homini datũ eſt) id quod ante oculos minaciter verſatur, inimicũ putat, déque eo ſumere vltionem parat. Secũda, cùm lapis per terram curſitat, feram putat eſſe canis, quam prius capere conatur: deinde ſpe fruſtratus hominem rurſus petit. Tertia, cùm id quod ab homine ſit miſſum, & ipſum hominem æqualiter odio habeat, id quod proximius eſt, prius inſectatur.

Canis cur mordeat lapidem miſſum.

Facere dãnum.

Mutua damna facit. Facere damnum in hoc ſignificatu nõ eſt latinis vſitatum, ſed dare damnum. Nam facere damnum eſt iacturam facere. Egò ſic reponendum exiſtimo verſiculum,

Nec percuſſori mutua damna parat.

Vide adagium, Canis in lapidem ſæuiens.

Inſani

Inſani gladius.

EMBLEMA CLXXV.

Setigeri medius ſtabat gregis enſifer Aiax,
Cæde ſuûm, credens cædere Tantalidas.
Hoſtia ſic tanquam ſus ſuccedanea pœnas
Pro Laertiade, pro caueaq; dabat.
Neſcit obeſſe ſuis furor hoſtibus, errat ab ictu,
Conſiliiq; impos in ſua damna ruit.

EX hiſtoria Aiacis. Aiax enim grauiter tuliſſe fertur Vlyſſem ſibi prælatum in ſucceſſione armorũ Achillis, vt præ dolore in inſaniã verſus ſit. Itaque gladio diſtricto in gregem pecorum inſiluit, exiſtimans ſeſe Græcorum copias cædere. Tum duos quoſdam maximos ſues à trabe ſuſpenſos flagris cæcidit, arbitrans hos *Aiacis hiſtoria Iliad. β. & Odyſ. λ.*

eſſe Agamemnonem atque Vlyſſem. Quorum alteri, vt iudici, alteri vt victori potiſsimùm erat iratus. His igitur ſuibus plurimo cum riſu exultauit, addens conuitia quæcunq; ſuggerebat ſplendida bilis. Deinde poſteaquam reſipuiſſet, partim pudore, partim metu ſibi mortem conſciuit. Hæc Eraſmus in prouerb. Aiacis riſus.

Setigeri gregis. Sophocles & alij, arietes, non ſues dicunt verberaſſe Aiacem.

Tantalides. *Cædere Tantalidas.* Agamemnonem & Menelaum, qui Atræi fuerunt filij: Atreus Pelopis: Pelops Tantali. Ad hiſtoriam alluſit Plautus in Captiuis, cùm quendam inſanum vellet vocare. Armen[illegible]it) abſunt. Aiacem, hunc cùm vides, ipſum vid[illegible].

Pax.

EMBLEMA CLXXVI.

Tyrrige

Turrigeris humeris, dentis quoq; barrus eburni,
Qui ſuperare ferox Martia bella ſolet,
Suppoſuit nunc colla iugo, ſtimuliſq; ſubactus,
Cæſareos currus ad pia templa uehit.
Vel fera cognoſcit concordes undiq; gentes:
Proiectiſq; armis munia pacis obit.

EX lib. 1. Epigram. Græco. tit. ἰς πόλεμον. Eſt autem Epigramma Philippi.

Οὐκ ἔτι πυργωθεὶς ὁ φαλαγγομάχας ἐπὶ δῆριν
Ἄσχετος ὁρμαίνει * ζυρόδους ἐλέφας,
Ἀλλὰ φόβῳ στείλας βαθὺν αὐχένα πρὸς ζυγοδέσμους
Ἄντυγα διφρουλκεῖ Καίσαρος οὐρανίου,
Ἔγνω δ' εἰρήνης καὶ θὴρ χάριν, ὄργανα ῥίψας
Ἄρεος εὐνομίης ἀντανάγει πατέρα

al. μυριόδους.

Quando primùm iuncti fuerint Elephanti docet Plinius lib. 8. cap. 2.

Ex bello pax.

EMBLEMA CLXXVII.

En galea, intrepidus quam miles geſſerat: & quæ
Sæpius hoſtili ſparſa cruore fuit,
Parta pace, apibus tenuem conceſſit in uſum
Alueoli: hincq; fauos grataq; mella gerit.
Arma procul iaceant: fas ſit tunc ſumere bellum,
Quando alta pacis non potes arte frui.

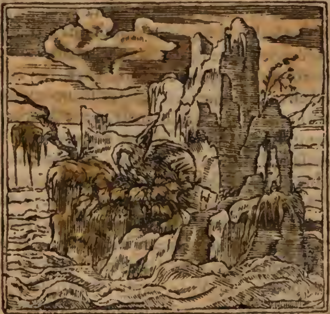
VNde ſumptum ſit emblema, nondum reperi, nec valde fui anxius in diſquirendo: videtur enim commune argumentum, & fortè ipſius Alciati eſt inuẽtio. Poſtremum diſtichon ex Ariſtotele ſumptum videtur: qui lib. Moral. ad Nicoma. 10. cap. 7. ſic ait, Negotia enim ſuſcipimus, vt in otio ſimus, & bella gerimus, ob

eam cauſam, vt in pace viuamus. Cicero Offi. 1. Quare ſuſcipienda quidem bella ſunt, ob eam cauſam, vt ſine iniuria in pace viuatur.

Intrepidus quam miles. Vndè dicatur miles, viſum fuit hûc afferre, eò quòd Laurentius Valla non ſatis intellexit Vlpiani verba l.1.ff. de mil. teſta Miles, inquit, appellatur, vel à malitia, id eſt, duritia, quam pro nobis ſuſtinet: aut à multitudine, aut à malo, quod arcere milites ſolent. Aut à Græco verbo χίλιοι, vnde χιλιαστὺς tractũ eſt. Nam ita Græci τάγμα & mille hominum numerum appellant, quaſi milleſimum quenq; dicas: vnde quoque ducem χιλίαρχον appellant. *Miles vnde dicatur.*

Ex pace vbertas.

EMBLEMA CLXXVIII.

Grandibus ex ſpicis tenues contexe corollas,
Quas circum alterno palmite uitis eat,
His comptæ Halciones tranquilli in marmoris unda
Nidificant, pullos inuolucréſq; fouent.
Lætus erit Cereri, Baccho quoq; fertilis annus,
Aequorei ſi rex alitis inſtar erit.

Alcyon quo tẽpore parit. ARiſto. lib. de natu. animal. 5. cap. 8. Genus (inquit) auium ex parte plurima vere ac ineunte æſtate coit & parit: excepta Alcyone, quæ circa brumam párere ſolita eſt. Quamobrẽ quoties bruma ſerena exiſtit, dies Alcyoneę appellantur: ſeptem ante brumam & ſeptem à bruma: vt Simonides quoque ſuo carmine tradidit: vt cùm per hybernum menſem prudenter conſtituit Iupiter dies quatuordecim, fugamq; ventorum tempus illud vocant mortales, Sacram nutricem variegatæ Alcyonis. Tranquillum verò tantiſper efficitur, ſi ita euenerit, vt bruma Auſtrina Vergiliis Aquiloniis fiat, ſeptẽ primis diebus nidum conficere fertur, reliquis ſeptem párere, atque educare. Dies Alcyonios fieri circa brumam non ſemper in noſtris locis contingit. At in Siculo mari, penè ſemper id euenit. Parit Alcyon circiter quinque oua. Vide etiam ſi placet, cap. ſequens. Alcyonem deſcribit idem Ariſtote. in eod. opere lib. 9. cap. 14. *Alcyon.* ſic: Alcyon non multò maior eſt paſſere, colore & cæruleo & viridi, tum etiã leuiter purpureo, & reliqua. Ibíque de ſpecie nidulationis & partu eiuſdem leges. Vide Adagium, Halcedonia ſunt apud ſorum. Vbi citatur Plinij teſtimoniũ ex lib. 10. cap. 32. qui omnia ex Ariſtò. ſumpſit

in lo

in locis citatis. Plutarchus de amore parentum in filios, mirè deſcribit Alcyonis nidum: atque adeò ipſius verba ponam: Alcyonem fac, quęſo, contemplere; quæ cùm ſe grauidam ſentit, piſciculi marini, (quem Græci Bellonam vocant) ſpinas in nidi ſtructuram congerit: quas tanto artificio inter ſeſe connectit, vt neque ferro, neq; ſaxis pertundi queat. Nidi forma vndique rotunda, inſtar piſcatoriæ naſſæ in longum exædificatur. At verò ipſum nidi os omnem admirationẽ ſuperat. Ita ad corporis magnitudinem ſeruata proportione: vt nullum aliud animal; licet Alcyone minus ſit, ingredi queat. Idem Plutarchus in lib. de Induſtria animalium, hoc prolixius exequitur. Meminit huius auiculæ D. Baſilius in exaemero Homil. 8. Meminit & Æſopus in fabulis, & Lucianus. Fabulam Ceycis & Alcyonis multis verbis narrat Ouidius in libr. 11. Metamor.

Alcyo nidus ex Plutarch.

D. Baſilius de Alcyone

His comptæ Halcyones. Variè ſcriptum reperi hoc nomen: alij enim codices ἀλκυὼν cum tenui ſpiritu; alij cum craſſo. Vnde alij ſcribunt Alcyon, alij Halcyon. Vide Seruium in 1. Georg. in illo verſu, Dilectæ Thetidi Alcyones.

Lætus erit Cereri. Per figuram Metonymiam dixit, vt Terentius, Sine Cerere & Baccho, friget Venus. Ceres autem dicta eſt, quaſi Geres, à gerendo, quòd terra ferat omnia.

Ceres vnde dicta.

Doctos doctis obloqui nefas eſſe.

EMBLEMA CLXXIX.

Quid rapis heu Progne uocalem ſæua cicadam,
Pignoribúſq; tuis fercula dira paras?
Stridula ſtridentem, uernam uerna, hoſpita lædis
Hoſpitam, & aligeram penniger ales auem?
Ergo abice hic prædã: nã muſica pectora ſummũ eſt
Alterum ab alterius dente perire nefas.

EX lib. 1. Epigramm. Græco εἰς ὄρνεις, incerto authore,

Ἀτθὶ κόρα μελίθρεπτε, λάλος λάλον ἁρπάξασα
Τέττιγα, πτανοῖς δαῖτα φέρεις τέκεσιν.
Τὸν λάλον, ἁ λαλέεσσα, τὸν εὔπτερον ἁ πτερόεσσα.
Τὸν ξένον, ἁ ξείνα· ἀρινὸν, ἠερινά.
Οὐχὶ τάχος ῥίψεις; οὐ γὰρ θέμις, οὐδὲ δίκαιον
ὄλλυσθ' ὑμνοπόλους ὑμνοπόλοις στόμασιν.

Alciatus

Alciatus rectè expreſsit Græca verba: quare verſionem non appoſui. Epigramma facile eſt, & pulcherrimis antithetis refertum. Sed vbi nunc legitur ſtridula ſtridentem, antè legebatur, ſtridula ſtridulam, ídque pulchriore figura: ſed quia non patiebatur carminis lex, à quibuſdam fuit immutata lectio. Nam ſtrideo primã producit.

Hoſpita lædis. Hoſpes dicitur & qui recipit, & qui recipitur hoſpitio. Vnde duplex poteſt eſſe ordo in expoſitione. Tu hirundo, quæ aduena es, lædis illam, quæ te excepit. Nam cicada *αὐτόχθων*, id eſt, indigena eſt, vt alibi diximus, vel tu aduena lædis aduenam, quaſi poſt ætatem commigrent cicadæ, alio tempore non comparentes. *Hoſpes.*

Ergo abiice hanc. Malè audit hirundo, quòd ſit carniuora, & cicadas muſicum animal venetur. Vide adagium, Hirundinem ſub eodem tecto ne habeas. Adiiciam vice corollarij elegantiſsimum Martialis epigramma de hirundine ab aliis dilaniata, eò quòd apud nos manſerit hyemis tempore: *Martialis carm. de hirund.*

Hybernos peterent ſolito cùm more receſſus
Atthides, in nidis una remanſit auis:
Deprendêre nefas ad tempora uerna reuerſæ,
Et profugam uolucres diripuêre ſuæ.
Serò dedit pœnas: diſcerpi noxia mater
Debuerat: ſed tunc cùm lacerauit Itim.

Eloquentia fortitudine præſtantior.

EMBLEMA CLXXX.

Arcum læua tenet, rigidam fert dextera clauam,
Contegit & Nemees corpora nuda leo.
Herculis hæc igitur facies? non conuenit illud
Quòd uetus & ſenio tempora cana gerit.
Quid quòd lingua illi leuibus traiecta cathenis:
Queis fiſſa facileis allicit aure uiros?
Anne quòd Alciden lingua non robore Galli
Præſtantem, populis iura dediſſe ferunt?
Cedunt arma togæ, & quamuis duriſsima corda
Eloquio pollens ad ſua uota trahit.

Lucianus de Hercule. *Ogmius.* EX Luciano ſumptum in Hercule Gallico. Luciani verba ſunt, Herculem Galli lingua gentis vernacula Ogmium vocant. Porrò Deum ipſum noua quadam atque inuſitata figura depingunt. Decrepitus eſt apud illos, recaluaſter, reliquis

reliquis capillis, ſi qui reliqui ſunt, planè canis, cute rugoſa, & in aterrimum exuſta coloré: cuiuſmodi ſunt nautæ iſti ſenes. Charõtem potius aut Iapetum quempiam ex iis, qui apud inferos verſantur, diceres. In ſumma quiduis potiùs, quàm Herculem eſſe coniiceres ex imagine. Atque tali ſpecie cùm ſit, tamen Herculis ornatum gerit, vt qui tum leonis exuuium indutus ſit, tum clauam dextra teneat, tum pharetram humeris aptatam portet; tum arcum tenſum læua prætendat. Denique modis omnibus Hercules eſt. Hæc equidem arbitrabar in Græcanicorum Deorum contumeliam perperã facere Gallos: quum eum eiuſmodi fingerent effigie, quo nimirum illum talibus picturis vlciſcerentur, quod olim in regionem ipſorum prædam agens id temporis, cùm Geryonis armenta veſtigans, Occidentalium gentiũ pleraſque regiones peruaſtaret. At nondum etiam dixi id quod erat in imagine maximè nouum atque mirandum. Siquidem Hercules ille ſenex ingẽtem admodum hominum multitudinem trahit omnibus ab aure reuinctis. Porrò vincula ſunt catenulæ tenues auro electróve confectæ, pulcherrimis iſtis monilibus adſimiles. Atqui quũ vinculis vſqueadeo fragilibus ducantur: tamen nihil de fugiendo cogitant: quum alioqui commodè poſſent, neque prorſus obnituntur, aut pedibus aduerſus trahentem obtendunt, ſeſe reſupinantes: verùm alacres ac læti ſequuntur, ducentem admirantes, vltrò feſtinantes omnes: & laxatis funiculis, etiam anteuertere ſtudentes:

perinde

perinde quaſi grauiter laturi ſi ſoluerentur vinculis. Ne illud quidem pigebit referre, quod mihi videbatur omnium abſurdiſsimum. Etenim cùm non inueniret pictor, vnde catenularum ſummas anſas necteret: videlicet dextera iã clauam, læua arcum tenente, ſummã Dei linguam perterebrauit: atque ex hac religatis catenulis eos trahi fecit. Ipſe nimirum ad eos qui ducebantur vultum & oculos conuertebat arridens. Hæc ego cùm diutius aſsiſtens eſſem contemplatus, admirans, hæſitans, indignans, Gallus quiſpiam, qui propius aſtabat, noſtratium literarum non indoctus (id quod declarauit quum Græcanicam linguam abſolutè ſonaret) philoſophus, opinor, ex eo genere philoſophorum, quod apud eos eſſe fertur. Ego tibi, hoſpes (inquit) picturæ iſtius ænigma explicabo: nam videre vehementer ad eam attonitus ac ſtupefactus. Orationem nos Galli nequaquam arbitramur eſſe Mercurium, quemadmodum vos Græci: verùm Herculi illam tribuimus, propterea quòd hic Mercurio longè robuſtior extiterit. Nam quòd ſenex fingitur, nihil eſt, quod mirêre, ſiquidem vna facundia conſueuit in ſenecta demum abſolutum vigorem oſtendere: modò verùm veſtri dicant poëtæ,

Facũdia in ſenecta.

Obduci iuuenum denſa caligine pectus:
Contrà ſenectam poſſe quiddam dicere
Rudi iuuenta melius ac præclarius.

Hinc videlicet apud vos, & Neſtoris lingua mel le profluit, & Troianorum concionatores Lirioeſſam edunt: videlicet floridam quãdam vocem.

cem. Nam Liria, ſi ſatis commemini, flores appellantur: proinde quòd ab auribus vinctos ad linguam trahit ſenex hic Hercules, qui nō aliud, quàm ipſe eſt ſermo, ne id quidem debes admirari: qui quidem non ignores, linguæ cum auribus eſſe cognationem. Neque verò ad contumeliam illius illud pertinet, quòd ea pertuſa eſt. Nam memini, inquit, & Iambicos quoſdam verſiculos è comœdiis apud vos diſcere, *Liria.*

Siquidem uiris loquacibus
Extrema lingua perforata eſt omnibus.

Quin de eodem hanc in ſumma habemus opinionem: vt quicquid egit, id oratione facundiáque confeciſſe putemus; vtpote virum ſapientē, ac perſuadendo pleraque ſibi ſubegiſſe. Iam tela illius, nimirum rationes ſunt acutæ, miſsiles, citę, atque animam ſauciantes. Vnde pennigera dicta vos quoque nominatis. Hactenus Gallus. Videto Budæum in Pandectas priores: qui hæc eadem ex Luciano fuſius vertit. Huic concinit illud Salomonis, Vbi eſt ſapientia, ibi eſt fortitudo. *Budæus.*

Cedunt arma togæ. Alludit ad illud Ciceronianum,

Cedant arma togæ, concedat laurea linguæ.

Facun

Facundia difficilis.

EMBLEMA CLXXXI.

Budæ.

Antidotum Aeææ medicata in pocula Circes
Mercurium hoc Ithaco fama dediſſe fuit.
Moly uocant, id uix radice euellitur atra,
Purpureus ſed flos, lactis & inſtar habet.
Eloquij candor facundiaq́; allicit omnes:
Sed multi res eſt tanta laboris opus.

Moly herba.

HOmerus lib. Odyſſ. 10. Vlyſſem à Mercurio accepiſſe herbam moly narrat, qua ſe aduerſus Circes ueneficia defenderit: herbam porrò ſic deſcribit Homerus,

Ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε γάλακτι δὲ εἴκελον ἄνθος·
Μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί· χαλεπὸν δὲ τ' ὀρύσσειν
Ἀνδράσι γε θνητοῖσι, θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.

Sic

Sic vertit Eraſmus,

Atra quidem radix ſuberat, ſed lacteolus flos,
Moly uocant ſuperi, mortalibus ardua res eſt
Euulſiſſe uiris: cœleſtes omnia poſſunt.

Hoc Homericum moly multi ſapientiæ adumbrationem eſſe autumant: nec malè. Siquidem ſapientiæ radix amara eſt: fructus autem dulcis. Eraſmus in adagio, Qui è nuce nucleum, ad omnem diſciplinam accommodari poſſe moly, & ad virtutis quoque ſtudium cōfirmat. Quem etiam vide in prouerb. Neque mel neque apes. Hîc noſter Alciatus pulchrè herbam moly facundiæ referre ſymbolum declarauit. Nihil eſt enim inter omnes diſciplinas quod plus expetat ſibi laboris, quàm ſit orandi facultas. Sed nihil quod æquè homines ad ſe alliciat, & velut conſtrictos trahat, quàm facundia. Vnde illud Ouidij in laudem Eloquij, *Moly facundiæ ſymbolum.* *Laus eloquij.*

Non formoſus erat: ſed erat facundus Vlyſſes:
Et tamen æquoreas torſit amore deas.

Antidotum. De Circe, dèque Epitheto Ææ, iam alibi retulimus ex Plutarcho.

Mercurium hoc Ithaco. Plutarchus in libello de vita homeri, Prudens, inquit, vir: id eſt, Vlyſſes non poteſt huiuſmodi incantamentis irretiri: eò quòd à Mercurio, id eſt, à ratione, acceperit pharmacum.

Moly uocant. Homeri Scholiaſtes loco citato μῶλυ βοτάνης εἶδος παρὰ τὸ μωλύειν ὅ ἐςιν ἀφανίζειν τὰ φάρμακα. Id eſt, Moly herbæ genus eſt dictum ab eo quòd medicamenta valeat hebetare

betare. Plinius libro 25. capite 4. laudatiſsima herbarum eſt Homero, quam vocari à Diis putat Moly: & inuentionem eius Mercurio aſſignat, contráque ſumma veneficia demonſtrat. Naſci eam hodie circa Pheneum, & in Cyllene Arcadiæ tradunt, ſpecie illa Homerica radice, rotunda, nigráque, magnitudine cæpæ, folio ſcyllæ: effodi autem difficulter. Græci autores florem eius luteum pinxere, cùm Homerus candidum ſcripſerit. Inueni è peritis herbarum medicis qui & in Italia naſci illam diceret, afferríque è Campania mihi aliquot diebus effoſſam inter difficultates ſaxeas, radicis triginta pedes longæ, ac ne ſic quidem ſolidæ, ſed abruptæ Hæc Plinius. Vide Dioſcoridem lib. 3. & Ouidium libro 13. Metamorphoſ.

Anti

Antiquiſsima quæque commentitia.

APOLOGESIS.

EMBLEMA CLXXXII.

Pallenæ ſenex, cui forma eſt hiſtrica, Proteu,
Qui modò membra uiri fers, modò membra feri,
Dic age, quæ ſpecies ratio te uertit in omnes,
Nulla ſit ut uario certa figura tibi?
Signa uetuſtatis, primæui & præfero ſæcli:
De quo quiſq; ſuo ſomniat arbitrio.

SVmptum videtur ex nominis etymologia. Nam παλαιὸν antiquum ſignificat. Proteus (vt inquit Iſacius Tzetzes in Lycophronem) Neptuni fuit filius, genere Ægyptius, qui ex Thracia Phlegram veniens, quæ Pallene ciuitas eſt, Toronem Ægyptiam duxit vxorem, ex qua

liberos ſuſcepit Tmylon & Telegonum. Hæc ille, & alia multa. Herodotus in Euterpe longam contexit de Proteo & Paride,& Helena hiſtoriam, quam omiſi breuitatis gratia. Vide Diodorum Siculum in libr.2. qui multo aliter, quàm Herodotus ſentit. Philoſtratus in vita Apollonij in multis ſuffragatur Herodoto.Lucianus autem in libello de Saltatione, Saltatorem eximium fuiſſe ait. Ioannes Tzetzes alius ab eo,qui iam citatus eſt, non ſaltatorem, ſed diuinatorem per pelues fuiſſe dicit, aut rhetorem eximium,aut naturalem philoſophum,qui poſſet de feris,arboribus,aquis, & igni diſputare. Hæc diuerſitas authorum de Proteo, maximè confirmat emblematis intentum.Nam de vetuſtiſsimis vnuſquiſque pro ſuo arbitrio, aut fabulatur,aut ſomniat.

Pellenæe ſenex. Legendum Pallenæe cum a in prima,non per e. Nam Pallene in Thracia eſt, iuxta Macedoniam,ſoli tam patentis(inquit Mela) vt quinque vrbium ſedes ſit,atque ager. Vide Plinium lib 4 cap.9. Vnde Virgil.

Hic nunc Emathiæ portus,patriámq; reuiſit
Pallenam.

Pellana verò ſeu Pellene vrbs eſt Arcadiæ. Vide Plinium lib.4 cap 6. Et Ptolemæum tabula 10. Europę.Aliter interpres Apollonij li. 1. Pellene, inquit,per e,ciuitas Achaiæ:alia eſt Arcadiæ,& per a ſcribitur Pallane. Sed nos de Philigrea loquimur Pallene.

Hiſtricus. *Cui forma eſt.* Hiſtrica poſſeſsiuum eſt ab hiſtrio,non ab hiſtrix,vt imperiti putant,& interpreta

pretantur. Nam ſenſus eſt, O Proteu, qui hiſtrionem ſoles agere, dummodò in ignem, modò in aquas, modò in ſuem vel leoné transformaris. Sic Plautus dixit, Iubet hoc Imperator hiſtricus. Huc refer illud Luciani de Saltatione, & multa quæ Homerus cecinit de Proteo lib. 4. Odyſſæ. Quæ omnia tranſtulit Vergil. in quartum Georgicω̃. Vide etiam Ouidium Faſtorum 1. Viſum fuit hîc addere, quinam fuerint quibus ſe in varias figuras mutandi permiſſa fuerit poteſtas. Et hi quidem ſunt, quos memini me legiſſe. Proteus, Thetis, de qua Ouid. lib. 11. Metamorph. Maſtra, ſiue Triopeis, de qua idem 8. Meta. Vertumnus, de quo idem lib. 14. Meta. Periclymenus Neſtoris frater, de quo idem lib. 12. Empuſa, cuius meminit Lucianus in lib. citato de Saltatione. Et Ariſtophanes in Ranis. Vide adagium, Proteo mutabilior. Proteus autem reuera, vt Diodorus ſcribit, rex fuit Ægypti ideo dictus formas mutaſſe: quia Ægypti regibus fuerit mos, quoties in publicum prodirent, aut leonis aut tauri, aut draconis priorem partem in capite ferre inſignia principatus: quandoque verò arborem, quandoque ignem, quandoque redolentia ſupra caput vnguenta. Hæc tum ad decorem ſpectant, atq; ornatum, tum ſtuporem ac ſuperſtitionem quandam aſpicientibus iniiciebat Non inconcinnè alij ſcripſerunt, nihil aliud poëtas per Proteum voluiſſe ſignificare, quàm Philoſophorum illam materiam primam, quæ cùm cerni tangíve non poſsit, in innumeras tamen formas tranſit.

Proteus quis fuerit.

Inſignia Poëtarum.

EMBLEMA CLXXXIII.

Gentiles clypeos ſunt qui in Iouis alite geſtant,
Sunt quibus aut Serpens,aut Leo ſigna ferunt.
Dira ſed hæc Vatum fugiant animalia ceras,
Doctáq; ſuſtineat ſtemmata pulcher Olor.
Hic Phœbo ſacer,& noſtræ regionis alumnus:
Rex olim,ueteres ſeruat adhuc titulos.

EMblema tum facile tum elegans eſt: addemus tamen aliquot poetarũ carmina(quoniam res tota eſt poetica) vt omnia ſint explanatiora. Eraſmus igitur in Tragœdiis Euripidis à ſe conuerſis ita canit: *Eraſmus.*

Scitè poetas doctus appellat Maro
Cygnos,Guilielme præſulum eximium decus,
Res mira dictu:ut cuncta conſenſu nouo
Vati atq; olori congruant diuinitus.

Niueus utriq; candor: alter lacteis
Plumis, amico candet alter pectore.
Muſis uterq; gratus, ac Phœbo ſacer,
Et limpidis uterq; gaudet amnibus.
Pariter canorus uterq;, tum potiſſimùm
Vicina ſeram mors ſenectam cùm premit.
Sed qui tenent arcana naturæ, negant
Audiri Olorem, ni ſonent Fauonij.
Nil ergo mirum, barbaro hoc ſi ſeculo
Canorus olim obmutuit uatum chorus:
Cùm tot procaces undiq; obſtrepant Noti,
Boreæq; triſtes: inuidorum & pinguium:
Nulli fauentum prouocent Fauonij.
Quòd ſi bonis clementer ingeniis tuæ
Benignitatis blandus aſpiret fauor
Ita ut fauit, tota ſtatim Britannia
Vates uidebis exoriri candidos
Adeò canoros, atq; uocales, uti
In alta fundant aſtra Cygnæum melos,
Quod ipſa & ætas poſterorum exaudiat.

Huc accinit Epiſtola elegantiſsima Politiani ex lib. 7. Cygno (inquit) poëta ſimilis: vterque candidus, vterque canorus, vterque fluuios amans, vterq; Phœbo gratus. Sed negatur canere Cygnus, niſi cùm Zephirus ſpirat. Quid igitur mirum, ſi taceo tuus poëta, cùm tu tandiu non ſpires meus Zephirus? *Politianus de Cygno.*

Hic Phœbo ſacer. Cygnum Apollini dicatum eſſe declarat Callimachus, in hymno Apollinis,

ἢ μὲν ἔφη, κύκνειοι δὲ θεοῦ μέλποντες ἀοιδοὶ
Μηόνιον πάκτωλον ἐκυκλώσαντο λιπόντες
Ἑβδομάκις περὶ δῆλον. Id eſt,

Sanctij verſio.

Sic ait illa, Dei tunc Cygni dulceſonantes
Meonium Pactolum linquunt, ſérq; quatérq;
Circundant Delum.

Et paulò pòſt,

Ἔνθεν ὁ παῖς τόσας δὲ λύρῃ ἐνεδήσατο χορδὰς
Ὕστερόν ὁσσάκι κύκνοι ἐπ' ὠδίνεσσιν ἄεισαν.

Id eſt,

Tum puer in cythara tot digerit ordine chordas,
Quot fuerant matris partu modulamina olorum.

Inde eſt, quod Horatius in fine ſecundi Carminum vertitur in olorem, cùm ſic ait,

Non uſitata nec tenui ferar
Penna biformis per liquidum æthera
Vates, neq; in terris morabor
Longiùs: inuidiáq; maior
Vrbes relinquam.

Et paulò pòſt,

Iam iam reſidunt cruribus aſperæ
Pelles, & album mutor in alitem
Supernè, naſcuntúrq; leues
Per digitos humeróſq; plumæ

Et noſtræ regionis. Ouidius 2. Meta. Cygnum regem Ligurum iuxta Padum Italiæ flumen verſum in olorem Phaethontis mortem dolentem ait ſic,

Affuit huic monſtro proles Steneleia Cygnus,
Qui tibi materno quamuis à ſanguine iunctus,
Mente tamen Phaethon propior fuit. Ille relicto
(Nam Ligurum populos, & magnas rexerat urbes)
Imperio, ripas uirides, amnémq; querelis
Eridanum implerat, ſyluámq; ſororibus auctam:
Cùm uox eſt tenuata uiro canæq; capillos
Diſſimulant plumæ, collumq; à pectore longè

Porrigitur, digitóſq; ligat iunctura rubentes.
Penna latus uelat: tenet os ſine acumine roſtrum.
Fit noua Cygnus auis: nec ſe cælóq;, Iouiq;
Credit: ut iniuſtè miſſi memor ignis ab illo.
Stagna petit, patulóſq; lacus, ignémq; peroſus,
Quæ colat, eligit contraria flumina flammis.

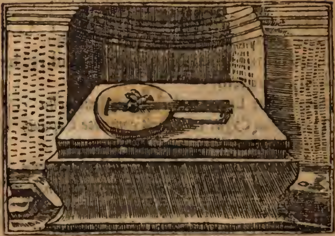
Sed audiamus etiam Maronem Æneid.10. hæc eadem canentem:

Non ego te Ligurum ductor fortiſſime bello
Tranſierim Cygne & paucis comitate Cupauo.
Cuius olorinæ ſurgunt de uertice pennæ,
Crimen amor ueſtrum, formæq; inſigne paternæ.
Nanq; ferunt luctu Cygnum Phaëthontis amati
Populeas inter frondes umbrámq; ſororum,
Dum canit & mæſtum Muſa ſolatur amorem:
Canentem molli pluma duxiſſe ſenectam,
Linquentem terras, & ſidera uoce ſequentem.

Cicero 1. Tuſcul. propter diuinationem, quam ab Apolline habere videantur (præſentiũt enim & mortem & mortis bonum) Cygnos ait Apollini dicatos. Multa de Cygno poterant hîc afferri de cantu ſub mortem: quod paſsim tangũt Poetæ, Plinius in dubium vertit. Sed omnia libens prætereo: quia non magnopere ad noſtrum emblema ſpectant. Nodum tamen haud contemnendum proponam curioſis, quid ſibi velit Verg. li.1. & 12. Ænei. & Homerus li.15. Ili. circa finem, cùm fingunt aquilas ſolere cygnos inſectari, atque vnguibus rapere: cùm Ariſtotel. li.9. de hiſt. ani. ca.12. dicat Cygnũ in certamina prouocatum aquilis ſolere negotium faceſſere, quas ſæpius vincit. *Cur fingun tur Aquilæ Cygos inſequi.*

Muſicam diis curæ eſſe.

EMBLEMA CLXXXIIII.

Locrenſis poſuit tibi Delphice Phœbo cicadam
Eunomus hanc, palmæ ſigna decora ſuæ.
Certabat plectro Sparthin commiſſus in hoſtem,
Et percuſſa ſonum pollice fila dabant.
Trita fides rauco cœpit cùm ſtridere bombo,
Legitimum harmonias & uitiare melos,
Tum citharæ argutans ſuauis ſeſe intulit ales:
Quæ fractam impleret uoce cicada fidem.
Quæq; allecta, ſoni ad legem deſcendit, ab altis
Saltibus, ut nobis garrula ferret opem.
Ergo tuæ ut firmus ſtet honos(ô ſancte) cicadæ
Pro cithara hic fidicen æneus ipſa ſedet.

Pauli Silentiari epigr.

EX libro 6. Epigram. Græco. tit. ἀπὸ Κιθαρῳδῶν, autore Paulo Silentiario. Epigramma tale eſt,

Tὸν

Τὸν χαλκοῦν τέττιγα Λυκώρεϊ Λοκρὸς ἀνάπτει
 Εὔνομος ἀθλοσύνας μνᾶμα φιλοστεφάνου.
Ἦ γὰρ ἀγὼν φόρμιγγος, ὁ δ' ἀντίος ἵστατο Πάρθυς.
 Ἀλλ' ὅκα δὴ πλήκτρῳ Λοκρὶς ἔκρεξε χέλυς,
Βραγχὸν τετρηγυῖα λύρας ἀπεκόμπασε χορδά.
 πρὶν δὲ μέλος σκάζειν εὔποδος ἁρμονίης.
Ἁβρὸν ἐπετρύζων κιθάρας ὑπερέζετο τέττιξ,
 Καὶ τὸν ἀποιχομένου φθόγγον ὑπῆλθε μίτου.
Τὰν δὲ πάρος λαλαγεῦσαν ἐν ἄλσεσιν ἀγρότιν ἠχὼ
 Πρὸς νόμον ἁμετέρας τρέψε λυροκτυπίης.
Τῷ σε μάκαρ Λητῷε τεῷ τέττιγι γεραίρει,
 Χάλκεον ἱδρύσας ᾠδὸν ὑπὲρ κιθάρας.

Extat aliud epigramma lib. 4: εἰς κιθαρῳδούς, incerti autoris, vbi loquitur ipſe Eunomus Locrenſis,

Εὔνομον ὦ Φοῖβε (?) πολλὸν σὺ μὲν οἶσθά με πῶς ποτ' ἐνίκων
 Σπάρτιν ὁ Λοκρὸς ἐγώ. πευθομένοις δ' ἐρέω.
Αἰόλον ἐν κιθάρᾳ νόμον ἔκρεκον. ἐν δὲ μεσεύσᾳ
 ᾠδᾷ μοι χορδὰν πλᾶκτρον ἀπεκρέμασεν.
Καί μου φθόγγον ἕτοιμον ὁπανίκα καιρὸς ἀπῄτει
 Εἰς ἀκοὰς ῥυθμὸν τὼ πρεκὲς οὐκ ἔμελεν.
Καί τις ἀπ' αὐτομάτου κιθάρας ἐπὶ πῆχυν ἀνᾶσσας
 Τέττιξ ἐπλήρου τὠτρεκὲς ἁρμονίης.
Νεῦρα γὰρ ἐξετίναξ' ὅτ' ἐν. ἔθ' ἑβδομάτας δὲ μελοίμαν
 Χορδᾶς, κἂν τούτῳ γῆρυν ἐκιχράμεθα.
Πρὸς γὰρ ἐμὰν μελέταν ὁ μεσαμβρινὸς οὔρεσιν ᾠδὸς
 Τῆνο τὸ ποιμενικὸν φθέγμα μεθηρμόσατο.
Καὶ μὲν ἐκεῖ φθέγγοιτο σὺν ἀψύχοις τόκα νευραῖς
 Τῷ μεταβαλλομένῳ συμμετέπιπτε θρόῳ.
Τοὔνεκα συμφώνων μὲν ἐγὼ χάριν. ὃς δὲ τυπωθεὶς
 Χάλκεος ἁμετέρας ἕζεθ' ὑπὲρ κιθάρας.

Nos ſic vertimus, tantùm vt intelligi poſſet, Sanctius.

Eunomus ut Parthin Locrenſis carmine uici
Delphice ſcis:dicam iis qui mea facta rogant.
Aeolico cithara reſonabant pectine cantum,
Concentu in medio deſilit una fides.
Inde per attentas non ibat dulciter aures,
Legitimúſq; mihi non erat ille ſonus.
Tum citharæ cubito ſedit ſic fortè cicada,
Vt dulcem cantum conderet harmonia.
Fracta namq; fide rithmum meditabar eundem
Supplere,& netes æquiparare uicem.
Ecce mihi uenit cantor de montibus altis,
Aeſtiuus,dulces concinuitq; modos.
Extinctis qui uoce leui ſua carmina neruis
Aptabat,reparans,qui periêre tonos.
Propterea grates ſoluo tibi Delphice,noſtráq;
Aeneus hic cantor deſidet in cithara.

Strabo libro Geographiæ 6. refert Rheginum agrum à Locrenſi dirimi fluuio,cui nomẽ Alex. Cicadas autem,quæ in Locrenſi verſantur ripa ſonantius ſtridere: cùm in Rhegino ſint mutæ. Huius rei hanc eſſe cauſam cóiectat, quòd Rheginorum regio cùm ſit vmbroſa atque opaca, cicadarum pelliculas humore torpefaciat. Eaſdem in agro Locrenſi quòd ſit aprica, ſolis arefactas æſtu, ſtridorem aptius emittere. Auget autem miraculum, Rheginéſium cicadarum etiam fabuloſè celebrata vocalitas vicinarum. Nam idem Strabo Timæum citat autorẽ quondam in Pythiorum certamine. Eunomum Locrenſem, & Rheginenſem Ariſtonem Apollinem inuocaſſe Delphicum, vt ſibi canenti foret auxilio, quòd à Delphis olim Rheginenſes eſſent.

ſent profecti. Eunomus reſpondit Rheginenſibus, ne certandum quidem omnino de muſica, apud quos cicada vocaliſsimum animal voce careret. Vtriſque certantibus cùm in Eunomi cithara vna inter canendum corda frangeretur, cicada ſuperuolans aſtitit, & vocem alioqui defuturam ſuo cantu ſuppleuit. Atque ita victor declaratus, ſtatuam citharœdi poſuit cum cicada citharæ inſidente. Huiuſmodi fermè tradit Strabo. Vide prouerbium Acanthia cicada. Et Chordæ vice. Et Cicada vocalior. Solinus *Solinus, de*
cap.8. de Italia ſic ait: Cicadæ apud Rheginos *Italia.*
mutæ nec vſquam alibi. Quod ſilentium miraculo eſt: nec immeritò: cùm vicinæ, quæ ſunt Locrenſium vltra cæteras ſonitent. Cauſas Granius tradit: cùm obmurmurarent illic Hercule quieſcente, Deum iuſsiſſe, ne ſtreperent. Itaque ex eo cęptum ſilentium permanere. Hæc Solinus. Vide Plin. lib 11. cap. 27.

Certabat plectro. Ex Græcis emendaui Parthin, licet Strabo Ariſtonem nominet, fortaſsis erat binominis.

Suauis ſeſe. Tribuunt antiqui poëtæ cicadis *Cicadis cur*
canendi ſuauitatem: neſcio quam ob cauſam. *tributa ca-*
Nam noſtris locis & temporibus ſtreperum at- *nendi ſua-*
que inamabilem ſonum edunt. Comparat Ho- *uitas.*
merus Troianos Oratores cicadis 3. Iliad. Vide Theocritum in primo Eidilio. Tradunt nonnulli aues omnes canoras muſarum volucres appellari. At cicadas Apollini ſacras ob cantum docet Ariſtophanes in Nebulis. vbi Scholiaſt. οἱ τέττιγες μουσικοὶ ὄντες ἀνάκεινται τῷ Ἀπόλλωνι. Id eſt

cicadæ

cicadæ propter muſicam Apollini conſecrãtur.

Ergo ut tua. Ordo eſt, Ergo, ô Sancte Apollo, vt honos tuæ cicadæ ſtet firmus, id eſt, ſit perpetuus: ipſa ſcil. cicada, ſedet hic æneus fidicen, id eſt, ex ære fuſus fidicen, id eſt, tanquam fidicen. Pro cithara, id eſt, ſuper citharam, non voluit exprimere græca ὑπὲρ κιθάρας, id eſt, ſuper citharam. Vel expone pro id eſt, ante, quod vſitatius eſt apud Latinos.

Litera occidit, ſpiritus viuificat.

EMBLEMA CLXXXV.

Vipereos Cadmus dentes ut credidit aruis,
Seuit & Aonio ſemina dira ſolo:
Terrigenum clypeata cohors exorta uirorum eſt,
Hoſtili inter ſe qui cecidere manu.

Euaſere

Euaſere quibus monitu Tritonidos armis
Abiectis data pax,dextraq; iuncta fuit.
Primus Agenorides elementa,notasq; magiſtris
Tradidit,iis ſuauem iunxit & harmoniam,
Quorum diſcipulos contraria plurima uexant,
Non ni'l Palladia quæ dirimuntur ope.

TItulus eſt ex D.Paulo in 2.epiſtola ad Corinthios cap.3. τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ. Id eſt,Litera occidit: ſpiritus *Spiritus & Literæ diſcrimen.* autẽ viuificat. Cuius ſententiæ variæ ſunt expoſitiones. Sunt enim qui literam interpretentur veterem legem:ſpiritum verò,nouam.D.Auguſtinus librũ ſcripſit de Spiritu & litera. Nos verò ſubmiſsiùs nos geremus:& expoſita hac ſententia,pingui (vt aiunt) Minerua, intelligemus totum epigramma. Literam pro ipſa ſcriptura accipio:ſpiritum pro ſenſu in ſcriptura comprehenſo. Pinguius adhuc dicam.Literam voco illos,qui nullam ſcientiam deguſtarunt, nullis ſe optimis diſciplinis tradiderunt excolendos, ſed grammaticis næniis armati, de conſtructione verbi vel aduerbij horrendas mouẽt tragœdias, & circa literam ipſam digladiantur. Spiritum verò intelligo illos, qui non tantùm quid verba ipſa ſonent:quantum quid habeat myſterij,mẽtis acie conſiderant, qui verè docti ſunt & ſapientes. Nunc Cadmi Draconíſque allegoriam *Eraſmi interpreta. de Cadmo.* interpretemur ex elegantiſsimo doctiſsimóque libello Eraſmi,de recta Latini, Græcíque ſermonis pronuntiatione. Sic igitur inquit Eraſmus: Narrãt Cadmum literas à Phœnicibus primùm inuexiſſe, eam rem fabula notatam, quæ fingit illum

illum, ſerpentis extincti dentes in terram ſeminaſſe : ex hac ſemente ſubitò duas galeis & haſtis armatas acies,quæ ſe mutuis vulneribus cōfecerint.Atqui demiror, quid hæc fabula faciat ad literas. Vr. Dicam niſi moleſtum eſt. L. Imò percupio,ſi graue non eſt. Vr. Inſpexiſti ne vnquā os ſerpentis?L.Ne cupio quidem. Vr.Mortui inquam.L. Ne mortui quidem. Vr. Si inſpicias numeréſque ſupernos & infernos dentes, tot reperies, quot literas primùm attulit Cadmus.L.Quot?Vr.Sedecim,ni fallor.Otioſæ ſunt autem ſicut natę ſunt ordine poſitæ,diſsipantur ſeminantur, atque ita demum plures numero, varieque digeſtæ viuunt, agunt, pugnant. Id ſi non credis,conſidera qua ſtrage ſe viciſsim con ficiunt hodie qui literas profitentur. Et ſermonem à ſerendo dictum aiunt Grammaticorum filij.Habes Cadmęæ ſerpentis allegoriam.Nunc excutiam ſcrupulum, qui, vti coniecto, vrit te. Tonorum ac ſpirituum notulas imaginarias eſſe lanceas & galeas exercitus.L.Rectè diuinas.Vr. Imò partes elementorum ſurſum eminentes,talium rerum ſpeciem præbent. Et ſi diligentius contemplere, videbis illic non ſolùm lancearios,ac leuis armaturæ milites:verùm etiam cataphractos, clypeis, enſibus, ac balliſtis inſtructos.Verùm harum rerum imagines melius exhibent Hæbræorum elementa, à quibus profectas fuiſſe literas noſtras cum ipſis figuris, non abſurdè quibuſdam videtur.Hactenus Eraſmus. Cadmi fabulā latè narrat Eraſm.in Adag Bœotia auris.Vide Ouid.in princip.3.Metamorph.

Fabula ſerpentis Cadmei.

Primus Agenorides. Agenorides,id eſt, Cadmi Agenoris filius in Græciam è Phœnice ſedecim literas attulit,vt refert Plinius lib.7.cap.56.Non hîc tacebo incundiſsimos verſiculos Auſonij elegantiſsimi poëtæ.ij ſunt huiuſmodi,

Aut adſit interpres tuus
Aenigmatum qui cognitor
Fuit meorum:cùm tibi
Cadmi nigellas filias
Melonis albam paginam,
Notaſq; furuæ ſepiæ,
Gnidioſq; nodos prodidit.

Cadmi filias literas vocat:Melonis paginam, papyrum Niloticam (nam Nilo dictus fuit Melo) notas ſepiæ atramentum, Gnidios nodos calamum. Hæc vide latiùs in Miſcellaneis Politiani.cap.39.

His ſuauem. Harmonia Cadmi vxor,fuit filia Veneris ex Marte.Heſiodus in Theogonia,

Ἁρμονίην δ' ἣν κάδμος ὑπέρθυμος θέτ' ἄκοιτιν.

Id eſt,

Harmoniam Cadmus iunxit ſibi fœdere lecti.

Dicta

Dicta ſeptem Sapientum.

EMBLEMA CLXXXVI.

Hæc habeas, ſeptem Sapientum effingere dicta,
Atq; ea picturis quî celebrare uelis.
Optimus in rebus modus eſt (Cleobulus ut inquit)
Hoc trutinæ examen, ſiue libella docet.
Noſcere ſe Chilon Spartanus quemq; iubebat.
Hoc ſpecula in manibus, utraq; ſumpta dabunt.
Quod Periander ait, fræna adde Corinthius iræ.
Pulegium admotum naribus efficiet.
Pittacus at ne quid (dixit) nimis: hæc eadem aiunt,
Contracto qui gith ore liquefaciunt.
Reſpexiſſe Solon finem iubet. ultimus agris
Terminus, haud magno ceſſerit ipſe Ioui.
Heu quàm uera Bias, eſt copia magna malorum:

Muſmo

Muſmoni inſideat effice Sardus eques.
Ne præs eſto (Thales dixit) ſic illita uiſco
In laqueos ſociam parta, merópſq; trahit.

EX lib. I. Epigramma. Græcorum tit. εἰς φιλοσόφους. incerti autoris,

Ἑπτὰ σοφῶν ἐρέω κατ᾽ ἔπος πόλιν, οὔνομα, φωνήν.
Μέτρον μὲν Κλεόβουλος ὁ Λίνδιος εἶπεν ἄριστον.
Χίλων δ᾽ ἐν κοίλῃ Λακεδαίμονι γνῶθι σεαυτόν.
Ὃς δὲ Κόρινθον ἔναιε, χόλον κρατέειν Περίανδρος.
Πιττακὸς οὐδὲν ἄγαν, ὃς ἔην γένος ἐκ Μιτυλήνης.
Τέρμα δ᾽ ὁρᾶν βιότοιο, Σόλων ἱεραῖς ἐν Ἀθήναις.
Τοὺς πλέονας κακίους δὲ, Βίας ἀπέφηνε Πριηνεύς.
Ἐγγύην φεύγειν δὲ, Θαλῆς Μιλήσιος ηὔδα.

Id eſt,

Verba canam ſeptem ſapientum, nomina, & urbem.
Optima menſura eſt, Cleobulos Lindius inquit,
Te cognoſce ipſum, Lacedæmonis incola Chilon.
Hinc Periander ait, fræna adde Corinthius iræ.
Nihil nimis eſt genitus qui Pittacus ex Mitylene.
Atticus hinc Solon, uitæ, inquit, reſpice finem.
Plena malorum cuncta, Bias canit, urbe Priene.
Nos ſpondere Thales Mileſius utile cenſet.

Optimus in rebus. Vide Adagium, Ne quid nimis. Pindarus etiam in Pythiis hanc ſententiam retulit, χρὴ δὲ καθ᾽ αὐτὸν ἀεὶ πάντος ὁρᾶν μέτρον. *Pindarus.*

Noſcere ſe Chilon. Vide adagium, Noſce teipſum.

Pulegium. Diximus iam nonnihil de pulegio.

Pittacus. Vide adagium, Ne quid nimis.

Contracto. Gith & nigella & papauer nigrum idem ſunt Latinis. Græcis μελάνθιον, Hiſpanis axenus. Melanthion auté & nigella à nigro ſe- *Melanthion.*

minis calore dicitur. Vide Plinium lib. 20. cap. 17. & Dioſcoridem lib. 3 Sed pulchrè diſputat in ſuis quinquagenis doctiſsimus Anton. Nebriſſenſis non eſſe idem Nigellam (quam Hiſpani Neguillam dicunt) & Gith. Nam nigella eſt in zizaniorum genere: gith verò inter fruges numeratur. Vnde Auſonius in monoſyllabis,

Gith quid

Eſt inter fruges morſu piper æquiparans gith.

Cùm igitur gith piperis ſaporem reddat, non poteſt ita facilè in ore contineri: præcipuè liquefactum, & corrugare facit os & nares: quo geſtu ſignificari poteſt, Ne quid nimis.

Reſpexiſſe Solon. Multa iam diximus de Solone. Vide adagium, Finem vitæ ſpecta. Diximus & de termino, quo pacto ſolus in Capitolio Ioui noluerit concedere locum.

Heu quàm uera. Vide prouerb. Sardi venales: quanquam mihi non placet in hoc prouerbio doctiſsimus alioqui vir. Nam Sardos non ego illos intelligo qui habitant Sardis vrbem Aſiæ, ſed qui in inſula Sardinia (quã Σαρδὼ appellat Stephanus) quæ peſtilens eſt, propterea quòd editiſsimos habeat à Septentrione montes, qui Boreæ flatus prohibeant. Inde eſt, quòd Cicero monet Q. Fratrem, vt meminerit ſe etiam cùm rectè valeat, in Sardinia eſſe. Idem Cicero in 7 Epiſto. volumine ad Gallum ſcribens de Tigellio Sardo, Id ego (inquit) in lucris pono, non ferre hominem peſtilentiorem patria ſua. Et in eadem epiſtola, Habes Sardos venales alium alio nequiorem. Comparat etiam Martialis Sardiniam

Sardinia.

Tigellius Sardus.

diniam Tyburi peſtilentē ſaluberrimo loco,ſic: *Martialis de Sardinia.*

Nullo fata loco poßis excludere:cùm mors
Venerit:in medio Tybure Sardinia eſt.

Non aliter rectè interpretabere Horatium in 3. Satyra,cùm inquit, Sardus habebat ille Tigellius hoc,niſi intelligas in nomine,ſardus, riſum ſubeſſe:nec fruſtra nomen addidiſſe patriæ poëtam. Non longè à Sardina eſt Corſica inſula, vbi naſcitur Muſmon animal non abſimile pecori,captino villo,infirmiſsimo capite. Quamobrem auerſum à Sole paſci cogendum.Ex Plinio hæc lib. 8. cap. 49. Si igitur Sardus eques, ideſt malus vir inſideat Muſmoni peſsimo iumento, erit depicta copia magna malorum, *Muſmon.*

Ne præ; eſto. Vide Adag.Sponde,noxa præſto eſt. Parra, ſiue parrha, auicula eſt inauſpicata. De qua Horatius in Odis, Impios parræ recinentis omen,Ducat. De Merope vide Plinium lib.10 cap.33. Hæ auiculæ ſolent religari viſco, & clāgore ſolent attrahere cæteras ſui generis, quæ cùm fauere cupiant,illigantur & illæ, capiuntúrque ab aucupe. Tales ſunt debitores, qui vt ſæpe explicent irretitos,alios quos poſſunt,fideiuſſores aucupātur.Parra auis eſt inauſpicata,quæ Galerita vel Alauda dicitur. Plin. lib.11. capite 37. *Parra.*

Submouendam ignorantiam.

Διαλογισμός.

EMBLEMA CLXXXVII.

Quod monſtrũ id? Sphinx eſt. Cur candida uirginis ora
Et uolucrum pennas, crura leonis habet?
Hanc faciem aſſumpſit rerum ignorantia: tanti
Scilicet eſt triplex cauſa & origo mali.
Sunt quos ingenium leue, ſunt quos blanda uoluptas,
Sunt & quos faciunt corda ſuperba rudes.
At quibus eſt notum, quid Delphica littera poßit:
Præcipitis monſtri guttura dira ſecant.
Namq; uir ipſe, bipéſq;, tripéſq; & quadrupes idem eſt.
Primáq; prudentis laurea noſſe uirum.

EX oraculo illo celeberrimo γνῶθι σεαυτὸν: ſed aliter intellecto, quàm vulgò ſolet intelligi, vt ſtatim indicabimus. Nunc hiſtoriam referamus, vt ex probatis autoribus accepimus, non

non vt paſsim ſolet narrari. Rex Thebarum Laius Labdaci filius, Iocaſtam Creontis Thebani filiam ſumpſit in vxorem: quam cùm ingrauidaſſet, conſuluit de prole oraculum. Cui ſic reſponſum fuit, *Laius.* *Oraculum Apollinis.*

Inclyte Labdacida fœlicia pignora poſcis.
Accipies natum: ſed nati occumbere dextra
Te tua fata uolunt, lucemq; relinquere uitæ.
Sic Pelopis Diris aſſenſit Iuppiter ultro:
Queis te deuouit, natum quòd ademeris illi.

Accepto Laius oraculo, volénſque obſtare periculo, iuſsit puerum exponi. Paſtor cui traditus fuerat exponendus infans, miſericordia motus, non abiecit illum, ſed perforatis ei pedibus vimine ex arbore ſuſpendit: vnde à tumore pedum dictus fuit Oedipus, penultima correpta. Dum ibi penderet Oedipus, paſtor quidam Polybi regis Corinthiorum procul vagitus audiuit, accepit puerum, Polybóque donauit. Qui cùm filiis careret, filij loco illum educauit. Cùm tamen adoleuiſſet Oepidus: intellexiſſétque ſe non Polybi filium eſſe, patrem verum inquirere ſtatuit, eóque Delphos petit. Cui Deus in hanc ſententiam reſpondit: Fuge templa hęc inuiſa proles, qui patris tui tua occiſi manu thalamos aſcendes. Vterò rurſus matris moleſtus, fratres tibi ex ea generabis. Oedipus oraculo territus, ne Polybum cogeretur aliquo caſu interficere, nũquam Corinthum redire decreuit. Sed cum in Phocide obuiam illi factus eſſet Laius, & prior iuuenem ſenex curru ſuperbus pelleret: arrepto ſtipite Oedipus & Laium &

aurigā morti tradidit. Poſt aliquot deinde annos cùm Thebas pergeret, inuenit Thebanum monſtrum Sphingem, quæ homines è rupibus altiſsimis præcipitabat, ſi neſciſſent ænigma ſoluere. Erat Sphinx monſtrum triforme, quale depingitur ab Auſonio his verſibus,

Terruit Aoniam uolucris, leo, uirgo, triformis
Sphinx, uolucris pennis, pedibus fera, fronte puella.

Proponebat autem omnibus tale ænigma de homine,

Ἔστι δίπουν ἐπὶ γῆς καὶ τετράπον, οὗ μία φωνή,
Καὶ τρίπον, ἀλλάσσει δὲ φυὴν μόνον ὅσσ' ἐπὶ γαῖα'
Ἕρπετα κινεῖται ἀνά τ' αἰθέρα, καὶ κατὰ πόντον,
Ἀλλ' ὁπόταν πλείστοισιν ἐπειγόμενον ποσὶ βαίνῃ
Ἔνθα τάχος γυίοισιν ἀφαυρότατον πέλει αὐτοῦ.

Eraſmus vertit:

Eſt bipes in terris & quadrupes, haud eadem uox,
Et tripes, immutat ſpeciem hoc ex omnibus unum
Quæcunq; in terris reptant, aut æthera circum
Pérq; mare: aſt ubi iam pedibus compluribus auctum
Accelerat greſſum, uietis tum maxima membris
Segnities ac torpor adeſt, minimúmq; uigoris.

Oepidus, ſoluto problemate, præcipitatáque Sphinge Thebas intrauit, vbi filius Polybi creditus Iocaſtam matrem duxit, liberóſque ex ea uſtulit. Sed orta Thebis letali peſte, reſponſum acceperunt Thebani, nō ceſſaturā peſtē donec Lai occiſor puniretur, incæſtuoſumq; Iocaſtæ coniugiū purgaretur. Dum quęritur Lai interfector, ecce paſtor, qui Oedipodem ſeruauerat, nuntiat Polybum obiiſſe diē. Veniat Oedipus & regnū patris accipiat. Sed dum ſermones vltro

tro citróq; cedũt, intellexit Oedipus ſe patrem interfeciſſe, matriq; ſe cõiunxiſſe. Tum ſibi oculos eruens perpetuis ſe damnauit tenebris. Iocaſta ſe gladio peremit. Ipſe ducente filia Antigone Athenas abiit, vbi Theſeum exorauit, ne cineres ſuos aut ſepulchrũ Thebanis indicaret.

Quod monſtrum. Sphinx dicitur, vt ait Moſcopulus à verbo σφίγγειν, quod eſt conſtringere, vel vincire, eo quòd omnes problemate propoſito ligaret. De iis ita Diodorus Siculus lib. 4. Sphinges & apud Troglodytas Æthiopéſq; naſcuntur, forma haud ei diſsimili, qua pinguntur, ſed paulò pinguiores. Naturam habẽt manſuetam, & pluribus exercitiis, diſcipliníſq; deditam. Solinus c. 40. Inter Simias habentur & Sphinges, villoſæ comis, mammis prominulis ac profundis, dociles ad feritatis obliuionẽ. Vide Plin. lib. 8. c. 21. & li. 10. c. 72. Heſiodus in Theogonia Sphingem narrat ex chimæra genitã. Vide Cælium Rhodiginum lib. 14. cap. 8. Meminit & huius Statius lib. 2. Thebaidos his verbis, *Sphinx.*

— Contra importuna crepido
Oedipodioniæ domus alitis. Hic fera quondam
Pallentes erecta genas ſuffuſáq; tabo
Lumina, concretis infando ſanguine plumis
Reliquias amplexa uirûm ſemeſáq; nudis
Pectoribus ſtetit, oſſa premens, uiſúq; trementi
Colluſtrat campos. Si quis concurrere dictis
Hoſpes inexplicitis, aut cominus ire uiator
Audeat, & diræ commercia iungere linguæ,
Nec mora: quin acuens exertos protinus ungues,
Liuentéſq; manus, fractóq; in uulnere dentes

Terribili applauſu circum hoſpita ſurgeret ora.
Et latuêre doli, donec de rupe cruenta
Heu ſimili deprenſa uiro: ceſſantibus alis
Triſtis inexpletam ſcopulis affligeret aluum.

Pauſanias in Bœoticis ad hiſtoriam hæc refert, inquiens, Inde ſi proceſſeris, montem videbis, à quo Sphingem aiunt deſiliiſſe, quæ ad perdendos captiuos quæſtiones proponebat obſcuras. Dicunt nonnulli, nauali eam potentia inſtructam latrocinij exercendi cauſa oberraſſe, & ad mare circa Anthedonem appuliſſe. Hoc autem monte occupato, rapinis fuiſſe intentam, donec Oedipus eam confecerit obrutã exercitus multitudine, quem Corintho eduxerat. Dicitur itẽ Laij notha fuiſſe filia, & edocta à Laio per beneuolentiam, quod Cadmo datum erat oraculum Delphicum. Priuſquàm autem reges fierent, ſcire aliud nihil oportebat, quàm oraculum. Quoties itaque de regno quis litem Sphingi intenderat (nam & Laio & pellicibus liberos fuiſſe procreatos aiunt, & oraculum Delphicum ad Epicaſtem ſolummodo, & Epicaſtæ filios ſpectabat) hac Sphingem aiunt aduerſus fratres vſam eſſe fraude: vt Laij ſtirpe ſi eſſent procreati, quod datum fuerat Cadmo oraculũ proferrent. Qui reſpondere non poterant, eos morte mulctabat, vt qui immeritò & de genere diſceptarent & de imperio. Oedipus verò in ſomnis oraculum edoctus, Sphingem acceſsit.

At quibus. Delphicam literam vocat illud nunquam ſatis dignè laudatum oraculum, γνῶθι σεαυτόν, id eſt, noſce teipſum. Sed relicta, vt dixi, cõmuni interpretatione adeamus Ciceronem,

qui nos hoc doceat. Is igitur primo de Legibus circa finem, Philoſophia (inquit) nos cùm cæteras res omnes, tum quod eſt difficillimum, docuit, vt noſmetipſos noſceremus. Cuius præcepti tanta vis, tanta ſententia eſt, vt ea non homini cuipiam, ſed Delphico Deo tribueretur. Nam qui ſe ipſe norit, primùm aliquid ſentiet, ſe habere diuinum, ingeniúmque in ſe ſuum, ſicut ſimulachrum aliquod dedicatum putabit, tantóque munere Deorum ſemper dignum aliquid & faciet & ſentiet. Et cùm ſe ipſe perſpexerit, totúmque tentarit, intelliget quemadmodum à natura ſubornatus in vitã venerit, quantáque inſtrumenta habeat ad obtinendam adipiſcendámque ſapientiam: & quæ ſequuntur. Idem Cicero 1. Tuſcul. Eſt illud, inquit, vel maximum, animo ipſo animum videre. Et nimirum hanc habet vim pręceptum Apollinis, quo monet, vt ſe quiſque noſcat. Nõ enim credo id pręcipit, vt membra noſtra, aut ſtaturam figurámve noſcamus: neque nos corpora ſumus, neque ego tibi dicens hoc, corpori tuo dico. Cùm igitur, Noſce te, dicit, hoc dicit, Noſce animum tuum. Nam corpus quidem quaſi vas eſt, aut aliquod animi receptaculum. Ab animo tuo quidquid agitur, id agitur à te. Hunc igitur noſce niſi diuinum eſſet, non eſſet hoc acrioris cuiuſdam animi præceptum, ſic vt tributum Deo ſit, hoc eſt ſe ipſum poſſe cognoſcere. Hæc Cicero. Nunc pingui Minerua dicamus, quid ſibi velit emblema. Nam magnum ineſt documentum in illo. Sphinx ignorãtia eſt, vt iam patuit, *Sphinx ignorantia eſt.*

hæc præcipitat cunctos præter ſapientes qui ſeſe norunt. Clariùs adhuc dicam. Sphinx interrogat mortales, quid ſit homo propriè & verè. Cùmque huic tam difficili quæſtioni, pauci reſpondere poſsint, id eſt, cùm paucisſimis ſit datum noſſe ſeſe, nihil mirum eſt, ſi tam multos præcipitet ignorantia. Huic interpretationi palmam do, hîc me magnificè effero.

Mentem, non formam plus pollere.

EMBLEMA CLXXXVIII.

Ingreſſa uulpes in Choragi pergulam,
Fabrè expolitum inuenit humanum caput,
Sic eleganter fabricatum, ut ſpiritus
Solùm deeſſet, cæteris uiuiſceret.

Id

Id illa cùm ſumpſiſſet in manus, ait:
Hoc quale caput eſt! ſed cerebrum non habet.

SVmptum eſt ex fabulis Æſopicis, ſed præcipuè ex fabulis Gabriæ. Vide prouerb. Caput vacuum cerebro, eſt enim velut plumbeus gladius in aurea vagina.

Diues indoctus.

EMBLEMA CLXXXIX.

Tranat aquas reſidens precioſo in uellere Phrixus,
Et flauam impauidus per mare ſcandit ouem.
Ecquid, id eſt? uir ſenſu hebeti, ſed diuite gaza,
Coniugis aut ſerui quem regit arbitrium.

EX Galeno in ſuaſoria ad artes, oratione, quã poſuit in principio ſuorum operum. Eius verba

verba ſcripſimus emblemate 73. Vide adagium, Ouium mores. Fabula autem Phrixi & Helles paſsim narratur. Vide Ouid. 3. Faſtor. in fine & Pontanum in Vrania, cùm loquitur de ariete. Et Hyginum de Ariete. Et interpretem Lycophronis ferè in principio. Narrat hoc etiã pulcherrimis carminibus Hiſpanis meus Pylades Ioannes Mallara Hiſpalenſis in ſuo Hercule, cantu 4.

In fidem vxoriam.

EMBLEMA CXC.

Ecce puella, uiro quæ dextra iungitur. Ecce
Vt ſedet: ut catulus luſitat ante pedes.
Hæc fidei eſt ſpecies: Veneris quam ſi educat ardor,

Malor

Malorum in læua non malè ramus erit.

Poma etenim Veneris ſunt,ſic Scheneida uicit

Hippomenes,petiit ſic Galathea uirum.

EX multis partibus egregium hoc concinnauit emblema vt dicemus. Pulchrè autem fidem vxoriam deſcribit, & nullũ ferè eſt ocioſum verbum:ſed ſenſu tincta ſunt omnia. Iungitur enim dextra,quia in dextris fides eſt, vt iam diximus alibi. Sedet autem ne leuitatis appareat indicium. Sedét enim quieti & graues. Catulus quoque fidei ſymbolum præfert. Sũt enim fideliſsimi canes erga dominos. De quorum fidelitate multa extant exempla. Et aliqua citat Plutarchus in libello de Induſtria animalium. Hinc illud Horatij lib.1.carminum, *Catulus fidei ſymbolum.*

Ceu uiſa eſt catulis cerua fidelibus.

Mala denique amoris ſunt ſigna,vt ait Philoſtratus in Iconibus tit. Amores. Vide adagium, Malis ferire. Extat epigramma Philodemi, ſeu, vt Laërtius vult,Platonis ad Xanthippen ſic,

Μῆλον ἐγώ. βάλλει με φιλῶν σέ τις, ἀλλ' ἐπίνευσον

Ξανθίππη, κ' ἀγώ, καὶ σὺ μαραινόμεθα.

Quod ſic vertit Bentinus, *Bentini verſio.*

Malum ego,me iaculatur,amat qui te,annue quæſo

Xanthippe,tibi mox & mihi forma perit.

Sic Scheneida. Fabulam habes apud Ouid. 10. Metamorph. de Atalanta & Hippomene.

Petiit ſic Galathea. Alludit ad Theocriti Eidyllia de Polyphemo & Galathea. Eidyll.3.& 6. & 11. Virg. etiam 3.ecloga dixit,

Malo me Galathea petit laſciua puella.

Vide prouerbium, Malis ferire.

Reue

Reuerentiam in matrimonio requiri.

EMBLEMA CXCI.

Cùm furit in venerem, pelagi ſe in littore ſiſtit
Vipera, & ab ſtomacho dira venena vomit.
Murænamq́; ciens, ingentia ſibila tollit,
At ſubitò amplexus appetit illa viri.
Maxima debetur thalamo reuerentia, coniunx
Alternum debet coniugi & obſequium.

D Baſilius de vipera et murena cõiugio.

EX D. Baſilio in Exaëmero homilia 7. Cuius verba latinè ſic ſe habẽt, Vos ô viri, coniuges veſtras diligite: etſi locis longinquis ſemoti in coniugij ſocietatem conueniſtis, naturæ vinculum legibus ac benedictione obſtrictũ, vnio ac iugum diſtantium eſto. Vipera genus ſerpentum

tum omnium exitioſiſsimum: murænæ marinæ nuptias expetit, & ſibilo ſuo ſignificat præſentiam, eámque è gurgite vaſto inuitat ad nuptiales complexus. Illa autem obtemperat & coit cũ venenato. Quid hæc mea ratio vult? Quid portendit? Siue aſper eſt cuiuſpiam coniux, ſiue ferus moribus, perferat illum vxor neceſſe eſt: nec vllam prorſus ob cauſam ſocietatem vinculúmque diſſoluere patiatur. Ferítne, verberat, éſtque percuſſor? At vir tamen tuus. Temulentus? At tibi eſt natura coniunctus. Durúſne? moroſus? & implacidus? At membrum iam tuum eſt, & membrorum præſtãtiſsimum. Audiat & ipſe vir accommodatam, ſéque decenté admonitionem. Vipera virus ob nuptiarum venerationem euomit. Tu duritiem animi, tu ferocitatem, tu crudelitatem ob vnionis reuerentiam non deponis? Hæc ille.

Orus Apollo ſic ait, Hominem cum alienigenis coëuntem ſignificare volentes, Myrænam piſcẽ pingunt. Hæc enim è mari egreſſa viperis admiſcetur, ac ſtatim ad mare recurrit. Confirmant hanc opinionem grauiſsimi autores. Oppianus lib. 1. Athenæus 7. Ælianus 12. & Nicander in Theriacis & Pli. lib. 9. cap. 23.

Murænámq; ciens. Dicitur Smyræna & Myræna & Muræna. Portò vt illud quoq; addam: noſtri cùm in hoc nomen incidunt, hiſpanè Lãprea interpretantur. Nam Lamprea Latinè Lampreta dicitur à lambendis petris, & Muſtella etiam nominatur, vt probat autor Cornucopiæ. Muræna Hiſpanè, Morena. Hæc ſibilo à pueris & pi

Lampreta & muræna differunt.

& piſcatoribus elicitur è mari, ſicque capitur nullo aut paruo negotio. Quod non contingit in Lampretis. Hoc de ſibillo confirmat Plinius lib.32.cap.2.

Coniux alternum. Hoc nomen variè ſcribitur. Scribit enim Priſcianus coniunx: Phocas, coniux à verbo coniugo. Coniuges, inquit Feſtus, quaſi eiuſdem iugi ὁμόζυγοι.

In fœcunditatem ſibiipſi damnoſam.

EMBLEMA CXCII.

Ludibirum pueris lapides iacientibus, hoc me
In triuio poſuit ruſtica cura nucem.
Quæ laceris ramis perſtrictoq; ardua libro,

Certa

Certatim fundis per latus omne petor.
Quid ſterili poſſet contingere turpius? eheu,
Infelix, fructus in mea damna fero.

EX lib. 1. Epigram. Græcorum εἰς δένδρα. Eſt autem Epigramma Platonis, ſiue, vt alij ſentiunt, Stratonis,

Εἰνοδίην καρύην με παρερχομένοις ἐφύτευσαν
Παισὶ λιτοβλήτου παίγνιον εὐστοχίης.
Πάντας δ' ἀκρέμονάς τε, καὶ εὐθαλέας ὀροδάμνους
Κέκλασμαι, πυκιναῖς χέρμασι βαλλομένη.
Δένδρεσιν εὐκάρποις οὐδὲν πλέον. ἦ γὰρ ἔγωγε
Δυσδαίμων ἐπ' ἐμὴν ὕβριν ἐκαρποφόρουν

Actum agerem, ſi Latinè vertiſſem, cùm tam pulchrè ſit redditum à noſtro Alciato. Hoc ſolùm monendum duxi, non rectè legi in penultimo verſu græco εὐκάρποις, id eſt bene fructificantibus, ſed legendum ἀκάρποις, vel ſimile aliquid vt ſonet (ſterilibus), Latinum etiam epigramma reperi alibi citatum diuerſis aliquantulum verbis. Nam in primo verſu legi, Lapides iacientibus in me. In tertio verſu. pro perſtricto erat perfricto. Ab hoc Græco epigrammate creditur Ouidius ſuam elegantiſsimam nucem ſumpſiſſe. Pro Colchi tangit Medæam, cuius hiſt. nota. Progne Ithym filium ex Tereo trucidauit, patríque comedendum appoſuit. *Epigrāma hoc emendatur.*

Amor filiorum.

EMBLEMA XCIII.

Ante diem uernam boreali cana palumbes
Frigore nidificat, præcoca & oua fouet:
Mollius & pulli ut iaceant, ſibi uellicat alas,
Queis nuda hyberno deficit ipſa gelu.
Ecquid Colchi pudet, uel te Procne improba? mortẽ
Cùm uolucris propriæ prolis amore ſubit?

EX lib. 1. Epigramma, Græco. εἰς φιλοστοργίαν autore Alpheo.

Χειμερίαις νιφάδεσσι παλυνομένα τιθὰς ὄρνις,
Τέκνοις εὐναίας ἀμφέχεε πτέρυγας,
Μεσφα μὶν οὐράνιον κρύος ὤλεσεν. ἦ γὰρ ἔμεινεν
Αἰθέρος οὐρανίων ἀντίπαλος νεφέων.
Πρόκνη, καὶ Μήδεια, κατ' αἴδος αἰδέσθητε

μητέρ

Μητέρες, ὀρνίθων ἔργα διδασκόμεναι.

Sic vertit Alphonſus Nunius Metylenenſis, egregia indole iuuenis, mihíque amicus,

Gallina hybernis niuibus cooperta, cubili
Compacto ex plumis pignora chara fouet.
Donec eam ſæuum frigus malè perdidit, atq;
Aethereis manſit nuda parens niuibus.
Sit pudor, ô Medea ferox, atque improba Procne.
Et matres, uolucrum diſcite nunc opera.

Vertit etiam eadem carmina Fernandus Sanctius frâter meus: ſed velut paraphraſticè ſic,

Canus December brumaq; ſæuiens
Montes & agros texuerat niue,
Gallina pullos, mitis ales,
Frigore non poterat tueri,
Nec fata charis filiolis ualet
Auferre: uerùm nidificat ſuis
Plumis, & alas ponit, & quam
Perdiderant reparant ſalutem.
Aſt ipſa uitam perdidit & tulit
Mortem libenter. Procne aliter tamen
Colchiſq;, fædare utraq; audax
Paſſa manus proprio cruore,

Eiuſdem aliter:

Bruma fremebat atrox, pennas gallina reliquit,
Frigus ut à natis pelleret atq; obiit.
Hinc Medea ferox, hinc Procne diſcite: namq; hæc
Bis uitam pullis præbuit ac moritur.

Pietas filiorum in parentes.

EMBLEMA CXCIIII.

Per medios hoſteis patriæ,cum ferret ab igne
Aeneas humeris dulce parentis onus,
Parcite(dicebat)uobis ſene adorea rapto
Nulla erit:erepto ſed patre ſumma mihi.

EX lib.1.Epigram. Græco. εἰς φιλοςοργίαν incerti autoris,

Ἐκ πυρὸς Ἰλιακοῦ, δοράτων μέσον ἥρπασεν ἥρως
Αἰνείας ὅσιον παιδὶ βάρος πατέρα.
Ἔκλαγε δ᾽ Ἀργείοις μὴ ψαύετε μικρὸν ἐς ἄρη
Κέρδος ὁ γηραλέος, τῷ δὲ φέροντι, μέγα.

Marullus.

Cùm ferret medios proles Cytherea per hoſtes
Impoſiti collo languida membra patris,

Parc

Parcite, ait, Danai, leuis ſene gloria rapto,
At non erepto gloria patre leuis.

Adorea id eſt, gloria vel decus. Plinius lib. 18. cap. 3 Gloriam (inquit) ipſam à farris honore adoream appellabant. Similia exempla filiorum qui pij fuerint in parentes, habes apud Ariſtotelem in lib de Mundo ad Alexandrum in ipſo fine. Et apud Herodotum in prima hiſtoria, de Bithone. Nemo enim Deum rectè colere poteſt, ſi impius in parentes fuerit. *Adorea.*

Mulieris famam, non formam vulgatam eſſe oportere.

DIALOGISMVS.

EMBLEMA CXCV.

Alma Venus quænam hæc facies? quid denotat illa
Teſtudo, molli quam pede Diua premit?
Me ſic effinxit Phidias, ſexúmq; referri
Fœmineum, noſtra iuſsit ab effigie.
Quódq; manere domi, & tacitas decet eſſe puellas,
Suppoſuit pedibus talia ſigna meis.

PAuſanias in Eliacis poſterioribus, Area, inquit, templo ſacrata ſub diuo, non longè abeſt. Quæ ibi colitur, Cæleſtem Venerem vocant. Eius ex ebore & auro ſignum eſt, Phidiæ opus: altero pede teſtudinem premit. Area ipſa maceria eſt circumſepta: intra maceriã crepido, ſuper qua Veneris (quam Popularem nominãt) ſignum ex ære capro inſidet ex eadem fabricato materia, Scopæ opus. Quæ vel teſtudinis vel capri ratio ſit, quibus hæc perſcrutari curæ eſt, quærendum relinquo. Hæc Pauſanias, qui nobis indicare noluit quare teſtudinem calcaret Venus. Quare Plutarchum adeamus, à quo ſumptum emblema eſt. Is igitur in præceptis connubialibus refert, Phidiam Elienſibus Venerem ita finxiſſe, vt teſtudinem calcaret, tacitè ſignificans, vxoribus domi manendum eſſe, ſilendúmque. Vide prouerbia, Domus amica. Domus optima. Et, Spartam nactus es, hanc orna. Et, Mulierẽ ornat ſilentium. Titulus emblematis verba ſunt Euripidis, vt teſtatur Alciatus in lib. de verbo. ſignif.

Venus cur calcat teſtudinem.

In

In pudoris ſtatuam.

EMBLEMA CXCVI.

Penelope deſponſa ſequi cupiebat Vlyſſem,
Ni ſecum Icarius mallet habere pater.
Ille Ithacam, hic offert Sparten. manet anxia uirgo,
Hinc pater, inde uiri mutuus urget amor,
Ergo ſedens uelat uultus, obnubit ocellos.
Iſta uerecundi ſigna pudoris erant.
Queis ſibi prælatum Icarius cognouit Vlyſſem,
Hócq; pudoris aram ſchemate conſtituit.

SVmptū ex Pauſania in Laconicis, cuius hęc ſunt verba: Abeſt à Sparta ſtadia circiter triginta, Pudoris ſimulachrum. Icarij domum eſſe ferunt, & hanc celebrant dedicationis cauſam. Cùm Icarius Vlyſsi Penelopen filiam nuptum

dediſſet, Vlyſsis animum tentauit, nunquid Lacedæmone domicilium habere vellet. Quæ ſpes vbi hominem fefellit, filiam orare cœpit, ne ſe desereret, atque vt ſecum permaneret. Quin & Ithacã iam proficiſcentem in curru proſequutus, multis eam ſollicitabat precibus. Vlyſſes tandem victus hominis importunitate, puellæ optionem dedit: vel ſe vt ſequeretur, ſi id mallet: vel cum patre Lacedæmonem rediret. Ibi illam, aiunt, nihil ſanè reſpondiſſe, ſed faciem tantùm velaſſe: Icarium, cùm ſibi propè noſſe videretur quid illa animi haberet, vt cum Vlyſſe abiret, permiſiſſe. Signum verò pudoris ea in viæ parte dedicaſſe, quo Penelope cùm faciem velauit, peruenerat. Hæc ille. Vide adagium, Pudor in oculis Icarius pater Penelopes, princeps Spartæ fuit. Vlyſſes verò, Ithacæ rex.

Sigum pudoris.

Nupta

Nupta contagioſo.

EMBLEMA CXCVII.

Dij meliora piis (Mezenti) cur age ſic me
Compellas? emptus quòd tibi dote gener,
Gallica quem ſcabies dira & mentagra perurit:
Hoc eſt quidnam aliud (dic mihi ſæue pater)
Corpora corporibus, quàm iungere mortua uiuis,
Efferáq; Hetruſci facta nouare ducis?

QVi filiam ſuam homini contagioſo in matrimonium collocat, aptè vocabitur Mezentius, qui vt eſt apud ſummum poëtam, viuos homines mortuis alligabat, & in miſero complexu, fœtore & intolerabili tædio emori ſinebat. Virgilij verba ſunt octauo lib. Æneid. *Mezentij crudelitas.*

Quid memorem infandas cædes, quid facta tyranni

Efferaꝰ Dij capiti ipſius generiq́; reſeruent.
Mortua quinetiam iungebat corpora uiuis,
Componens manibusq́; manus, atq; oribus ora.
Tormenti genus: & ſanie taboq́; fluentes
Complexu in miſero, longa ſic morte necabat.

Dij meliora. Hemiſtichium eſt Vergilianum ex 3. Georgicon,

Dij meliora piis, erroremq́; hoſtibus illum.
Verba ſunt puellę deſponſatæ ad patrem, quem figuratè vocat Mezentium (olim Tyrrhenorum regem, deorum omnium, hominumque contemptorem) cui reſpondet pater, Cur me compellas hoc inſolito nomine?

Gallica ſcabies vnde primùm cœperit.

Gallica quem ſcabies. Gallicam ſcabiem Hiſpani vocant *Buuas*: alij vocant Neapolitanam ſcabiem: alij Italam: quia incertum erat, vnde tantum malum habuiſſet originem. At verò iam liquet ab Indis Occidentalibus primùm hāc peſtem adductam ab Hiſpanis, & Neapoli (vbi tūc agebat Rex Fernandus) eſſe primùm diſſeminatam.

Mentagra. Ex mento & ἀγρεύειν, id eſt, expiſcari, ſeu venari, quòd mentum venetur. Plinius lib. 26. cap. 1. Sic chiragra, & podagra.

ARBORES.

Cupreſſus.

EMBLEMA CXCVIII.

Indicat effigies metæ, nomenq́; Cupreßi
Tractandos parili conditione ſuos.

ALIVD.

Funeſta eſt arbor, procerum monumenta Cupreſſus,
Quale Apium plebis, comere fronde ſolet.

ALIVD.

Pulchra coma eſt, pulchro digeſtæq́; ordine frondes,
Sed fructus nullos hæc coma pulchra gerit.

TRia proponuntur epigrammata: quia tria poteſt Cupreſſus ſignificare. Primum ex ipſius *Cupreſſus tria poteſt ſignificare.*

ipſius figura & nomine intelligamus eſſe emblema illorum, qui ſuam familiam, & omnes ſuos pari quadam conditione regunt. Nam meta(cuius effigiem reddit cupreſſus) terminus eſt acuiuſcunque rei. Et metaphoricè terminum accipimus pro certo aliquo regimine & fine. Nomen præterea Cupreſsi græcè ſic deducitur κυπαρίσσος, ἀπὸ τοῦ κύειν τοὺς ἀκρεμόνας, id eſt, Cypariſſus, inde nomen accepit, quòd producat ramos æquales.

ALIVD.

Cupreſſus ſymbolum mortis.

Funeſta eſt arbor. Cupreſſus etiam ſymbolum præfert mortis: quia, vt inquit Feſtus Pompeius lib.3. Cupreſsi mortuorum domibus ponebantur ideo, quia huius generis arbor exciſa nõ renaſcitur: ſicut ex mortuo nihil iam eſt ſperandum. Quam & ob cauſam in tutela Ditis patris eſſe putabatur. Hæc Feſtus. De hac Ouidius,

Lugebisq; alios aderisq; dolentibus, inquit.

Et Claudianus lib.2.de raptu,

— Tumulos tectura cupreſſus.

Cupreſſus diuitũ monumẽta exornat.

Epigrammatis ſenſus eſt: Cupreſſus diuitum & magnatum monumenta & ſepulchra exornat, quemadmodum & apium plebis monumenta fronde ſua comit & exornat. Vnde Lucanus in 3.dixit,

Et non plebeios luctus teſtata cupreſſus.

Error Alexandri ab Alexand.

Vide adagium, Apio opus eſt. & Alexand. ab Alexand.lib.2.cap.7. qui etſi vera dicit de apio, locum tamen Ciceronis nimis putidè interpretatur, cùm Cicero de Appio Pulchro intelligat.

Aliud

ALIVD.

Pulchra coma eſt. Tertiò cupreſſus ſignificat res dictu quidem magnificas ac præclaras, ſed inutiles. Ita Phociõ apud Plutarchum Leoſthenis verba cupreſsis ſimilia eſſe dicebat. Nã cupreſsi cùm pulchræ ſint & ſublimes, fructum non habent. Vide adagium, Cypariſsi fructus. Cypariſsi fabulam habes apud Ouid. lib. 10. Metam. & apud Caſsium Dionyſium lib. 11. de Agricultura cap 5. Detorqueri etiam poteſt in viros bene formatos, aut mulieres pulchrè comatas, cæterùm nullius frugis.

Quercus.

EMBLEMA CXCIX.

Grata

Grata Ioui eſt quercus, qui nos ſeruatq́; fouetq́;,
Seruanti ciuem querna corona datur.

ALIVD.

Glande aluit ueteres, ſola nunc proficit umbra.
Sic quoq; ſic arbos officioſa Iouis.

Quercus ſalutis emblema. QVercus primò ſalutis eſt emblema: quia qui Romanum ciuem in bello ſeruabat, coronam quernam accipiebat, quæ Ciuica vocabatur. Cauſas reddit Plutarchus in problematis: quòd vbique in expeditionibus facile ſit quercum inuenire. Vel quòd Ioui & Iunoni, quos vrbi præſidere putabant, corona conſecrata eſt. Vel mos ab Arcadibus eſt acceptus, quibus eſt quædam cum hac arbore cognatio. Vt enim primi homines ex terra Arcades: ſic quercus prima ex omnibus plantis nata. Hæc Plutarchus. Vide Plinium lib. 16. cap. 3. & 4. Vide adagium, Annoſam arborem tranſplantare. Et Multorum feſtorum Iouis glandes comedit. Quercus Ioui ſacra, in ea enim oracula in Dodona ſylua reddebat. Virgil. 2. Georgic.

ALIVD.

Glande aluit. Secundò quercus ſymbolū erit illius, qui multa geſſit præclara facinora. Sed iā nomine tantùm & fama durat, qualis deſcribitur à Lucano Gn. Pompeius in 1. Pharſ. Stat (inquit) magni nominis vmbra, &c.

Salix

Salix.

EMBLEMA CC.

Quòd frugiſperdam ſalicem uocitarit Homerus,
Clitoriis homines moribus adſimilat.

SAlix quia fructum perdit, refert homines puerorum amoribus deditos, qui filios procreare contemnunt. Nam κλειτοριάζειν vulgato conuitio dicebantur ij, qui puerorum amoribus oblectarentur. Vide adagium κλειτοριάζειν. Locus Homeri eſt Odyſſ. 10. in fine ſic, *Salix quid refert.*

Κλῆτρεις αἴγειροὶ καὶ ἰτέαι ὠλεσίκαρποι.

Populus & ſalices plantæ fructum perimentes.

Aſſerit Caſsius Dionyſius lib. 11. cap. 13. tritum & in potu acceptum ſalicis fructum homines ſteriles *Salicis fructus.*

ſteriles efficere. Et citat Homeri verſiculum.
Theophraſtus de ſalice. Theophraſtus li.3.cap.2. de hiſtoria plantarum, Salicem, inquit, celeriter fructum (antequam in plenum craſſetur, percoquatúrque) dimittere aſſeuerant. Quamobrem Homerum haud improbè Frugiperdam hanc appellaſſe inquiunt. Vide Plinium lib.16.cap.26.

Abies.

EMBLEMA CCI.

Apta fretis abies in montibus editur altis:
Eſt & in aduerſis maxima commoditas.

Abies

Abies imperitè dicitur Hiſpanè *la haya.* Nam propriè quædam ſpecies pini eſt, quæ Hiſpanè *abeto* dicitur: ex hac olim fabricabantur naues. Vnde etiam pinus pro naui vſurpatur. Symbolum igitur præfert abies commoditatis in rebus aduerſis, ducta ſimilitudine à maris tempeſtate, & ab ipſa naui in qua ſeruamur.

Apta fretis. Verba Claudiani 2. de Rapt.

Apta fretis abies bellis accommoda cornus.

Vergil. 1. Georg.

— Et caſus abies uiſura marinos.

Idem,

Populus in fluuiis abies in montibus altis.

Vide Plinium lib. 16. cap. 10.

Picea.

EMBLEMA CCII.

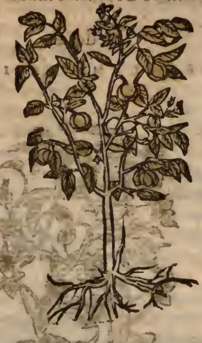
At picea emittat nullos quòd ſtirpe ſtolones:
Illius eſt index, qui ſine prole perit.

VIde adagiũ, Pinus in morẽ. Scholiaſtes Homeri li. 1. Iliad. καὶ γὰρ ἡ πεύκη κοπεῖσα οὐκ ἀνίησι βλαστόν: καὶ τὸ δάκρυον αὐτῆς ἐστι πικρὸν, ἡ πίσσα. Hoc eſt, picea ſucciſa non remittit ſtolonem: & lachryma eius eſt amara, quæ eſt pix. Vide Plinium lib. 16. cap. 10. Pinus ex altis montibus in ima flumina, melioris vſus gratia, deturbatur. Leuis enim viſcoſáque eſt, materiáque nauigiis fabricandis aptiſsima. Locum igitur pleriſque mutare expedit, & ab eminentiori ſtatu ad humiliorem deuolui vtilitatis cauſa.

Coton

Cotonea.

EMBLEMA CCIII.

Poma nouis tribui debere Cydonia nuptis
Dicitur antiquus conſtituiſſe Solon.
Grata ori & ſtomacho cùm ſint, ut & halitus illis,
Sic ſuauis, blandus manet & ore lepos.

EX Plutarcho in principio præceptorum connubialium. Cuius hæc ſunt verba: Solon iubebat ſponſam non prius cum ſponſo concubere, quàm malum cotoneum delibaſſet, innuens, vt videtur primam gratiam, quæ ab ore vocéque ſponſæ dimanat, bene compoſitam & aptã & ſuauem eſſe oportere. Hęc Plutarchus, qui etiam huius rei meminit proble. 65. *Nota.*

Cotonea mala. Cotonea mala & Cydonia mala idem, Hiſpanè *membrillo.* Hæc cor reficiunt & ſuauem halitum ori inſpirant. De Cotoneis Plin. lib. 11. cap. 17.

Hedera.

EMBLEMA CCIIII.

Haudquaquam arceſcens hederæ eſt arbuſcula, Ciſſo
Quæ puero Bacchum dona dediſſe ferunt:
Errabunda, procax auratis fulua corymbis,
Exterius uiridis, cætera pallor habet.
Hinc aptis uates cingunt ſua tempora ſertis:
Palleſcunt ſtudiis, laus diuturna uiret.

Hede

HEdera emblema & ſymbolum poetarum eſt propter cauſas quas hîc Alciatus enumerat: quarum prima eſt, quia ſemper viret: ſecunda, quia munus Bacchi, deinde, quia ſit errabunda & procax, & fuluâ, id eſt, pulchra & viridis vt fama poetarum: & pallida vt poëtæ præ nimio ſtudio pallere ſolent. Hedera græcè κισσὸς, adoleſcens antea fuit, & Bacchi Saltator: qui cùm coram Deo tripudiaret, ad terram prolapſus eſt; & interiit. Terra autem in honorem Bacchi florem produxit adoleſcenti cognominem, & iuuenis germina in plantæ germine conſeruauit. Quod vbi ex terra progreſſum eſt, vitem amplectitur, eo modo quo adoleſcens Bacchum in tripudiis amplecti, & circumplicare conſueuerat. Hæc ex Caſsio Dionyſio, de agricultura. lib. 11. cap. 130. *Hedera cur ſymbolū poëtarum.*

Ludit adhuc, caſusq; memor uagus arbore Ciſſus,
Mille manus quærit nectere mille pedes.

Vide adagium, Hedera laſciuior. Et Hedera poſt Antiſteria. & Plinium lib. 16. cap. 34. Ouidius 3. Faſto. cauſas reddit, quare ſit hedera Baccho gratiſsima.

Ilex.

EMBLEMA CCV.

Duritie nimia quòd ſeſe rumperet ilex,
Symbola ciuilis ſeditionis habet.

Ilex ſeipſam rũpit. SVmptum eſt ex Ariſtote. li.3 Rhet. ad Theodecten. Cuius verba ſunt, Pericles Bœotios *πρίνοις*, id eſt ilicibus dicebat eſſe ſimiles: nam ilices ſeipſas rumpunt, & Bœotij inter ſe bella gerunt. Ilex Græcè *πρίνος*, Hiſpanè *meſto, o coſcoja*. Vide Plinium lib.16.cap.8.

Mala

Malus medica.

EMBLEMA CCVI.

Aurea ſunt Veneris poma hæc: iucundus amaror
Indicat, eſt Græcis ſic γλυκύπικρος amor.

MEminimus huius emblematis in amoris ſcuto, in illis verbis, Iucundus labor eſt laſciua per otia &c. Confer vtrunque.

Amor ſolet à poëtis vocari γλυκύπικρος, quaſi dulce amarus. Id quod indicat Gale. lib. 3. de ſimpl. medic. facul. cap. 16. Si parem (inquit) abſinthij potionem melli exquiſitè commiſtam linguæ imponas, γλυκύπικρον (quemadmodum poëtæ cognominant amorem) quod ex ambobus miſtum fuerit videbitur. Hæc ille. Muſæus,

Ἥδη καὶ γλυκύτερον ἐδέξατο κέντρον ἐρώτων.

Malus medica.

Malus medica vel Aſſyria. Hiſpanè *cidra*. Ex Theophraſto lib.4.cap.4.ex Plinio lib.12.cap.3. Sed Plinius & Theophraſtus poſſunt emendari ex Athenæo lib. 3. Nam diminuti ſunt in hac parte. De malo hac medica loqui Virgilium (quidquid ganniant Commentatores) clarè docet Athenæus. Carmina Vergil. 2. Georg. ſic ſe habent,

Plinij locus emendatur ex Athenæo.

Media fert triſtes ſuccos tardumq; ſaporem
Fælicis mali, quo non præſentius ullum
(Pocula ſi quando ſæuæ infecère nouercæ,
Miſcueruntq; herbas & non innoxia uerba)
Auxilium uenit, & membris agit atra uenena &c.

Buxus

Buxus.

EMBLEMA CCVII.

Perpetuò uiridis, criſpoq́; cacumine buxus,
Vnde eſt diſparibus fiſtula facta modis:
Delitiis apta eſt teneris, & amantibus arbor.
Pallor ineſt illi, pallet & omnis amans.

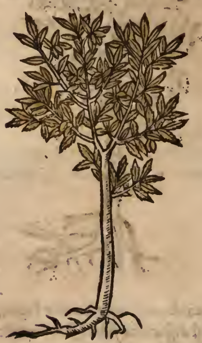
BVxus arbor eſt pallidi coloris: vnde fiunt fiſtulæ & multa ludicra pueris apta, & puellis amatis gratiſsima: quare amantium erit ſymbolum: quia etiam amantes pallent & muſicis & ludicris delectantur. *Buxus.*

Criſpoſq́; cacumine. Claudianus 2. de Rapt.
— Hinc denſo criſpata cacumine buxus.
Pallet & omnis. Ouid. 1. de Arte,

Palleat omnis amans: color eſt hic aptus amanti.
Vide Plinium lib.16.cap.16.

Amygdalus.

EMBLEMA CCVIII.

Cur properans foliis præmittis amygdale flores?
Odi pupillos præcocis ingenij.

EX prouerbio, Odi puerulos præcoci ſapientia. Vide etiam prouerbium Ante barbam doces ſenes. Et Ergini cani. Illud ingeniorum velut præcox genus (inquit Fabius) non temere vnquam peruenit ad maturitatem. Vide adagium, Feſtina lentè, in fine. Amygdala (inquit Plinius) floret prima omnium menſe Ianuario.

Lib.1.ca.3.

nuario. Vide lib. 16. cap. 25. & 26. Sunt qui amygdala neutro genere proferunt. A Virgilio dicitur nux plurima, ab aliis nux græca. Hoc emblema præpoſui moro, nec ſequutus ſum ordinem priſtinum.

Morus.

EMBLEMA CCIX.

Serior at Morus nunquam niſi frigore lapſo
Germinat: & ſapiens nomina falſa gerit.

PLinius lib. 16. cap. 25. Sicuti morus, quæ nouiſsima vrbanarũ germinat nec niſi exacto frigore, ob id dicta ſapientiſsima arborum.

Et

Et ſapiens. Μῶρος apud Græcos ſtultum ſignificat. Et licet hæc arbor ſtulta nomine dicatur, per antiphraſin tamen ſapiens dicitur. Flores enim fructúſque ab hiemis iniuria præſeruat. Vide adagium Maturior moro. Vide Ouid. lib. 4. Metam. in fabula Pirami.

Laurus.

EMBLEMA CCX.

Præſcia uenturi laurus, fert ſigna ſalutis,
Subdita puluillo ſomnia uera facit.

ALIVD.

Debetur Carolo ſuperatis laurea Pœnis.
Victrices ornant talia ſerta comas.

Laurus

LAurus emblema ſalutis eſt: quoniam domum (vt aiunt) à fulmine ſecuram præſtat. Vnde legimus ſolitum Tiberium Cæſarem lauream coronam geſtaſſe, præcipuè cùm tonabat. Creditur laurus & aduerſus venena remedium habere. Vnde prouerb. Laureum baculũ geſto: de iis qui aliquot inſidias effugerunt. Vide Plinium lib. 15. cap. vlt.

Subdita puluillo. Hoc ſumpſit ex Fulgentio in Mythologicis. Ait enim laurũ eſſe ſacram Apollini, propter vim inſitam diuinandi. nam ſi illam ſub ceruicali ponas, ſomnia erunt rata. Fides ſit penes autorem. Item Macrob. Saturnal. 6. ca. 4. Laurus græcè δάφνη ἀπὸ τοῦ δα intenſiua particula, & φωνεῖν loqui vel canere. Vnde δαφνήφαγοι dicuntur vaticinantes & poëtæ. Iuuenalis, *Vnde dicatur Laurus*

— Laurúmq; momordit
Præſcia uenturi. Claudianus,
— Venturi præſcia laurus.

A L I V D.

Debetur Carolo ſuperatis laurea Pœnis.
Victrices ornent talia ſerta comas.

Laurum victoriæ inſigne ſemper fuiſſe, notius eſt, quàm vt indicari debeat. Vide Ouid. 1. Metamorph. in transformatione Daphnes.

Popu

Populus alba.

EMBLEMA CCXI.

Herculeos crimes bicolor quod populus ornet,
Temporis alternat, noxq; diesq; uices.

Populus tēporis ſymbolum.

POpulus arbor, temporis ſymbolum. Nam tempus ex diebus & noctibus conſtat, quæ per populi folia ſignificantur: nigricantia enim ſunt, & altera parte albicantia. Et Hercules ipſe tempus eſt: ideo coronam populeam geſtat. Hinc Vergil.

— *Populus Alcidæ gratiſſima.*

Vide Plinium lib.12.cap.1.

FINIS.

ABl 1156972

INDEX PRAECIPVORVM, QVÆ HIS COMMENTARIIS habentur.

A

ABdomen quid, & unde dicatur. 287

Abietis emblema. 544

Achilles cur Peleus etiã dicatur, & Aeacides. 4

Achilles cur à Chirone erudiri fingatur. 424

Achiles cur per ſimplex l. ſcribi deberet. ibid.

Achillis educatio. ibidem

Achillis ſepulchrum. 187.

Actæonis fabula. 194

Adoleſcentis eſt multa audire, loqui autem pauca.

Adonidis fabula. 251.252

Adorea quid. 538

Adulatoris & amici diſcrimen. 153.154

Aemulatio impar. 411

Aeſculapij hiſtoria. 429

Aeſculapius quid, & eius draco. 428.429

Aeſculapij autoritas. 429

Aeſculapio anguis dicatus. 431

Aether quid, & unde dicatur. 71

Aethiopem lauare. 209. et unde dicatur. 210

Aëtius dux Romanus. 375

Agamemnon unde dictus. 203

Aiax unde dicatur. 125

Aiacis inſania unde. 481. & ſeq.

Aiacis mors. 482

Alauda pro legione. 114

Alauda & Galerita idem. 539

Alces figura ex Plinio. 20. eius in paſcendo modus. 21

Alciatæ gentis inſignia. 19

Alciati patriæ inſigne. 17

Eiuſdem

Eiuſdem patriæ origo. 17
Alciatus Mediolanenſis. 5
Alciati encomia. 5
Alciati lapſus. 129
Alcyon uel Halcyon ſcribitur. 487
Alcyon quo tempore pariat. 486
Alcyonis nidus, & eius mira ſtructura. 487
Alexandri uetus numiſma. 10
Alexander Peleus quare ita dictus. 11
Aliquid mali propter uicinum malum. 465
Alius peccat, alius plectitur. 479
Alphonſi Sanctij Balleſtæ laudes. 162
Alter Ianus. prouerbiũ. 86
Ambigatus rex. 17
Amaltheæ cornua quid. 352. & ſeq.
Amaranthi flos cur ſupra monumenta olim ponebatur. 397. & ſeq.
Amaranthi natura & uirtus. 398
Amicitia etiam poſt mortem durans. 453
Amici quales querẽdi. ibid.
Amygdali arboris emblema. 554
Aminimis quoq; timẽdum. 470
Ammos quid. 11
Ἀμνῆστια quid. 395
Amor uirtutis Cupidinem ſuperat. 330
Amor an deus ſit. 335. 336
Amor carnalis ex Seneca. 338
Amor labor iucundus. 339
Amor melle & felle eſt fœcundiſſimus. 340
Amor filiorum. 530
Amoris potentiſſimus affectus. 320
Amoris pictura. 337. 338
Amoris & Mortis error. 439. 440
Amoris illecebræ. 343
Amoris antiquitas. 339
Amuletum quid. 257
Anchora quid in inſignibus. 416
Anchoræ orthographia. 417
Ἀνέχου καὶ ἀπέχου. 153
Angerona dea. 57
Anguillam folio ficulneo tenere. 95
Anguillarum natura. 275

Anguillas captare, prouerb. ibid.
Anguifer Dux quis. 192
Animalium inimicitia poſt mortem. 474
animi ſedes ex Cicerone. 298
Animum animo uidere. 521
Antequã incipias cõſultò: & ubi conſulueris lentè, maturè facto opus eſt, prouerb. 93
Anteuorta & poſtuorta apud Romanos religioſè cultæ. 86
Antigoni Maced. regis reſponſum de mouendis caſtris. 59
Antiochi bellum in Galatas 365.366. & ſeq.
Antiquiſſima quæq; commentitia. 498
Antonius primus currui leones ſubegit. 128
Antonius peſtis Rom. dictus. 129
Anulorum uſus unde. 313
Apes ſolæ ex brutis regem habere dicuntur. 426
Apum rex an aculeum habeat. 427
Apellis pergula. 362
Apicij guloſitas, & eius mors. 282. Idem de guloſitate libros ſcripſit. 283
Apis & Cupidinis collocatio. 334
Apis in adulteros ſæuitia. 334
Apollinis oraculũ de Oedipo. 517
Apollinis reſponſum. 296
Aquilæ cur cygnos inſequãtur. 503
Aquilæ & ſcarabæi fabula. 470. & 471
Arcades antiquiſſimi. 401
Archilochi maledicentia. 192
Ardelionis deſcriptio. 265
Ardeolarum tria genera. 264
Arduis ex rebus nomẽ perpetuum. 385
Aries uir gregis. 242
Arionis hiſtoria. 277. 278
Ariſtij tumulus. 442
Ariſtomenis laudes ex Plinio. 150. & 151. eius cor hirſutum. ibidem
Ariſtomenis hiſtoria. 140. 141. 142 & ſequ. eius mors. 150

Ariſtotelis locus explanatus. 249
Idem memoria lapſus. ibid.
ars naturam adiuuat. 300
artes ex cerebro Iouis prouenire quid ſit. 13
aruum genitale. 252
arx Athenarum Aſcropolis 66
aſinus portās myſteria. 40
aſio auis. 221
Ate Iouis nuncia. 382
Ate, calamitas & nocumentum. 384
Ates fabula. 382. & ſeq. unde dicatur. 384
Athenæ ex Mineruæ nomine ſic dictæ. 31
Athenienſes uolatum noctuæ pro uictoriæ ſymbolo habebant. 89
Athenieſes αὐτόχθονες cur dicerentur. 399
Attilæ ſeu Atylæ hiſtoria. 375. & ſeq. eius exercitus. ibid.
Attila uictus Italiam inuadit. 376. Eius mors. 377
auaritiæ exemplum. 269. 270
aulicorum ſpeculum & doctrina. 271
aurata ſiue Orata piſcis. 472.
aures in linguam defluere quid ſit. 55
aurum & argentum peſtes Mela uocat. 102
Author horum Commentariorum eſt abſtemius. 100
Αὐτόχθονες qui dicantur. 399. 400
auxilium nunquā deficiens. 456

B

Babylon unde dicta. 38
Baptiſta Pius, Lucretij commentator. 246
D. Baſilij exhortatio ad mutuam coniugum tolerantiam. 526. & ſeq.
Bacchus unde dictus. 100
illius natiuitas & ortus ibid.
Bacchus ui ignis partu expulſus fingitur, & qua ratione. 110
Bacchus cur cornutus. 109
& cur Liber dicatur. 110
Bacchus templum Ioui conſtituit. 11
Bacchus cur Mineruæ iungatur

gatur. 99
Bacchus cur dictus Bromius 104
Bacchus Iouis femori cur inſutus fingatur. 101
Bacchi & Palladis familiaritas. 103
Bacchi ſtatua & de ea elegans dialogiſmus. 105
Battus Rex. 274
Beatus nemo ante obitum. 444. & ſeq.
Bellerophontis etymum 67
Eius hiſtoria. 68. 69.
Bellouefus & Sigoueſus 17
Bellum cur & quando ſuſcipiendum. 484. 485
Bianori epigramma in auaros. 276
Biantis apophthegma. 102
Bis dat, qui citò dat. 401
Biturigum inſigne uervex. 17
Brontes Gigas 105
Bruti mors. 356. & ſeq.
Bruti numiſma. 432
Burgundiorum rex captus ab Attila. 375
Buxi emblema. 553

C

Cadmi fabula. 508. & ſeq. allegoria. ibidem & ſeq.
Cadmus quot literas attulit. 510
Calceus lunatus, inſigne erat Romanorum nobilium. 400
Caducei Mercurij deſcriptio. 354. & ſeq.
Calchas augurum præſtantiſsimus. 387
Calix aureus Babylonis quid ſit. 37
Campana mentem ad Deũ excitat. 73
Campanæ unde dictæ. 75
Candia quæ nunc dicitur, qualiter olim dicta. 60
Cancri, Hippi dicti, & ueloces. 286
Cancrorum & paraſitorũ comparatio. 286
Canis cur iactum lapidem mordeat. 480
Capra libidinoſa 246
Capra Scyria, adagiũ. 410
Capularis ſenex quid. 440
Caput ſphæricũ ait Plato. 15
Carneadis pulchrũ dictum. 154
Carpaſij lini ellychniũ. 66
Cajus errorem in natura

facit. 60
*Caſtor & Pollux Iouis & Ledæ filij.*174. *Dioſcuri dicti.* ibid.
Catulus fidei ſymbolū. 525
Cecrops cur biformis uocabatur. 30.31
Cecrops ferinā cōmiſtionē in Attica abſtulit, & uiris legitimas uxores iunxit. 31
Cecrops primus bouem immolauit. 32. *qui floruit tempore Moſis.* ibid.
*Centauri unde nati.*425.& *unde dicti.* ibidem
Cerberi allegoria ex Rodolpho Agricola. 404
Ceres unde dicta. 487
Ceuere quid. 265
Chærephon Socratis diſcipulus, & Veſpertilio dictus. 213
Cham ueneficus & magicus. 87
Chamæleontis natura. 198
Chamæleōta non edere falſo creditum eſt. 198
*Charitum numerus, atq; deſcriptio.*458.& *ſeq.*
Charitum, ſeu Gratiarum mater. 461
Charōtis cimba quid. 440
Chimæræ montis deſcriptio. 71
Chimarrus à Bellerophōte occiſus fuit. 70
Chimera quid ſignificet. 69.70
*Chiron Iaſonē inſtituit.*257
Chironis deſcriptio. 424
*Chiron redibis, Laërtij iocus.*425.&, *non Chiron ſed Eurycion.* ibid.
Chœnix quid. 260. 262
Chœnici inſidere. 261
Chriſtus, uerus Pan. 298
Cibos in ſcaphio non ponendos eſſe. 260
Cibum in matellam ne immittas. 262
Cicadæ mutæ ubi. 506. & *quare.* 507
*Cicadæ apollini ſacræ.*507
Cicadæ αὐτόχθονες *cur dicantur.* 401
Cicadā ala corripere. 462
Cicadarum ortus & mors unde. 400
Cicadis pleni, quid. 400
Ciconiæ pictura quid apud Aegyptios. 132
Ciceronis hiſtoria. 128. & *eius mors.* 129

Cicero Romani eloquij maximus author. 129
Ciceronis carmina ſuper Calchantis auguria. 386
Ciconiarum pietas. 131. 132
Ciconiæ fabula. 132
Circe Solis filia. 248. uenefica. ibid.
Circe dicta Illuſtris. 249
Cithara quid propriè. 51
Clementiæ Principum exemplar. 426
Cleobi & Bitoni effigies. 446
Clyſter unde dicatur. 273
compedes aureæ quid. 271
concipere preces quid. 43
concordia unde dicta. 164
coniux ſiue coniunx unde dicatur. 527
Chōradus quid apud Germanos. 9
cordum quid. 378
cornicum fidiſsima ſocietas cur dicatur. 160
cornicis dictum ex Suetonio. 179
corona querna ciuica dicta & quare. 542
corona, corolla, & corollarium quid. 329
corona graminea. 112. &
quando dabatur, & cui, & à quo. 113
Coronis fabula. 88. 89
cor edere quid ſit. 313
cor magnum habent timida animantia. 195
conſiderare per i, non per y, ſcribendum. 175
cotone. arboris emble. 547
cotonea & cydonia mala idem. 548
Crœſus captus à Cyro 447
Cubus quid. 7
Cubitus quid. 120
cucuphæ auis pictura & pietas in parentes. 132
culina parua duobus ganeonibus non ſufficit. 287
culpa delinquētis & ſuaſoris par eſt. 478. & ſeq.
cum laruis nō luctandum. 437
Cumæi fratres. 27
cuculus deſides ſignificat agricolas. 211. 212
cuculus & coruca. 211
cuculus in nidis minorū auium oua ſua edit. 212
cuculi natura ex Leoniceno 212
cuculus pro adultero. 212
cuculus æſtatis prænuntius

dicitur. 304
Cupido cur Ἔρως dicatur. 337
Cupreſſi emblema quid denotet. 539
cupreſſus ſymbolũ eſt mortis. 540. Diuitũ monumenta exornat. ibidem.
cyathus quid. 110
cyclopes unde dicti. 476
cygnus cur inſigne poetarum. 500. & ſeq.
cygni fabula. 502
cynomyiæ deſcriptio. 463
Cyri pœnitentia. 448
Cyrus Crœsũ amicũ ex inimico facit & cur. 449
D
Dædalus quo tempore claruerit. 60
Dæmonum mores 297
Danubius & Iſter idẽ. 170
Dares Phrygius ſcriptor belli Troiani. 326
Daulias uel Daulis regio. 235
Delphica litera quid. 520
Delphines hominum amici. 416
Delphini natura. 416
Delphini erga filios charitas. 416
Delphin quid cum anchora deſignet. ibid.
Delphini in terra uis. 467. celeritas. ibidem. & an tacta terra ſtatim moriatur. 468
Delphini humanitas & pietas in Arionem. 277. 278
Delphinus ſignum muſicũ 279
Democriti riſus. 434
Democritus cur ſe obcæcauit. 434
Deſiderare per i, non per y, ſcribendum. 175
Detrectatorum typus. 462
Dextras dandi mos. 163
Dextra quid ſignificet. ibi.
Dextra fidei dicata eſt. 49
Dextræ parti potior uis cordis incumbit. 164
Diogenis apophthegma in muſcos. 51
Diogenis de libidinoſis dictum. 240
Dione pro ipſa Venere apud poetas ſæpe ponitur 49
Dionyſij Heracliæ regis pinguedo & delitiæ. 282
Dioſcoridis de fibris opinio.

nio. 436
Diuites publico malo. 274
Diues indoctus. 123
Doctos doctis obloqui neſas eſt. 488
Dodonæum æs quid. 75
Dogma quid ſit. 83
Dona hoſtium, non dona. 468. & 469
Draco cur Mineruæ ſimulachro apponebatur. 96 97
Ducis conſilium occultum eſſe debet. 59
Dulcia quandoque amara fiunt. 332

E

Effigies ſancti Senatus. 418
Elephantorum impetus in Galatas, & uictoria. 366. 367
Eleuſina in ſacris aſino impoſita deportabatur. 40
Eloquentia fortitudine præſtantior. 490
Emanuelis à Coſta epigramma de Morte & Amore. 440.
Emblematis etymon. 7. & eius diſtinctio. ibid.
Ephyre urbs. 243
Epicharmus diſcipulus Pythagoræ fuit. 79
Epimethei pyxis. 179
Equorum aures, animi indices. 217
Equus libertatis inſigne, 154
Erithacus auis. 288
Eros & Antheros quid. 328
Eruca uermis & herba. 239
Erucæ ſalacis natura. 252
Eubuli poetæ epigramma de Baccho. 1?6
Eurus unde dictus. 375
Euſebius de raptu Ganymedis. 25

F

Fabula Aeſopi de leone, urſo & uulpe. 371
Facere damnum, & dare damnum. 480
Q. Fabius Max. corona graminea datus, & qua re. 113. Idem Cunctator dictus, & cur. 114
Fabula Phauci. 136
Facundia an in ſenecta uigorem habeat. 492
Facundia difficilis. 494
Facundiæ uires. 495
Falco degener. 265

Faunus capripes. 239
Ferdinandus Sanctius frater autoris. 107
Feſtina lentè, prouerbium, quid. 416
Fiber, ſiue Caſtor an ſibi teſticulos amputet. 435 & ſeq.
Ficedula unde dicta. 305
Fidei ſimulachrum. 47. 48
Fides tormenti genus. 66
Fides uxoria. 524
Fides in dextris eſt. 525
Fides nulla eſt ſociis regni. 288
Fiſcus eſt regis crumena. 421
Fiſcus rapit quod non capit Chriſtus. 420
Fiſcus cur lien dictus. 423
Flamines quo pacto ſacra faciebant. 163
Fœcunditas ſibiipſi damnoſa. 528
Fœmina iners animal. 284
Formidoloſorum, etiã poſt mortem, typus. 473
Fortuna errorem in homine parit. 60
Fortunæ figura. 300
Fringilla unde dicta. 304
Fumus & unda quid. 230

G

Gabriæ fabula. 39. 379
Galatæ qui ſint. 367
Galatarum hiſtoria. 365
Galeacij bellum in Florentinos. 391
Galeacij Mediolanenſis Ducis mors. 392
Galerus quid à petaſo differat. 8
Gallicæ ſcabiei origo. 538
Galli fabula ex Luciano. 74. item Ariſtophanis fabula de Gallo. 75
Galli cur turribus præfigantur. 75
Gallus in templis quid deſignet. 73
Ganimedes unde dicatur. 23 eius raptus. 24. 25. locus ubi raptus. 26
Gemmarum origo. 312
Genea quid. 108
Generandi ac pariendi perfectius ſpatium. 108. & genea dicitur. ibid.
Genium defraudare quid. 270
Germanici epigrãma. 391
Geryonis regnum & armenta. 164. 165.
Gigantes qui. 32. unde dicti.

cti. ibidem.
Gigantum audacia. 33
Gigantum fabula. 31.32.33. 34
Gigantum more pugnare. 35
Gigantes quid apud Macrobium. ibid.
Gigantum uaſtitas & prauus conſuetudo ex Beroſo Babylonico. 34
Gith ſaporem piperis habet. 514
Gith quid ſignificet. 513
Glauci fabula. 116
Gorgones tres. 433
Gorgus Ariſtomenis filius. 147
Græca fides, & pergræcari 188
Græcorũ denominatio. 452
Gramen cum Marte quid commune habeat. 116
Gramen Saturno ſacrum. 114. & cur uiuax dicitur. ibid.
Graminis uſus. 118
Gratiarum emblema. 458. nomina. 460
Gratiæ cur nudæ. 461
Gruum prudentia. 83.84
Guloſorum exemplar. 279

H

Halieutica quid. 52
Harmodij coniuratio. 64. 65. mors. 66.
Harmonia unde nata. 52
Harmonia Cadmi uxor. 511
Harpocratis ſimulachrum quid deſignabat. 57
Harpyiarũ deſcriptio. 137. & unde dictæ. ibid.
Hector à nonnullis Apolline ſatus dicitur. 470
Hector Achillem occidit. 398
Hederæ emblema, & cur poëtarum ſymbolum ſit. 549
Heduorum inſigne porcula. 17
Heduorum uaria nomina. 18
Heliodora quid ſit. 325
Hemina quid. 111
Henricus Glareanus antiquitatis ſcrutator diligens. 51
Heracliti apophthegma. 80
Heracliti fletus, & mors. 434
Herbã porrigere quid apud antiquos. 113
Herculanus nodus. 354

Hercules unde dictus ſit Alcides. 208
Hercules Ogmius. 490
Hercules ſpurius 406
Herculi oratio à Gallis tributa, non Mercurio. 492
Herculis certamina. 402 & ſequent.
Hermes unde dictus. 301
Heſiodi patria. 339
Hieroglyphicarum lit. myſterium. 8
Hipparchi occaſio. 65
Hyperbole in Turcam. 170
Hippocentaurus ex Claudiano. 30
Hippocomos quid & unde dicatur. 155
Hirci libido & zelotypia. 239
Hirundinem ſub eodem tecto ne habeas. 489
Hiſtoria de Achillis armis. 123
Hyſtricus quid, & unde. 498
Homerus Mæonius dictus. 27
Homerus an Heſiodo antiquior fuerit. 69
Horatij Coclitis magnanimitas. 457
Hoſpes qui recipit, & qui recipitur. 489
Humanæ uitæ lapſus in tribus conſiſtit. 82
Hungaria unde dicta. 375
Hunni qui. 102

I

Iain apud Hæbreos ſonat uinum, à quo Ianus, id eſt, uinifer. 87
Ianus Patulcius & Cluſius. 86
Ianus cur ita dictus. ibid.
Ianus Geminus à Numa rege dicatus. 85
Ianus bifrons quid indicabat. 86. 87
Ianus Rex Italiæ, qui culturam edocuit. 85
Iaſon unde dictus ſit. 257
Ibidis hiſtoria. 272. forma. 273
Ibides bifariæ. 273. cum ſerpentibus pugnantes. ibi.
Icarus mari Icaro nomen dedit. 317
Icari lapſus quid ſignificet. 315. 316
Ignorantia ſubmouēda. 56
Ilicis emblema. 550
Imparilitas. 408

Inanis

Inanis impetus emblema. 464
Indigenæ qui. 401
Inſani gladius. 481
Inſignia libertatis. 432
Intolerantia & incontinentia omnium uitiorũ grauiſſima. 152
Inueſtes pulli. 133
Inuidia unde dicta. 237
Ioannes Ciſchas hæreticus, moriens ex proprio corio iuſſit fieri tympanũ bellicum. 473
Ioan. Mallara Hiſpalenſis, Pylades autoris. 403
Iocaſta cur ſe perenit. 519
Ioui ſummo adeſſe quid ſit. 28
Iouis glans nux. 6
Iudex à muneribus manus abſtinere debet. 134
Iudex cur ſine manibus pingatur. 418.419
Iudicibus munera excæcant oculos, & ſapientibus. 419
Iuuenalis uerſus emendatur. 224
Iſis cur cornua habeat. 41
Iſis pro Cerere. ibid.
Iſis legifera ibid. & 42
Iſter & Danubius idẽ. 170
Iuglans unde dicta. 6
Iupiter deceptus à Prometheo. 309.310
Iupiter unde dicatur. 26.27
Iupiter cur ſit Ammon dictus. 11
Iuſtæ uindictæ emblema. 474
Iyngis auis deſcriptio. 254
Iynge trahor, adaginm. 255

L

Laborum Herculis allegoriæ. 403
Labra & labiæ apud antiquos indifferenter. 56
Labyrinthi periphraſis. 59
Lacerta an ore pariat. 12
Lacteus circulus unde. 407
Lacones puniceis tunicis in bello utebantur. 350
Lætitia proprie quæ ſit. 27.28
Lactucis ueſcentes hebetiores fiunt in Venerem. 250.251
Lactucæ ſtomachi faſtidium auferunt, & cibi appetentiam excitant. 251
Lactuca cur Eunuchion dicatur. 251
Laidis facetum dictum de ſpeculo.

ſpeculo. 244
Laidis monumentum. 242
Laius Oedipum filium exponit. 517
Lampada tradere quid, & unde originem habuit. 310
Laureum baculum geſtare. 557
Lauri emblema. 556
Lauri etymon, & uires. 557
Laurus uictoriæ inſigne, & Apollini ſacra. 557
Laruæ quid ex Plinio. 438
Larus auis. 280. Mercurio dicata. ibid.
Latrones unde dicti. 195
Leænæ elinguis effigies quid deſignabat apud Athenienſes. 63
Leænæ meretricis fortitudo & hiſtoria. 62.& 63
Leocra pictor nobiliſsimus. 26
Leonidæ pugna in Xerxē. 378
Leo in templis cuſtodiæ ſignum dicitur. 73. oculis apertis dormire fertur. ibid. & 76
Leo perſpicaciſsimi uiſus eſt. 76
Leonis caput terrorem ſignificat. 203
Leonis cauda cur Alcæa dicta. 218
Leoni mortuo barbam uellere. 438
Leonum cauda index animi. 217
Libertatis emblema. 431
Liene tabeſcente, artus reliqui tabeſcunt. 423
Lignipedes qui ſint. 351
Lipo oculo uti, quid. 412
Lirioeſſam edere quid. 492
Liria quid. 493
Litaniæ unde dictæ. 384
Letaniæ barbarum eſt. ibid.
Litæ quid. 384
Litera occidit, ſpiritus uiuificat. 508
Literæ Cadmi filiæ. 511
Locuſtæ inter animalia mū da computantur in Leuitico. 375
Locuſtæ quibus D. Ioannes ueſcebatur in deſerto. 374
Locus D. Marci cap. 1. de locuſtis. 374 & ſeq.
Locuſtarum incommoda. 374.

374. earundem deſcriptio. ibid.
Lotophagorum fabula. 341
Lotos Nympha & eius trāſformatio. 342
Lucam olim grandem dicebant. 367. & Lucas Boues. 368
Luciani uerba de Hercule. 490.491.& ſeq.
Lucus quid & unde dictus. 96. & 97
Luna quinta erat inauſpicata apud antiquos. 34
Lunulæ in calceis quid ſignificabant. 400
Lupi ceruarij obliuio. 222
Lupini corij, & ouis, mira. 474. Item in fidibus citharæ, ſi aliqua inſit lupina, reliquæ ſurdeſcunt. ibid.
Luſcinia unde dicta. 234
Lycia regio minoris Aſiæ. 71
Lydia regio minoris Aſiæ. 333

M

Mænades ſcerdotes Bacchi. 256. unde dicti. ibid.
Magnanimi uiri deſcriptio. 419
Mala nomina quid. 216
Malè parta, malè dilabi. 379
Malus medica. 551. eius uires. 552
Mancipare quid. 221
Malluuium quid. 135
Manus artificum quid. 9
Manus dextra eſt cordis potiſsima miniſtra. 164
Mari cur pedes argentei. 398
Martis ortus ex Ouidio. 114.115
Maturare quid ſit. 93
Mature fruges. ibid.
Maturare fugam quid. 93
Medeæ crudelitas. 200
Mediolanenſe numiſma. 10
Mediolanum unde dicatur, & illius inſigne. 17
Mediolanum ſiue Mediolanium in Gallia Xainctes. 18
Melonis pagina quid. 511
Memoria cur magni uiri laborare dicatur. 24
Mentem non formam plus pollere. 522
Meropum pietas. 131.132
Mercurij uirga. 352. & ſeq.
Mercurij plures fuerūt. 46

Mercurius unde dictus.ibi. & quare Hermis Græcè. ibid.
Mercurius quali forma pingebatur. 301
Mercurij deſcriptio. 301
Mercurius cur triceps olim pingebatur. 44
Mercurij fabula ex Didymo. 45
Mittere lapidem in aceruũ Mercurij quid. 45.46
Meros mons Libero patri ſacer. 101
Metelli ſenis præclarũ reſponſum. 59
Methodus unde dicatur. 231
Mezentij crudelitas. 537
Mulieris famam, non formam uulgatam eſſe oportere. 534
Murænæ & lampretæ diſcrimen. 527
Militis etymon. 485
Miluus rapacem locupletem deſignat in hieroglyph. 380
Mineruæ quid, & unde dicta. 13
Mineruæ clamor in natiuitate quid. 13
Mineruæ ſimulachrum è cælo delapſum. 66
Minotauri effigies cur olim inter inſignia militaria. 58
Myrtilus clypeo enatauit. 457
Myſterium quid. 42
Myſteria duplicia. ibidem
Ante myſteria diſcedere. ibid.
Moly à Mercurio inuenta. 496
Moly herbæ uires. 494.& ſeq.
Moly facundiæ ſymbolum. 495
Momentanea felicitas ex cucurbita. 369
Monſtrum naturæ error dicitur. 60
Mopſus augur. 387
Mori arboris emblema. 555
Mortẽ ſibi conſciſcere, animi eſt timidi. 357
Moſis laudes ex Philone Iudæo. 201
Motacilla auis. 254. *unde dicta.* 255
Mullei calcei unde. 400
Mulieres fucis comparatæ. 284

Mundus

Mundus quid. 284
Mundus duos Soles non capit. 288
Muſarum & Sirenum certamen. 345
Muſæ cur palma coronentur. 157
Muſcã diis curæ eſſe. 504
Muſca impudentiæ figura. 462
Muſcas pellere quid. 463
Mus albus quid. 259
Muſmon animal quid ſignificet. 515
Muſtella ore parit. 12
Muſtella inauſpicatũ animal. 373
Mutui auxilij exẽplar. 454 & ſeq.
Mutuo an uerbum ſit latinum. 456

N

Narciſsi fabula. 231.232
Narciſſus unde dictus. 231
Narciſſus flos. ibid.
Naxo inſula Baccho ſacrata. 107
Neda fluuius. 147
Nemeſis unde. 120 121
Nemeſis quid. 180 & 331
Neptunus unde dictus. 125
Neſtorea ſenecta. 108
Neſtor cur dicitur tres ætates uixiſſe. 109
Neſtoris ſcyphus. 305
Neſtoris lingua. 492
Nigellæ & guth diſcrimen. 514
Nilotica papyrus. 511
Niobe cur lapidea fingitur. 224
Niobes filiorum uarietas. 225
Niobes fabula ex Pauſania & Palephato. 226
Niobes cur lapidea. 223
Noctua uolat, quid Athenienſibus ſignificabat. 89
Noctuas Athenas quid. 89
Noctuas quas beſtias uenetur. 90
Noctuæ & Cornicis ſimultas & quare. 90
Noctuæ cur in nũmis Athenis inſculpebantur. 89
Noctuæ & Vlulæ diſcrimen. 90
Noë dictus Ianus & unde. 87
Noſce teipſum quid Ciceroni. 521
Nox ſopôra. 146
Numa Pompilius templum

Iani primus instituit. 85
Numus à nomo, ſimpliciũ, debet ſcribi. 137
Numiſma Veſpaſiani. 416
Nupta contagioſo. 537
Nutrire lupos quid. 219

O

Obſcœnus quid. 246
Obſonium quid ſit. 270
Obſtruere luminibus. 137
Occaſio quid. 362
Occaſionis ſtatua in bibliotheca Salmãticenſi. 361
Occaſionis deſcriptio. 359
Oceanus unde dictus. 169. & cur pater dicatur. 170
Ocni funiculus. 284
Ocnos auis. 266
Oculata manus quid. 77. 78. 79
Oculis magis habẽda fides, quàm auribus. 79
Oedipi hiſtor. 517. & ſeq.
Oedipus Laiũ patrem occidit. 517
Oedipus ſibi oculos eruit. 519
Oleum cur Mineruæ donum. 104
Oliuæ & uitis diſsidium. 103
Olympias mater Alexãdri. 11
Olympias aperit Alexandro generationis arcana. 12
Onocrotali ingluuies. 281
Onocrotalos fert Gallia. 281
Ophionis ſuperbia. 34
Opulenti hæreditas. 451
Oris durities quid. 226
Orphei hymnus. 295
Oryx canis. 464
Orus Apollo libros Hieroglyphic. literarũ ſcripſit. 9
Os unicum cur homini, aures autem duæ. 55
Oſci populi qui. 246
Otus quis, & unde dictus. 220
Otis quid ſit. 221
Othonis hiſtoria. 10
Ouidius rogatus tres uerſus ex ſuis operibus tollere. 61

P

Pæana canere. 367
Pacis emblema. 482

Pacis fructus. 485
Pacuuij carmen de fortuna. 301
Pallas & Minerua idem ſunt. 13
*Pallas belli præſes cur dicatur.*13. & è Iouis cerebro nata fingatur. 14
Palladiæ ſertum quid. 395
Palladis etymon. 15
*Palladis natalis.*12. cur armata naſcatur. 14
Palephatus de Actæone. 195
Paleutria quid. 191
Palma aduerſus pondera re ſurgit. 156
Pan magnus interiit, quid ſignificet. 297
*Pan: & antiquorum de Pane fabula.*293.294. & ſeq.
Panathenæa feſta magna. 65
Pandora quid. 310
Panici terrores quid. 362
Pandare quid. 42
*Parcarum certus ordo.*450
Parra auis. 515
Paraſitorum pernices pedes. 286
Paraſiti imago. 286
Parmæ deſcriptio. 8
*Patellam ſequi quid ſit.*286
Paupertas ſummis ingeniis obeſſe dicitur. 358
*Pegaſus genus nauigij celerrimi.*70. unde dictus ſit. 71
Pellex unde dicta. 326
Peliades pro Pleiadibus ſæpe apud Poetas. 306
Peplus ſeu Perplum quid. 37
Pergula quid. 362
Perſicæ arboris tranſlatio. 414.
Perſis minimè noxiam ait Plinius. ibid.
Petaſus quid, & unde dicatur. 8
Phaëthontis fabula. 204. 205
Phalanx quid. 60
Pharſalia quid. 357
Pharos & Pharium. 56
Phaſis & Phaſiani. 257
Phaſiaci doli. 258
Phaſiaca Medea dicta. ibid.
Philautia quid. 231
*Philomela lingua caret.*235
Philoxeni uoluptas. 280
Piceæ emblema. 546
Picus Saturni filius. 248

Pietas filiorum in parentes 532
Pileus quibus dabatur, & quid ſignificabat. 432
Pylos oppidum ubi. 108
Pygmæorum minæ in Herculem, ex Philoſtrato, 206.207
Pindari laudes, & educatio 408.409
Pinna quid. 362
Pini & cucurbitæ apologus in momentaneam ſe licitatem. 369.370
Pythagoras cur carnibus ueſci prohibuit. 83
Pythagoras Samius. 262
Plato ex fabulis aliquid boni elicit. 12. & 13.
Poculum Neſtoreum. 306
Poetarum inſignia. 500
Polyphemi & Vlyßis fabula. 475. & ſeq.
Pollucis & Caſtoris numen & cauſa melioris ſpei. 173
Pompeij occiſio. 129
Populus alba. 558
Populus temporis eſt ſymbolum. ibid.
Porphyrionis natura. 184. 185
Poßidippi epigramma de Occaſione. 359
Potentes obſunt potius qui proſint. 466
Præſidibus quæ capere licet. 419
Praxiteles ſtatuarius nobiliß. 107
Principum doctores quales eſſe debeant. 423
Proboſcis quid & unde dicatur. 368
Progne cur garrula uocata 233
Promethei ſupplicium. 310
Prometheus Rhetoricem communicauit mortalibus. 310
Promethei fabula & figura quid deſignet. 308. 309
Prometheus unde dicatur. 313
Protei origo. 497. 498
Proteo mutabilior quare dicatur. 499
Proteus rex Aegypti. 499
Proſeleni qui. 400
Pudoris ſtatua. 535
Pulegij uires. 79

Q

Quadrans quid. 110

Quercus ſalutis emblema. 542
Quercus prima ex plantis eſt nata. 542. Ioui cur ſacra. ibid. & 171

R

Rhamnuſia unde dicta. 181
Regum Aegypti mos. 499
Remora unde dicatur. 94
Remora alio nomine Echeneis. 263
Reptare dẽtibus qui dicantur. 286
Reuerentia in matrimonio requiritur. 526
Roberti Imperat. bellum contra Galeacium Mediol. Ducem. 392
Romani à Marte orti. 162

S

Sacerdotes Romani cur capra & cane abſtinerẽt. 246
Salicis emblema. 543. & fructus. ibid.
Salix frugiſperda cur dicatur. 543
Salus ære redimenda. 435
Salutis draco quid. 428. 429
Sannare & ſanna quid. 87
Sapientia humana, ſtultitia eſt apud Deum. 29
Sapientum dicta. 512
Sardi uenales. 514
Sardi qui dicantur. ibidem
Sardinia cur peſtilens eſt. 514. & 515
Sardus eques. 515
Sargus piſcis caprarum amator, & quo modo à piſcatore decipiatur. 245. 246
Satyriæ inſulæ. 238
Satyrorum libido. 239
Scarabæi & aquilæ bellũ. 471
Scomma quid. 287
Scorpij etymon. 478
Scyllæ fabula. 248. 249
Scyphos duplici declinatione flectitur. 307
Sedens columba, quid. 191.
Senatus optimi principis exemplar. 418
Seneſcentes in principum aulis. 271
Sepiæ atramentum. 511
Sermo, intelligentiæ cibus. 260
Serpentes ore parientes in Aſia. 10. & 12
Sexagenarius homo duas uitæ uidetur impleſſe

geneas. 108
Scilla mythologicè quid ſit. 228
Sibyllini libri. 429
Sidus per i, non per y, ſcribendum. 175
Sigalion dictus Harpocrates. 57
Signum pudoris. 536
Silentij autoritas & ornamentum. 54. 55. 56
Simonidis cantilena quid. 460
Sirenũ fabula. 343. & ſeq. Vnde dictæ. 343. Earum nomina. 345
Siſtrum quid & unde dictum. 110
Sobrius ſis, & nemini confidas. 78
Solonis laudes à Crœſo. 448
Solonis de Crœſo hiſtoria. 444. & ſequent.
Solonis leges Athenienſibus uenerandæ. 444
Sophoclis & puellæ hiſtoria. 347. 348
Speculum dicare quid. 243
Spei encomia. 176. 177
Spei cur cornix coniungebatur. 179
Σπεῦδε βραδέως, Auguſti Cæſaris dictum. 416
ſphinx monſtrum triforme 518. Ab Oepido confectum. 520
ſphinx pro ignorantia. 521
ſphingis hiſtoria. 516
ſphingis etymon. 519
Vbi naſcantur ſphinges. ibidem
ſphongia pro rapace. 420
ſpongia ſenſum habet. 421
ſpurij qui & unde dicātur. 406
ſpurius inter prima nomina. 406. 407
ſtellionis nomen in maledictum translatum. 189 & crimen ſtellionatus. ibid.
ſtyx quid, & unde dicta. 478
ſtultorum eſt, compedes (licet aureas) amare. 271

T

T. litera communis in carmine. 321
Tacitis notis ſcribere. 8
Tantali fabula. 267. 268
Tantalides qui. 482
Taurus quid ſignificet in Hiero-

Hieroglyphick. 152
Techna quid. 61
Telamon unde dictus. 126
Tellus cur beatus à Solone dictus ſit. 445
Tempeſtas maris ab Annæo Seneca. 173
Termini pertinacia. 449
Terminus vitæ humanæ. ibid.
Terminus cur quadratus pingatur. 449
Terminus quid. 444
Teſſera quid ſit. 7
Teſticuli fibrorum adimi ſine animalis morte non poſſunt. 436
Teſtudo cur ſub pedibus Veneris. 8.534
Theocriti de ſpe ratio. 178
Theō Arati interpres. 362
Thetis & Tethys in quo differant. 397
Thetis cur pedes albos dicitur habere. 398
Tydeus magnus bellator. 168
Tympanum quid. 109
Tyranni opulentia, paupertas eſt ſubditorum. 422
Torus quid ſit. 7
Thraſybuli hiſtoria. 393. & ſeq.
Thraſybulus unde dictus. 396
Tritones quid olim. 388
Tritonis deſcriptio. 389
Tritonū hiſtoria. 389.390
Tritonis palus, unde Palladi cognomen. 15
Trois pater Ganymedis. 24
Troia non capta ex Dionis hiſtoria. 398
Trophæum quid, & eius uſus, & unde dicatur. 368
Truculentiæ exemplar ex delphino à ſuis in littus eiecto. 466.467
Tutiſſimum in expeditionibus eſt, facienda neſciri. 59

V

Veneres duæ ex Platone. 328
Veneris amuletum. 250
Verborum quàm rerum cuſtodia melior. 55
Veritas cur nuda. 49
Veſpæ immundæ & carniuoræ, regémque non ha-

bent. 427
Veſpertilionis uaria acceptio. 215
Vlyſſes rex Ithacæ Inſulæ. 476
Vlyſſes, Vtis. 475. Cyclopen obcæcauit. 476
Vlyßis ſociorum tranſmutatio quid ſignificet. 248
Vlyßis hiſtoria contra Sirenum cantus. 346
Vlyßis laus. 346
Vlula picas uenatur. 90
Vini etymologia. 411
Vini nimius uſus furorem generat. 111
Vinum uirginibus non dandum. 103
Vinum, lac Veneris. ibid.
Vinum opinionum uanitate mentem opplet. ibid. corpusq; ualidum facit, animum uerò imbecillum. ibid.
Viperæ & murænæ coniugium ex D. Baſilio. 526. & ſeq.
Vis amoris. 323
Vitis & ulmi amicitia. 453 & ſeq.
Vnus uir nullus uir. 167
Voluptas uniuſcuiuſque ſen ſus propria eſt. 2223
Vrbs æterna quæ ſit. 341. 342
Vrna quid. 243
Vxor formoſa, compedes aureæ. 271

X

Xenia quæ dicantur. 419
Xeniorum mos antiquitus. 182
Xerxes & eius exercitus mirabilis. 377

FINIS.

Errata aliquot in uocabulis & citationibus Græcorum uerſuum admiſſa.

Pagina 20.verſu βαλ. ἄπιν.23 ver.ſecut. ὑπερτερεῖ.ibid. ver.μέν. Δεῖ.26. ver.verbis. χαίρετε, & in ſeq.ſimiliter. 55.ver.Quam. περὶ τῶν ὑγιαινόντων. 56.ver.ἀρρώ. γλώσσῃ,& ſeq. κλεάνων.ver. λάκω. ὀσωπαμένων. 71. ver.ἐπὶ. τραχήλῳ. 77. ver. ἀπιτ. φρονοῦντα. 79.ver. hanc λιπτέωτικον. ver. lib. φιλολόγου. 81.ver. Πῶ. τί δ' ἔρεξα; ibid. ἐκ ἐπελίσθη; 95. ver. Ex. ἐγχέλεω. 123 ver αὐτόν σ' ἐκκαλέσσα. 169.ver. οὕτω ἐμπιδα 186.ver.Θυμ. οὕνεκ' 187. ver.Απλοκ. διὰ κρίσιν. ver. ταχ. ἀκμᾶς. ver. ὀ.ʒπελιῶν. 193. ver. Μῶσ. πρῶτος ἔβαψε. ver. ἐριμ. παράμειψον. 199. ver. Αἶαν. διιπταμένη. 203.ver. tendat. κατὰ τὴν ἐπ. 209 ver.ὁ ὀνειρερόν. 248. ver ἢ ὡς. σύκα.ver.τοῦτο ἀινίττεται. 250. ver. σια χρώμενοι. 251. ver. Μη. γύναι. 254. ver. Ποντ. Πότνια δ' ὠκυτάτων. ver. Ποικί. τετρακυκλον'. 256.ver. τετρακ. τετρακνάμενα. 251. ver.ὅπος. ὅπως.276.ver. ἀνά. λέγει δ' ὁ 'π' Αρίονι. 288.ver. μία.λόχμη. 290. ver. λαρθ. pro τύμβον lege ποτημόν. 295.ver. ηχλ. τάδε γὰρ μέλη ἐστὶ τὰ Πανός. 306.ver. Πὰρ ἦγ'. 328.ver.Στέμ. φέρει. ver.Οἶκ πανδήμου.ver. εὐμ. ἐπανάγω. ver.ἰδ' ἐκ δ' ἀρ. ver.τοῦτ' δ'. φέρων. 330. ver. Πταν. ἔπλασ'.ver. Οἱ. ὥς κε. 331. ver. Δακρ πικρῶν. ver. ἐς. ἐς ἢ βαθ. 332. ver. Ηγεν. μελίσσας. 334.ver. Δακτ. ὑπνοῦσιν.ver. Δεὶξ. ὅτι γε τουτέων. 421.ver.Μὴ ἴσ' ἄτ. 433. ver τὴν ἔζει. 437. ver. Βάλλ. Βάλλετε. ver.ὡς. ἐστήσασιν. 453 ver. Ηπεὶρ ὁ πρὶν ἐμοῖς θαλέθεσιν ἐν. 457. ver.Σοβάς. Σοβὰς κεκριμένην. 461.ver.ἀχαρ. ὦ χάρις ὦ βραβεύς. 483. ver. ἄσχετ. μυρία ἐκεῖ 501. ver. eſſe.pro Apollinis lege Deli.502. ver.ὕστερ. ἄεισαν. 505. ver. ὁ γὰρ. ἦν γάρ.ver. Αβρομ. ἐπιτρύζων.ver. ὡς. ρυθμῶν. 513.v ὡς. χέλυ.

A01 1466972

A01 1466972,